

ROBERT MERLE

ОСТРОВ

ROBERT MERLE

OSTROV

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ
KRÁSNÉ LITERATURY
A UMĚNÍ

PRAHA 1964

Pro M. B.

It is an Isle...

Beautiful as a wreck of Paradise.

SHELLEY

PŘELOŽIL A. J. LIEHM

© 1962 by Editions Gallimard

PŘEDMLUVA

Nerad čtu předmluvy a teprve nerad je píši. I bez téhle bych se znamenitě obešel, kdyby to, do čeho se tu pouštím, nevyžadovalo některá vysvětlení.

Událost, která původně inspirovala tento román, je historická. Koncem XVIII. století opustili někteří vzbuřenci z *Bounty* Tahiti, protože pro britskou admiraltu by bylo bývalo příliš snadné je vypátrat, a objevili uprostřed Pacifiku malý opuštěný ostrov, jehož břehy byly utvářeny tak, že byl téměř nepřístupný: jmenoval se Pitcairn. Ostrůvek byl úrodný a vzbuřenci by tu byli nepochybně spokojeně žili až do konce svých dnů, kdyby se nedostali do křížku s Tahitány, kteří je doprovázeli. A tak spolu Britové a domorodci vedli nemilosrdný boj, jehož podrobnosti vešly ve známost teprve po dvaceti letech, když o nich, možná ne zcela věrně, vyprávěl jediný z námořníků, který to přežil, anglickému kapitánovi, jenž tu malou kolonii objevil.

Kapitán byl člověk poctivý, zbožný a sentimentální. Ani ho nenapadlo pochybovat o slovech starého námořníka z *Bounty*, tím spíš, že ten se stal na stará kolena velice pobožným a vedl své poddané – ženy i děti – způsobem vpravdě povznášejícím. I vrátil se kapitán do Anglie dojat a povznesen a roztomilou angličtinou vyprávěl o vojně na Pitcairnu, jak o ní slyšel z úst obráceného vzbuřence.¹

Z tohoto nepříliš podrobného hlášení – jež je jediným, a jak jsme viděli nepříliš spolehlivým pramenem – vycházejí veškerá vyprávění, která se od té doby pokoušela vzkřísit k životu osud malého společenství, jež na ostrově žilo a samo se zahubilo v dobách, kdy Evropa tonula v krvi prýštící z masakrů vpravdě grandiózních.

Z důvodů, které vyplynou z následujícího, mne tahle historie po léta silně lákala: tuším, že v roce 1952 jsem ji v renneské restauraci vyprávěl poprvé Maurici Merleau-Pontymu. A nenapsal jsem ji dříve jenom proto, že jsem ji tehdy chápal jako *historický román*. Při takové koncepci bylo ovšem jasné, že ji napsat nemohu: Všechno, co bylo o válce na

¹ Rád bych na tomto místě poděkoval Miss Nancy Mathersové za rešerše o dějinách Pitcairnu, jež pro mne provedla.

Pitcairnu známo, bylo jen málo spolehlivé, až příliš jenom v náznacích a dokonce i ve své stručnosti velice záhadné.

Teprve roku 1958 jsem dospěl k rozhodnutí, z něhož se zrodila kniha, kterou budete číst: Odhodlal jsem se hodit přes palubu *Historii* a vyprávět příběh, který zachovává ze skutečné události pouhé schéma a ponechává mi naprostou volnost vymýšlet si postavy a situace. Tím zmizel nepříjemný pocit, který je cenou, již platí autor historického románu za každou drobnost, kterou řádně nevyřešil nebo opominul. A to nemluvím o stylu ani o napodobeninách, které bych sem byl musel až *příliš* lehkovážně nalepovat od začátku do konce. Ani o *předem daných událostech*, na něž bych byl musel namátkou navěšovat charaktery, ať už úspěšně nebo ne.

Ne že bych, rozumí se samo sebou, pohrdal literárním žánrem, který má plné právo na existenci a který jsem sám též pěstoval. Má však právo na existenci právě jenom tehdy, jde-li o historickou událost závažnou, a nikoli lokální a anekdotickou. Nikdo mi doufám nebude vyčítat, že jsem na ostrůvek jménem Pitcairn umístil jiné osoby než ty, které tam žily.

Tato kniha není tedy vyprávění o tom, co se událo na Pitcairnu. Je to od začátku do konce skutečný román, jehož jediným ospravedlněním je vlastní schopnost žít a to, co jsem mu svěřil – záměrně či mimoděk – o svém vlastním životě (přirozeně), a také o úzkosti ohrožující život lidí na naší křehké planetě.

R. M.

KAPITOLA I

Purcell prošel po palubě na přídi a snažil se nedívat na námořníky. Bylo mu stydno jako pokaždé, když kráčel mezi nimi, že je tak dobře oblečený, tak dobře živěný. Zamířil k přídi a naklonil se přes roubení. Po obou stranách kýlu se rýsoval krásný pěnový knír. *Blossom* si prořezával cestu.

Ohlédl se. Námořníci myli palubu, vědra řinčela. Vzdychl, odvrátil oči a opíraje se oběma rukama o zábradlí za zády obhlížel loď. Krása! Na vlnách Tichého oceánu se do nedohledna třpytilo slunce, tři stěžně *Blossomu* se nakláněly na levý bok a do korábu dul vánek přicházející od jihovýchodu. Každá vlna pod kýlem loď pěkně nadzvedla a *Blossom*, opírající se plachtami pěkně do větru, se ani nezakymácel, když se pod ním vlna vzdula, ani neposkočil, když se propadla. Krása, říkal si Purcell zamilovaně. Od přídi k zádi se všechno jen třpytilo, loď dobře seděla na vodě, lanová i plachty byly nové. Když před osmnácti měsíci proplouval *Blossom* kanálem La Manche, nechal za sebou bretaňského korzára.

Purcell se zaposlouchal. Přestože nedaleko byl ostrov, neslyšel ptačí křik. Oceán mlčel, jen vlna se tu a tam vzdula a udeřila o příď. A přitom bylo všude kolem Purcella plno hluku, který ho při pěkném vánku vždycky naplňoval radostí: obrovské dřevěné kladky skřípěly, lana na stěžních se chvěla a pod ním, za jeho zády, roztínala příď něžně a plynule hladinu, jako když se trhá hedvábí.

Purcell se znovu rozhlédl po námořnících. Jako již mnohokrát, žasl nad tím, jak jsou hubení, v duchu si vyčítal, že s takovým potěšením obdivoval *Blossom*, rukama sevřel zábradlí a vztekle si pomyslel: Ten šílenec! Vytáhl hodinky, mrkl na ně a drsně zvolal:

„Jonesi! Bakere!“

Námořníci Jones a Baker pečlivě uvázali kartáče a přiklusali.

„Log!“ řekl Purcell.

„Ano, poručíku,“ odvětil Baker a očima se smál na Purcella, aniž přitom pohnul snědou, pravidelnou tvář. Spouštět log byla snadná práce, Jones byl jeho švagr a Purcell mu ho nevybral do party náhodou.

„Hněte sebou!“ řekl Purcell týmě tvrdým, panovačným hlasem. A skoro tiše dodal:

„Dejte pozor. Hlavně Jones.“

„Ano, poručíku,“ řekl Baker.

Purcell hleděl za odcházejícími, pak znovu přešel do přidi a vrátil se do své kajuty.

Na můstku bylo pusto a Baker řekl jedním dechem:

„Radím ti: neotvírej.“

Ukázal na poklop pod nohama a dodal:

„Ten rošťák vidí všechno...“

„Nejsem cucák,“ šeptl mladičkový Jones nadurděně a svaly na hrudi mu naběhly.

Uchopil přesýpací hodiny a přesně v okamžiku, kdy Baker hodil do vln olovnici, je obrátil a držel vodorovně ve výši oka. S potěšením pozoroval, jak zrníčka písku drobným deštěm protékají do baňky, zatímco se z navijáku odvíjela šňůra a mizela přes zábradlí paluby. Jonese tahle podívaná stále ještě neomrzela. Dodávala mu příjemný pocit moci a síly, jako by se loď pohybovala jeho zásluhou.

Když dopadlo poslední zrnko, podíval se důležitě na švagra a řekl: „Hotovo!“ Vzápětí zarazil Baker naviják, svinul šňůru a spočítal uzly.

„Devět a půl,“ řekl polohlasem, nervózně přitom pokukuje ke schůdkům vedoucím na vyvýšenou část zadní paluby.

„Ohromné!“ řekl Jones.

„Ať se propadnu!“ vztekle procedil Baker, „jestli tobě má co záležet na tom, že tahle mizerná kocábka urazila kus cesty.“

Když byl hotov s navíjením šňůry na naviják, zvedl hlavu, všiml si, že svou poznámkou vyvedl Jonese z míry, a usmál se na něj.

V tu chvíli se na schodech, vedoucích z levého boku ke zvýšené části zadní paluby, ozval hluk kroků a oba strnuli ještě dřív, než se Burt objevil:

„Nedívej se na něj!“ šeptl Baker a srdce se mu rozbušilo. Burt si rád bral na mušku mladé námořníky a Baker se bál o Jonese.

Víčka přivřena až na úzkou štěrbinu, jako by ho oslňovalo zapadající slunce, hleděl Baker na blížícího se Burta a nenávisťně si kousek po kousku měřil jeho elegantní gigantskou siluetu. Od vršku dvourohého klobouku po špičku střevíců s přezkou bylo na něm všechno jako ze škatulky, dokonale: sněhobílá krajková náprsenka, kabát s velkými manžetami na rukávech, pečlivě napjaté bílé punčochy, zlaté knoflíky, třpytící se jako zrcadlo. Bestie, říkal si v duchu Baker. A v jeho pohledu

se zároveň objevil stín nepřátelství. Ať Burt raději obrátí svou pozornost k němu než k Jonesovi.

Když došel na dva kroky od obou námořníků, rozkročil se Burt na svých nekonečných nohou a řekl kovovým hlasem:

„Kolik?“

„Devět a půl, pane kapitáne,“ řekl Baker.

„V pořádku.“

Rozkročen, s rukama na zádech, prohlížel si Burt pomalu oba muže. Červenobíle proužkované kalhoty měli čisté, brady vyholené, vlasy krátce zastřižené. Baker mu dosahoval hlavou asi k žaludku a Burt se zájmem hleděl na lesknoucí se černé oči upírající se na něj tak zespoda. Pořízek, tenhle malý Walesan. Zdvořilý, bez chybičky, vzorně upravený, a pod tím nenávisť. Burta zamrazilo pod kůží příjemným vzrušením. Bez chybičky? Stačí, když si počká. Však on udělá chybný krok. Vždycky ho udělají.

„Můžete jít,“ řekl Burt.

Vrátili se drhnout dál přední palubu. Boswell se opíral o roubení, v ruce držel dűtky a nos klopil k zemi. Když procházeli kolem něho, zvedl čumák, připomínající hafana, a výhrůžně odfrkl. Nic neprovedli a Boswell tím také nic zlého nemyslel. Tohle vrčení byl už takový zvyk. Ozvalo se samo od sebe, kdykoli se v jeho dosahu objevil námořník.

Jones s Bakerem odvažovali se zdánlivým spěchem kartáče, naschvál však si s tím hráli, jako by se jim nedařilo rozplést uzle.

Dřiny ubývalo jen pomalu. Kdykoli Boswellova očka spočinula na námořnících, začali prudce pohybovat pažemi, síla v tom však nebyla. Ale i tohle předstírání skončilo, jen Boswell odvrátil hlavu. Pak už námořníci jenom třeli kartáči, dbajíce, aby práce příliš neubývalo.

Boswell si toho dobře všiml, ale neodvažoval se zakročít. Báł se téhle party. Byla nejhorší na *Blossomu*. Malý Smudge, učiněný had. Mazaný a nebezpečný Mac Leod. Podezřavý mišenec White. Vznětlivý Baker. Druzí byli neškodní, ale tihle čtyři stačili nakazit ostatní. Když na to myslel, dostal vztek. Chrčivě vyštěkl a udeřil dűtkami do paluby, mezi námořníky, dávaje dobrý pozor, aby nikoho nezasáhl.

Burt nemohl z přídě vidět, jak pokračuje drhnutí paluby, ale slyšel zaštěknutí a hned potom úder dűtek o podlahu.

Poznal, že Boswell zasáhl jenom prkna. Rozkročil se, tvář měl napjatou, jeho oči zpozorněly. Dělo se zřejmě cosi neobvyklého. Jeho

hlídací pes má strach. Burt se rozhodl, že se půjde přesvědčit sám, a jal se pomalu manévrovat, aby se nepozorovaně dostal k přídi.

V tu chvíli se v otvoru v podlaze objevila naivní tvář plavčíka Jimmyho. Postupně se vynořil celý, v ruce vědro špinavé vody. Od budičku pomáhal kuchaři ve spižárně a tohle byl dnes první doušek čerstvého vzduchu.

Plavčíkův příchod znamenal pro námořníky vyražení. Boswell to vycítil, otočil se zády a díval se na moře. Vznikla přestávka, aniž přitom padlo jediné slovo. Námořníci sice nepřestali úplně pohybovat kartáči, ale napřímili se, jejich kalné oči jako by procitly a dva či tři dokonce dělali na Jimmyho posušky, ale neoslovili ho. Jejich nahá těla nad proužkovanými kalhotami byla vyhublá, ramena skleslá, záda poznamenaná dlouhými jizvami.

Jimmy zamrkal očima proti slunci zaplavujícímu můstek, rychle se rozhlédl kolem dokola, zamával levou rukou směrem k námořníkům a docela bez důvodu se dal do smíchu. Byl o dva roky mladší než Jones, zdaleka ne tak urostlý, měl kulatý dětský obličej a dolíček na pravé tváři, když se smál. S vědrem špinavé vody v ruce zamířil k roubení na pravém boku, očima sjel k brázdě pěny, ubíhající podél boků, pak zvedl hlavu, strnul a srdce se mu rozbušilo: na obzoru bylo jasně vidět, jak se z ranní mlhy noří plochý ostrov s korunou kokosových palm. Vítr zanesl až k němu vůni listů a hořícího dřeva. Věděl od námořníků, že se blíží k souostroví Tuamotu, a třebaže nebylo naděje, že by se tu zastavili, už sám pohled na pevnou zemi ho naplňoval nadšením. S napjatým krkem, ústa pootevřená, pozoroval na obzoru první ostrov jižních moří, který spatřil, a jeho porcelánově modré oči zvlhly štěstím.

Hejno mořských vlaštovek, které se přiblížilo až k nim těsně nad vodou, v tu chvíli prudce vyrazilo, šílenou rychlostí se přihnalo až k plachtoví a začalo kroužit kolem předního stěžně, vyrážejíc přitom ostrý křik. Jimmy je sledoval očima a mechanicky se přitom drbal v krátkých vlasech, zvedajících se nad čelem do dvou chlapeckých kadeří. Několik vteřin si tak hladil ježka, pozoruje přitom ptáky, pak mu však tíže vědra na konci paže připomněla, proč sem přišel, a tu se dopustil chyby, která je u plavčíka vskutku podivná: vychrstl vědro proti větru místo po větru. Pořádná část obsahu mu pochopitelně vletěla zpátky do obličeje, když tu zaslechl za sebou zaklení a otočil se. Nad ním se tyčil kapitán Burt. Několik kapek mu potřísnilo šaty.

„Prosím za odpuštění, kapitáne,“ řekl Jimmy, postavil se do pozoru a zvedl k němu oči.

Hleděl na nehybné Burtovy rysy vysoko nad sebou. Brada, viděná takto zespoda, trčela jako příď a oba nosní oblouky se neustále zužovaly s neúprosnou přesností. Burt měl zvláštní způsob, jak se rozkročit a znehybnět, takže vypadal jako vlastní socha. Byl tmavovlasý a ve tváři, nehybné a osmahlé, že vypadala jako z bronzu, žily toliko studené oči, břítké jako ocelová čepel.

Burt zabodl ty oči do Jimmyho. Aniž si to plavčík uvědomoval, hrál mu na ústech jakýsi náznak úsměvu a ve tváři měl ještě odlesk pocitu štěstí, který ho zaplavil při pohledu na ostrov.

„Vy se usmíváte?“ pronesl Burt kovovým hlasem.

„Ne, pane kapitáne,“ řekl Jimmy.

Kapitán Burt byl dokonale nehybný, stál tu rozkročen se založenýma rukama. Prohlížel si Jimmyho kulatou tvář daleko pod sebou, jeho naivní oči a obě kadeře, které mu trčely nad čelem. Tady nebylo možno se mýlit. V té dětské tváři nebylo stopy nestydatosti. Plavčík hleděl na Burta s oním výrazem plným důvěry, který se v jeho tváři objevil pokaždé, když se obracel k dospělým. Uplynulo několik vteřin a Jimmy, uvedený do rozpaků prodlužujícím se mlčením, se nesměle pousmál.

„Vy se usmíváte?“ řekl vzápětí Burt hlasem tak hrozivým, že Jimmy ztuhl. Úsměv mu sice ze rtů nezmizel, ale strnul v úšklebku.

Burt se zachvěl v radostné předtuše. Jeho krutost byla formalistická. Aby někoho potrestal nebo udeřil, muselo to alespoň vypadat, že se jeho oběť něčeho dopustila. Přitom mu vůbec nešlo o to, udělat dojem na svědky svého jednání. Málo dbal, co si pomyslí či řeknou. To vůči sobě si Burt potrpěl na formu. Sám si stanovil pravidla hry, kterou hrál den za dnem se svou posádkou, a také je dodržoval.

„Tak tedy,“ pokračoval dokonale klidným hlasem, „vy se usmíváte. Vy se mi posmíváte.“

„Ne, kapitáne,“ řekl Jimmy třesoucím se hlasem, aniž se mu podařilo přemoci lechtavý pocit, který mu stahoval koutky rtů do lehkého úšklebku. Měl strach, cítil, jak je v tuto chvíli nebezpečné tvářit se tak, jak se Burt domníval, ale čím více se snažil uvést svou tvář do normálního stavu, tím víc se mu ústa roztahovala.

„Vy se usmíváte!“ křikl děsivý hlas a Jimmy se nedokázal přemoci a začal se usmívat.

Burt vychutnával několik vteřin své vítězství. Zahrál svou hru. Plavčík se provinil. Pravidla byla dodržena.

„Sám jste si to zavinil,“ řekl sám sobě, báječně předstíraje lítost v hlase.

Zhluboka se nadechl a jeho studené oči se zaleskly. Pak vykročil jednou nohou, přenesl na ni váhu těla, mohutnou hrud' natočil zleva doprava a plnou silou udeřil Jimmyho pěstí. Plavčík neměl čas uhnout nebo se krýt. Zachytil ránu přímo do obličeje. Námořník Johnson, který stál několik metrů odtud, když k události došlo, prohlásil později, že uslyšel, jak pod tím prudkým nárazem zapraskaly kosti. A dodal, že se Jimmy *skulil jako vycpaný panák*.

Burt si pořádně poklepal klouby na pravačce a dvakrát či třikrát protáhl prsty před obličejem, jako by mu zdřevěněly. Poté přešel po námořnících nevidoucím pohledem, překročil ležící tělo a vrátil se odměřeným krokem k můstku.

Sotva se vzdálil, námořníci znehybněli. Hleděli na Jimmyho. Dokonce i Boswell zaraženě sklopil hlavu. Dobře si všiml, že kapitán vypálil naplno, a nechápal proč. Po několika vteřinách nařídil Johnsonovi, aby vylil plavčíkovi na hlavu vědro vody, což mohlo z jeho strany vypadat dokonce jako projev dobroty. Když pak zvedl hlavu a uvědomil si konečně, že námořníci nehnutě civí, začal řvát, rozdal pár ran knutou, ale zřejmě nepříliš přesvědčeně, a odešel.

Johnson byl starý námořník, kulhavý, ohnutý, bělovlasý a tak hubený, že mu svaly na předloktích visely jako lana. Vzal bidlo, přidržující jedno z věder, nabral vodu z moře a vychrstl ji plavčíkovi na hlavu. Když sprcha zůstala bez účinku, sehnul se a několikrát Jimmyho lehce poplácal po tvářích. Oči mu už nesloužily, a tak teprve když se sehnul, spatřil, co Burtova pěst udělala z plavčíkova obličeje. Zachvěl se, poklekl vedle nehybného těla a přitiskl ucho k chlapcově hrudi. Zůstal tak hodnou chvíli, oči rozšířené hrůzou: Jimmyho srdce už netlouklo.

Když se starý Johnson zvedl, pochopili ostatní z jeho vytřeštěného výrazu, že Jimmy je mrtev. Dlaně se sevřely na rukojetích kartáčů a řadami námořníků proběhlo temné, neartikulované mručení.

„Půjdu to povědět panu Masonovi,“ řekl Baker polohlasem.

Mason byl první důstojník na lodi a Jimmyho strýc.

„Nechod,“ varoval Mac Leod. „Bos to nedovolil. Víš, co tě čeká.“

„Stejně jdu,“ řekl Baker.

Třásl se vztekem a lítostí. A musel něco udělat, aby se zbavil pokušení jít a vrazit Burtovi nůž do břicha.

Podal kartáč Jonesovi a zmizel v podpalubí. Námořníci se hlučně pustili do práce, aby zamaskovali jeho nepřítomnost. Odejít bez dovolení od práce znamenalo tucet ran důtkami na roubení.

Když se na palubě objevil Richard Mason, strohý a upjatý, obrátily se k němu pohledy všech. Mason spatřil dvacet kroků před sebou ležící Jimmyho tělo, podíval se na námořníky a zůstal stát. Byl to muž asi padesátiletý, slušně urostlý, s hranatou tváří a úzkým čelem. Baker neměl odvahu říci mu, že je Jimmy mrtev, ale jeho vyděšená tvář a náhlá nehybnost námořníků způsobily, že cítil, jak se mu svírá srdce. Nohy se mu začaly třást a jen s největším vypětím přeběhl vzdálenost dělící ho od dítěte.

Když byl od něj asi na metr, uviděl jasně jeho hlavu. Chlapec měl víčka napůl zavřená a pod přeraženým a silou úderu jakoby rozdrceným nosem odkrývaly naběhlé a zkrvavené rty řádku zubů ve šklebu, podobném úsměvu. Mason poklekl, nadzvedl Jimmyho hlavu, položil si ji na kolena a řekl tiše, jakoby pro sebe: „Jimmy je mrtev.“

V hlavě měl rázem jako vybíleno a zůstal mu toliko pocit času, který ubíhal, aniž se co dělo. Pak se v něm někde cosi utrhlo a zaslechl, jak kdosi říká, sice tiše, ale naprosto zřetelně: „*Starý se z toho zblázní.*“ Zvedl hlavu a zprvu uviděl jenom sluncem zalitou palubu, nad níž se vznášely rozmazané tváře. Pak ty tváře dostaly pevné obrysy. Námořníci se na něj dívali. Mason se rozpomněl, že Jimmy je mrtev, sjel očima k hlavě, kterou stále držel na kolenou, a tiše volal: „Jimmy, Jimmy, Jimmy...“ Znovu to naprosté prázdno. Masona se zmocnila panika, přinutil se zvednout hlavu a opět se setkal s pohledem námořníků. Zprvu viděl jen světelnou mlhu, v níž bylo všechno bledé a nejasné. Zoufale do ní zíral a postupně rozeznával oči, upírající se na něho. Mason se jich už nepustil. Věděl, že se jich už nesmí pustit.

Mechanicky položil Jimmyho hlavu na prkna paluby, vstal a pokročil k námořníkům. Když byl na dva metry od nich, zastavil se a řekl bezbarvě:

„Kdo to udělal?“

Stál tu před nimi shrbený, s rukama visícíma podél těla, tupě zírajícíma očima a pootevřenými ústy, jako by už neovládal čelistní svaly.

Čísi hlas vydechl:

„Burt.“

„Proč?“ řekl Mason stejně bezbarvě. „Protože ho postříkal.“

Námořníci nevěřili svým očím. Masonovy jindy tak pevné rysy jako by se rozplynuly.

Mason opakoval tímž matným, slabým hlasem:

„Protože ho postříkal?“

Pak se jeho pohled zamlžil a on mechanicky opakoval stále stejně monotónně: „To je příšerné, to je příšerné, to je příšerné...“ Byl to jakýsi nekonečný pohřební žalozpěv, skoro neartikulovaný, jako by Masonovi působilo bolest vyslovovat slova.

„Bože můj!“ vyhrkl Jones. „Já to nesnesu!“

„Můžeme něco udělat, poručíku?“ řekl Baker. Položil tu otázku zřejmě jen proto, aby přerušil Masonovu litanii. Ten k němu pomalu zvedl oči.

„Udělat?“ zeptal se ozvěnou.

Náhle se napřímil, jeho vzezření bylo zas pevné a strohé, ramena měl hranatá. Udělal čelem vzad, skoro pořadově, prošel, ani se nezastaviv, kolem Jimmyho těla, a zamířil ke schůdkům vedoucím do podpalubí. Námořníci ho sledovali očima, dokud nezmizel.

Z přídi se ozval mohutný Burtův hlas.

„Pane Boswelle! Tak se mi zdá, že se tam nepřetrhnete!“

Isaac Boswell, hranatý, jakoby sražený, celý rudý, vyrazil, jako by ho bodl, vrhl se mezi námořníky, štěkal jako pes a pobíhal od jednoho k druhému, rozdávaje rány. Řádění trvalo dobrou minutu. Pak si všiml Jimmyho těla u svých nohou a přestal řvát. Uplynulo deset minut od chvíle, kdy nařídil Johnsonovi, aby vychrstl plavčíkovi na hlavu vědro vody, a teď bzučela kolem zející rány na místě nosu velká černá moucha a chlapcovy oči byly už skelné.

Boswell sehnul velkou hlavu s tupým nosem, pokoušeje se seč byl pochopit situaci, ale jeho instinkt, čilejší než mozek, byl už ve střehu. Námořníci drhli můstek a nedovolili si ani zamručet, ani vzhlednout. Boswell se tím však nedal oklamat. V tom klidu se tajila hrozba. Zdálo se, že čekají.

„Nu tak, Boswelle,“ ozval se za ním náhle Burtův hlas.

„Odpočíváte?“

Boswell se zatřásl jako hafan, kterého pán zpráskal, ale zároveň jím projel pocit úlevy: za ním se tyčilo šest stop a sedm palců kapitána Burta.

„Kapitáne,“ hlásil, „plavčík je mrtev.“

„To vidím,“ řekl Burt.

Obrátil se k námořníkům, přešel po nich pohledem a řekl naprosto klidně:

„Ať hodí tělo do moře.“

„Bez smutečního obřadu, kapitáne?“ řekl Boswell s úžasem.

„Slyšel jste,“ řekl Burt tónem, který nepřipouštěl další diskusi.

Boswell, jehož hlava sahala kapitánovi k hrudi, zvedl oči k jeho ledové tváři a pochopil: Burt provokoval vzpouru, aby ji mohl v zárodku zardousit.

Boswell se otočil k námořníkům a zařval velitelsky:

„Hunte, Bakere, hod'te ho do moře!“

Uplynulo několik vteřin. Baker dřel dál kartáčem můstek, jako by neslyšel. Obrovitý Hunt se sice pohnul o dva tři kroky směrem k Boswellovi, kývaje se přitom jako medvěd, ale malý Smudge, rychle proklouznuvší za něho, sykl: „Dělej jako Baker. Nechod'.“ Hunt znehybněl a bledýma, rudě lemovanýma očkama nechápavě hleděl na Boswella a Burta.

Burtova tvář vypadala jako maska ze zvonoviny, strnuvší do věčného výrazu pohrdání. Se založenýma rukama a vztyčenou hlavou stál tu na svých dlouhých, do široka rozkročených nohou, nehybný jako věž, a zвыsoka shlížel na třesoucí se človíčky, jichž byl pánem.

„Tak co, pane Boswelle?“ řekl klidně.

Boswell se vrhl na Hunta a začal ho bičovat. Hunt neměl dost fantazie, aby ho napadlo neposlechnout; proto byl vždycky tak poslušný, že se až dosud nesetkal s důtkami. Ani se nepohnul a jeho bezvýrazný, užaslý pohled tékal od Boswella ke kapitánovi a k námořníkům. Boswell zuřivě šlehal. Ale rány jako by nedopadaly: měl pocit, že mrská slamník.

„Kapitáne,“ ozval se náhle jasný hlas poručíka Purcella, „dovolil byste mi odříkat modlitby nad plavčickým tělem, než ho hodíme do vody?“

Ta slova sjela na můstek jako blesk a Boswell sám od sebe přestal mrskat Hunta. Purcell stál proti Burtovi, tak směšně malý a křehký, že vypadal jako dítě pluku, které stojí u zdi pevnosti a žádá, aby se vzdala.

Uplynulo několik vteřin, než Burt odpověděl. Námořníci hleděli užasle na Purcellovu krásnou, světlovlasou hlavu, na jeho přísnou tvář. Byl znám svou zbožností, ale nikdo by se od něho nebyl nadál takové odvahy.

„Pane Purcelle,“ řekl Burt, „rozkázal jsem hodit tělo do moře.“

„Ano, kapitáne,“ řekl Purcell zdvořile. „Ale je proti zákonu...“

„Na palubě dělám zákon já.“

„Ovšemže, pane kapitáne, jste jediným pánem na palubě... po Bohu.“

„Dal jsem rozkaz, pane Purcelle,“ řekl Burt.

„Ano, kapitáne, ale je neslušné nechat Jimmyho odejít bez modlitby.“

Z hloučku námořníků se ozvalo souhlasné mručení. Burt se obrátil směrem k nim a upřeně se na ně podíval.

„Pane Boswelle,“ řekl konečně a nedbale přitom ukázal na třetího důstojníka, „ten muž je vzbouřenec. Podněcuje námořníky ke vzpouře. Zatkněte ho, odveďte dozadu do podpalubí a vsaďte ho do želez.“

Boswell hleděl na kapitána, hubu otevřenou úžasem.

„Protestuji, kapitáne,“ řekl Purcell nezvýšeným hlasem. „Vsadit důstojníka do želez se hrubě přičí zákonu.“

„Bude-li se ten muž zpěčovat, pane Boswelle,“ řekl Burt, „použijte násilí.“

Boswell váhal a jeho brunátná tvář, široká jako yorská šunka, prozrazovala hluboké rozpaky. Pomalu pokročil k Purcellovi a neobratně, skoro jemně mladíka uchopil za paži. Jako by se sám děsil svého svatokrádežného jednání: poprvé v životě vztáhl ruku na důstojníka.

„Pojďte, poručíku,“ řekl tiše.

A dodal, tváře se zahanbeně, až to bylo komické:

„Bud'te tak laskav.“

Burt nečekal, až Purcell sejde s paluby. Dvěma skoky byl u Hunta a jeho pěst dopadla na námořníkovu hlavu, avšak tentokrát bez vášně, skoro milostivě. Hunt se svalil. Námořníci žasli nad rozdílem mezi mírností téhle rány a surovostí úderu, kterým zabil Jimmyho.

„Smudgi, Mac Leode,“ řekl Burt, „hod'te plavčíkovo tělo do moře.“

Maličký Smudge sklopil oči a nezaváhal ani na okamžik. Rozběhl se k Jimmyho tělu, hrbě hřbet jako vylekaný pes. Burt hleděl na Mac Leoda. Skot by byl statečně snesl bití společně se Smudgem. Ale nechtěl být bit sám. Znechuceně se ušklíbl, pokrčil rameny, pokročil kupředu a chopil se plavčích nohou. Smudge vzal tělo pod rameny. A bylo po všem.

Burt sledoval námořníky studenýma očima. Zase je zkrotil. A teď začne tanec. Neušetří nikoho, ani maličkého Smudge, který přece tak pěkně poslechl.

„Stát!“ křikl čísi hlas.

Z otvoru vedoucího do podpalubí se vynořil trup Richarda Masona. Námořníky překvapilo, že ho zas vidí. Skoro na něj zapomněli. Smudge a Mac Leod znehybněli. Mason vystoupil po posledních schůdkách, objevil se na palubě, rukou odsunul, jako by je neviděl, Boswella s Purcellem, kteří se chystali k odchodu, a mechanicky kráčel k Burtovi. Jeho tvář byla strnulá a navzdory opálení se zdála bílá. Zůstal stát tři kroky od Burta, postavil se do pozoru a řekl jaksí divně, slavnostně:

„Lituji, kapitáne, ale musím vám sdělit, že vás považuji za vraha.“

„Dejte si pozor na to, co říkáte, pane Masone,“ odušil Burt klidným hlasem. „Nepřipustím, aby mě někdo urážel. Jde docela zřejmě o nehodu.“

„Ne,“ opáčil Mason zřetelně. „Nejde o nehodu, ale o vraždu. Zabil jste Jimmyho úmyslně.“

„Vy jste se asi zbláznil,“ řekl Burt. „Nic jsem s tím kloučkem neměl.“

„Zabil jste ho,“ opakoval Mason ponuře a nevzrušeně, „protože jsem ho měl rád.“

Mezi námořníky přeskočila náhle jiskra napětí. Na tohle nikdo z nich do té chvíle nepřípadl, ale nyní, když bylo obvinění vyřčeno, byla jeho oprávněnost zřejmá všem.

„Jestliže si to myslíte, pane Masone, bude na vás, abyste věc hnal před soud. Pokud mne se týče, budu vás žalovat pro nactiutrhání.“

Chvilí bylo ticho a pak Mason pokračoval zastřeným hlasem, jako by mluvil pro sebe.

„Právě jsem strávil deset minut ve své kajutě a všechno jsem si rozmyslel.“

A protože se nepřítomně odmlčel, řekl Burt suše:

„Nu a?“

„Nu,“ pokračoval Mason, stále stejně nepřítomně, „je docela jasné, že poženu-li vás před soud, soudci vás osvobodí. A já budu odsouzen pro nactiutrhaní, finančně zničen odškodným, které vám bude přičteno, a degradován.“

„Vaše jasnozřivost mne okouzluje, pane Masone,“ řekl Burt. „Mám dojem, že se věci odehrají právě takhle.“

„Ano, pane kapitáne,“ přisvědčil Mason stejně zastřeně a mechanicky. „A proto jsem se rozhodl, že vás nepoženu před soud.“

„Blahopřeji vám, že jste tak rozumný, pane Masone,“ řekl Burt.

Krátce se usmál a pokračoval:

„Vaše rozhodnutí nemění ovšem nic na mém. Urazil jste mne v přítomnosti posádky, a jakmile se vrátíme do Londýna, poženu před soud já vás.“

„K tomu nebudete mít příležitost,“ řekl Mason a hlas se mu nezachvěl.

Pak zvedl ruku k vnitřní kapse kabátce, vytáhl pistoli, pevnou rukou ji namířil na Burtu a vypálil.

Výstřel zazněl s ohlušující silou. Burt se pár vteřin kymácel na dlouhých nohou jako gigantická socha, a pak se rázem skácel na záda s obrovským hřmotem. Jeho tělo dvakrát poskočilo po palubě a pak zůstalo ležet na zádech s nohama nataženýma a rukama od těla. Místo nosu měl velkou zející díru.

Na palubě se náhle rozhostilo nesmírné ticho. Námořníci hleděli z dálky na Burtovo tělo. Nikdy neměli příležitost prohlédnout si svého kapitána, když ležel, a takhle pěkně natažený jim připadal ještě větší. Konečně se odhodlali pokročit blíž, ale jen pomalu, trochu nedůvěřivě, jako by Burtova nehybnost nevěstila nic dobrého. Třebaže polovina mozku vystříkla na palubu, bylo v nich tolik víry v jeho nadlidskou sílu, že málem čekali, jak se před jejich očima zvedne. Osmnáct měsíců žili pod nejstrašnější tyraníí, která je připravila o všechnu důstojnost a udělala z nich téměř otroky. Teď byl Burt mrtev, ale oni necítili nad jeho mrtvolou radost, spíše je naplňovala úžasem.

„Kdo tu střílel?“ křičel Purcell, objevivší se v otvoru vedoucím do podpalubí, v němž sotva zmizel.

„Pan Mason, poručíku,“ řekl Baker.

„Můj Bože! Toho jsem se bál!“ zvolal Purcell a rychle pokročil kupředu, sledován Boswellem.

„Můžete se na něj podívat, poručíku!“ řekl Smudge hlasem jako polnice. „Je mrtvý, dočista mrtvý, ten zkurvysyn!“

Námořníci hleděli na Smudge chladně. Burt byl mrtev, nemělo žádný smysl urážet ho, a v žádném případě na to neměl právo Smudge.

„Ať je Bůh milostiv jeho duši,“ řekl Purcell.

Masonovi visela pistole volně z ruky. S tupým výrazem v tváři hleděl na Burtovo tělo.

„Ustupte, námořníci!“ ozval se náhle mohutný hlas.

Několik kroků od nich stál J. B. Simon, druhý důstojník na *Blossomu*, a v každé ruce držel pistoli. Byl to muž nažloutlé pleti, s úzkými rty a dlouhým, špičatým nosem. Třebaže nebyl surový, neměli ho námořníci rádi. Simon chodil po světě s pocitem, že se mu život nepovedl, a to způsobovalo, že byl vůči námořníkům zatrpklý a šikanoval je.

„Ustupte!“ řval a mířil na ně pistolemi. „A do práce! Já jsem kapitán na téhle lodi. Kdo neposlechne, dostane kulku do hlavy.“

Všichni zůstali na okamžik ohromeni. Námořníci neustoupili, jak Simon rozkázal. Ani je nenapadlo bát se. Především je však pobouřilo jednání druhého důstojníka, který zapomněl, kde je jeho místo.

„Ale teď přece velí pan Mason, poručíku,“ řekl Mac Leod. „Pan Mason je první důstojník na palubě.“

Simon nemohl vystát Skoty. Za osmnáct měsíců nevynechal jedinou příležitost, kdy mohl Mac Leoda potrápit. Jeho slova ho uvedla do nepřičetného vzteku.

„Ty špinavý Skote!“ zařval a namířil na něj jednu z obou zbraní. „Ještě slovo a nakrmím tvým mozkiem ryby.“

Mac Leod zbledl, v očích mu zajiskřilo a v kapse nahmatal rukojeť nože. Až dodnes se ještě nikdo neopovážil urazit jeho zemi.

„Johne, proboha!“ zvolal Purcell a vykročil k Simonovi. „Zapřísahám vás, schovejte ty pistole. Natropily už beztak dost zla. Kromě toho víte dobře, že velení přechází na pana Masona.“

„Pan Mason zabil svého kapitána,“ procedil Simon skrze zuby. „Je vzbouřenec. Není už hoden, aby velel lodi. Jakmile se vrátíme do Londýna, odevzdám ho policii a bude oběšen.“

„Johne!“ řekl Purcell a vyděšeně vyvalil oči. „Tohle nemyslíte vážně!“

„Čert vás vem i s tou vaší krásnou duší, pane Purcelle!“ zařval Simon a pistole se mu v rukou třásl. „A jak je Bůh nade mnou, nepřibližujte se, nebo vám udělám ze střev kraječku!“

Purcell se zarazil a poněkud znejistěl, zahlédnuv v očích druhého důstojníka záblesk nenávisti. Po osmnáct měsíců žili kamarádsky vedle sebe a Simon nikdy nedal najevo, že ho nenávidí. Tato bezdůvodná nenávist Purcella ohromila a připravila ho o schopnost jednat.

„Pane Boswelle!“ štěkl Simon zuřivě.

Boswell pohlédl na Simona a pootočiv hlavu podíval se tázavě na Masona. Tvářil se nešťastně jako pes, kterého nutí volit mezi dvěma pány. Podle hodnosti by byl měl poslechnout Masona, ale Mason mu žádný rozkaz nedal. Stále ještě tu stál bez hnutí, s nepřítomným výrazem, pistole mu visela z prstů a oči upíral na obrovité Burtovo tělo.

„Pane Boswelle!“ opakoval Simon, nažloutlou tvář staženou vztekem.

Boswell vrhl poslední pohled na Masona a pomalu, jakoby nerad, pokročil k Simonovi.

„Rozkaz, pane kapitáne,“ řekl tiše, chraplavě, poníženě přitom hledě na Simona.

„Pane Boswelle,“ řekl Simon, „přiveďte ty muže k poslušnosti.“

Boswell sevřel dŕtky v pěsti, obrátil k námořníkům svou buldočí tvář a pohlédl na ně. Opětovali jeho pohled bez mrknutí a on pochopil, co se děje. Námořníci už za ním neviděli stín kapitánovy postavy. Burtův vzestup se nevysvětloval jen silou. Byl statečný. Námořníci několikrát zažili, jak šel proti nim s holýma rukama, zatímco jejich vlastní pěsti svíraly v kapsách rukojeti otevřených nožů. Dovedli to vycítit: Burt neblufoval. Skutečně hořel touhou bít se, sám proti všem. Jeho nadlidská odvaha je pokaždé omráčila. Ale Simon byl jen nepatrný důstojníček, který rád sekýroval své podřízené. Dokonce i zlý byl jenom prostředně. Posádka z něho strach neměla.

Boswell by byl měl začít u Bakera, protože Baker odmítl uposlechnout Burta. Ale maličký Walesan, opírající se o rukojeť kartáče, si ho měřil černýma očima a neuhnul ani o píd'. A tak Boswell udělal něco, co by byl nikdy neudělal za Burtových časů: sehnul se, prošel

kolem Bakera, jako by ho neviděl, a vzápětí se dopustil další chyby: vrhl se na Hunta.

Hunt dostal už dvakrát, poprvé také od Boswella, podruhé od Burta. Nechápal, proč má být bit potřetí: smysl Simonová počínání mu naprosto unikl. Jeho zamlžené myšlení ovládl pocit křivdy, vztekle zachrčel, odhalil bílé zuby, vrhl se na Boswella tak mrštně, že by se toho od té hory masa nikdo nenadál, vytrhl mu dűtky z ruky, srazil ho na zem a v mžiku ležel na něm.

A tu se stalo cosi neslychaného: zájem o boj převážil u námořníků nad vším ostatním. Jediným pohybem pokročili dopředu, aby lépe viděli na zápasící, válející se po můstku, a Simon musel o několik kroků zpátky, aby ho neobstoupili. Byl v komické a zároveň zoufalé situaci. Rval hrozby, které jemu samému připadaly směšné. Námořníci, plně zaujati zápasem na život a na smrt, si ho nevšíмали o nic víc, než kdyby na jevišti mířil divadelními bambitkami.

Pot stékal Simonovi po čele a podél protáhlých měkkých vrásek, do nichž byla po obou stranách úst složena nažloutlá kůže. Sotva před pěti minutami mu všechno připadalo tak prosté: s pistolí v ruce se ujme kormidla, a až se vrátí do Londýna a odevzdá Masona soudu, potvrdí ho rejdaři jako velitele na *Blossomu*. A teď tu Boswell zápasí o holý život. I kdyby vyhrál, nebyl si už Simon jist svým vítězstvím. Připadal si sám, ruce se mu třásly, ze všech sil v sobě potlačoval touhu stisknout kohoutek a nazdařbůh někoho odprásknout. Ale co kdyby takový varovný příklad nestačil námořníky zastrašit? Kdyby se na něho vrhli všichni naráz?

Simon cítil jako strašlivou nespravedlnost, že je jediný ozbrojený muž na můstku, a přesto není s to prosadit svou vůli. S trpkostí myslel na to, že z každého druhého by šel strach, kdyby tu tak stál s pistolí v ruce. Ale osud, který ho nechal v životě tak často na holičkách, si z něho už zase tropil smích. V každé ruce držel smrt a námořníci se k němu obraceli zády.

S úzkostí hleděl Simon na zápasící. Oba byli už jenom jednou jedinou řvoucí příšerou. Až se příšera strhá, zvedne se ze země jenom jeden muž. Šimonovy oči se rozšířily a strach mu svíral hrdlo: najednou věděl docela jistě, že Hunt Boswella zabije. Pistole se mu začaly třást v rukou. Po Boswellově smrti by přišla řada na něj. Ztroskotat. Zase ztroskotat.

Huntovi se podařilo sepnout své obrovské tlapy kolem Boswellova krku. A tiskl stále silněji, nedbaje prstů, jež mu Boswell zatínal do obličej, ani kopanců kolenem do břicha. Simona se zmocnila panika. S třesoucíma se rukama, oslepen potem štekajícím mu z čela do očí, vstoupil jako automat do kruhu, v němž zápasili oba muži, a skoro bez míření vystřelil na Hunta. V témž okamžiku ucítil, jak ho kdosi zezadu uchopil, odzbrojil, znemožnil mu sebemenší pohyb. Coś jako blesk mu projelo hrudí, na oči se mu snesl narudlý závoj a cítil, jak padá pozpátku do prázdna.

Když se Hunt zvedl, měl trochu krve na košili v místech, kde ho na rameni škrábla Simonová kulka, a Boswell ležel roztažen na můstku, obličej fialový, ústa zkroucená. Simon se svalil vedle něho a jeho hlava se dotýkala Boswelovy. Oči měl dokořán a hluboké žluté vrásky po obou stranách tenkých rtů dodávaly jeho ztuhlé tváři výraz trpkosti.

Purcell konečně přemohl nehybnost, rozrazil zástup námořníků a zůstal stát s očima naplněnými hrůzou, neschopen slova. Mac Leod se sehnul, vytáhl svůj nůž ze Simonova těla, pečlivě otřel čepel o košili mrtvého, pak ji jedním pohybem sklapl a zbraň zastrčil do kapsy. V tu chvíli se setkal s Purcellovým pohledem, pokrčil rameny, odvrátil oči a řekl rozpačitě, jako dítě přistižené při činu:

„Říkal si o to, poručíku.“

Purcell neodpověděl. Všiml si výrazu Mac Leodovy tváře a smutně si pomyslel: „Vždyť jsou to děti. Krutí jako děti.“ Když se chtěl obrátit k odchodu, shledal s překvapením, že vedle něho stojí Mason, celý bledý, se sklopenou hlavou. Pak Mason zvedl oči. Námořníci stáli proti němu a Mason je přejel chmurným, zoufalým pohledem.

„Vzbouřenci!“ řekl, a byl to skoro vzlyk. „Vzbouřenci! To tedy jste!“

„Vy taky!“ vykřikl Smudge zuřivě.

Masonova tvář se zachvěla, jako by dostal políček, zamrkal a rty se mu roztřáslly.

„Já také,“ vydechl.

KAPITOLA II

Nazítří ve třináct hodin došel námořník White, měkce našlapuje, až těsně k poručíku Purcellovi, který prováděl kontrolu u kormidla, postavil se do pozoru, smekl čapku a řekl zpěvavě:

„Poručíku, kapitán mě požádal, abych vám sdělil, že je prostřeno k lunchi.“

Purcell povytáhl obočí a podíval se na Whita.

„Kapitán?“ řekl a lehce se usmál.

„Ano, poručíku,“ řekl White a jeho ebenově černé zřítelnice se zaleskly v úzké štěrbině mezi víčky.

White byl plodem lásky anglického námořníka a Čínanky. Vzal ho k sobě jistý anglikánský misionář, který byl tak trochu opilec a jemuž připadalo náramně k smíchu pojmenovat nemluvně se žlutou pletí White. To jméno učinilo z míšence terč posměšků na všech lodích, kde kdy sloužil, až do dne, kdy do jednoho posměváčka zapíchl kudlu a jeho tělo hodil přes palubu. Tato vražda, o níž posádka zachovala mlčení a jež tudíž zůstala nepotrestána, zajistila Whitovi klid. Ale bylo už pozdě: White mluvil jen málo, nikdy se nesmál a hned se cítil uražen. V okamžiku, kdy se k němu Purcell otočil, povytáhnuv obočí a opakuje: „Kapitán?“, domýšlel se už White, který nepochopil, kam otázka míří, že se mu poručík posmívá, a v tu chvíli k němu pojal palčivou zášť.

Když Purcell vstoupil do kajuty, seděl už Mason na Burtově místě. Beze slova pokynul poručíkovi, aby se posadil proti němu, to jest na místo, kde sedával on sám, dokud byl Burt naživu. Tak jsem povýšil na prvního důstojníka, pomyslí si ironicky Purcell. Včera u snídaně seděli kolem téhož stolu čtyři. Teď zůstal sám s Masonem. Purcell zvedl oči a pohlédl na svůj protějšek. Na Masonově tváři nebylo ani stopy vzrušení. Měl už před Purcellem náskok a jedl pozorně, se selskou důkladností, pečlivě žvýkáje hranatými čelistmi.

Bylo tehdy na anglických lodích nepsaným zákonem, že kapitán má při jídle mlčet a tak přimět k mlčení i důstojníky, kteří s ním jedí u jednoho stolu. Za tímto zvykem se bezpochyby skrýval názor, že kapitán, který nemá sobě rovného na palubě, nemá tu ani společníka, který by ho byl hoden. Purcell neseděl ještě ani pět minut a už mu bylo jasné, že se Mason hodlá řídit tímto pravidlem. Neotevřel dokonce ani

ústa, aby požádal o pepř nebo nakládanou zeleninu, nýbrž, stejně jako Burt, jenom ukazoval prstem, aby mu je Purcell podal. Poručík si kradmo prohlížel Masonovu ostře řezanou, hranatou tvář, jeho šedomodré oči, trochu nízké čelo, husté vlasy. Ve všem z něho dýchala poctivost, omezenost, smysl pro povinnost. A tento dokonalý důstojník velel teď lodi, která se octla mimo zákon. Seděl s mírným výrazem v tváři na místě kapitána, kterého zabil, a stejně jako on se obklopoval vznešeným mířením, jak to odpovídalo jeho postavení.

Když dojedli, zvedl Mason hlavu a řekl úsečně:

„Přál bych si promluvit k posádce, pane Purcelle. Svolal byste laskavě námořníky?“

Vstal. Purcell ještě nedojedl, ale také on se zvedl, trochu mrzutě. To byl jiný takový nepsaný zákon: když kapitán dojedl, skončili i důstojníci, třeba měli ještě plný talíř.

Purcell vystoupil na palubu a přikázal Whitovi, aby zazvonil na zvonec. Námořníci se sbíhali, vlekouce nohy za sebou, a řadili se podél zábradlí. Purcell si opět všiml, jak jsou vyhublí. Stál tu mlčky proti nim a byl v rozpacích, protože Mason na sebe nechával čekat stejně jako Burt.

Konečně se „kapitán“ objevil, rozkročil se před posádkou, složil ruce na zádech a přejel námořníky pohledem.

„Námořníci,“ řekl silným hlasem, „mám v úmyslu plout na Tahiti a zásobit se tam vodou a potravinami, ale nemám v úmyslu tam zůstat. Tahiti je dnes příliš dobře známo lodím Jeho Veličenstva. Ruka zákona by nás tam záhy zasáhla. Hodlám tedy odplout z Tahiti, jak jen bude možno, a hledat daleko od obvyklých cest našich lodí ostrov, který nenajdete na žádné mapě... Nikoho však nenutím, aby mne následoval. Budete mít naprostou volnost buď zůstat na Tahiti, nebo plout se mnou.“

Odmlčel se. Když opět promluvil, bylo zřejmé, kolik úsilí ho stojí mluvit klidně.

„Musím vám říci, že podle zákona jsou považováni za vzbouřence nejen přímí účastníci vzpoury, ale také ti, kteří byli jejími svědky a nepodnikli nic, aby jí zabránili. Pro první má zákon jen provaz, bez rozdílu hodnosti. Pokud jde o druhé, je možné – říkám je *možné* – že se soud ukáže shovívavým. V každém případě to stojí za pokus. Říkám vám to, námořníci, abych vám pomohl zvážit všechna pro a proti, než se rozhodnete.“

Odmlčel se a jako by zpytoval posádku pohledem.

„Kapitáne,“ řekl Mac Leod, „mohu se na něco zeptat?“

„Ano.“

„Půjdeme-li s vámi, je nějaká naděje, že se jednou budeme moci vrátit do Británie?“

„Ne,“ řekl Mason zřetelně. „Nikdy. V žádném případě. Nad tím udělejte kříž, Mac Leode. První, co udělám, až najdu nějaký ostrov, bude, že spálím *Blossom*. Jednat jinak by bylo šílenství. *Blossom* je hmatatelný důkaz vzpoury, a dokud bude na hladině, nebude nikdo z nás v bezpečí.“

Znovu se odmlčel, vážně se zahleděl na námořníky a pak pokračoval, odsekávaje slova:

„Ještě jednou opakuji, že nikoho nenutím. Kdo chce, může zůstat na Tahiti. Ti ještě spatří Anglii... i kdyby jenom,“ dodal pochmurně, „z vrcholku nejvyššího stěžně některé z lodí Jeho Veličenstva... Ale pro ty, kteří půjdou se mnou, není návratu, to říkám znovu.“

Obrátil se k poručíkovi.

„Pane Purcelle, sepíšete jména dobrovolníků, a až budete hotov, přijdete za mnou do mé kajuty.“

Upřel šedomodré oči na Purcella, potom na oceán, který se pěnil do nedohledna, koutkem oka vzhlédl do plachtoví a zdálo se, jako by chtěl cosi dodat. Rozmyslel si to však, napřímil se, vypjal hrud', skoro překotně se otočil na podpatcích a zamířil ke kajutám.

Sepsat seznam netrvalo Purcellovi ani půl hodiny. Užasl, jak málo dobrovolníků se našlo. Námořníci zřejmě dávali přednost riziku oprátky než tomu, nespátřit už nikdy svou vlast. Jak je to zvláštní – napadlo ho –, tihle lidé jsou přece strašně chudí. Nemají nic, co by je poutalo ke starému světu. Většina nemá ženu ani děti: prostě na to nemají. A co pro ně znamená Anglie, ne-li bídu? Jenomže je to bída, kterou znají. V tom to vězí. Děsí se neznámého...

Když vstoupil do kapitánovy kajuty, měl Purcell pocit, že se zalkne vedrem. Ale Mason seděl za stolem bez jediné kapky potu na čele, v nákrčníku, v upjatém kabátku, v ruce sklenici rumu a před sebou velkou mapu.

„Kolik?“ řekl se zájmem.

„Devět i s vámi, kapitáne.“

„Toho jsem se bál!“ řekl Mason ustaraně. „Nebudu mít dost lidí k obsluze lodi.“

„Snad bychom s sebou mohli vzít nějaké Tahit'any...“

„Obávám se, že budeme nuceni,“ řekl Mason. „Mohli? Pane Purcelle,“ zeptal se náhle, zvednuv hlavu, „vy se hlásíte?“

„Ano, kapitáne.“

Mason nakrčil obočí, ale nic neřekl. Uchopil seznam, který mu Purcell podával, rychle ho přelétl, potřásl hlavou a pomalu začal číst nahlas, zastavuje se u každého jména kromě svého a Purcellova:

Richard Hesley Mason, kpt.

Adam Briton Purcell, por.

Mac Leod, námořník

Hunt, dtto

Smudge, dtto

White, dtto

Johnson, dtto

Baker, dtto

Jones, dtto

Když dočetl, zvedl oči k poručíkovi:

„Co soudíte o téhle posádce?“

„To nejlepší i to nejhorší.“

„Ano,“ řekl Mason pokyvuje hranatou hlavou.

A dodal, nedbaje, že se jeho slova mohou zdát vůči poručíkovi krajně nezdyvořilá:

„Škoda že nemohu plout s *Blossomem* sám! Chcete skleničku rumu, pane Purcelle?... Ach, pravda, zapomněl jsem,“ zarazil se jakoby dotčen tím, že poručík nepije alkohol. „Rád bych věděl,“ poznamenal po chvíli, „co je přivedlo k tomuhle rozhodnutí... U Mac-Leoda je to nabíledni, zabil Simona. A Hunt zabil Boswella. Ti dva neměli na vybranou. Ale například White...?“

„Povídá se, pane kapitáne, že kdysi probodl nějakého chlapa. Bojí se možná, že při vyšetřování celou věc zase vyhrabou.“

„Ano,“ řekl Mason, „a vůbec bych se nedivil, kdyby i Smudge měl nějakou minulost. Ale Jones, Baker, Johnson? Přisahal bych, že tihle tři jsou čistí jako lilie.“

„Jones půjde za Bakerem třeba na konec světa,“ odvětil Purcell. „A Baker se zřejmě cítí vinen: Odepřel Burtovi poslušnost.“

Na chvíli se odmlčel a pak pokračoval:

„Bez vysvětlení zůstává tedy už jenom Johnson.“

Kapitán mu předtím neřekl, aby se posadil, takže po celou dobu rozhovoru stál před Masonem, který seděl za stolem. V Purcellově otevřené tváři, lemované světlými vlasy, bylo lze číst jistou nelibost. „Odstup“, který kapitán zachovával mezi sebou a ním, považoval za zbytečnou komedii a uvádělo ho to do rozpaků.

„Ano,“ zvedl Mason hlavu, „bez vysvětlení zůstává už jenom případ Johnson.“

Pak dodal:

„A vy, pane Purcelle.“

A protože Purcell mlčel, řekl ještě:

„Vy se přece nemusíte bát soudu.“

„Mohu vás ujistit,“ řekl Purcell a lehce se usmál, „že nemám temnou minulost.“

„O tom nepochybuji,“ řekl Mason a v tváři se mu nepohnul ani sval.

Čekal, vážný jako soudce. Byl kapitán na *Blossomu*. Měl proto právo vědět, proč se jeho důstojník rozhodl jít s ním.

„Nu,“ řekl Purcell, „vy o tom možná nevíte, ale požádal jsem Burta, abych se mohl nad Jimmyho tělem pomodlit. Burt nařídil Boswellovi, aby mne vsadil do želez. Jsem tedy také vzbouřenec.“

Mason vyvalil své velké šedomodré oči.

„Ale to já nevěděl!“

Hleděl na Purcella. Jeho nehybná tvář na okamžik ožila a řekl dojatě:

„Za Jimmyho vám děkuji, pane Purcelle. To bylo od vás velmi statečné.“ Pak pokračoval:

„Domníváte se, že by vás soud odsoudil pro vzpouru?“

„Jsem o tom přesvědčen. Krom toho by mi bylo kladeno za vinu, že jsem nic nepodnikl po zavraždění... po Burtově smrti.“

Mason zamrkal. Dobře si všiml toho přereknutí.

„Máte bezpochyby pravdu,“ odtušil suše, oči upřeny na zem.

A po chvíli:

„Nemáte v Anglii nikoho?“

Nediskrétnost otázky Purcella překvapila. Zaváhal. Ale ne, lépe bylo odpovědět. Otázka nebyla špatně míněna a s tímhle mužem bude teď trávit celý život.

Odpověděl spěšně a rozpačitě:

„Otec zemřel. A matka...“

Uhnul pohledem.

„...je mi lhostejná.“

Mason sklopil oči k mapě. Pak řekl s úsměvem, za nímž bylo cítit značné úsilí:

„Nu, tak jsme se tedy octli na jedné lodi, pane Purcelle.“

Nedostatek vřelosti v jeho tónu se Purcella dotkl, a proto neodpověděl. Mason pokračoval:

„Byl jste už na Tahiti, není-liž pravda?“

„Šest měsíců, před čtyřmi roky. Byl jsem ubytován u jednoho místního náčelníka. Naučil mne mluvit jejich řečí.“

„Cože?“ řekl Mason. „Vy mluvíte jejich řečí? Nu to se mi bude náramně hodit. Plynně?“

„Ano, kapitáne.“

„Po šesti měsících! To máte skutečně nadání na řeči, pane Purcelle,“ dodal s lehkým omluvným smíchem, jako by bylo pro důstojníka urážkou předpokládat, že by mohl mít intelektuální vlohy.

„Myslíte,“ pokračoval, „že nám Tahit'ané poskytnou potraviny?“

„Kolik budeme chtít.“

„A nic za to?“

„Nic. Jenomže bude docházet ke krádežím.“

„Hodně?“

„Od rána do večera.“

„To je neslýchané!“ vybuchl Mason a celý zrudl rozhořčením.

„Ale kde,“ řekl Purcell. „Dají vám všechno, co mají, a vezmou si, po čem zatouží: to je jejich představa bratrství.“ Mason netrpělivě zabubnoval na stůl.

„Ten tahitský náčelník, u kterého jste byl ubytován...“

„Otú.“

„Je to významný člověk?“

„Velice významný. Těší se velké vážnosti: má modré oči. Tvrdí, že je potomkem kapitána Cooka,“ dodal Purcell s úsměvem.

Mason se zatvářil chladně a upjatě a Purcellovi chvíli trvalo, než pochopil. Kapitán Cook byl kapitán. A tudíž bez poskvrny.

Mason vstal. Nebyl o mnoho větší než Purcell, ale tak hranatý a rozložitý, že si Purcell vedle něho připadal téměř drobný.

„Pane Purcelle,“ řekl Mason, jeho tvář znovu zaplavila vlna pohnutí a hlas se mu zřetelně třásl, „nemyslete si, že se necítím odpověden za to, že tihle lidé kvůli mně už nikdy nespátí Británii. A přece,“ dodal po chvíli, „kdyby bylo třeba udělat znovu to, co jsem udělal, neváhal bych ani okamžik.“

Pronesl tu větu velice důrazně, ale zněla falešně. Purcell mlčel a klopil oči. Nesouhlasil se zavražděním Burta a věděl, že Mason to ze zcela jiných důvodů nikdy nedokáže sám sobě odpustit. Pro Masona to nebyl mravní problém. Uvažoval jako námořník. Na souši by bylo možno vraždu omluvit. Na palubě vedl však posádku ke vzpouře a postavil loď mimo zákon.

„Když dovolíte,“ řekl Purcell, „vrátím se na palubu a dám vytáhnout střední plachty na předním stěžni. Nejsou dost napnuté.“

„Všiml jsem si před chvílí. Za Burta námořníci nikdy...“

Bylo ticho. Oba muži se snažili, aby se jejich pohledy nestřetly. Pak se ozval Mason:

„Máte dojem, že bude obtížné udržet disciplínu?“

„O udržení se již nedá mluvit,“ řekl Purcell. „Je pryč.“

A dodal:

„Kdyby měla přijít nepohoda, nevím, jestli bych je vůbec dokázal přimět, aby vyšplhali do ráhnoví.“

A protože Mason mlčel, měře ho pohledem, řekl ještě:

„Prosím Boha, abychom ten váš ostrov nemuseli dlouho hledat.“

Otů stál na prahu své chatrče, hleděl do dálky a širokou ušlechtilou dlaní si hladil prsa. Hrudník měl mohutný, ale trochu pokleslý věkem, nebyl otlý, měl však obstojné břicho a vůbec se mu nechtělo běžet s mladými vítat *Peritani*. Měl pocit, že stárne, ale protože to nebylo příjemné pomyšlení, usoudil, že důstojnost mu prostě nedovoluje hnát se v ústrety cizincům. Velká piroga *Peritani* kotvila na laguně, horní plachty svinuty, a bílí muži spouštěli na vodu malé pirogy, chystající se vylodit na břeh. A už se k nim také blížilo mračno plavidel, jež vyrazila

od břehu. První ze všech děti. A po nich *vahiné*, jen o maličko méně pohotové. *Aué! vahiné!* řekl si Otú s úsměvem. S hlavou pokrytou listovou korunou – slunce stálo už vysoko – mávali muži přátelsky pažemi, ale zůstali na pláži. Otú schvaloval jejich zdrženlivost.

Pak se Tahit'ané a na prahu své chýše sám Otú dali do smíchu, protože čluny cizinců se pohybovaly po klidné hladině laguny až k neuvěření pomalu. *Eatua* to vidí, jak jsou ty jejich čluny těžké a pohyby *Peritani* pomalé a trhavé. A přece bylo docela příjemné pozorovat, jak se ta podivná dlouhá bílá pádla pohybují po hladině jako komáří nožky. Čluny zaryly pěkně nosem do písku a Otú se díval, jak přes okraj přelézají *Peritani*, chlupatí, zarostlí, oblečení toliko v pruhovaných kalhotách. Otú potřásl hlavou. *Aué*, jak jsou hubení! Velký ostrov dešťů zřejmě není tak bohatý, jak se říká.

Náhle Otú pronikavě zaječel. Pak vztáhl krásné paže, doširoka je rozpráhl, mohutným hlasem zavolal: „Ivoo! Mehani!“ a nečekaje na odpověď vrhl se k nově příchozím, dupaje chodidly rozpálený písek...

„Adamo!“ křičel už z dálky.

Adam Purcell se ohlédl, spatřil Otúa, krácejícího k němu kroky tak rychlými, že mu břicho poskakovalo nad *paré*, a rozběhl se mu seč byl vstříc, pohazuje ve slunci svou světlou kšticí.

„Adamo!“ volal Otú objímaje ho.

Několikrát po sobě ho přitiskl na širokou hruď a třel svou tvář o jeho, opakuje se všemi odstíny překvapení a vřelosti: „Adamo!... Adamo!... Adamo!... Adamo!...“ Purcell byl trochu rudý a spodní ret se mu chvěl.

Kolem obou mužů se utvořil neprodyšný dav a Purcell si pobaveně všiml, jak na něj civí a komentuje, podobně jako chór v antické tragédii, dialog hrdinů hry.

„Adamo!“ vykřikoval Otú se slzami v očích, znova tiskna Purcella na svoje plece, „ty jsi přijel!... Adamo, můj synu!... Ty jsi přijel!“

„Adamo přijel!“ radostně jásal dav.

Pojednou se na Purcella vrhla krásná dívka s obnaženými nadry, vyrvala ho z Otúova objetí, přivinula se k němu a začala ho líbat jako *peritani*, na rty, což vyvolalo smích okolostojících: bylo to takové dětinské. Purcell couvl, ale dívka, bezmála tak velká jako on a určitě stejně statná, ho silou přivinula k nadrům, nadále ho zasypávajíc polibky. Purcell ji tedy nechal, napůl pobaven, napůl dojat, a spokojil se tím, že vrhl přes její rameno tázavý pohled na Otúa.

„Jakže?“ zvolal Otú. „Ale to je přece Ivoa! Ty nepoznáváš Ivou? Adamo nepoznal Ivou!“ A širokým rozmachem paže se při těch slovech dovolával svědectví davu.

Vzápětí byl celý naměkko, otrásal se hrdelním smíchem a častoval Purcella značným počtem přátelských plácnutí na obě ramena.

„Adamo!“ provolávali Tahit'ané s výrazem dojetí a úžasu v očích, jako by to, že Adamo nepoznal Ivou, jen ještě zvyšovalo jejich náklonnost k němu.

„Adamo!“ křičela Ivoa jasným hlasem. „Tys mě nepoznal!“

Odtáhla se od něho na délku paží, položivši mu ruce na ramena, a usmívala se na něj, ceníc běloskvoucích zuby. Purcell si ji prohlížel. Dlouhé černé vlasy, začínající dosti nízko nad čelem a uprostřed rozdělené pěšinkou, spadaly ve velkých kadeřích na ramena, a sahající až ke stehnům, napůl zakrývaly obnažená ňadra, kdykoli se jen trochu sehnula. Ivoa nebyla černá, ale spíš ambrová a velké modré oči, zastíněné tmavými řasami, se odrážely od teplého odstínu její pleti. Purcellův pohled znovu spočinul na jejích havraních vlasech, lehce zkadeřených, bujných, hustých jako rouno. Hrdlo se mu sevřelo a mlčel.

„Nu, změnila jsem se!“ řekla Ivoa svým jasným hlasem. „Jestlipak bys mě ještě dokázal nosit na ramenou, Adamo?“

„Daleko by nedošel!“ zvolal Otú, směje se hlasitým, šťastným smíchem, a jeho velké dlaně, spočívající ještě před okamžikem na bříšku, poletovaly kolem hlavy jako dva ptáci.

Tahit'ané se dali do smíchu. *Aué*, Otú má pravdu! Jaká krásná dívka se stala z Ivoy. Štíhlá, ale pěkně oblá všude, kde je třeba. A svou váhu má také.

„Podívej!“ řekla Ivoa. „Pořád ještě nosím na krku medailon tvého boha Ježíše. Nikdy jsem jej neodložila! Ani na den! Nosila jsem jej i při koupání! A každý večer jsem jej hladila a prosila jsem tvého boha Ježíše, aby se Adamo vrátil. A on mi tě přivedl!“ dodala, tváříc se vítězně. „Musí to být strašně mocný bůh: Dokázal to! Adamo je tady!“ vykřikla v jakémsi výbuchu štěstí a vztáhla paže dlaněmi k nebesům. Skupina obklopující Purcella vzápětí zařičela radostí.

„Ano, vyrostlas,“ řekl Purcell s úsměvem a poněkud odvrátil hlavu.

Kdykoli se podíval na Ivoiny vlasy, sevřelo se mu hrdlo.

„Nezůstávej na slunci, hlava se ti upeče jako ptačí vejce!“ řekl Otú za všeobecného smíchu. „Pojď ke mně, Adamo! Nemáš hlad?“

„Mám, a velký,“ přisvědčil Purcell.

Ze zástupu Tahit'anů se znovu ozval dojatý křik. Ivoa uchopila Purcella za ruku, políbila ho na krk a pohladila svými navoněnými vlasy. Otú mu stiskl druhou paži a takto doprovázen, vlečen, strkán a skoro nesen proběhl Purcell uprostřed oslavného volání oněch asi sto metrů dělících ho od Otúovy chýše.

Dospěli právě k jejímu prahu, když přiběhl Tahit'an atletického vzrůstu, prorazil si cestu davem, který převyšoval o víc než o hlavu, přistoupil k Adamovi a s tváří rozzářenou úsměvem ho uchopil pod rameny, bez námahy ho zvedl až k očím a držel ho tak za všeobecného smíchu ve vzduchu jako nemluvně.

„A co já?“ zvolal vesele, „mě taky nepoznáš, Adamo?“

„Mehani!“ zvolal Purcell a oči se mu rozzářily, až v radosti zapomněl na směšnost své pozice.

„Poznal ho!“ křičel Otú na vrcholu blaha a znovu zval širokým pohybem ruky své poddané, aby seslali svědky toho zázraku.

„Adamo poznal Mehaniho!“ volal dav, dojat a nadšen právě tak, jako kdyby ho byl Purcell nepoznal.

S očima zářícíma štěstím postavil Mehani Purcella na zem, jako by se bál, že mu ublíží, a křik se zdvojnásobil.

„Děti ti vyrostly, Otú,“ řekl Purcell. „Připadá mi k nevíře, že je to sotva čtyři roky...“

Dál se nedostal. Ivoa se k němu opět vrhla, zasypávala ho polibky, kousala ho do ucha a čuchala dlaní. Dívčiny těžké vonící vlasy znovu jako by zametly Purcellovu tvář.

„Adamo má hlad,“ zvolal Otú, nešetře přitom dobromyslným smíchem, a vyrval ho z dívčina objetí, což vyvolalo další výbuch veselí. „Pojď dál, Adamo,“ pokračoval a napřáhl paži; pak se samozřejmě elegancí své gesto prodloužil do kruhu a rozloučil se s davem pohybem vskutku královsky důstojným, nepřestávaje se bodře smát a šibalsky mhouřit oči, jako by odjakživa počítal s přistáním *Blossomu* a s Adamovým návratem.

Mehani usadil Purcella na jednu z rohoží a sám si hned sedl proti němu, hltaje ho očima. Byl tmavší pleti než jeho sestra a spodní část jeho tváře, něžná, skoro ženská, s širokými ústy, vyhrnutými rty a kulatou bradou ostře kontrastovala s horní polovinou, které orlí nos a

hluboké, sytě černými řasami zastíněné oči dodávaly zamyšlený, skoro přísný výraz.

„É Adamo, é!“ řekl. „É Adamo! É Adamo!“ Tím, jak hned melancholicky, hned zase radostně moduloval vydávané zvuky, vyjadřoval všechny ty čtyři roky staré vzpomínky, jež se mu v tu chvíli draly na mysl. Současně rytmicky plácal dlaní na rohož, jako by těmi dutými, opakovanými zvuky vyvolával představu radostí, jejichž příslibem je přítelova přítomnost.

„É Adamo, é!“ řekl konečně. „Pamatuji se, jak ses bál žraloků v laguně...“

Dal se do smíchu a Otú s Ivoou se smáli ozvěnou. Bylo to pravda! Adamo se bál žraloků! Těch roztomilých žraloků v laguně! Mehani se vymrštil jako uvolněné pero, sklonil se nad Purcellem, uchopil jeho hlavu do svých dlaní a na znamení něžných citů drcl čelem o jeho čelo. Pak ho pustil, a položiv mu nejdříve prsty na ramena, plácal ho lehce po nadloktí, hledě na něj jako u vytržení.

„É Adamo, é!“ opakoval, neschopen vyjádřit slovy, jak ho miluje.

„Aué!“ pravil Otú. „Nechte ho přece najíst! Člověku se špatněji, když mluví!“

Ivoa podala Purcellovi až po okraj naplněný dřevěný talíř a ten, ještě než spatřil jeho obsah, poznal ovocnou vůni syrové ryby v citrónové marinádě. Mehani seděl proti němu, opřen o jeden okraj vchodu, zatímco Otú se opíral o druhý, aby hostu nezakrývali vyhlídku na pláž a na lagunu. Když obsloužila otce a Mehaniho, zaujala Ivoa místo po Purcellově pravici, neseďíc, nýbrž klečíc na kolenou poněkud v pozadí, protože jí tahitská etiketa nedovolovala jíst zároveň s muži. Palmovým listem odháněla mouchy z Purcellovy tváře a čas od času ho škádlivě plácla listem po ramenou. Purcell cítil, že z něho nespouští zrak, koutkem oka viděl spoustu jejích temných vlasů a neodvažoval se otočit k ní hlavu.

Purcell měl na sobě toliko kalhoty a košili a záplava slunečních paprsků vpadajících do chýše dosahovala až k jeho bosým nohám. Mehaniho ramena se rýsovala proti světlu u pravého okraje vchodu, a na druhé straně trčela ramena Otúova, stejně široká, ale už ne tak mohutná, ne tak oblá, se svaly vyschlými a změkklými věkem. Purcell měl hlad. Ivoa mu přejížděla lehkými prsty po šíji, ale on dělal, že si toho nevšímá. Intenzívně vdechoval vůni vycházející z jejích vlasů a hleděl před sebe

na štíhlé kmeny kokosových palm, na indigový lesk a velké fialové skvrny hrající ve slunečním třpytu na modři laguny opodál.

V chatrči vládlo nejhlubší ticho. Purcell se rozpomněl, že stolování je pro Tahitány zaměstnáním tak příjemným, že už k němu není třeba ničeho dalšího. Jak tak pohodlně seděl ve stínu chatrče a slunce mu hladilo chodidla, naplnil ho nesmírný pocit svěžesti a klidu. Svět byl uspořádán, jak to má být: před ním Otú a Mehani, Ivoa v koutku jeho pravého oka, nahýbající se, aby mu svými vlasy lehce hladila tvář. Hleděl na své přátele a byl naprosto šťasten. S jakou něhou se na něho dívají! Jaký klid vyzařuje z jejich duší! Napadlo ho, že na tenhle okamžik nikdy nezapomene, ale vtom jím projela ostrá čepel lítosti, jako by chvíle, kterou právě prožíval, byla už u konce.

„Adamo!“ řekl Mehani starostlivě. „Co je s tebou? Máš smutné oči.“

„Jenom mne cosi napadlo, Mehani.“

„*Peritani! Peritani!*“ zvolal Otú, hroze svým dlouhým prstem před nosem, jako by už dávno věděl, že každý *Peritani* je prostě nenapravitelný. „Jez! Jez! Nesmíš tolik myslet hlavou!“

Purcell se usmál a sjel očima k rybě. Otú měl pravdu. Má-li být člověk šťasten, musí si svoje štěstí uvědomovat, ale ne příliš. Je třeba najít správnou rovnováhu. A být lstivý sám k sobě. Vědět, že jsem šťasten, ale rozhodně si to nepřipouštět.

Vlahý voňavý větřík, přicházející od středu ostrova, zahýbal kokosovníky a Purcell viděl, jak se vrcholky palm vysoko nad chatrčí vlní s lehkým chvěním jako vlasy. Rozkošnický nasál vzduch.

„Vůně Tahiti,“ řekl nahlas.

„Co je vůně Tahiti?“ zeptala se Ivoa, opírajíc se mu oběma rukama o ramena.

„Květ tiaré.“

„É Adamo, é!“ řekla Ivoa, „vždyť na Tahiti je spousta jiných vůní. Vůně ibišku i vůně vavřínu, a také vůně velkého kapradí a tymiánu. A vůně jasmínu, svěží jako pleť nemluvňátka. A vůně, co přichází z horských plání, když fouká od kopců a bude pršet. To je vůně, při které se člověku chce pracovat.“

Otú se rozesmál, natáhl před sebe své velikánské ruce, palec lehce odvrácený od ostatních prstů, dlaně téměř kolmo k zápěstí, zavrtěl hlavou a pravil:

„Když je člověk mladý, nesmí moc pracovat, Ivo. Práce je zábavná, teprve když jsi stará a nic jiného tě už neláká.“

Purcell otočil hlavu, zahleděl se do Ivoinych velkých modrých očí, cítil, jak má sucho v hrdle, a řekl:

„A je také vůně tvých vlasů, Ivo.“

Ivoa se usmála, tak nějak pomalu, a Purcell, kterému srdce bušilo o hrudník, si pomyslel: budu-li chtít, je moje.

Na vchod padl černý stín. Purcell vzhledl směrem k němu. Byl to Mason, upjatý až ke krku, s nákrčníkem, na nohou střevíce. Zejména ty střevíce Purcella udivily. Byly vyleštěné a přezka se třpytila ve slunci. Mason si je zřejmě před vyloďením zul a pak zase obul.

„Pane Purcelle,“ řekl Mason, chladný a korektní, aniž pocítil Tahit'any jediným pohledem, „mohl bych si s vámi promluvit?“

Purcell vstal, vyšel z chatrče a přistoupil k Masonovi, který poodstoupil o pár kroků.

„Pane Purcelle,“ řekl odměřeně, a rychle sjel očima na důstojníkovy vlasy, límec a bosé nohy, „zdá se, že jste u těch divochů velice populární. Představil byste mne jejich náčelníkovi?“

„Byl bych velice šťasten, kdybych vás mohl představit Otúovi,“ odvětil Purcell suše. „Otú je gentleman.“

„Nu tak mě tedy představte tomu... gentlemanovi,“ řekl Mason, „a vyložte mu co a jak.“

„Se vším všudy?“

„Se vším všudy, a povězte mu také o našich plánech.“

Jakmile Otú a jeho děti uviděli, že se Adamo s náčelníkem *Peritani* vracejí směrem k nim, zvedli se a Otú s úsměvem a vypouklým břichem pokročil na práh, vznešeně ukazuje velkýma rukama politika na svoje obydlí, jako by zval nově příchozího, aby vstoupil.

Mason, který předtím z dálky pozoroval dalekohledem příchod Adama Purcella na pláž, shledával nechutným objímání a polibky, jichž se stal terčem, a obával se, že s ním tomu bude jinak. Ale nic takového. Mehani a Ivoa sklonili hlavu, setrvávající v patřičné vzdálenosti, a Otú sice hýřil dvornými gesty, ale ruku mu nepodal.

Mason usedl na rohož. Následovalo dlouhé mlčení. Tahit'ané mlčeli se vši vážností a Mason, bezmála polekán zdržlivým přijetím, kašlal, rudl, mrkal a nakonec, na nikoho se nedívaje, vyložil anglicky situaci *Blossomu* a požadavky, s nimiž se hodlal obrátit k Otúovi. Ten ho

vyslechl pokyvuje hlavou, jako by byl tuhle řeč odjakživa očekával, a když Adamo překládal, kýval dál hlavou a zdvořile se usmíval, jako by bylo naprosto normální, že první důstojník na britské lodi zabije svého kapitána a vyvolá vzpouru.

Když Purcell skončil, Otú vstal a jeho vysoká postava vyplnila celou chatrč. Následoval projev, květnatý a zároveň věčný, provázený výmluvnými gesty širokých dlaní. Ani slůvkem se nezmínil o událostech na *Blossomu*. Hovořil jen a jen o tom, co Mason žádal. Ano, dá náčelníku velké pirogy potraviny na dlouhou plavbu. Ano, dá mu kozu i kozla, aby se mohli množit, a také psa a fenku; a protože o to žádá, tedy i párek divokých prasat, třebaže náčelník *Peritani* nalezne množství těchto zvířat na všech ostrovech jižních moří. Právě tak najde náčelník všude chlebovníky, ignainy, sladké brambory a proso. Jestliže si však z opatrnosti chce vzít s sebou kořínky a sazenice, dá mu Otú i ty. A Otú udělá ještě víc. Otú má v osobním vlastnictví jedinou krávu a jediného býka na Tahiti: jsou to potomci parku, který velký kapitán Cook (Otú vyslovoval „*Tuto*“, protože tahitština nezná „k“) věnoval kdysi rodině, z níž Otú pochází. Otú daruje obě zvířata náčelníku velké pirogy.

Purcell překládal, pobaven Otúovou lstivostí. Jak vznešený výraz nasadil, dáváje Masonovi darem svá dobytčata! Ve skutečnosti byl náramně rád, že se jich zbaví. Tahit'ané neměli rádi ani jejich maso, ani mléko. Krom toho byla zvířata příliš velká, příliš mnoho sežrala a ničila zahrady. Nebýt dárcovy památky, byl by je dal Otú dávno porazit. Alespoň dal odvést býka od jalůvky, aby omezil následky daru, který byl podle mínění Tahit'anů i jeho samotného pro otce velkou poctou v dobách, kdy jeho matka bývala krásná.

Když byl Purcell už skoro hotov s překladem, Otú vykřikl, prudce se zvedl a vyrazil ke vchodu s voláním:

„*Tabu!*² Adamo! *Tabu!* Tamhle na pláži! Adamo! Řekni svému náčelníkovi, že to je na Tahiti *tabu!*“

„Co se děje?“ zeptal se Mason a nakrčil obočí. „Nač ten řev? Tihle domorodci se tak snadno vzruší. Co je tu *tabu*, Purcelle?“

„Pušky, kapitáne. Mac Leod se prochází po pláži s puškou. Zřejmě má v úmyslu vyjít si na lov.“

² Přepisujeme toto slovo dnes už obvyklým pravopisem, ačkoli by vlastně bylo správnější psát „*tapu*“, protože tahitština nezná zvuk odpovídající našemu „b“.

„Řekněte mu, ať odnese pušku do loďky,“ řekl Mason. „Nechci mít s těmi černými kůžemi mrzutosti.“

Purcell běžel až k laguně, volaje na Skota. Mac Leod se otočil, pohrdavě si důstojníka změřil, a protože Purcell kráčel směrem k němu, rozhodl se vykročit mu pomalu vstříc. Byl vysoký, nesmírně hubený, samá noha, ramena úzká a špičatá, a ve tváři, jako vyřezané čepelí nože, šedá lesknoucí se očka. Neměl ze zásady nikoho rád a důstojníky už vůbec ne. U Purcella nedělal výjimku. A přece se nedalo říci, že by ho docela nenáviděl: Purcell byl Skot.

Zůstal stát na deset metrů od důstojníka, pohupuje se na pravé noze, levou nataženu stranou, pušku pod paží, pevně odhodlán nepostavit se do pozoru. Od chvíle, kdy došlo ke vzpouře, choval se vůči Masonovi a Purcellovi rebelantsky, aniž kdy úplně odepřel poslušnost.

„Mac Leode,“ řekl Purcell, tváře se, jako by přehlédl jeho drzý postoj, „tlumočím vám kapitánův rozkaz: tu pušku odnese do člunu. Pušky jsou na Tahiti *tabu*.“

„Chtěl jsem střelit divoké prase,“ vysvětloval Mac Leod vrtě hlavou a v jeho tvrdé a mrzuté tváři se objevil výraz dítěte, jehož si Purcell povšiml už dřív. Důstojník měl pocit, jako by byl učitel a bral roztěkanému žákovi kuličky.

„Divoké prase!“ řekl Purcell se smíchem. „Ale stačí přece, když si o ně Tahitěanům řeknete! Dají vám je.“

„Však já vím,“ procedil Mac Leod pohrdavě, „jako bych je neznal. Už jsem v té jejich díře jednou byl. Ti pitomci vám dají všechno, co mají. Není v nich kusa rozumu, jestli chcete vědět. Ještě štěstí, že nenosí košili, protože by dali i tu!“

„A nač by skrbili?“ zeptal se Purcell. „Mají hojnost všeho.“

„Možná že to tak vždycky nezůstane,“ řekl Mac Leod a zatvářil se pochybovačně, jako by předpokládal, že podnebí na Tahiti bude jednou takové jako ve skotských horách, „a já bych byl docela rád střelil prase, místo abych si ho nechal darovat od těch zatracených nahatých pitomců! Dávat! Dávat! Jako by tu nic jiného neznali! Praví divoši! A mně se zrovna nelíbí, když se mi něco dává! Mac Leodové nebyli jaktěživ nikomu za nic zavázáni. Jaktěživ ne! Já taky nikomu nic nedávám!“ dodal pyšně. „A od nikoho nic nechci!“

„Lituji, Mac Leode,“ řekl Purcell, „ale pušky jsou na Tahiti *tabu*.“

„*Tabu!* To je zas taková ta jejich zatracená pitomost!“ prohlásil Mac Leod a pohrdavě zavrtěl hlavou. „Být já kapitánem, srovnal bych ty negry raz dva!... U všech rohatých,“ pokračoval s širokým výhružným gestem, které mělo zahrnout celý ostrov, „pušky máme přece my, nebo snad ne? A proto tu taky budou tancovat, jak budeme pískat, to je jasné!“

Bez pozdravu se otočil a zamířil k jednomu ze člunů, který ještě nevytáhli na pláž. Purcell se za ním díval, jak odchází, dlouhý, hubený, s nedbalými pohyby, vlasy jako koudel na temeni už hodně prořidlá, pušku pod paží, takže hlaveň mířila k zemi.

Jakmile se Purcell vrátil do chatrče, Mason se zvedl a odešel, požádav svého zástupce, aby Otúovi poděkoval. Jeho spěšný odchod Tahitěany udivil. Stáli na prahu a očima sledovali náčelníka *Peritani*. Když došel na břeh laguny, usedl Mason na zem, zul si boty, vstal, zavolal na služební člun a vstoupil do něj. Bylo ho vidět, jak sedí na lavičce na zádi a obouvá se.

„Proč s námi nezůstane?“ zeptala se užaslá Ivoa. „Co bude dělat na velké piroze?“

„Nic,“ řekl Purcell. „Rozhodl se zůstat na palubě celý čas, co budeme na Tahiti.“

„A proč?“ řekl Mehani. „Nemá nás rád?“

„Na to on vůbec nemyslí,“ odpověděl Purcell a opět se posadil.

Hleděl na své přátele. Znovu měl pocit svobody a radosti. Mason nebyl nepříjemný, ale v jeho přítomnosti se všichni cílili stísnění.

„Budeš žít s tím člověkem na ostrově...,“ řekl Otú a širokým gestem velkých rukou dopověděl svou myšlenku.

„Není vůbec zlý,“ odušil Purcell s úsměvem, „a já vyjdu s každým.“

V tu chvíli si však vzpomněl na zapřisáhlou nenávist Šimonovu a zachmuřil se.

„É Adamo, é!“ ozvala se Ivoa, „nebuď smutný! Nechci, aby byl Adamo smutný,“ prohlásila zprudka, obracejíc se k otci a k Mehanimu, jako by to záleželo na nich. A dodala: „Co se mne týče, nemám ráda toho muže s věcmi z kůže kolem chodidel.“

„Ivoo!“ napomenul ji Otú, překvapen, že Ivoa tak nepokrytě vyjádřila své mínění.

Ivoa spustila přes modré oči své dlouhé řasy a skryla tvář na Adamově rameni.

„Proč ho nemáš ráda?“ zeptal se Purcell.

Zvedla hlavu, našpulila ústa a řekla:

„Ani se na mě nepodíval.“

Purcell se rozesmál.

„Je to pravda!“ zvolal Mehani, plácaje na rohož: i tleskaje rukama, „taky jsem si toho všiml! Náčelník *Peritani* se Ivoy bál! A taky na otce se sotva podíval. Seděl tu, jako když želva schová hlavu i nohy pod krunýř.“

Ivoa vyprskla.

„Ho! Ho!“ řekl Otú. „Takhle se nemluví o hostech!“ Ale sám se smál také. Po chvíli podala Ivoa Purcellovi dlouhý pletený košík plný pomerančů, mangových plodů, avokádu a divokých banánů.

„Já ti ten pomeranč oloupu,“ řekla, když si vybral.

Mehani prudce zvedl hlavu a podíval se na Otúa, který se usmál. Možná že tohle je nějaká řeč, které nerozumím, napadlo Purcella. Tázavě pohlédl na Ivou. Ta ucítila na sobě jeho pohled, ohlédla se, upřela na něj rozzářené oči a řekla tím nejnevinnějším konverzačním tónem, jako by spolu měli jít na procházku:

„Budeš-li mě chtít na svém ostrově, Adamo, pojedu s tebou.“

Purcell se podíval na Otúa a pak na Mehaniho. Usmívali se. Nevypadali ani udiveně, ba ani dojatě.

„Rozumělas dobře, Ivoo?“ řekl nakonec přiškrceným hlasem a uchopil ji za zápěstí. „Pojedeš-li se mnou, bude to navždycky. Nikdy už nespátíš Otúa.“

„Rozuměla jsem dobře,“ odvětila Ivoa, oči upřeny na pomeranč, který pečlivě loupala.

Nastalo ticho a Otú napřáhl své velké ruce před sebe, dlaněmi vzhůru, palec mířící jinam než ostatní prsty.

„Tomu ty nerozumíš, Adamo,“ řekl s úsměvem. „Ivoa má jenom jeden život, a co je v jejím životě důležitější: já, nebo Adamo?“

KAPITOLA III

„Nu tak,“ řekl Mason, „zítra tedy zvedneme kotvy, a bylo by proto na čase seznámit se s tahitskými dobrovolníky. Kolikpak jich máte, pane Purcelle?“

Seděl ve své kabině zrovna jako před týdnem, před sebou rozloženou mapu a v ruce sklenku rumu. A přece tu byl jistý rozdíl: vyzval Purcella, aby se posadil.

„Šest,“ řekl Purcell. „Tady jsou jejich jména: Mehani, Tetahiti, Mehoro, Kori, Timi a Otú.“

„Znáte je?“

„Znám dobře Mehaniho a Tetahitiho. Ostatní už méně. Rozhodně však jsou statní, a když vezmou za lano, bude to znát.“

„Šest Tahit'anů,“ řekl Mason, starostlivě skloniv hranatou hlavu. „Šest a sedm našich, to je dohromady třináct. K obsluze *Blossomu* je to sakramentsky málo.“

„Nepřečetl jsem vám celý seznam,“ řekl Purcell, „je na něm ještě dvanáct žen, a Tahit'anky mohou velice dobře šplhat do ráhnoví...“

„Ženy!“ zvolal Mason. „Ženy na palubě!...“

Zvedl se tak zprudka, že shodil mapu a převrhl sklenku s rumem. Byl celý rudý, mrkal, kousal se do rtů a hodnou chvíli nebyl schopen slova. Pak se vzpřímil, jako by se chystal na Purcella vrhnout, vysunul kupředu své tvrdošíjné čelo a vybuchl:

„Nikdy! To nikdy, pane Purcelle!...“

Chvíli bylo ticho. Purcell se sehnul, dvěma prsty zvedl mapu a podal ji Masonovi.

„Obávám se, že nebudeme mít jinou volbu,“ řekl mírně. „Tahit'ané nevstoupí na loď bez žen. A naši lidé také ne. Obávají se, že ostrov, který hledáte, bude neobydlený...“

„Ženy na palubě, pane Purcelle! Dovedete si to představit?“ opakoval Mason a jeho šedomodré oči jakoby se rozšířily hrůzou nad takovou představou.

„Po pravdě řečeno,“ řekl Purcell, „okolnosti jsou zcela mimořádné...“

„Ale přece jen, ženy na palubě...“ opakoval Mason a dokonce také zvedl paže k nebesům, jako to dělají Tahit'ané.

Purcell vyčkal několik vteřin.

„Obávám se,“ řekl po chvíli, „že nebude ve vaší moci odmítnout je. Tahit'ané se jinak nebudou chtít nalodit, A námořníci jsou schopni zmocnit se lodi, vysadit nás a odplout sami.“

„Najeli by na první útes,“ řekl Mason pohrdavě.

„Možná, ale vy a já zůstaneme trčet na písku, na Tahiti...“

Mason se opět posadil, znovu před sebou rozložil mapu a řekl, sklopiv oči:

„Kolik jich je?“

„Dvanáct,“ odvětil Purcell a rovněž usedl. „Tady jsou jejich jména.“

„Na jménech houby sejde,“ znovu vybuchl Mason a jediným pohybem pravice je smetl ze světa.

Znovu bylo ticho. Mason pak pokračoval, už klidněji:

„Bude třeba ubytovat je odděleně od mužů.“

Purcell přimhouřil oči. Tahle obava mu připadala směšná.

„Samozřejmě,“ řekl bezbarvě, „uložím je zvlášť.“

Mason vyprázdnil jedním douškem sklenku rumu, postavil ji před sebe a zdálo se, že se smířil s nevyhnutelným.

„Postaráte se o všechny podrobnosti,“ řekl. „Já už nechci o těch ženách slyšet.“

„Ano, pane kapitáne.“

Purcell zastrčil seznam do kapsy, ale nevstal.

„Dovolíte-li,“ řekl, „mám ještě něco.“

A dodal:

„Nejde mi to z hlavy.“

„Mluvte,“ kývl Mason a po tváři se mu mihl stín nedůvěry.

Už zalézal do ulity, pomyslel si Purcell. A začal:

„Bude-li ostrov, který hledáte, neobydlený, vzniká problém: naše kolonie čítá devět Britů a šest Tahit'anů. Celkem patnáct mužů. Žen je jenom dvanáct.“

„Nu a?“ opáčil Mason suše.

„Tři muži zůstanou bez žen.“

„A dál?“ řekl Mason.

„Obávám se, aby z toho nevznikla velice nebezpečná situace. Navrhuji vám proto, abychom bud ubrali tři Tahit'any...“

„Vyloučeno,“ řekl Mason suše.

„Nebo přibrali tři Tahit'anky...“

Účinek toho návrhu byl mimořádný. Mason pohlédl na Purcella, začal mrkat, ruce se mu roztráslly a vzteky celý zrudl.

„Nikdy!“ zvolal, vztyčiv se v celé své výši. „Měl byste se stydět, pane Purcelle, udělat mi takový návrh! Žen máme už tak až příliš! Mne v žádném případě nezajímají!“ dodal a zvedl pravici, jako by přísahal. „Nepřeji si o nich ani hovořit! Zvolil jsem námořnickou dráhu právě

proto, že alespoň na lodi... Pane Purcelle,“ pokračoval, nedokončiv větu, „víte velice dobře, že kdybych se ohlížel jenom na vlastní pohodlí, nevzal bych s sebou ani jedinou! A vy tu přede mnou stojíte jakoby nic a navrhuje mi... Pane Purcelle! Za celý svůj život jsem poznal jenom jedinou slušnou ženu, a to byla má sestra. Všechny ostatní jsou ... no prostě... Co se mne týče,“ dodal, nepokoušeje se o bližší definici nepřátelského pohlaví, „vůbec netoužím zanechat po sobě potomstvo... Dvanáct žen!“ vybuchl v novém návalu vzteku. „Dvanáct! U mne na lodi! Dvanáct polonahých tvorů mi bude od rána do večera pištět a vřeštět na palubě,“ uškříbl se znechuceně, jako by Tahitanky byly rackové nebo papoušci. „Vezměte na vědomí, pane Purcelle, a vyříd'te to ode mne posádce, že raději zůstanu na Tahiti a oběsím se tu třeba vlastníma rukama, než bych vzal na *Blossom* jen ještě jednu další ženu!“

Znovu popadl dech a uzavřel už klidněji, avšak tónem nepřipouštějícím další diskusi:

„To je prozatím všechno, pane Purcelle.“

Purcell strnule zasalutoval a vztekle vyšel z kabiny. To je šílenství! Vždyť je to do nebe volající nesmysl! Mason se více staral, aby každá koza či svině měly svého samečka, než aby mu šli do páru občané příští osady. Taková prachpitomá paličatost! pomyslel si a znovu jím zalomcoval vztek. Co sejde na tom, bude-li jich dvanáct nebo patnáct!

I kdybychom je posuzovali jen podle jejich atletických schopností, nezasloužily Tahitanky rozhodně, aby jimi Mason pohrdal. Skoro stejně rychle jako muži se naučily šplhat do ráhnoví, svinovat či spouštět plachty. Sotva týden poté, co *Blossom* odrazil od tahitských břehů, mohly víc než obstojně zastávat službu ve strážním koši. Byla to pro Purcella zvláštní podívaná, když je pozoroval, jak na rozkaz šplhají po provazových žebřících do závratné výše stožárů, neustále se přitom smějíce, zpívající či pronikavě pokřikující.

Blossom byl na moři devátý den, když ho překvapila dosti prudká bouře a Mason přikázal svinout plachty. Purcell hnal posádku nahoru na stěžně. Námořníci si uvědomili hrozící nebezpečí a okamžitě uposlechli, což se už týden nestalo. Ale Tahitané, až na Mehaniho a Tetahitiho, nebyli ochotni se hnout. Možná že by je byla nepřízeň počasí tak nevydělala, kdyby pluli ve svých pirogách. Ale prudké kymácení lodi, vlny narážející prudce na její boky a strašlivé otřesy, kdykoli se příd' *Blossomu* vzepjala, to všechno je poděsilo. Byli jako přibití v kajutě

posádky, tisknouce se jeden k druhému, zšedlí strachem, ke všemu zkrušení mořskou nemocí a docela prokřehlí, protože byli nazí. Nic by je nedokázalo vzburcovat z otupění: byli přesvědčeni, že udeřila jejich poslední hodina.

Bouře trvala sotva den a loď nebyla ani na okamžik skutečně v nebezpečí. Ale událost měla neblahý vliv na dosud velmi přátelské vztahy mezi Tahitány a posádkou. Námořníci nebyli ochotni zapomenout „negrům“, že je v těžké chvíli nechali na holičkách.

Znovu bylo krásně, ale zároveň ustal vítr, vzduch byl k zalknutí a *Blossom* zůstal trčet uprostřed moře těžkého jako olej. Všechno bylo nehybné. Nad hladinou ani vánek, před přídílí ani jediná zčeřená vlnka. Jenom slunce jako by plulo po obloze. Plachty visely uboze zplihlé, vytahané jako kůže na staré bábě, jak říkal Mac Leod. Obzor kreslil kolem lodi ohnivý kruh, jako by ji chtěl uvěznit, a Purcellovi se zdálo, že se oceán kolem *Blossomu* postupně stahuje jako tuhnoucí huspenina.

Starý Johnson mu jednou ráno ukázal na hladině u lodního boku slupky, které tam včera vyhodil. Padesát let se plaví po moři, ale tohle ještě nezažil. Námořníci se od rána do večera opírali o zábradlí a rybařili na udici. Tahitáné vyplouvali na člunech, stojíce na lavičkách s harpunou v ruce. Ale moře, tak bohaté na ryby, nevydalo ani rybičku. Dokonce i žraloci *Blossom* opustili, jakoby znechuceni jeho nehybností.

Při pohledu na prázdnotu oblohy, na mrtvé moře a mdlé barvy zmocňoval se lidí pocit, jako by nedopatřením vnikli na jakousi zkamenělou planetu, která už svou kořist nepustí. Plachty bledly v palčivém slunci a dehet ve spárách tekl. Lodní boky se nad hladinou začínaly rozestupovat, přestože je dvakrát denně polévali z velkých věder. Námořníci si museli obalit chodidla hadry, tak strašně paluba pálila.

Zásoby sladké vody se tenčily a Mason zavedl příděly potravin. Přece však byli nuceni obětovat býka a po několika dnech i jalůvku. Pak snědli kozu i s kozlem, divoké vepře, oba psy a na palubě nezůstalo kromě lidí živého tvora.

Uplynul ještě týden, než se od západu zvedl vítr, čeřící postupně vodu před sebou. Plachty se vzduly k prasknutí, ráhnoví zaskřípalo od jednoho konce lodi na druhý; paluba pod nohama se zachvěla a těžký trojstěžník zvedl příď nad vlny a vyrazil kupředu lehce jako pták.

Za hodinu vpluli do roje létajících ryb. Spousta jich dopadla na palubu a v průzračné vodě bylo vidět pronásledující je ružichy. Purcell přikázal kormidelníkovi obrátit proti větru, pak naházeli udice a nachytali ryb, kolik potřebovali. Byla to veselá jatka a za několik okamžiků první skutečné jídlo po týdenním postu.

Ještě ani pořádně nedojedli, když nebe potemnělo, vzduch byl najednou báječně svěží a začalo pršet. Vytahali na palubu všechno, do čeho mohli nachytat vodu, sudy i krycí plachty. Tahit'ané svlékli svá *paré* a s dlaněmi vztaženými k nebi a hlavou zvrácenou křičeli radostí, ústa plná vody.

Pohyby jejich těl se postupně sladily v tanec. Muži začali plácet dlaněmi a ženy modulovaly neartikulovaný zpěv, sílící a zrychlující se v udýchaném crescendo Vlasy měly rozpuštěné, tmavá těla se leskla pod přívalem vody, a lak tančily na místě, sotva pohybující nohama, se strnulými rameny, všechen život i pohyb těl soustředěn v širokých kyčlích.

Také ostatní se až na Smudge svlékli a nadšení Tahit'anů bylo tak nakažlivé, až si Purcell na okamžik myslel, že se námořníci připojí k jejich tanci. Ti však zůstali na přídi, nechávající se sprchovat poryvy deště, mocně se plácající po zádech a hledíce z dálky na Tahit'any, dost v rozpacích nad jejich nahotou. Biblický obraz, na mou duši, pomyslel si Purcell pobaveně. Tahit'an je člověk ve stavu nevinnosti. A *Peritani* člověk ve stavu hříchu.

Třebaže se zdálo, že dozírá na plnění měchů, neušlo Purcellovi nic z toho, co se dělo na palubě. Zarazilo ho Smudgeovo chování. Zůstal v košili a v kalhotách a držel se poněkud stranou obou skupin. Opřel se o roubení mezi dvěma čluny a stál tam jako v díře, shrbený, schoulený sám do sebe, s vpadlým hrudníkem, jedno rameno výš než druhé. Šedé vlasy mu spadaly do čela, obočí nakrčené nad špičatým nosem, spodní ret pohrdavě vysunut, stažen, stočen do sebe, měře si Tahit'any malýma krysíma očima, poťouchlýma a nenávisťnými.

Náhle zaslechl Purcell volající ženský hlas:

„Žono! Žono! Žono!“

Ohlédl se a zesílivší dešť ho napůl oslepil. Vysoká, mohutná postava se oddělila od skupiny Tahit'anů a zamířila k námořníkům. Na půl cesty se zastavila. Byla to Omaata.

Pohledy všech jako by se sbíhaly směrem k ní. Její nádherné snědé tělo měřilo šest stop a pět palců. Třebaže se každá jednotlivá podrobnost jejího těla zdála vymykat lidským rozměrům, byl celek velmi harmonický. Námořníci se na ni dívali a v jejich skupině zavládlo ticho. Od chvíle, kdy *Blossom* odrazil od tahitských břehů, nemluvíli o žádné ženě na palubě tak často. S jakousi skoro až úctou obdivovali její široká stehna, plná záda, obrovská ňadra. Její už legendární síla se stala zdrojem tisíce různých výmyslů: jak poplácala přátelsky Mac Leoda po zádech a ten, aniž to chtěla, letěl dvacet stop po palubě. Nebo jak zlomila ráhno jenom tím, že se o ně opřela. A jak z roztržitosti přetrhla lano tlusté jako pěst. Někdy se bavili tím, že si představovali, co by se stalo, kdyby se zamilovala do maličkého Smudge. Tahle představa zavdávala příčinu ke stovkám vtipů, z nichž některé byly velice konkrétní. Většinou dospěli pokaždé k závěru, že by Smudge zahynul udušením.

Omaata popošla ještě o dva tři kroky, paprsek slunce, který pronikl černou oblohou, ji ozářil, a námořníci se mohli do sytosti kochat pohledem na oblíny jejího těla. Purcell přimhouřil oči. Námořníci vypadali jako kocouři, pozorující se směsí obdivu a strachu obrovské tvary tygřice.

„Žono! Žono!“ volala Omaata hlubokým hlasem.

„Tak jdi!“ řekl Mac Leod Johnu Huntovi a lehce ho šťouchl do zad.

Hunt poslušně vystoupil ze skupiny a těžkým krokem pokročil k Omaatě. Byl stejného vzrůstu, o něco rozložitější, maličko mohutnější, chlupatý od hlavy až k patě, což mu dodávalo vážnosti v očích většinou bezvousých Tahit'anů. Hleděl na Omaata svýma prasečíma očkami. Rezavými vousy se ježící tlamu jako by mu někdo zmáčkl a rozplácl strašlivým úderem, který ji roztáhl do dvojnásobné šíře a vzal jí všechnu hloubku. Přesto nevypadal tak ospale jako obvykle a skoro se zdálo, jako by se už už chtěl usmát. Zato Omaata odhalovala ve smíchu své mohutné bílé zuby a v očích širokých jako dva rybníky jí tančily ohníčky.

Dost dlouho tak stáli jeden proti druhému, jako kdyby Omaata chápala, jak pomalu to Huntovi myslí, a že se na něj nesmí spěchat. Potom ho vzala za ruku, zatahla ho do skupiny tančících, tam se před něj postavila a začala vlnit stehny, nespouštějíc z něho přitom oči a skandujíc hlubokým hlasem:

„Žono! Žono! Žono!“

Hunt se z ničeho nic rozhoupal, nadzvedl jednu nohu, pak druhou, paže se mu kývaly podél těla a už se začal kymáčet na místě jako medvěd, bledě modrá očka vykulena na Omaatu. V tu chvíli, aniž přitom přestal padat vlahý tropický déšť, se v mracích, ohraničujících obzor na všech stranách, objevila trhlinka a v ní se docela nízko nad západem zablesklo slunce. Ozářená paluba, stěžně i plachty *Blossomu* vyvstaly rázem na inkoustovém nebi jako neskutečný bílý reliéf a světlo, měřící moře dlouhými souběžnými paprsky, udeřilo téměř vodorovně skupinu tanečníků, neúměrně prodloužilo jejich sliny a zažehlo plamenem Huntovo zlaté rouno,

„Žono! Žono! Žono!“

Omaatin hluboký hlas se podobal zároveň vrkání i řevu a obrovský, chlupatý Hunt se kymácel, kývaje do taktu svou velikánskou ježatou hlavou – rezavý a bílý uprostřed snědých těl Tahit'anů.

„Žono! Žono! Žono!“

Omaata se krůček za krůčkem přibližovala k Huntovi, rozvlnivši své nesmírné boky, upírajíc na něj velké černé oči a vztahujíc k němu dlaně. Tak se k němu přiblížila až na dotek a celou minutu tančili pak tváří v tvář. Potom Hunt skoro až nelidsky zachroptěl, vztyčil se v plné své výši a jeho velké červené packy dopadly na Omaatina ramena. Ta vyprskla vrkavým smíchem, s neslýchanou prudkostí se mu vytrhla, dala se do běhu a Hunt v patách za ní. Běhala v kruzích po palubě, ohlížela se každou vteřinu, aby viděla, zda ji Hunt následuje, a neustále se smála typickým hrdelním smíchem. Nakonec vletěla jako smršť na schůdky vedoucí do té části podpalubí, jež byla vyhrazena posádce. Hunt slézal po schůdcích za ní. Námořníci se chechtali, div duši nevypustili. Smudge natáhl své až dosud zkřížené nohy, odvrátil hlavu a pohrdavě odplivl do vody.

„Poručíku,“ řekl White, „kapitán si s vámi přeje mluvit.“

Purcell vzdychl, zašel se do kabiny převléknout a vydal se k Masonovi.

Kapitánův mahagonový stůl byl připevněn k podlaze malými dřevěnými klínci, obklopujícími každou z noh. I sám Mason za stolem jako by byl přišroubován k židli. V kabátě, s nákrčníkem, celý upjatý, zdál se tak cizí všemu, co se dělo na palubě, jako by byl z jiné planety.

Když Purcell stanul před ním, položil prst na malý bod na mapě a řekl:

„Tady je to.“

Purcell obešel stůl a sklonil se nad mapou. Přibližně v polovině vzdáleností mezi ostrovem Rapa a Velikonočním ostrovem zakreslil Mason na mapě tužkou křížek. Purcell k němu tázavě vzhlédl a Mason pokračoval:

„Tady to je. To je ten ostrov, co hledáme. Nepoleví-li vítr, měli bychom tam být pozítří večer.“

Purcell se podíval na mapu.

„Na Tahiti jste mluvil o neznámém ostrově.“

„Však je neznámý,“ řekl Mason spěšně. „Jackson se o něm zmiňuje ve svém *Vyprávění o putování po jižní polokouli*, ale není zakreslen na žádné z map admirality. Ani na těch nejnovějších, jako je tahle. Ostrov oficiálně neexistuje. Jackson nicméně udává jeho zeměpisnou délku i šířku a to mi také umožnilo Zakreslit ho na mapu a určit směr naší cesty.“ Purcell se na něj podíval.

„Zdá se mi, že i jiný kapitán mohl číst Jacksonovo vyprávění, a kdyby se octl v těchto vodách...“

„Myslel jsem na to, pane Purcelle,“ řekl Mason. „Je to riziko, ale riziko značně omezené tím, že ostrov je téměř nepřístupný. Podle Jacksona je velmi hornatý, obklopen strmými skalisky, bez nejmenší zátoky či kotviště a zdá se, že vzhledem k příboji je obtížné přistát tu třeba jen na člunu. Ani Jackson se tu nevyloдил. Nicméně se k ostrovu přiblížil natolik, aby ho mohl popsat. Jeho obvod měří prý asi pět mil, je pokryt bujným rostlinstvem a protéká jím bystřina. Dodal bych, že ho Jackson objevil v suchém období, podle čehož lze usuzovat, že bystřina nevysychá. Což je ovšem velmi důležité.“

Když Purcell mlčel, dodal Mason:

„Rád bych znal vaše mínění, pane Purcelle.“

„Nu,“ řekl Purcell váhavě, „leží-li ten ostrov skutečně tak, jak udává Jackson, a je-li doopravdy takový, jak ho líčí, myslím, že se pro nás znamenitě hodí, až na...“

„Až na...?“

„Řekl jste, myslím, že jeho obvod měří asi pět mil... To je možná trochu málo.“

Mason naklonil kupředu své hranaté čelo a řekl rozhodně:

„Pro třicet lidí bohatě postačí.“

Purcell sledoval svou myšlenku:

„Nyní ano. Ale za pár let...“

Mason lehce pohnul rukou, jako by chtěl ten argument zaplašit.

„Když jsem na Tahiti četl Jacksonovo líčení, také mi ta námitka vytanula na mysli, pane Purcelle. Ale odmítl jsem ji.“

Odmítl se, aniž vysvětlil, proč. Purcella to podráždilo. Mason věděl už na Tahiti, kam popluje, a po tři týdny se mu ani nezmínil o cíli jejich plavby.

Mason pokračoval:

„Byl bych vám vděčen, kdybyste se před posádkou nezmiňoval o tom, co jsem vám právě řekl.“

„Je nějaký důvod, proč to před nimi tajit?“

„Žádný. Nic jim po tom není, to je všechno.“

Tajnosti nebyly k ničemu. Měly toliko hierarchickou hodnotu: nadřízený používal své výsady nadřízeného, ponechávaje své podřízené v nevědomosti o tom, co ví sám. Utajení směru plavby *Blossomu* položilo patřičnou vzdálenost mezi něho a Purcella a totéž tajemství, sdílené nyní kapitánem a prvním důstojníkem, udržovalo teď stejnou vzdálenost mezi důstojníky a posádkou. Je to směšné, myslel si Purcell. Pořád užívá těch hloupých velitelských triků, a přitom už tady vlastně nevelí. Ani to nezpozoroval.

„Nu tak jsme tedy zajedno, pane Purcelle,“ řekl konečně Mason, jako by to dlouhé mlčení bylo stačilo rozptýlit Purcellovy výhrady k rozměrům ostrova.

Purcell se vzpřímil.

„Dovolíte, kapitáne?“

„Ano, pane Purcelle.“

„Chci se k vám obrátit se žádostí.“

Mason se na něj podíval. Už se naježil, pomyslel si Purcell podrážděně. Jeho první reakce je vždycky negativní.

„Poslouchám.“

„Jako kapitán téhle lodi,“ řekl Purcell, „máte, nemýlím-li se, právo oddávat v nutných případech dvojice, jež vás o to požádají.“

„Správně.“

„Přál bych si,“ pokračoval Purcell trochu slavnostně, „abyste užil pravomoci spojené se svým postavením a spojil mne svatebním obřadem s Tahit'ankou.“

Mason vstal, zrudl, založil ruce za záda a zeptal se, nedívaje se na Purcella:

„Vy se chcete oženit s barevnou ženou, pane Purcelle?“

„Ano, pane kapitáne.“

Bylo to řečeno tak energicky a zprudka, že to Masona vyvedlo z rovnováhy. Nikdy by ho nenapadlo, že by byl Purcell schopen takové útočnosti. Stál tu obrácen k Purcellovi profilem, oči upřeny na skleněný poklop s modelem *Blossomu* v době stavby. Třebaže ostentativně popotahoval, tváře se nadutě, vážil celou situaci se značnou obezřelostí. Purcell měl trochu moc rád negry a jako všichni Skotové byl zatracený rozumář, ale jinak se mu nedalo nic vytknout. Mason se s ním nechtěl rozkmořit a cítil nebezpečí, s nímž by bylo spojeno odmítnutí jeho žádosti. Na druhé straně oddat prvního důstojníka s domorodkou bylo prostě nemyslitelné.

„Vy jste přece *dissenter*³, nemýlím-li se,“ procedil koutkem úst.

Purcell se na něho díval, nevěda, kam vlastně míří.

„Máte pravdu, chovám k nim jisté sympatie,“ řekl po chvíli.

„Jako kapitán britské lodi,“ pravil Mason, „mohu vás však oddat toliko podle anglikánského ritu.“

Tak o tohle šlo! pomyslel si Purcell potlačuje úsměv. Mason ho považoval za stejného formalistu, jako byl sám.

„Anglikánský svatební obřad v sobě nemá nic, co by mne pobuřovalo,“ řekl bez váhání. „Moje námitky proti anglikánské církvi se týkají jiných věcí.“

Mason byl ohromen, že Purcell mluví tak chladnokrevně o svých „námitkách“ proti církvi Jeho Veličenstva. Svým výrokem se Purcell v jeho očích dopustil dvojího provinění: porušil oddanost vůči panovníkovi a měl tak málo vkusu, že přikládal význam náboženství.

„Nepochopil jste, oč mi jde,“ řekl odměřeně. „Necítím se oprávněn oddat *dissentera* podle ritu anglikánské církve.“

Zmýlil jsem se, pomyslel si Purcell podrážděně, to nebyl formalismus. Manévruje. Chce odmítnout, ale oklikou.

³ Tak se říkalo těm, kteří odmítali uznat všech třicet devět článků anglikánské víry.

„Neřekl jsem, že jsem dissenter,“ prohlásil suše. „Řekl jsem, že k nim chovám jisté sympatie. Oficiálně jsem však příslušníkem anglikánské církve. Najdete o tom záznam v lodních papírech.“

Když teď odmítnu, uvažoval Mason, znamená to roztržku. Vzdychl, obrátil se celým tělem k Purcellovi a pronesl důrazně:

„Co se mne týče, pane Purcelle, nemohu pochopit vaše rozhodnutí. Ale váš soukromý život je koneckonců jenom vaše záležitost. Necítím se oprávněn odmítnout vaši žádost.“

Obrátil v poslední chvíli, řekl si Purcell. Mlčky, v rozpacích, stáli tu oba muži proti sobě. Oba věděli, že byli na prst od potyčky. Oběma se ulevilo, že nedošli až tak daleko, a zároveň si to vyčítali: první, že musel bojovat, aby se domohl svého práva, druhý, že musel ustoupit.

„Najděte si mezi posádkou dva svědky,“ pokračoval Mason velitelsky, „a zítra úderem poledne...“

Nedopověděl, jako by se mu hnusilo větu dokončit... Purcell sklonil hlavu a řekl trochu strnule:

„Děkuji, kapitáne.“

A nečekaje, až ho Mason propustí, odešel. Cítil se dotčen, podrážděn, zneklidněn. Jejich vzájemný vztah se den za dnem zhoršoval, aniž si to přál on sám nebo Mason, prostě proto, byli tak rozdílní.

Před posádkou shromážděnou uprostřed paluby a za přítomnosti námořníků Jonese a Bakera kapitán Mason, velitel *Blossomu*, nazítří nejprve pokřtil Ivou a pak ji podle ritu anglikánské církve spojil s poručíkem Adamem Britonem Purcellem.

Příkladu prvního důstojníka nikdo na *Blossomu* nenásledoval.

10. července kolem sedmé hodiny ranní objevil se na dokonale modré obloze na jihu poměrně velký černý mrak a namířil si to přímo k *Blossomu*. Všichni námořníci zvedli hlavy, sledující ho očima, protože vítr foukal od severu a směr, jímž mračno postupovalo, byl tedy víc než podivný.

Mrak se neustále zvětšoval, blíže se mimořádnou rychlostí, a Jones náhle vesele zvolal:

„Ptáci!“

Ze všech stran se ozývaly radostné výkřiky. Mrknutím oka byli námořníci, Tahitáné i ženy na přídi.

„White!“ křikl Purcell, „hlaste to kapitánovi.“ Pak se otočil. Za ním stála Ivoa.

„Adamo,“ řekla, „už jsem myslela, že nikdy nedoplujeme.“

Purcell jí položil ruku na rameno a mlčky, se vztyčenou hlavou, nehybný, tiskl Ivou k boku. Blížili se k cíli. K zemi, na níž hníždili tihle ptáci a kde budou žít bok po boku až do konce svých dní.

„Mořské vlaštovky!“ řekl Mehani ukazuje směrem k ptákům.

Tahit'ané celí ožili, z jejich řad se ozvalo volání.

„Co to říkají, pane poručíku?“ zeptal se Baker.

„Že jejich vejce jsou jako slepičí.“

„To se mi nezdá,“ zapochyboval Mac Leod.

Ptáci kroužili nyní kolem *Blossomu* a bylo jich tolik, že docela zakryli slunce. Dost se podobali malým rackům, ale měli delší zobák a rozvětvený ocas. Začali se vrhat pod vodu vlevo od lodi a posádka přeběhla k roubení na levoboku: hledajíc nepochybně ochranu ve stínu lodi, plulo podél *Blossomu* hejno drobných rybek. Ptáci se na ně vrhali po tisících, takže hladina oceánu byla rozbrázděna kapkami stříkající vody. Purcell s úžasem zaznamenal dojem, který to na něj dělalo: jako když přší ptáci.

„Koukejte, pane poručíku!“ řekl Baker, ukazuje na rybky. „Tyhle chuděrky taky žere kdekdo!“

V průzračné vodě pluli nádherní štítonoši s černomodře pruhovaným hřbetem a s neuvěřitelnou žravostí se vrhali na rybky. Ale tady vraždění nekončilo. Štítonoše zase honili žraloci bičující oceán mohutnými ocasy, chňapající po nich s klapnutím čelistí.

Námořníci postupně ztichli. Zprvu je bavilo sledovat lovcí ptáky, ale rybolov se měnil v jatka. Když žraloci roztrhali štítonoše, začali se požírat mezi sebou a voda se barvila jejich krví.

„Můj ty bože!“ řekl starý Johnson, „na tohle se nerad koukám. To není život, bejt ryba.“

„Takový je zákon,“ poznamenal Mac Leod, opíraje se kostnatými lokty o zábradlí, „velký žerou malý. Co nad tím fňukat. To už je zákon. Člověk musí být zkrátka silnější, a hotovo.“

Na palubě se objevil Mason, trochu zarudlý, s dalekohledem v ruce.

„Už je vidět zemi, pane Purcelle?“ zvolal třesoucím se hlasem.

„Ještě ne, kapitáne.“

Chvíli bylo ticho. Mason se tvářil zklamaně jako děčko.

„Ti ptáci jsou odporní,“ zabručel mrzutě, rozhlížeje se po palubě pokryté trusem.

„Jejich vejce jsou prý jedlá,“ řekl Purcell.

Mason zamířil na příď, nepožádav Purcella, aby ho následoval. V tom okamžiku se hejno sardinek odlepilo od boku lodi a ptáci se je jali pronásledovat, vzdalující se od *Blossomu*. Purcell přikázal námořníkům, aby vydrhli palubu. Musel rozkaz opakovat dvakrát, než uposlechli.

Když byla práce hotova, šel i on na příď. Mason tu stál, dalekohled přilepen k oku. Ani se nehýbal, tvář měl rudou, svaly na krku naběhlé. Po chvíli sklopil přístroj, napřímil se a několikrát po sobě zavřel a otevřel pravé oko. Pak si začal konečky prstů mnout víčko.

„Díval jsem se příliš dlouho. Oko se mi zamžilo. Chcete se podívat, pane Purcelle?“

Nyní zase Purcell přitiskl oko k dalekohledu, který několikrát roztáhl a zase zastrčil, aby ho přizpůsobil svému zraku. Představoval si ten ostrov jako Tahiti: hornatou zemi, oddělenou od moře ochranným valem útesů, tichou lagunu, rovinu při pobřeží. Skutečnost byla docela jiná. Ostrov se tyčil před nimi jako černý rozeklaný útes, čnějící víc než tisíc stop nad mořskou hladinou a na úpatí bičovaný obrovskými bílými hřebeny příboje.

Purcell podal dalekohled Masonovi a řekl nedívaje se na něho:

„Je to skála, a nepříliš pohostinná.“

„Však také nesmí být pohostinná,“ řekl Mason v dobrém rozmaru, jak ho Purcell ještě nikdy neviděl.

Znovu namířil dalekohled k ostrovu a živě pokračoval:

„Ano, pane Purcelle, je to divné, že to tak říkám, ale byl bych velmi zklamán, kdyby tenhle ostrov nebyl téměř nepřístupný, jak ujišťuje Jackson.“

„Jenomže se tam musíme vylodit aspoň my,“ řekl Purcell.

Mason se narovnal, nechal klesnout ruku s dalekohledem a bez zjevného důvodu se dal do smíchu. Purcell si uvědomil, že je to od Jimmyho smrti poprvé, co ho viděl se zasmát.

„Však se vylodíme, pane Purcelle!“ řekl zvesela. „Vylodíme se, i kdybychom museli šplhat na útesy po laně!...“

A dodal:

„Pevně doufám, že je to takhle srážné ze všech stran! Nemůžeme si dovolit takový přepych, abychom přijímali návštěvy!“ hlaholil nápadně. „To by nám bylo osudné!... U všech čertů! Člověk má jenom jeden krk a jednu hlavu! O ničem lepším se nám ani nemohlo snít, pane Purcelle!“

Vždyť je to učiněná přírodní pevnost! Sem nikdo nepoleze strkat nos do našich domácích záležitostí, to vám zaručuji! Ne, ne! Zádní zvědavci! Budeme pěkně mezi svými! Tenhle ostrov je učiněný zázrak! Bude-li tam dost půdy, aby nám z ní vyrostly ignamy, a dost vody, abychom nikdy netrpěli žízní, vykašleme se na celý svět!...“

Otočil se, opřel se zády o roubení, paže daleko od těla, dlaně na zábradlí a hleděl na mořské vlaštovky, které pokračovaly v lovu slabé čtvrt míle od lodi.

„Není to zvláštní,“ řekl Purcell, „jak se tak vrhají do vody všechny najednou? Člověk by řekl, že prší ptáci.“

„Ještě že tu jsou,“ odušil Mason spokojeně. „Aspoň nebude nouze o vajíčka na breakfast.“

Krátce po druhé hodině odpolední dorazil *Blossom* k zálivu s ústím dosti široce otevřeným severozápadnímu větru. Mason nicméně rozhodl, aby tu zakotvili, tak spěchal dotknout se země. Dal spustit člun, aby se mohl vydat na obhlídku svého panství, a k Purcellovu velkému překvapení ujal se sám velení. Nikomu nechtěl přenechat péči o podrobné seznámení s obrannými valy pevnosti.

Vrátil se asi za tři hodiny, stejně jako námořníci nadšen tím, co spatřili. Západní a jižní pobřeží ostrova tvořily toliko strmé útesy, rozpolcené jehlance, obrovská nakupení skal. Na východě zjistili však malou zátoku uzavřenou pláží s drobným pískem. Avšak i tato pláž byla chráněna pásem podmořských skalisk a od pevniny přewislou skalou. Závěr byl jasný. Mohla tu, i když ne právě nejlíp, kotvit jen jediná loď, a tou byl *Blossom*. A jediným možným místem pro vyloďení byla docela určitě malá pláž čtvrt míle od lodi, jestliže se k ní ovšem člun dostane dřív, než ho převrhne příboj.

Krátce po Masonově návratu museli upevnit *Blossom* dvěma kotvami, tolik se kymácel, hnán severozápadním větrem k pevnině. Purcell zašel za Masonem na velitelský můstek a dlouhou chvíli naslouchal strašlivému příboji, chránícímu přístup k pláži. Jeho temné hučení, jež se zdálo naplňovat celý obzor, pokaždé náhle ustalo, když vracející se vlnu překryla vlna přicházející. Obě vlny vynesly pak vzhůru oblak tříště, který s hromovým rachotem dopadal na pláž.

V obrovských skalách, které pláž vpravo ohraničovaly, se zřejmě pod nárazem větší vlny chvílemi naplňovala a zase vyprazdňovala nějaká jeskyně, protože bylo pokaždé slyšet výbuch stlačeného vzduchu a pak

dlouhý svištivý zvuk unikající vody. Prásknutí a bublání, jež po něm následovalo, skličovaly Purcella daleko více než rachot příboje.

„Rád bych věděl,“ ozval se Mason po chvíli, „není-li obydlen.“

„Jestliže je,“ řekl Purcell, „nelze vyloučit, že se domorodci budou chovat nepřátelsky.“

„Ano,“ kývl Mason a zatvářil se starostlivě, „také si myslím. Jinak by nás byli už dávno obklopili na pirogách.“

Purcell hleděl na listnatý podrost na vrcholcích útesů a řekl:

„Možná že nás za tím listím právě teď sledují desítky očí.“

„Ano,“ přisvědčil Mason. „Bylo by nepříjemné začínat to tu malou válkou.“

Purcell na něj zíral ohromen. Mason počítal tedy s možností obsadit ostrov proti vůli jeho obyvatel a za cenu boje!

„To by bylo nelidské, kapitáne!“ vyhrkl prudce. „Nemůžeme pobíjet ty chudáky, abychom jim vzali jejich ostrov!“

Mason si ho prohlížel plnou vteřinu. Pak zrudl až na zátylek, několikrát zamrkal, vysunul čelo kupředu a Purcellovi se zdálo, že už už vybuchne. Ale kapitán se k jeho velkému překvapení ovládl a znovu nastalo tíživé ticho. Když pak opět otevřel ústa, promluvil Mason tak klidně jako nikdy, jako by byl Purcell nevznesl tu nejmenší námitku.

„Vezmete si na povel jeden ze člunů, pane Purcelle. Pokusíte se o vylodění.“

„Ano, pane kapitáne.“

„Vemte s sebou šest mužů a stejný počet pušek a lan. Podaří-li se vám proplout příbojem, vytáhnete člun na pevninu a vyšplháte se na skálu. Vaším úkolem je zjistit, není-li ostrov obydlen. Budete-li napadeni, vrátíte se na základnu a odplujete. Druhý člun se bude držet nedaleko od pláže, aby vás kryl palbou z mušket v případě, že byste byli pronásledováni. Nebudete-li napadeni, prohlédněte si na ostrově, co do večera stačí, a vraťte se podat mi hlášení.“

„Ano, kapitáne.“

Purcell nechal uplynout krátkou chvíli a pak řekl:

„Dovolíte, kapitáne?“

Mason po něm sjel studeným pohledem:

„Ano, pane Purcelle?“

Purcell se mu díval do očí. Tentokrát byl odhodlán nedovolit Masonovi, aby utopil jeho námitky v jednom ze svých mlčení.

„Modlím se k Bohu, aby ostrov byl neobydlený,“ řekl rozhodně. „Není-li však, pak se mnou nepočítejte, že bych střílel na domorodce, i kdybych byl napaden.“

Mason rázem zrudl, začal mrkat, sklonil hlavu a křikl nezvykle zprudka:

„Bůh zatrat' to vaše svědomí, pane Purcelle!“

„Kapitáne!“

Mason na něj pohlédl planoucímá očima:

„Řekl jsem: ať Bůh zatratí to vaše svědomí, pane Purcelle!“

Purcell chvíli mlčel a pak řekl vážně:

„Myslím, že byste neměl takhle mluvit.“

Mlčeli. Mason se snažil tak usilovně, aby se ovládl, že se mu až chvěly ruce. Všiml si, jak se na ně Purcell dívá, a ukryl je za zády.

„Omlouvám se vám, pane Purcelle,“ řekl konečně, lehce odvrátiv hlavu.

„To nic, kapitáne. Každý z nás se někdy neovládne.“

Těch několik zdvořilých slov zmírnilo napětí, ale jenom na povrchu.

„Ostatně, nač bychom se přeli, stejně dosud nevíme, je-li ostrov obydlen.“

Purcell cítil, jak je zase podrážděn. Mason dovedl jen uhýbat nebo odmítat. Buď mlčel, nebo se ukryl za vztek či odložil rozhodnutí na později.

„Promiňte,“ řekl Purcell rozhodně, „ale právě ve chvíli, kdy se chystáme k vylodění, musíme stanovit, jak se budeme chovat k domorodcům. Pokud jde o mne, znovu opakuji, že na ně střílet nebudu, ani když mne napadnou.“

Chvíli bylo ticho a pak řekl Mason:

„V tom případě se vydáváte ve velké nebezpečí, pane Purcelle, a já se necítím oprávněn žádat po vás, abyste se takovému nebezpečí vystavoval. Budu velet vylodovacímu člunu sám. Vy zůstanete na palubě.“

Purcell pochopil, co to znamená: jakmile se objeví první šíp, zahájí Mason palbu ze všech hlavní.

„Domnívám se,“ řekl se sevřeným hrdlem, „že bude lépe, ponecháte-li velení člunu mně.“

Mason se vypjal.

„Pane Purcelle, přiznávám vám právo nebránit se, když jste napaden, ale nikoli právo poučovat mě, co mám dělat.“

K tomu nebylo už co dodat. Purcell se otočil na podpatcích. Byl jako opilý pobouřením a příliš málo jist, že se dokáže opanovat, kdyby řekl ještě slovo.

Vrátil se do kabiny a s rozpálenou hlavou se vrhl na lůžko. Nohy se mu třáslly a nebyl s to je ovládnout. Zavřel oči a zhluboka dýchaje pokoušel se srovnat dech. *Blossom* se něžně nadzvedl pokaždé, když pod ním podklouzla vlna hnaná větrem od severozápadu, a čtvercovým okénkem vnikala záplava slunečních paprsků jako pozdrav krásného zlatého odpoledne. A přece se budou lidé zase vraždit, říkal si Purcell v duchu.

Po chvíli ucítil na čele chladivou dlaň a otevřel oči. Ivoa seděla na pelesti a mlčky na něj hleděla.

„Adamo,“ zeptala se tichým, melodickým hlasem, „nejsi nemocný?“

„Ne, Ivoa, mám jenom vztek.“

Usmála se, na okamžik odhalila svoje bílé zuby, a nádherné modré oči jí ozářily tvář. Řekla šibalsky:

„*Peritani* se škorpí. *Peritani* mají plnou hlavu starostí. *Peritani* nejsou nikdy spokojení.“

Purcell se nadzvedl na lokti a usmál se na ni.

„*Peritani* myslí na budoucnost. Proto nejsou nikdy spokojení.“

Ivoa pokrčila krásnými rameny.

„Když přijde neštěstí, tak je tu. Nač na ně myslet předem?“

„*Peritani* soudí, že je třeba proti němu bojovat.“

Ivoa zvedla snědou ruku a přitiskla lehké prsty na Purcellova ústa.

„*Peritani* jsou moc pyšní. A někdy jsou blázni. Náčelník velké pirogy je docela blázen.“

Purcell se vztyčil na lůžku a hleděl na ni s úžasem. Ivoa nemohla přece vyslechnout jeho rozhovor s Masonem, hovořili anglicky.

„Proč to říkáš?“

Zrůžověla, sklopila řasy a přitiskla hlavu k Purcellovu rameni. Provinila se proti tahitské zdrženlivosti a teď se styděla za svoje špatné chování.

„Proč to říkáš?“ opakoval Purcell.

Ale marně. Mluvila už příliš. Víc neřekne.

„Pojďme na palubu,“ řekl Purcell, kterému to nedalo.

Když se vynořil z polotmy vládnoucí na schodech, oslepilo ho světla. Přimhouřil oči. Na palubě vládlo nezvyklé ticho. Tahit'ané i posádka se shlukli u předního stěžně kolem skupiny, nad níž se tyčily vysoké postavy Mehaniho a Tetahitiho. Purcell kráčel směrem k nim a oslněn sluncem snažil se rozpoznat, co tam dělají a co je tak zaujalo, že docela ztichli. Došel ke skupince. Ženy i námořníci se rozestoupili, aby mohl projít. Zůstal stát s ústy dokořán, jako by ho přibil k palubě. Všech šest Tahit'anů tu stálo pěkně v řadě, a každý držel pušku. Mason jim právě vysvětloval, jak se s ní zachází.

„Mehani!“ zvolal Purcell. „Pušky jsou *tabu*!“

Mehani se na něj udiveně podíval.

„Pušky jsou *tabu* na Tahiti,“ řekl se širokým úsměvem, „ale ne na velké piroze.“

Byl zřejmě překvapen, že někdo může nevědět takovou samozřejmost. *Tabu* přece neplatí všude. Je svázáno s místem.

„Pane Purcelle!“ křikl Mason, který porozuměl slovu *tabu*.

Jeho hlas zněl suše a šedomodré oči se leskly vztekem. Nedopověděl však. Mehani se k němu obrátil a v jeho pohledu bylo očekávání. Zásah prvního důstojníka zůstal tedy bez následků. Mason mu proto ukázal záda a soustředil se na svůj úkol.

Purcell ho nikdy neviděl zabývat se tak trpělivě „negry“. Přecházel od jednoho k druhému, každému ukazoval, jak se nabíjí, jak se míří a jak se střílí. Desetkrát opakoval jeden a týž pohyb a Tahit'ané je dělali po něm s takovou snahou být dobrými žáky, že z nich lil pot velkými kapkami. Purcell si všiml, že jejich postoj při střelbě je už skoro úplně správný.

„Kapitáne,“ řekl Purcell, snaže se ze všech sil, aby se mu nechvěl hlas, „kéž byste nikdy nelitoval toho, co teď děláte!“

Mason neodpověděl. Byl velice spokojen s pokroky svých rekrutů. Na jeho rozkaz postavil jeden z námořníků na bednu soudek od rumu velikosti hlavy a umístil ho tak, aby ho stačil srazit pouhý náraz kulky. Po pravdě řečeno vzdálenost byla krátká a cíl dost veliký: Mason chtěl dodat svým žákům chuti.

Nabili pušky a Tahit'ané začali střílet. Sevřená skupina žen; i námořníků za Tahit'any se začala postrkovat, protože každý chtěl vidět nejlíp. Purcell skoro padl na Jonese, který natáhl ruku, aby ho podepřel.

Purcell si všiml, že drží v ruce pušku. Rozhlédl se kolem sebe. Všichni námořníci byli ozbrojeni.

Řekl polohlasem:

„Odkud se vzaly ty pušky, Jonesi? Myslel jsem, že jich na palubě není víc než pět šest.“

„Našli jsme jich hromadu v Burtově kabině, poručíku. Samé docela nové pušky. Řekli jsme si, že je chtěl asi vyměnit za perly.“

Ozývaly se výstřely, s dosti dlouhými přestávkami. Mason stál pokaždé vedle střelce, a dřív než mu dovolil vypálit, opravoval trpělivě jeho postoj, způsob zalícení, uchopení pušky levou rukou.

Purcell tlumeně pokračoval:

„Víte, co kapitán zamýšlí, Jonesi?“

„Ano, poručíku. Než rozdál pušky, měl k nám takovou malou řeč.“ A dodal potichu:

„Mně se to nelíbí. Proč máme na ty lidi dotírat, když nás nechtějí?“

Purcell se na něj podíval. Jeho porcelánové oči připomínaly oči Jimmyho.

Poručík se zeptal stejně tiše:

„Co tomu říkají ostatní?“

„Až na Bakera a možná na Johnsona jsou pro.“

Zrudl, zakolébal se na jedné noze, zaváhal a rozpačitě dodal polohlasem:

„Myslí si, že to bude procházka.“

„Chcete říci, že jsou pro, protože si myslí, že to bude procházka?“

„Ano, poručíku.“

A ještě:

„Myslí si, že s našimi puškami je všechny pobijeme.“

„A co o tom soudíte vy?“

Sklopil oči a zavrtěl hlavou:

„I kdyby to byla procházka, mně se to nezdá.“

Náhle se ozval křik. Jeden z Tahit'anů srazil soudek. Byl to Mehoro. Pozdravován voláním svých druhů vypjal širokou hrud' a vítězně mával puškou. Purcell žasl nad chováním Tahit'anů. Jako by docela ztratili svou mírnost a vlídnost. Mluvili hlasitě, rozkládali rukama, okázale se vychloubali, tlačili se kolem Masona ve snaze vystřelit si dřív, než přijdou na řadu, neposlouchajíce už téměř, co jim radí.

Ženy mlčely. Omaata, převyšující je o hlavu a ještě o ramena, pozorovala hemžení na střelnici svýma velkýma temnýma očima. V její tváři se nepohnul ani sval.

Výstřely následovaly rychleji za sebou a pokaždé, když soudek spadl, vyráželi opojení, potom se lesknoucí Tahit'ané vítězné výkřiky, mávající zbraněmi. Vzduch byl plný štiplavého zápachu střelného prachu a všeobecné vzrušení dosáhlo takového stupně, že se Masonovi už nedařilo udržet na střelnici ani zdání disciplíny. Rozdal neprozřetelně každému Tahit'anů dvanáct kulí a ti teď stříleli všichni najednou, nedbajíce rozkazů, jež na ně křičel. Mason se zřejmě necítil nejlíp. Jednou či dvakrát pohlédl směrem k Purcellovi, ale neodhodlal se zavolat ho na pomoc. Ve střelbě zavládla naprostá anarchie. Tahit'ané řvali a křepčili jako šílení a ve vzduchu se chvěla zběsilost tak nebezpečná a nezdravá, že Purcell mohl číst neklid i na tvářích námořníků. Na rozdíl od Tahit'anů zůstávala jejich skupina nehybná a tichá, zatímco snědé tváře žen zšedly úzkostí.

Z čista jasna zavládlo na palubě napětí. Kori mávnutím ruky hrubě odstrčil Masona, který se pokoušel zabránit mu, aby vystřelil dřív, než na něj přišla řada. Soudek spadl na zem. Mehoro mával puškou, považuje to za svůj úspěch. Jenomže Kori vystřelil současně s ním. Dokonce před ním, jak tvrdil. Mehoro nakrčil obočí, a když Kori výhruzně vykročil směrem k němu, zalícil. Ženy zaječely, Mehoro sklonil zbraň, která ostatně nebyla nabita, ale Kori, bez sebe vztekem, vytrhl Timimu jeho pušku a z bezprostřední blízkosti vypálil. Mehani mu stačil v posledním okamžiku strhnout hlaveň, takže kulka zanechala díru v jedné z plachet na předním stěžni.

Na palubě se rozhostilo hluboké ticho. Omaata vystoupila z hloučku žen a s rychlostí, jakou by od takové masy nikdo nečekal, skočila k Tahit'anům, rozkročila se čelem k nim a její temné oči metaly blesky.

„Tak dost!“ prohlásila svým hlubokým hlasem. „Už ani ránu! To vám říkám já, Omaata!“

Hleděli na ni ohromeni, že se k nim žena obrací tímhle tónem.

„Měli byste se stydět,“ pokračovala rozhořčeně. „Jsem žena a hanbím se za vaše špatné chování! Řvali jste! Neposlouchali jste, co vám říkal váš hostitel! Strkali jste do něj! Och! Stydím se! Stydím se! Až mě polévá horko, když vás vidím chovat se tak ohavně. Ty pušky vás načisto pomátly...“

Tahit'ané spouštěli jeden po druhém pažby pušek k zemi. Klopili hlavy, zšedlí zlostí i hanbou, zuřiví, že je tu žena peskuje, ale přitom se neodvážili odpovědět, protože to, co říkala, bylo pravda.

„Ano,“ pokračovala Omaata, „já, žena, se za vás stydím! Chovali jste se bez špetky zdravého rozumu, jako by vás porodily svině! K čemu střílet na prázdný soudek? A přece zrovna kvůli tomu Kori málem zabil Mehora!“

Kori, rozložitý, podsaditý, s pažemi jako gorila, ukázal na Mehora a namítl jako děcko:

„To on začal!“

„Mlč!“ okřikla ho Omaata.

Pokročila kupředu, vzala ho za ruku a dovedla k Mehorovi. Ten jako by chtěl couvnout, ale Omaata ho uchopila za zápěstí a násilím mu vložila ruku do Koriho dlaně.

Oba Tahit'ané hleděli chvíli jeden na druhého, pak Kori objal Mehora pravou paží kolem šíje, přitáhl ho k sobě a začal třít svou tvář o jeho. Najednou si v plné síle uvědomil hrůzu toho, co málem udělal. Jeho velké rty se pootevřely, vytvořivše téměř čtverec, jako na maskách z antických tragédií, slzy mu stékaly po tváři a jeho atletická hrud se otřásala chrčivými vzlyky, jež se mu usilovně draly z hrdla. Vždyť málem zabil Mehora! Nebyl k utišení. Objímal svou oběť kolem krku a marně se pokoušel něco říci, upíraje s výrazem zoufalství oči na Mehorovu tvář.

Tu ho Tahit'ané obklopili. Plácali ho po zádech, štípali do paží a hlasem něžnějším než hlasy žen se ho jali konejšit. Chudák Kori, jak se rozzuřil! Nu ano, rozzuřil se! Ale nakonec se nestalo nic špatného! Chudák Kori! Všichni přece vědí, jak je mírný, hodný, ochotný! Všichni ho mají rádi! Všichni ho mají rádi!...

„Pane Purcelle,“ řekl Mason, rázně ukončiv tento výlev citů, „řekněte těm negrům, ať vrátí kulky.“

Purcell jeho slova přeložil a Mehani se okamžitě vydal od jednoho k druhému, sebral kulky a odevzdal je Masonovi. Zároveň pronesl skoro celý projev, velice obratný a důstojný. Jeho pohyby nebyly sice tak ladné, ale připomínaly gesta Otúova.

„Pane Purcelle?“

„Omlouvá se vám za špatné chování Tahit'anů a ujišťuje vás, že se k vám napříště budou chovat s úctou, jíž jsme povinováni otci.“

„Dobrá,“ řekl Mason, „jsem šťasten, že jsme je už zase ovládli.“
Obrátil se k odchodu.

„Poděkujte mu,“ dodal přes rameno.

„Zlobí se?“ zeptal se Mehani a nakrčil obočí. „Proč jde pryč, když ještě neodpověděl?“

Podle tahitské etikety by byl měl Mason odpovědět na jeho řeč projevem stejné délky.

„Odpovědět mám já,“ řekl Purcell.

Pak pronesl improvizovanou řeč, obsahující výtku v podobě tak zahalené, že by ji bylo možno považovat téměř za poklonu. Ale Tahit'ané dobře věděli, jak tomu rozumět, a dokud Purcell nedomluvil, stáli nehnutě klopíce oči.

Purcellovi však nebylo dopřáno, aby svou improvizaci dovedl až do konce. Volal ho Mason. Stál na můstku, oči upřeny na příboj.

„Co jim to tam vykládáte?“ řekl podezíravě.

„Vyslovuji jim dík za to, že se podřídili.“

„To trvá tak dlouho říci po tahitsku ,děkuji‘?“

„Se všemi květy i ostny ano.“

„Nač tolik tlachů?“ zeptal se Mason a sklonil kupředu své hranaté čelo.

„To je už zvyk. Nepronést po Mehaniho omluvě projev by znamenalo rozejít se ve zlém.“

„Chápu,“ řekl Mason, ale netvářil se přesvědčeně.

Pak dodal:

„Změnil jsem svoje úmysly, pane Purcelle.“

Purcell na něj hleděl míčky.

„Vylodění neprovede jeden, ale dva čluny a třetí bude rolovat, aby je mohl krýt. S těmi černými mám teď šest hlavní navíc,“ dodal na vysvětlenou, spokojen jako generál, jehož jednotky právě vzrostly o celou divizi. „Bílých je devět,“ pokračoval, „vlastně osm, *nepočítám-li vás*, pane Purcelle, což dělá celkem čtrnáct hlavní. Mohu tudíž vyzbrojit tři čluny: dva, jež provedou vylodění, obdrží po pěti puškách, a člun, který je bude krýt, čtyři. Černé rozdělíme tak, že na každý člun případnou dva negři, aby je bílí měli pěkně pod dozorem.“

Pak dodal bezbarvě, nedívaje se na Purcella:

„Vy zůstanete na palubě – se ženami.“

Purcellova krásná, přísná tvář pod světlými vlasy se ani nepohnula a jeho pozorné oči se upíraly na Masona.

„Beztak nekotvíme dost spolehlivě,“ řekl Mason, odvraceje hlavu, „a na palubě musí zůstat někdo, kdo by dokázal řídit loď.“

Vypadal skoro, jako by se omlouval, uvědomil si to, nespokojen sám se sebou, a pokračoval velice suše:

„Dáte spustit čluny, pane Purcelle.“

Po těch slovech se Mason vzdálil, sestoupil do své kajuty; a vyprázdnil ráz na ráz dvě sklenky rumu. Zatracený rozumář! Jako by válčit s negry byla nějaká rozkoš! Bude-li ostrov obydlen, nepustí se přece znovu na moře bez potravin, bůhví kam, s posádkou začínající cenit zuby a s negry, kteří zalezou, sotva pořádně zafouká...

Když Purcell spatřil na vlnách tři čluny obsazené muži s puškami, měl podivný pocit čehosi neskutečného. Totéž cítili možná i námořníci a Tahit'ané, protože přestali hovořit a všude se rozhostilo ticho. Slunce stálo již poměrně nízko; a Mason vzkázal, aby s sebou nebrali zásoby. Výprava povečeří na ostrově plody, které tam najde.

Všechny tři čluny byly seskupeny do kruhu na pravém boku *Blossomu*, jeden přímo u schůdků čekal na Masona. Ten těžce sešplhal, usedl vzadu a s dalekohledem přitisknutým k oku, koleno na kormidelníkově lavičce, jal se zkoumat písčitý břeh.

Muži hleděli zespoda na trojstěžník a na ženy, nahýbající se mlčky přes roubení. Vpravo od Purcella, převyšujíc ho o hlavu i s rameny, se tyčila Omaata, zachmuřená, soustředěná, nehybnější než socha.

„Pane Purcelle!“ ozval se pronikavý hlas Smudgeův. „Ne abyste se tam s těmi ženskými nudil!“

Drzost jeho poznámky byla tak zřejmá, že námořníci na okamžik zaváhali. Pak se však Mason ohlédl, usmál se, a už se rozhlaholil smích na všech stranách. Purcell zůstal naprosto klidný. Skličovalo ho však, že Mason sám vlastně vybídl námořníky k vtipkování na jeho adresu.

Omaata k němu sklonila svou mohutnou hlavu a hleděla na něj širokýma, velkýma očima.

„Co je, Adamo?“

„Doporučoval mi, abych se tu nenudil se ženskými.“

Purcell znal smysl Tahit'ánek pro tento druh žertů a čekal, že se začnou smát. Ale ženy byly zticha, upírajíce oči ke člunům chladným, káravým pohledem.

„Adamo!“

„Omaato?“

„Řekni mu, že dojde-li k boji, bude zabit.“

Purcell zavrtěl hlavou.

„To nemohu.“

Omaata se vztyčila v celé své výši, vypjala nahé poprsí a obrovskýmá rukama se opřela o pažení.

„Vždyť mu to přece říkám já!“ prohlásila hlubokým hlasem, plácajíc se pravou dlaní do prsou. „Já, Omaata! Vyříd' mu to ode mne!“ dodala, ukazujíc prstem na Smudge a vyklánějíc se svým obrovitým tělem přes pažení. „Vyříd' té malé kryse, že ji zabijí! Řekni mu to, Adamo!“

Nahýbala se z paluby *Blossomu*, ruku stále nataženu, v očích jí jiskřilo a její velké nosní dírky se roztáhly zlostí. Muži na člunech se na ni dívali, tvář obrácenu vzhůru, směrem k ní, zvědaví, co znamená ten řev a ukazovák mířící na Smudge jako kord.

„Řekni mu to, Adamo!“

Purcell se podíval na Smudge a řekl lhostejně:

„Omaata naléhá, abych vám řekl, že dojde-li k bitvě, budete zabit!“

Nastalo rozpačité ticho. Nikdo zřejmě nepomyslel na to, že by výprava mohla znamenat smrt na anglické straně.

Jones, který byl v prvním člunu s Masonem, vykřikl z čista jasna vesele: „Smudge a zabit! Nesmysl! Vybral si ten člun, co bude hlídat!“

To byla pravda. Námořníci se podívali na Smudge a s úlevou se rozesmáli. Purcell nehnul ani brvou.

Mason dal povel k odplutí. Jeho člun se měl jako první pokusit proplout příbojem. Podaří-li se to, vytáhnou ho na břeh a člun číslo dvě se pokusí o totéž. Hlídkový člun bude křížovat v nepříteliš velké vzdálenosti od břehu a pokusí se o přistání toliko v případě, kdyby nepřítel chtěl zaútočit na í luny a odříznout tak útočícím cestu k ústupu.

Purcell sledoval celou operaci s Burtovým dalekohledem u oka. Příbojem propluli bez potíží a námořníci nemuseli ani jednou použít lan a háků, aby se dostali přes skaliska.

Asi po dvaceti minutách zmizelo malé vojsko v listoví na vrcholku skály a Purcell se uklidnil. Kdyby na ně byli chtěli zaútočit, museli by bývali vyrazit ve chvíli, kdy námořníci lezli nahoru na skálu. Pro obránce, skryté ve křoví, by bylo bývalo snadné zasypat je kamením.

Purcell čekal ještě hodnou chvíli a jeho neklid slábl minutu od minuty.

Krátce před polednem se ozval výstřel a o deset minut později další, ale to bylo všechno. Námořníci zřejmě lovíli.

Slavná armáda se vrátila za soumraku, aniž byla donucena k boji. Bylo stále ještě horko a muži vypadali unaveně. Mason vystoupil první na palubu.

„Můžete být klidný, pane Purcelle,“ řekl hlasitě. „Ostrov je neobydlený, válčit se nebude.“

Purcell ho pozoroval. Z výrazu jeho tváře nebylo možno vyčíst, jestli toho lituje nebo se mu ulevilo.

KAPITOLA IV

Nazítří v sedm hodin ráno využil Mason chvíle mezi přílivem a odlivem a pokusil se vyvést *Blossom* až na písčinu. Posádka bude mít blíž k lodi při vyloďování všech užitečných předmětů, jejichž cena bude na ostrově obrovská. Nebyl to ovšem snadný manévr a byly obavy, aby se *Blossom*, zdaleka ne tak snadno ovladatelný jako záchranné čluny, nepostavil napříč vln. Všechno však dobře dopadlo. A protože štěstí nepřichází nikdy samo, byl právě poslední den přílivu za novoluní: mohli tudíž doufat, že v následujících dnech se *Blossom* octne na suchu, a to dokonce i při přílivu, takže jeho zád' nebude vystavena beraním úderům příboje.

A ještě jednou jim náhoda přála: oblá skála, čtyřicet stop dlouhá a deset stop vysoká, se tyčila právě na místě, na němž loď uvízla. Málem na ni ostatně najeli a pravý bok lodi ji minul sotva o tři stopy, ještě než se kýl dotkl písku. Mason okamžitě postřehl, jak mu tahle skála může být užitečná. Dal rozkaz, aby se k ní přichytili háky, takže když příliv opadl, opřela se o ni loď bokem a paluba se docela nepatrně nahnula. Při odlivu upevnili všechno ještě důkladně podpěrami, umístěnými po obou stranách, takže loď jako by byla v bezpečném suchém doku.

K úspěchu manévru bylo třeba obratnosti i štěstí. Cítili, že jim osud přeje, a tak posádka s neobvyklým úsilím pracovala na upevnění podpěr od osmi ráno do osmi večer. Tahíťané jí velmi vydatně pomáhali; a

námořníci, kteří na ně od příhody v bouři shlíželi hodně svrchu, se k nim na sklonku dne začali chovat přátelštěji.

Ti, kdo nazítří ráno první procitli, si povšimli, že přímo nad přídí se tyčí jehlancovitý útes. To vnuklo Mac Leodovi myšlenku umístit tam rumpál, aby mohli bez námahy zvedat až nahoru předměty, které chtěli vynést z *Blossomu*. Nikoho se neptal, svolal část posádky a na lodi si vzal materiál nezbytný k uskutečnění svého záměru. Když se Mason v osm hodin objevil na palubě a Purcell hned za ním, zpozoroval s úžasem, do čeho se námořníci nad jeho hlavou pustili. Mac Leod řídil práci, dřel víc než druzí a s tvůrčím zápallem v bledé tváři co chvíli hromoval na neschopnost svých pomocníků. Mason zrudl vztekem. Všechno se to dělo bez jeho vědomí. To znamenalo naprosto veřejné pohrdání jeho autoritou.

„Pane Purcelle,“ křikl a hlas se mu třásl, „to vy jste dal rozkaz...“

„V žádném případě, kapitáne...“

Mason kráčel dlouhými kroky na příď, sledován v těsné vzdálenosti Purcellem. Pak zvedl hlavu k Mac Leodovi, pracujícímu asi deset metrů nad ním, a zeptal se suše:

„Co to tam děláte, Mac Leode?“

„Rumpál,“ odpověděl Mac Leod, pokračuje v práci.

„Kdo vám dal rozkaz?“

Mac Leod, skloněný nad prací, napřímil ledabyle své dlouhé kostnaté tělo, rozhlédl se po svýchruzích, pokrčil ramený, a nakloniv kupředu obličej jako čepel nože, řekl pomalu a chraptivě:

„Potřebuji vás, abyste řídil loď, kapitáne, ale vůbec vás nepotřebuji, když mám udělat rumpál. To je moje řemeslo.“

Purcell přimhouřil oči a sklouzl pohledem z Masona na Mac Leoda. Od Mac Leoda to byla drzost, ale přece jen odpověděl nepřímým a nevyhlásil otevřený boj.

„Tady nejde o vaše řemeslo,“ řekl Mason suše. „Nedal jsem vám rozkaz udělat tam rumpál.“

„No jo,“ procedil Mac Leod, znovu se rozhlédnuv po ostatních a tváře se najednou, jako by neuměl pět počítat, „ale s tím rumpálem to byl dobrý nápad, ne?“

Opět se vyhnul odpovědi. Mason několikrát zamrkal a žíly na krku mu naběhly. Podařilo se mu však ovládnout se.

„Ještě jednou vám říkám,“ opakoval dosti klidně, „že o tohle nejde. Přál bych si, Mac Leode, abyste pochopil, že pořádek musí být a že na lodi velím já.“

„Dobrá, kapitáne,“ řekl Mac Leod.

A polohlasem, ale tak, že ho Mason slyšel:

„Jenomže, tady nejsem na lodi. Tady jsem na zemi.“

Na tvářích námořníků kolem se objevil úsměv. Dobře mu to dal. A všichni to také tak cítili, i ti, kteří měli starého docela rádi. Na palubě poslouchali. Ale na zemi už nejsou námořníci.

„Mám to zase rozebrat?“ pokračoval Mac Leod, naoko se podrobiv. Zároveň se ještě jednou rozhlédl kolem sebe, jako by se dovolával svědectví svých druhů proti hlouposti moci.

Mason postřehl léčku. Zaváhal. Řekne-li: „Rozeberte ten rumpál,“ popudí proti sobě posádku, protože ta bude muset všechno odtahat na zádech z *Blossomu* až nahoru na skálu. Řekne-li však: „V pořádku, pokračujte,“ bude to vypadat jako kapitulace.

„Pan Purcell se přijde podívat, co tam děláte,“ řekl nakonec, „a sdělí vám moje rozkazy.“

Také on uhnul. Ale jeho prestiž u námořníků tím neklesla. Právě naopak. Starý se z toho dobře vykroutil. Nezauljal stanovisko a kormidlo předal důstojníkovi.

„V pořádku, kapitáne,“ přikývl Mac Leod ledabyly a položil si prst na čelo.

Sklonil svůj dlouhý špičatý nos nad rumpál a řekl polohlasem:

„Purcell se vyzná v tesařině asi jako já v bibli.“

Smudge se uchechtl. Mason s Purcellem se k nim obrátili zády. Námořníci se po sobě podívali se šťastným výrazem v očích a hleděli za oběma důstojníky, vzdalujícími se po palubě *Blossomu*. Z vrcholu skály vypadali malí a bezvýznamní.

„Starej si nesmí myslet, že bude na tomhle ostrově král,“ řekl Mac Leod.

„A Purcell zrovna tak,“ dodal Smudge skrze zuby. „Na tu jeho bibli se mu... A na něj taky.“

Ostatní mlčeli. Od chvíle, kdy vypluli z Tahiti, nemohl Smudge přijít Purcellovi na jméno, aniž kdo věděl proč.

„Nic ti neudělal,“ ozval se mladičkový Jones, upíraje na Smudge svoje jasné oči. „Proč sis na něj tak zalezl?“

Smudge vystrčil kupředu svůj velký nos, stiskl rty a mlčel. Johnson si odkašlal a řekl nakřáplým hlasem:

„Já na bibli kašlu. Ale nikdy nezapomenu, jak Purcell chtěl na Burtovi, aby se moh pomodlit nad tělem toho kloučka. Stál tam před Burtem takový růžovoučký a světlovlasý, vypadal jako slečinka. Jenomže jak je pánbůh nade mnou, kdepak slečinka! Ten musel mít pořádnou kuráž, když si troufnul tohle Burtovi udělat.“

„V životě jsem neviděl většího patolízala, než je tahle stará onuce,“ procedil Mac Leod a pohrdavě si odpivl. „Dejte mu důstojníka a už se před ním plazí po kolenou.“

Starý Johnson otevřel ústa, chystaje se odpovědět, ale Mac Leod ho probodl pohledem tak hrozivým, že raději mlčel. Od chvíle, kdy spatřili, jak chladnokrevně zabodl nůž Simonovi do prsou, měla posádka z Mac Leoda strach a Mac Leod toho využíval.

Nevšímaje si Purcellovy přítomnosti, přecházel Mason zachmuřeně po můstku. Námořníci budou záhy na souši, jeho autorita se den za dnem drobí, *Blossom* je na písku a záhy bude rozebrán, roznesen, zničen, aby měli z čeho vybudovat chýše. Dnes končí pětatřicet let života na moři.

„Kapitáne,“ ozval se Purcell, „když už mě posíláte na pevninu, využiji toho a trochu se s vaším svolením podívám po ostrově.“

„V tom případě,“ řekl Mason, „s sebou vezměte dva tři muže a ozbrojte je. Nemohu se ubránit obavám, že ostrov je obydlen a že se jeho obyvatelé skrývají.“

Purcell se na něj díval a Mason pokračoval, klidně a vyrovnaně, jako by chtěl prvnímu důstojníkovi dokázat, že se ho výstup s Mac Leodem nikterak nedotkl:

„Není to sice příliš pravděpodobné, protože jsme nenašli ani stopy ohně, ani stezky nebo obdělanou půdu. Ale uvidíte sám: kolem celého ostrova se táhne pás džungle. Tato džungle je skoro neproniknutelná a mohla se stát znamenitou základnou pro přepady. Představte si třeba ty malé palmy. Tisíce nízkých palem, namačkaných jedna na druhou. Chvilími je třeba ohnout kmen, aby člověk mohl projít. Na jiných místech zase obří kapradí jako na Tahiti. S kmeny jako mé...“

Chtěl říci „jako mé stehno“, ale zarazil se. Slovo „stehno“ mu připadalo neslušné.

„...s obrovskými kmeny, pane Purcelle! A s nesmírnými listy! Většími než na Tahiti! Uděláte tři kroky a docela se ztratíte...“

„Ale přece jen,“ řekl Purcell, „když jste nenašli stopy ohně...“

„Nebyl jsem na hoře zabírající jižní část ostrova. Spokojil jsem se tím, že jsem ji obešel. Není to tam příliš lákavé, učiněná změt' skal. Těžko si lze představit, jak by tam mohli žít lidé. A přece je to možné. Pramení tam jediná bystřina na ostrově. Takže je tam voda...“

Zarazil se a z čista jasna dodal suše a úředně, jako by si uvědomil, že hovoří s podřízeným:

„Před polednem buďte zpátky.“

„Tak brzy?“ podivil se Purcell. „Je nějaký důvod?“

„Budu vás čekat v poledne, pane Purcelle,“ řekl Mason úsečně.

„Prosím, kapitáne,“ řekl Purcell, nedívaje se na něho.

Byl na rozpacích. Chudák Mason, vždyť je to dětinství. Pořád mu ležel na srdci ten Mac Leod a pociťoval potřebu ověřit si na nějaké drobnosti svou autoritu. Jako bych já byl příčinou jejího poklesu, pomyslel si a udělal čelem vzad.

Mason ho zavolal zpátky.

„Vezměte si tenhle plán,“ řekl už vlídněji. „Včera jsem ho nakreslil. Hodí se vám.“

Purcell se vrátil na palubu a vybral si Bakera, Hunta a Mehaniho, aby ho doprovázeli. Když Omaata viděla, jak se „Žono“ postavil vedle důstojníka, přistoupila majestátně k Purcellovi a požádala ho, aby jí dovolil jít s sebou. Souhlasil. Nato na něj Ivoa, aniž otevřela ústa, upřela s prosebným výrazem své krásné modré oči. Přikývl hlavou. Vzápětí přistoupily další dvě Tahit'anky, Itia a Avapuhi, a za nimi by byly přišly ostatní, kdyby Mason nezavolal z můstku, aby s sebou už nikoho nebral, protože při vykládání lodi bude třeba každé paže.

Bylo to dvacet minut nemilosrdného tělocviku v pražícím slunci, než se dostali na vrcholek útesu, a po celý ten čas, co šplhali nahoru, kroužili ptáci, hnízdící po tisících ve skalách, útočně nad skupinkou, ohlušující ji svým křikem. Purcell čekal, že jakmile dorazí na vrchol, budou muset projít houštím nízkých palem, jak mu je vylíčil Mason, ale právě nad pláží zela v pásu džungle asi dvacet metrů široká mezera, za níž bylo vidět nádherné stromy a vzdušný podrost.

Purcell se však nepustil okamžitě dál. Zvolil cestu oklikou mezi skalisky, aby se dostal až na místo, kde Mac Leod umístil svůj rumpál. Skupinka ho následovala. Když došli k námořníkům, zmlkli a shlukli se kolem nehotového rumpálu, jako by ten stroj byl pro ně symbolem

svobody. Mac Leod nezvedl svou hranatou tvář ani na okamžik od práce, ale podle napětí v jeho hubeném těle vytušil Purcell, že čeká jenom na příhodnou chvíli, aby mohl ještě víc zdůraznit svůj drzý postoj. Je to nepříjemný člověk, pomyslel si Purcell, ale není v nepravu. Proč by na ostrově měli vládnout důstojníci z *Blossomu*?

Pomalými kroky kráčel k rumpálu, a jak se přibližoval, cítil, že námořníci jsou stále zatvrzelejší. V tu chvíli byl pro ně první důstojník na *Blossomu*, kterého kapitán vyslal, aby rozhodl, mají-li dodělat rumpál. Purcell dostal z čista jasna vztek na Masona. Donutil ho hrát nemožnou roli. Bude-li ji hrát vážně, začnou ho námořníci nenávidět. A nebude-li ji hrát, stejně ho budou podezírat. Nejlepší by nepochybně bylo zůstat jen okamžik a ani neotevřít ústa. V tom však blesklo Purcellovi hlavou: k čertu s opatrnictvím. Vykročil kupředu. Ať se stane, co se má stát. Zaútočí čelem.

Nedopřáli mu však času. Mac Leod vyrazil k útoku první. Kupodivu si nevybral jeho, ale Bakera, o kterého se zrovna opírala Avapuhi. Změřil si ho nepřátelsky, a aniž uznal Avapuhi za hodnu pohledu, utrousil pomalu:

„Někdo si chodí po procházkách, když druhý pracujou.“

„Nic jsi po mně nechtěl,“ vydržel Baker jeho pohled a vzal Avapuhi kolem ramen.

Při tom zůstalo a Purcell řekl zvučným hlasem:

„Námořníci, čekáte, že vám řeknu, co si myslím. Nu, já vám to tedy povím. S tím rumpálem to byl dobrý nápad a já důvěřuji Mac Leodovi. Ale nebylo snad třeba chovat se drze k panu Masonovi. Budeme přece žít na tomhle ostrově všichni společně, žijme tu tedy v míru.“

Mac Leod zvedl pomalu svou ostře řezanou tvář, dlouze si plivl pod nohy a Purcell si stačil pomyslet: teď to přijde, ten mě nechybí.

„Jestli si myslíte, že s tím rumpálem to byl dobrý nápad,“ řekl Mac Leod pomalu a chraptivě, „nikdo vám nebrání, abyste se přidal k nám. Vždyť já to tu vlastně dělám pro všechny. A tak si myslím, že by každý mohl přiložit ruku.“

To bylo obratně řečeno a námořníci jako by se zachvěli radostí. Mac Leod vyvolal příjemnou představu důstojníka pracujícího vlastníma rukama pod velením prostého námořníka ...

Nejhorší na tom je, napadlo Purcella, že má pravdu. Je odporný, ale má pravdu. Odvětil suše:

„Sám jste řekl, že se nevyznám v tesařině natolik, abych vám mohl být užitečný.“

Nechtěl se však omezit na to, že ho takhle odbyl, a proto dodal už smířlivěji:

„Potřebujete-li mne však, abych přeložil vaše instrukce Tahit'anům, rád vám pomohu.“

Byla to nabídka, ale Mac Leod jí pohltil.

„Nepotřebuji žádné tlumočníky,“ řekl tak nadutě a drze, že Purcell zrudl.

„V tom případě je všechno v pořádku,“ ovládl se jen stěží.

A odešel, zuře na Mac Leoda i na sebe. Možná že by bylo bývalo přece jen lepší mlčet.

Provázen svými druhy vnikl do podrostu.

„Ublížili ti, Adamo?“ zeptala se Omaata a lehce mu položila obrovskou ruku na šíji.

I tak byla ta ruka těžká. Purcell se zastavil, jemně odsunul Omaatiny prsty, ponechav je však ve svých, či lépe kolem svých, protože její dlaň okamžitě pohltila jeho pěst, že ji nebylo ani vidět. Zároveň zvedl hlavu a spatřil vysoko nad sebou zachmuřenou tvář obryně, její široké nozdry a obrovské černé oči, lesknoucí se, zářící, oddané. Jezero v měsíčním svitu, napadlo Purcella. Už vím, co mi ty oči připomínají. V druhé dlani ucítil náhle chladivou dlaň Ivoinu. Otočil se k ní. Usmála se. Rozhlédl se po ostatních. Mehani, Avapuhi a Itia stáli v kruhu kolem něho a hleděli na něj. Srdce mu zjihlo. Jako by se koupal v jejich náklonnosti. Jací jsou dobří! pomyslel si vděčně. Jako bratři!

„To je to na mně tak vidět, že mě něco popudilo?“ řekl konečně.

„Moc,“ přikývla Ivoa. „Když je všechno v pořádku, máš tvář jako Tahit'an. Ale jakmile tě něco rmoutí, vypadáš jako *Peritani*.“

Mehani hlasitě vyprskl.

„Jaké je to, když má člověk tvář jako Tahit'an?“ zeptal se Purcell s úsměvem.

„Je hladká a veselá.“

„A tvář jako *Peritani*?“

„Počkej,“ řekla Itia, „ukážu ti.“

Nakřčila obočí, napjala šíji, spustila koutky úst a její hezká chlapecká tvář vypadala najednou ustaraně a důležitě. Mehani a ostatní Tahit'ané se chechtali na celé kolo.

Purcell zachytil tázavý pohled Bakerův a vysvětlil mu anglicky:

„Napodobuje ustarané tváře *Peritani*.“ Baker se usmál.

„Nerozumím z té jejich hatlamatilky ani slovo. Budu se do toho muset pustit.“

Avapuhi se naklonila k Purcellovi:

„Co povídá?“

„Že vám nerozumí.“

„Já ho to naučím,“ řekla Avapuhi.

Položila ruku na Bakerovu paži a pronesla zpěvavou angličtinou:

„*I... speak...you.*“

„*To you...*“ řekl Purcell.

„*To you,*“ opakovala Avapuhi, vyzpěvujíc každou slabiku zvlášť.

Purcell na ni hleděl přátelskýma očima. Byla hezká, ale spíš než krásou na sebe upozorňovala jakousi zvláštní laskavostí a mírností, které z ní přímo vyzařovaly.

Omaata vzala Hunta pod paži, ten šťastně zabručel a dal se odtáhnout do čela skupiny. Purcell slyšel hřmění Omaatina hlasu, ale nerozuměl, co říká. Stín a chládek byly nesmírně příjemné, a sotva udělali pár kroků v podrostu, nebylo už slyšet ptáky. Za pět minut připadlo však to zdaleka ne uklidňující ticho Purcellovi nenormální. Vzpomněl si na tahitské lesy: tady lidský krok nic a nikoho neprobouzel, nic jaktěživ nezašustilo v trávě, žádný hluk, prozrazující útěk nebo pád, ani listí nezašumělo. Na téhle úrodné půdě, v nejmírnějším podnebí na světě, byli jedinou faunou ptáci a divoká prasata.

Ptáci byli však tak zářivě barevní a tak maličcí, že je Purcell zprvu považoval za motýly, a tak přichylní, že usedali vetřelcům na ramena. Byl-li ostrov skutečně neobydlen, jak se domnívali, nebylo na jejich důvěře v dobrotu lidského rodu nic zvláštního. Jako by ve vzduchu poletovaly pestré barevné skvrny. Purcell nevycházel z obdivu. Jedni byli purpuroví a azurově modří, druzí zas šarlatoví a bílí a ti nejnádhernější černí a zlatí s krvavě rudým zobákem. Jedné podivné věci si však Purcell všiml: nezpívali. Ba ani nepípali. Všechno v tom lese mlčelo. Dokonce i ptáci byli němí.

Mehani a ostatní Tahit'ané vykřikovali na každém kroku nadšením. Postupně se shledávali se všemi stromy z Tahiti a vypočítávali je na prstech: kokosová palma, chlebovník, mangovník, avokádo, pandanus. Ten je moc užitečný, poznamenala Omaata, protože z jeho kůry se dá

dělat sukno a je třeba počítat, že to, co mají na sobě, věčně nevydrží. Mehani objevil v trávě ignamy, ovšem nepříliš veliké, a také taro, sladké brambory a rostlinu, které říkal „tý“ a z jejíchž listů, jak vysvětloval, se dělá znamenitý odvar „proti nemocem“.

Purcell měl zvláštní pocit. V úrodnosti ostrova bylo cosi paradoxního. Nacházeli tu všechno, čeho je třeba člověku, a člověka nebylo. Nicméně z toho, že našli ignamy, usoudil Mehani, že ostrov býval kdysi obydlen, a jakoby na potvrzení jeho slov objevili na mýtině kupu kamení, jakousi *morai*, a tři obrovské sochy, hrubě vytesané z černého čediče ze skály nad mořem. Polynésané, kteří ostrov kdysi obývali, měli zřejmě o onom světě představy dosti surové, protože modly na ně shlížely tvářemi nahánějícími děs. Mehani a Tahit'anky na ně hleděli mlčky, zlý výraz božstev na ně zřejmě zapůsobil. Na Tahiti bylo i náboženství příjemné a bohové laskaví.

Od chvíle, kdy skupina vstoupila do lesa, postupovala neustále směrem na jih a přitom nedošla daleko, protože v podrostu nebylo stezek. Od vrcholku skály se půda lehce a stejnoměrně svažovala, takže ostrov tady vypadal jako planina. Asi půl hodiny poté, co opustili Mac Leoda, skončil les a octli se před kamenitým, prudce stoupajícím svahem, na jehož vrcholku se však znovu objevovala zeleň, z čehož bylo možno usuzovat, že tam opět začíná les. Vyšplhat nahoru bylo dosti obtížné, tak byl svah kamenitý, vyprahlý a strmý, a nakonec byli rádi, že jsou zase ve stínu. Octli se na další planině se stejnou vegetací jako na předchozí, jenom stromy tu byly řidší, podrost ne tak hustý a svah prudší.

Purcell se zastavil a ze záhradří vytáhl Masonův plán. Podle kresby měl ostrov podlouhle oválný tvar a mířil od severu k jihu. Mělo-li se věřit Masonovým údajům, dosahovala jeho délka dvou mil a šířka nepřevyšovala tři čtvrti míle.⁴ Mason rozdělil ostrov od severu k jihu na tři přibližně stejně významné části. Na první z nich, nejdále na severu, napsal: *První planina*. Na střední: *Druhá planina*. A na jižní část: *Hora*, a do závorky: *velmi vyprahlá*. Celý obvod ostrova byl pokryt křížky, jež Mason někde označil jako: *Malé palmy* a jinde: *Kapradiny*. V části nazvané *hora* nebylo nic než klikaté čáry končící na jižním pobřeží.

Purcell se obrátil k Bakerovi.

⁴ Ostrov byl tedy asi 3 km dlouhý a 1 km široký.

„To je zřejmě ta bystřina?“

Baker přistoupil blíž a sklonil se nad plánem.

„Ano, poručíku. To bude ona. Ale nešli jsme podle ní až na konec.“

„Děkuji.“

Baker usedl u kmene pandanu a Avapuhi ho následovala. Purcell se podíval na Ivou. Ivoa se usmála a řekla tiše: „Uili je milý.“ Uili znamenalo po tahitsku Willie Baker. Purcell přikývl a znovu se zahleděl na Masonův plán. Ten byl jenom potvrzením dojmu, který získal včera na palubě *Blossomu*: ostrov byl vskutku velice malý. Ani se vlastně tak malý nezdál, ale to zřejmě souviselo s kopcovitým terénem, hustotou podrostu a vůbec obtížností projít z jednoho konce na druhý. Je-li hora skutečně „změtí skal“, jak říkal Mason, bylo zřejmé, že budoucí vesnici bude třeba zbudovat na severu, na první planině, kde je také jediný možný přístup k moři. Na druhé planině, jíž právě procházeli, vysadí v tom případě zemědělské plodiny. Skutečně obyvatelná část ostrova zahrnovala tudíž obě planiny, tvoříc podle Masonovy mapky obdélník jednu míli dlouhý a tři čtvrti míle široký⁵, kdežto zbytek zabírala hora. Vzhledem k úrodnosti půdy stačí možná tato plocha uživit třicet osob. Je však otázka, zda se tu budou nadlouho cítit volně. Kdoví, zda právě nepatrnost ostrova nepřiměla jeho první obyvatele, aby ho opustili a vydali se na nejistou cestu po moři hledat rozlehlejší zemi?

Purcell zastrčil kresbu do kapsy, svolal své druhy, kteří se rozptýlili v podrostu, a skupina se vydala na další pochod. Purcellovi bylo divné, že mezi vrcholky stromů není vidět horu, když má být tak blízko. Ta však byla skryta za spoustou světle zeleného listoví klenoucího se vysoko nad korunami stromů tvořících les. Purcell zamířil tímto směrem a po deseti minutách octla se skupinka na mýtině, na jejímž konci se tyčil obrovitý banyán.

Ozvaly se jásavé výkřiky a Tahit'ané se rozběhli ke stromu.

Purcell přidal do kroku. Nemohl dosud vidět kmen, skrytý za nespočetnými výhonky, které klesaly k zemi, uchytily se v ní a nyní podpíraly větve, z nichž visely. Strom proto vypadal, jako by se zvedal ze země, znovu se k ní vracel a opět z ní vyrůstal. Svislých větví bylo takové množství, že banyán zabral do hloubky a do šířky asi dvacet

⁵ 2 km dlouhý a 1 km široký.

metrů a podobal se chrámu, spočívajícímu na pilířích. Po pilířích šplhal břečťan s obrovskými listy, který zakrýval vnitřek „chrámu“, a Purcell by byl rád věděl, není-li v téhle jednoduté hmotě vlastně spleteno několik stromů. Některé ze svislých výhonků měly totiž sílu normálního kmene a svou úlohu pilířů plnily zřejmě účinně, protože jedna z hlavních větví, rozštípnutá bleskem a téměř odervaná od kmene, trčela dosud ve vzduchu díky opoře, poskytované jí vzdušnými kořeny, jež svou strašlivou tíží sice ohnula, ale nedokázala zlomit. Výskajíce radostí protáhli se Tahit'ané mezi sloupy. Ostatní je následovali a ještě dříve, než dorazili k vlastnímu kmeni, objevili řadu zelení vytvářených pokojíků, uzavřených závěsy z lián, s podlahou pokrytou mechem vysokým jako koberec.

Tahit'anky procházely sem a tam místnostmi z listů, smějíce se radostí a nadšením. Itia vyrvala hrst mechu, hodila ji Mehanimu do tváře a utekla. Tahit'anky ji s pištěním napodobily a muži se je jali pronásledovat v bludišti pokojíků, v němž bylo snadné zabloudit a kde byl pronásledovaný často oddělen od pronásledovatele pouze listovým závěsem.

Purcell se bavil hrou a křičel jako ostatní, nicméně však nebyl skutečně veselý a docela bez starostí. Po chvíli se vzdálil od banyánu, poodešel a natáhl se na mýtině. Proč se už nedokáží bavit jako oni, říkal si v duchu, bez zábran, jako dítě? Co jsem to ztratil, co si Tahit'ané dosud zachovali? Zmocňoval se ho smutek nad tím, že v sobě nalézá ten kout plný starostí, že ho všechno znepokojuje.

Baker s Huntem přišli za ním a po několika minutách se objevil i Mehani s Tahit'ankami, funicí a veselí. Překvapilo je, že Purcell tak rychle nechal hry.

„Už je pozdě,“ ukázal Purcell na slunce. „Trochu si odpočineme a vrátíme se na palubu.“

Znovu vyňal ze záhradní Masonovu mapku a jal se ji studovat.

„Bakere,“ řekl po chvíli, „ukázal byste mi na mapce, kudy jste šli včera s kapitánem Masonem?“

Baker si sedl vedle Purcella a sklonil k mapce svou snědou, ostře řezanou tvář.

„Hned vám to povím, poručíku. Když jsme vystoupili na první planinu, namířili jsme si to rovnou na východ až k džungli. Tam jsme odbočili a pokračovali jsme přímo na jih. Obešli jsme tu horu a pořád

jsme přitom maširovali zrovna podle džungle na pravoboku. Moc pohodlně se nám tam nešlo, to mi můžete věřit.“

„Zkrátka šli jste po okraji a my se dnes pustili prostředkem. Ted' už chápu, proč Mason nezakreslil tenhle banyán na mapku.“

Pak dodal:

„Vidím podle kresby, že kapitán odhaduje šíři pásu džungle na sto metrů. Poslal tam někoho?“

„Dvakrát. Jednou na východě a jednou na západě. Poprvé jsem to byl já. Když je člověk uvnitř, působí to moc ošklivě, pane poručíku. Je tam tma jako v ranci, a dusno. Člověk si odře ruce, jak se prodírá mezi nízkými palmami, a ty jsou navíc ještě pružné, takže když je pustíte moc brzy, praští vás do zad. Ke všemu je tam za chvíli taková tma, že nevíte, kde jste. Naštěstí jsme se s kapitánem smluvili, že na mě bude každou minutu volat. A podle hlasu jsem se mohl orientovat.“

„A co je za tou džunglí?“

„Útesy.“

„Hned?“

„Hned.“

„A od lesa k útesům jste napočítal sto kroků?“

Po Bakerově tváři přelétl letmý úsměv.

„Abych mluvil pravdu, poručíku, zapomněl jsem několikrát, kam až jsem došel. Bylo tma, tahle zatracená puška se mi pletla pod nohy a mě to dopálilo.“

Purcell se díval na Bakera. Walesan byl vyschlý, osmahlý a v tváři jako medaile se třpytily inteligentní oči.

„A potom,“ pokračoval Baker, „ono se musí počítat s tím, že v téhle džungli se nedá jít rovně. Člověk se prodírá klikatě, takže na počítání kroků se stejně nakonec nemůže moc dát.“

„Ale řekl jste přece kapitánovi, že jste napočítal sto kroků.“

Baker nakrčil svou jemnou, snědou tvář a jeho kaštanové oči se šibalsky zableskly.

„Řekl jsem dokonce ‚sto čtyři kroky‘, poručíku. Byl jsem náramně přesný.“

„A proč?“

„Kdybych to neudal přesně, poslal by mě tam kapitán znova.“

„Rozumím,“ řekl Purcell ani nemrknuv. Podíval se na mapku a pokračoval:

„A jak to přijde, že námořník, který dělal průzkum džungle na východní straně, napočítal také sto kroků? –“

Baker chvíli váhal, pak zamrkal očima a řekl vážně:

„On tam byl Jones, poručíku, a tak jsem mu poradil.“

„Děkuji, Bakere,“ řekl Purcell a v tváři se mu nepohnul ani sval.

Hleděl na Bakera, v očích se mu mihlo veselé světýlko a dodal odměřeně, úředně:

„Zasloužil jste se vskutku pozoruhodným způsobem o vznik této mapky.“

„Děkuji, poručíku,“ odvětil Baker, tváře se jako sfinga. Purcell vstal.

„Kde jsou vůbec ženy?“ křikl tahitsky na Mehaniho.

Mehani se pár kroků odtud natáhl do trávy jak dlouhý tak široký. Ted' se nadzvedl na levém lokti a pravou rukou ukázal přes rameno.

„Našly tu ibiškové houští.“

V tu chvíli se objevily Avapuhi, Itia a Ivoa. Za nimi kráčela Omaata, převyšujíc je o tolik, že vypadala jako matróna postrkující před sebou svoje děvčátka. Všechny čtyři měly ve vlasech velké červené květy ibišku, usmívaly se, dlouhé paže se jim vlnily podél těla jako liány a oblá stehna odhazovala na každém kroku úzké proužky kůry, ze kterých si udělaly krátké sukénky.

Sotva zahlédl Omaatu, zvedl k ní Hunt svá bledá ustrašená očka. Nevšiml si, že odešla, a už několik minut si připadal jako ztracený.

„Žono, Žono,“ řekla Omaata hlubokým hlasem.

Mrknutím oka byla u něho, a hladíc mu rezavý porost na hrudi, chrllila na něj mazlivá slova v naprosto nesrozumitelném jazyce. Po chvíli jí Hunt zaryl čumák do obrovského poprsí a zůstal tak, odevzdaný, něžný, mruče přitom spokojeně jako medvěd v matčině klíně. Tlumíc pokud možná hlas, dunící mohutně jako vodopád, mluvila na něj Omaata dál svou nesrozumitelnou hatmatilkou. Zároveň ovinula silné paže Huntovi kolem krku a tiskla ho k sobě jako obrovské nemluvně.

„Co to říká, Mehani?“ zeptal se Purcell.

Mehani se dal do smíchu.

„Já nevím, Adamo. Myslél jsem, že je to *peritani*.“

„Některá slova vypadají jako *peritani*,“ řekl Purcell, „ale já nerozumím ani těm.“

Omaata zvedla hlavu.

„To je moje a Žonova řeč,“ vysvětlila tahitsky. „Žono mi rozumí moc dobře.“

Obrovitý Hunt zaslechl svoje jméno a něžně zabručel. Od té doby, co ho vzala do práce Omaata, byl ustavičně vymydlený a naleštěný jako lodní paluba. Hraje si s ním jako s nemluvnětem, pomyslel si Purcell. S úsměvem vzhlédl k obryni:

„Kolik je ti, Omaato?“

„Od té doby, co jsem žena, viděla jsem dvakrát deset jar.“

Dvaatřicet let... Možná mín. Je tedy mladá. Mladší než on, mladší než Žono. Ale její rozměry ji řadí do jiného světa.

V tu chvíli poklekla Avapuhi před Bakerem, zvedajíc k němu svou líbeznou tvář. Hleděla na něj vážně několik vteřin, pak mu vsunula mezi ucho a vlasy ibiškový květ, usmála se, zamrkala, svižně vyskočila a upalujíc, co jí nohy stačily, přeběhla mýtinu a zmizela v podrostu.

„Co to má znamenat?“ obrátil se Baker k Purcellovi.

„Že si vás vyvolila za *tané*.“⁶

„Ach!“ zrudl Baker pod opálením. „To u nich si vybírají ženy?“

„Však v Anglii také,“ řekl Purcell s úsměvem v očích, „jenomže se to dělá víc zahaleně.“

„A proč utekla?“

„Abyste se pustil za ní.“

„Jo tak!“

Baker po chvíli vstal a řekl s rozpačitým úsměvem, na nikoho se nedívaje:

„Hrát si na schovávanou v tomhle horku.“

A vzdálil se směrem k podrostu. Neodvažoval se zrychlit krok a velice dobře si uvědomoval, kolik pohledů ho sleduje.

„Co povídal?“ zeptal se Mehani.

Pozoroval Bakerovy rozpaky a nesmírně se bavil. Znovu dospěl k závěru, že *Peritani* jsou načisto blázni: stydí se za ty nejprostší věci.

„To se divím,“ řekla Omaata. „Já myslela, že si vybrala *Kostru*.“

Kostru přezdili Tahit'ané Mac Leodovi.

„Na velké piroze si vybrala *Kostru*,“ řekla Itia, „ale už ho nechce. Bije ji.“

⁶ Může znamenat muž, milenec i manžel.

Uvidíme, pomyslel si Purcell, smíří-li se Mac Leod s tím, aby se Baker stal jeho nástupcem. O potíže na tomhle ostrově nouze nebude.

Mehani nadzvedl své mohutné tělo na obou loktech a zvrátil hlavu dozadu, aby viděl na Itiu.

„Já tě, Itio, bít nebudu,“ řekl významně. „Nebo jen docela málo,“ dodal se smíchem.

Itia prudce zavrtěla hlavou. Spolu s Amureiou byla nejmladší a postavou nejmenší z Tahit'ane. Měla trochu vyhrnutý nosík a koutky úst zvednuty k tvářím, což jí dodávalo veselého vzezření. Byla oblíbena pro svou živost, ale podle tahitské etikety neměla dobré chování: chyběla jí zdrženlivost. Příliš často dávala najevo, co si myslí o druhých.

„Tak co,“ znovu ji škádlil Mehani, „nedáš mi kytičku?“

„Ne,“ odpověděla Itia, „nezasloužíš si ji.“

A hodila po něm kaménkem, který ho zasáhl do prsou.

„Kámen!“ řekla a našpulila ústa. „Tohle ti dám, abys věděl.“

Mehani se natáhl na zem a založil si ruce pod hlavou.

„Děláš chybu,“ poznamenal klidně.

Itia po něm znovu hodila kaménkem. Mehani roztáhl paže a zvedl ruce před oči, aby si je chránil. Neříkal nic. Jen se usmíval.

„A vůbec,“ řekla Itia, „především nejsi krásný.“

„To máš pravdu, Itio,“ zalykala se Ivoa smíchem. „Můj bratr je ošklivý! Na ostrově není ošklivějšího muže!“

„Nejde jen o to, že je ošklivý,“ pokračovala Itia. „Jako *tané* nestojí za nic.“

„Och! Och!“ řekl Mehani.

Protáhl se, jak tu tak ležel, vystavuje královsky na odív svoje nádherné tělo, vypjal hrud' a svaly na stehnech se mu zavlnily.

„Přestaň si hrát na kohouta!“ řekla Itia a hodila po něm naráz všechny kaménky, které svírala v dlani. „Za nic na světě bych nechtěla takového *tané*, jako jsi ty. Dneska já. Zítra Avapuhi. Pozítří Omaata.“

„Já,“ řekla Omaata zvučným hlubokým hlasem, „já mám Žona.“

Purcell se dal do smíchu.

„Co se směješ, Adamo?“

„Směji se, protože se mi moc líbí tvůj hlas.“

Dodal anglicky:

„Člověk by řekl, že zařvala holubička.“

Chtěl to přeložit, ale nevěděl, jak se řekne „řvát“. Na Tahiti nebylo šelem.

„Podle mého,“ pokračovala Itia, „nejlepší *tané* na ostrově je Adamo. Není velký, ale jeho vlasy mají třpyt ranního slunce mezi palmami. A jaké má oči! Miluji jeho oči. Jsou průzračnější než voda v laguně v pravé poledne. A má rovný, docela rovný nos! Když se usmívá, udělá se mu vždycky v pravé tváři důlek a vypadá vesele jako dívenka. Ale když se neusmívá, to je hned důstojný jako náčelník. Jsem přesvědčena, že na svém ostrově je Adamo velký náčelník a má spoustu kokosových palm.“

Purcell se zasmál.

„Na mém ostrově nejsou žádné kokosové palmy.“

„Och!“ vydechla Itia úžasem. „A jak se žijíte?“

„Špatně. Proto jezdíme žít na ostrovy druhých.“

„Ale co,“ řekla Itia, „i bez kokosovníků jsi dobrý *tané*. Jsi nejlepší *tané* na ostrově.“

Ivoa se nadzvedla na lokti, usmála se na Itiu a v jejím úsměvu byla blahovůle a důstojnost.

„Adamo,“ řekla s nemizícím úsměvem a s výmluvným, širokým gestem, připomínajícím Otúa, „Adamo je Ivoin *tané*.“

Mehani se nad touhle připomínkou rozesmál, až se za břicho popadal, a Omaata se pohrdavě usmála. Itia sklopila hlavu a pravé předloktí si přitáhla před oči jako dítě, které se co nevidět rozpláče. Právě se jí dostalo napomenutí a ona se styděla za svoje špatné chování.

Dlouho mlčeli. Bylo horko, Purcell ležel natažen na trávě, držel v dlani Ivoinu ruku a cítil, jak na něj jde dřímota.

„Rád bych věděl,“ zamumlal, „co se stalo s lidmi, kteří obývali tenhle ostrov.“

„Možná,“ řekla Omaata, rovněž tlumíc hlas, „že na ně přišla nemoc a pomřeli.“

„Možná,“ přidal se Mehani stejným tónem, „že vypukla válka mezi dvěma kmeny a všichni se navzájem pobili.“

„I ženy?“ zeptal se Purcell.

„Když kněží kmene nařídí *vyvrhnout slepici*,⁷ pobíjejí se i ženy. A také děti.“

⁷ Úplně zničit nepřítele.

Purcell se nadzvedl na loktí.

„Ale všichni přece nikdy nezhynou. Někdo je vždycky vítězem.“

„Ba ne,“ zavrtěl Mehani smutně hlavou. „Vždycky ne. Na ostrově Mana se pobili všichni! Všichni! Muži i ženy! Přežil to jenom jeden jediný člověk. Nechtěl žít na ostrově se všemi těmi mrtvými. Skočil do pirogy, podařilo se mu dostat se na Tahiti a tam o tom vyprávěl. A potom za dva týdny zemřel. Nikdo neví na co. Možná žalem. Mana byl malý ostrůvek, ne větší než tenhle, a teď je pustý. Nikdo tam už nechce.“

„Já si myslím,“ zvedla Ivoa hlavu, „že lidé, kteří tu žili, odpluli na svých pirogách, protože měli strach.“

„Strach z čeho?“ zeptal se Purcell.

„Z *tupapahů*.“⁸

Purcell se usmál.

„Neměl by ses usmívat, Adamo,“ řekla Omaata, „někteří *tupapahové* jsou tak zlí, že celý čas jen trápí lidi.“

„A jak?“

„Nu, rozděláš třeba oheň a postavíš na něj vařit vodu. A sotva se otočíš, *tupapahové* způsobí, že voda přeteče a oheň uhasí.“

Mezi Mehanim a Purcellem bylo volné místo a Itia se tu uvelebila. Lehla si na bok, celá se skrčila, obrátila k Purcellovi tvářičku zsedlou vzrušením a řekla:

„Dej mi ruku.“

„Proč?“

„Bojím se.“

Purcell zaváhal, podíval se na Ivou a ta řekla okamžitě:

„Děťátko má strach. Dej jí ruku.“

Purcell uposlechl. Itia sevřela jeho dlaň ve svých vlahých prstech a s povzdechem si ji podložila pod tvář.

„Adamo,“ zeptala se Omaata, „jsou na tvém ostrově také *tupapahové*?“

„Říká se, že ano.“

„A co dělají?“

„Procházejí se v noci a chrastí řetězy.“

„Na Tahiti řetězy nejsou,“ řekl Mehani s úsměvem, „ale naši *tupapahové* také rádi dělají rámus.“

⁸ Strašidla.

„Jaký rámus?“

„Všelijaký.“

A dodal, aniž Purcell pochopil, zda žertuje nebo mluví vážně:

„Každý rámus, který si nedovedeš vysvětlit, dělají *tupapahové*.“

„I ve dne?“

„I ve dne.“

„Ticho!“ křikl náhle Purcell.

Všichni znehybněli, zadržující dech. Třpytiví němí ptáci dál poletovali kolem nich a nebylo slyšet nic jiného než měkké třepetání jejich křídel.

„Tak vidíš, Mehani,“ řekl Purcell, „i *tupapahové* odešli. Když se lidé vydali na moře, pustili se za jejich pirogami.“

„Možná,“ zapochyboval Mehani, „a možná také mlčí, protože se bojí.“

„Jakže!“ užasl Purcell. „*Tupapahové* se také bojí? A koho?“

„Nu přece lidí,“ odvětil Mehani a v očích mu šibalsky zajiskřilo.

„Nu, to je velice potěšující,“ mínil Purcell, „když člověk zjistí, že strach je vzájemný.“

Mehaniho oči vesele světlkovaly. Ničemu z toho nevěří, napadlo Purcella.

„*Tupapahové* mlčí, protože se bojí Žona,“ zvedla se Itia. Purcellovu ruku však nepustila. „Žono je strašný, když se na něj podíváš. Jsem si jista, že *tupapahové* na tomhle ostrově nikdy neviděli muže, jako je Žono.“

„Ó dívko, jež metáš kaménky,“ řekl Mehani, „jakkak by *tupapahové* mohli spatřit Žona, když nemají oči?“

„A kdo ti řekl, že nemají oči?“ nedala se Itia.

„Kdyby měli oči, viděla bys je. Jdeš třeba lesem a najednou spatříš mezi listům, jak se na tebe upírají dvě velikánské oči...“

„Ať mě Eatua ochrání!⁹“ vyděsila se Itia a přitiskla si Purcellovu ruku ke tváři. „Už nikdy se neodvážím sama do lesa.“

„Budu chodit s tebou,“ řekl Mehani.

Ivoa se dala do smíchu.

„Bratře!“ okřikla ho. „Přestaň ji škádlit!“

⁹ Božstvo.

„Já si také myslím,“ prohlásila hrdě Omaata, „že se *tupapahové* bojí Žona. Žono je skutečně velice strašlivý. Je velikánský jako žralok zabiják a po celém těle má červené vlasy.“

„To je pravda,“ souhlasila Itia. „S Žonem se nebojím. Ani na neznámém ostrově.“

„Ani v lese,“ poznamenala Ivoa.

„Žono je muž jako hora,“ přidala Itia na hlase. „A je červený.“

Purcell je s úsměvem pozoroval. Tenhle národ se skutečně dovedl radovat ze všeho: Tahit'ané si zřejmě hráli na to, že mají strach, aby se pak mohli navzájem upokojovali ke všeobecné radosti.

Purcell vzhlédl ke slunci, vyprostil ruku z Itiiny dlaně, vstal, sehnul se a zvedl pušku. Hunt a Mehani ho napodobili.

„A co Avapuhi?“ starala se Itia.

Purcell lehce mávl rukou a Mehani si ji už zase dobíral:

„Pojď se mnou. Půjdem je hledat.“

„Ne,“ odmítla Itia, „chci zůstat s Adamem.“

Za dlouhou chvíli dohonil Purcell Mehaniho, který kráčel v čele skupiny.

„Co říkáš tomu ostrovu, Mehani?“

„Není dobrý,“ odpověděl Mehani bez váhání. „Je úrodný, ale není dobrý.“

„A proč?“

„Především,“ řekl Mehani a zvedl ukazovák a prostředník pravé ruky, „především tu není laguna. Až přijde špatné počasí, nebudeme moci chytat ryby. A potom, kvůli polím a kvůli stínu budeme muset postavit chatrče na severu, a bystřina je na opačném konci ostrova. Budeme muset chodit každý den pro vodu. Hodinu tam, hodinu zpátky.“

„Ano,“ souhlasil Purcell, „máš pravdu.“

Díval se na Mehaniho a jeho zamyšlený výraz ho zarazil. Jakou to má podivnou tvář! Mužnou a zároveň skoro ženskou, usměvavou a rázem zase vážnou. Mason považoval Tahit'any za děti, ale nedokázal na první pohled postřehnout nevýhody ostrova, jako to dovedl Mehani.

„Budeš litovat, že jsi jel se mnou,“ řekl Purcell po chvíli.

Mehani se k němu obrátil a řekl vážně, zamyšleně:

„Líp na tomhle ostrově s přítelem než na Tahiti bez přítele.“

Purcell zrozpačitěl. Jsem hlupák, napadlo ho okamžitě. V Anglii člověk neprojevuje své city, a tím méně slovy. Ale cožpak lze

pochybovat o Mehaniho upřímnosti? Vždyť kvůli mně opustil svůj ostrov.

Zaslechl po svém boku Mehaniho smích a zvedl oči.

„Ty se stydíš,“ řekl Mehani. „Víš dobře, že mluvím pravdu, a přece se stydíš.“

„*Peritani* takové věci neříkají,“ začervenál se Purcell.

„Já vím,“ přikývl Mehani a položil mu levou ruku na rameno. „Neříkají to, co je příjemné. A co je příjemné dělat...“

Rozesmál se.

„... Dělají to, ale všelijak se přitom šklebí.“

Teď se smál Purcell a Mehaniho smích zněl jako ozvěna. Bylo jim dobře, jak tak kráčeli bok po boku podrostem mezi skvrnami světla a stínu. Purcell se ohlédl, usmál se na Ivou a pokračuje v chůzi viděl v duchu, jak se na něj upírají její velké modré oči. Když se ráno chystali k odchodu, připravovaly Tahit'anky, které zůstaly s Masonem, divokého vepře na dušení, a jak se nyní blížili k lodi, cítil Purcell příjemnou vůni doutnajícího dřeva. Žaludek se mu příjemně sevřel. Zrychlil krok. Z ničeho nic si připadal mladý, plný života, s rozkoší vdechoval svěží vzduch a byl tak veselý a čilý, jako by měl co chvilí vzlétnout. Chvilími vrazil ramenem do Mehaniho a při každém takovém doteku jím projela horká vlna. Ostrov byl krásný, voňavý, plný třpytících se ptáků. Otvíral se před nimi nový svět. Rozhlédl se kolem sebe s radostným pocitem vlastnictví.

„É, Adamo, é!“ řekl Mehani. „Na tebe je radost se dívat.“

„Ano,“ souhlasil Purcell.

Chtěl říci: „Jsem šťastný“, ale nedokázal to. Místo toho poznamenal spěšně a zmateně:

„S tou vodou máš pravdu, Mehani. Je to velká nevýhoda. Ani jsem si to neuvědomil. Myslel jsem jenom na to, že ostrov je trochu malý.“

„Ne,“ odporoval Mehani s úsměvem, „není příliš malý. Je tu ještě spousta zákoutí, kde se dá hrát na schovávanou.“

Pak však jeho tvář opět zvážněla a řekl hlasem, v němž se ozvaly obavy:

„Ne, Adamo, není příliš malý – budeme-li tu dobře vycházet.“

„Jak to myslíš? Budou-li dobře vycházet *Peritani* s Tahit'any nebo všichni dohromady?“

„Všichni dohromady,“ odpověděl Mehani po chvíli. Ale jeho hlas zněl trochu váhavě.

KAPITOLA V

Vesnice, jejíž plán narýsoval Mason dva dny poté, co *Blossom* připlul k břehům ostrova, tvořila pravidelný kosočtverec. Jeho čtyři úhly směřovaly do čtyř světových stran. Strany kosočtverce tvořily *třídy* osady (tak je totiž nazval Mason) a chatrče byly umístěny vně kosočtverce, kyvadlovitě podél osy sever-jih, stejně vzdáleny jedna od druhé, vesměs obráceny k jihu. Každý z domů stál tudíž trochu stranou od sousedního, takže nebránil chatrči za sebou ve výhledu, ani ji nestínil.

Tato výhoda, jež se projevila, jakmile chýše stály, byla dílem náhody. Když pracoval na svém nákresu, nemyslel Mason totiž na nic jiného než jak napodobit větrnou růžici, a beze všeho by byl dal vesnici podobu kruhu, kdyby se nebyl domníval, že vytvořit kruh na půdě porostlé stromy je obtížnější než udělat tu kosočtverec. Za velmi důležité však považoval, aby poloha každé chýše kolem kosočtverce odpovídala určitému bodu na kompasu. A tak když se začalo od severu, bylo možno po obou stranách bodu označeného na kompasu písmenem S spatřit chatrče Huntovu a Whitovu, a pokračující dál po *East Avenue* (tak nazval Mason obě východní strany kosočtverce) projít postupně kolem chatrče Smudgeovy na severovýchodě, Mac Leodovy na východě, Masonovy na jihovýchodě a Purcellovy na jihu. Při návratu po *West Avenue* (to jest po obou západních stranách kosočtverce) byly na jihozápadě dům Johnsonův, na západě Bakerův a na severozápadě Jonesův.

Doprostřed kosočtverce nakreslil Mason čtverec desetkrát deset metrů, který nazval *Blossom Square*. Čtyři pěšinky, jež pojmenoval „ulice“, spojovaly „třídy“ s tímhle náměstíčkem. Bylo by bývalo logické, aby vedly do čtyř úhlů kosočtverce. Ale když Mason pracoval na svém nákresu, šlo mu především o vlastní přístup na *Blossom Square*, a vedl proto první „ulici“ ke svému domu, to jest k bodu označenému na kompasu jako jihovýchod. Proto ji také nazval *Trade wind str.* (ulice jihovýchodního větru.) A protože dbal důsledně symetrie, vedl další ulici směrem k severozápadu, k domu Jonesovu, a dal jí jméno *Nor‘ wester*

str. (ulice severozápadního větru). Dvě další ulice doplnily schéma: *Sou'wester str.* (ulice jihozápadního větru) končila před chýší Johnsonovou, zatímco *Nordester str.* (ulice severovýchodního větru) spojovala se středem chatrč Smudgeovu.

Třebaže vesnice měla toliko dvě třídy, čtyři ulice a jedno náměstí, přikázal Mason zhotovit sedm tabulek, dal je přibít na dřevěné sloupky a vlastní rukou na ně namaloval jména, jimiž pokřtil tepny vesnice. Jakmile byly tyto tepny vytyčeny (a jakžtakž vysypány kamením), shromáždili se v pravé poledne na kapitánovo přání všichni Britové a zarazili na rohu každé ulice do země sloupek s tabulkou, tváříce se přitom tak slavnostně, že to podráždilo Tahit'any, kteří ostatně anglické názvy nepřijali, protože jim připadaly nevyslovitelné. Spokojili se tím, že nazvali „ulice“ vždy jménem toho *Peritani*, který bydlel nejbližší. *Trade wind st.* se tak pro ně stala „stezkou náčelníka“ (Mason), *Sou'wester st.* „stezkou starce“ (Johnson), *Nor'wester st.* „stezkou Ropatiho“ (Roberta Jonese) a *Nordester st.* „stezkou malé krysy“ (jak přezdili Smudgeovi). Později, jak se jejich vztah k *Peritani* stával stále napjatějším, nedávali už „ulicím“ jména Britů, nýbrž jména tahitských žen, jež s nimi žily. Tak se „stezka malé krysy“ stala „stezkou Tuamaty“, „stezka starce“ „stezkou Taiaty“ atd.

„Ulice“ i „třídy“ (přibližně stejně široké, to jest asi metr) nebyly tak pěkně přímé, jak je načrtl Mason na plánu, protože snaha zachovat co největší počet stromů si vynutila několikeré zakřivení jejich trasy. Káceli totiž jenom tolik, kolik bylo nezbytně třeba při stavbě chatrčí a zřizování malých zahrádek u každé z nich. Tím, že se skoro nedotkli lesa, ztrácely se jednotlivé chýše téměř v zeleni a z jednoho domu nebylo skoro vidět do sousedního. Kosočtverečný půdorys, původně pouhý Masonův vrtoch, se v tomto ohledu ukázal jako znamenitá myšlenka, protože uvnitř kosočtverce zůstalo tak více než půl hektaru lesa.

Svoji chatrč umístil Mason na jihovýchodě proto, aby měl z první ruky jihovýchodní vítr, který na ostrově, stejně jako všude v jižních mořích, přinášel v létě osvěžující vánek a krásné počasí v každém ročním období. Naproti tomu se postaral, aby chýše Tahit'anů byla mimo vesnici, a to ve vzdálenosti dvaceti pěti metrů od nejsevernějšího bodu kosočtverce, jednak proto, aby se nemísili s bílými obyvateli, a také proto, aby chýše sama sloužila jako záštita proti větrům vanoucím od severu. Byl to důmyslný záměr, ale ukázal se falešným. V okamžiku,

kdy rýsoval svůj plán, netušil Mason, že vlastně vystavuje svou chatrč jihozápadnímu větru, přinášejícímu na ostrov chladno a déšť, zatímco dům „barevných“ byl proti němu chráněn půlhektarem lesa uvnitř kosočtverce.

Mason zakreslil na plánec i stezku, vedoucí od severního úhlu mezi chýší Huntovou a Whitovou až k prostornému sídlu Tahit'anů, kolem něho dál k východu a potom zahýbající na severovýchod k moři. Stezku nazval *Cliff Lane* (Cesta k útesu). Krom toho sem zakreslil i další stezku, která vedla z jednoho bodu mezi jeho a Purcellovým domem na *East Avenue* směrem k jihu. Tato cesta byla prošlapaná už v době, kdy Mason rýsoval svůj plán. Mířila k druhé planině a končila u banyánu. Mason ji nazval *Baniam Lane*, ale mezi Brity se stalo zvykem mluvit o ní jako o *Water Lane*, protože po ní museli vláčet vodu.

Šest Tahit'anů hned na začátku oznámilo, že mají v úmyslu postavit si takové obydlí, v němž by jich mohlo bydlet všech šest i se ženami, které si je vyvolí za *tané*. Měli však trochu velké oči a jejich dům byl jediný na ostrově, který se pyšnil poschodím. Toto poschodí mělo jedinou místnost velikosti osmkrát šest metrů. Podobně jako u Odysseova lože na Ithace sloužil trám v každém ze čtyř rohů zároveň za podpěru pro lůžko, a to pro lůžko dosti velké, aby se na ně vešli tři čtyři nocležníci. Z této místnosti se otvorem uprostřed sestupovalo po žebříku do přízemí, kde byla rovněž dvě lůžka, využívající, podobně jako nahoře, trámů v rozích. Ani v přízemí, ani v patře nebyl žádný z oněch kusů nábytku, jež zdobily chatrče Britů a namnoze v nich překážely: skříně a truhly, stoly a židle. Každý z nájemníků se spokojil tím, že si nad lůžkem nebo vedle něho udělal polici, na kterou vyrovnal svůj osobní majetek. Žádnému z Tahit'anů nenapadlo ukrývat tyto tak cenné předměty před nežádoucí pozorností či krádeží. Jejich dům neměl ostatně ani dveře, kdo chtěl, mohl vstoupit. Stěny byly z dřevěných příček, zapadajících jedna do druhé, takže je bylo možno zasunout či otevřít podle toho, chtěl-li se někdo chránit před sluncem nebo je vpustit dovnitř.

Britská obydlí svědčila svým celkovým pojetím i v podrobnostech o daleko větší nedůvěře a odstupu vůči sousedům. Na ostrově bylo devět Britů. To znamená devět chatrčí, protože každý chtěl mít vlastní. A všechny měly nejenom dveře, ale byly tu i truhly a skříně a kolem každé chatrče ohrada, uzavřená zámek přineseným sem z *Blossomu*, nebo

složitým námořnickým uzlem, takže dostat se dovnitř nebylo snadné ani pro majitele.

Ve snaze o zachování rovnosti, ale také proto, aby stavba postupovala rychleji, rozhodli, že všechny chatrče budou stejné jak svými rozměry (šestkrát čtyři metry), tak půdorysem, což usnadňovalo práci tesařů. Protože kuchyně byla umístěna, podobně jako v domě Tahit'anů, v přístavku, mohla být v každé chýši jediná místnost sloužící za jídelnu a ložnici zároveň. Avšak britský smysl pro slušnost se bouřil při představě, že by manželské lože mělo být umístěno v pokoji, kam budou přicházet přátelé, a tak byl každý domek s výjimkou Purcellova uvnitř rozdělen přepážkou. Dřevěné stěny byly pevné a v nich vždy dvě tři čtvercová či kulatá kajutní okénka z *Blossomu*, jež sice velmi účinně chránila před deštěm a větrem, ale při krásném počasí – jaké na ostrově většinou panovalo – nepouštěla přirozeně dovnitř tolik světla a slunečních paprsků jako posuvné stěny Tahit'anů.

Všech devět chatrčí byly dosti solidní stavby. Jejich stěny z dubových fošen *Blossomu* byly tak silné a neprodyšné, že nebylo snadné zarazit do nich hřebík. Ale nebylo v nich kouska fantazie, podobaly se jedna druhé jako vejce vejci. Britům však po pravdě takhle podobnost nevadila a jediný Purcell projevil trochu vynalézavosti: na jižní straně chatrče použil posuvné stěny po vzoru Tahit'anů a navíc prodloužením střechy vytvořil jakýsi přístřešek, který nebránil vyhlídce na horu a přitom chránil před nepříjemnými slunečními paprsky. Když byl přístřešek hotov, zjistil Purcell spokojeně, že prodloužená střecha dodává jeho obydlí důstojnosti.

Každé ráno, když se pod přístřeškem umyl, chodil jej Purcell obdivovat. Obrátiv se zády k domu kráčel jedinou alejí své zahrady až k ibiškovému houští, kde zahrada končila, a spokojeně si prohlížel dílo svých rukou. Tou dobou byla již posuvná stěna otevřena a čekala na první šikmé sluneční paprsky, jež v tu chvíli sotva šimraly práh. Ze svého místa viděl Purcell Ivou, jak chystá snídani. Čekal na okamžik, kdy skončí své přípravy a vykročí mezi dveře jako režisér chystající se oznámit cosi z jeviště. Zahleděla se na něj zdaleka, usmála se a zazpívala, protahujíc každou slabiku: „*A-da-mo! Pójd' jíst, A-da-mo!*“ Stáli na dvacet kroků od sebe, dobře viděli jeden druhého, a tak nebylo vůbec třeba volat. Ale stal se z toho zvyk. Purcell s úsměvem naslouchal, oči upřeny na Ivoinu postavu, a chránil se odpovědět. Ivoa

tedy svůj něžný, laskavý zpěv opakovala: „*A-da-mo! Póojd' jííst, A-da-mo!*“ Zvučný přízvuk na slabice *da* ve jméně *Adamo* byl pronikavě zdůrazněn a ostatek slova vzlétal k jakési ostře modulované, nevýslovně půvabně znějící notě. Zjihlý a okouzlený Purcell ji nechal její volání opakovat ještě jednou a pak teprve zvedl ruku na znamení, že slyšel.

Na těžkém dubovém stole, který vyrobil její *tané*, rozložila Ivoa otevřený kokosový ořech, mango, banán a placky z chlebovníku, upečené minulého dne ve společné peci. Ivoa se ochotně podřídila podivnému zvyku *Peritani* prostírat stůl, jako by bylo důležité nebo užitečné jíst šedesát centimetrů nad zemí. V jednom však zůstala neoblomná: nejedla společně s Adamem, ale až po něm. Tahitské náboženství totiž učilo (jako ostatně i křesťanství), že muž byl stvořen první a žena až po něm, jako jakási dodatečná náprava mužovy osamělosti. Jenomže Tahit'ané, vybavení větší představivostí než Hebrejci a těšící se možná i větší chuti k jídlu, vyvodili z tohoto mužského prvenství důsledky v kuchyni: muž bude jíst dříve než jeho družka a ta se spokojí s tím, co zbude.

Když dojedl, vyšel Purcell předními dveřmi, přešel *West Avenue* a vstoupil do podrostu. Po několika krocích zaslechl smích a zpěv. Usmál se. *Vahiné* byly už v pilné práci. Nikdy předtím je neviděl tak pracovitě! Několik chatrčí nebylo dosud zastřešeno a ženy vyráběly pletivo, které je mělo pokrýt.

„Co že jdeš bez ženy?“ řekla Itia, sotva spatřila Adama. „Chceš si snad vybrat jinou?“

Vahiné se daly do smíchu a ani Purcell nezůstal vážný.

„Ne, přišel jsem vám říci dobrý den.“

„Dobrý den, Adamo,“ řekla Itia.

Purcell popošel k ženám. Obdivoval rychlost a přesnost jejich pohybů. Rozdělily si úkoly: jedna skupina řezala větve pandanu, druhá splétala listy kolem větví, na nichž rostly, a třetí svazovala větve řemínky nařezanými ze stromové kůry.

„Nevíš, kdo si mě vezme za *vahiné*?“ řekla Vaa.

„Ne,“ řekl Purcell.

„A nevíš, kdo mne?“ zeptala se Tumata.

„Ne.“

„A mne?“ pospíšila si Raha.

„Ne, ne,“ odpověděl. „Nic nevím.“

Ani při řeči se jejich hbité prsty nezastavily. Prozatím bydlely všechny pohromadě pod velkým stanem, vyrobeným z plachet *Blossomu*, a nemohly se dočkat, až budou chatrče hotovy. Na Tahiti a později na palubě vládla určitá promiskuita, která se nakonec už všem zajídala, a tak po vylodění na ostrově oznámili Britové svoje rozhodnutí vybrat si po skončení prací s konečnou platností každý svou ženu.

„Tak já jdu,“ řekl Purcell a lehce jim pokynul. Itia vstala.

„Vrátíš se brzy?“

„Mám práci ve svém domě.“

„Mohu tedy přijít k tobě?“

„Moje sestřička Itia je vždycky vítána,“ řekl Purcell.

Vahiné vyslechly tento rozhovor mlčky, ale jakmile Purcell odešel, ozval se smích a překotný bzukot slov.

Před dveřmi jeho domu čekal na Purcella starý Johnson.

„Poručíku,“ řekl napůl šeptem, rozhlížeje se kradmo kolem sebe, „mohl byste mi půjčit sekeru? Mám v zahradě takový zatracený pařez a rád bych se ho zbavil.“

Purcell vzal sekeru, opřenou o zeď pod přístřeškem u kuchyně, a podal ji Johnsonovi. Starý sekeru uchopil, nechal ji volně viset na konci své hubené paže a druhou rukou si mnul vousy. Nemohl se odhodlat k odchodu.

„Poručíku,“ řekl, opět se dívaje stranou, „slyšel jsem, že jste si udělal pěkný přístřešek.“

„Cože?“ podivil se Purcell. „Vy jste ho ještě neviděl? Myslel jsem, že za tu dobu...“

Johnson se nehýbal a jeho vybledlé modré, trochu plačtivé oči klouzaly z jednoho předmětu na druhý a ne a ne se někde zachytit. Měl vystouplé čelo, velký nos s furunklem na špičce a jeho cihlově červené tváře byly posety purpurovými skvrnami, jež ohlodávaly bílé strniště vousů.

„Mohu se podívat?“ zeptal se, uhýbaje pohledem.

„Samozřejmě,“ přisvědčil Purcell.

A zavedl ho do zahrady za domkem. Začínal chápat, že Johnson nestojí o to, aby ho z *West Avenue* někdo zahlédl, jak rozmlouvá s důstojníkem.

„Máte to tu pěkné, poručíku,“ řekl Johnson, „tady jste opravdu sám. Jenom s lesem a s tou horou.“

Purcell se na něj díval a čekal.

„Poručíku chtěl bych se vás na něco zeptat.“

„Beze všeho.“

„Poručíku,“ řekl Johnson nakřáplým hlasem, „nechtěl bych k vám být nezdvořilý, zvláště po tom, jak jste se choval při smrti Jimmyho...“

Zarazil se, vzhlédl k vrcholku hory a řekl spěšně, jako by si tu větu byl předem připravil:

„Dovolíte, poručíku, abych vás už neoslovoval poručíku?“

Purcell se rozesmál. Tak o tohle šlo!

„A jak mi budete říkat?“ zeptal se se smíchem.

„Och, to já ne,“ řekl Johnson přitáhnuv si sekeru na prsa, jako by se chtěl bránit. „Mně by to nikdy ani nenapadlo!... Sešli jsme se všichni,“ dodal pak zmateně, „hlasovali jsme a usnesli jsme se, že už vás nebudeme oslovovat podle hodnosti a pana Masona taky ne.“

„Vy že jste... hlasovali?“ užasl Purcell. „Ale kde?“

„Pod banyánem, poručíku. Včera po obědě. Takže už nejste naši velitelé, vy ani pan Mason. Všichni byli pro.“

„Vy také, Johnstone?“ otázal se Purcell bezbarvým hlasem.

Johnson sklopil hlavu.

„Já také.“

Purcell mlčel. Johnson přejel velkou červenou dlaní po ostří sekery a pokračoval chraplavě:

„Musíte to pochopit. Netroufám si jít proti nim. Jsem starý, moc síly už nemám a tady je to zrovna jako na *Blossomu*. Akorát že mě tu trpí.“

Purcell odvrátil hlavu. Johnsonův ponížený tón se mu nelíbil.

„Koneckonců,“ řekl po chvíli, „proč by s námi měli námořníci dál jednat jako s důstojníky? Vždyť už ani nevykonáváme velitelské funkce.“

Johnson otevřel doširoka oči.

„Zrovna tak to povídal Mac Leod, poručíku,“ šeptl polohlasem, udiven, že se setkává s tímž argumentem v ústech jednoho z těch, jichž se věc týká.

Dodal ještě:

„Nemyslel jsem si, že to budete brát takhle, poručíku.“

„Purcelle.“

„Cože?“ řekl Johnson.

„Purcelle. Žádné ‚poručíku‘. Purcelle.“

„Ano, poručíku,“ kývl Johnson.

Purcell se rozesmál a Johnson se chraptivě a nevesele uchechtl ozvěnou.

„Děkuji za sekeru,“ řekl obraceje se k odchodu.

Purcell se za ním díval. Odcházel pokulháváje, levou nohu vlekl za sebou, sekera se mu kývala na konci hubené paže. Byl ohnutý, sešlý, vylekaný. Nějak se nehodil do tohoto dobrodružství.

„Johnsone,“ zavolal za ním Purcell vlídně.

Johnson se zastavil a obrátil se k němu. Čekal. Stál skoro v pozoru.

„Jestli tomu dobře rozumím,“ řekl Purcell a pokročil blíž, „neměl jste se svými druhy na palubě lehký život.“

„To dá rozum,“ sklopil Johnson oči. „Jsem starý, mám tuhle vyrážku na obličeji a sílu jako kuře. No a to se ví, že toho využívají.“

„Ale proč jste tedy u čerta jel s námi, místo abyste zůstal na Tahiti?“ zeptal se Purcell a zvedl obočí. „Nepatřil jste přece ke vzbouřencům. Kdybyste byl zůstal, nehrozilo vám žádné nebezpečí.“

Chvilí bylo ticho. Johnson zvedl volnou ruku k bradě a mnul si řídké strniště vousů. Nešťastné modré oči upíral na špičku nosu.

„No,“ zvedl náhle hlavu a zatvářil se málem vyzývavě, „zkrátka nemám chuť se vrátit do Anglie, a je to. Každýmu se může stát, že něco vyvede, když je ještě zelenáč, nebo ne?“

„A vy jste něco vyvedl?“

„Když jsem byl mladík,“ řekl Johnson, hledě dál na špičku nosu. „Poručíku,“ pokračoval pak nečekaně hlasitě, „rád bych věděl, jaká je to spravedlnost, aby člověk, když něco vyvedl, byl za to trestán až do konce svého nešťastného života?“

„Přijde na to,“ odušil Purcell. „Přijde na to, zda to, co jste udělal, způsobilo někomu velké utrpení či krivdu.“

Johnson se několik vteřin zamyslel a pak řekl:

„Utrpení to způsobilo hlavně mně.“

Jeho oči hleděly najednou nepřítomně, jako by se mu v hlavě houfem vybavovaly události dávno minulé. V okamžiku doslova znachověl, žíly na čele a na spáncích mu naběhly až strach a hlava jako by se mu měla co chvíli rozskočit pod tlakem vzpomínek.

„Nemůžu říct, že bych byl někomu ublížil, poručíku,“ řekl dotčeně. „To teda ne! To nemůžu říct!“ Zamával ukazovákem před velkým nosem. „A ten druhej taky nemá právo to říkat. A kdyby to přišlo před

soud, jenomže taková věc, ta nemůže před soud, ale ať mě pánbůh zatratí a zas mi odpustí, poručíku, tak jako tomu Jobovi na smetišti, já nikdy nikomu nic špatnýho neudělal... Ale jak jsem povídal, kdyby to přišlo k soudu, vím dobře, co by řekli sousedi, Bůh buď milostiv jejich duším, kdyby to byli opravdický svědkové *bonafide*, jak říká náš hrabě, a ne takový zatracený lhář, jako některý, co znám. Ten druhej mě spíš využil, taková je ta skutečná pravda, poručíku, a jestli má v tuhle chvíli střechu nad hlavou a čím zaplatit hlt piva v neděli po mši svatý, komupak za to může děkovat, můj ty pane na nebi, když ne mně, a ať ho pánbůh spálí ohněm pekelným, jestli to není pravda, poručíku, tak *bonafide* pravda, jako že se jmenuju Johnson.“ Pak dodal:

„Já vám teda povím, poručíku, co jsem proved: Oženil jsem se.“

Chvíli mlčeli a pak řekl Purcell trochu podrážděně:

„Jestli mi důvěřujete, tak to dopovězte do konce. Nerozumím vám. Jaký je vztah mezi vaším sňatkem a tím ‚druhým‘? Kdo je ten ‚druhý‘?“

„Paní Johnsonová, poručíku.“

„Ach tak,“ řekl Purcell.

Johnson na něho pohlédl a pokračoval:

„Vy možná řeknete, že to nebylo nic tak zlého, že jsem se oženil. Jo! Tak tohle neříkejte, poručíku,“ zvolal vyčítavě, jako by byl Purcell skutečně zastával podobné stanovisko, „muselo to být něco moc zlého, když mě to vytrestalo až do konce života.“

Díval se na Purcella, jako by čekal na souhlas, a protože Purcell mlčel, pokračoval s hrdostí v hlase:

„Nebyl jsem žádný chudák, poručíku. Kdybych byl v tuhle chvíli u sebe doma, nebyl bych obci na obtíž. Měl jsem domek, poručíku, kus zahrady, králíky i slepice. No, a radši jsem to tam všechno nechal a znovu jsem šel sloužit na *Blossom*. V mém věku, poručíku!“

„Byl jste na tom asi jako já,“ řekl Purcell. „Nevěděl jste, kdo je to Burt.“

„Věděl,“ řekl Johnson. „Sloužil jsem pod ním už předtím.“

Purcell na něj hleděl užaslýma očima.

„A přece jste raději...“

„Jo, radši,“ odtušil střízlivě Johnson.

Mlčeli. Pak se Purcell zeptal:

„A proto jste také jel s námi?“

„Ano, poručíku.“

„Zdá se mi,“ řekl Purcell po chvíli, „že jste volil hodně radikální řešení. Mohl jste přece utéci před paní Johnsonovou a přitom zůstat v Anglii.“

„Ba ne, poručíku,“ zavrtěl hlavou Johnson.

A dodal jako člověk, který je si naprosto jist tím, co říká:

„Našla by si mě.“

Odmkl se, mávl volnou rukou, jako by chtěl jedním rázem zahnat vzpomínky, a pokračoval:

„Och, mně je tu teď dobře, poručíku. Na nic si nestěžuju.“

A dodal pokorně:

„Teď snad už budu mít klid až do smrti.“

V tu chvíli se před domem ozvaly rychlé kroky a čísi vzrušený hlas volal:

„Purcelle! Purcelle!“

„Tady jsem,“ zvolal Purcell.

Obešel chatrč a za ním Johnson. Byl to White. Sotva dech popadal, oči měl jako mlýnská kola a rty se mu třáslly. Vychrlil trhaně:

„Všichni jsou na útesu. S puškami. Hledal jsem vás.“

Popadl dech, spolkl slinu a dopověděl:

„Na moři je vidět plachtu.“ Purcellovi bylo, jako by dostal pěstí do tváře.

„Daleko?“ zeptal se dutě. „A míří k nám?“

White pokrčil rameny, udělal čelem vzad a beze slova odběhl.

„Pojďte, Johnstone,“ řekl Purcell, potlačiv touhu rozběhnout se. „Ale ne,“ dodal netrpělivě, „sekeru nechte tady, tu přece nepotřebujete.“

Místo aby vykročil po *West Avenue*, pustil se přímo podrostem a Johnson se pachtil za ním.

„To je nadělení, poručíku!“ mumlal.

„Ano,“ odvětil Purcell zatínaje zuby, „nevybral jste si možná ten pravý kout ke klidnému životu.“

Procházejíce přes *Blossom Square* minuli skupinu žen. Ty na ně mlčky hleděly. Věděly už všechno. Zřejmě jim zakázali přiblížit se k útesu a tak stály v hloučku u svého stanu. Pracovat přestaly.

Když došel Purcell k průseku vedoucímu džunglí k útesu, uslyšel Masonovo volání, aby se neukazoval. Po pravdě byla taková opatrnost v tu chvíli zbytečná. Loď byla ještě velmi daleko a zřejmě z ní byly vidět jenom obrysy ostrova.

Tahitáné i Britové seděli s puškami na kolenou na okraji džungle, kryti několika malými palmami sotva vyššími než člověk. Mason stál s dalekohledem u oka. Nikdo ani nešpitl. Zraky všech byly upřeny na plachtu.

„Pluje k východu,“ řekl konečně Mason. „Nemíří k nám.“

Ale všichni věděli, že to nic neznamená. Ostrov nebyl zakreslen na žádné mapě a velitel ho bude jistě chtít prozkoumat.

Mason sklonil dalekohled, přendal ho do levé ruky a začal si mnout pravé oko. Purcell znal toto Masonovo gesto tak dobře, že se skoro podivil, když viděl, že je opakuje i v takové chvíli.

Mason si přestal třít oko a podal dalekohled Purcellovi. Také to byla součást navyklé rutiny.

„Pane Purcelle,“ řekl Mason klidně, „dokážete rozeznat vlajku?“

Purcellovy dlaně na dalekohledu se potily, nebyl s to se soustředit na barvy. Pak mu najednou vyschlo v krku a řekl, že to bylo sotva slyšet:

„Pluje pod britskou vlajkou. Je to fregata.“

„Dalekohled!“ řekl Mason a v tu chvíli by se v něm byl krve nedořezal.

Téměř mu ho vyrval z ruky. Purcell si přiložil pravou dlaň na oko, a když ji opět spustil, viděl, jak všichni muži, tvář napjatou úzkostí, hledí nikoli na plachtu, ale na Masona.

„Naprosto správně,“ řekl.

Ve vzduchu zajiskřilo napětí a ticho se stalo skoro nesnesitelným.

„Poručíku,“ obrátil se Baker k Purcellovi, „myslíte, že hledají nás?“

Purcell se na něho podíval. Walesanova pravidelná snědá tvář se zdála nehybná, ale Purcell si všiml, jak mu vteřinu co vteřinu nepatrně cuká spodním rtem. Marně uvažoval, co by odpověděl. Všiml si, že se pod ním chvějí nohy, a pokoušel se to chvění potlačit křečovitě napínaje svaly.

„Já kašlu na to, jestli nás hledají nebo ne,“ prohlásil náhle zuřivě Mac Leod.

Ohryzek mu poskočil na hubeném krku a dodal:

„Jisté je, že nás tady najdou.“

Pak už neřekl nikdo nic. Fregata? Cožpak je možné klást odpor fregatě?! Purcell hleděl na ostatní. Byli bledí, třebaže měli opálené tváře, ale na žádném s výjimkou Smudge nebylo znát paniku. Smudgeovy oči

se koulely v jamkách sem a tam, spodní ret mu visel a ustavičně si mnul ruce.

Purcell usedl u kmene jedné z nízkých palem. Měl na sobě kalhoty a košili a nebylo mu nejlíp. Foukal dosti prudký severozápadní vítr a džungle na východ od útesu byla tak hustá, že jí sluneční paprsky nepronikly. Zabořil ruce do kapes a vysunuv ramena kupředu napjal svaly na zádech. V tu chvíli sjel očima k nohám. Trásl se.

Purcell spolkl slinu a rozhlédl se kolem sebe. Nikdo se na něj nedíval. Oči všech byly upřeny na moře. Zhluboka vdechl, opřel se paží o zem a jeho ruka narazila na pušky. Na ostrově bylo dvojnásob zbraní než mužů a Mason dal zásobní pušky podložit kusy dřeva, aby byly izolovány od země.

„Pozor,“ řekl Baker, sleduje Purcellův pohled, „jsou nabité.“

Purcell pokrčil rameny. To je šílenství! Puškami proti fregatě! Co se jeho týče, za nic na světě by nebyl ochoten vystřelit na kohokoli. Vzal pušku, na kterou narazil rukou, položil si ji na kolena a pozoroval ji, náhle zaujat. Jaká škoda, že ta zbraň má takové nelidské poslání! Je krásná. Pažbu měla mohutnou, vysoustruhovanou z pěkného leštěného dřeva a kov hlavně se třpytil temným, uklidňujícím leskem. Purcell pohladil pažbu a těšilo ho cítit váhu zbraně na svých nohou. Už chápu, že je možno milovat pušku, napadlo ho, je to takové elegantní, mužné. Lidé, kteří tu pekelnou věc vynalezli, jí dokázali dát i půvab. Hladil zbraň na kolenou: cítil, jak na nich leží celou vahou, těžká, teplá, přátelská. Nohy se mu přestaly třást.

Mason sklonil dalekohled, přelétl pohledem po přítomných a řekl bezbarvým hlasem:

„Zamířili k nám.“

Několik vteřin se nestalo docela nic a pak Mac Leod konstatoval polohlasem:

„Tak to bysme měli.“

Zraky všech se obrátily k němu. Udělal ještě pravačkou pohyb, jako by si nasazoval na krk smyčku, povytáhl směrem vzhůru konec myšleného provazu a položiv si hlavu na rameno vyplázl jazyk a obrátil oči v sloup. Mac Leod vypadal už od přírody jako mrtvola, takže tahle jeho mimika zapůsobila silným dojmem. Muži se odvrátili. Mason zrudl, zamrkal, vysunul čelo kupředu a na nikoho se nedívaje řekl tak energicky, že jeho slova jako by explodovala jedno po druhém:

„Mne živého nedostanou!“

Pak zvedl hlavu. Z očí svých lidí mohl vyčíst, že jeho rozhodnost nezůstala bez ozvěny. Jsem jejich velitel, pomyslel si hrdě, a čekají ode mne, že je zachráním.

„Kapitáne,“ řekl Purcell, „mohl byste mi půjčit dalekohled?“

Mason mu ho podal, všiml si zbraně, kterou měl Purcell na kolenou, a napadlo ho, že i tenhle beránek... Zalila ho vlna pýchy. Měl pocit, že ostrov je válečná loď, na které je velitelem a kterou žene na fregatu, aby ji roztal ve dví. Nikdy nežil plnější život. Zničit fregatu! řekl si v duchu zuřivě. Co na tom, budu-li zabít! Zničit! Jedině důležité je zničit ji!

„Kapitáne,“ ozval se White.

Míšenec byl obvykle tak zamlklý, že bylo až s podivem slyšet jeho hlas. Sám se zatvářil překvapeně, rozpačitě se rozhlédl kolem sebe a zaváhal. Purcell si povšiml, že mu podobně jako Tahit'anům vždycky zešedne pleť, když je rozrušen.

„Kapitáne,“ pokračoval White, „já si myslím tohle: moře je tu samá mělčina, a pak ten příboj, takže fregata nebude možná ani riskovat čln...“

„Jistě by váhali, kdyby tu nebyl *Blossom*,“ řekl Mason.

To byla pravda! Na tohle nikdo nepomyslel. *Blossom* je zrazoval! Tyčil se tu, bez stěžňů, rozebraný, už jenom kostra, takže ho bylo zdaleka vidět, na jediném břehu, u něhož bylo možno přistát.

„Kapitáne,“ řekl Baker.

V tu chvíli zavrčel Mac Leod tak nepřátelsky, že se Baker zarazil. Od chvíle, kdy mimikou naznačil, že na vzbouřence čeká oprátka, tvářil se Mac Leod, jako by se ho nebezpečí ani rozhovor netýkaly. Natáhl se na záda, ruce založeny pod hlavou, oči napůl zavřeny, pušku podél těla.

„Říkals něco?“ zeptal se Baker nevrle, obraceje k němu své černé lesknoucí se oči.

„Povídám,“ zavrčel Mac Leod pohrdavě, „že některý chlapi zapomínají dnes, na čem se dohodli včera.“

Bakerova opálená tvář zrudla. Pravda, oslovil Masona kapitáne, ale tohle dělali už od rána všichni a Mac Leod si vybral zrovna jeho. Upřeně se zahleděl na Mac Leoda. Zuřil na něho, byl nespokojen sám se sebou a nenapadlo ho, co odpovědět.

„Nu,“ řekl Mason netrpělivě.

„Copak se nemůžeme bránit jinak než střílet na ty, co se budou vylod'ovat?“

Masonova tvář znehybněla. Řekl stroze:

„Proč?“

„No,“ řekl Baker rozpačitě, „pálit jen tak bez výstrahy na chlapy, který nemají tušení...“

„Buď oni, nebo ty,“ procedil Smudge skrze zuby.

Bílý strachem, celý schoulený do sebe, vysunoval spodní ret a jeho těkající krysí očka se vyděšeně leskla pod šedými kadeřemi, jež je napůl zakrývaly.

„Smudge vám odpověděl,“ řekl Mason.

„Jó!“ Mac Leod otevřel oči. „Odpověděl a neodpověděl.“

Zvedl pušku a vstal. Uplynula dobře vteřina, než se docela narovnal, a když byl hotov, zakymácel se, ledabyly se opřel o pušku a rozhlédl se pomalu po námořnících. Kalhoty mu přiléhaly tak těsně k tělu, že pod nimi bylo vidět pánevní kost a pod jeho špinavým bílým trikem, které tu jediný nosil, mohl člověk spočítat žebra. Stál rozkročen, s přivřenýma očima, povýšený, více než kdy jindy připomínal šklebící se kostru a dával si na čas, než pronesl první slovo. Všichni se na něj dívali. Mason se k němu otočil okázale zády a přiložil dalekohled k pravému oku.

„Jó,“ opakoval Mac Leod, „já říkám, že Smudge vlastně neodpověděl, a důkaz toho je, že jeho odpověď mířila vedle. Já kašlu na to, jestli pokosíme všechny chlapy z fregaty i s velitelem. Ale jak povídám, to je jiná otázka, kdežto ta skutečná otázka, synu, ta zní takhle: fregata pošle na vodu jeden člun a v tom člunu dvanáct námořnických zkurvysynů. Projedou příbojem, přistanou, a co dál? My vypálíme, jeden nebo dva natáhnou brka, asi stejný počet jich zmrzačíme, a ostatní zas pojedou nazpátek. Co potom udělá fregata? Zvedne kotvu a pustí se pěkně po větru? Vy myslíte, že tohle udělá? Zabili dva námořníky Jeho Milostivého Veličenstva, a fregata vezme nohy na ramena? Můj ty Kriste! Copak se to dělá takhle? Taková fregata má kanóny, toho jste si snad všimli?“

Přejel po ostatních pohrdavým pohledem.

„Tak já vám teda povím, co se bude dít, synáčekové. Velitel fregaty si řekne: Zabili mi dva zatracený zkurvysyny, to znamená, že tam po mně asi dvakrát netoužej! Jsou to banditi! Piráti! Možná dokonce Francouzi! No, tak to já tenhle ostrov rozmašíruru na kaši, a až bude na kaši, tak tam

zapíchnu prápor a dám mu moje jméno a Jeho Milostivý Veličenstvo bude mít zase o jeden ostrov víc... Jo, tohle si ten velitel řekne! A pak spustí na vodu polovičku šalup s polovičkou chlapů, co tam má, ale dřív než je na nás pustí, tak na nás bude hodinu nebo dvě plivat oheň ze všech padesáti ohnivých tlam na lodi, ten zkurvysyn, ten mizera důstojnická. Co se bude dít potom, to už se tady nikoho netýká, protože tohle nikdo nepřežije.“

Mason se ohlédl přes rameno a podíval se po lidech. Bylo zřejmé, že je Skot získal svým zápalem a přesvědčil svými důvody. Jeho vyličení nadcházejících událostí bylo tak výrazné, tak barvité a koneckonců tak pravděpodobné, že nikdo nepochyboval o tom, že je prorocké.

Mason podal dalekohled Purcellovi, otočil se na místě a octl se tváří v tvář Mac Leodovi.

„Co tedy navrhuje?“ řekl hlasem třesoucím se zlostí. „Abychom se vzdali? Nestačí vyvolat paniku, Mac Leode. Potřebujeme plán.“

„Já nevyvolávám žádnou paniku,“ zavrčel Mac Leod, zuřící, že byl zahrán do defenzivy po úspěchu, kterého právě dosáhl „jenom říkám věci tak, jak jsou. A co se plánu týče, to musíme probrat mezi sebou. Máme spoustu času. Fregata to nebude dřív než za hodinu.“

„Probrat!“ vybuchl Mason prudce. „Probrat! Tady není žádný parlament! Budeme diskutovat a nic nepřipravíme.“

„Poslouchejte, Masone,“ řekl Mac Leod.

„Jak se mne to opovažujete oslovovat?“ zařval Mason rudý vztekem. „Já už tu vaši nestydatou drzost trpět nebudu!“

„Už ji asi budete muset strpět, Masone,“ pokračoval Mac Leod, protahuje slova, „protože já nemám vůbec v úmyslu oslovovat vás jinak. Tady nejsme na palubě. *Blossom* támhle hnije na písku a není už k ničemu. A jeho kapitán zrovna tak, taky už není k ničemu, což vám s politováním sděluj u, Masone. Kocábku řídit dovedete, to se vám musí nechat. Ale na zemi nestojíte za víc než každý druhý. Máte právo na svůj názor, to je všechno. A s tím parlamentem vám povím, že jste trefil do černýho, Masone: tohleto je takový malý parlament a zrovna včera jsme odhlasovali, a jednomyslně jsme odhlasovali – hádejte co? Že už vás nebudem oslovovat hodností, ani Purcella, ani vás. Tady už nejste docela nic, Masone, na to si budete muset zvyknout. Jak jsem povídal, máte právo na svůj názor a to je všechno.“

Mason zůstal aspoň vteřinu s otevřenými ústy, neschopen slova ani pohybu. Pak se ovládl, napřímil se a přísně se rozhlédl po námořnících.

„White?“ řekl stroze.

„Já myslím jako Mac Leod.“

„Baker?“

„Nic proti vám nemám,“ rozpačitě se zatvářil Baker, „ale souhlasím. Tady už nejsme na *Blossomu*.“

„Jones?“

„Souhlasím s Bakerem.“

„Johnson?“

„Zrovna tak,“ řekl Johnson a sklopil oči.

„Hunt?“

Hunt zamručel, ale neodpověděl.

„Smudge?“

„Co si vlastně myslíte, Masone?“ odsekl Smudge vystrkuje nestydatě svůj velký nos. „Že vám budeme lízat boty? Purcellovi a vám? Nechceme tu už žádný zatracený důstojníky!... Máme jich až...“

„Drž hubu,“ řekl Baker, „není proč urážet.“

Mason se obrátil k Purcellovi, který sledoval celý výstup netečným pohledem, opřen o strom.

„Vy jste o tom věděl, pane Purcelle?“ zeptal se podezíravě. „Vy jste věděl o tom... hlasování?“

„Právě jsem se to dověděl,“ odpověděl Purcell.

Podrážděně vstal. Masonova nedůvěra rázem zaplašila lítost, kterou v něm vzbuzoval.

Chvilí bylo ticho a pak řekl Mason nepřátelsky:

„Nu a? Co si o tom myslíte?“

Purcell několik vteřin neodpovídal. Přemýšlel, co dělat, aby Mason pochopil, že nejde s ním, aniž přitom bude vypadat, že ho před námořníky snižuje.

„Nu tak?“ opakoval Mason.

„Co se mne týče,“ řekl Purcell zřetelně, „budu vás z úcty k vaší osobě oslovovat i nadále kapitáne, ale chtějí-li mne námořníci oslovovat Purcelle, nevádí mi to.“

„Vám to nevádí?“ zvolal pobouřeně Mason.

„Ne, kapitáne.“

„Ach, vy...,“ nedopověděl Mason pohrdavě.

Chystal se říci: „Vy máte žaludek,“ ale včas se zarazil. Ani nestačil zavřít ústa. Málem zapomněl: důstojníci se nikdy nesmějí dostat do sporu před mužstvem. Sklapl ústa, jako by to byla ústřice, obrátil se celým tělem k Mac Leodovi, změřil si ho a řekl vztekle:

„Samozřejmě jste to všechno způsobil vy, Mac Leode! To vy je štvete! Vy jste je přiměl, aby zapomněli, co je jejich povinnost!“

„Nikoho jsem nepošťoval!“ odpověděl Mac Leod a důstojně se vztyčil, „a vůbec nic jsem nezpůsobil. Mám právo mít svůj názor a taky ho říkám. A když už mluvíte o povinnosti, Masone, tak vám něco povím: já to nebyl, kdo vám poradil, abyste poslal k čertu svého kapitána a vyvolal na lodi vzpouru...“

Mason zbrunátněl, zaťal pěst svírající pušku a Purcellovi se v tu chvíli zdálo, že na Skota vystřelí. Mac Leod měl zřejmě též dojem, protože založil svou pušku pod pravou paži a čekal s prstem na spoušti, hlaveň namířenu Masonovi k nohám. Tak uplynuly dvě tři vteřiny, pak si Mason, zdánlivě už docela klidný, přehodil pušku přes rameno a napětí povolilo.

„Námořníci,“ řekl konečně dosti pevným hlasem, na nikoho se však nedívaje, „domníváte-li se, že se budete moci obejít bez kapitána, prosím!“

Zaváhal, všiml si, jak se mu chvěje levá ruka, založil ji za záda a opakoval, pokoušeje se s dost ubohým výsledkem o ironický tón:

„Prosím!“

Odměl se. Chtěl odejít se slovy hodnými velitele, pevnými a dobře mířenými. V hlavě měl úplně prázdno. Nebyl s to promluvit.

Námořníci bez hnutí čekali. Dokonce i Mac Leod mlčel. Cítili, že Mason hledá poslední slovo a není s to je najít; situace jim ani zdaleka nepřipadala směšná a byli nad ním trochu v rozpacích.

„Námořníci,“ řekl Mason celý rudý, nehybně vzpřímený, mrkaje očima, levou paži založenu za zády, „já...“

Dál se nedostal. Smudge se uchechtl, ale Baker ho okamžitě šťouchl loktem do vpadlých prsou.

„Prosím!“ opakoval konečně Mason, stále ještě vynakládaje směšné úsilí, aby jeho hlas zazněl ironicky...

Pak vypjal prsa, otočil se na podpatku a odešel.

Ostatní mlčeli, pak se však jejich oči vrátily k moři a k fregatě. Ta se vteřinou za vteřinou zvětšovala, nesouc smrt na každé čtvereční stopě své paluby.

„Tak co,“ řekl Smudge a útočně vysunul nos, „kdepak je ten tvůj plán?“

„Můj plán?“ opakoval Mac Leod a sjel po něm zlověstným pohledem.

„Něco přece musíme udělat!“ pokračoval Smudge, kterému strach z fregaty dodal odvahy čelit Mac Leodovi. „Když jsi sesadil kapitána, tak jsi snad věděl, kam poplujem...“

Námořníci souhlasně mručeli. Mac Leod opřel jednu paži o hubený bok a pohrdavě si je změřil.

„Synáčkové!“ řekl, protahuje slova a tváře se sarkasticky. „Přišli jste o kapitána. Nepočítejte, že bych se já postavil na jeho místo. Já na prýmký nejsem. A něco vám povím. Jestli jsou tu takoví, co potřebujou tatínka, aby jim říkal, co mají dělat, tak ať nechodí za mnou. Tohle si dobře pamatujte, synáčkové: Já nejsem pro nikoho jeho táta. A plán taky nemám.“

Odměl se, vyzývavě se rozhlédl po ostatních a pokračoval:

„Plán musíme vymyslet všichni.“

Bylo ticho. Pak se ozval Purcell zdvořile:

„Mám návrh.“

Zraky všech se obrátily k němu. Seděl na zemi u kmene nízké palmy, pušku na kolenou, dalekohled u oka. Po celou dobu byl tak zticha, že na něj skoro zapomněli. Námořníků se jeho přítomnost skoro dotkla. Byli by považovali za přirozenější, kdyby byl následoval Masona. Purcell tohle všechno vytušil z mlčení, jež následovalo po jeho slovech, a řekl příkře:

„Jestliže ovšem nechcete můj návrh vyslechnout, jsem ochoten se vzdálit.“

„Purcelle,“ řekl Mac Leod vážně a pohledem volal ostatní za svědky svého liberalismu, „vysvětlil jsem už Masonovi, že tady má každý právo na svůj názor, a vy nejste výjimka.“

„Nu,“ začal Purcell, „především myslím, že severní vítr hodně zesílil, moře už není klidné a mně se nezdá, že by se fregata právě teď rozhodla vrhnout kotvu a spustit na vodu člun.“

Námořníci se jako jeden muž ohlédli k oceánu a zkoumavě hleděli na vlny. Za hodnou chvíli zavrtěl Johnson hlavou a řekl hlasem jako prasklý hrnec:

„Není to horší než tenkrát, když jsme se vylodili my.“

Okamžitě se ozvaly i opačné názory, ale dosti nesměle: neodvažovali se doufat, ba ani vyslovit naději ze strachu, aby je osud nepotrestal.

„S puškami má Mac Leod pravdu,“ pokračoval Purcell. „Jejich použití se rovná sebevraždě. Já vám navrhuji tohle: Jestliže se tu vylodí, ukáží se na vrcholu útesu jenom Tahit'ané, spustí válečný pokřik a podle potřeby budou házet kameny. Na fregatě se musí domnívat, že mají co dělat s domorodci.“

Po chvíli ticha řekl Smudge svárlivě:

„Nevidím žádný rozdíl proti Masonovu plánu.“

„Já taky ne,“ přidal se White a ve štěrbinách mezi víčky se zlobně leskly jeho jako uhel černé oči.

Mac Leod si hryzl spodní ret a nic neříkal.

„Jeden rozdíl tu je,“ nedal se Purcell vyvést z klidu. „Než jsme vypluli z Londýna, obdrželi jsme instrukci admirality, v níž se zakazuje přistávat v Oceánii u břehů, jejichž obyvatelé dají najevo nepřátelský postoj.“

Znovu bylo ticho. Mac Leod zkoumavě hleděl do Purcellovy tváře.

„Vy jste tu instrukci četl, Purcelle?“ zeptal se pomalu.

„Ano,“ přisvědčil Purcell.

Jeho průzračné oči neuhnuly před Mac Leodovým pohledem a hledě na něj říkal si v duchu: Ať mi Bůh odpustí tuhle lež.

„Já jsem pro,“ řekl Baker.

„Já jsem taky pro,“ přidal se Jones.

Ostatní mlčeli. Purcell se na ně díval. Huntovy bledé oči se upíraly do prázdna. Nechápal nic z toho, co tu bylo řečeno, a obracel hlavu k Mac Leodovi, jako by ho volal na pomoc. Starý Johnson souhlasně kýval, ale z toho, jak poočku pokukoval po Mac Leodovi, Purcell pochopil, že se neodvažuje vyslovit své mínění dříve než Skot. White se Smudgem váhali. Stavěli se k Purcellovi tak nepřátelsky, že se nemohli odhodlat schválit jeho návrh. Také oni čekali, až se vyjádří Mac Leod. Bude-li se tu vůbec moci mluvit o parlamentu, pak to bude parlament ovládaný Mac Leodem.

„Jó,“ řekl konečně pomalu Mac Leod, „ten váš plán by nebyl nejhorší, Purcelle, kdyby v písku netrčela ta zatracená kostra *Blossomu*, ještě ke všemu se jménem namalovaným zrovna pod přídí. Kapitán ji za dvacet minut docela zřetelně uvidí dalekohledem. A až ji ten zkurvysyn uvidí, to mi věřte, že začne spekulovat, co a jak. Kdoví, jestli ho pak nenapadne, že negři na ostrově podřezali mládence z *Blossomu*. A to bych se moc divil, kdyby mu moc nezáleželo na tom, aby nás tu navštívil, i když mu negři budou házet na hlavu kamení.“

„Tak co?“ zeptal se Smudge.

„Tohle,“ řekl Mac Leod. „Podle mýho to musíme nejdřív udělat tak, jak řekl Purcell, ale jestli se ti mládenci z fregaty nedají odbýt, musíme co nejrychleji zmizet v džungli na úpatí hory i se ženami, zbraněmi a zásobami.“

Odmklčel se, nasál vítr a rozhlédl se po moři. Vítr ještě zesílil, nebo se to jenom zdálo?

„A proč na úpatí hory?“ chtěl vědět Smudge.

„Je tam voda.“

„A co k sakru v džungli?“

„Budeme si válet šunky,“ odfrkl Mac Leod pohrdavě.

Pak náhle zrudl, nahnul svou dlouhou postavu ke Smudgeovi a řekl vztekle:

„Ježíši Kriste! Copak to nechápeš? Co máš v lebce? Nic? Vymeteno? Otruby? Copak nechápeš, že se nesmíme pustit do boje s těmi zkurvysyny a že jestli se s nimi dáme do křížku, je s námi amen?“

„Tak nač ty flinty?“ nedal se Smudge.

Mac Leod se narovnal a pokračoval klidně, sarkasticky:

„Naši spoluobčané mají zřejmě tvrdou palici. Může být, že po nás půjdou. Může být, že se nás pokusí vyhladovět. Možná dokonce, že zapálí džungli, aby nás z ní dostali.“

„A co pak?“

„Pak vylezeme a prodáme svou kůži co nejdraž.“

mlčeli. Pak zvedl White ruku a řekl ostrým, zpěvavým hlasem:

„Jsem pro.“

Všichni ho napodobili, až na Hunta. Zvednuté paže mu sahaly sotva k ústům a jeho prasečí očka se na ně upírala se zřejmým strachem.

„Tak co,“ šťouchl ho Smudge loktem do boku, „ty nehlasuješ?“

Hunt zvedl ruku.

„Purcelle,“ řekl Mac Leod, „řekl byste negrům, aby posbírali ve vesnici tolik potravin, kolik jen poberou, a byli připraveni odnést je do bezpečí někam do džungle?“

Purcell jeho slova přeložil a Tahitiané neprodleně uposlechli s nehybnou tváří. Od chvíle, kdy jim Mason rozdal pušky, seděli nehybně stranou a z jejich úst nevyšlo jediné slovo.

„Moc rád bych věděl, co si ti ptáčci myslí,“ řekl Mac Leod, drbaje se ukazovákem na nose. „Aby nás nakonec nezradili, až zalezeme do džungle.“

„Nezradí nás,“ řekl Purcell suše.

Přiložil dalekohled k oku a trvalo mu chvíli, než našel fregatu. Tentokrát to nebyl omyl: Moře zneklidnělo a některé vlny byly tak vysoké, že chvílemi zakrývaly před lodi.

„Podle mého,“ řekl, stěží potlačuje chvění hlasu, „se při tomhle větru už nedokáže přiblížit k zemi.“

Podal dalekohled Mac Leodovi, který začal klít, protože se mu hned napoprvé nepodařilo pořádně ho nastavit. Pak znehybněl. Šlachy i svaly na hubeném krku mu naběhly a šíje pomalu rudla. Námořníci upírali oči k moři, ale na ostrov se snesl závoj mlhy a tak se jim nedařilo rozeznat dost dobře plachty fregaty, aby si mohli být jisti, kam míří.

„Utíká před počasím!“ zařval Mac Leod. „Koukněte, Purcelle! Utíká před počasím.“

Purcell uchopil dalekohled, a když ho seřizoval, slyšel kolem sebe přerývaný dech námořníků. Ano, fregata skutečně opět plula východním směrem. Část plachtoví úplně svinula, vítr se teď opíral jen do hlavní plachty na levoboku a fregata těžce tančila na vlnách. Bylo zřejmé, že jakmile jen mine ostrov, odbočí k jihovýchodu, aby nebyla tolik vystavena nárazům vichru. Moře bouřilo stále víc a víc.

Purcell nechal klesnout ruku s dalekohledem a zhluboka vdechl. Měl pocit, jako by jeho plíce byly až do té chvíle uzavřeny a on je teď znovu otevíral čerstvému vzduchu.

„Tam teď myslí na všechno jiné, jenom ne na přistání,“ řekl zvesela. „Za hodinu bude z dohledu.“

Všichni se chtěli přesvědčit dalekohledem, kam fregata pluje. Nebezpečí bylo dosud příliš blízko. Báli se o něm mluvit, aby se nevrátilo. A tak žasli nad tím, co jim ukazoval dalekohled. Když přišla řada na Johnsona, prohlásil hrdě, že se celý život díval, jak si Burt dává

koku tenhle prevít, a jaktěživ ho nenapadlo, že by mohl přijít den, kdy se tím bude koukat sám. To bylo pravda. Býval to Burtův dalekohled. A teď patří jim, Burt je mrtev, s Masonem už nemusí počítat, jsou svobodní.

Mac Leod hleděl k obzoru, opíraje se rukou o nízkou palmu, pušku na rameni. Když Johnson vrátil dalekohled Purcellovi, napřímil se a řekl:

„Něco vám navrhnu: zapálíme *Blossom*. A hned.“

Chvíli bylo ticho a pak se ozval Baker, jako by nevěřil svým uším:

„Takovou spoustu dřeva?“

Námitka byla vážná. Námořníci vzhledli k Mac Leodovi a pak odvrátili oči. Neodvažovali se mu odporovat, ale zapálit *Blossom*, s tím nesouhlasili. *Blossom* patřil především jim. Pro tyhle mistry všech řemesel byla i pouhá kostra posvátný poklad. Z takové spousty dříví se dají pořídit stovky všelijakých užitečných věcí, a co je tam železa...

Mac Leod si je pohrdavě změřil.

„Ježíši!“ řekl hlasem jako struhadlo. „Jen je nebezpečí za dveřmi, už na ně nikdo nemyslí: Tady je máte, námořníky!... Rozumu-zrovna jako sardinka! Možná že tuhle Baker by si z kýlu *Blossomu* rád vyřezal fajfku, jenomže já vám povídám, synáčkové, že pro tu Bakerovu fajfku nechci přijít o svou drahocennou maličkost. *Blossom* je dobrý jenom na to, aby nás tu vyčenichali, copak jste to pořád ještě nepochopili? Vždyť je tu na našem ostrově jako vizitka: ‚Tady sídlí vzbouřenci z *Blossomu*. Fregaty Jeho Veličenstva vítány!‘ A k tomu vizitka, kterou je vidět na míle daleko. Jak se tu někde objeví loď, přilákají *Blossom*, zrovna jako cukr přitahuje mouchy. Tak to přece pochopte! Každý velitel je hned učiněný blázen, sotva uvidí mrtvolu lodi. Zahlédnou vrak, a už se k němu ženou, i kdyby měli sebevíc naspěch, a hned se začnou nad troskami rozčilovat a chtěli by vědět tohle a támhle to... Můžete mi věřit, synáčkové: V celém Pacifiku není jediný ztracený velitel, který by nezatoužil tady přistát a strčit do téhle kostry nos.“

Purcell se rozhlédl po námořnících. Mac Leod je opět přesvědčil.

„Mac Leode,“ řekl Purcell, „bude-li se hlasovat, myslím, že by u toho měl být pan Mason.“

„Je to jeho právo.“

A dodal, pokrčiv rameny:

„Jenomže se s vámi vsadím, že nebude chtít přijít. White, dojdí pro...“

Málem řekl pro kapitána. Včas se opravil.

„Dojdi pro Masona.“

White uposlechl. Kapitána už neměli, ale on i nadále vykonával funkci stewarta. Posílali ho se vzkazy z jednoho konce vesnice na druhý. Všichni to považovali za samozřejmé, především sám White!

Za pár minut byl White zpátky.

„Nechce sem jít,“ hlásil udýchaně.

Mac Leod povytáhl obočí a významně napřáhl k Purcellovi pravou dlaň.

„Řekl jste mu, že jde o *Blossom*?“ zeptal se Purcell.

„Ne,“ odpověděl White.

„Dávám hlasovat o svém návrhu,“ ohlásil Mac Leod důstojně.

Všechny paže se zvedly až na Purcellovu.

„Kdyby pan Mason věděl, že jde o spálení *Blossomu*, domnívám se, že by byl jistě přišel.“

„Stejně by to na věci nic nezměnilo. I bez jeho hlasu a bez vašeho to byla většina.“

„O to nejde,“ opáčil trpělivě Purcell. „Osobně souhlasím, abychom *Blossom* spálili. Jsem však toho názoru, že jsme měli dát panu Masonovi možnost. Žádám, aby byl podniknut další pokus přimět pana Masona, aby se dostavil.“

„Dávám hlasovat o tomhle návrhu.“

Mac Leod, White, Smudge, Hunt – as malým zpožděním i Johnson – hlasovali proti. Jones, Baker a Purcell byli pro. Výsledek hlasování zapůsobil na Purcella skličujícím dojmem. Bylo zřejmé, že v „parlamentě“ disponuje Mac Leod spolehlivou většinou. White se Smudgem budou pro něj hlasovat z přesvědčení, Hunt z hlouposti a Johnson ze strachu.

„Purcellův návrh neprošel,“ konstatoval Mac Leod.

Odmíchl se a pak pokračoval:

„Navrhuje se okamžitě spálit *Blossom*.“

Všichni hlasovali pro. Purcell mlčel.

„Purcelle?“ řekl Mac Leod.

„Zdržím se hlasování,“ vysvětlil Purcell.

„Co to znamená ,zdržím se‘?“ chtěl vědět Johnson.

Mac Leod pokrčil rameny.

„To znamená, že nehlasuješ ani ano, ani ne.“

„Jo tak!“ užasl Johnson a oči mu div nevypadly z důlků. „Tak ty řekneš ‚zdržím se‘ a ono to neznamená ani ano, ani ne. A má člověk právo zdržet se hlasování?“ pokračoval jako někdo, koho se zmocnily pochybnosti.

„Samozřejmě.“

Johnson užasle zavrtěl hlavou.

„No vidíš,“ pokračoval, „to bych byl nikdy neřekl. ‚Zdržím se‘,“ pokračoval skoro s úctou, jako by mu nešlo na rozum, že pouhá dvě slova mohou mít takovou moc.

„Tak teď už to víš a dej nám pokoj,“ řekl Smudge.

Mac Leod si odkašlal a pronesl slavnostně:

„Návrh na spálení *Blossomu*: Sedm hlasů pro. Jeden se zdržel. Jeden nepřítomen. Návrh se přijímá!“

„A jdeme na to!“ prohlásil Smudge bojovně.

Teď, když bylo všechno rozhodnuto, stalo se zapálení *Blossomu* vlastně zábavou. Zatracená kocábka, to bude ohníček! Možná že roztaví oblázky v zátoce! Námořníci se rozběhli k útesu a Purcell je slyšel, jak skáčí ze skály na skálu, sestupující po příkré stezce k pláži.

Otočil se zády k moři, došel do vesnice a pustil se po *East Avenue*. Nemusel tak projít znovu přes *Blossom Square* a vyhnul se tím záplavě otázek, kterými by ho zahrnuly ženy.

Hodinu nato štípal Purcell, vysvlečen do půl těla, na zahradě dříví, když tu uslyšel, jak ho kdosi volá. Zvedl hlavu. Byl to Baker, celý bledý.

„Pojďte honem!“ křičel. „Dělejte! Prosím vás! Musíme utíkat! Jenom vy tomu můžete zabránit!...“

V Bakerově hlase byla taková úzkost, že Purcell rychle došel až k němu a dal se po jeho boku do běhu směrem k útesu.

„Co se děje?“ křičel, aniž se zastavil.

„Došlo k strašnému výstupu s Masonem. Negři mu asi něco řekli! Starý vyváděl jako šílený! Křičel! Skoro plakal! Chtěl se vrhnout do plamenů. Nakonec namířil na Mac Leoda...!“

„Zabil ho?“

„Ne, podařilo se jim ho odzbrojit, a pak mu svázali ruce a dovlekli ho na útes a poslali barevné pryč... Utíkejme, poručíku, utíkejme!“

„Co se děje?“ křikl Purcell, hrdlo sevřené strachem.

Baker zakopl, zavrával a pak se podíval na Purcella.

„Chtěl ho pověsit!“

KAPITOLA VI

Purcellovi stačil jediný pohled, aby uviděl všechno: smyčku, visící z mohutné větve pandanu; u kmene stromu Masona, spoutaného na rukou a na nohou; námořníky stojící v půlkruhu kolem něho a v pozadí za nimi vysoké praskající plameny a kouř stoupající z pláže.

Ještě v běhu si všiml, že provaz není uvázán, ale prostě jen přehozen přes větev. Mac Leod, stojící po Masonově pravici, držel volný konec v ruce. Huntova obrovitá postava se tyčila vlevo od vězně, a protože byl mimořádně veliký, houpala se mu smyčka přímo před obličejem.

Jakmile Purcell viděl, že je Mason živ, přestal utíkat. Po dlouhém běhu sotva popadal dech a došel ke skupině, tiskna si pravou ruku k boku. Očima rozšířenýma hrůzou hleděl na Masona, který se nedíval na nikoho. Stál skoro v pozoru, tvář ztuhlou, oči upřeny přímo před sebe. Kolem něho poletovali pestrobarevní ptáčci, povzbuzeni jeho nehybností. Právě když přišel Purcell, usedl jeden z nich vězni na rameno a vesele a povzbudivě se tu vrtěl. Mason se ani neohlédl, ani nepohnul.

„Mac Leode!“ křikl Purcell přiškrceným hlasem.

„Nebojte se, Purcelle,“ řekl Mac Leod, „nebyl bych dal hlasovat bez vás ani bez Bakera. Všechno půjde podle pravidel. Každý dostane slovo. A Mason bude mít na obhajobu tolik času, kolik jen bude chtít.“

„Nepomýšlíte přece vážně...“ zvolal Purcell.

„Nic vážnějšího jsem jaktěživ neviděl,“ odpověděl Mac Leod. „Kdyby byli Masonovi nezabránili vypálit, cpaly se v tuhle chvíli mořské vši tím, co by mi teklo z lebky.“

„Ale přece jen nevypálil!“

„Jo!“ řekl Mac Leod. „Neměl čas. White byl rychlejší.“

„To bych neřek,“ poznamenal z ničeho nic Jones. „Neřek bych, že neměl čas. Trvalo přece dobré dvě vteřiny, než po něm White skočil.“

„Dával si načas, aby mě nechybil,“ řekl Mac Leod.

Jonesova mladá poctivá tvář se zachmuřila, jak se snažil rozpomenout na přesný průběh událostí.

„Ba ne,“ pokračoval, „to bych taky neřek. Spíš bych řek, že vypadal, jako by sám rád věděl, jestli vystřelí nebo ne.“

Jones vzhledl k Masonovi, jako by se dovolával jeho svědectví. Mason však nepohnul ani brvou. Stál tu, rty pevně sevřené, oči strnulé, v tváři pohrdavý výraz, jako by ani neslyšel spor, v němž šlo o jeho život. Bylo zřejmé, že se rozhodl mlčet a nevšímat si svých soudců. Je statečný, pomyslel si Purcell podrážděně. Velmi statečný a velice hloupý.

„Tak vidíte,“ naléhal Purcell, „i kdyby po něm White nebyl skočil...“

„To říká Jones,“ zavrčel Smudge zuřivě. „Podle mě to bylo zrovna naopak. Podle mě se chystal vypálit.“

Purcell na vteřinu oněměl. Smudge chce Masonovu smrt, blesklo mu hlavou. Zmocnil se ho pocit odporu a Smudgeova přítomnost se pro něj stala tak nesnesitelnou, že k němu nedokázal obrátit oči.

„Purcelle,“ řekl Mac Leod, „musíte mě pochopit.“ A Purcell věděl: teď to vezme do ruky.

„Poslyšte,“ přerušil ho, „nezačneme přec svůj život na ostrově vraždou. Protože tohle je vražda...!“

Chtěl mluvit rozhodně a přitom zoufale sledoval, jak mu ze rtů vychází bezbarvý, vykleštěný, mdlý hlas. Nesmírné vzrušení ho zbavovalo schopnosti přenést je na ostatní.

„Protože tohle je vražda,“ pokračoval. „Mason byl v neprávě, že ha vás zalíčil, ale nejednal s rozmyslem. Jestli ho však vy teď pověsíte...“

Zarazil se. Hleděl na námořníky. Jeho slova na ně neudělala pražádný dojem. To znamenalo konec, White. Smudge a Mac Leod budou hlasovat pro. Hunt upíral bledá očka na smyčku, z jeho velkého hloupého čumáku nebylo možno nic vyčíst, ale bylo zřejmé, že bude hlasovat s Mac Leodem. Johnson mířil velkým nosem k zemi a levou dlaní si hladil zarudlé skvrny hlodající mu vousy. Ani jedinkrát se nepodíval na Purcella.

„Vražda je to!“ vykřikl Purcell.

Marně. Jako by mluvil k hromadě kamení. Mac Leod si ho měřil. Ze všech námořníků on jediný pozorně naslouchal jeho slovům, čekal. Nijak nespěchal s odpovědí, jako by chtěl jasně naznačit, že ponechává odpůrci dostatek času, aby se vyslovil. Jeho šedé oči se leskly v jamkách bez obočí a mezi špičatým zahnutým nosem a vysunutou bradou se rýsovala jenom čárka rtů, těsně stisknutých k sobě. V jeho tváři nebyl

gram tuku: kost byla přímo potažena kůží a ve dvou strašlivých jámách pod lícními kostmi bylo vidět svaly pohybující se nad čelistí.

„Purcelle,“ promluvil konečně, nikoli bez jisté důstojnosti, „říkáte, že nemáme začínat život na ostrově vraždou. A já tvrdím pravý opak! Zrovna proto, že začínáme na ostrově nový život, musíme být přísní na ty zkurvysyny, co si chtějí hrát s flintou. Jinak to dopadne jak? Pobijeme tu jeden druhého! To je jako den! Pokaždé, když se někdo pohádá se sousedem, prásk, prásk! Až se vám jeho pole začne zdát lepší než vaše, prásk, prásk! Až mu budete chtít sebrat jeho Indiánku, prásk, prásk! Tak co? Ten, co vystřelí první, tu bude dělat zákon! To znamená anarchii! Jatka! Řeknu vám, Purcelle, že nemám Masonovi za zlé, že na mě chtěl vystřelit. Ten chlap byl blázen do té své kocábky a v tu chvíli viděl rudě. Ale pořádek musí být,“ dodal zprudka, „a to chce příklad! Zrovna na začátku, Purcelle! V tomhle nemáte pravdu! Když někdo vyhrožuje, že oddělá kamaráda, nebo se k tomu rozpráhne a třeba ani nic neřekne, pro toho mám jen jedno: provaz! A hned! Bez okolků! Jinak nebude na ostrově pořádek. A pochcípáme tu všichni do jednoho!“

Purcell na něho hleděl v úžasu. Bylo zřejmé, že mluví upřímně. Tenhle vzbouřenec byl ztělesněním úcty k zákonu. Tenhle vrah chtěl chránit životy svých spoluobčanů. Mluvil jako představitel veřejného pořádku...

Vtom se ozval Baker:

„Koriho jsme taky nepověsili, když vystřelil na Mehora.“

„Má pravdu!“ přidal se spěšně Purcell. „Tohle je precedens. Nebylo by spravedlivé, kdybychom měřili dvojím loktem.“

Mac Leod byl příliš legalista, aby jím slovo „precedens“ nezatřásl, ale to trvalo jen pár vteřin.

„To byli negři,“ řekl pohrdavě. „Negři si to vyřídí mezi sebou. To není naše věc.“

Chvíli mlčeli a pak Mac Leod pokračoval:

„Máte něco na svou obhajobu, Masone?“

Mason neodpověděl. Mac Leod opakoval otázku a trpělivě čekal. Purcell odvrátil oči. Po zádech mezi lopatkami mu stékal pot. Teď už půjde všechno osudově svou cestou. Zadržet běh událostí bylo stejně nemožné jako zastavit skálu valící se po svahu. Mac Leod řekne: „Navrhuji, aby Mason byl oběšen pro pokus vraždy.“ Jones, Baker a on budou hlasovat proti. Ostatní pro. Purcell se opřel rukou o kmen

pandanu. Cítil se sláb a zmaten. Jeho pohled putoval střídavě po podrostu a po námořnících, jako by je viděl poprvé. Slunce vytvářelo tu a tam veselé skvrny a třpytící se pestrobarevní ptáci obletovali námořníky i Masona. Jeden dokonce usedl do oka smyčky. Další dva se k němu přidali a smyčka se nad jejich hlavami začala houpát.

„Navrhuji...“, řekl Mac Leod.

V tu chvíli Hunt cosi zavrčel. Bylo to tak nečekané, že se Mac Leod zarazil a zraky všech se obrátily k obru.

„To bylo na *Vlaštovce*,“ ozval se z ničeho nic Hunt, upíraje svá bledá očka na smyčku. „Dobře se na to pamatuju. Bude to tak tři roky. Možná čtyry.“

Ostatní mlčeli, a protože Hunt už nic neříkal, obrátil k němu Smudge svou krysí tvář.

„Na co se pamatuješ?“

„Ten chlap se jmenoval Decker,“ řekl Hunt.

Odmlčel se, jako by ho vlastní slova překvapila, podíval se na Smudge, nakrčil svůj chlupatý čumák a zeptal se:

„Proč jste sem dali tenhle neřád?“

„Jaký neřád?“

Hunt zvedl ruku a dotkl se smyčky. Pestrobarevní ptáci uletěli.

„To je pro Masona,“ vysvětlil Smudge. „Chtěl střelit na Mac Leoda. Odsoudíme ho.“

„Odsoudíme ho?“ opakoval Hunt jako ozvěna.

Jeho bezbarvá očka se zamlžila a dodal zmateně:

„Ten chlap Decker uhodil tenkrát důstojníka. Dali mu tenhle neřád kolem krku a zatáhli.“

Všichni čekali, co bude dál, ale Hunt už zase mlčel. Jeho malé oči hleděly do daleka. Jako by tu už ani nebyl. Po malé chvíli řekl Mac Leod:

„Navrhuji, aby Mason byl oběšen pro pokus vraždy.“

Tu zvedl starý Johnson hlavu a prohlásil pevně a odhodlaně:

„Já se zdržuju.“

Připravoval si tu větu už od začátku a dalo mu hodně práce čekat s ní, dokud Mac Leod neskončí. Když ji vyřkl, rozhlédl se kolem sebe, přimhouřil oči a nesmírně spokojeně si prohlížel furunkl na špičce svého nosu. Nic není ještě ztraceno, pomyslel si Purcell v návalu nové naděje.

„Ty ses zbláznil!“ řekl Smudge výhruzně.

Johnson se vzpřímil s odvahou zakřiknutých:

„Je to moje právo, Mac Leod to říkal.“

„Když už je řeč o právu,“ poznamenal Purcell a zmrazil Smudge očima, „nemáte ani v nejmenším právo ovlivňovat hlasování zastrašováním.“

„Drž hubu, Smudgi,“ řekl Mac Leod.

Mac Leod se otočil, jeho pohled přelétl nad Masonovou hlavou a utkvěl na Huntovi. Ten se na něj popuzeně díval a z hrdla mu vycházelo temné vrčení.

Huntův čumák byl tak rozpláclý a z profilu tak dokonale bez pevných obrysů, že připomínal kovadlinu, na kterou dopadá buchar. Hunt býval v mládí boxerem a do jeho ubohé hlavy profesionálního surovce po léta bušily pěsti protivníků. Možná že právě proto byl teď tak hloupý, tak popudlivý, možná že proto mu seděl v očích výraz štvance.

„Co na mě tak koukáš?“ zeptal se Mac Leod.

Hunt zavrčel místo odpovědi a Mac Leod pokrčil rameny.

„Tak dál,“ řekl. „Smudge?“

„Pro,“ odpověděl Smudge skoro nadšeně.

„White?“

„Pro.“

„Já jsem taky pro,“ řekl Mac Leod. „Jones?“

„Proti.“

„Baker?“

„Proti.“

„Purcell?“

„Proti.“

„Hunt?“

Hunt zavrčel, spočinul na Mac Leodovi zavilým pohledem a prohlásil pomalu a zřetelně:

„Dej pryč ten neřád.“

Ostatní mlčeli.

„To je pro Masona,“ řekl Smudge. „Málem vystřelil na Mac Leoda.“

„Dej pryč ten neřád,“ opakoval Hunt, kývaje hlavou zprava doleva jako medvěd, „nechci to už vidět.“

Mac Leod a Smudge na sebe pohlédli. Purcell se s tlukoucím srdcem napřímil a řekl řízně:

„Než se znovu pokusíte ovlivnit hlasování, rád bych poznamenal, že Hunt se mi nezdá souhlasit, abychom Masona oběsili.“

Žádná odpověď. Námořníci hleděli upřeně na Hunta, čekající, co řekne. Hunt však jen vztekle přerývaně a neartikulovaně vrčel, což nebylo možno vydávat za slova. Po chvíli sjel opět očima ke smyčce, našpulil ústa, jako by se chtěl dát do pláče, jeho pohled putoval postupně po provaze až k větvi, na které byl upevněn, a znovu pomaloučku sjížděl až k tomu konci, který držel Mac Leod v ruce.

„Hunte,“ vydržel Mac Leod jeho pohled bez jediného mrknutí, „hlasovat musíš: Buď jsi pro, nebo jsi proti.“

Hunt zavrčel a z ničeho nic proletěla jeho paže jako blesk kolem Masona, uchopila Mac Leodovu ruku a otevřela ji stejně snadno, jako by šlo o ručku dítěte, svírající hračku. Volný konec provazu vyklouzl a začal se houpat ve vzduchu. Hunt sáhl po smyčce a zatáhl. Provaz sjížděl zprvu pomalu a pak stále rychleji, až dopadl na zem, kde se svinul a zůstal ležet. Hunt ho odstrčil botou a několikrát po sobě krátce vítězně zavrčel jako pes, který právě zabil užovku.

Nikdo ani nedutal. Purcell hleděl na předmět u svých nohou, který byl tak znamenitým důkazem lidské vynalézavosti: Důkladný konopný provaz, uprostřed potřísněný dehtem, vybledlý sluncem a místy roztřepený častým používáním. Jak tak ležel bezvládně na zemi se smyčkou ztracenou v klubku, vypadal neškodně a bezvýznamně.

„Navrhuji,“ řekl Purcell, překonav křečovitě chvění hlasu, „abychom připočetli Hunta k těm, kdo hlasovali proti.“

Mac Leod byl bledý, tiskl rty a mnul si bolavou ruku. Jestliže Hunt hlasuje s Purcellem a Johnson se zdržel, znamená to čtyři proti a tři pro: Byl poražen.

Mac Leod cítil na sobě pohledy námořníků. Napřímil se a udělal cosi neočekávaného: Usmál se. Jeho rty se odlepily od sebe, tváře se spíš ještě více propadly, než vyplnily a celý jeho obličej víc než kdy jindy připomínal smrtihlava.

Přeměřil očima své druhy jednoho po druhém. Tvářil se klidně a jízlivě.

„Synáčkové,“ promluvil konečně tahavým skandovaným hlasem, „nemůžu souhlasit s tím, že tady Hunt už hlasoval. Ne, synáčkové, nemůžu souhlasit, abychom počítali jeho hlas, protože on nehlasoval jako křesťan, řečí, kterou mu dal Pán, aby jí mluvil...“

Taková zbožná řeč všechny udivila a Mac Leod využil překvapení, aby získal čas. Nikoho ani nenapadlo protestovat nebo ho přerušit.

„Nícméně,“ pokračoval Mac Leod, „musíme být spravedliví. Když nepočítáme Hunta a jestli se Johnson zdržel, máme tu tři hlasy proti třem. To znamená, že není většina pro. A taky není většina proti. Ptám se vás tedy: co budeme dělat?“

Otázka byla čistě formální, protože na ni sám odpověděl dřív, než mohl kdokoli otevřít ústa.

„Já vám to povím, synáčekové: Beru svůj návrh zpátky.“

A jeho pohled volně splýval po námořnících, jako by je volal za svědky své velkodušnosti. Rozený politik, na mou duši! pomyslel si Purcell. Byl poražen a dokáže přitom vypadat jako vítěz.

„Je dobře,“ pokračoval Mac Leod, „nic se nestalo, smažeme to, Mason je volný. A dál?“ zeptal se dramaticky. „Co bude dál? Dřív nebo později začne Mason nanovo a pak mi doopravdy udělá díru do čela. Jsou takoví chlapi,“ a jeho pohled sjel k Huntovi, „že se udrží na nohou bez mozku, jenom svou vahou, tak jsou bytelní. Ale já potřebuju mozek, abych mohl poručit svým kostem, jinak začnu lítat ve vzduchu jako drak, jen trochu zafouká... Žádám nové hlasování, synáčekové, a to hned. Žádám, aby každý zkurvysyn, který začne vyhrožovat kamarádovi, že ho zabije, nebo na něj vytáhne nůž, byl napříště do čtyřiaadvaceti hodin postaven před soud a oběšen.“

Všichni mlčeli, jen Baker se nedůvěřivě zeptal:

„Tohle hlasování se samozřejmě nevztahuje na Masona?“

„Samozřejmě.“

„Jsem proti,“ prohlásil Purcell. „Nikdo nemá právo zabít svého bratra.“

„Amen,“ procedil Smudge.

Smudgeova zášť vůči Purcellovi byla tak nestoudná, že ostatní zrozpačitěli. Purcell si ho nevšímal.

„Dávám hlasovat o mém návrhu,“ řekl Mac Leod.

Johnson se zdržel hlasování, Hunt neodpověděl, Purcell hlasoval proti. Ostatní byli pro.

„Schváleno,“ oznámil Mac Leod spokojeně. „White, můžeš rozvázat Masona.“

White poslechl a zraky všech se obrátily k Masonovi. Ten nejprve dvakrát či třikrát protáhl klouby na opět volných pažích, urovnal si

nákrčník, který se mu při zápase posunul, a bez jediného slova, aniž koho uznal za hodna pohledu, udělal čelem vzad a odešel.

Námořníci hleděli za ním.

„Starý má kuráž!“ řekl Johnson polohlasem. „Jak tam stál pod tím provazem!“

„Ale co,“ odfrkl Mac Leod pohrdavě, „to není kuráž. To je drezúra. Tyhle důstojnický čubčí syny učí v těch jejich zatracených školách, aby se drželi zpřímá. Co se jim tam navtloukají do palice: Stůj rovně! A ať se ti třeba ožeře máma, stůj rovně! No, a tak potom stojí rovně třeba i pod oprátkou...“

„Přece jen,“ řekl Johnson.

Od okamžiku, kdy se zdržel hlasování, byl samá odvaha. Mac Leod neodpověděl. Odvrátil se a hleděl na plameny vyšlehující z pláže.

„Já se zas jdu dívat na oheň,“ prohlásil málem vesele. „Takový ohníček se hned tak nevidí! A obyčejnému námořníku se nestává každý den, aby mohl vlastníma rukama spálit loď, jako byl *Blossom*.“

Všichni se dali do smíchu a Mac Leod se ozvěnou chechtal vlastnímu vtipu. Jeho ostře řezaná tvář byla najednou až dětsky rozjařená. Námořníci se strkali, mluvili všichni najednou a plácali se po zádech. Purcell se za nimi díval, jak v samém smíchu a strkání mizeli na pěšince vedoucí k útesu. Všechno bylo zapomenuto. Vypadali jako školáci toužící proběhnout se po namáhavé hodině. Vlastně ani nejsou zlí, pomyslel si Purcell.

Popošel pár kroků. Nechtělo se mu zpátky do vesnice. Cítil se unaven. Usedl u kmene pandanu, který tak tak že nemusel nést celou váhu Masonova těla, přitáhl kolena k bradě a objal je rukama. Žasl nad tím neúprosným zřetězením událostí. Protože se v osm ráno objevila na obzoru fregata, stál o několik hodin později Mason spoutaný na rukou i na nohou pod oprátkou. A protože Hunt před třemi roky viděl, jak všeli kamaráda, a protože se mu ta podívaná nelíbila, unikl Mason smrti. Vděčil za svůj život docela nepatrné náhodě: Vzpomínce, která uvázla kdesi ve změti závitů Huntova omezeného mozku.

Purcell zaslechl za zády slabý šramot. Než měl čas se ohlédnout, spočinuly mu na očích dvě svěží dlaně a cítil, jak se mu o záda opřela ženská ňadra.

„Ivoa!“ řekl a stiskl ty ruce. Nepoznal je však. Byly menší, než měla Ivoa. Odtáhl je od očí. Ozval se pronikavý smích. Byla to Itia. Klečela

za ním, tiskla se k němu a hleděla na něj veselýma, šibalskýma očima. Purcell se na ni usmál, ale pustil její dlaně a vymkl se jí.

„Au! Au!“ durdila se a předstírajíc leknutí uchopila ho za ramena. „Vždyť jsem kvůli tobě málem upadla, Adamo!“

„Tak si sedni,“ řekl Purcell.

Našpulila ústa, sklopila řasy, opět je zvedla, zhoupala se v kyčlích, nakrčila vyhrnutý nosík a nakonec poslechla. Purcell pobaveně sledoval její mimiku. Mezi velkými, mohutnými ženami měla Itia díky své malé postavě a útlosti svého oblého tělíčka půvab dítěte.

Usmál se na ni.

„Odkud jsi přišla, Itio?“

Podíval se na ni. V tu chvíli se zatvářila důležitě a pokračovala opět ve své hře. Odkud přišla, to je tajemství. Neví, má-li mu to povědět... V jejích černých očích vytrvale tančila veselá jiskérka. Jakou to má kulatou, usměvavou tvářičku! Všechno v ní mířilo vzhůru: obočí, oči, nos, koutky úst...

„Z vesnice,“ řekla konečně.

„Z vesnice? Proč říkáš věci, které nejsou pravda. Sedím zrovna proti pěšině, byl bych tě viděl přicházet.“

„Ale ano, ano,“ trvala na svém Itia a našpulila ústa, jako by se chtěla rozplakat. „Strašně mi ubližuješ, Adamo! Jednáš se mnou jako s lhářkou!“

A najednou se hlasitě rozesmála, jako by jí to, že předstírala slzy, připadlo vrcholně směšné.

„Přišla jsem po pěšině,“ pokračovala, „ale když jsem viděla *Peritani* pod stromem, zašla jsem do houští. Věděla jsem moc dobře, že *Peritani* nechtějí, aby tu někdo byl. A tak jsem se protáhla mezi stromy, až jsem se dostala do džungle. Odtamtud,“ dodala, opisujíc pažemi kruh a otáčejíc trup v bocích, aby tak mohla lépe vypnout ňadra, „jsem to obešla zase až sem. Viděla jsem všechno!“ Při těch slovech se jí v tváři objevil výraz veselí, které určitě nesouviselo s podívanou, jíž se potají stala svědkem.

„A cos viděla?“

„Všechno.“

„Nu tak když jsi všechno viděla, vrať se pěkně do vesnice. Budeš mít o čem vyprávět.“

Itia našpulila ústa, stáhla nohy pod sebe, opřela se ramenem o Purcellovo rámě, obrátila k němu hlavu a hleděla na něho zpod řas.

„Není nám dobře?“

Usmívala se. Člověk se nemohl dívat na tu kulatou tvářičku a jiskřící oči, aniž sám dostal chuť se usmát. Purcell na ni hleděl skoro zjihle. Itia byla ztělesněná naivita i lest, ale její lstivost byla sama naivní.

Uplynulo několik vteřin, než Itia řekla zdvořile, tenkým, něžným a milým hláskem:

„Polib mě, Adamo, prosím tě.“

Skoro všechny *vahiné* se naučily od *Peritani* líbat na ústa. S polibkem však nespojovaly milostný význam. Dokonce se někdy i líbávaly mezi sebou, protože jim to připadalo zábavné, bylo to jako hra.

Purcell se k ní sklonil, a když se ji chystal políbit, spatřil pod řasami její pohled. Vstal.

„Vrať se do vesnice, Itio.“

I ona vstala, klopíc hlavu s výrazem přistiženého dítěte. Purcell k ní pokročil, aby ji utěšil, a tu se na něj zčistajasna vrhla, pevně ho objala, sepjala ruce za jeho zády a zuřivě ho tiskla k řadům. Cítil tlak jejích řader na své kůži, a protože mu Itia dosahovala hlavou sotva k bradě, vdechoval pepřovou vůni jejích vlasů a s ní se mísící vůni ibiškových květů.

Uchopil ji za ramena, aby ji od sebe odstrčil, ale byla silnější, než se domníval, tiskla se k němu tělo na těle, jako by do něj chtěla vniknout.

„Pusť mne, Itio.“

„Ba ne!“ řekla, rty přisáty k jeho krku. „Ba ne! Ne! Nepustím tě! Držím tě pevně!“

Dal se do smíchu.

„Kde je tvé dobré vychování, Itio?“

„Právě,“ vydechla přidušeně. „Nemám žádné. Všichni to říkají.“

Znovu se zasmál, potom sáhl za záda, uchopil ji za zápěstí a zatáhl. Musel vynaložit všechnu sílu, aby uvolnil sevření. Aniž ji pustil, přetáhl její ruce před sebe, odstrčil ji až na délku paží a tak ji okamžik držel. Věděl, že kdyby povolil, znovu by se ho pokusila obejmout.

„Copak se nestydiš, Itio?“

„Ale ano.“

Vysunula levé rameno, skryla v něm tvář a za ním se skoro jen cípkem objevil její černé oči hledící na Purcella s veverčí drzostí.

Měl bych být přísnější, napadlo Purcella. Je tak směšná, že mě pokaždé odzbrojí. No tak, no tak, jen si nic nenalhávej, pokáral se vzápětí. Není to jenom proto, že je směšná. Hleděl na dva ibiškové květy v jejích vlasech a nakrčil obočí.

„Poslyš, Itio,“ řekl, „nezapomeň, co ti teď povím. Jsem *tané* Ivoy.“

„A co na tom? Nejsem žárlivá.“

Purcell se rozesmál.

„Proč se směješ?“ zeptala se Itia a přimhouřila v údivu své šibalské oči.

„Ale vždyť je to právě naopak. To Ivoa by přece mohla žárlit.“

„Myslíš?“ řekla Itia. „Když je žena zamilovaná, tak žárlí, a třeba i na muže, který není její *tané*. Proto taky nežárlím na Ivou, ale nesnesu, když tě Omaata líbá a tiskne si tvou hlavu na svá tlustá prsa.“

„Stačí,“ přerušil ji Purcell. „Jestli budeš pokračovat, tak se rozzlobím. Okamžitě se vrať do vesnice.“

Stále ještě ji držel za zápěstí. Neodvažoval se ji pustit, dokud mu neslíbí, že odejde.

„Dobrá, půjdu,“ povolila Itia, „jestli mi něco vysvětlíš.“

„Jestli ti něco vysvětlím?“

„Proč nechceš být můj *tané*“

Purcell řekl mrzutě:

„Protože jsem *tané* jenom jedné ženy.“

„A proč ne dvou?“ zeptala se Itia položivši mu bradu na levé rameno a hledíc na něho ze strany naivním pohledem.

„Protože je to špatné.“

„Protože je to špatné?“ opakovala ohromená Itia. „A proč je to špatné? Netěšilo by tě to?“

Purcell odvrátil oči. To se ví, že těšilo, blesklo mu hlavou. Samozřejmě. Bohužel.

„Mít dvě ženy je v mé zemi *tabu*,“ vysvětloval.

„Říkáš věci, které nejsou pravda,“ řekla Itia. „Každý *Peritani* z velké pirogy měl na Tahiti dvě ženy. Někdy tři. A někdy také čtyři.“

„Nezachovávali *tabu*,“ trpělivě odpověděl Purcell.

„A ty ano?“

Přikývl.

„A proč? Proč zrovna ty, jenom ty?“

Pousmál se.

„Protože mám...“

Chtěl říci „protože mám svědomí“, ale nedokázal to přeložit. Slovo „svědomí“ v tahitštině neexistuje.

„Protože zachovávám všechna *tabu*,“ řekl po chvíli.

Okamžik bylo ticho a pak najednou prohlásila Itia vítězně:

„Ale tohle je *tabu* na tvém velkém ostrově. Tady to *tabu* není.“ Že na to nemyslel: pro Tahit'ana je *tabu* vždy spjata s místem. Nahlas řekl:

„Když je člověk *Peritani*, je všechno jinak.“

A dodal:

„Ať se hne kamkoli, nese si svá *tabu* s sebou...“

Odmlčel se, sám udiven, jak přesně dokázal charakterizovat sebe i své krajany.

Po chvíli pokračoval:

„Nu, teď jsem ti to vysvětlil, tak se pěkně vrať do vesnice. Slíbilas mi to.“

„Nezlobíš se?“

„Ne.“

„Opravdu se nezlobíš?“

„Ne.“

„Tak mě polib.“

Nějak to musel ukončit. Nemohl tu přece stát celý den a držet ji za zápěstí. Sklonil se k ní. Itiiny rty byly hebké a vlahé a polibek trval o zlomeček vteřiny déle, než by si byl přál.

Vzpřímil se. „A teď jdi. Slíbilas.“

Hleděla na něj. Dokonce zapoměla dělat grimasy.

„Ano, Adamo,“ řekla něžně, jako by mu svou poslušností vzdávala poctu. „Už jdu. Ano, Adamo. Ano.“

Pustil ji a hleděl za ní, jak se vzdaluje po pěšině, docela maličká pod věkovitými stromy. Usmál se a pokrčil rameny: je to dítě. Hned se však opravil: Jen si nic nenalhávej. Žádné dítě.

Především ho překvapilo, že skoro necítí výčitky svědomí. Otrásl se a vykročil k vesnici. Po několika metrech však zvolnil krok. Zaujala ho zvláštní myšlenka: sám pojem hříchu jako by v tomto podnebí ztrácel svou sílu. Tahle myšlenka mu připadala nová a s chutí ji převracel v mysli ze všech stran. Náhle zvedl hlavu. Vždyť to je tahitský názor! Co jiného to znamená, než že anglická *tabu* ztrácejí na tomhle ostrově svou sílu? Itia netvrdila vlastně nic jiného. To by ovšem znamenalo připustit,

pomyslel si znepokojeně, že náboženství neplatí všude a za všech okolností... Tenhle kraj je příliš příjemný: moje teologie dostává trhliny. Zmaten se zastavil. Jestliže však dostává trhliny pod vlivem podnebí, neznámá to, že Itia má pravdu?

Napadlo ho, že mu tohle všechno našeptal ďábel, ale okamžitě tu myšlenku zapudil. Vidět za vším ďábla je papeženství... Takhle se zlý duch stává v každodenním životě důležitějším než Bůh. Zavrtěl hlavou. Ba ne, to by bylo příliš snadné. Když člověk přestane něčemu rozumět, honem nechá zasáhnout ďábla, nažene sám sobě trochu strach a přestane myslet. Musí si zjednat jasno. Bude o tom přemýšlet. Věděl, že by nedokázal být šťasten, kdyby nesouhlasil sám se sebou.

Zaslechl zvuk kroků, hlasy. Zvedl hlavu. Proti němu kráčeli po pěšině Tahitáné se ženami. Když došli až k němu, zůstali na okamžik stát.

„Ty nepůjdeš, Adamo?“ ozval se čísi hlas.

Viděli, že se Mason vrátil. Všechno tedy nakonec dobře dopadlo. A tak se šli také podívat, jak hoří *Blossom*. Byl to velký svátek. Jejich usměvavé, dychtivé tváře byly vesměs obráceny k pobřeží, odkud vyšlehovaly velké rudé plameny.

Na samém konci skupiny kráčela Ivoa a vedle ní, opírajíc se o její rameno a usmívajíc se na ni, Itia... No tohle! pomyslel si Purcell mrzutě.

Ivoa se zastavila.

„Ty nepůjdeš, Adamo?“

„Ne,“ řekl. „Jdu domů.“

Mlčeli. Pak řekla Ivoa:

„Mohu jít s tebou, jestli chceš.“

„Ne, ne. Jen sejdi podív t na oheň.“

„Moc tě bolí, když vidíš, jak hoří velká piroga?“

„Ano, trochu. Ale už jdi, Ivoo.“

Itia vzala Ivou pod paží a přitiskla si její hlavu k rameni. Vypadaly, jako by tvořily rodinnou skupinku a čekaly jenom na malíře, který je zachytí na plátno. To je neslýchané, říkal si Purcell, napůl pobaveně, napůl podrážděně, považuje se už za mou „druhou ženu“...

„Na shledanou,“ řekl.

Jakmile zašly, zabočil z *Cliff Lane* na *East Avenue*. Všude bylo ticho. Mimo Masona není ve vesnici živé duše, pomyslel si Purcell. A mimo mne: kapitán a první důstojník lodi, kterou v tuto chvíli ničí plameny.

Když si člověk představí, kolik práce a přemýšlení stálo, než ji postavili... A teď tu za pár hodin... Starému určitě puká srdce v tom jeho koutku.

Vydal se k Masonově chýši. Od incidentu při vyloďování byl jejich vzájemný vztah dosti chladný a tohle bylo poprvé, co ho šel Purcell navštívit.

Mason ohradil svou zahrádku roubením z kapitánského můstku, a když Purcell položil ruku na dvířka, měl příjemný pocit čehosi důvěrně známého. Jeho prsty poznaly dubové zábradlí ze zádi. Dali tam nové, právě než vypluli z Londýna, a všechno se dělalo tak naspěch, že nebyl ani čas je natřít a nalakovat. Spokojili se tím, že je napustili lněným olejem a dřevo si zachovalo svůj drsný povrch.

Když procházel těch pár kroků dělících ho od chatrče, uvědomil si Purcell ke svému úžasu, jak je ta ohrádka maličká. Mason nevyužil ani desetiny půdy, jež mu byla přidělena.

Zaklepal lehce na dveře a po chvíli znovu. Nikdo se neozýval. Purcell řekl:

„To jsem já, Purcell, kapitáne.“

Uplynulo několik vteřin. Pak se za dveřmi ozval Masonův hlas:

„Jste sám?“

„Ano, kapitáne.“

Znovu bylo ticho a Masonův hlas řekl:

„Otevřu vám. Ustupte o dva kroky.“

„Prosím?“

„Ustupte o dva kroky.“

V Masonově hlase zaznělo cosi jako hrozba a Purcell uposlechl. Čekal ještě pár vteřin a právě v okamžiku, kdy se začínal domnívat, že mu Mason neotevře, zaskřípaly dveře ve stěžejích a na prahu stanul rozkročen Mason s puškou pod paží, hlaveň namířenu přímo před sebe.

„Zvedněte ruce, pane Purcelle.“

Purcell zrudl, zastrčil ruce do kapes a řekl suše:

„Jestli mi už nevěříte, je zbytečné, abychom spolu hovořili.“

Mason se na něj chvíli upřeně díval.

„Promiňte, pane Purcelle,“ řekl už vlídněji, ale hlaveň pušky nesklonil. „Myslel jsem, že si to ti bandité rozmysleli a že vás zneužívají k tomu, abych jim otevřel...“

„Nemám ve zvyku dát se od někoho zneužívat,“ řekl Purcell chladně. „Krom toho se nemusíte bát žádného obratu. Námořníci to odhlasovali a nikdy nebudou jednat v rozporu s výsledkem vlastního hlasování.“

„Vlastního hlasování!“ ušklíbl se Mason. „Pojďte dál, pane Purcelle, prosím vás, a zavřete za sebou.“

Purcell uposlechl. Jak kráčel kupředu, ustupoval Mason dovnitř chýše a mířil před sebe, dokud Purcell nezavřel dveře.

Purcell se octl v maličké předsínce, z níž vedla dál další stejně malá dvířka.

„Pojďte, jen pojděte, pane Purcelle,“ řekl Mason, hledě káravě na po pás vysvěceného důstojníka.

Sám byl totiž jako obvykle oblečen, obut a upjat až ke krku.

Přešel za Purcellova záda. Ozvalo se řinčení železa. Mason zamykal svou pevnost na závoru.

Purcell strčil do dvířek, nahlédl dovnitř a s otevřenými ústy zůstal stát na prahu. Místnost, do které hleděl, byla až do nejmenších podrobností rekonstrukcí Masonovy kajuty na *Blossomu*. Bylo tu všechno: sklápěcí lůžko s dubovou ochrannou deskou, velká truhla, stůl se dvěma mohutnými křesly, čtvercová okénka se záclonami z bílého plátna, tlakoměr, pod sklem modely znázorňující postup stavby *Blossomu*, a proti Purcellovi přepážka z krásného leštěného mahagonu s nízkými dvířky s měděným knoflíkem. Tato dvířka vedla na lodi do chodbičky spojující zád' s přídíl, kdežto zde se jimi zřejmě vcházelo do další místnosti, dojista právě tak veliké, jako byla tahle malá, protože Mason šel ve své snaze o přesné napodobení tak daleko, že při stavbě pokojíku na pevné zemi dodržel skrovné rozměry své kajuty.

„Posad'te se, pane Purcelle,“ řekl Mason.

Sám se usadil na druhé straně stolu a pušku opřel o lůžko. Chvíli byli oba v rozpacích. Purcell hleděl mlčky na nohy stolu a ke svému úžasu si všiml, že tu jsou i malé dubové klíny, zatlučené kolem nich pevně do podlahy stejně jako na *Blossomu*, jako by se Mason obával, že by se ostrov náhle mohl začít naklánět a kymáčet a posunout tak nábytek.

Jindy by se byl Purcell téhle drobnosti usmál, teď ho však spíš skličovala. Náhle si uvědomil celou marnost své návštěvy.

Mason se na Purcella nedíval. Jeho šedé oči byly upřeny na tlakoměr. Po chvíli na sobě ucítil Purcellův pohled a řekl starostlivě:

„Klesá, pane Purcelle. Od rána v jednom kuse klesá. To bude krupobití.“

„Když dovolíte, kapitáne,“ řekl Purcell, „mám pro vás návrh.“

„Mluvte, pane Purcelle,“ pokynul Mason, povytáhnuv nedůvěřivě obočí.

To jsem ještě ani nezačal, napadlo Purcella. A už se uzavřel. Všechno, co navrhuje někdo jiný, je předem podezřelé.

„Kapitáne,“ začal Purcell znovu, „s jednou věcí tady nepohneme, ani vy, ani já. Na ostrově existuje dnes skutečná výkonná moc.“

„Nerozumím vám,“ řekl Mason.

„Nu,“ zrozpačitěl Purcell, „chci říci asi tohle: od dnešního rána vás na tomhle ostrově už jenom já oslovuji kapitáne.“

Mason zamrkal, zrudl a odsekl suše:

„Děkovat vám nebudu. Konáte jen svou povinnost.“

„Ano, kapitáne,“ přisvědčil Purcell, ztrácejí chuť k dalšímu rozhovoru.

Z *Blossomu* zbude za chvíli jen hromádka popela na březích Pacifiku, ale mýtus o „prvním po Bohu na palubě“ trvá... Kormidluje pryč, ale Mason stále řídí loď. Ani bouře nehrozí, ale on nespouští oči z tlakoměru. Nic se tu nekymácí, a přece zarazil u nohou stolu do podlahy klínky. Není už třeba povelů, které by vydával, ale v námořnících pořád ještě vidí svoje lidi: Mason je jejich kapitána Purcell první důstojník.

„Po mém soudu, kapitáne,“ pokračoval přece jen Purcell, „bychom měli vzít na vědomí, že tu námořníci vytvořili cosi jako parlament.“

„Parlament!“ ušklíbl se Mason z vysoka. „Parlament!“ opakoval, napřáhnul paže, a v jeho hlase se ozvalo crescendo pohrdání a vzteku. „Parlament! Neříkejte, pane Purcelle, že vy berete tenhle parlament ,vážně‘!“

„Jak jinak,“ řekl Purcell. „Málem vás dal oběsit.“

Mason zrudl; v návalu zlosti se mu roztrásl každý rys v obličeji a uplynula dobrá vteřina, než se mu podařilo vrátit své tváři zdání klidu. Jakmile to dokázal, upřel na Purcella pohled plný zášti.

„Co se toho týče,“ prohlásil ledově, „mohl jste si ušetřit námahu jít mne hájit před těmi bandity. Ujišťuji vás, že bych se byl velmi ochotně smířil s tím, aby mne oběsili v tutéž chvíli, kdy pálili *Blossom*.“

Purcell se díval na nohy stolu. Bylo to k neuvěření. Zrovna jako na obrázku. Kapitán umírá spolu se svou lodí. A protože je na pevné zemi a

nemůže se s ní potopit, dostává se mu alespoň toho zadostiučinění, že ho pověsí ve chvíli, kdy plameny hltají jeho loď... Na tohle tedy myslel, napadlo Purcella, když tam stál pod oprátkou jako svíčka.

„Domníval jsem se, že konám svou povinnost, kapitáne,“ vzhledl smířlivě k Masonovi.

„Nikoli, pane Purcelle,“ vybuchl Mason, „nekonal jste svou povinnost. Vaší povinností bylo opřít se těm povstalcům silou – řekl jsem silou – a ne s nimi vyjednávat.“

Zamnul si kolena dlaněmi a pokračoval už mírněji:

„Ale nic vám nevyčítám. Sám jsem na okamžik zakolísal. Měl jsem toho hlavního štváče přímo u ústí hlavně a nevystřelil jsem. A měl jsem vypálit,“ uhodil pěstí do kolena, šedé oči upřeny do prázdna. „Jakmile by bylo po tom lumpovi, ostatní by se vrátili ke svým povinnostem...“

„Námořníci se možná domnívali,“ ozval se Purcell po chvíli, „že jenom předjímají vaše vlastní rozhodnutí. Sám jste přece prohlásil na Tahiti, že jakmile se usadíme na ostrově, bude třeba *Blossom* spálit.“

„Ale ne takhle!“ zvolal Mason pobouřeně a vstal ze židle. „Ne takovým barbarským způsobem. Jsou případy, pane Purcelle, kdy může kapitán považovat za svou povinnost zničit svoji loď. Ale domníváte se snad, že kdykoli jsem uvažoval o potopení *Blossomu*, představoval jsem si tuhle anarchii, ten křik a smích?... Nikoli. Povím vám, co jsem si představoval: viděl jsem námořníky nastoupené v řadě na pláži, ponořené v hluboké mlčení, sebe, jak pronáším pár prostých slov, když jsem nejprve dal povel spustit vlajku a zapálit, a jak zdravím loď, která tak říkajíc mizí v plamenech...“

Odmlčel se. Podívaná, kterou tu právě vylíčil, ho dojala a Purcell si ke svému úžasu všiml, že má v očích slzy. Jako na obrázku, pomyslel si. Docela jednoduše ‚zapomněl‘, že zabil Burta a uloupil loď rejdářům.

„Od vašeho příchodu zase klesl o jeden dílec,“ řekl náhle Mason, oči znepokojeně upřeny na tlakoměr.

Vstal a pečlivě zavřel obě okénka, jako by se obával, že by vzedmuté vlny mohly smést nábytek v kajutě. Už předtím tu bylo horko, ale teď měl Purcell pocit, že se zalkne. Až ke krku upjatému Masonovi to zřejmě nevadilo. Šťastná nátura, říkal si Purcell. Cítil, jak mu pot stéká po zádech a v pažích mu od horka běhají mravenci, až to není k vydržení. Mason se opět posadil.

„Kapitáne,“ řekl Purcell pevně, „přišel jsem k vám s návrhem.“

„Poslouchám,“ odpověděl Mason, jako by byl někde za horami.

Purcell hleděl na hranatou hlavu před sebou, na to zatvrzelé čelo a mohutnou čelist. Všechno v té tváři se zdálo pevné, neprostupné, neproniknutelnější než skála.

„Kapitáne,“ začal s tíživým pocitem bezmocnosti a neúspěchu, „v tom parlamentě, který námořníci vytvořili, se věci rýsují zhruba takhle: existují dva tábory. V jednom je Mac Leod, White a Smudge, k druhému patří Baker, Jones a já. Mezi oběma tábory plují dva kolísavé živly: Hunt a Johnson. Nikdy se nedá s jistotou předem uhodnout, jak budou hlasovat, ale obvykle hlasují s Mac Leodem. A tak je si Mac Leod jist většinou a stává se bezmála králem na ostrově...“

Odmlčel se a pak pokračoval.

„Považuji takový stav věcí za krajně nebezpečný a přicházím k vám se dvěma návrhy, jak situaci zlepšit.“

Vždyť mě vlastně ani neposlouchá, blesklo Purcellovi hlavou. A přece jeho život na ostrově, můj život, život námořníků, vztahy mezi námi a Tahitány, zkrátka všechno, úplně všechno závisí na jeho rozhodnutí. Musí to pochopit! řekl si v duchu stejně naléhavě, jako by se modlil. Sebral veškerou odvalu, podíval se Masonovi do očí a pečlivě hláskoval, vkládaje do svých slov tolik síly, kolik jen byl schopen.

„Navrhuji dvojí řešení, kapitáne. První, abyste se sám účastnil všech shromáždění a také osobně hlasoval. Druhé, abyste právě svým hlasem pomohl k hlasovacímu právu Tahitánům.“

„Vy jste se asi zbláznil, pane Purcelle,“ řekl Mason skomírajícím hlasem.

Hleděl na Purcella vyvalenýma očima. Úžas ho bezmála připravil o řeč nebo o schopnost vybuchnout.

„Nechte mě, abych vám to vysvětlil,“ pokračoval Purcell ohnivě. „Především je spravedlivé, aby Tahitáné byli členy shromáždění, protože rozhodnutí tam přijatá se budou vztahovat i na ně. Krom toho si vás velice váží a jejich hlasy, společně s vaším, mým, Jonesovým a Bakerovým nám umožní získat většinu a neutralizovat Mac Leoda...“

Uplynula celá vteřina. Mason se napřímil v křesle. Opřel se rukama o opěradla a probodl Purcella planoucím pohledem.

„Pane Purcelle,“ řekl konečně, „já nevěřím vlastním uším. Vy mi tu navrhuje, abych já, Richard Hesley Mason, velitel *Blossomu*, zasedl mezi tou povstaleckou sebrankou, diskutoval s nimi a *hlasoval*! Řekl jste

to přece: *Hlasoval!*... A jako by to nestačilo, žádáte ještě, aby vedle těch chlapů, kteří jsou sice bandité, ale přece jen Britové, směli zasednout negři, ano, tak jste to řekl, negři. Pane Purcelle, váš návrh je tak urážlivý...”

„Nevidím v tom, co navrhuji, nic urážlivého,“ poznamenal Purcell suše. „Volba je docela prostá: buď se zavřete ve své chatrči a ztratíte veškerou kontrolu nad během událostí, nebo se odhodláte jednat, a pak je tu jenom jedna cesta, to jest zaujmout místo ve shromáždění a s pomocí Tahit'anů vytlačit Mac Leoda z jeho postavení.“

Mason vstal, nepohnuv jediným svalem v tváři. To znamenalo konec rozhovoru. Purcell se zvedl rovněž.

„Je ještě třetí cesta, pane Purcelle,“ řekl Mason a jeho pohled minul Purcellovu hlavu a utkvěl přísně kdesi nad ní, na jakémsi bodu na stropě. „A ta jediná je slučitelná s mou ctí.“

Po krátké přestávce dopověděl:

„A ta znamená čekat.“

„Čekat nač?“ zeptal se dost zprudka Purcell.

„Čekat,“ odpověděl Mason s výrazem naprosté jistoty, „až lidé začnou mít dost Mac Leodových bláznovství a přijdou za mnou do mé kajuty požádat o rozkazy.“

Tohle Purcella odzbrojilo. Mason žil ve světě utkvělých představ. Viděl námořníky, jak klepou na dveře jeho chatrče, rozpačitě mačkají čepici, drbou se na hlavě a říkají, klopíce oči: „Kapitáne, přišli jsme vás požádat, abyste se opět chopil kormidla...“

„Máte ještě nějaký jiný návrh?“ zeptal se Mason chladně.

Purcell zvedl hlavu a podíval se na něho. Mason tu stál proti němu mohutný, rovný jako pravítko, prsa ven, ramena zpátky, s hranatou hlavou sedící na osmahlém námořnickém krku: 80 kg odvahy, námořnických zkušeností, zatvrzelosti a predsudků.

„Nemám žádný jiný návrh,“ řekl Purcell.

„Nu, v tom případě vám půjdu otevřít.“

Uchopil pušku, odstrčil závoru, ustoupil, a když Purcell procházel dveřmi, namířil hlaveň směrem, odkud vnikalo světlo. Nepromluvili už ani slovo.

Dveře zaklaply a Purcell slyšel, jak zapadla závora a zarachotil klíč.

Pětí kroky přešel nepatrný ohrazený dvorek, sehnul se a jeho ruka spočinula na petlici vrátek. V tu chvíli pochopil: Mason dal i svému dvorečku rozměry velitelského můstku na *Blossomu*.

KAPITOLA VII

Ženy musely čekat ještě celý dlouhý týden, než byly všechny chatrče na ostrově pod střechou. Mac Leod jako tesař se rozhodl, že nikomu jinému nedovolí budovat krovy z palmových kmenů, a sám plnil tento úkol s pomalou důkladností. Péče, kterou téhle práci věnoval, nebyla ostatně marná, protože prudký vítr od severovýchodu se často opíral do vesnice navzdory cloně stromů, která ji chránila od moře.

3. prosince, když předtím pracoval po celý den ve žhnoucím slunci, dospěl Mac Leod k názoru, že chatrče jsou hotovy. V poledne se Britové sešli uprostřed vesnice a po krátké poradě se usnesli svolat ještě téhož dne na devátou hodinu večer shromáždění, na němž se rozhodne, jak budou rozděleny ženy. Purcell neprodleně přetlumočil tuhle novinu, jež vyvolala horečnou činnost ve stanu Tahit'ánek. Pro každou z nich byl tenhle večer vyvrcholením – ať už šťastným či nešťastným – tří měsíců čekání, plánů a intrik.

Poslední shromáždění – to, jež rozhodlo o spálení *Blossomu* a soudilo Masona pro pokus vraždy – se konalo bez přípravy přímo na útesu. Protože teď však měli dost času, aby se rozhodli, zvolili bez diskuse za místo zasedání banyán. Obrovitý strom byl sice dosti daleko od vesnice, to jest až na druhé planině, a aby se k němu dostali, museli vyšplhat na prudký svah spojující první planinu s druhou, ale důvody volby byly především citové. To pod banyánem se totiž námořníci poprvé sešli a v tajnosti se jednomyslně usnesli, že už nebudou důstojníky oslovovat podle hodnosti. Třebaže se tohle hlasování týkalo, alespoň zdánlivě, jenom podružné otázky, právě v tuto chvíli se poprvé cítili vysvobození z otroctví vládnoucího na palubě.

Uprostřed vesnice postavili přístřešek, chránící před nepohodou zvonec z *Blossomu* a obrovské hodiny, které zdobívaly důstojnickou jídelnu. Každý tam mohl kdykoli zjistit, kolik je hodin, a zburcovat obec zvoněním na poplach. Sotva bylo po večeři, shlukly se před budkou

všechny ženy kromě Ivoy a minutu za minutou sledovaly prudké trhavé pohyby velké ručičky. Protože žádná z nich dosud neznala hodiny, nemělo tohle pozorování valný smysl a Purcell, který zahlédl skupinku z dálky mezi stromy, jim zašel vysvětlit, že si příliš přispíšily.

Daly se do smíchu. To vůbec nevadí, počkají, baví je čekat. Neustále se smějící obklopile Purcella. Neví Adamo, který *Peritani* si vyvolil Horou? Itihotu? Tumatu? Vau? Purcell zvedl ruce, jako by si zacpával uši, a smích ještě zesílil. Kolem něho se míhaly velké černé oči, zuby lesknoucí se jako bílý záblesk v tmavých tvářích. Bílé byly květy tiaré v nádherných kadeřavých černých vlasech, spadajících až ke stehnům. Purcell je přátelsky pozoroval. Jejich silné rty byly nevinně pootevřeny, za nimi se leskly zuby jako tesáky a jejich smích se perilil v jasném zpěvavém crescendu. Mluvily všechny najednou. É, Adamo, é! É, Adamo! Vybere si Adamo jinou ženu než Ivou? „Ne! Ne!“ energicky se ohradil Purcell. Ozvalo se pochvalné mručení. Adamo je takový něžný! A věrný! Nejlepší *tané* na ostrově! „Děťátko moje!“ rozrazila Omaata zástup *vahiné* a přivinula Purcella k řadům tak pevně, až vykřikl. Nový výbuch smíchu. „Vždyť ho polámeš, Omaato!...“ Obryně uvolnila sevření, ale zajatce nepustila. Její velké oči byly vlhké a obrovskou snědou a svalnatou rukou ho hladila po světlých vlasech. „Děťátko moje, děťátko moje, děťátko moje...“ Purcell se ani nepokoušel vyprostit. Na ramenou mu těžce spočívala obrovská ruka, tvář měl zabořenu do nesmírného nahého prsu, dusil se, byl v rozpacích, dojímal ho to a poslouchal, jak se v Omaatině hrudi tvoří ozvěna jejího hlubokého hlasu, hučícího jako vodopád. Nad Purcellovou hlavou svítily Omaatiny oči jako dvě jezera něhy. Její dojetí se postupně přenášelo na ostatní *vahiné*, které se přestaly smát, obstoupily těsně Purcella a dotýkaly se, celé zjhlé, konečky prstů jeho zad. Adamo má takové světlé vlasy, je tak čistý a tak něžný. Náš bratr Adamo, náš bratříček Adamo, náš hodný bratr Adamo. Konečně ho Omaata pustila. „Řekl jsem vám,“ vydechl Purcell celý rudý a rozcuchaný, sotva popadá dech, „řekl jsem vám, že máte spoustu času. Dost času jít na pláž a vykoupat se.“ Ó ne, raději počkají. „Na shledanou, Adamo. Na shledanou, bratře. Na shledanou, děťátko moje.“ V tom okamžiku se velká ručička na hodinách prudce pohnula, trhavě se o kousek posunula a pak znehybněla, když předtím ještě trochu couvla, jako by brzdila svůj rozběh. Adamo řekl, že mají spoustu času. „*Aué*, já se jdu učesat,“ prohlásila Itia.

V 8,35 hod. se na *Nordest St.* objevil White, pustil se přes náměstíčko a došel až k budce. Když ho ženy spatřily, zmlkly a ustoupily, aby mohl projít. Míšencův tichý krok, jeho nažloutlá kůže a smolné oči, skoro ztracené v úzkých štěrbinách mezi víčky, na ně silně působily. A vážily si ho. Byl vždycky tak zdvořilý. White prošel mezi nimi, pozdravil bradou, otočil se k nim zády, napřáhl paži a opřel se o sloupek. Nakrčil obočí, aby v houstnoucím šeru rozeznal, jak daleko dospěla ručička. Také on se tu objevil příliš záhy a zůstal nehnutě stát dobrých pět minut. Jenom jednou se ohlédl, jeho neproniknutelné oči přelétly tváře kolem a utkvěly na okamžik na Itiině tváři. Když velká ručička ukázala za pět minut tři čtvrti, uchopil slavnostně tyč u zvonce a po několik vteřin jí mocně a pravidelně pohupoval sem a tam.

Purcell s Ivou vyšli z chatrče trochu později. Nejprve spatřili jasnou zář dvou pochodní, tančících podél *Banyan Lane*, a jak přicházeli blíž, rozeznali podle siluet v osvětleném podrostu dlouhou řadu ostrovanů. Doléhal k nim smích, útržky písní a tahitské volání. Bylo teplo a tak byli všichni až na Mac Leoda vysvěčeni do půl těla; když přišli blíž, rozeznal Purcell Angličany podle světlejší barvy pleti. Obě pochodně, jedna v čele, druhá na konci zástupu, nedávaly dost světla, a tak Purcell poznal teprve podle bílého trička, že Mac Leod kráčí před ním. Když oči uvykly šeru, všiml si, že Skot má křížem přes prsa ovinuté lano, v jedné ruce dva kolíky a na konci druhé hubené paže mu visí tesařská palice. Po jeho boku rozeznal vyzáblou postavu Smudgeovu. Při chůzi se mu u pasu houpal dvourohý důstojnický klobouk. Oba mlčeli. Když se Purcell zařadil do zástupu, tvářili se, jako by ho neviděli. Smudge se však po chvíli ohlédl a dlouze se zahleděl na Ivou.

Když se blížili ke druhé planině, odtrhla se čelní pochodeň od zástupu a vracela se směrem k nim. Muž, který ji nesl, zvedal ji vysoko nad hlavu, zřejmě aby ho nespálily jiskry, které z ní s prskotem vyletovaly. Byla to poutavá podívaná, protože vysoko nad hlavami bylo vidět jen pochodeň a světelný opar kolem; pod ní pak dlouhou temnou paži, jež ji držela, a ještě níž nehluchně se blížící nejasnou siluetu.

„Purcelle?“ ozval se Whitův zpěvavý hlas.

„Tady,“ řekl Purcell.

Zůstal stát, zaclonil si oči dlaní, aby je chránil před jiskrami z pochodně, kterou White mezitím sklopil tak, aby její hořící konec mířil k zemi. V tom okamžiku se jeho tvář vynořila ze tmy a zespoda dopadající

světlo ještě zdůrazňovalo jeho lícni kosti Orientálce a ke spánkům ubíhající obočí.

„Purcelle,“ řekl White, „mám pro vás dopis od Masona. Nepřijde na shromáždění. Kdyby o něm byla řeč, máte jeho dopis přečíst.“

„Děkuji,“ řekl Purcell.

Vzal dopis, všiml si, že je zapečetěný, a zastrčil ho do kapsy.

„Kvůli tomu jste se nemusel vracet,“ dodal zdvořile. „Byl byste mi ho odevzdal pod banyánem.“

„Bál jsem se, abych nezapomněl,“ vysvětlil White.

Pochodeň se znovu vyhoupla do výše a zamířila k čelu zástupu, tentokrát však rychleji, takže plamen poskakoval ve tmě nahoru dolů. White zřejmě utíkal. Je svědomitý. Řekli mu, aby odevzdal dopis, tak ho odevzdal. Požádali ho, aby svítil v čele, a on svítí. A dokonce utíká, aby tam byl se světlem dřív. Kdybych jen věděl, co proti mně má... Takové myšlenky táhly Purcellovi hlavou a bylo mu smutno. Po několik vteřin měl nepříjemný pocit, že je na něm páchána nespravedlnost.

Na místě, kam nejdále sahala poslední z velkých větví banyánu, zatloukl Mac Leod palicí do země oba kolíky, asi na pět stop od sebe. Když byl hotov, vytáhl z kapsy rybářský vlas a připevnil pochodně tou spodní, tenčí částí ke kolíkům. Pak před sebou oběma rukama naznačil velikánský kruh a pokynul Britům, aby se usadili kolem světelných zdrojů. Sám usedl opíraje se pohodlně o jeden ze vzdušných kořenů, výšící z větve banyánu.

Ostatní okamžik rozpačitě váhali. Až dosud vždycky jednali vstoje. Ve chvíli, kdy se rozhodli usednout, nabyla volba místa snad až přílišného významu. Všechno se nakonec odehrálo tak, jak bylo možno předvídat. Smudge usedl po Mac Leodově pravici, zády k banyánu, White pak vlevo od něj. Proti Mac Leodovi, oddělen od něho pochodněmi, se uvelebil Purcell a po jeho boku Jones s Bakerem. Na obou koncích Hunt s Johnsonem. Všichni až na Huntu si s úžasem uvědomovali, jak je to rozmístění vlastně přesným odrazem složení jejich shromáždění. „Tak já jsem tedy opozice Jeho Veličenstva,“ pomyslel si Purcell s trpkou ironií. „Až tam jsme došli. Až tam jsme už stačili dojít. Vinou toho blázna Masona.“

Tahitanky se rozesadily za Purcellem, vzrušeně se chichotaly a bez ustání si cosi šeptaly. Všech šest Tahitánů zůstalo stát kousek stranou za Huntovými zády. Čekali, až je Mac Leod vyzve, aby se usadili kolem

pochodní, a když pochopili, že byli z kruhu vyloučeni, nebylo z jejich nehybných tváří možno vyčíst ani zklamání, ani hněv, nýbrž drželi se zpátky, upírajíce oči na *Peritani* a usilovně se snažíce uhodnout, co se bude dít. Méně schopni než většina Tahitěanek naučit se jakémukoli cizímu jazyku, nerozuměli ještě žádný natolik anglicky, aby mohli sledovat průběh debaty.

Mlčenlivost Angličanů a odstup, který si udržovali, zapůsobily nakonec na ženy. Přestaly se chichotat a napjaté, vzrušené a téměř slavnostní ticho se vznášelo nad třiceti lidskými tvory, kteří měli žít na téhle úzké skále pospolu až do smrti.

Mac Leod tu seděl vzpřímený, nohy zkřížené, opíraje se zády o kořen banyánu. V ruce držel stočený provaz, na kterém námořníci málem oběsili Masona. Ani nerozvázali smyčku. Visela nehybně, provaz byl trochu zvlhlý a těsně před smyčkou bylo vidět skvrnu od dehtu, které si Purcell tak dobře všiml v den Masonova procesu, ovšem už ne černou, ale šedou, vybledlou. Světlo obou pochodní dopadalo z vysoka na vyhublou Skotovu tvář, hladíc ho po úzkém čele, hloubíc kolem lícních kostí dvě hluboké jámy a zdůrazňujíc jeho zahnutý nos, takže vypadal jako zakřivená čepel. V nastalém tichu se zraky všech obrátily směrem k němu. Mac Leod však mlčel, dobře si vědom, jaké místo zaujal na ostrově, jist sám sebou a pevně spoléhaje na zdroje své výmluvnosti. Šedé oči upíral přímo před sebe, vychrtlé, jako struna napjaté tělo ve špinavém bílém tričku se ani nepohnulo, a tak s obratností herce prodlužoval čekání diváků.

„Co kdybychom začali,“ řekl Purcell suše.

„Okamžiček,“ zvedl Mac Leod slavnostně pravici, „jenom ještě slovíčko. *Gentleman*“ pokračoval pak bez přestávky, jako by se ‚synáčkové‘ nebo ‚námořníci‘ nehodilo pro tak vážnou chvíli, „nadešel čas podělit se o ty Indiánky.¹⁰ Dávno se na to chystáme, a už se to musí udělat, protože, *gentleman*, nemůžeme už dál žít v chlípnosti a hříchu jako na *Blossomu*. Ne že bych byl proti hříchu. Když je člověk mladý a rve se s vlnami, tak to chvíli jde. Ale teď, když jsme na suchu a každý má vlastní střechu nad hlavou, musí být pořádek, Bůh mě zatrat! Každý musí dostat zákonnou manželku. Jinak bysme jaktěživi nezjistili, čím jsou

¹⁰ Britští námořníci nazývali Indiánkami všechny ženy v Tichomoří, bez ohledu na rasu.

ty mrňata, co se tu budou rodit! A komu odkážu svůj dům, když ani nevím, kdo je můj syn!“

Odmlčel se. Dvacet let se plavil po mořích, pomyslel si Purcell, ale pořád je to sedlák z Highlands. Nemá nic než čtyři prkna na pustém ostrově, a myslí na to, že je odkáže synovi...

Mac Leod pokračoval zvýšeným hlasem:

„Podělíme se tedy o Indiánky. Navrhuji vám tohle: Kdyby se našel nějaký zkurvysyn, který by nesouhlasil a chtěl tu samou Indiánku jako jeho soused, rozhodneme mezi nimi hlasováním. A co se odhlasuje, to se bude dodržovat! Takový je zákon! Najde se možná námořník, kterému nebude po chuti, že mu vítr zrovna nezafoukal do plachet. V tom případě mu rovnou říkám: zákon je zákon, synu. Jsme tady bílí mezi sebou a zákony dělá naše shromáždění. Jestli je Masonovi milejší trčet na suchu, než doplout až sem k nám, je to jeho věc. Ale zákon je zákon, i pro Masona, ať si je třeba důstojník! Tady nebudou žádné rvačky. Jestli se najde námořník, který vytáhne kudlu na nějakého křesťanského zkurvysyna, tak ať si vzpomene, jaký zákon jsme odhlasovali na útesu po procesu s Masonem... Tuhle je provaz, víc snad nemusím vykládat. Podívejte se na něj, synáčkové. Je možná už trochu odřený, ale pořád je to poctivý konopný provaz a na celém ostrově není chlap, který by byl tak těžký, aby ho tenhle provaz neunesl...“

Znovu se odmlčel a potom, drže v levici stočený provaz, pozvedl druhou rukou do vzduchu smyčku a zamával jí napravo, nalevo i před sebou jako kněz třímající relikvii, které se klanějí věřící. Pak se usmál, tváře se mu propadly po obou stranách ostrého nosu, pod kůží mu jasně vystoupily všechny svaly na čelisti a mezi rty se objevila sarkastická rýha.

„Synové moji,“ pokračoval, „jestli se někdo z vás touží kouknout na nebe touhle škvírou, stačí, když vytáhne kudlu.“

Položil si provaz na kolena, oči se mu leskly v temných prohlubních očních důlků, rty tiskl v tichém úšklebku a pohledem sjel po přítomných. Purcell cítil, jak se Baker dotkl jeho lokte. Otočil se. Baker se k němu naklonil a zašeptal mu do ucha: „Mně se tohle vyhrožování nelíbí. Vypadá, jako by měl něco za lubem.“ Purcell mlčky přikývl. Za Huntovými zády si Tahitáné cosi spěšně povídali a pak se Tetahiti hlasitě zeptal, obraceje se směrem k ženám: „Co říkal Kostra?“ Omaata

se vzpřímila v pokleku: „Říká, že si rozdělí ženy a kdo nebude spokojen, toho pověsí.“

„Pořád by jen věšel!“ procedil Tetahiti pohrdavě. Mručení, ozývající se z místa, kde stáli Tahit'ané, zesílilo, ale ne dost, aby Purcell rozuměl, co si povídají.

Mac Leod zvedl ruku na znamení, že žádá o ticho, a čekal. Jak tu tak seděl se vztyčenou paží, nohy pod sebou, s tělem vzpřímeným jako velekněz, připomínal ve světle pochodní kouzelníka při tajemném obřadu. Za ním bylo možno vytušit vysokou temnou hradbu banyánu a sloupoví, jež ho podpíralo.

„Synové moji,“ promluvil konečně, „budeme postupovat takhle. Smudge umí psát a napsal vaše jména na kousky papíru. Požádám Purcella, aby přezkoumal, jestli na někoho nezapomněl. Až to bude, složíme papírky, nasypeme je do Burtova klobouku a nejmladší z nás, to znamená Jones, bude tahat. Ten, co vytáhne jeho jméno, řekne: ‚Já chci Fainu, nebo Rahu, nebo Itihotu...‘ Jestli nebudou námitky, má ji mít. Ale když se některý chlap ozve: ‚Proti‘, tak se bude hlasovat a holku dostane, kdo získá většinu...“

Purcell vstal a řekl rozhořčeně:

„Nepřipustím takový postup. Vždyť to je skandál. Nikde se tu nebere nejmenší ohled na ženin souhlas.“ Mac Leod pohrdavě odfrkl.

„Bůh mě zatrat‘,“ prohlásil, rozhlédnuv se kolem, „jestli jsem čekal tuhle námitku. Člověk by řekl, že vůbec neznáte divošky, Purcelle. Jeden nebo druhý, to je pro ně pořád jedno. Však jsme to viděli na *Blossomu*...“

Z několika úst se ozval smích a Purcell řekl rezavě:

„Co jste tu teď řekl o Tahit'ankách na *Blossomu*, by se mohlo také vztahovat na jistý počet počestných poddaných Jeho Veličenstva. Tahit'anky nežily v promiskuitě samy.“

„To není jedno a totéž,“ odsekl povýšeně Mac Leod.

„Nevím proč,“ řekl Purcell. „Na mou duši nevím, proč požadujete po ženách ctnost, která vám samotným chybí. Na tom ostatně nesejde. Problém je v něčem jiném. Souhlasím s vámi, když říkáte: ‚Musí být pořádek.‘ Ale můj souhlas končí tam, kde se chcete obejít bez souhlasu žen. To už pak není žádný pořádek, Mac Leode, to je násilí.“

„Můžete si tomu říkat jak chcete,“ prohlásil pohrdavě Mac Leod, „mně z toho není ani teplo, ani zima. Já mám totiž svůj názor na

manželství, abyste věděl, a nebyl jsem to já, kdo ho vynalezl. Představte si, že místo abych tu hnil, bych byl zase doma v Highlands a našel tam takovou *lassie*, co by se mi líbila. Vypravil bych se za jejím pantátou a řekl bych mu: ‚Mister, jsem na tom tak a tak, jestlipak byste mi dal svou dceru?‘ A když si se starým pláceme, tak vůbec nevím, kdo by se té krasotinky ptal, co si o tom myslí! Ba ne, milý pane! A taky si nedovedu představit, že by se stavěla na zadní! Koneckonců,“ dodal s jízlivým úsměvem, „jsem uplácáný zrovna jako ostatní, jenom mi kosti trochu chrastí, když si chci sednout, ale můžete si být jist, že bych si vybral nějakou pěkně vypolstrovanou, abych si nenarazil žebra, když sebou na ni plácnu...“

Znovu se ozval smích. Když umlkl, Mac Leod pokračoval:

„Takhle nějak by to vypadalo u mě v Highlands, Purcelle, a nevím, proč bych se měl plazit po kolenou před nějakou zatracenou černoškou a dělat, co jí na očích uvidím, jenom proto, že jsem odsouzen žít na tomhle prokletém divokém ostrově zrovna uprostřed Pacifiku.“

„Nejde o to dělat, co jí na očích uvidíte,“ řekl Purcell, popuzen Mac Leodovou demagogií, „ale o její souhlas s tím, abyste si ji vzal za ženu.“

Starý Johnson zvedl ruku, jako by žádal o dovolení promluvit, neklidnýma očima se zahleděl přes svůj velký nos a řekl nakřáplým hlasem:

„Kdybyste dovolil, poru...“

Vzhlédl k Mac Leodovi jako přistižený pes a hned se opravil:

„Když dovolíte, Purcelle. Předpokládejme, že řeknu: ‚Já chci Horou‘ a Horoa nebude chtít. Pak řeknu: ‚Chci Taiatu‘ a Taiata taky nechce. Tak řeknu: ‚Chci Vau‘ a Vaa nechce. Zkrátka, vyjmenuju je všechny a ani jedna nechce...“

Zvedl oči, vzhlédl k Purcellovi a řekl poděšeně:

„Jedno k druhému: nemám ženskou.“

„Věřte mi,“ namítl Purcell, „že je lepší nemít ženu vůbec, než ji mít bez jejího souhlasu.“

„Já nevím, já nevím,“ blekotal Johnson, hledě pochybovačně na svého velitele a dotýká se prsty zarudlých skvrn ve vousech. „Když je ženská špatná, tak je špatná, moc špatná, ať se to obrátí tak nebo onak. Ale když je dobrá, Ježíšku, to je pak jako med.“

Odpovědí mu byl smích. Johnson se udiveně zarazil, polekaně se rozhlédl kolem dokola a řekl:

„Já totiž myslel...“

„A copak jsi myslel?“ uchechtl se Smudge.

Mac Leod ho šťouchl loktem do prsou.

„Nech ho mluvit. Pořád ho jen popichuješ...“

Johnson vzhlédl vděčně ke Skotovi a Purcell rázem prohlédl Smudgeovu a Mac Leodovu hru: jeden staříka týral a druhý ho bral v ochranu. A tak k nim byl Johnson poután tím pevněji, napůl ze strachu a napůl z vděčnosti.

„Já totiž myslel...,“ opakoval Johnson, kterému Mac Leodův zásah dodal odvahy.

Napřimil se v dosti ubohé snaze vypadat důstojně a prohlásil kategoricky, jako by byl zvyklý, že mu všichni s úctou naslouchají:

„Přemýšlel jsem o tom, když jste mluvil, Purcelle. Myslím jako o tom souhlasu. Tak pro tohle já tedy nejsem. To ne. Souhlas není to, co si myslíte, Purcelle. Vemte třeba paní Johnsonovou. Ta taky souhlasila, a přece to nebylo ani trochu lepší.“

Tu a tam se zase ozval smích a Mac Leod se zeptal:

„Ještě někdo žádá o slovo?“

Ticho. Mac Leod si prohlížel přítomné jednoho po druhém.

„Jestli už nikdo nic nemá, navrhuji, aby se hlasovalo. Kdo je pro to, abysme ty černošky žádali o souhlas?“

„Zeptejte se spíš, kdo je proti,“ řekl Purcell.

Mac Leod se po něm podíval, pokrčil špičatými rameny a zeptal se znovu:

„Kdo je proti tomu, abysme žádali ty Indiánky o souhlas?“

Zvedl ruku. Hunt ho okamžitě následoval. A pak Smudge, White a Johnson, jeden po druhém.

„Pět hlasů z osmi,“ konstatoval Mac Leod věčně. „Purcellův návrh se zamítá.“

Ostatní mlčeli a Purcell řekl:

„Hunt se přece nemusí bát, že by ho Omaata odmítla. Proč hlasoval s vámi?“

„Zeptejte se ho,“ řekl Mac Leod suše.

Purcell se na něj upřeně podíval, ale už nepromluvil.

„Smudgi,“ řekl Mac Leod, „podej Purcellovi klobouk.“

Smudge vstal, přešel vzdálenost mezi oběma pochodněmi a podal Purcellovi klobouk. Po Burtově smrti si totiž námořníci rozdělili, co po

něm zůstalo, a Smudgeovi připadl jeho dvourohý klobouk. Byl příliš veliký, aby Smudge mohlo třeba jen ve snu napadnout si ho nasadit, ale pověsil si ho ve své chatrči na stěnu jako trofej a zahrnoval ho přívalem nadávek pokaždé, když ho znovu přepadly vzpomínky na Burtovu tyranii a na vlastní zbabělost.

Zatímco Purcell vybíral z klobouku papírky, obracel je ke světlu pochodní, aby mohl přečíst, co je tu napsáno, a znovu je skládal na čtyřikrát, všem jako by se ulevilo a znovu se rozproudil rozhovor. Tahit'anky, stojící až do té chvíle za Huntovými zády, usedly a jaly se, stále šeptem, komentovat, co právě viděly. Omaata se k nim přidala a Purcell slyšel, jak se jí vyptávají na hlasování, jež právě proběhlo. Hunt upíral svá vybledlá očka do prázdna a prozpěvoval si sám pro sebe. Vynaložil veškeré úsilí, aby pochopil, o čem se jedná, a protože se mu to nepodařilo, vzal s úlevou na vědomí, že už nikdo neřeční. Obrovské pěsti položeny na mohutných stehnech, nespouštěl oči z Omaaty a trpělivě čekal, až si k němu přijde sednout. Tahit'anky za Purcellem byly už zase samý smích a chichotání. Dokonale pochopily, oč při hlasování šlo, tropily si smích z toho, že *Peritani* si chtějí vybírat svoje *vahiné*, místo aby čekali, která si vybere je, jako se to dělá odjakživa.

Ani při prověřování lístků nepřestal Purcell sledovat koutkem oka tábor odpůrců. Smudge se o čemsi dlouho tiše radil s Mac Leodem a Mac Leod zřejmě nesouhlasil. White se jejich rozhovoru neúčastnil. Jednu chvíli vstal a šel narovnat nahnutou pochodeň. Jen jedinkrát ho Purcell přistihl, jak sjel neklidným pohledem směrem k ženám. Po jeho pravici si starý Johnson nervózními, trhavými pohyby mnul rudé skvrny ve vousech. Třebaže mu výsledek hlasování zaručoval, že se nevrátí do své chatrče sám, uklidnil se zatím jenom napůl.

Purcell slyšel, jak mu Baker šeptá do ucha: „Zpracovali Johnsona a Huntovi dali na pamětnou.“ Purcell přikývl a Baker tichým, chvějícím se hlasem pokračoval: „Mac Leod se postaví proti mně, až se bude rozhodovat o Avapuhi, a při hlasování vyhraje.“ Purcell se ohlédl a spočinul očima na jemné, snědé Walesanově tváři. Byl sotva tři stopy od něj a v očích měl úzkost. Skutečně ji miluje, pomyslel si. „Prohlédnu si ty lístky ještě jednou,“ řekl. „Vy zatím jděte a řekněte Avapuhi, aby zmizela v džungli, jakmile zvednete pravou paži, a zůstala tam. Bude-li hlasováním přičena Mac Leodovi, vyberte si Horou.“

„Proč Horou?“ řekl Baker pochybovačně. „Vysvětlím vám to.“ Baker zaváhal, pak se však zdálo, že pochopil. Zvedl se. Purcell se ani neohlédl, ještě jednou vzal lístky do levé ruky, znovu je jeden po druhém rozbalil, opět složil a vhodil do klobouku.

Sotva byl hotov, vrátil se Baker na své místo po jeho boku. Naproti stále ještě Mac Leod velice potichu, ale velmi rozhodně rozmlouval se Smudgem. Baker řekl: „Položte ruku na zem. Chci vám něco dát.“ Purcell uposlechl a ucítil v dlani jakýsi tvrdý, chladný předmět. Sevřel prsty. Byl to Bakerův nůž. „Nechte si ho,“ řekl Baker, „mám strach, že bych se neudržel.“ Purcell vsunul sevřenou ruku do kapsy.

„Tak co?“ ozval se Mac Leod hlasitě.

Zvedl ruce a znovu se rozhostilo ticho.

„Přečetl jsem a spočítal devět lístků,“ řekl Purcell. „Na všech devíti jsou jména devíti Britů. Neviděl jsem však žádný lístek se jménem Tahit'anů. Z toho vyvozují, že máte v úmyslu nepočítat s nimi při rozdělování.“

„To jste uhod,“ odvětil tahavě Mac Leod.

„Pak to ovšem není spravedlivé,“ pokračoval Purcell rozhodně. „Takovým počínáním byste Tahit'any zle urazili. Mají stejné právo jako my zvolit si ženu.“

Mac Leod pohlédl postupně na Smudge, na Whita a na Johnsona s výrazem tak samozřejmého triumfu, jako by je volal za svědky, že se právě naplnilo jedno z jeho proroctví. Pak vysunul špičatou bradu směrem k Purcellovi, sklopil bledé řasy a procedil pohrdavě:

„Od vás mě to, Purcelle, nepřekvapuje, protože jste s těmi negry stejně jedna ruka. Bůh mě zatrat', jestli jsem někdy potkal bělocha, který by miloval negry tak jako vy! V jednom kuse s nimi! V jednom kuse je olizujete nebo oni olizují vás! Pojd' sem, ať tě obejmú, dám ti pusinku, pohladím tě, ty můj mazlíčku! Ať je to mužský nebo ženská! Láska jako trám.“

Smudge se zachechtal. I Johnson se usmál odvrátiv spěšně hlavu s rozpačitým výrazem, jako by chtěl adresovat svůj úsměv Mac Leodovi a skrýt ho před Purcellem. „Ten lotr!“ sykl Baker skrze zuby. Mladíček Jones lehce šťouchl Purcella loktem a řekl polohlasem: „Mám ho kopnout?“ Jones byl malý, ale pořízek. Purcell neodpověděl. Jeho krásná, přísná tvář pod světlou křtící jako by byla vytesána z mramoru.

Po chvíli se upřeně zahleděl na jakýsi bod v prostoru nad Mac Leodovou hlavou a řekl klidně:

„Předpokládám, že máte ještě jiné argumenty.“

Baker k němu obdivně vzhlédl. Opláčeje pohrdání pohrdáním vítězil Purcell nad Mac Leodem den co den. Bylo to všechno o třídu výš, v jeho slovech nebylo cítit záměr ranit.

„Jó,“ řekl Mac Leod, „to jó. Když už to chcete vědět, Purcelle, tak tedy mám jiné argumenty, a ty něco váží. Rychle uhněte, než je na vás vykulím. Možná že jsou na tomhle ostrově takoví zkurvysynové, co si možná nevšimli, že je nás tady patnáct chlapů, Britů i negrů, ale jenom dvanáct žen... A teď si zkuste představit, že naházíme do klobouku všechna jména. Co by to asi znamenalo? Přesně to, že tři chlapi, co jejich jména vytáhneme naposled, se budou muset obejít bez ženské.“

S jízlivým úsměškem se rozhlédl kolem sebe.

„Možná že to budou negři... Aleje docela dobře možné, že to budou bílí, a představte si, Purcelle, mně se vůbec nezamlouvá, že by to mohli být bílí. Mně je milejší, aby se bez ženských obešli ti vaši miláčkové než třeba Smudge, White nebo Jones...“

„Se mnou si nedělej hlavu,“ skočil mu do řeči malý Jones a vysunul ramena. „Já si ještě vždycky poradil.“

„Mac Leode,“ řekl Purcell, nakláněje se kupředu, „často spolu nesouhlasíme, ale tentokrát, poslouchejte dobře, tentokrát je to vážné. Představte si, co se stane, až Tahiťané zůstanou sami pod banyánem se třemi ženami, které jim necháte.“

„No copak? Tři ženské pro šest, to není nejhorší. Půl ženské pro každého. To přece vůbec není tak špatné, jedna ženská na dva. Sám jsem někdy neměl ani tolik.“

„Pochopte přece, pobouříte je tak, že se to nedá...“

„Však oni se zas uklidní,“ přerušil ho briskně Mac Leod. „Nic proti nim nemám, Purcelle, pochopte. Nebudu se za ně sice každý ráno modlit, ale nic proti nim nemám. Jenže když mám volit mezi nimi a námi, tak říkám: my. Napřed my.“

„Sám si odporujete.“

„Jak to?“ vzpřímil se prudce Mac Leod, zasažen do živého ve své skotské logice.

„Nechtěl jste, aby důstojníci měli na ostrově nějaká privilegia proti námořníkům, a teď dáváte výsady Britům proti Tahiťanům.“

„Nikomu nedávám žádné privileje,“ řekl Mac Leod, protahuje každé slovo, „ale musím vám říci, Purcelle, že všechno má u mě svoje pořadí. Na zemi i na moři, ať je dobrý vítr nebo krupobití, myslím ze všeho nejdřív na číslo jedna: a to má u mě James Finchley Mac Leod, vlastní syn své matky. Potom myslím na kamarády. Pak na ostatní chlapce z *Blossomu*. A nakonec na negry.“

„To je sobecké hledisko,“ namítl popuzeně Purcell, „a může mít ošklivé důsledky, to mi věřte.“

„Ošklivé neošklivé, je to moje hledisko,“ řekl Mac Leod s rukama na kolenou. Světlo pochodní vyrývalo hluboké prolákliny v jeho nehlučně se chechtající lebce. „A s tím sobectvím to máte tedy pravdu, Purcelle, nebojím se nikoho. Ani tuhle těch panáčků,“ dodal a pohybem hubené paže spočetl všechny přítomné. „Jsou taky sobci! Samí malí sobci, všichni, do jednoho! A uvidíte, že se najde pořádná většina těch zatracených malých sobců proti vašemu návrhu.“

Odmlčel se a pak dodal, stále se usmívaje:

„Nikdo už nic nemá?“

A skoro nevyčkav, pokračoval:

„Hlasuje se. Kdo je proti?“

Zvedl ruku, okamžitě následován Huntem, pak Smudgem a nakonec Johnsonem. White se nepohnul. Shromážděním proběhla vlna úžasu. Aniž nechal klesnout paži, otočil Mac Leod hlavu doleva a zahleděl se na míšence. Whitova černá očka, která nebylo skoro vidět, neuhnula před jeho pohledem. Pak odvrátil námořník beze spěchu hlavu a podíval se přímo před sebe.

„Zdržím se hlasování,“ řekl svým mírným zpěvavým hlasem.

„Ty se zdržíš?“ zeptal se Mac Leod potlačuje vztek, paži stále zdviženu. Jeho šedá očka metala blesky.

„Upozorňuji vás,“ poznamenal Purcell břitce, „že nemáte právo ovlivňovat členy shromáždění, a to nejen Whita, ale ani Hunta nebo Johnsona.“

„Nikoho neovlivňuji,“ zvýšil Mac Leod hlas.

Měl vítězství zajištěno, i když se White zdrží hlasování. Čtyři hlasovali pro něj, tři pro Purcella. Ale skutečnost, že se White zdržel, ho zneklidňovala. Už si nemohl být jist svými přívrženci.

Spustil paži, ale nespouštěl z Whita oči.

„Nesouhlasím s tebou,“ řekl White zpěvavě.

Jeho tvář byla klidná, beze stopy napětí, paže křížil poslušně na prsou a v jeho hlase zněla jakási nezlomná mírnost.

„V tom případě jste měl hlasovat se mnou,“ řekl Purcell.

White neodpověděl. Řekl všechno, co měl na srdci. A teď už neměl, co by dodal.

„Tohle bylo tedy překvapení...,“ řekl Baker nakláněje se k Purcellovi. „Ani ne,“ odpověděl Purcell polohlasem.

„Čtyři hlasy proti,“ oznámil Mac Leod po chvíli. „Jeden se zdržel. Purcellův návrh se zamítá.“

Bylo však zřejmé, že Whitův postoj ho připravil o náladu.

„Purcelle,“ řekl rozmrzele, „dejte klobouk Jonesovi. Musíme se do toho dát, jestli tu nechceme zůstat přes noc.“

Jones si sedl, složil nohy před sebe a položil klobouk na nahá stehna. Jediný z Britů nosil *pare* a vlastně jenom jeho tělo bylo možno při troše dobré vůle srovnávat s těly Tahit'anů. Po Jimmym byl nejmladší na palubě, bylo mu právě sedmnáct a na jemném, štíhlém, atletickém trupu seděla hlava s nakrátko ostříhanými světlými vlasy. Měl krátký, trochu vyhrnutý, pihami posetý nos a krátkou, skoro bezvousou bradu, která končila tak náhle, jako by snad měla ještě růst. Vytrvale hleděl na ostatní svými porcelánově modrými očima, připomínajícíma oči plavčíkovy. Byl však mužnější a výbojnější než Jimmy. Dobře si uvědomoval, jaké má svaly, a tak je na hrudi skoro ustavičně napínal, buď z koketérie, nebo ve snaze dát jim vyniknout.

„Tak co,“ řekl Mac Leod, „bude to?“

Jones přidržel dvourohý klobouk levou rukou ke stehnům a pravičkou míchal lístky. Byl krajně rozrušen a nemohl se odhodlat sáhnout do osudí. Báł se, že první Brit, jehož jméno vytáhne, si vyvolí Amureiu. Když se *Blossom* po dokonané vzpouře dotkl tahitských břehů, poznal Jones poprvé v její náruči, co je to láska. Bylo jí právě šestnáct. Ani na Tahiti, ani na palubě jí nebyl věrný, ale když se nabažil svých dobytelských úspěchů, vrátil se k ní. A od chvíle, kdy se vylodili na ostrově, je bylo možno spatřit na všech stezkách, jak se s dětskou slavnostností drží za ruce. „No tak,“ řekl Purcell polohlasem, „nač čekáte?“ – „Třesou se mi ruce,“ vysvětlil Jones. „Příšerně se mi třesou ruce. Mám strach, aby mi nesebrali Amureiu.“

„Jen do toho!“ usmál se Purcell. „Vsadím se s vámi o šilink, že ji dostanete.“ Chvíli se hrabal v kapse, vytáhl odtud provrtaný šilink a

hodil ho na zem mezi sebe a Jonese. Jones hleděl na šilink a bylo vidět, že to na něj zapůsobilo. „Tak začni už!“ ozval se Baker po Purcellově pravici a opřel se rukou o zem, aby na švagra lépe viděl.

Jones vytáhl lístek, rozbalil ho, obrátil ke světlu pochodně a přečetl. Pak otevřel ústa, znovu je sklapl, spolkl slinu a konečně našel hlas a řekl:

„Jones.“

Ve tváři měl výraz tak naivního úžasu nad tím, že vytáhl vlastní jméno, že se všichni až na Hunta dali do smíchu.

Jones vypjal prsa a vysunul ramena, aby bylo jasné, že nestrpí žádný smích. Ale pod tímto válečnickým vzezřením měl pocit, jako by v něm nebylo špetky síly, a zmocnilo se ho tak strašné vzrušení, že nebyl schopen slova.

„Tak co?“ řekl Mac Leod. „Bude to ještě dnes? Vzhledem k tomu, že jsi první, můžeš si vybrat mezi dvanácti ženskými, kloučku. Ale pokus se co nejrychleji zvážit všechna pro a proti.“

„Amureia,“ vyhrkl Jones.

A nakřčiv obočí nad dětským nosem, rozhlížel se s obavami kolem, aby zjistil, zda se mu někdo nechystá upírat jeho ženu...

„Žádné námitky?“ zeptal se Mac Leod, pozvedaje konec provazu jako obušek. Napřáhl ho, nechal uplynout několik vteřin a pak jím prudce udeřil o zem mezi nohama.

„Máš ji mít!“

„Amureio!“ řekl Jones přiškrceným hlasem a ohlédl se.

Amureia se okamžitě objevila, vstoupila do osvětleného kruhu, s úsměvem poklekla vedle něho a uchopila ho za ruku. Byla křehká, hezká, a v tváři měla cosi naivního, takže se podobala svému *tané*. Jones uvolnil svaly a dlouze vydechl. Bylo to napůl písknutí a napůl vzdech. Ramena mu klesla, hrud' se mu propadla, hlavu sklonil na rameno a okouzleně hleděl na Amureiu. Je tady. A jeho. Radost ho málem zvedla ze země. Cítil, jak se před nimi rozprostírá život, který nikdy neskončí.

„Kdybys pustil tu svou Indiánku,“ křikl kysele Smudge, „tak bys třeba mohl tahat dál.“

Jones vytáhl z klobouku další papírek.

„Hunt!“ oznámil hlasem jako polnice.

Hunt přestal prozpěvovat, zavrčel, zvedl hlavu a udiveně upřel kalné oči na Jonese, na klobouk a na papírek, který Jones držel v ruce. Pak vzhlédl bázně k Mac Leodovi, jako by se dožadoval pomoci.

„Jsi na řadě,“ řekl Mac Leod. „Vyber si ženu.“

„Jakou ženu?“ zeptal se Hunt.

„Svou ženu. Omaatu.“

Zdálo se, že Hunt přemýšlí. Pak řekl:

„A proč si ji mám vybrat?“

„Aby byla tvá.“

„Je má,“ řekl Hunt vystrčiv čumák a sevřel své obrovské pěsti na kolenou.

„No to se ví, že je tvá. Řekneš jen: ‚Omaata‘ a ona si přijde sednout vedle tebe.“

Hunt se na něj nedůvěřivě podíval.

„Proč jsi řekl ‚vybrat‘?“

„Je tu jedenáct žen. Máš si z nich jednu vybrat.“

„Já ti kašlu na jedenáct ženských!“ zavrčel Hunt a ohnal se rukou, jako by je chtěl vymést ze svého života. „Mám Omaatu!“

„No tak řekni: ‚Chci Omaatu‘ a Omaata je tvá.“

„A teď snad není má?“ zavrčel Hunt a hrozivě sjel očima na Mac Leoda.

„Ale ano, je tvá. Poslouchej, co ti říkám. Řekneš ‚Omaata‘. Omaata si přijde k tobě sednout a je po všem.“

„A proč mám říkat ‚Omaata‘?“

„Ježíši Kriste!“ záúpěl Mac Leod a zvedl ruce k hlavě.

Purcell řekl kousavě:

„Budete mi muset vyložit, Mac Leode, jak to děláte, že Hunt hlasuje s vámi. To vás musí stát času.“

Mac Leod po něm vztekle sekl pohledem, ale neřekl ani slovo.

„Skončeme to,“ vmísil se Baker nervózně. „Navrhuji, aby Purcell řekl Omaatě, že si má jít sednout vedle Hunta, a tím to bude vyřízeno.“

Mac Leod přikývl a Purcell překládal. Vzápětí se ze stínu za jeho zády vynořil mohutný stín Omaatin. Udiveně se ohlédl. Domníval se, že je ještě s Tahitěany. Jak seděl, připadala mu ještě větší než obvykle, a když procházela mezi ním a Bakerem, aby se dostala na druhou stranu kruhu, byl překvapen obrovitostí jejích stehů. Zarazila se na vteřinu před pochodní, oslepena světlem a pátrajíc očima po Žonovi. Stála tak

zády k Purcellovi, kterého zakrývala svým stínem, a odlesky plamene, kreslicího kontury její obrovité postavy, dopadaly na černá ramena, jež v tu chvíli vždycky na okamžik vypadala jako z leštěného mramoru.

Usedla po Huntově boku a tichým vrkotem na něj vychrlila záplavu slov ve své nesrozumitelné hantýrce. Hunt odpovídal vrčením. „Přede,“ poznamenal Jones polohlasem. Purcell se usmál, ale z jemně řezané, snědé tváře Bakerovy nezmizelo napětí. Oči měl vpadlé a škubalo mu lehce spodním rtem.

Ticho trvalo. Mac Leod se Smudgem byli zabráni v tichém rozhovoru, jako by náhle znovu ožívala roztržka, k níž mezi nimi zřejmě došlo před několika minutami. Jones čekal, až skončí, aby vytáhl další jméno.

Purcell se lehce zachvěl. Stejně jako ostatní, s výjimkou Mac Leoda, tu seděl polonahý a teď se zvedl silnější vítr, vanoucí od moře. Pochodně jako by rázem zbledly. Objevil se tropický měsíc. Byl obrovský a zářil tak, že se podobal jitřence. Mýtinu zaplavilo světlo a za Mac Leodovými zády se objevil zelený labyrint větví banyánu, pokračující v perspektivě sloupů do tajemných hlubin. Purcell se ohlédl, usmál se na Ivou a pohledem přeběhl její družky. Čekaly trpělivě, ozářeny bledým svitem, a zuby i oční bělmo se jim leskly uprostřed věnce černých vlasů. Purcella upoutala nezníitelná síla vyzářující z těch vlídných tváří, z těl, jimž chyběla vyzývavost a jejichž jako číše oblé tvary zvěstovaly, že se stanou nositeli života. *Peritani* mohou hrozit puškami, mávat provazem, diskutovat a „vybírat“. Jak je to všechno malicherné! Co by byl ostrov bez žen? Vězení. A my, napadlo Purcella, co by z nás zbylo za pár desítek let? Prach z kostí.

„Adamo,“ ozvala se Ivoa škádlivě a s výmluvným pohybem paží směrem k nadržům, „víš to jistě, že si vezmeš mě?“

„Ano,“ odvětil Purcell s úsměvem. „Tebe. Vždycky tebe. Jenom tebe.“

„Usnuls, kloučku?“ řekl tahavě Mac Leod.

Purcell se ohlédl a spatřil Jonese, jak provinile vyprostil ruku z Amureiny dlaně a ponořil ji do klobouku.

„Mason!“ zvolal zvučným hlasem.

Purcell zvedl ruku.

„Mám od něho dopis.“

Vytáhl jej z kapsy a ukázal nad světlem. Na dopise byla vosková pečeť s Masonovými iniciálami a adresa, krasopisně napsaná přesným stínovým rukopisem, zněla takto:

Poručík Adam Briton Purcell

První důstojník na *Blossomu*

130° 24' západní délky a 25° 2' jižní šířky.

Purcell rozlomil pečeť, otevřel dopis a četl nahlas:

Pane Purcelle, dohlédněte, aby mi byla přidělena žena schopná mi vařit a dbát o mé prádlo.

Kapitán Richard Hesley Mason,
velitel *Blossomu*

Purcell hleděl na papír. Nemohl tomu uvěřit: Mason chce nakonec přece ženu!

Purcell ho v duchu znovu viděl v kabině *Blossomu*, než odrazili od tahitských břehů. Byl tenkrát celý rudý a zvedal ruce k nebi. S jakým rozhořčením odmítl vzít s sebou o tři ženy více. „Zen máme už takhle až příliš, pane Purcelle! Mne nezajímají, na žádný způsob. Kdybych se ohlížel jenom na vlastní pohodlí, nevzal bych s sebou ani jedinou.“ A teď „se ohlíží na vlastní pohodlí“ a žádá, aby mu některou přidělili.

V tu chvíli se ozval Mac Leod:

„On starý vlastně nechce manželku, ale hospodyní.“

Odpovědí mu byl smích a námořníci nešetřili poznámkami o tom, že Mason je zřejmě frigidní. Považovali to za velice vtipné téma a hovořili o tom asi pět minut.

„Jsem starý dobrák,“ prohlásil Mac Leod a zvedl ruku, což mělo znamenat: konec vtípkování. „Starý na mě chtěl sice vystřelit, ale ať nikdo nemůže říkat, že jsem ho nechal, aby si sám pral prádlo.“

Rozhlédl se kolem sebe a jeho nos mířil přímo k tenkým rtům. „Když ho to nic nestojí, je náramně velkorysý,“ poznamenal Baker polohlasem.

„Jestli ji nikdo nechce,“ pokračoval Mac Leod, jako by ho neslyšel, „navrhuji dát mu Vau.“

Nikdo se nepohnul. Mac Leod uhodil koncem provazu o zem a požádal Purcella o překlad.

Vaa vstala, statná, nehezká. Přistoupila blíž ke kruhu a rozkročila se na svých silných selských nohou. Skrčenými prsty na konci širokých,

plochých chodidel jako by se jen pevněji držela země. Silné paže založila za zády a pravila zdvořile, že je to velká čest mít za *tané* náčelníka velké pirogy. Tahit'anky se daly do smíchu a Itia na ni křikla: „Hé, Vao, é! Ten tvůj *tané* je moc studený...!“ Vaina široká venkovská tvář se rozdělila v úsměvu. „Já už ho rozeheřju,“ prohlásila a okamžitě se vydala k vesnici, aby splnila, co řekla.

Jones rozbil další lístek a hlasitě zvolal:

„Johnson!“

Johnson se roztrásl, sklopil oči, zahleděl se na bradavici na konci nosu a hřbetem ruky si začal třít notně prořídlé vousy. Pak natáhl nohy, opřel se jedním kolenem o zem, vyskočil daleko svižněji, než by se v jeho věku dalo čekat, stál chvíli na jedné, chvíli na druhé noze, rozhlížel se kradí kolem sebe a neustále si mnul vousy. Břicho mu vystupovalo, třebaže byl tak hubený. Nafouklé, kulaté, tvrdé. U žaludku jako by se opět spojilo s trupem, únavou tolika let vpadlým a ohnutým. Jak byl tak sklenut jako do oblouku, musel Johnson vystrkovat krk dopředu, kdykoli se pokusil narovnat. Paže však dávno zanechaly všech pokusů vyrovnat se s rameny. Visely vysunuty o hodně dopředu, tak hubené, že se podobaly lodním lanům, pokrytým na vnitřní straně černými flíčky a omotaným obrovskými naběhlými namodralými žilami.

Johnson se nedůvěřivě a vylekaně rozhlížel kolem sebe, jako by se chtěl přesvědčit, zda se v mlčení, s nímž bylo přijato jeho jméno, neskryvá léčka. Už dávno byl rozhodnut, koho si vybere, ale váhal říci to nahlas, nevěda, nepostaví-li se někdo proti, a obávaje se, že ho navzdory přijatému usnesení dotyčná nebude chtít. Jeho pohled těkal stále stejně potměšile od Mac Leoda k Purcellovi, jako by hledal oporu u většiny a hned zas u menšiny, potom sklouzl k ženám, za neustále mrkajícími víčky, jež jako by měla maskovat jeho směr, a krví zalitá očka se na ně upřela a byla v nich podivná směs strachu a chtíce. Vypadal jako kluk, který drží v dlani ukradený penny, hledí na kus dortu ve výkladní skříni, na nějž má chuť, a netroufá si ani vstoupit, ani odejít.

„Tak co?“ zeptal se zostra Mac Leod.

Johnson k němu obrátil vylekané oči, přestal si třít vousy a řekl pronikavým hlasem, na nikoho se nedívaje:

„Taiatu.“

Byl skromný. Taiata byla nejméně hezká a nejvíce odkvetlá ze všech.

„Nějaké námitky?“ řekl Mac Leod a zvedl konec provazu k hlavě.

Skoro bez čekání ho zase spustil k zemi. Johnson zvedl hlavu a zavolal hlasem, který se chvěl vzrušením:

„Taiato!...“

Ve skupině Tahit'ánek to zašumělo, ale nikdo se nezvedl, nikdo neodpověděl. Johnsonovy rty se začaly třást. Zvedl ruce k hrudi, uchopil pravý palec mezi palec a ukazovák levé ruky a začal je pomalu mechanicky třít. Ještě se rozbřečí, napadlo Purcella.

„Taiata!“ opakoval hlasitě Mac Leod.

Skupina žen ztichla a pak se znovu ozval šepot. Taiata vstala. Pomalu pokročila ke kruhu, zavalitá, jakoby sražená, S trochu křivýma nohama, kývajíc se při chůzi ze strany na stranu. Její oči byly skryty za opuchlými víčky a tvář, náhle osvětlená pochodní, byla nevrlá a uzavřená. Johnson se krátce pisklavě zasmál, přistoupil k ní, uchopil ji za ruku a na místě provedl několik tanečních kroků, tak směšně a uboze, že nikoho ani nenapadlo se zasmát. Usedl, ale v okamžiku, kdy Taiata zaujala místo po jeho boku, vytrhla mu zprudka ruku a ledově si ho změřila, skoro přitom ukrývajíč černé oči ve štěrbinách mezi napuchlými víčky. „Chudák Johnson!“ řekl Purcell polohlasem. Ale nikdo mu neodpověděl. Jones hleděl upřeně na Amureiu a Baker se díval přímo před sebe, bledý, zatínaje zuby.

„Jonesi!“ řekl Mac Leod přísně.

Také v jeho tváři byla nervozita a napětí. Jones pustil Amureiny ruce, uchopil klobouk a vytáhl lístek.

„White!“ vykřikl tak hlasitě, jako by White byl až na opačném konci mýtiny.

White se ani nepohnul a jeho tvář zůstala němá. Trvalo chvíli, než promluvil. Seděl se zkříženýma rukama, nohama, ruce pěkně dlaněmi na kolenou, bubnuje toliko ukazovákem a prostředníkem pravé ruky na kalhoty. Ostatní prsty, krátké, tlust'oučké, s hranatými konečky, zůstávaly lehce zdviženy, jako by se chystal přeběhnout jimi po klávesách. Uplynuly dvě tři vteřiny.

„Itia!“ řekl White mírně.

Ve skupině žen to náhle zavřelo, šepot zesílil, vášnivější než předtím. Purcell se ohlédl. Itia klečela, klopila oči, tiskla rty a vrtěla hlavou. Itihota po její pravici jí položila ruku na rameno. Z druhé strany stály Raha s Tumotou. Itihota řekla: „Vem si ho. Není zlý. Nebude tě bít.“

„Ne, ne!“ odporovala Itia.

„Itia!“ křikl hlasitě Mac Leod.

Itia vstala, pokročila směrem ke kruhu a zůstala stát mezi Amureiou a Johnsonem, přímo proti Mac Leodovi. Oči jí jiskřily.

„Poslouchej dobře, kostro *Peritani*“ řekla, hledíc vztekle na Skota, „tvář by ti měla shořet, že jednáš tak, jak jednáš. Co je to za nesmysl vybírat si ženu, která si tě nevybrala?“

Mluvila, docela jako by si ji byl vyvolil Mac Leod, a nikoli White.

„Víš, co se stane, když si vybereš ženu, která si tě nevybrala: dostaneš parohy.“

Ze skupiny Tahit'ane se ozval dušený smích a Tahit'ané se zasmáli ozvěnou, dvakrát tak hlasitě. *Eatua* budiž pochválen! Itia je nevychovaná, ale něco na tom je!

Mac Leod se napřímil.

„Co říká?“

„Ptá se vás,“ řekl Purcell jako by se ho to netýkalo, „zda si přejete, aby vás vaše žena podváděla.“

Pak ještě dodal:

„Je to výlučně řečnická otázka. Nemá na mysli vás osobně.“

Mac Leodovy oči se zaleskly vztekem, ale ovládl se.

„Řekněte jí, ať drží jazyk za zuby,“ opáčil klidně, „a jde si sednout k Whitovi.“

Purcell přeložil jeho slova.

„Nemám nic proti žlutému muži,“ řekla Itia, usilovně se snažíc být zdvořilá. „Nemá ruku plnou ledové krve¹¹ jako *Kostr*. Žlutý muž je zdvořilých mravů. Vždycky vlídný jako stín...“

Napřímila se, vypjala drobné tělíčko a řekla rozhodně:

„Ale nechci ho za *tané*. Za *tané chci* Mehaniho.“

Mehani vstal. Zvolila si ho. To, že vstal, bylo projevem souhlasu. Mehani miloval zcela nestranně všechny ženy. K Itii však choval navíc přátelství.

Mac Leod sjel pohledem od Itii k Mehanimu. Nikdo mu nemusel překládat, co Itia řekla. Stiskl zuby, zvedl konec provazu a řekl vztekle:

„Povězte jí, že jestli si nepůjde sednout k Whitovi, tak ji naučím.“

¹¹ Není sobecký.

„Tuhle výhrůžku nepřeložím,“ odmítl Purcell. „Je velice nebezpečná. Mehani ji teď považuje za svou ženu. Dotknete-li se jí, srazí vás na zem.“

„Na to máme zákon,“ řekl Mac Leod. „Oběsíme ho.“

„Jestli to dokážete,“ odpověděl Purcell, hledě na něj upřeně.

Mac Leod zvedl špičatou bradu a vyhnul se jeho pohledu. Kdyby došlo k boji, bude mít proti sobě Purcella, Jonese, Bakera, šest Tahit'anů, možná i ženy. Trpce litoval, že si nevzal pušku.

Podíval se vlevo.

„Vstaň, White, a jdi si pro ženu.“

Tím chtěl zastříť porážku: odevzdal celou záležitost do Whitových rukou.

White se nepokusil Itiu překvapit. Zvedl se velice pomalu a důstojně a zamířil k ní. Dvěma skoky zmizela dívka z jeho dosahu, otočila se na místě a rozběhla se s neslýchanou lehkostí po mýtině, až za ní zavlály dlouhé vlasy. Mířila přímo k západu směrem k džungli.

„Stůj, Mehani!“ zařval Purcell.

Mehani znehybněl v rozběhu, na jedné noze, s hlavou vztyčenou, urostlé tělo bokem k Purcellovi. Nozdry se mu chvěly, byl jako zajíc, kterého zarazili v plném trysku.

„Půjdeš-li za ní,“ řekl Purcell tahitsky, „budou tě honit s puškami. Zůstaň tu a vrať se s námi do vesnice...“

Pak dodal:

„Noc je dlouhá...“

Mehani se posadil a díval se upřeně na Purcella. White se ani nehýbal. Hleděl za Itiou, jak prchá ve svitu měsíce. Kdyby se za ní rozběhl, zadal by si. Když zmizela v podrostu, prošel kruhem a usedl opět na svoje místo. Od chvíle, kdy řekl ‚Itia‘, neuslyšel už od něho nikdo ani slovo.

„Však ji najdeme,“ řekl Mac Leod. „Bude přece muset jíst a pít.“

Všichni mlčeli. Purcell přimhouřil oči a poznamenal nezúčastněně:

„Navrhuji, aby si White vybral jinou ženu. Třeba Itihotu. Itihota by s Whitem jistě souhlasila.“

White otevřel ústa, ale než stačil něco říci, zasáhl Mac Leod.

„Ano, pane,“ řekl hlasem prosáklým sarkasmem, „ovšemže, pane. Celí bez sebe. Itihotu Whitovi a Idu Mehanimu. Chytře vymyšleno, Purcelle, ale ať mě Bůh zatratí, jestli to půjde tak hladce. Zapomněl jste

možná, že tu máme nějaké shromáždění. A žádný negr nám tu nebude poroučet, i když je to váš miláček. S Itiou si nedělejte hlavu, Purcelle, my už si ji najdeme.“

Purcell opáčil chladně:

„Kolem ostrova je pětikilometrový pás džungle. Na jeho cípu hora s pramenem. Navíc má sedmnáct ochotných spojenců.“

„Najdeme si ji,“ opakoval Mac Leod a kývl na Jonese, aby pokračoval. Jones ponořil ruku do klobouku.

„Baker,“ oznámil skoro potichu a provinile se podíval na svého švagra.

Od okamžiku, kdy Amureia usedla jednou po jeho boku, nevzpomněl ani jedinkrát na Bakera a jeho obavy.

Baker zvedl snědou tvář a jeho hlas zazněl jasně do noci:

„Avapuhi.“

Odpovědí mu bylo mlčení. Zraky všech se obrátily k Mac Leodovi. Na tuhle chvíli Skot čekal. Teď tu byla a on se tvářil překvapeně. Uplynuly dvě tři vteřiny. Seděl bez hnutí se sklopenýma očima, umrlčí lebka mu seděla strnule a zpříma na hubeném krku a konec provazu odpočíval na zemi mezi jeho nohama. Váhá, napadlo Purcella, Itiin útěk ho donutil přemýšlet. A nebýt ostatních...

„Proti,“ řekl Mac Leod, zvedl oči a upřel je na Bakera.

Baker opětoval jeho pohled, ale neodpověděl. Mac Leod položil jednu paži na zem, vstal a opřel se o kořen banyánu. Čekal, že se na něj Baker vrhne, a dával přednost čelit tomu útoku vstoje.

„Synové moji,“ protáhl každé slovo a přejel očima po ostatních, „nežádám Avapuhi proto, že bych chtěl ublížit Bakerovi...“

„Kdepak!“ řekl Baker chvějícím se hlasem.

„Ale pořádek musí být,“ pokračoval Mac Leod nevšímaje si, že ho Baker přerušil. „Nemůžeme trpět, aby ženy šly na tomhle ostrově z ruky do ruky. Kdo měl Avapuhi na Tahiti? Tatík Mac Leod. Kdopak ji měl na *Blossomu*? Vlastní syn jeho matky. Ale však je znáte, jaké jsou. Jen jsme se vylodili na tomhle ostrově, už se ta má Indiánka začala motat kolem Bakera. Byl to ovšem jen takový rozmar, synáčkové! Nic víc! Tyhle černošky jsou vůbec samý vrtoch! A já vám povídám,“ zvýšil náhle hlas, „že dovolíme-li, aby si s námi dělaly co chtějí, tak to je konec! Bude po pořádku! A po rodině! Už tu ani nebudeme pány! Říkám vám, synáčkové: to si rovnou navlíkneme sukni a dejme se do nádobí.“

Smudge a Johnson se zasmáli, ale dost nuceně. Bakerovy oči nenechávaly nikoho na pochybách o jeho úmyslech a oba námořníci se báli, že kdyby došlo ke všeobecné rvačce, nemohli by už spoléhat ani na Huntovu sílu. Ten se nezajímal o to, co se děje, a předl v Omaatině objetí jako velikánská kočka.

„No tak,“ pokračoval Mac Leod, „abych to dopověděl. Když mě Avapuhi poslala k vodě, nic jsem neříkal. Jsem dobrák od kosti. Nechtěl jsem žádnou rvačku s Bakerem...“

„Tobě je milejší hlasování než rvačka,“ řekl Baker tak klidně a zároveň urážlivě, že Mac Leod zbledl.

Purcell pohlédl úkosem na Bakera. Seděl tu se zkříženýma nohama, ruce v kapsách. Až na to, že mu chvílemi škublo spodním rtem, byla jeho tvář nehybná. Jeho horečnaté černé oči, podbarvené temnými kruhy, hleděly však do očí Mac Leodových s neskrývaným pohrdáním.

„Já se vyprovokovat nedám,“ odpověděl Mac Leod, který už opět našel svůj klid. „Jestli chceš rvačku, Bakere, tak to zkoušíš marně. Máme zákon a já se držím zákona.“

„A kdopak ten zákon vyrobil?“ zeptal se pomalu Baker. „Nebyls to náhodou ty? A teď se schováváš za zákon, aby ses nemusel prát. Na řeči jsi pašák. Když se má mluvit, to se nebojíš nikoho. Ale jakživ jsem si nevšiml, že bys stál vpředu, když se rozdávaly rány. Když ti Burt řekl, abys hodil chlapcovo tělo do moře, poslechl jsi, nebo snad ne? Ty i tvůj kamarád Smudge jste byli jako beránci. Tam se také dodržoval zákon...“

Mluvil, vyrážíje slova tak prudce, že to bylo, jako by je vrhal Skotovi do tváře.

„Na tyhle tvoje provokace odpovídat nebudu,“ procedil Mac Leod, nehybnější než skála. „Řekl jsem, co jsem chtěl říci o Avapuhi. Teď můžeš řečnit ty. Až domluvíš, budeme hlasovat.“

Baker pokračoval stejně pomalu a neúprosně:

„Už se nemůžeš dočkat hlasování, co, Mac Leode? Hlasování, to je náramně prostá věc, nebo snad ne, Mac Leode? Stejně prostá jako vrazit kudlu do prsou chlapovi, který se nemůže bránit, jako jsi to udělal se Simonem.“

V tu chvíli se stalo něco zvláštního: ze skupiny Tahit'anů se ozvalo souhlasné mručení. Nikdy neslyšeli o Simonovi a nerozuměli ani slovu z toho, co Baker říkal. Z jeho hlasu a podle jeho očí však poznali, že se pustil do Mac Leoda, a to se jiní líbilo. Skot ani nepohnul brvou. Opíral

se zády o banyán, ruce za zády, bradu zdviženu, oči napůl zavřené. Počkal, až Tahit'ané ztichli, a pak řekl, hledě na Bakera štěrbínami mezi očními víčky:

„Už jsi skončil?“

„Neskončil,“ odpověděl Baker stejně ledově, týmž urážlivým tónem. „Mluvil jsem o věcech, které jsou prosté, Mac Leode. Například: pověsit Masona, když má svázané ruce a nohy, to je náramně jednoduché. Na to nepotřebuješ kuráž. Stačí hlasovat.“

„Nikomu nebráním, aby získal většinu,“ namítl Mac Leod.

„Většina je taky prostá věc,“ pokračoval Baker stále stejně pomalu, klidně a přitom hlasem, který se chvěl neuvěřitelným napětím. „Obalamutit chlapa, který jakživ ničemu nerozuměl, to je náramně snadné. A zastrašit ubohého staříka, který se nemůže bránit, to také nedá práci. Jen se koukni...!“

Prudce se otočil směrem k Johnsonovi a zuřivým pohledem mu projel až do morku kostí. Purcell užasl nad silou, nebo lépe řečeno nad nevídanou surovostí toho pohledu. Johnson otevřel ústa, jako by nemohl popadnout dech, a celý se schoulil do sebe jako brouk, kterého polili vřelou vodou. Sevřel kolena rukama, sklopil hlavu a zůstal jako hromádka, do které sjel blesk.

Baker soucitně pokrčil rameny a vrátil se pohledem k Mac Leodovi.

„A ještě jedna věc není těžká,“ pokračoval a jeho chvějící se hlas dodával slovům mimořádnou intenzitu. „Mlátit ženu. Především takovou, která se nebrání, jako Avapuhi. Proto se ti po ní tak stýská. S Horou to už takhle nešlo. Horoa ti každou ránu vrátí. A to se ti nelíbí. Mlátit, to jo. Tahat za vlasy, to jo. Kopat kolenem, to jo. Ale prát se, kdepak. Ani s Horou. Jen to ne! Horoa není z marcipánu. Jak se jí dotkneš, už ti hodí něco hlavu. Včera to bylo kladivo...!“

„To jsem nevěděl!“ vyjekl Jones a rozřehtal se jako děcko.

Bylo to dětské veselí bez postranních úmyslů, jež náhle vytrysklo a způsobilo, že všichni v kruhu ztichli. Mac Leod snesl bez hnutí všechny urážky. Ale když se ozval Jonesův nevinný smích, povolily mu nervy. Najednou cítil všechny banderilly, které mu Baker zapíchal do kůže. Jeho oči ztratily lesk, zakalily se a tak nějak divně strnuly. Vysunul ramena a pravičkou sjel do kapsy.

V tom okamžiku stoupl Baker levým chodidlem na zem, trochu zvedl pravé koleno, připomínaje tak běžce, který se chystá ke startu.

Zapomněl, že odevzdal svůj nůž Purcellovi, a v slepém vzteku, který zvedl ze země jeho malé, robustní a nervní tělo, byl připraven bít se s Mac Leodem holýma rukama. Těžce dýchal, byl celý schoulen do sebe, svaly napjaty. Upíral na Skota opilé oči, z nichž vyzařovala naprostá jistota, že ho zabije.

Mac Leod otevřel nůž v kapse a s čelem pokrytým potem se zoufale snažil odolat pokušení rovnou se vrhnout na Bakera. Posměšně si pomyslel: Rvát se pro černošku! Bylo to nesmyslné, mohl ji získat hlasováním bez nejmenšího rizika. Takhle se sebou nechat orat, říkal si v duchu pohrdavě. Zároveň však postoupil o krok, ztuhlý jako automat, dlaň sevřenu kolem rukojeti nože.

„Mac Leode!“ vykřikl Purcell.

Mac Leod se zachvěl jako někdo, koho právě probudili, celou vteřinu se díval na Purcella, zhluboka vdechl a vytáhl ruku z kapsy. Pak začal ustupovat, stále čelem k Bakerovi, dokud neucítil za zády vzdušný kořen banyánu. Tím to skončilo. Purcell si všiml vystouplých žeber zvedajících bílé tričko, jak se Mac Leod snažil zkrotit dech.

„Jestli už nikdo nemá nic na srdci,“ řekl Mac Leod po chvíli, „navrhuji přistoupit k hlasování.“

Baker sebou trhl, ale Purcell mu položil ruku na rameno. „Měl jste mě nechat,“ řekl Baker přidušeným, zuřivým hlasem. „Byl bych ho zabil.“ Purcell stiskl silněji. Baker se posadil a zavřel oči. Najednou vypadal vyčerpaně.

Také Mac Leod usedl, vzal do ruky konec provazu a řekl dutě:

„Je tu návrh, aby mi byla přidělena Avapuhi.“

Zvedl paži. Hunt, Smudge, White a o dvě vteřiny později i Johnson ho napodobili.

„Pět hlasů z osmi,“ oznámil Mac Leod týmž dutým vyhaslým hlasem. „Návrh se schvaluje.“

Vyhrál, ale necítil radost z vítězství. Když ve své činorodé mysli sprádal plán za plánem, připadalo mu báječné vyrvat Bakerovi Avapuhi hlasováním. Teď, když ji měl, si však připadal poražen.

„Avapuhi!“ řekl konečně.

Baker zvedl pravou ruku nad hlavu, mezi ženami to zašumělo a Purcell přemohl pokušení ohlédnout se.

„Okamžik,“ prohlásil Baker, jako by byl zvedl ruku žádaje o slovo, „jestli se nemýlím, mám právo vybrat si jinou ženu?“

„Ale jakpak ne, námořníku!“ odpověděl Mac Leod, vší silou se pokoušeje znovu najít svůj dřívější elán. „Jakpak ne! Jakpak ne! Nemám ve zvyku nechávat mládence z *Blossomu* usychat jako kůl v plotě. Dokonce i Mason dostal svou Indiánku. Jen si vyber, námořníku!“

Ale celá ta záplava slov zněla falešně. Dokonce i sám hlas. Mac Leod vypadal zklamaně a unaveně.

Baker se mu podíval do očí a pronesl zřetelně:

„Horoa.“

Mac Leodovi škublo v tváři. Jestlipak mu na ní záleží? napadlo Purcella. A jestli mu na ní záleží, proč chtěl Avapuhi? Aby to nevypadalo, že prohrál? Aby ponížil Bakera?

Mac Leod opakoval mechanicky:

„Horoa?“

„Taky bys ji chtěl pro sebe?“ zeptal se Baker kousavě.

Mlčeli. Pak Mac Leod přivřel oči a zvedl bradu.

„Je někdo proti?“ řekl lhostejně, jako stroj.

Zvedl konec provazu a bez čekání jím udeřil o zem.

„Je tvá!“

„Horoa,“ řekl Baker.

Horoa vešla do kruhu houpavým krokem, pohazujíc zadkem jako klisna, která vystoupila z řeky. Stanula před Mac Leodem v celé nádheře svých pěti stop deseti palců¹². S planoucímá očima zvedla prst k obžalobě a spustila vášnivou řeč, provázenou širokými gesty. Při řeči však nestála na místě, nýbrž bez ustání se takříkajíc vzpínala, obracela se tu doprava, tu doleva, jako by hořela netrpělivostí už už vyrazit. S hrdou šíjí, mohutným poprsím, dlouhýma nervózníma nohama zvedala do výše chvějící se chřípí, trhajíc chvílemi netrpělivě krkem a pohazujíc hrívou.

Provázena smíchem a povzbuzováním Tahit'aneek a chvílemi dokonce i rytmičtým tleskáním, mluvila Horoa dobrých pět minut se stále stejnou výbušností. Zdálo se, že snad ani jednou nevydechla, že jí ani jedinkrát nechybělo slovo. Ržála a hrabala na místě, jako by se chystala vzlétnout ke krásnějším obzorům. Pak skončila stejně náhle, jako začala, a s hrudí dosud se dmoucí po vynaložené námaze usedla vedle Bakera, uchopila jeho hlavu do svěráku svých paží, přitáhla ji k sobě a vší mocí přitiskla své masité rty na Bakerova ústa.

¹² 1m 77 cm.

„Přeložte to,“ řekl Mac Leod.

Purcell se zatvářil pobaveně a zvedl obočí.

„Doslova?“

„Zhruba,“ řekl spěšně Mac Leod.

„Zhruba vám tu udělala žárlivou scénu za to, že jste dal přednost Avapuhi.“

Purcell si pozorně prohlížel Mac Leoda a zdálo se mu, že po jeho mrtvolné tváři přešel stín uspokojení. Pokračoval:

„Nakonec řekla, že Baker je hodnější než vy a ona je nadšena, že bude jejím *tané*. Soudím,“ dodal velkomyslně, „že z ní mluvila uražená ješitnost.“

„Mně je to na každý pád jedno,“ prohlásil Mac Leod a jeho tvář byla jako maska.

Počkal chvíli a pak zavolal:

„Avapuhi.“

Všechno ztichlo a skupinka žen doslova ztuhla. Mac Leod hlasitě opakoval:

„Avapuhi.“

A když nikdo neodpovídal, vstal. Tváře žen byly obráceny k němu a on klouzal pohledem od jedné k druhé.

„Itihoto,“ řekl přísně, „kde je Avapuhi?“

Itihota vstala jako poslušný žáček.

„Odešla,“ zazpívala anglicky a nataženým ukazovákem pravé ruky ukázala k západu.

„Můžeš si sednout,“ řekl Mac Leod klidně.

Sám se také vrátil na svoje místo a usedl. Jeho tvář zůstala nehybná. „Drží se,“ zašeptal Jones obdivně. Purcell přikývl.

„Však ji najdeme,“ řekl Mac Leod nezvýšeným hlasem.

Vzápětí se podíval na Jonese a vyzval ho:

„Pokračuj.“

Jones ponořil ruku do klobouku, vytáhl lístek, rozbalil a přečetl: „Mac Leod.“

„Já už mám vybráno,“ zavrtěl Mac Leod chladnokrevně hlavou. „Pokračuj.“

Jones vytáhl další lístek a četl nahlas:

„Purcell.“

Purcellovi přeběhl po tváři lehký úsměv. Připadalo mu trochu směšné vybírat si vlastní ženu. Skoro tiše řekl: „Ivoa.“ Stála tu za ním a teď si přišla sednout po jeho pravici, opřela se o něj ramenem a její nádherné modré oči hleděly upřeně do jeho zřítelnic.

„Proti!“ vykřikl hlasitě Smudge.

Výkřik udeřil Purcella do ucha, aniž v prvním okamžiku pronikl až do jeho vědomí. Teprve napjaté ticho, jež se rozhostilo v kruhu, mu pomohlo pochopit, co to znamená. Jeho tvář byla v tu chvíli skoro schoulena na rameni a usmíval se na Ivou. Úsměv mu ztuhl na rtech a zůstal tam ještě chvíli poté, co dozněl Smudgeův hlas. Pak pomalu mizel a v Purcellově jindy tak mírné tváři se objevily známky úžasu. Doširoka otevřel oči, podíval se na Smudge, jako by se chtěl ujistit, že se nepřeslechl, a pak přešel pohledem po přítomných. Vypadal, jako by nevěřil, že to, co právě prožívá je skutečnost.

Bylo to tak zřejmé, že Smudge svárlivě opakoval:

„Jsem proti.“

Purcellovy rozšířené zornice utkvěly na Smudgeovi. Hleděl na něj bez nejmenšího hněvu, jako by mu bylo zatěžko připustit jeho existenci.

„Chcete tím říci,“ zeptal se docela pomalu, „že žádáte Ivou?“

„A jak!“ řekl Smudge.

Nastalo ticho. Purcell nebyl s to odtrhnout oči od Smudgeovy tváře. Hleděl na něj, jako by se pokoušel rozluštit nějakou záhadu.

„To je neslýchané!“ řekl spíš pro sebe, zkoumaje každou lilku ve Smudgeově tváři, jako by mu některá z nich měla odhalit tajemství, po němž pátral. Pak dodal polohlasem: „Ale my jsme přece byli oddáni!“ stále s hlubokou nevírou v možnost něčeho takového a jako by mu bylo zatěžko vyhlašovat cosi tak zřejmého.

„Na to já kašlu,“ odsekl Smudge.

Ležel tu rozvalen, opíraje se loktem o zem. Když vykřikl „Proti!“ ani se nepohnul. Mezi jeho dovnitř vraženou bradou a ustupujícím čelem trčel skoro nestydatě obrovský nos, který jako by táhl dopředu obě tváře, takže celý obličej připomínal rypák. Nedíval se na Purcella. Jeho lesknoucí se černá očka, připomínající knoflíky od botek, vražené hluboko do očních důlků, těkala s neklidnou dravostí zprava doleva. Zároveň ustavičnými drobnými pohyby, které zřejmě nekontroloval, vystrkoval v jednom kuse velký nos kupředu do prázdna jako vepř ryjící rypákem v žrádle.

Protože Purcell mlčel, obrátil se Mac Leod ke Smudgeovi a se soudcovskou vážností prohlásil:

„Když jsi proti, musíš vysvětlit proč.“

„To bych prosil!“ řekl Smudge s londýnským přízvukem, dodávajícím každému jeho slůvku přidech nedefinovatelné drzosti. „A nebude to ani dlouhé vysvětlování. Beru vás za svědky, námořníci. Řeklo se, že si rozdělíme ženy, nebo neřeklo? A jestli se to řeklo, musí Purcell odevzdat tu svou na hromadu, aby se s ní jednalo jako s ostatními. Už slyším, jak nám tu Purcell bude vykládat, že ta jeho Indiánka s ním drží už tři měsíce. Jenomže já nevím, jaké mu to dává právo. Zrovna naopak! Proč pořád jenom on? Proč ne pro změnu někdo jiný? Pročpak ne já? Ivoa podle mého není možná zrovna ta nejlepší, ale má třídu. Způsoby. Způsoby jako nějaká lady. Je hrdá, a vůbec. Od začátku jsem po ní koukal. A ať mě Bůh zatratí, jestli na ni nemám zrovna takové právo jako nějaký důstojník!“

„Ztrácíte rozum,“ řekl Purcell, stále ještě spíš žasnoucí než pobouřen tímto neslýchaným projevem, „vždyť vy tu žádáte mou ženu! To je oblundné!“

„Vaši ženu!“ opáčil Smudge posadiv se a vítězně zapíchnuv svůj nos do vzduchu, jako by konečně našel žrádlo podle chuti. „Vaši ženu! To jsem si mohl myslet, že přijdete i s tímhle: Jenomže já vám povídám a opakuju, že na tu vaši svatbu já kašlu. Ta pro mě neplatí, nemá žádnou cenu. To je jen takové flandácké šklebení. Kašlu na ni, povídám. A Ivou vám seberu, ať jste ženatý nebo ne, s flandákem nebo bez flandáka!“

Purcell si ani tak nevšímal Smudgeových slov jako spíš toho, že nebyl s to setkat se s jeho pohledem. Pomalu přeběhl očima po „většině“. Až na Hunta, který si prozpěvoval, hledě na něj, aniž ho viděl, se na něho žádný nepodíval: ani Mac Leod, ani White, ani Johnson. Věděli o tom, blesklo Purcellovi hlavou. A jsou připraveni pomáhat při téhle nestydatosti.

Ucítil na paži Bakerův loket. Ohlédl se. „Tak přece se budeme muset seprat,“ řekl Baker polohlasem. Jones ho zaslechl, nahnul se kupředu, aby na něho viděl, pustil Amureiny ruce a přitáhl si *paré* kolem boků. „Vraťte mi žabikuch,“ pokračoval Baker tiše a položil levou dlaň na zem vedle Purcella. Ten zavrtěl hlavou. Pak poklekl, přesně tak jako před několika okamžiky Baker, když čelil Skotovi. Ten pohyb ho probudil z úžasu. Zbledl, srdce se mu rychleji rozbušilo a ruce se mu začaly třást.

Strčil je do kapes a narazil prsty na Bakerův nůž. Střenka byla tvrdá a teplá a bylo příjemné dotýkat se jí. Už chápu, že člověk může i zabít, říkal si v duchu, svíraje nůž v dlani. Vzápětí ho však polila hanba. Pustil zbraň a vytáhl ruku z kapsy.

Uplynulo několik vteřin. Chtěl promluvit, ale nebyl s to a všiml si, že svírá čelisti tak křečovitě, že nemůže otevřít ústa. Spolkl slinu a při třetím pokusu se mu s vynaložením neslýchaného úsilí podařilo vydat zvuk.

„Smudgi,“ řekl přiškrceným hlasem a jeho chvějící se tvář a bezkrevné rty prozrazovaly, co námahy ho stojí zachovat chladnou krev, „vy nevíte, co je to sňatek. To není šklebení, ale přísaha. Nejde o obřad. Jde o slib, že dva lidé budou žít pospolu až do smrti.“

„Tak to tedy bude jenom jeden další slib, co se nedodrží,“ uchechtl se Smudge, vystrčil rypák a vztekle zajiskřil očkami. „A už na mě nechodte s žádnou svatbou a nepokoušejte se mě dojmout, třeba biblí a celým tím haraburdím! Já si o té vaší svatbě myslím své, abyste věděl. Jestli je tu někdo, koho jste lim šklebením neobalamutil, Purcelle, tak jsem to já! Však já dobře prokoukl, jak jste to ukuchtil! Vy jste náramný lišák, Purcelle, což vám slouží ke cti. Pořád mírný jako Kristuspán, ale svoje zájmečky si hlídat dovedete. Když jste na *Blossomu* zjistil, že je tam dvanáct žen na patnáct mužských, řekl jste si: To bude rvačka při dělení, až přijdeme na ostrov! A tak pěkně hop! Skočil jste na tu nejhezčí, uculoval jste se a semhletámhle, a když jste ji pěkně obalamutil, tak honem na ni s Jehovou, a pak pokřtít a sezdat před Masonem. A když jsme dojeli na ostrov, tak jste si řekl: Klid! Mě se to netýká! Já mám chráněnou honitbu, kterou mi hlídá sám Bůh otec. Šel jste na to s modlitbičkou a hned jste měl tu Indiánku, kde jste potřeboval.“

Smudge znovu vystrčil nos, nabral dech, a jako by právě pronesená řeč probudila všechnu jeho zášť vůči Purcellovi, pokračoval tónem, v němž znělo cosi jako mravní rozhořčení:

„Jak vy myslíte, Purcelle! Co vy si představujete! Pořád jen jako člověk, který říká: Nejdřív já a ostatní až po mně, jestli zbude! Jako důstojník, který je zvyklý, že ho obslouží prvního a naservírují mu to nejlepší! Jenom smetanu a masné svrchu. Kamarádům stačí odpadky. Copak jsem já? Pes? Mám snad čtyři pracky? A lehnu, když na mě křiknou? Co jsem já měl proti vám za život? Od patnácti let jsem dřel na

nábřežích Temže, v kapse kůrku plesnivého chleba a v břiše kapku ginu. Šestnáct hodin denně jsem skládal balíky bavlny. Pro koho byly ty ladies v kraječkách, které se vozily podle řeky, dvě herky vepředu, dva lokaje za zadkem? Pro mě? Co vás nemá! Já byl jen kus bláta na břehu! To tak, aby si zablátily střevíčky! Ani neslezly z kočáru! Kloučku, doskoč mi pro poručíka Jonese!... Nebo pro poručíka Smithe!... Nebo pro poručíka Purcella!..." Výbuch vzteku mu až vehnal slzy do očí. „A já dostal sotva penny! Jeden penny, abych se pěkně díval, jak jí líbá ručku, ona mrkne a klepne ho vějířem přes prstíky! Všivárna, tyhle cavyky se slečinkami! A já nebyl víc než hromádka bláta na břehu! Jenomže tady nejsme v Londýně, Purcelle," pokračoval, skřípaje zuby. „A nejsou tu žádné kočáry, ani důstojníci, ani kraječky! Ani soudci, co pošlou poctivého kluka, aby ho v Tyburnu oběsili za to, že ukradl pět Šilinků! Tady jsme si rovni, Purcelle. Já tu platím zrovna tolik co vy, to vám povídám a ať mě Bůh zatratí! Tuhle kamarádi rozhodnou, kdo z nás dvou dostane tu vaši Indiánku, ať je vdaná nebo ne, i kdyby jí mělo srdíčko puknout, že vás bude muset opustit!"

Vzpomínka na dětství Smudge dojala. A nalézaje v dojetí i ospravedlnění svého počínání našel poprvé odvahu pohlédnout Purcellovi do očí. Udivilo ho, že v nich nenalezl ani zdání zášti. Jeho vztek se po tom zjištění jenom zdvojnásobil. A když Purcell mlčel, vystrčil útočně nos směrem k němu a řekl se zuřivou nestydatostí:

„No tak, copak mi odpovíte na tohle?"

„Nic," řekl Purcell s naprostým klidem.

Pochopil, co se dělo ve Smudgeově hlavě, když žádal o Ivou, a v tu chvíli měl pocit, že celý problém vlastně zmizel. Zbývalo to nejprostší: teď už stačilo se bít.

„Domnívám se," pokračoval vyrovnaným hlasem a dokonce skoro mírně, „že tahle diskuse je skončena."

„V tom případě," vyštěkl Smudge a v jeho krysích očkách se objevil nenadálý lesk, „žádám, aby se hlasovalo."

Obrátil se k Mac Leodovi, ale ten ho neuznal za hodna pohledu. Díval se upřeně na Purcella a snažil se zbavit neklidu, který se ho zmocnil.

„Když někdo žádá, aby se hlasovalo," prohlásil kupodivu váhavě, „musím dát hlasovat."

Purcell vstal a podíval se na něj.

„Nedáte hlasovat, Mac Leode,“ řekl pevně. „Takové hlasování je hanebnost a já je odmítám.“

„Vy je odmítáte!“ řekl Mac Leod přesně jako soudce uražený při výkonu své funkce. „Vy odmítáte hlasování v našem shromáždění! Jenomže my se obejdeme bez vašeho dovolení, abyste věděl!“

Purcell odpověděl, nezvýšiv hlas:

„V tom případě budete vládnout sám sobě.“

Chvíli bylo ticho a pak se Mac Leod zeptal hlasem, v němž bylo cítit napětí:

„Jak to myslíte, Purcelle?“

„Tak, že v okamžiku, kdy dáte hlasovat, opustím tohle shromáždění a přestanu uznávat jeho pravomoc.“

V tu chvíli se Baker zvedl a postavil se vedle Purcella. Jones se podíval nejdřív na jednoho, pak na druhého, vstal a stoupl si vlevo od Purcella, trochu se nakročil, svaly na hrudi tentokrát nenapjal, ale oči měl na stopkách.

Tahitáné začali mluvit všichni naráz a bylo zřejmé, že jsou krajně vzrušeni. Protože nerozuměli jazyku hlavních herců, byla pro ně celá předchozí scéna jen pantomimou a nebyli si také vždycky jisti, zda rozuměli jejímu smyslu. Ale teď byl už omyl vyloučen. Ti tři *Peritani*, kteří tu stáli proti *Kostrovi*, zřejmě vzdorují jeho moci.

„Rád bych byl zabránil téhle roztržce,“ pokračoval Purcell klidně. „Byl jsem odhodlán učinit značné ústupky, abychom se jí vyhnuli. Jestli k ní v plné míře dojde, vytvoří se velice nebezpečná situace. Nežeňte mě do krajností, Mac Leode. Jestliže Jones, Baker a já opustíme toto shromáždění, stane se ovzduší v obci rychle nedýchatelným. Na ostrově vzniknou dvě strany. Dva tábory, které spolu povedou válku nebo si v nejlepším případě nebudou jeden druhého všímat. Ostrov je malý. Život tu zanedlouho bude k nevydržení.“

„Opustíte-li shromáždění, naložíme s vámi jako s povstalci,“ vykřikl rozlíčený Smudge, „a oběsíme vás!“

„Drž hubu!“ řekl Mac Leod.

Třebaže navenek zůstal pevný, váhal. Odejde-li Purcell, přidají se k jeho táboru všichni Tahitáné. Purcell bude mít na své straně početní převahu, sílu, a bude moci počítat s tajným spojenectvím žen. To všechno kvůli tomu šílenci Smudgeovi, říkal si vztekle. A nedá se přemluvit, aby toho nechal! A on ho ještě musí podporovat, aby si

zachránil jeho hlas. S trpkým překvapením zjišťoval Mac Leod, že díky svým přívržencům vládne sice na ostrově, ale zároveň je jejich zajatcem.

„Rozmyslete si to dobře, Mac Leode,“ řekl Purcell. „Nestavím se nepřátelsky ke shromáždění. Naopak. Dokud se hlasuje a diskutuje, netahají lidé nůž z kapsy. Ale zneužívá-li většina své moci k tomu, aby diktovala menšině, pak je to mnohem horší tyranie než Masonova, a ani násilím mne nedonutíte, abych se s ní smířil.“

Mac Leod dobře rozuměl jeho slovům. Bylo to varování. Natolik zahalené, že nejen neobsahovalo žádnou hrozbu, nýbrž myšlenku sáhnout k násilí podkládal Purcell dokonce jemu. Avšak jakkoli zahalené, bylo to ultimatum se všemi důsledky.

Smudge vycítil, že Mac Leod váhá. Rudý zlostí, strachem a vzrušením zaťal pěsti, vypjal svou malou postavičku, vystrčil nos a zničehonic se hystericky rozkřičel:

„Nedej se nachytat, Mac Leode! Neposlouchej ho! Dej hlasovat! Na co čekáš? Přece ti tu nebude poroučet nějaký zatracený důstojník!“

Mimika tváře a jeho křik naplnily Tahitiány úžasem. „*Maamaa*¹³,“ řekl Tetahiti, klepaje se prstem do čela. Ostatní se dali do smíchu a Omaata vykřikla, co jí hlasivky stačily:

„Co chce ta krysa, Adamo?“

Purcell se otočil směrem k ní.

„Chce mi vzít Ivou a ostatní budou hlasovat pro něj.“

Tahitiáné si začali šeptat. Šepot postupně sílil v mručení, provázené rozhořčeným křikem žen. Mehani se rozhodně zvedl. Ivoa byla jeho sestra a cítil se Smudgeovou nestydatostí uražen skoro stejně jako Adamo. Napřáhl paže před sebe, žádaje o ticho, a začal rozhořčenou a zároveň uhlazenou řeč, v níž vytýkal Smudgeovi a *Kostrovi* jejich nikoli přátelské počínání. Vyslovil politování, že to musí říci, ale tihle dva *Peritani* se chovají k Adamovi jako synové svině, a o nic lépe i k ostatním Tahitiánům. Je nad slunce jasné, že je *Kostru* vyloučil z dělení a že se tudíž šest Tahitiánů bude muset spokojit třemi ženami. Ne že by se tím něco měnilo. On, Mehani, má dost sil, aby si mohl *hrát* se ženami všech *Peritani* (smích). Ale je to urážka. Urážka pro Tetahitiho, syna náčelníkova. Urážka i pro něj. Urážka pro všechny. On, Mehani, je syn velkého náčelníka. A všichni vědí, dodal ostýchavě, že jeho otec, velký

¹³ Blázen.

náčelník Otú, je synem... Proto byl Otú k *Peritani* tak dobrý a velkodušný. A teď je náčelník velké pirogy *maamaa*. Zavírá se celý den ve své chatrči. *Kostrá* se zmocnil vlády. Zachází s Tahit'any hůř než s válečnými zajatci a chce oloupit jeho bratra Adama a vyrvat mu ženu. Proto on, Mehani, syn Otův, říká tohle: je třeba bojovat po Adamově boku proti *Kostrovi*. A každý, kdo je téhož názoru, ať to řekne.

Mehoro a Kori se zvedli okamžitě a Ohu s Timim je s malým zpožděním napodobili. Tetahiti vstal poslední, ne proto, že by byl méně pevný než druzí, ale proto, že jsa stejně jako Mehani synem náčelníka a k tomu věkem starší, chtěl také dát najevo, že důkladněji přemýšlí, než zaujme stanovisko. Podle pravidel etikety byl však naproti tomu první, kdo promluvil a řekl vážně: „É a roa¹⁴.“ Jeho druhové tu větu ozvěnou opakovali.

Mac Leod přelétl všech šest Tahit'anů pohledem a pak sjel očima ke skupině, kterou tvořili Purcell, Jones a Baker. Jeho rty tvořily jednu jedinou čárku, tenkou a prohnutou pod ostrým hřebenem nosu.

„Navrhují odročit jednání,“ prohlásil. „Pod nátlakem těch negrů se nedá jednat.“

„Jen žádné vytáčky, Mac Leode,“ řekl Purcell suše. „Tahit'ané nikomu nevyhrožují. Jestli se teď shromáždění odročí bez rozhodnutí, opustíme je.“

„Neposlouchej ho!“ znovu zařval Smudge. „Neposlouchej ho! Dej hlasovat, Mac Leode!“

Mac Leod neměl však čas odpovědět. Omaata vstala a nedbajíc sténavého mručení, které se vydralo z Huntova hrdla, pokročila kupředu. Rázem jí byl plný kruh. Černýma očima pod kadeřavým obočím přejela Tahit'any i *Peritani*.

„Vy muži jenom mluvíte a mluvíte,“ řekla tím svým hlasem jako vodopád... „Já, Omaata, já něco udělám.“

Dvěma skoky proběhla kolem Whita a Mac Leoda a octla se na místě, kde seděl Smudge. Ten bezděčně couvl, ale Omaata ho předešla. Sklonila se, uchopila ho kdesi u pupku za kalhoty, zvedla až do výše očí, držíc ho bez zřejmé námahy na konci své obrovské paže.

„Iti ore¹⁵,“ pronesla hlubokým hlasem.

¹⁴ Naprosto souhlasím.

¹⁵ Ty malá kryso.

A pravičkou se ho jala políčkovat. Bylo to vlastně spíš plácání než políčky. Přesně tak, jako když plácáme kočku, která se neslušně zachovala. Jenomže Omaata neznala svou sílu. Smudge řval. Dusil se pod prsty, které mu svíraly kalhoty nad břichem, hlavu měl rudou od dopadajících ran, házel sebou jako čert, kopaje nohama, boxuje do vzduchu směšnými pěstičkami a vyrazuje přitom bez ustání ječivý křik.

Radost Tahit'anů neznala mezí. Všechna ponížení toho večera byla pomstěna. Zatímco *vahiné* pronikavě vyly, chechtali se muži z plných plic, a zvedající skrčené nohy až k bokům, hlučně a ze všech sil se plácali do steh.

„Omaato!“ křikl Mac Leod.

„Pusť ho, Omaato!“ zvolal Purcell tahitsky.

„*Iti ore*“ pravila Omaata zatínajíc zuby.

Nikoho si nevšímala a častovala Smudge drobnými políčky a Smudge řval, kopal, škrábal, rypák vystrčený kupředu jako zvíře lapené do pasti. Jeho paže však nebyly dost dlouhé, aby dosáhly pěstí nebo nehty až k Omaatině tváři, a tak se mu dařilo jenom bosýma nohama kopat obryni pod pás, což jí zřejmě ani v nejmenším nevadilo. „Ta musí mít břicho!“ zvolal Jones, ústa obdivné dokořán.

Mac Leod vstal a pokročil k Omaatě. Ten blázen Smudge si o tenhle výprask dlouho říkal. A přece jako vůdce většiny neměl na vybranou: musel zasáhnout. Smudge, to byl jeden hlas.

S ušima zaléhajícíma vřeštěním oběti blížil se Mac Leod opatrně k Omaatě. Báł se, aby neobrátila svou mohutnou paži proti němu nebo aby ji Hunt nechtěl bránit a neskočil po něm.

„Nech toho, Omaato,“ řekl přísně.

Ta se ani neohlédla, zřejmě však shledala poněkud únavným držet neustále Smudge v natažené paži, ustoupila o krok stranou, odstrčila ramenem Skota, kterého zřejmě ani nezpozorovala, a opřela bimbající se Smudgeovo tělo o kořen banyánu, jehož spodní část sloužila předtím Mac Leodovi za opěradlo. Do ran však už nekládala zdaleka tolik síly. Byly to už jen takové šňupky.

„Pane Purcelle! Poručíku!“ křičel Smudge, tvář celou rudou. „Řekněte jí, ať přestane!“

Purcell prošel kruhem, oči plné neklidu, a položiv Omaatě ruku na rameno křikl:

„Pusť ho, prosím tě. Vždyť ho omráčíš.“

„Oa! Co mluvíš!“ řekla Omaata a její hlas zarachotil jako hrom. „Plácám ho jak nemluvnátko!“

„Nech toho, Omaato,“ křikl jí Purcell do ucha.

„Tohle si bude pamatovat!“ řekla Omaata, krčíc obrovskými rameny. A nemá jako spravedlnost políčkovala dál. Políčkovala ho nestranně na obě tváře, a kdykoli se bránil rukama a lokty, píchla ho občas ukazovákem do žaludku a donutila ho tak odkrýt obličej. Pokaždé, když její nesmírný prst zasáhl Smudge na tomto citlivém místě, přiškrtlo se Smudgeovo řvaní do jediného ječivého, pronikavého výkřiku, jako když se krysa chytí do pasti.

„Ne, ne!“ křičel Purcell.

A oběma rukama se chytil, nebo lépe řečeno pověsil na Omaatiny paže. Ta se nepatrně otrásla a Purcell se válel na zemi.

„Děťátko moje,“ řekla Omaata, shlížejíc na něj starostlivě z výšky, „neublížila jsem ti?“

„Ne,“ řekl Purcell vstávaje, „ale pusť ho, prosím tě! Pusť ho, Omaato!“

„Poručíku!“ řval Smudge. „Můžete si nechat Ivou! Řekněte jí, ať přestane!“

Mac Leod položil ruku na Huntovo rameno. To byla jeho poslední naděje.

„Hunte,“ řekl, „zadrž svou ženu! Vždyť Smudge zabije!“

Hunt se obrátil celým tělem k Omaatě, jako by jeho krk a trup byly svařeny dohromady, a civěl bledýma očkama na tu podívanou, jako by ji byl právě objevil. V jeho ranami poznamenané, zjizvené tváři se objevilo cosi, co se podobalo překvapení. Zavrčel:

„Zabije Smudge?“

„Copak nevidíš?!“ zařval mu Mac Leod do ucha. „Kamaráda Smudge! Zadrž ji, Hunte! Vždyť ho zabije!“

Hunt pozoroval, jak Smudge inkasuje výprask, a třel si rezavé chlupy na prsou. Nechápal, proč Omaata takhle se Smudgem zachází, ale nepochyboval, že k tomu má dobré důvody.

„Zabije ho!“ křičel mu Mac Leod do ucha. Hunt si přestal třít rezavé rouno, nasadil přemýšlivý výraz a řekl:

„A proč ne?“

Přitom zavrtěl hlavou, jako když pes leze z vody. Byl šťastný, že odpověděl, jak odpověděl. Jednou byly věci jasné a prosté. Všechno, co Omaata dělá, je správné. Jestli chce Omaata Smudge zabít, beze všeho.

„Kamaráda Smudge!“ křičel Mac Leod.

Hunt se vztyčil v celé své výši, plochou dlaní odstrčil Mac Leoda a řekl:

„Pomůžu ti, Omaato.“

„Zůstaň, kde jsi!“ okřikla ho Omaata, změřivši si ho koutkem oka, a když udělal další krok, zvolala: *Sit down!*

Hunt se opět posadil.

„Omaato, prosím tě!“ křičel Purcell.

Znovu zaútočil. Opět se jí pověsil na paži. Neodvážila se ho setřást, obávajíc se, aby mu neublížila, a políčkovala dál. Tíha Purcellova těla brzdila sice prudkost ran, ale zadržet je nemohla.

„Omaato!“ křičel Purcell.

Ozval se praskavý zvuk, jako když se trhá látka. Smudge se rozplácl na zemi. Jeho kalhoty povolily a obryni zůstal v ruce veliký cár látky. Smudge byl bleskem na nohou, přidržuje si oběma rukama roztržené kalhoty a skrývá je jak mohl svou nahotu. Tahit'anky se rozesmály dvojnásob.

„*Iti ore!*“ prohlásila Omaata a vycenila zuby.

Vyrazila za ním. Purcell nemeškal, vrhl se za ní a objal ji rukama, hlavu ve výši jejích řader. Překvapena v plném rozběhu zakopla Omaata o jeho nohy a ztratila rovnováhu. Řítíc se k zemi stačila se ještě skulit stranou, aby nepadla na Adama a nerozdrtila ho svou vahou.

Smudge upaloval, jeho nožky se mrskaly na svažující se mýtině, takže to nakonec v perspektivě vypadalo, jako by jeho mrňavý zadek poskakoval rovnou po zemi. Všichni vstali, smějíce se a povykující, aby ho viděli uhánět. A jak se za ním dívali, jako inkoust černý mrak zahalil měsíc a Smudge zmizel, jako by se propadl do země.

Zmizení měsíce zahalilo navzdory oběma pochodním celou scénérii jakýmsi příšeřím a Purcell se vracel na svoje místo s podivným pocitem, že se smráká. Vítr se nyní změnil ve vichřici a na nahá ramena se mu sneslo vlhko, až se zachvěl.

Jones se k němu naklonil, chlapeckou tvář roztaženou v úsměvu:

„V životě jsem se tak nezasmál.“

„Nu, to je tedy chyba,“ opáčil zprudka Purcell.

Omaata se vracela na své místo provázena voláním Tahit'anů. Mac Leod se opřel o kořen banyánu, ale neusedl. Čekal, až se hluk uklidní, pak zvedl ruku a řekl zastřeným hlasem:

„Navrhuji skončit zasedání.“

Jones se podíval na dno klobouku.

„Zůstalo ještě jedno jméno.“

„No tak ho vytáhni,“ řekl Mac Leod a unaveně si přejel dlaní po tváři. Smudgeův útěk zabránil roztržce s Purcellem, ale on i White zůstali bez ženy, Smudge je každému pro smích, Purcell silnější než jindy a domorodci na pokraji vzpoury.

Jones rozbil lístek a četl:

„Smudge.“

Vyprskl chlapeckým smíchem. Jak to, že ho to nenapadlo dřív? V klobouku bylo přece devět jmen a poslední mohlo být jen Smudgeovo. Nikdo se k jeho smíchu nepřidal. Na shromáždění se snesl stín únavy a smutku. Opozice nebyla s výsledkem zasedání spokojena o nic víc než většina. Také Baker zůstal bez ženy. A pokud jde o Tahit'any, ti se přestali smát už před chvílí a nyní se tiše radili. Ze tří stran na ostrově nejvíc urazili je.

„Smudge tady není,“ poznamenal Baker kysele, „takže mu nemůžeme přidělit ženu.“

„A přece to uděláme zrovna tak,“ řekl Mac Leod, kterému se aspoň zčásti vracela obvyklá útočnost. „Jestli to totiž neuděláme, než se rozejdeme, a necháme negrům čtyři ženy, bude pak náramná svízele s tím zase jim jednu sebrat.“

Nikdo neodpověděl. Neměli chuť se přít. Veliké řídké kapky deště začaly dopadat na tvrdé listy banyánu, jako by to byl plech.

„Navrhuji Tumatu,“ pokračoval Mac Leod. „Mám dojem, že se Smudgem dobře vychází.“

Purcell se ohlédl a řekl:

„Tumato, chceš, aby Smudge byl tvůj *tané*?“

„Ano,“ souhlasila Tumata vstávajíc.

Vyčítavě se podívala na Omaatu a řekla:

„Na mě byl vždycky hodný.“

Ta slova na Purcella zapůsobila. Pozorněji se zahleděl na Tumatu. Měla dosti obhroublé rysy, ale laskavé oči a v tváři cosi pevného.

„Někdo proti?“ zeptal se Mac Leod.

„Kdo by byl proti,“ řekl Jones. „Všichni byli obslouženi.“

Jones to řekl docela nevinně, neuvědomiv si, že Mac Leod „obsloužen“ nebyl. Skot však pochopil jeho slova jako ironii a hrozivě si ho změřil. Baker, vždycky ochotný přispět švagrovi na pomoc, ten pohled zachytil a vrátil ho Mac Leodovi s lichvářským úrokem. Tahle očima vedená bitva trvala sotva vteřinu, ale když skončila, rozhostilo se v kruhu tíživé ticho. Už! pomyslel si Purcell. Od této chvíle sebemenší slovo, sebenepatrnější pohyb...

„Skončujme to,“ řekl nahlas.

„Přiklepnuta!“ prohlásil Mac Leod zvednuv paži, jako by chtěl uhodit provazem o zem, ale pohyb tentokrát nedokončil.

Dodal nevrle:

„Končím schůzi.“

Jako by bouře čekala na ta slova, snesl se do kruhu liják, bičující zem s neslýchanou prudkostí. Britové a Tahit'ané reagovali různě. První se i se ženami rozběhli přes mýtinu směrem k vesnici. Druzí ustoupili do zelených pokojíků, jak je vytvořil banyán. Purcell je následoval, svíraje v dlani Ivoinu ručku.

V bludišti banyánu bylo temno a Purcell našel Tahit'any jenom po hlase. Jakmile k nim došel, zmlkli.

„Kdo je tu?“ řekl Purcell, rozpačitý z toho mlčení.

„Jsme tu všichni, Adamo,“ odpověděl Mehani. „Všech šest. A s námi Faina, Raha a Itihota.“

„Tři ženy, které nám *Peritani* nechali,“ poznamenal suše Tetahiti.

Purcell mlčel, vyveden z míry tónem, jímž byla ta poznámka pronesena. Jeho oči už přivykly šeru. Rozeznávaly obrysy tváří kolem a byly s to rozlišit v nich oční bělmo.

„Půjdu za Itiou,“ řekl Mehani.

To platilo jemu. Jeho hlas zněl normálně. Purcell zvedl hlavu.

„V tomhle dešti?“

„Musím. Bude se strašně bát.“

„Čeho?“

„Tupapahů.“

Mlčeli. Pak se Purcell zeptal:

„Najdeš ji?“

Mehani se krátce zasmál:

„Už jsem si s ní hrál na schovávanou.“

A dodal:

„Na shledanou, Adamo, bratře.“

Byla to stejná slova, táž vřelost v hlase, táž důvěra. Ne, Mehani se nezměnil.

Purcell se ho pokusil sledovat očima. Tahit'an se vzdaloval nehlučně jako kočka. Když dospěl na okraj obrovského stromu, promítna se jeho atletická silueta na kratičký okamžik v otvoru uprostřed zeleně na cípku mnohem světlejší oblohy, pak se sehnul a zmizel.

Po Mehaniho odchodu měl Purcell pocit, jako by se rázem ochladilo. Déšť skoro vztekle bičoval listy banyánu nad jejich hlavami.

Purcell řekl:

„Žádal jsem ve shromáždění, aby dali vaše jména do klobouku s našimi.“

Tetahiti řekl vážně:

„My víme. Omaata nám to řekla.“

Purcell čekal, ale nikdo další se neozval.

„Bratři,“ pravil Purcell po chvíli, „byla na vás spáchána křivda, ale já nemám na téhle nespravedlnosti žádný podíl. Naopak, pokusil jsem se proti ní bojovat.“

Odpovědí mu bylo mlčení. Pak řekl Tetahiti s chladnou zdvořilostí:

„My víme. Pokusil ses.“

Co znamenalo tohle „pokusil ses“? Mají mu snad za zlé, že neuspěl?

Purcell čekal dlouhou chvíli, ale nikdo nepromluvil. Ivoa mu stiskla ruku a nahnula se k jeho uchu: „Pojďme.“

„Na shledanou, Tetahiti, bratře,“ řekl Purcell. „Na shledanou všem. Na shledanou, bratři.“

„Na shledanou, Adamo,“ řekl Tetahiti.

Poté se ozval zdvořilý šepot. Purcell napínal sluch, dokud lepot neustal, a srdce se mu sevřelo. Žádný z Tahit'anů ho nenazval „bratrem“.

KAPITOLA VIII

Pršelo celou noc, a když Purcell nazítří vyšel z chatrče, zjistil, že ze severozápadního větru se najednou stal jihozápadní. Bylo to poprvé, co nad ostrovem vál vítr od jihozápadu, a náhlá změna počasí přivedla

námořníky na myšlenku, že přináší chladno a déšť. A vskutku, vítr od jihozápadu vál po celé tři následující týdny a voda nepřestala padat ani na jediný den. Nad ostrovem visely ustavičně těžké mraky, vodní pláň Pacifiku jako by kdosi natřel zeleně a šedě, a dokonce se objevilo i trochu sněhu, který ovšem roztál, sotva se dotkl země.

Pro Tahitány bylo tohle špatné počasí novinkou, která je zneklidňovala, protože v životě nepoznali takové chladno. Tím, že přinesl déšť, vykonal jihozápadní vítr nicméně cosi velice prospěšného. Pokropil ignamové a chlebovníkové plantáže, které právě založili, a alespoň po dobu svého trvání jim ušetřil dřinu s taháním vody. Deset osob, obtížených vědry a tykvemi, muselo pochodovat dvě hodiny, aby načerpaly v horách vodu. Protože některé nádoby byly poměrně těžké, bylo rozhodnuto, že se na nošení vody budou podílet všichni ostrované bez rozdílu pohlaví. Sedmadvacet obyvatel ostrova bylo tak rozděleno do tří skupin, a protože se voda nosila jenom každý druhý den, přišla na každou ze skupin řada toliko jednou za šest dní. Mason poslal ženu, ale sám účast odmítl. Byli mu za to skoro vděční, protože jeho přítomnost vzbuzovala rozpaky, kdekoli se objevil.

Sotva začalo pršet, udělal Mac Leod ze dřeva obrovský čtvercový rám a do něj upevnil jednu z plachet, jimiž na *Blossomu* zakrývali záchranné čluny. Tři z těch plachet si schovali a tak mohl Skot vyrobit ještě dvě další plátěné cisterny, umístěné, stejně jako první, na nechráněném prostranství. Jejich kapacita stačila zajistit v době dešťů zásobování kolonie vodou.

Než byly hotovy chatrče a rozděleny ženy, vedli na ostrově pospolitý život. Shledávali výhodným vyvážet pro všechny společně a společně stolovat. Tento zvyk však do značné míry zmizel spolu s počátky domácího života. Avšak i když se začalo vařit doma, zůstalo zásobování alespoň prozatím záležitostí všech. Až do první sklizně považovali za správné zabránit zbytečnému plýtvání a ponechat každému na vůli natrhat si tolik ovoce či ignamů, kolik se mu zachce. I v tomto případě se všechno dělalo ve skupinách. Načesali vždy určité množství ovoce a zeleniny, snesli je na *Blossom Square* a tam rovným dílem rozdělili hospodyňkám. Vedle stříšky, jež chránila zvon z *Blossomu* a hodiny z důstojnické jídelny, přibíli na dvě kozy několik prken. Britové tomu říkali „tržiště“ a sem, vlastně do střední části tohoto zařízení, se snášelo ovoce a zelenina. Stůl byl totiž napříč přibitými

prkénky rozdělen na tři části. Do oddílu napravo se dávaly ryby, do oddílu nalevo maso.

Pokaždé, když se rybáři – Angličané nebo Tahitáné – vrátili s úlovkem, složili ho do oddílu vpravo a neprodleně zazvonili na zvon z *Blossomu*. Tu se ženy sběhly kolem „tržiště“, zdvořile obdivovaly ryby, ať jich bylo málo nebo hodně, malé či velké, s křikem a smíchem předstíraly, že se o ně poperou, a dělení jim působilo takové potěšení, že je protahovaly více než hodinu. Britové lovili na udici. Tahitáné harpunou. Ale rozdíl byl ještě v něčem jiném. Když měli dobrý lov, neharpunovali Tahitáné nikdy více ryb, než kolik potřebovali, zatímco *Peritani* jich v jakémsi opojení přivázeli vždy mnohem víc, než mohla kolonie spotřebovat nebo uskladnit. Polovinu úlovku museli pak naházet zpátky do moře, protože by se zkazila. Ženy si při té příležitosti nikdy neodpustily poznámku, že *Peritani* chtějí mít vždycky všechno a ve své chamtivosti se nedovedou spokojit tím, co sami skutečně potřebují.

Vpravo od „tržiště“ zela v zemi kruhová díra, jejíž dno a stěny byly mozaikovitě vyloženy kameny. To byla obecní pec. Kdykoli zabili divokého vepře, zapálili v peci velký oheň, a když se kameny rozpálily do běla, vynesli oheň a dovnitř položili omyté, vyvržené a vykuchané zvíře, do břicha mu dali horký kámen, opět je zašili, pokryli banánovým listím a nakladli na ně plody ignamu, chlebovníku, avokáda a mangovníku. Navrch opět náruč listí a pak všechno zasypali hlínou. Celý oběd se tak pekl naráz, jedna vrstva po druhé.

Když byl vepř upečen, uložili ho na listy v levém oddělení „tržiště“ a Omaata ho čtvrtila na stejné části, zatímco ženy čekaly v zástupu, v dlaních banánové listy. Divoký vepř byl jediný savec na ostrově, a proto se tu značně rozmnožil. Nicméně z opatrnosti rozhodli, že zabijí vždycky jen jednoho za týden, aby se vzácný zdroj nevyčerpal. Lov vepřů byl svěřen Tahitánům, kteří znali jejich zvyky a lstivost. Přitom byly domorodcům vždy zapůjčeny pušky, s nimiž už zacházeli stejně obratně jako Britové.

Od chvíle, kdy se vylodili na ostrově, nasbírali Tahitáné velké množství plodů chlebovníku. Uvnitř těchto plodů velikosti hlavy byla dužina, kterou ihned ukládali do silážních jam, aby zkvasila. Po dvou měsících dospěli k názoru, že kvasný proces skončil, a začali dužinu po částech vybírat. Pak přidali vodu, uhnětli bochánky a ty pekli v obecní peci. Zprvu nepřiliš často, z obavy, aby vydrželi do příští sklizně. Když

však po měsíci zjistili, jak mnoho spotřebovali a kolik ještě zbývá, ukázalo se, že byli příliš přísní. Od té doby se peklo každý týden. Když „bochánky“ vycházely z pece, zdály se vypečené pěkně do zlatová, ale ve skutečnosti ani nechutnaly jako chléb, ani se do nich nebylo možno pořádně zakousnout. Jakmile jste prolomili kůrku, rozplývaly se na jazyku jako mandlové těsto a příjemnou, ale trochu nakyslou chutí připomínaly spíše ovoce.

Potravy bylo na ostrově dostatek, ale převládalo v ní ovoce a zelenina. Ne vždycky byl čas příhodný pro rybolov a ne každý rybolov byl bohatý, takže ryby se na stole ostrovanů objevovaly v průměru jen třikrát čtyřikrát do týdne (a maso dokonce jen jednou). Britové velmi spoléhali na ptáčej vejce a byli velmi zklamáni, když se dověděli, že tihle ptáci snášejí jenom v červnu a v červenci, takže si budou muset počkat ještě šest měsíců, než budou mít „vajíčka k snídani“, jak řekl kdysi Mason.

V prvním deštivém týdnu využili několika chviliek klidu, aby sloupali z pandanových stromů dlouhé pruhy kůry, jež pak ženy v moždířích roztloukly na kaši, a tu zas válely a vytahovaly, až se skoro podobala látce. Usušená připomínala tahle látka hrubé sukno a měla tu zvláštnost, že když byla nová a trochu se pokrčila, ozvalo se slabé prasknutí. Ženy se věnovaly její výrobě po celou dobu dešťů, scházejíce se jednou u té, jindy u oné.

Ani White, ani Mac Leod se nezesměšili natolik, aby zorganizovali výpravu, která by vypátrala jejich ženy. Bylo ostatně nad slunce jasné, že by byli nedokázali udělat ani krok do vnitrozemí ostrova, aniž byl jejich postup uprchlícím ohlášén dálkovou signalizací, v níž domorodci tak vynikají. Nazítří po rozdělení žen Mac Leod znovu veřejně prohlásil, že déšť přiměje vzpurnice k návratu ještě určitěji než strach ze samoty. Ale přestože po tři týdny přšelo ve dne v noci, nic se nezměnilo. Jak Purcell pochopil z několika náznaků, domluvila se „většina“, že budou sledovat Mehaniho. Vzkázal mu to po Ivoe, a když se jí potom ptal, jak její bratr jeho upozornění přijal, odpověděla:

„Smál se. Vypadal, jako by ho to náramně pobavilo.“

„Nic víc?“

„Řekl, že *Peritani* by byli moc špatní válečníci.“

„Proč?“

„Protože nedokáží udržet stopu. A Timi řekl, že kdyby byla válka, přemohli by Tahit'ané *Peritani*, i kdyby *Peritani* měli pušky a oni ne.“

„Tohle že říkal!...“

„Ano, ale ostatní mu řekli, aby mlčel. Však znáš Timiho...“

Purcell se vlastně s Mehanim už nevidal. Ten totiž spával po celý den v domě Tahit'anů, zimomřivě se krče pod příkrývkami, přes *paré* ještě košili, která patřivala Burtovi a jejíž plizovaný nákrčník a krajkové rukávy ho naplňovaly nadšením.

Deštivé dny nebraly konce. Ve vesnici nebylo slyšet nic jiného než rytmické údery paliček v moždících. *Vahiné* shromážděné v chatrči některé z nich vyráběly látky a vesele přitom štěbetaly. Nejčastěji zpívaly, ale někdy zpěv přerušily, aby si sdělily novinky z vesnice nebo provedly podrobné srovnání zásluh svých *tané*. Tu bývalo slyšet smích, výkřiky, a po několika minutách se daly paličky znovu do práce. Opět se ozývalo temné, tajemné bušení, podtrhující rytmicky zpěv, jehož melodie byla smutná a slova veselá.

Johnsonova chatrč byla na západní straně nejbliž k Purcellově. Hned první týden po rozdělení žen Adamo zaslechl, jak se odtamtud ozývá hádka, po níž následovaly tlumené rány, sténání a nakonec hluboké ticho. Došlo k tomu po poledním jídle a o tři dny později v tutéž dobu uslyšel Purcell stejné zvuky, následující po sobě v témž pořadí, aniž bylo možno zjistit, kdo, zda Taiata, nebo Johnson, bije svého druha. Zeptal se Ivoy. Ta odpověděla, pokyvujíc hlavou, že ve vesnici ví každý, že v téhle domácnosti to neklape. Což nebylo nic divného u ženy s takovou povahou, jakou měla Taiata, která už na Tahiti vystřídala několik *tané* a se žádným nevydržela déle než měsíc. V době, kdy v zátocě zakotvil *Blossom*, bylo to už pět let, co nemohla najít manžela, ba ani mezi starci na ostrově. To byl zřejmě důvod, proč se rozhodla, že pojede s *Peritani*.

Naproti tomu nevěděl nikdo nic o vztazích mezi Masonem a Vaou, která si udržovala od svých družek značný odstup od chvíle, kdy se z ní stala *vahiné* náčelníka *Peritani*. Vycházela jen málokdy, vlastně jenom na trh. Mason sám nechodil do vesnice nikdy, a potkal-li někoho na pěšině, neodpovídal na pozdrav. Kdykoli se objevil kousek modrého nebe, vydával se sám na dlouhé vycházky do kopců. Za deště se spokojoval tím, že třikrát denně přešel několikrát sem a tam *po můstku*, došlapuje přesně na prkna, která položil na kameny od jednoho roubení k druhému, snad aby si nezablátil nohy, snad aby se mohl oddávat iluzi,

že je na lodi. Kdykoli Purcell, sedící za stolem u lodního okénka, zvedl hlavu od knihy, spatřil ho, jak přechází sem a tam, vystavuje svůj dvourohý klobouk a svá ramena proudům deště, což mu zřejmě nikterak nevadilo. Vždycky když takhle přešel čtyřikrát či pětkrát, zůstal stát, opřel se rukama o roubení a vzpřímen, bradu zdviženu, hleděl upřeně do dáli, jako by mohl dohlédnout ne k několik metrů vzdáleným kokosovým palmám, ale až k dalekému obzoru, tonoucímu v chomáčcích vln.

Pršelo od rána do večera. Purcell četl, před očima jedno ze čtvercových okének, za sebou posuvnou stěnu obrácenou na jih a k hoře. Když stavěl svou chatrč, připadalo mu jako znamenitý nápad, že ji bude moci otevřít dokořán slunci a teplu. Jenomže jih, to byla také strana, odkud přicházel déšť a ten pekelný vítr, který teď otrásal příčkou v drážkách, do nichž byla zasazena. Všude prosakovala voda. Navzdory vysmoleným spárám stékala mezi prkny tvoříc na podlaze loužičku.

Ani v Londýně, ba dokonce ani v rodném Skotsku nezažil Purcell nikdy takový déšť. Ráno se probouzeli do bělavé mlhy, plující ve velkých chuchvalcích mezi stromy, a k tomu ledově fičelo. Postupně ty hory bavlny trochu zjasněly, jako by se jimi chystalo prorazit slunce. Mlha se skutečně zvedla, ale jen proto, aby ustoupila dešti. Za jediný den se jim ho vždy dostalo ve všech podobách: drobný deštěk, liják, spršky hnané poryvem větru. Půda na ostrově byla neprostupná, a tak se doslova topili v blátě. Přidělovala se už toliko zelenina, protože nepohoda znemožňovala lovení zvěře i rybolov. Tři Mac Leodovy plátěné cisterny přetékaly a bylo nutno spěšně vyhloubit kanály, které by odvedly přebytečnou vodu až k útesu. Po pěšinách se prakticky nedalo chodit, kameny zmizely v zemi, jako by je bahno vpilo. Museli nasbírat nové, tak ploché a široké, jak jen možno, těžce je dovléci na místo a naklást na ty, jež sem položili původně. Když budovali svou vesnici, ponechali tu co nejvíce kokosových palem, aby je jejich koruny chránily před sluncem. Jenomže dnes udržovaly stromy nad jejich hlavami dusno k zalknutí.

Ze všeho crčela voda. Kdeco se rozpadalo, vlhké, napité. Všechno, vzduch především, bylo prosyceno mdlou, nasládlou vůní. Na prknech v rozích domů se objevila plíseň, nástroje rezivěly během čtyřiašesti hodin navzdory tomu, že je pokryli vrstvou tuku.

Zátoka *Blossomu* na severu ležela v zátvůli a bylo tu poměrně klidno. Od západu útočil však oceán na útes ze strany a vrhal proti němu obrovské vlny. Tříšť vzlétala chvílemi do závratné výše a vítr ji pak odnášel nad vesnici, na kterou padala jako sláný déšť. Koncem druhého týdne otrásl ostrovem temný rachot a probudil ostrovany uprostřed noci. Ráno pak zjistili, že převislá část severního útesu – právě ta, na níž Mac Leod kdysi umístil svůj rumpál – se utrhl, podemleta vodou. Purcell měl někdy dojem, že se ostrov pod nárazy větru a vody urve od kotevních lan, jimiž byl připoután k mořskému dnu, dá se unášet vlnami, déšť ho roztrhá na kusy a ty se pak rozpustí ve vodě kolem.

Za okénky v každé z chatrčí zažehovaly *vahiné* s příchodem noci *doédoé*, aby daly *tupapahūm* na srozuměnou, že jejich přítomnost tu není žádoucí. Purcell zapaloval pokaždé tři, aby mohl pokračovat ve čtení. Tato marnotratnost neměla však žádné zlé důsledky. *Doédoé* bylo na ostrově hojnost. Tímto jménem byl označován jistý druh ořechu a strom, na kterém rostl. Ořechy byly plné napůl ztuhlého oleje, a Tahit'ané se naučili užívat jich jako svítidla, navlékající je na palmové vlákno, jež sloužilo místo knotu. Světlo bylo sice trochu slabší než od svíčky a plamen chvílemi syčel jako prskavka, ale olej měl příjemnou, nevтіravou ovocnou vůni.

Chvílemi přistoupil Purcell k okénku a hleděl na nepatrná světýlka, zářící tu a tam mezi stromy. Děsila ho myšlenka, že tahle skála a tenká vrstva bláta, z níž vyrůstají stromy se svými plody, je jediným obyvatelným kusem země v okruhu pěti set námořních mil. Kolem ostrůvku nebylo nic než vlny, vítr, déšť a tma... A my, pomyslel si Purcell, my, kteří se držíme téhle tenké kůrky bláta a ještě máme dost síly, abychom vytvářeli soupeřící tábory...

Kdosi dost zhurta zaklepal na dveře, a než měl Purcell čas vstát, rozběhla se Ivoa otevřít.

Ve dveřích stála Vaa, vlasy splihlé deštěm, ale přes ramena důstojně přehozenu příkrývku z *Blossomu*. Vstoupila, sotva znatelným kývnutím hlavy pozdravila Ivou, došla až ke stolu, u něhož Purcell četl, a spustila bez úvodu:

„Můj *tané* se nechá ptát, jestli tě může dnes večer navštívit.“

Vaino chování Purcella udivilo. Jenom velký tahitský náčelník by si mohl dovolit spustit takhle zhurta.

„Dnes večer?“ zeptal se a nedůvěřivě nakrčil obočí.

„Dnes večer,“ potvrdila Vaa.

Stála uprostřed chatrče, rozkročená na silných nohou nad loužičkou, která se tu tvořila, jak z ní kapala voda. Držela se zpříma a povýšený výraz v její poctivé široké [selské tváři svědčil o tom, že je si vědoma, jakého společenského postavení se jí dostalo sňatkem s Masonem.

„Je pozdě a prší,“ řekl Purcell, poněkud překvapen, že se Vaa chová tak vznešeně. „Jestli si však tvůj *tané* přeje, mohu za ním zajít zítra ráno.“

„Říkal, že budeš takhle mluvit,“ odvětila Vaa stále s týmž nepopsatelným výrazem, jako by se obracela k podřízenému. „Ale on nechce. Řekl, že by mu bylo milejší dnes večer.“

„Tak ať přijde!“ řekl Purcell.

Vaa opět spíš jenom náznakem a s náležitým odstupem kývla hlavou směrem k Ivoe a vyšla z chatrče.

Sotva se za ní zavřely dveře, Ivoa se rozesmála.

„Ta se ale tváří!“ zvolala. „No ne, tahle Vaa! Hlavu až u nebe jako *tavana vakiné!*¹⁶ A přitom je z docela nízkého rodu!“

„Lidé se nerodí vysoko nebo nízko,“ poznamenal Purcell nadurděně. „Prostě se narodila. A dost. Nezačíněj se vyvyšovat, Ivoe.“

„Já?“ řekla Ivoa a roztomile zvedla ruce k hrudi. Purcell se obdivoval jejímu přirozenému půvabu, ale neustoupil ani o píd’.

„Jsi pyšná, že jsi dcera náčelníka...“

„Ale vždyť to je pravda! Otú je velký náčelník!“

„Otú je dobrý a rozumný muž. Buď hrdá na to, že jsi Otúova dcera, ale ne na to, že jsi dcera náčelníka.“

„Tomu nerozumím,“ řekla Ivoa, usedajíc na okraj lůžka. „Otú je přece náčelník právě proto, že je Otú.“

„Ne!“ skoro se už rozhorlil Purcell. „Otú by zůstal Otú, i kdyby nebyl náčelníkem.“

„Ale on jím je!“ rozpráhla Ivoa ruce před tělem pro větší názornost.

„Pochop to přece,“ opakoval Purcell, „budeš-li pyšná na to, že jsi dcera náčelníková, pak není žádný důvod, aby Vaa nebyla pyšná, že je žena náčelníka. To není o nic víc k smíchu.“

¹⁶ Žena náčelníková.

Ivoa nakrčila nos. Ozvalo se zaklepání. Ivoa se okamžitě přestala šklebit. Neměla už ani čas zachovat před usmířením určitý odstup. Zářivě se usmála na Purcella a rozběhla se otevřít.

„Dobry večer, náčelníku velké pirogy,“ pozdravila zdvořile. „Mhm!“ řekl Mason.

Nikdy si nedokázal zapamatovat jména domorodých žen. Pletla se mu. Pokaždé končila na „a“. Byly si ostatně všechny podobné, člověk je vídal napůl nahatý, jak věčně někde brebentí. Nebo jak buší do moždírů těmi svými ztracenými paličkami.

Purcell vstal a ukázal na stoličku.

„Jestli se nemýlím, jste u mne dnes poprvé.“

„Mhm!“ řekl Mason.

Usedl a rozhlédl se kolem sebe.

„Máte tu zimu,“ prohlásil nadutě.

„Ano,“ usmál se Purcell. „To je ta moje posuvná příčka. Budu muset svůj systém zdokonalit.“

Mlčeli. Mason si hleděl na nohy. Purcell měl zvláštní pocit, že si netroufá a marně přemýšlí, jak začít.

„Hoří vám tu tři *doédoé* naráz,“ ozval se konečně, zatvářiv se skoro vyčítavě, jako by byli ještě na *Blossomu* a Purcell plýtlval olejem.

„Četl jsem.“

„Vidím,“ řekl Mason.

Sklonil se nad Purcellův stůl a přečetl hlasitě titul knihy:

„*Putování kapitána Gullivera.*“

„Četl jste to?“

Mason potřásl hranatou hlavou:

„Dost, abych se přesvědčil, že ten tak zvaný kapitán Gulliver nebyl jaktěživ námořníkem. A pokud jde o to, co vykládá o zemích, které tak řečeno navštívil, nevěřím jedinému slovu...“

Purcell se usmál. Znovu bylo ticho.

„Pane Purcelle,“ prolomil Mason mlčení, „chci vám poděkovat, že jste mi dal přidělit Vau.“

A dodal bez stínu humoru:

„Vyhovuje mi po všech stránkách.“

„To jsem velice rád, kapitáne,“ řekl Purcell. „Ale poděkovat byste měl spíš Mac Leodovi. To on připadl na Vau.“

„Mac Leodovi!“ zrudl Mason. „Nu, mrzí mě, že vděčím za cokoli tomu...“

Chystal se říci „tomu proklatému Skotovi“, ale právě včas se rozpomněl na Purcellův skotský původ.

„Představte si,“ pokračoval pohoršené, „včera jsem toho člověka potkal. V ruce držel Burtův sextant. Přirozeně jsem po něm chtěl, aby mi ho vydal. A víte, co mi ten nestyda odpověděl? To je můj podíl z Burtovy pozůstalosti. Ale jestli si ho ode mne chcete koupit, jsem ochoten vám ho prodat!“

„Prodat!“ zvolal Purcell. „Co by si tu počal s penězi?“

„To jsem se ho také zeptal. Odpověděl, že ode dneška za dvacet let bude vzpoura promlčena, a jestli se tu pak objeví nějaká britská loď ochotná vzít ho s sebou do Skotska, bude rád, že se nemusí vracet do vlasti bez haléře...“

Purcell se rozesmál, ale Mason se k jeho smíchu nepřipojil. Upíral oči na zem a zdálo se, že o čemsi uvažuje. Po chvíli zvedl hlavu, zavrtěl se a spustil málem útočně:

„Chci... chci vás požádat o službu.“

Konečně, pomyslel si Purcell.

„Budu-li vám moci být nějak užitečný,“ řekl a lehce se uklonil. Mason mávl netrpělivě rukou, jako by chtěl odehnat tuhle zdvořilostní formuli.

„Můžete přirozeně odmítnout,“ zabručel a znělo to skoro urážlivě...

„Ale já přece neřekl, že odmítnu,“ odvětil Purcell s úsměvem.

„Oč tedy jde,“ pokračoval Mason přerušiv bránícího se Purcella stále stejně netrpělivě. „Za svých procházek, které mne přivedly až na horu, jsem na severním svahu objevil velmi těžko přístupnou jeskyni. Lze k ní dospět po značně strmé stezce... Totiž stezce... To je jen slovo. Je tak příkrá, že se člověk musí chytat skal, aby se dostal kupředu... Zajímavé je, že je to jediný přístup k jeskyni. Zleva i zprava je totiž chráněna vysokými bazaltovými stěnami, nebo spíš jehlany... přes které naprosto nelze přejít. Navíc pak strop jeskyně přečnívá nad vchodem, takže není pomýšlení dostat se k ní z vrcholku hory, ba ani pomocí provazu. Ještě musím dodat, že v jeskyni je pramen...“

Odmlčel se. V jeho tváři se zračil údiv nad tím, jak dlouho mluvil.

„Dobře jsem tu jeskyni prozkoumal,“ řekl a v šedých očích mu náhle zajiskřilo. „Jsem přesvědčen, že v případě útoku je nedobytná...“

Pak náhle zvýšil hlas:

„Pane Purcelle, prohlašuji, že jediný muž – opakuji: jediný muž – s dostatkem zbraní a munice, a přirozeně potravin, by mohl od vchodu do této jeskyně udržet v šachu celou armádu...“

Fregata, napadlo Purcella. Stává se z toho utkvělá představa. Navzdory všemu, co ho tak dokonale chránilo, nepovažoval už Mason ostrov za nedobytný. Našel něco lepšího: druhou obrannou linii. Ostrov je něco jako hrad a jeskyně citadela...

„Nežádám po vás samozřejmě,“ pokračoval Mason suše, „abyste šel střílet se mnou. Zním vaše názory. A nepočítám pochopitelně ani s posádkou...“

Odměl se a pak pokračoval rozhodným tónem, který však zněl falešně:

„... dokud se nevrátí k plnění svých povinností.“

Opět se odmlčel a potom prohlásil slavnostně:

„Pane Purcelle, žádám vás jenom o tohle: abyste mi pomohl odnést do jeskyně zbraně a střelivo.“

Skončil a nyní upíral své šedé oči na Purcella. Po chvíli, když Purcell nic neříkal, pokračoval:

„Byl bych mohl požádat Vau. Je velice statná,“ a při těch slovech sjel očima po Purcellově postavě, jako by litoval, že není rozložitější, „ale domorodci se zřejmě bojí přiblížit k jeskyním. Domnívají se, že tam straší *tupapahové*... V jistém smyslu je to znamenitá věc, z téhle strany se nebudeme muset bát krádeže.“

„A námořníci?“ zeptal se Purcell.

„Proč by je lákaly pušky, když má každý svou? Ostatně, nebojím se, že by někdy jeskyni objevili. Vždyť se skoro nehnou z vesnice, leda když jdou pro vodu. Jako praví námořníci hrozně neradi chodí. Jsme tady už několik týdnů, pane Purcelle, a řekněte sám, kdo zatoužil vyšplhat se na vrcholek hory? Všeho všude dva lidé: vy a já.“ Po chvíli dodal:

„Žádám vás pochopitelně, abyste to uchoval v tajnosti.“

„To vám slibuji,“ řekl Purcell bez váhání.

mlčení trvalo dosti dlouho. Tentokrát promluvil Purcell:

„Je mi velice líto, kapitáne, ale cítím se nucen odepřít vám službu, o kterou mne žádáte. Kdybych vám pomohl odnést zbraně do jeskyně, stal

bych se spoluviníkem vraždění, jehož byste se možná dopustil, kdyby došlo k vylovení.“

„Vraždění!“ zvolal Mason.

„A co je to jiného?“ řekl Purcell klidně.

Mason se zvedl, nachový v tváři, žíly na čele mu naběhly a zmodrally, oční víčka bez ustání mrkala.

„Domnívám se, pane Purcelle,“ řekl hlasem třesoucím se zlostí, „že bych jednal v zákonné sebeobraně...“

„Já jsem jiného mínění,“ odtušil zvučně Purcell. „Nehrajme si se slovy, ano? Všichni jsme tu buď vinni, nebo spoluvinní zločinem vzpoury. Kdybychom se se zbraní v ruce postavili proti ozbrojené síle králově, dopustili bychom se dalšího zločinu: povstání... a také docela zřejmé vraždy, až bychom, nedej Bože, zabili některé z námořníků vyslané proti nám...“

„Pane Purcelle!“ vzkřikl Mason tak prudce, až Purcella napadlo, že teď ho snad udeří. „Nikdy v životě jsem... Pane Purcelle,“ pokračoval vztekle, „nestrpím... To je to nej... Jak se opovažujete docela chladnokrevně...“

S chvějícími se rty a očima nehybně upřenýma před sebe začal tak několik vět, aniž se mu podařilo kteroukoli dokončit. Neschopnost vyjádřit se jenom znásobila jeho zlost. Zaťal pěsti, rozhodl se upustit od projevu a pronesl bezbarvým hlasem:

„Nemám už, co bych vám řekl.“

Otočil se na podpatcích, vykročil ke dveřím, otevřel je a vyšel jako automat. Dveře dvakrát třikrát bouchly pod nárazy větru, než Purcella napadlo, aby je zavřel.

Ustaraně se vrátil ke stolu a usedl. V Masonově zuřivosti bylo cosi skoro nenormálního.

„*Eatua* je mi svědkem, ten řval!“ zvolala Ivoa. „Že ale řval...“

Seděla na lůžku, nohy pod sebou, přes ramena přikrývku.

„Požádal mne o službu a já mu ji odmítl.“

Ivoa si dobře všimla, že jejímu *tané* není do řeči. Užírala ji zvědavost, ale dobré tahitské vychování jí nedovolovalo ptát se, zejména pak manžela.

„*Maamaa*“ řekla jen a potřásla hlavou. „*Adamo*,“ dodala ještě, jako by si ho dobírala, „proč jsou *Peritani* tak často *maamaa*?“

„Nevím,“ odpověděl Purcell s úsměvem. „Snad mají příliš mnoho *tabu*.“

„Ba ne,“ řekla Ivoa. „Tím to nebude. *Kostru* nemá žádná *tabu* a přitom je nejvíc *maamaa* ze všech...“ Po chvíli pokračovala:

„Kdyby nebyl *maamaa*, nebyl by urazil moje bratry tím, že je nepřibral k rozdělování žen.“

Odmklčela se a odvrátila hlavu, jako by byla, řekla příliš mnoho.

„Mají mu to za zlé?“

„Ano,“ přisvědčila, aniž se ohlédla. „Mají vám to za zlé. A hodně.“

Cosí v tónu jejího hlasu Purcella znepokojilo.

„Mně také?“

„Tobě také.“

„To je nespravedlivé!“ zvolal Purcell rozhořčeně.

Zvedl se, šel si sednout na lůžko vedle ní a uchopil ji za ruce

„Sama jsi viděla...“

„Viděla,“ řekla Ivoa.

A dodala:

„Říkají, že zacházíš se svými přáteli jako s nepřáteli.“

„Ale to není pravda!“ vykřikl Purcell, hluboce dotčen.

„Říkají, že ta malá krysa ti chtěla vzít tvou ženu a ty jsi přesto bránil Omaatě, aby ho bila. A to je vlastně pravda,“ prohlásila a najednou se na Purcella podívala tak, že ho to zmátlo.

Napadlo ho: I ona mi to zazlívá. Ohromen vstal a jal se přecházet po místnosti. Nenáviděn jedněmi, podezírán druhými ... Najednou si připadal strašlivě sám.

„A Mehani?“ zastavil se na okamžik.

Ivoa se podívala stranou a pokračovala, jako by byla neslyšela:

„Říkají, že jsi zabránil Uilimu, aby zabil *Kostru*.“

„Zabil!“ zvolal Purcell a přitiskl si ruce k uším. „Pořád jen zabíjet!“

Znovu se jal přecházet sem a tam. Cítil, jak naprosto není s to vysvětlit jim své jednání. Ani Ivoe.

„A Mehani?“ zastavil se přímo před ní.

Chvíli bylo ticho. Ivoa zkrřížila ruce na prsou a řekla ironicky:

„Buď šťasten, muži, Mehani tě pořád miluje.“

Purcellova tvář se rozzářila a Ivoa řekla vyzývavě:

„Zdá se mi, že máš Mehaniho raději než mne.“

Purcell se usmál a znovu si sedl k ní na lůžko.

„Nebud' jako *peritani vahiné*...“

„A jaké jsou?“

„Většinou žárlivé.“

„Já nežárlím,“ řekla Ivoa. „Itia za tebou přece běhá, aby sis s ní hrál.

A co já?... Křičím snad?...“

Purcell nevěděl, co na ta slova odpovědět, a tak je nechal bez povšimnutí. Po chvíli se zeptal znovu:

„Co říká Mehani?“

„Brání tě. Tvrdí, že jsi zvláštní a že není možné soudit tě jako ostatní. Říká, že jsi *moá*.“¹⁷

Podívala se zespoda na Purcella a zeptala se naivně:

„Je to pravda? Je to pravda, Adamo, že jsi *moá*?“

Málem pokrčil rameny. Ovládl se však a znovu se pustil křížem krážem chatrčí. Být *moá* nebyl pro Tahit'ana výsledek žádného hrdinského úsilí. Prostě jen organická vada. Člověk byl *moá*, jako jiní mají koňskou nohu: od narození. Byla to jedinečná zvláštnost, sama o sobě hodná obdivu, ale žádná zásluha. I co, ať si to myslí! řekl si Purcell. Ať si to myslí, jestli jim to pomůže pochopit mé jednání...

„Ano,“ řekl vážně a zůstal stát. „Ano, Ivoa, je to pravda.“

„Ty má *Eatuo*!“ zvolala Ivoa a její tvář se zalila takovým štěstím, že Purcella polila hanba. Jsem já to rouhač! zastyděl se.

„É Adamo, é!“ pokračovala Ivoa. „Já jsem tak šťastná! Kdysi jsem na Tahiti viděla jednoho *moá*, ale ten byl tak starý! Och! Jak byl starý a sešlý! A teď mám *moá* tady ve svém domě, každý den! A je krásný! A je to můj *tané*!“ uzavřela s výbuchem radosti, zvedajíc paže k nebesům.

Shodila s ramen pokrývku, seskočila z lůžka, přiběhla k Purcellovi a objevši ho pokryla jeho tvář polibky. Purcell na ni hleděl dojatě, docela vyveden z míry. Když ho lehkými doteky rtů líbala na tváře, na bradu, na ústa, uhýbala neustále tváří a před Purcellem se ustavičně sem a tam míhal záblesk jejích nádherných modrých očí. Jak byla krásná! Vyzařovalo z ní světlo, teplo, velkodušnost...!

„Tak ty jsi *moá*!“ řekla Ivoa nadšeně.

Držela ho v náručí a pomalu začala ustupovat, zrychlujíc stále krok, jako by s ním tančila. Purcellovou tváří se mihl úsměv. Vlekla ho k lůžku. A už klesla nazad a on se se smíchem svalil na ni. Pak se přestal

¹⁷ Svatý.

smát, hledaje její rty, a hlavou mu ještě stačila blesknout myšlenka: Tihle Tahit'ané mají namouvěru zvláštní představu o svatosti.

Nazítří se pěkně vyjasnilo a poprvé po třech týdnech se objevilo slunce. V jedenáct vyšel Purcell z chatrče, prošel po *West Avenue* a zaklepal na dveře Bakerova domu.

Otevřela mu Horoa, bujará, ztepilá, s nezkrotnýma očima.

„Dobrý den, Adamo, bratře,“ zvolala.

A uchopivši ho ještě na prahu, začala ho po *peritansku* bouřlivě líbat. Když se Purcellovi podařilo znovu popadnout dech, spatřil za jejími zády uprostřed místnosti klidného a usmívajícího se Bakera.

„Pojďte,“ řekl Purcell ode dveří, „vezmu vás s sebou. Chystám se na návštěvu k Mac Leodovi.“

„K Mac Leodovi?“ opakoval Baker a výraz jeho jemné, snědé tváře se rázem změnil.

„Jen pojd'te,“ řekl Purcell. „Přišel čas vyjednávat.“

Když si Horoa všimla, že se Baker chystá k odchodu, vztyčila se před ním a pohazujíc hřívou pronesla s planoucím pohledem rozhořčený projev.

Baker tázavě vzhlédl k Purcellovi.

„Vyčítá vám, že odcházíte a nenaštípál jste jí dříví.“

Baker plácl Horou přes zadek a řekl, napůl se usmívaje:

„Za chvíličku, Miss.“

Jeho slova neměla však žádoucí účinek. Horoa pokračovala ve své lamentaci, funíc, podupávajíc, s chvějícími se nozdrami, kroutíc šíjí.

Baker se obrátil k Purcellovi:

„Jak se řekne tahitsky *za chvíličku*?“

„*Araué*.“

„Horoo,“ prohlásil rozhodně Baker, „*araué! Araué!*“

Znovu ji plácl po hýždích a překročil práh. Zatímco se oba muži vzdalovali, rozkročila se Horoa mezi dveřmi a pokračovala v řečnění.

„Unavuje mě,“ řekl Baker.

Pak dodal:

„Víte, není to zlá holka. Ale únavná. Samý tyátr. Samá tragédie.“

Zastavil se, lehčeji z dálky zamával a zavolal:

„*Araué! Araué!*“

Pokračovali v chůzi.

„Počítám, že se jí stýská po Mac Leodovi. Život se mnou jí musí připadat hrozně klidný.“

Purcell se po něm podíval. „Právě tak to říkala.“

Baker se dal do smíchu.

„To je tedy znamenité. Z téhle strany žádné těžkosti nebudou.“

Slunce už hřálo. Bylo báječné vidět zase třpytící se nebe nad korunami palem a všechny ty pestré barevné ptáky kolem. Za dešťů zmizeli, a protože byli takoví malí a křehcí, domnívali se všichni, že zahynuli. A teď se opět objevili, neposednější a krotší než dříve.

Baker se zeptal změněným hlasem:

„Myslíte, že se vám to s Mac Leodem povede?“

„Myslím že ano,“ řekl Purcell.

Míjeli právě Johnsonovu chatrč a Purcell řekl polohlasem:

„Podle toho, co slýchám až domů, tak tady si taky potrpí na tragédie.“

„Bije ho,“ odtušil Baker.

Purcell zůstal stát a podíval se na něj.

„Ona jeho? Jste si tím jist?“

„Viděl jsem, jak ho honila po zahradě s polenem v ruce.“

„Chudák stařík.“

Přijet z takové dálky. Položit mezi sebe a svou semetricku tolik zemí a tolik oceánů. Dorazit až na konec světa a tam padnout do rukou jiné.

Bakerova jemná tvář se zachmuřila.

„Víte, poručíku...“

„Purcelle.“

„Purcelle... Víte, Purcelle, on se Johnson přepočítal. Vybral si ošklivou ženu. Řekl si: je ošklivá a tak bude mít jiné dobré vlastnosti. Jenže ono to není pravda. Kdyby to bylo pravda, hnali by se všichni po ošklivých. No to se ví! Ty by šly panečku na dračku! Jenomže on je s ošklivými zrovna takový kříž jako s hezkými...“

Baker si dal na čas a pak dodal:

„A navíc jsou ošklivé.“

Purcell se usmál.

„Vy jste mi nějaký pesimista. Jenomže mne se zdá, že Avapuhi...“

„Och, proti Avapuhi jsem nic neřekl,“ ohradil se Baker vrtě hlavou.

„Mluvil jsem jaksi všeobecně. Víte, Purcelle, mně ženy všeobecně řečeno připadají...“

Poškrabal se na čele nad obočím.

„...únavné.“

A dodal ještě:

„Nikdy nejsou spokojeny. Pořád touží po něčem jiném, než mají. Po jiném muži. Po jiných šatech. A vím já po čem.“

„Jste nespravedlivý. Tahit'anky nejsou takové.“

„Horoa je taková.“

Purcell po něm sjel očima. Je nervózní. Klidný, a přece nervózní. Jeho tvář se ani nepohnula, ale pod očima měl Černé kruhy a spodní ret se mu chvěl jako puls...

Baker bez přechodu pokračoval:

„Nechtěl byste mi říci, proč jdeme k Mac Leodovi?“

„Mám nápad,“ řekl Purcell. „Nápad, který jsem dostal, když jsem včera večer mluvil s Masonem. Nevím, zač stojí. Pro případ, že by to nevyšlo, bych vám o něm raději neříkal předem.“

Kráčeli kolem Masonova domu a viděli, jak kapitán přechází po prknech *místku* ve vysokých botách, nákrčníku, zapjat až ke krku, na hlavě klobouk. „Dobrý den, kapitáne,“ řekl Purcell, ale nezvolnil krok, a tak Baker řekl ozvěnou „dobrý den“, jenomže bez kapitána. Mason se ani neohlédl. Kráčel přímo před sebe, oči upřeny na obzor, kladl opatrně nohu přes nohu, trup pevně vzepřen v bocích, aby jím neotřáslo žádné vlnobíť. Co chvíli se netrpělivě ohnal rukou, aby odehnal ptáky poletující mu příliš blízko kolem hlavy. Purcellovi připomněl ten pohyb gesto, jímž člověk odhání komáry, a připadlo mu to nevhodné, sám nevěděl proč.

„Ptákům déšť zřejmě neublížil,“ poznamenal.

Obrátil se k Bakerovi a dodal napůl šeptem:

„A Avapuhi?“

„Taky ne.“

„A Itie?“

„Ani té.“

„Kdy jste se viděl s Avapuhi?“ pokračoval Purcell tiše.

„Včera. Horoa šla roztloukat vlákno k Omaatě, a tak jsem mohl zmizet.“

„Možná že už to takhle nepotrvá dlouho,“ napověděl Purcell.

Hleděl na Bakera a najednou si mnohem intenzivněji uvědomoval své přátelství k němu. Námořníková snědá tvář byla otevřená, jednání

přímé, kaštanové oči jiskřily humorem a za jeho mírným chováním se skrývala velká síla. A také prudkost, pomyslel si Purcell v duchu. To je to jediné, co se mi na něm nelíbí.

Sotva položil ruku na vrátka, uzavírající přístup do Mac Leodovy zahrady, objevil se Skot ve dveřích chatrče a za ním napůl zakryt polonahý White s rukama za zády. Vypadal vedle Mac Leoda tak nějak absurdně maličký a mnohem tučnější.

„Co chcete?“ křikl Mac Leod nepříteliš přivětivě.

„Navštívit vás,“ odpověděl Purcell, aniž se pokusil vejít.

Bylo ticho.

„Oba dva?“ zeptal se Mac Leod nedůvěřivě a Purcellovi blesklo hlavou, že se snad bojí přepadení.

„Potřebuji Bakera jako svědka pro to, co vám chci povědět, ale White může zůstat, jestli si přejete.“

„Dobrá,“ řekl Mac Leod. „Pojďte dál.“

Dokud nepřešli přes zahrádku, stál mezi dveřmi a díval se, jak se k němu blíží. Neskladné tělo viselo nakřivo na jedné čapí noze, pravou ruku měl nedbale založenu v bok, ale jeho hluboko vpadlým očím neušel jediný jejich pohyb.

Když vešel do chatrče, všiml si Purcell nejprve pravého nadbytku polic a skříní. Zabíraly všechny stěny až ke stropu, rámovaly dveře i obě lodní okénka a otevíraly se v různé výši dvířky, jež se vesměs zamykala na klíč nebo visací zámek.

Krom skříní a polic tu byl jenom těžký dubový stůl uprostřed a poměrně značný počet stoliček, svědčící zřejmě o tom, že Mac Leodův dům se stal místem schůzek „většiny“.

Mac Leod si stoupl za stůl, jako by chtěl postavit mezi sebe a své návštěvníky tuhle překážku, a napřáhnuv k nim náhle kostnatou ruku na konci paže – paže s dlaní vypadala tak dlouhá, že se zdálo, jako by sahala od jednoho konce místnosti k druhému –, ukázal na stoličky. Usedli. White obešel neslyšným krokem stůl, zaujal místo po Skotově boku, položil si ruce na kolena a začal si na ně ťukat ukazovákem a prostředníkem. Přitom hleděl upřeně na Purcella.

Tak se na sebe všichni čtyři muži chvíli dívali, aniž padlo jediné slovo. Purcell čekal, že Mac Leod zaútočí první a zavalí je svým elánem. Ale Mac Leodovi se zřejmě do řeči nechtělo.

Mlčel. Byl ztělesněná důstojnost. Celým svým chováním dával najevo, že Purcellova a Bakerova přítomnost v jeho domě je přinejmenším nezvyklá a vyžaduje vysvětlení. To je neslýchané, napadlo Purcella, před třemi měsíci to byl námořník jako každý druhý. A teď tu stojí, opírá se o skříň, chladný a neosobní jako diplomat udílející slyšení.

„Poslouchám,“ řekl v tu chvíli Mac Leod.

Bylo to tak, bylo to přesně tak, udílel jim slyšení... Jako když William Pitt přijímá velvyslance.

„Soudím,“ pravil Purcell, „že dnešní poměry nemohou trvat věčně. Nikomu to neprospívá. Dříve nebo později by to znemožnilo jakoukoli dohodu mezi námi. Domnívám se proto, že přišel čas, abychom našli nějaký kompromis.“

„Kompromis?“ opakoval Mac Leod.

Purcell na něj hleděl s neproniknutelnou tváří.

„Jestli tomu dobře rozumím,“ pokračoval, „současná situace neuspokojuje nikoho. Baker a Mehani nemají ženu, kterou chtějí. White a vy sám nemáte vůbec žádnou.“

Odmlčel se, aby umožnil svým společníkům strávit všechnu hořkost téhle pilulky.

„A dál?“ řekl Mac Leod.

„Přišel jsem vám navrhnout kompromis,“ opakoval Purcell.

Chvíli mlčeli a pak Mac Leod řekl:

„Nejsem proti dohodě. Co navrhuje?“

„Vidím jen jediné řešení,“ pokračoval Purcell. „Výměnu: White ustoupí Itiu Mehanimu a dostane od něho Fainu. A pokud jde o vás, vzdáte se Avapuhi a Baker vám vrátí Horou.“

Mac Leod chvíli neodpovídal, pak zvedl hlavu, zhluboka vdechl a zabořil ruce ještě hlouběji do kapes.

„A tomuhle vy říkáte kompromis, Purcelle? A v čempak je ten kompromis? Je mi úplně jasné, co ztratím, ale vůbec nevidím, co získám. To je mi vykutálený kompromis! V čem je tu kompromis? Tenhle kompromis se netýká ničeho jiného než mojí vlastní zahrádky! Zopakujme si, jak to bylo, jestli jste na to snad zapomněl. Baker mi sebral Avapuhi. Budiž! Pak se hlasovalo, já ji tím hlasováním dostal nazpátek, ona se v tu chvíli vypařila za kulisy a vy si řeknete: Uděláme kompromis, Avapuhi se vrátí a Baker si ji zase vezme zpátky!... Vy máte tedy pekelnou drzost, Purcelle, to se vám musí nechat!... Sedíte si

tu, koukáte jako archanděl Gabriel, nevinný jako Ježíšek, jen tak na krajíčku židle, jako byste měl už už odletět do nebička, a navrhuje mi tu kom-pro-mis!... Člověk ani nevěří svým uším! A copak jste udělal se zákonem? Máme tady jakési shromáždění, sněm, Purcelle, jestli jste nezapomněl! A taky zákony! A výsledky hlasování! Co se jednou odhlasovalo, to se odhlasovalo. Tohle si pamatujte!“ Znovu se nadechl.

„Co se Avapuhi týče, tu najdeme, s tím si nedělejte starosti. Možná dřív, než si někdo myslí. Nejrychleji nepluje vždycky ten námořník, co chytí vítr naplno. A jestli jsem na chvíli povolil plachty, tak to ještě neznamená, že bych se nechystal doplout. Ba ne, pane, já dopluku! A až na tu malou šalupu narazím, zahákuji se jaksepatří, to se spolehněte, a ani pánbůh, ani vítr, ani čert mě nepřinutí, abych povolil, jak se jednou zachytím její kotvy.“

„Připusťme,“ řekl náhle Baker a bezbarvý hlas se mu chvěl, „že ji chytíš a přivedeš si ji domů. A dál? Co budeš dělat dál? Zatlučeš okna? Dáš na dveře železnou závoru? Zamkneš ji do skříně? Přivážeš si ji k posteli? Takhle si to představuješ, námořníku?“

„Co budu dělat se svou zákonnou manželkou,“ odpověděl důstojně Mac Leod, „je jenom moje věc.“

Nic víc. Zřejmě neměl v úmyslu pouštět se do diskuse s Bakerem. Purcell čekal, ale Mac Leod mlčel. Odmítl, a bylo to odmítnutí naprosto rozhodné.

Purcell si Mac Leoda měřil a cosi v jeho chování ho přimělo, aby zbystřil pozornost. Odmítnutí nebylo tak docela konečné. Mac Leod se s nimi neloučil. Neukončil rozhovor. Mazaný lišák. Mazaný a chytrý. A má znamenitý nos. Co si zvěřil a teď čeká. Odmítnutí bylo jen fází rozhovoru. Nic víc.

„Domníváte-li se, že se vám podaří najít Avapuhi,“ řekl Purcell, „nebo myslíte-li si, že si ji budete moci nechat u sebe, až ji najdete, prosím. Tahle otázka totiž není ještě zralá pro odpověď. Navrhuji proto, abychom tenhle rozhovor odročili.“

Mlčení. Pohledy. Mac Leod neříkal ani ano, ani ne. Nebyl si jist, zdaje výhodné rozhovor ukončit. V tomhle byl neutrální. Stáhl se do pozadí. Přesně řečeno nebyl tu. Ten lišák, říkal si Purcell, nehodlá mi usnadnit další pokus.

Pokrčil rameny a vstal. V tom okamžiku přestal White ťukat prsty na koleno a prohlásil:

„Chcete tím říci,“ zeptal se Purcell, „že dostanete-li Fainu, přenecháte Itiu Mehanimu?“

„Zrovna tak.“

Purcell pohlédl na Bakera a opět se posadil.

„Dobrá,“ řekl, nedávaje najevo, jak je spokojen. „Podle mého mínění jednáte moudře. Půjdu odtud rovnou za Mehanim a za Tahit'any. Mají totiž jednu ženu na dva muže, takže nezáleží jenom na Mehanim. Nedomnívám se však, že budou dělat potíže.“

Sjel očima k Mac Leodovi. Ten hleděl do prázdna, nedávaje znát, zda ho Whitovo samostatné vystoupení uspokojilo či popudilo. Zřejmě se ho nikterak nedotklo a jeho vlastní stanovisko zůstalo nezměněno.

Jestli se teď zvednu, uvažoval Purcell, nechá mě odejít. Je si příliš jist, že se vrátím. Kdy jsem se vlastně prozradil? říkal si podrážděně. Proč je si tak jist, že mu mám co nabídnout?

„Mac Leode,“ obrátil se k němu, „rozmyslete si to. Rozmyslete si to, než odejdu.“

Mac Leod ani nemrkl.

„Už jsem se rozmyslel,“ prohlásil ledabyle.

V jeho hlase se ozval sarkastický přízvuk, jako by věděl, že ultimatum, které mu návštěvník položil, zůstane bez následků.

„Dobrá,“ přikývl Purcell, „uvažme všechno ještě jednou.“

Vytáhl z kapsy měšec ze zčernalé kůže, rozvázal tkaničku, rozevřel a obsah vysypal na stůl. Z měšce vypadlo několik zlatáků, které pečlivě vyrovnal na hromádku před sebe, jako by se chystal zkusit štěstí v kostkách. V tichu slyšel dech ostatních. Pohlédl na ně. Seděli jako v transu, celí zkoprnělí. Jen v očích měli život. Ali Babův poklad by nedokázal zapůsobit silněji. Pak kdosi zakašlal. Mac Leod vytáhl ruce z kapes. Prkno pod jeho nohama zapraskalo, jak přenesl váhu, aby se mohl podívat zblízka. Nahnul svůj ostrý nos nad stůl a Purcell zaslechl slabé zachrčení, jako by si vzduch jen těžce razil cestu do Mac Leodova hrdla.

„Leží tu deset liber šterlinků,“ obrátil se Purcell k Mac Leodovi. „Necháte-li Avapuhi Bakerovi, jsou vaše.“

„Purcelle!“ zvolal Baker.

Purcell zvedl ruku na znamení, že má mlčet. Mac Leod se napřímil.

„Ať mě čert vezme!“ prohlásil přiškrceně. „Pětadvacet let vláčím kostru po všech mořích, ale ať se na místě propadnu, jestli jsem v životě viděl tolik peněz pohromadě.“

Zlato se spořádaně zvedalo do výše na hrubě ohoblovaném dubovém stole, narychlo napuštěném hnědým olejem, a slunce, vnikající sem lodními okénky, mu dodávalo třpytivý lesk. Byla to dosti skromná, ba nepatrná hromádka. Malá sbírečka kulatých, plochých předmětů s dosti hezkou rytinou, která nebyla nikomu na ostrově k ničemu. Jedna z mincí poněkud přečnívala a Purcell ji rychle a pečlivě vyrovnal do zákrytu s ostatními.

„Tak co?“ zeptal se.

Mac Leod se vztyčil v celé své výši a vrazil ruce do kapes.

„Je to hanba,“ prohlásil konečně pohoršeně, ale koutek úst se mu stáhl do ironického úšklebku, „zatracená hanba je to, abyste věděli! Důstojník a handluje ženské za zlato! To na mou duši stálo za to studovat na školách a stát v pozoru před každým důstojníčkem Jeho Veličenstva, když pak člověk klesne až k tomuhle řemeslu. Je to hanba, Purcelle, to vám povídám! A já,“ pokračoval s posměvačnou důstojností, „jsem snad tulák z nábřeží Temže, aby se mi nabídl pohár vína výměnou za mou zákonnou manželku, kterou mi přiřkl parlament v řádně a podle všech předpisů provedeném hlasování? Kdepak zůstala morálka, Purcelle? Kampak jste zašantročil morálku? Hodil přes palubu? Vylil s pomyjemi, aby měli žraloci co žrát? Bůh mě zatrat,“ pokračoval a přimhouřil oko, jako by náhle přešel od předstíraného rozhořčení k jeho parodii, „tak tohle jste se naučil z bible? Dělat kuplíře mezi zákonným manželem a bývalým milencem jeho ženy?“

Purcell se zvedl a odtušil suše:

„Nemám čas poslouchat tyhle vaše nesmysly. Jestli nechcete, tak to povězte rovnou a já půjdu.“

Zároveň pokročil ke stolu a shrábl dlaní hromádku zlatáků, jako by se je chystal nasypat zpátky do měšce.

Mac Leod řekl:

„Dvacet.“

„Prosím?“ Purcell znehybněl.

„Dvacet. Dvacet liber. Beru, když mi dáte dvacet liber.“

„Myslel jsem si to,“ přikývl Purcell.

Zvedl pravou ruku ze stolu, ponořil ji do kapsy, vytáhl další měšec a dodal klidně:

„Abyste snad nelitoval, že jste nežádal víc, rád bych vám oznámil, že tohle je skutečně všechno, co mám.“

Rozvázal druhý měšec a vysypal jeho obsah na stůl. Pak sesbíral mince levou rukou a nakladl je jednu po druhé vedle první hromádky.

„Celkem dvacet liber,“ dodal. „Ostatně, dvacet liber vám nedám. Jenom devatenáct. Ta dvacátá, to je další obchod.“

„Co ještě chcete?“ zeptal se Mac Leod, trpitelsky vraště tvář, jako by ho okrádali.

„Burtův sextant.“

Mac Leod otevřel ústa. Ale Purcell mu nedal čas promluvit. Řekl rázně:

„Bud' všechno, nebo nic.“

Mac Leod vzdychl, vytáhl z kapsy klíč, otevřel skříň za svými zády, vyndal sextant a mrzutě ho postavil vedle zlatáků.

„Jsme tedy domluveni,“ řekl Purcell. „Necháte Avapuhi Bakerovi a vezmete si zase Horou.“

„Platí,“ potvrdil Mac Leod a rozmrzele sklopil oči.

Purcell mu přisunul zlato jako hráč, který prohrál bank. Hromádky se přitom sesypaly, mince se rozběhly po stole a najednou se jich zdálo víc. Mac Leod po nich natáhl hubené prsty, ale už je nerovnal na sebe, nýbrž shrnul do kruhové hromádky.

„Mac Leode,“ řekl Purcell.

Mac Leod k němu netrpělivě zvedl oči, jako by se zlobil, že ho někdo ruší při práci.

„Mac Leode,“ pokračoval Purcell vážně, „jsem šťasten, že jsme dospěli k dohodě. Co se mne týče, pokládám za velice důležité, aby mezi námi vládla shoda.“

„Já taky,“ opáčil Mac Leod ledabyle, provázeje svá slova mávnutím ruky, jako by chtěl ukončit rozhovor.

Zřejmě spěchal, aby už byl sám. Baker putoval očima od Mac Leoda k Purcellovi, podrážděn naivitou svého přítele.

„Víte,“ pokračoval Purcell, upíraje svoje modré oči vážně na Mac Leodovu tvář, „zdá se mi hrozně důležité vyhnout se třenicím mezi obyvateli ostrova. Vzhledem k trochu zvláštním podmínkám, v nichž žijeme, může i sebemenší spor nabýt tragických rozměrů.“

„To jistě,“ přisvědčil Mac Leod stejně bezbarvě a netrpělivě, dlaně položeny na zlatě. „V tomhle máte pravdu, Purcelle,“ pokračoval, bezmála přinucen k souhlasu přesvědčivým pohledem jasných očí, jež na něj Purcell upíral.

„Přiznám se vám, že vztahy mezi námi a Tahitány mi dělají velké starosti. Nejsou dobré. V budoucnu by se nemělo přihodit nic, co by je ještě zhoršilo.“

„To jistě, to jistě,“ odušil Mac Leod nepřítomně.

Baker se dotkl Purcella loktem.

„Pojďme,“ řekl polohlasem.

Privádělo ho do rozpaků, že Purcell nevidí, jak málo znamenají jeho slova pro Mac Leoda.

Purcell se odmlčel, napřímil se, zrudl a dostal ze sebe s největším úsilím:

„Chtěl bych vám říci ještě něco... Já... nerad bych, abyste mne považoval za nepřítele. Nejsem váš nepřítel.“

A jediným pohybem, strnule, paži nataženou v lokti, mu podal ruku.

Mac Leod nepatrně ustoupil. Celou vteřinu hleděl upřeně na Purcellovu paži, a pak spočinul očima na hromadě zlatáků, kterou zakrývaly jeho vlastní dlaně. Nakonec se mu podařilo odtrhnout pravou ruku od peněz. Uchopil nad stolem pravici Purcellovu a potřásl jí.

„Ani já vás,“ opáčil beze stopy vřelosti.

Když uvolnil sevření, obrátil se Purcell k Bakerovi, jako by ho vyzýval, aby následoval jeho příkladu.

„Buď zdrav!“ řekl Baker.

Došel ke dveřím. Zuřil nad Purcellovou zaslepeností a sám nebyl ani trochu v náladě jednat podle evangelia.

Podržel dveře, aby Purcell mohl projít. White se zvedl a následoval Purcella. Ani jemu zřejmě neušlo, jak Mac Leod spěchá, aby už byli pryč.

Když procházeli zahradní brankou, obrátil se Purcell k Whitovi:

„Stavím se u Tahitánů, a jakmile to budu vědět najisto, zajdu za vámi.“

„Děkuji,“ řekl White mírně.

A odcházel svým kočičím krokem. Jeho dům stál na severním konci kosočtverce proti Huntovu.

Baker s Purcellem ušli mlčky několik kroků po *East Avenue*. Byli rádi, že jsou zase na slunci. Připadalo jim, že v Mac Leodově chatrči bylo chladno.

Baker měl schůzku s Avapuhi, jakmile nastane noc. Bude muset čekat ještě celý den, než jí bude moci povědět... Už ji viděl, jak pomalu

otevře doširoka své temné oči a vloží mu ruce do dlaní: „Je to pravda, Uili, je to pravda?“ Co v ní Baker pohlédl na Purcella a řekl, neskrývaje pohnutí:

„Děkuji vám, Purcelle.“

Purcell odvrátil hlavu a odtušil chladně:

„To nic.“

Vzájemné rozpaky trvaly. Baker měl pocit, že nepoděkoval dost, ale neodvažoval se začít nanovo. Tón Purcellova hlasu ho překvapil.

„Předpokládám, že Mac Leod zkouší teď ty své zlatáky v zubech,“ řekl Purcell. „Pěkně jeden po druhém.“

„Zatracený Skot,“ procedil Baker skrze zuby.

„Jak prosím?“ zastavil se Purcell.

Také Baker zůstal stát. Purcell ztuhl, svraštil obočí a chladně si ho měřil. Baker na něj hleděl s otevřenými ústy.

„Jsem také Skot.“

„Já zapomněl,“ koktal Baker. „Odpusťte.“

A dodal ještě:

„Jsou i výjimky, samozřejmě.“

Purcellova tvář zbrunátněla. Zase jsem plácl hloupost, pomyslel si Baker.

„Ne, ne,“ řekl Purcell pobouřeně. „Tohle neříkejte, Bakere! Žádné výjimky! Slyšíte, žádné výjimky! Chováte-li předsudky proti některému národu, začnete za chvíli vztahovat nedostatky jedinců na celý rod nebo rasu a snižovat kvality jednotlivců. A to je velice hloupé!... A... neslušné!... Věřte mi, že opačné počínání je mnohem ušlechtilejší.“

„Opačné?“

„Ano, takové, které považuje ctnost za samozřejmost a nectnost za výjimku.“

Takový program přiměl Bakera k zamyšlení. Po chvíli se začal usmívat.

„Tak jo,“ řekl a v hnědých očích mu šibalsky zablesklo, „já to tedy zkusím podle vás. A řeknu, že všichni Skoti jsou chytrí... až na vás.“

„Až na mě?“ vyhrkl Purcell, jako by ho píchl, a vykročil. „Jak jste na to přišel?“

Zas řekl něco, co neměl! Ale rozpaky zmizely. Sporem už pronikalo hřejivé teplo přátelství. Vždyť děláte hloupost na hloupost, málem uklouzlo Bakerovi.

Purcell čekal na odpověď s přísnou tváří. Vypadá namouduši jako anděl, pomyslel si Baker zjihle. A když si pomyslím, že se považuje za chytráka.

„No, to je tak,“ spustil se zápalem, „když jste mu nakonec začal dělat kázání, tak vás ani neposlouchal a myslel jen na to, aby už byl sám se svým zlatem.“

„Všiml jsem si toho,“ řekl Purcell a náhle vypadal smutný a unavený. „Neměl jsem na vybranou. Chtěl jsem, aby to slyšel.“

A dodal:

„Je to úplné šílenství. A on si vůbec neuvědomuje, že vyvolal velmi nebezpečnou situaci.“

„Velmi nebezpečnou?“ podivil se Baker. „Proč velmi nebezpečnou?“
Přicházeli k Purcellovu domu.

„Půjдете dál, Bakere?“ zůstal mu Purcell dlužen odpověď.

Ivoa jim vyběhla vstříc. Tahitská etiketa nedovolovala, aby se sama na cokoli zeptala, ale jakmile zahlédla Bakerovu tvář, vyrazila k němu: „E, Uili, é!“ položila mu ruce na ramena a třela svou tvář o jeho. „É, Uili, é! Jsem šťastná za tebe!“

Baker se usmál a spodním rtem mu zaškubalo. Přítomnost Ivoy v domě jako by přibližovala radost ze shledání s Avapuhi.

„*Ua mauru-uru vau*,“ vykoktal s velkým úsilím, jako když žáček slabikuje.

„Rád bych věděl,“ obrátil se pak k Purcellovi, „proč je tahitské *dekuji* takové dlouhé?“

„Nemají naspěch,“ řekl Purcell.

Baker se zasmál, podíval se na Ivou a vesele opakoval: „*Ua mauru-uru vau*.“

Ivoa ho pleskla konečky prstů po pravé tváři a obrátila se tahitsky k svému *tané*.

„Chtěla by vědět,“ vysvětlil Purcell, „kdy se zase uvidíte s Avapuhi.“

„Povězte jí... Počkejte!“ zarazil se, zvedl ruku a v hnědých očích mu začaly tančit veselé jiskřičky, „povím jí to sám po tahitsku. Ivoo,“ prohlásil pak slavnostně, „*araué!*“

A s výrazem nejvyššího uspokojení opakoval:

„Avapuhi, *araué!*“

„Ach, jaký je šťastný!“ řekla Ivoa, objímajíc Purcella kolem ramen a tisknouc ho k sobě. „Koukni se, muži, jaký je šťastný!“

„Posad'te se,“ vyzval ho Purcell s úsměvem. „Ne, na stoličku ne. Do křesla. Právě jsem je dodělal.“

„To je dobrá věc, tahle posuvná přička,“ pravil Baker usedaje a spokojeně se rozhlížel. „Jste tu jako na terase. Slunce je u vás doma.“

„Když vůbec svítí nějaké slunce,“ ušklíbl se Purcell. „Nechcete zůstat, Bakere? Vezmete si s námi ignamy.“

„Ne, děkuji, děkuji,“ odmítal Baker.

Pak se obrátil k Ivoe, zvedl ruku do výše a opakoval jako opilý:

„*Ua mauru-uru vau.*“

Teď se zas smála Ivoa a obrátila se tahitsky k Purcellovi.

„Co to říká o Avapuhi?“ nastražil Baker uši.

„Že je šťastná za Avapuhi, která je hebká jako hedvábí.“

„To je ono,“ zajiskřily Bakerovy oči. „Zrovna tak to je! Její ruce, oči, hlas, každý pohyb... Kdybyste věděl,“ dodal, tlesknuv dlaněmi, „jak zvedá víčka, když se na vás chce podívat! Takhle!“ napodobil ji. „Pomalou! Pomaloučku!“

Zarazil se, sám udiven, že se dal tak strhnout. Purcell na něho hleděl s úsměvem.

MLčeli. Po chvíli začal Baker z jiného konce:

„Proč myslíte, že Mac Leod vyvolal velmi nebezpečnou situaci?“

„Tahit'ané nám to mají velmi za zlé.“

„Dovedu si představit, jak by mi bylo na jejich místě,“ řekl Baker.

„Nedá se říci, že bychom s nimi jednali rovně.“ A ještě se zeptal:

„Je to nebezpečné, že se na nás hněvají? Jsou to přece takoví hodní chlapi.“

„Znám jednoho Walesana,“ řekl Purcell, dívaje se mu do očí, „a to je takový dobrý chlapec, že cítí potřebu svěřit mi svůj nůž, než se pustí do jisté debaty.“

Chvíli bylo ticho. Bakerova tvář se zachmuřila.

„Však toho také lituji. Už jsme mohli mít pokoj.“

„Mlčte, prosím vás,“ řekl Purcell suše.

Baker ztratil na okamžik řeč a pak s vážnou tváří upřel své hnědé oči na Purcella:

„Moc jsem o tom přemýšlel celé tři týdny. Nejsem stejného mínění jako vy. Chápu vás, ale dívám se na věci jinak. Pro vás je lidský život svatý. Ale právě v tom se náramně mýlíte, poručíku. Sám ještě uvidíte, co nás to bude stát, že jsme brali ohledy na Mac Leodův život.“

Když Purcell neodpovídal, vzpřímil se Baker v křesle a pokračoval:

„Byl byste tak hodný a poslal po jídle Ivou k Horoe, aby jí řekla co a jak? Myslím, že se nevrátím domů před večerem. A byl bych radši, kdyby už byla pryč. Ztropila by mi výstup.“

Bude sice náramně nadšená, ale výstup by mi ztropila stejně. A další Mac Leodovi, až se k němu přestěhuje! Ta ženská snad ani nemůže bez rvačky dýchat!“

Usmál se, pokrčil rameny a dodal shovívavě:

„Taková velká klisna.“

Purcell přikývl a Baker se plnou vahou opřel o opěradlo křesla. Hostitel usedl na podlahu, opíraje se zády o posuvnou stěnu, pravou nohu skrčenou pod bradou, levou nataženu do zahrady. Jeho světlé vlasy se lesklý na slunci.

„Jednomu nerozumím,“ řekl náhle Baker. „K čemu ty dva měšce?“

„Věděl jsem, že bude chtít, abych přihodil.“

„Ano, ale proč jste v nich přinesl celé své jmění? Proč ne třeba jen polovic?“

„Co na tom záleží?“ řekl Purcell hledě do daleka směrem k hoře a mhouře oči před slunečními paprsky. „Stejně je to, jako bych mu dal kamení.“

„Dnes. Ale za dvacet let?“

Purcell zavrtěl hlavou:

„Jestli tu za dvacet, za pětadvacet nebo za třicet let přistane nějaká fregata, nebude mít Mac Leod čas těšit se ze svého zlata: oběsí ho.“

„Oběsí? Proč by ho věšeli?“

Purcell se znovu zahleděl k hoře a řekl nepřítomně:

„Zločin vzpoury se nepromlčuje.“

Baker se vzpřímil v křesle a s úžasem se zahleděl na Purcella. Uplynula hodná chvíle, než se mu vrátila řeč.

„Tak vy jste ho obalamutil?... Můj ty bože! Skot na Skota! Že jsem se toho dožil! A vy jste byl nakonec ten mazanější!“

Purcell se usmál. Pak se však úsměv rozplynul, oči se obrátily k hoře a na poručíkově tváři se objevila starostlivá vráska.

„Já vím, nač myslíte,“ ozval se Baker po chvíli. „Myslíte na to, jak šťastně bychom žili na tomhle ostrově, nebýt těch ničemů. A kolik jich vlastně je? Všeho všudy tři nebo čtyři! Smudge, Mac Leod, Třmi... co je to platné, že je Timi černý, stejně za nic nestojí... Kdybych byl Pánbůh,

víte, co bych si řekl? Ti tři to na tom ostrově všechno pokazí. Proto vidím jenom jedno jediné řešení. Povolám je k sobě...”

„Jenomže nejste Pánbůh,“ řekl Purcell.

KAPITOLA IX

Uprchlíci se vrátily ještě téhož večera. Pro ženy to bylo obrovské vítězství, pro Tahitány slabé zadostiučinění a *Kostrá* rozhodně ztratil na prestiži. Omaata rozhoupala zvon na *Blossom Square* a s výjimkou příslušníků většiny se tu seběhla celá vesnice. Itia a Avapuhi byly ověnčeny květy jako při oběti, oči jim zářily a jiskřivý smích potvrzoval, že doslova kypí zdravím.

Byla to velikánská radost. Všichni jim třeli tváře, ohmatávali je, poplácávali. Když přišel Purcell, uchopil jednu po druhé za ramena, přiblížil nos k jejich šíji a přivoněl. Vyvolalo to smích, protože takhle laskají tahitské matky svá nemluvňátka. Purcell miloval plet' tahitských žen, jemnou, vonící, rozplývající se pod dotekem prstů.

Omaata pronesla řeč. O tom, že věci jdou zase svou cestou. A že to byly nakonec ženy, které si zvolily svoje *tané*, a nikoli naopak. Když domluvila, zahrnuli ostatní uprchlice otázkami: jak to, že nepromokly? Kam se uchýlily, když tak strašně přšelo? Čím se živily? Ale Itia i Avapuhi zatvrzele odmítaly odpověď a s úsměvem, klopíce černé řasy, hlavy u sebe, nevydaly své tajemství.

Večer se za svitu *doédoé* tržiště rozeznělo zpěvy a tanci, které svou necudností a výbušným veselím překonávaly všechno, co Purcell kdy viděl. Nechyběli ani Uili a Ropati, rozkurázení bezmála jako Tahitané. A když se objevil Žono, kterého přivlekla Omaata, a začal se kolébat jako medvěd, ozvalo se ze všech stran spokojené hučení. Po chvíli zašli i pro žlutého muže. Nikdo mu nic nevyčítal. Je přece takový mírný a zdvořilý. Itia třela svou tvář o jeho a ve snaze utěšit ho, když už se musel vzdát *vahiné*, po které toužil, daly mu dvě či tři z žen najevo svou příchýlnost, k čemuž nezůstal lhostejný.

Nazítří ustoupil jihovýchodní vítr pasátu, vanoucímu k západu, a ten přinesl slunečné dny a jasné noci. Protože Tahitané počítají na noci, a nikoli na dny, připadly podle nich *peritanské* vánoce na devátou noc jedenáctého novoluní. Tato noc, stejně jako všechny ostatní v měsíci,

měla své jméno. Nazývali ji *Tamatea* neboli *měsíc, zalévající svým svitem ryby na západě*.

Znamení byla příznivá. A Mehani měl vskutku to štěstí, že odpoledne zastřelil jedinou ranou divokého vepře. Donesl ho Omaatě a ta ho hned začala kuchat, zatímco ostatní ženy chystaly pec. Tu připadl Purcell na myšlenku poslat Whita spěšně k Masonovi a k příslušníkům většiny s návrhem, aby toho dne povečeřeli společně za svitu měsíce na *Blossom Square* a tak oslavili Narození Páně a vzpomněli své vlasti. Poté požádal Mehaniho, aby vyřídil Tahit'anům, že by se měli připojit k *Peritani*.

Stačila však necelá hodina, aby pochopil, že podlehl iluzím a že jednotlivá stanoviska jsou už neměnná. Jeho návrh se setkal na všech stranách s odmítnutím. Mac Leod vzkázal, že je mu líto, ale zrovna dnes hostí svoje přátele. Ostatní příslušníci většiny se také omluvili. Večeří u Mac Leoda. Purcell měl dojem, že Mac Leod uložil Whitovi, aby současně se vzkazem Purcellovým vyřídil všem i jeho vlastní pozvání.

Mason si počínal hruběji. „Řekl mi, že nemusím vyřizovat žádnou odpověď,“ oznámil White, celý rozpačitý, že nese tak příkré odmítnutí.

„A co sextant?“

„Odevzdal jsem mu ho s tím, že je od vás.“

„A on?“

„Že prý je dobře.“

Purcell zvedl obočí:

„Nic víc?“

„Ne.“

„Pověděl jste mu, jak jsem k němu přišel?“

„Ano.“

„A co říkal?“

„Nic.“

„Vůbec nic mi nevzkázal?“

„Ne.“

Purcell hleděl zkoumavě na Whita. Ale ne, míšenec nikdy nelhal. Byl takový puntičkář, že se nespokojil doslovným opakováním toho, co měl vyřídít, ale napodobil i tón hlasu a očima naznačoval výraz tváře, který vzkaz provázal. Proto také když řekl „dobře“, nemohl být nikdo ani na okamžik na pochybách, že šlo o „dobře“ Masonovo, povýšené a strohé.

Odpověď Tahit'anů vypadala navenek víc než zdvořile. Tisíckrát a ještě tisíckrát děkovali Adamovi a cítili se i *se svými třemi ženami* nesmírně poctěni jeho pozváním, aby se účastnili večere *Peritani*. Okolnosti je želbohu nutí pozvání odmítnout.

Purcell právě plel zahradu, když to přišel Mehani vyřídit.

„A řekli: *se svými třemi ženami*?“ zeptal se, zvednuv hlavu.

„Ano.“

„A kdo to řekl? Tetahiti?“

„Ano.“

„A mluvil za všechny?“

Mehani přikývl. Purcell po chvíli pokračoval:

„Proč je tu on náčelníkem? Na Tahiti je tvůj otec stejně velký náčelník jako jeho.“

„Je starý. Je mu třicet.“

„A kdybych ho dnes pozval na večeri do své chatrče?“

„Nepřišel by.“

Když Purcell neodpovídal, Mehani dodal:

„Říká, že nejsi *moá*.“

Lhal jsem tedy pro nic za nic, pomyslel si Purcell smutně. Jenomže když už jsem začal, budu teď muset lhát dál. Ivoe, Mehanimu...

„A abys věděl,“ řekl Mehani téměř zároveň, „já tomu také nevěřím.“

Purcell na něho užasle zíral a Mehani se dal do smíchu.

„Doufám, že ty také ne, Adamo. Nebo ano?“

Purcell se na něj díval, nevěda co odpovědět. Mehani ho plácl po rameni, přestal se smát a řekl vážně:

„Oni nevěří, že jsi *moá*, ale myslí si, že já tomu věřím. A tak to musím říkat dál.“

Chvíli bylo ticho. Pak se Purcell zeptal:

„K čemu celá tahle komedie?“

„Nu,“ uhnul Mehani pohledem, „kdybych to neříkal, nemohl bych dnes k tobě přijít na večeri.“

„Kdybys to neříkal a přece šel, co by se stalo?“

„Byl bych zrádce.“

Purcell se zachvěl.

„To jsme už dospěli tak daleko?“ zeptal se pomalu.

Pak pokračoval, ale slova se mu drala jen těžko z hrdla:

„Koho ve mně tedy vidíš, když pro ně nejsem *moá*? Spoluviníka?“

Mehani neodpovídal. Po chvíli uchopil Purcellovu ruku, zvedl ji a přitiskl ke své tváři.

„Přijdeš?“ zeptal se Purcell.

„Přijdu, bratře,“ řekl Mehani.

A v jeho očích, hledících na Purcella, plál laskavý svit. Pak dodal:

„S Itiou.“

„Cože?“ podivil se Purcell. „Oni dovolí, aby Itia šla s tebou?“

„Měl bys vědět, Adamo, že Itia si nedá od nikoho poroučet.“

„Ani od tebe?“

„Ani ode mne!“ zasmál se Mehani.

A tak tedy jedli na Štědrý večer téhož vepře upečeného ve stejné peci stejnýma rukama, jenomže ho jedli na různých místech: Tahit'ané ve svém domě, většina u Mac Leoda, menšina spolu s Mehanim a Itiou u Purcella, Mason doma.

O tři dny později zaklepal v pravé poledne kdosi na Purcellovy dveře. Byl to White. Zůstal stát na prahu.

„Posílá mě Mac Leod, abych se zeptal, jestli jste měl rybu.“

Na tři kroky od mísence bylo prostřeno k obědu a bílá hladká ryba tu ležela na banánovém listě. Ale White se tvářil, že nevidí, a taktně klopil oči. Purcell měl pocit, že kdyby teď řekl „ne“, vyřídil by White Mac Leodovi rovněž „ne“, beze slova komentáře.

„Vidíte sám,“ řekl Purcell.

White zvedl oči, podíval se na stůl, šeptl „děkuji“ a udělal čelem vzad.

„White,“ ozval se spěšně Purcell, „oč vlastně jde? Vy jste nedostali?“

White se opět otočil a řekl, jako by se ho to netýkalo:

„Nikdo z nás nedostal.“

Purcell se obrátil k Ivoe a zeptal se tahitsky:

„Odkud je ta ryba?“

„Přinesl ji Mehani.“

„Byli dnes ráno lovit?“

„Ano,“ odpověděla Ivoa stručně, nedívajíc se na něho.

„Ale když se vrátili, nezazvonili na zvon.“

„Ne.“

„Komu jste dali rybu mimo mne?“

„Nikomu nic nedali. To Mehani, Mehani nachytal navíc pro nás a pro Uiliho a Ropatiho.“ Purcell chvíli mlčel a pak řekl:

„Ivoa říká, že...“

White přikývl.

„Rozuměl jsem, co říkala. Děkuji.“

„White!“

White se zastavil až na prahu.

„Vyříd'te, prosím vás, Mac Leodovi, že jsem o ničem nevěděl.“

„Vyřídím!“

Dva dny nato objevil se odpoledne u Purcella Jones. Podle svého zvyku měl na sobě jenom *paré* kolem beder.

„Neruším?“

Purcell zavřel knihu a usmál se.

„Víte, kolik knih bylo v lodní knihovně?“

„Ne.“

„Osmáctyřicet. A já mám celý život na to, abych je přečetl. Vemte si křeslo.“

„Dám si ho na slunce,“ řekl Jones.

Sehnul se, uchopil těžké dubové křeslo za nohu a znovu se vzpřímil. Všechny svaly měl napjaty, jak je držel v natažené paži. Udělal tři kroky, skrčil se, postavil křeslo tak, že dosedlo naráz na všechny čtyři, tak lehce, že to ani neřuklo.

„Výborně!“ usmál se Purcell.

Po tomto výkonu se Jones usadil, trochu zaražený, s očima sklopenýma.

Vešla Ivoa.

„É Ropati, é!“ pravila, zvedajíc pravou ruku a postupně pohybujíc roztaženými prsty.

Přistoupila k němu s úsměvem a mateřsky mu položila dlaň na krátké vlasy. Její porcelánové oči byly upřeny do prázdna. Jones nastavil tvář. Vypadal dychtivě a netrpělivě, jako dítě, které čeká, až skončí projevy lásky, aby mohlo pokračovat ve hře.

„Máš vlasy jako zrovna posečený trávník,“ řekla Ivoa.

Purcell její slova přeložil.

„Mé vlasy nejsou zelené,“ namítl Jones.

A zasmál se. Potom opět nakrčil obočí nad krátkým nosem, založil ruce, sevřel dlaně kolem bicepsů a jal se je zachmuřeně mnout.

„Mac Leod byl dnes ráno se svou klikou na rybách,“ řekl skoro tragicky. „Viděl jsem je, když se vraceli. Měli *spoustu* ryb.“

Při slově *spoustu* se jeho hlas vyhoupl příliš vysoko a zazněl falešně. Jones zrudl. Byl nerad, když mu hlas prováděl takové kousky.

„Nu a?“ řekl Purcell.

„Nezazvonili,“ odpověděl podrážděně Jones. „Radši je zaházeli, než by se s námi rozdělili.“

„To je zlé,“ řekl Purcell a odmlčel se.

„Když už, tak ať nedají Tahit'ánům... To by byla půjčka za oplátku... Ale nám! Co jsme jim udělali?“

Purcell pokrčil rameny.

„Víte co?“ řekl Jones spustiv paže a bojovně vypnul prsa. „Zítřa půjdeme na ryby my, Uili, vy a já...“

„Výtečný nápad,“ přerušil ho Purcell. „Vidím, kam míříte. Až se vrátíme, zazvoníme na zvon a rozdělíme se o ryby se všemi...“

Jones vykulil oči po obou stranách malého vyhrnutého nosu a otevřel ústa.

„Nu tak,“ nedopřál mu Purcell čas, aby se vzpamatoval, „skočte to povědět Bakerovi a jděte s ním na červy. Za chvíli bude večer.“

Vstal, vyprovodil Jonese ke dveřím a díval se za ním, jak se vrací po *West Avenue*. Jones šel pevným krokem, hlavu vztyčenu, svaly na zádech napjaté, jak se snažil mít ramena co nejširší.

„Proč se usmíváš?“ ozvala se Ivoa.

Purcell se ohlédl.

„Je milý. Směšný a milý.“

Po chvíli dodal, stále ještě hledě za Jonesem:

„Přál bych si mít syna.“

„Kéž tě *Eatua* vyslyší,“ řekla Ivoa.

Rybářská výprava „menšiny“ byla úspěšná, ale Purcellova velkodušnost se minula účinkem. Tahit'ané ryby odmítli. Většina je sice přijala, ale když se pak její příslušníci vydali sami na lov, neoplatili vlídnost vlídností. Jedině Vaa byla ochotna brát jak při tomto dělení, tak při všech následujících. Pokud jde o Masona, ten buď nevěděl, nebo nechtěl vědět, odkud se berou ryby na jeho stole, protože v následujících měsících nadále neodpovídal na pozdravy lidí, kteří ho živili.

Minul leden. Ivoa se začínala kulatit a počítat dny, či lépe noci, dělící ji od porodu. Očekávala svou chvíli v měsíci šestého novoluní, doufajíc, že případně na jeho poslední čtvrt, protože to byly svátky, a kdyby ji *Eatua* chtěl vyslyšet, tedy na čarovnou noc *Erotoóréoré* neboli

Noc, kdy se ryby vynořují z hlubin. Velmi se pyšnila tím, že Adamovo dítě bude první, jež spatří světlo světa na ostrově. Tušila v tom slavnou předzvěst pro jeho budoucnost.

Tahitanky bývají obvykle považovány za nepříliš plodné, což kapitán Cook pokládal za moudrý dar nebes vzhledem k volnosti jejich mravů a malé rozloze ostrova. Buď jak buď, Ivoa byla tehdy jediná v jiném stavu a teprve v dubnu se dověděli, ve kterém domě se narodí další občanek. Pravda, Tahitanky pojalý jisté podezření už koncem března. Ale věc se zdála tak nepravděpodobná, že raději přičítali to, co neušlo jejich pozornosti, sedavému životu. V dubnu to však už bylo docela jasné. A když si Vaa v den, který následoval po noci *Turu (Noc, v níž sousedí ryby a krabi)*, přišla na tržiště pro svou porci divokého vepře, rozhostilo se v zástupu žen hrobové ticho, protože oblost jejich tvarů už doslova bila do očí. Tahle novinka se stala na čtrnáct dní senzací ostrova. Itia na ni dokonce složila písničku, vynikající naivní neslušností. Když se však dost nasmály, začaly si Tahitanky Vay vážit. Při rozdělování žen prohlásila veřejně, že „rozehřeje“ náčelníka velké pirogy. A zřejmě se jí to podařilo.

Duben však přinesl také zklamání: špatnou sklizeň ignamů. Byly zavedeny přísné přiděly na osobu. Každý si vedle chatrče vyhloubil jámu, v níž uložil svůj díl. A všichni byli nabádáni k co nejšetrnějšímu zacházení s vlastní zásobou, aby tak vystačili až do příští sklizně a nemuseli sáhnout na divoké ignamy. Těch chtěli totiž uchovat co největší zásobu pro případ, že by příští sklizeň byla ještě horší.

Začátkem května vzkázal Mac Leod Purcellovi, že cestou kolem jámy „negrů“ zjistil, jak mnoho z ní už ubylo, a že budou-li pokračovat tímhle tempem, nevystačí jim zásoba ani na šest měsíců; v tom případě se začnou „negři“ pochopitelně živit divokými ignamy na úkor zásob, které měly zůstat nedotčeny. Mac Leod žádal Purcella, aby u Tahitánů zakročil a pokusil se omezit jejich spotřebu.

Mac Leodova žádost se opírala o přesné pozorování, o čemž se Purcell mohl přesvědčit, když se zašel na skladiště Tahitánů podívat. Obrátil se na ně jen svým vlastním jménem, ani slovem se nezmniv o Mac Leodovi.

Hned od začátku narazil však na zřejmé nepochopení. Na Tahiti skýtá příroda takovou hojnost všeho, že sám pojem šetření v přítomnosti s ohledem na budoucnost připadal Purcellovým přátelům jako jeden z

těch *maamaa* nápadů, které jsou tajemstvím *Peritani*. Nu ano, ovšem, až nebudou ignamy, které vypěstovali, zůstane ještě dost divokých. A až nebudou divoké, bude ovoce. A až nebude ovoce, budou pořád ještě ryby. Dokud muž drží v obratné paži harpunu, nikdy nezemře hladem. Purcell začal znovu vysvětlovat, ale nikoho nepřesvědčil. Asi po hodině pochopil, že Tahit'ané považují jeho zákrok za vměšování. Rozloučil se tedy a odešel.

Týden po tomto rozhovoru přišel White upozornit Purcella, že se po obědě bude u Mac Leoda konat shromáždění. Purcella udivilo, kam bylo zasedání svoláno. Proč ne pod banyánem jako obvykle? White pokrčil rameny. Nevěděl. Ale bude to moc důležité zasedání. Mac Leod to říkal.

Místo aby šel rovnou ke Skotovi, pustil se Purcell kolem druhé hodiny po *West Avenue* a zastavil se pro Bakera a Jonese. Ani jednoho však nezastihl. Dal se tedy po *Nofwester str.* s úmyslem projít kokosovým hájem a tak se dostat k Mac Leodovu domu. Neudělal však v podrostu ani deset kroků, když spatřil u kmene pandanu sedět Itiu. Hleděla na něj, jak se blíží, klopila hlavu a oči se jí leskly za řasami. Zastavil se.

„Co tu děláš, Itio?“

„Čekala jsem na tebe,“ řekla vyzývavě.

„Ty žes na mne čekala!“ zasmál se. „A jak jsi věděla, že půjdu zrovna tudy! Tohle přece není má cesta.“

„Šla jsem za tebou. Neviděl jsi mě. Byla jsem v houští. Panečku, to byla zábava! Sledovala jsem tě už od tvého domu. Věděla jsem od *Horoy*, že půjdeš ke *Kostrovi*.“

„Nu, a copak mi chceš?“ zeptal se Purcell.

Vstala a vykročila, obracejíc k němu svou kulatou usměvavou tvářičku. Když byla asi metr od něho, zůstala stát, ruce založeny za zády, a pronesla něžně:

„Chtěla bych, abys mě políbil, Adamo, prosím tě.“

„Tak dost,“ řekl Purcell přísně. „Nebudu líbat ženu, která patří Mehanimu.“

„A Tetahitimu,“ poznamenala Itia. „A trošku také Korimu.“

„Právě,“ přisvědčil Purcell, „máš tři *tané*. To ti nestačí?“

„Dva,“ opravila ho Itia. „Kori je jen tak trošku.“

Purcell se dal do smíchu.

„Proč se směješ?“ zeptala se Itia, zakrývající si spodní část obličeje ramenem a dávající tak vyniknout svým živým očím. „Mít dva *tané* není *tabu*. A proč bys ty neměl dvě ženy, Adamo? Vím jistě, že by ti udělalo dobře mít dvě ženy.“

Purcell se znovu zasmál, odzbrojen. Itia byla pravé dítě přírody: zchytralost, pud i laskavost tu bylo lze nalézt v naivní podobě, ale už soustředěno k jedinému cíli, se vší nezkrotnou naléhavostí jejího pohlaví.

Už se nesmála. Hleděla na něj.

„Máš nový náhrdelník,“ řekl Purcell.

„Z pandanových semínek. Čichni si, jak pěkně voní,“ vybídla ho, vystoupivši na špičky a zvedajíc náhrdelník k němu.

Semínka krásné oranžové barvy byla spojena Hanou. Purcell se nadechl a ve spáncích mu začalo bušit. Nikdy necítil nic opojnějšího. Příliš pozdě si všiml Itiina počínání. Vrhla se mu na prsa, objala ho oběma pažemi kolem těla, vší silou ho sevřela a přitiskla se k němu. Znovu se uchýlila k taktice, s níž měla takový úspěch v den, kdy hořel *Blossom*.

Vycházela z ní nesmírná vůně. Voněla nejen pandanovými semínky, ale i sladkou a příjemnou vůní květů *tiaré*, které měla ve vlasech.

„Itio,“ ztišil Purcell hlas, „necháš mne odejít, když tě políbím?“

Okamžitě si uvědomil svůj omyl. Kapituloval příliš rychle. A ona neprodleně výhody využila.

„Ano,“ řekla a oči jí zářily, „ale nesmí to být jenom takový malý polibek jako posledně.“

Cítil na hrudi její svěží pružné tělíčko. Sklonil hlavu a políbil ji. Pak uchopil dvě malé ručky za svými zády, odtrhl je od sebe, zatlačil dopředu a zeptal se:

„A teď půjdeš?“

„Ano,“ řekla, spočínuvši na něm zamženými očima.

Pak se dala na útěk. Míhala se podrostem jako sluneční paprsek. Je to hanba, řekl si Purcell polohlasem. Marně se však pokoušel obelhat sám sebe. Žádnou hanbu necítil. Znovu se mu před očima objevila Itiina tvářička a její tak výmluvné tělíčko. Jak jí hrála tvář, jak pohybovala hlavou a pažemi, celý ten svádívý ženský tanec... A všechno nepokrytě zaměřeno jen a jen k jedinému cíli. Zkrátka příliš průhledné. Ironie byla

v tom, že to člověk mohl tisíckrát vědět a prokouknout, sledovaný účinek se *nakonec* stejně dostavil.

Když Purcell vešel k Mac Leodovi, tísnili se už kolem stolu všichni Britové, co jich bylo na ostrově, až na Masona. Mac Leod trůnil v čele, mrtvolný a důležitý, pravou ruku položenou dlaní na listě papíru, pokrytém změtí nepravidelných čar.

Baker ukázal Purcellovi na prázdnou stoličku mezi sebou a Jonesem a Jones se zvedl, aby mohl projít. Purcell procedil: „Dobré odpoledne,“ na nikoho se přitom nedívaje. Ostatní mlčeli a Mac Leod řekl: „Čekali jsme jen na vás.“ Jeho hlas nezněl útočně. Prostě konstatoval skutečnost.

Když se usadil, podíval se Purcell na papír. Rozeznal zhruba načrtnutý plán ostrova nebo přinejmenším jeho rovinaté části. Způsob, jakým tu byla zakreslena zátoka *Blossomu*, mu připadal trochu přitažený za vlasy, zato kosočtverec vesnice se čtvercovými domky na odvěsnách nenechával nikoho na pochybách, co kresba představuje.

„Námořníci,“ řekl Mac Leod, „musíme si všichni společně promluvit o jedné věci, která moc spěchá. Jde o půdu.“

Odmklčel se a Purcell měl dojem, že tentokrát není ta přestávka součástí obvyklé komedie. Při slově „půda“ jeho tvář náhle zvažněla.

„Sklizeň nestála za mnoho,“ pokračoval Mac Leod, protahuje podle zvyku slova, „ale to mě ještě tak neleká, protože se sklízí to máte jako se ženskými, jedny jsou dobré, druhé zlé, a nakonec se dá říci, že jedno k druhému se to přece jen sejde. Ba ne, námořníci, mě leká to, že na tomhle ostrově jsou mládenci, kteří si nevidí dál než na špičku nosu a udělali už teď pořádnou díru do své špižirny. Jestli to půjde tímhle tempem, dovedu si moc dobře představit, co bude dál. Ode dneška za tři měsíce se pustí do divokých ignamů. A kdo na to doplatí? Já! Vy! Všichni! Divoké ignamy, to byla naše zásoba! Nedotknutelná jako svátost! Ale vy si dovedete představit, že se negři nebudou rozpakovat, až jim bude kručet v břiše! Co tedy můžeme podniknout? Držet stráž? To by snad šlo tak ve dne, ale v noci by stačilo, aby sebou ty černé kůže plácly na břicho, a ani je nezahlídneme, až nám polezou na hrušky.“

Mac Leod položil obě ruce dlaní na okraj stolu a rozhlédl se kolem dokola po svých posluchačích, jako by jim chtěl vsugerovat představu o vážnosti situace.

„Zkrátka,“ řekl, „něco tu neklape a já vám povím, co to je: začalo to tím, že jsme chtěli, aby všechno bylo společné, na jedné hromadě. To je

nabíledni, že to nemohlo klapat. Viděli jste to už s rybami. Negři se usnesli: ostatním žádné ryby. Dobrá. A výsledek: dnes na tomhle ostrově rybaří tři party.“

„Záleželo jenom na vás, aby byly jen dvě,“ poznamenal suše Purcell.

„To bych prosil!“ přidal se Baker. „Poslali jsme vám dárek, a vy jste ani neřekli děkuju.“

Jones nedával dvakrát pozor, takže teď dohromady nevěděl, oč jde, a proto jenom usilovně kýval hlavou. Mac Leod a jeho přátelé zůstali němí. Mac Leod zřejmě varoval svoje stoupence před provokacemi menšiny.

„Co se rozhodnutí Tahit'anů týče,“ pokračoval Purcell, „neschvaluji je. Mají však omluvu: nezacházelo se s nimi poctivě. Kdybyste je byl přibral k rozdělování žen, nebyli by zašli tak daleko.“

Mac Leodovy tenké rty se roztáhly v úsměvu, který ještě zvýraznil obě temné hlubiny pod očima.

„Teď mluvíte, Purcelle,“ řekl protahuje slova, „ale kdybychom byli dali Ivou při dělení na jednu hromadu s ostatními, to byste byl nesouhlasil! To teda ne! Ani trochu! Tady ho máte, toho, co by měl nejradši všechno dohromady! Všechno, jenom ne to hlavní.“

„To jsou docela různé věci!“ opáčil Purcell podrážděně. „Ženy nelze rozdělovat jako ignamy. Mají do věci co mluvit.“

A dodal ostře:

„Ostatně, sám jste si toho jistě všiml.“

Po těchto slovech nastalo ticho. Mac Leod ani nemrkl. Baker se choval vzorně a neřekl jediné slovo. Dokonce se ani neusmál.

„Budiž,“ připustil konečně Mac Leod, provázeje svá slova širokým mávnutím paží, jako by chtěl z diskuse vymést vedlejší při...

„Dovolte,“ přerušil ho Purcell, „ještě jsem neskončil. Rád bych vás upozornil, že jsou věci, které na tomhle ostrově děláme společně a všem nám to přináší užitek. Například zásobování vodou. Představte si, kdyby si ji měl každý nosit sám...“

„A ještě něco užíváme dohromady,“ přidal se Baker. „Divoké vepře. Dodneška se nenašla na ostrově parta, která by se v tomhle udělala pro sebe. A proč? Protože takhle je to pohodlnější. Je mnohem výhodnější odevzdat zabitého vepře Omaatě a ženám. Musí se vyvrhnout, omýt, roztopit pec, dát tam všechno, co je potřeba, a nakonec porcovat. Není tu parta, která by toužila po téhle robotě. Co z toho vyplývá?“ uzavřel,

hledě na Mac Leoda. „Když se vám to hodí, tak se dělí. A když se vám to nehodí, tak se nedělí...“

„Dobřes to řekl, synu!“ prohlásil Mac Leod s širokým úsměvem, vítězně se rozhlížeje kolem sebe, jako by Baker právě vyjádřil všechny jeho myšlenky. „Byla by to taky pěkná pitomost, dělit, když se to člověku nehodí.“

Baker otevřel ústa, ale Mac Leod pokračoval:

„A když jde o půdu, synu, tak se mi právě hodí ji rozdělit, protože chci, abych mohl říci: nešetřím svoje záda, džu se, okopávám, pleju... Obdělám si svůj kousek země. A co mi dá, to taky sním. A teď vám něco povím, Purcelle: jestli se vedle mě objeví nějaký zkurvysyn, co se plácá po břiše, místo aby se dal do díla, a na konec roku nesklidí a musí si utáhnout řemen až na kost, bude mi ho náramně líto, ale co se dá dělat, jak si kdo ustele, tak si lehne. Takhle se na to dívám já...“

Purcell ho měřil pohledem. Sedlák z Highlands. Dře, až mu srdce ztvdne na kámen. A hlava také.

„No tak, co mi na to povíte?“ pokračoval Mac Leod, když Purcell mlčel.

„Jsem nepřitelem té vaší zásady,“ odpověděl Purcell. „Společný majetek byl podle mého nejlepším řešením. Ale vzhledem k tomu, kam jsme už dospěli – máme dnes na ostrově tři, a dokonce čtyři tábory – bude možná líp udělat, jak navrhuje, abychom se vyhnuli vádám a sporům. Pochopitelně pod podmínkou, že půda bude rozdělena...“

Odmlčel se a dopověděl důrazně:

„...spravedlivě.“

„Spolehněte se na mě,“ řekl Mac Leod a tvář se mu roztáhla v úsměvu.

V tu chvíli Purcell pochopil, proč má Skot na příslušníky většiny takový vliv. Mac Leod byl nejenom nejinteligentnější z nich. Jakkoli se to mohlo zdát divné, měl při vši tvrdosti i určité kouzlo.

„Já si taky myslím, že bude líp půdu rozdělit,“ řekl Baker. „Netoužím, aby někdo chodil kontrolovat, kolik sním ignamů.“

Mac Leod se tvářil, jako by ho tenhle šíp nezasáhl.

„Ani jediný zkurvysyn na tomhle ostrově nebude poškozen,“ řekl vážně a položil ruku na pergamen. „Všechno půjde podle pravidel. Sestavil jsem s Whitem přehled o zemědělské půdě na ostrově. Použili jsme přitom logu z *Blossomu* a vsadím se, že to bylo poprvé, co tenhle

špagát měřil hroudy, místo aby se koupal v moři u přídě nějaké kocábky. Když jsme byli hotovi, všechno jsme to spočetli, jak už jsem povídal, a rozdělili na stejné díly. A aby nikdo nemohl protestovat, navrhuji, aby si každý vytáhl svůj kousek země losem...

Znovu se obrátil k Purcellovi s týmž odzbrojujícím úsměvem.

„Chcete snad tvrdit, Purcelle, že tohle není spravedlivé?“

„Vypadá to spravedlivě,“ potvrdil Purcell zdrženlivě.

Tolik medu ho nutilo, aby byl ve střehu.

„Upozorňuji vás ovšem, synáčkové,“ pokračoval Mac Leod, rozhlížeje se po přítomných, „abyste moc nejásali. Ty díly nejsou nijak náramné. Ne abyste si hned mysleli, že už jste *gentry*, že máte svoje panství a vůbec všechno. To tedy ne! Když si uvědomíte, že na ovocné stromy se nesmí sáhnout, a když vykácíte les, zjistíte, že vrstva hlíny na skále je tak tenoučká, že vám ji vítr odnese do vody, jen trochu důkladněji zafouká. Spočetl jsem to všechno dohromady, synáčkové. Orné půdy není víc než 18 akrů, to dělá 2 akry pro každého...” Purcell vyskočil.

„Dva akry!“¹⁸ řekl a úžas mu čísel z očí. „Počítali jste jenom s devíti díly!...”

„No a,“ povytáhl Mac Leod obočí, „copak nás není devět?“

„A Tahit'ané?“ zvolal Purcell.

„Nezapomněl jsem na ně,“ řekl Mac Leod. „Budou pomáhat bílým obdělávat jejich půdu a za svou námahu dostanou odměnu v naturáliích.“

„Ale vy jste se zbláznil, Mac Leode!“ Purcell vykřikl sinalý vztekem. „Jste zralý pro svěrací kazajku! Vždyť vy z nich chcete nadělat otroky! S tím se nikdy nesmíří!“

„Já kašlu na to, jestli se s tím smíří nebo ne,“ odsekl Mac Leod, „ale přece nedám dobrou půdu chlapům, kteří jsou líní na to, aby ji obdělávali. Měli jste vidět, jak s ní zacházeli na Tahiti. Hanba mluvit! Když má jít negr na ryby, prosím! Když má vylézt na palmu, budiž! Ale když má dělat na půdě, učiněná nula. To mi tedy věřte.“

„Mac Leode,“ přerušil ho Purcell a hlas se mu trásl. „Vy si vůbec neuvědomujete, že na Tahiti má i ten nejubožejší svou zahradu a pár palem. Půdu nemají na Tahiti jenom ti, jimž byla odebrána, to jest

¹⁸ Anglický akr se rovná asi čtyřiceti arům; přesně 4046 m².

zločinci a ostrovní spodina. Připravit naše Tahitány o půdu... vy si vůbec neuvědomujete, co děláte! To by byla krvavá urážka! Kdybyste jim dal každému políček na obě tváře, nebylo by to horší!“

Mac Leod se spiklenecky rozhlédl po příslušnících většiny a naklonil svou smrtihlava připomínající lebku k Purcellovi.

„Všichni víme, že máte dobré srdíčko, Purcelle,“ řekl sarkasticky, „a do negrů jste zrovna blázen. Ale já vám říkám, že na jejich city kašlu. Negři pro mě jako by nebyli. Nezajímají mě ani za mák. To jediné, při čem se mi zdáli trochu užiteční, bylo chytání ryb. Jenomže právě s tím je konec. Tak k čemu nám jsou? K ničemu. Zbytečné krky, nic víc. Co se mne týče, mohli by složit ty svoje zatracené kostry na vor a utopit se někde mezi tímhle ostrovem a Tahiti. Nebylo by mi z toho ani zima, ani horko.“

„Byli jsme náramně šťastní, že jsme je měli, když jsme potřebovali plavčíky na *Blossom*,“ poznamenal mladičký Jones a vypjal hrud'. „Nebýt domorodců, tak jsme sem nikdy nedopluli.“

„To jistě!“ řekl Johnson.

Oči všech se rázem obrátily směrem k němu. Vždyť právě projevil hlasitě souhlas s kritikou, která se ozvala proti Mac Leodovi ze strany menšiny.

Odiv se zdvojnásobil, když se Johnson zvedl. Chvilí tu stál, neohrabaný, s vpadlou hrudí a vypouklým bříškem a váhavě si třel zarudlé skvrny ve vousech.

„Musíte mě omluvit,“ řekl svým nakřáplým roztřeseným hlasem, „tohle vypadá na dlouhé sezení a já musím jít. Slíbil jsem ženě, že jí nařežu dříví.“

„Sedni si,“ řekl Mac Leod. „Žena počká.“

„Slíbil jsem, že ho nařežu,“ pokračoval Johnson a stále si mnul bradu, obcházeje pomalu svou stoličku. „A slib je slib. Nejsem z těch, co nedrží slovo,“ dodal ještě, napřímiv se v ubohoucké snaze dodat si důstojnosti.

Zároveň skoro neznatelnými pohyby, obrácen stále čelem k ostatním, ustupoval pozpátku ke dveřím.

„Posaď se, krucinál,“ řekl Mac Leod. „Posaď se, povídám! Tady se jedná o důležitých věcech a potřebujeme, aby nikdo nechyběl.“

„Dám ti svůj hlas,“ odpověděl Johnson, pokračuje v ústupu skoro nepozorovatelnými krůčky, vláčeje nohy po zemi. „Slib je slib,“

pokračoval, zvýšiv směšně hlas, a položil ruku na závoru. „A když starý Johnson něco slíbí, tak se z toho nekouká vyvlíknout.“

„Já vím, oč jde,“ uchechtl se Smudge. „Bojíš se, že ti ta tvá megera namlátí.“

Johnson zbledl, vzpřímil se a řekl dosti pevně:

„Nedovolím nikomu, aby takhle mluvil o mé ženě.“

„Já se zrovna budu stydět,“ ušklíbl se Smudge. „A teď se pojd' posadit, nebo si pro tebe dojdu.“

Vstal. V tu chvíli se Baker nahnul a šťouchl Smudge ukazovákem nad koleno.

„Nech ho na pokoji,“ řekl nezvýšeným hlasem, upíraje na něj svoje jiskřící černé oči. „Máte jeho hlas a to by vám mohlo stačit.“

Nastalo ticho, jež se postupně stávalo nesnesitelným, protože situace byla vskutku neobyčejně zvláštní. Oba muži stáli bez hnutí. Johnson svíral v dlani závoru na dveřích, proměněn v sochu pohledem, který po něm před okamžikem vrhl Smudge. A Smudge, bledého a zuřícího, jako by zase proměnily v kámen oči Bakerovy.

„Posad' se, Smudgi,“ ozval se zničehonic Mac Leod s hlučnou bodrostí, „a ty, Johnstone, jdi naštipat dříví té své Indiánce, nikdo ti to nebude mít za zlé.“

Tento zásah zachránil čest jeho pobočníka a zároveň připravil Bakera o možnost těžít ze svého vystoupení. Smudge se posadil a usedaje jako by se scvrkl na své stoličce, tvář zploštělou a scvrklou strachem.

„Děkuji, Mac Leode,“ řekl Johnson, upíraje vděčně na Skota své zarudlé, uslzené oči.

A odešel, ponížený, sehnutý, vleka nohy za sebou. Na Bakera se ani nepodíval.

„Mluvalo se o negrech,“ připomněl Jones, nakrčiv obočí nad malým nosíkem.

Byl hrdý na své vystoupení a nechtěl, aby se na ně zapomnělo.

„Mac Leode,“ řekl Purcell, „Tahit'ané šli s námi z přátelství a také proto, že chtěli prožít spolu s námi naše dobrodružství. Nemůžeme je připravit o jejich díl pudy, to je vyloučeno.“

„Za bouřky zalezli!“ vykřikl Smudge, najednou opět plný života. „A to jim do smrti nezapomenu! Museli jsme sami do ráhnoví! Nepotřebujou moc, aby se jim stáhl zadek! Všech šest dohromady nemá kuráže za jednu slepici!“

„Zrovna ty mluv o kuráži,“ poznamenal Baker.

„Když už je řeč o kuráži,“ přidal se Jones, „ty by ses nekoupal mezi žraloky jako oni. A já taky ne.“

Sáhl si na bicepsy a přísně se rozhlédl kolem sebe. Že toho Smudge ale usadil...

„Jones má pravdu,“ pokračoval Purcell. „My se nebojíme nepohody a Tahitiané nemají zase strach ze žraloků. Odvaha, to je věc zvyku. Ostatně, tady nejde o to, abychom je soudili, ale abychom jim dali půdu. Od chvíle, kdy jste se rozhodli připravit je o jejich díl, vidíte na nich jen chyby. Najednou jsou zbabělí, líní... To je k smíchu. Ve skutečnosti nechcete připustit, že mají stejná práva jako vy.“

Mac Leod roztáhl pomalu své dlouhatánské paže, hubenýma rukama sevřel rohy stolu a řekl, jako by ho to už dohánělo k zoufalství:

„Na jejich práva já kašlu. Slyšíte, Purcelle, kašlu na jejich práva. Ryba má taky právo žít, než ji někdo chytí, ale to mi nebrání ji ulovit. Kdybysme se měli dělit o půdu s negry, znamenalo by to udělat patnáct dílů. Jen o něco málo přes akr na jednoho. Já vám povídám, že tohle nejde. Potřebuju dva akry, abych mohl pohodlně žít a dosyta se najíst: já, moje žena a parchanti, jestli budu nějaké mít. Člověk musí myslet na budoucnost. Nebudu si hrát na granda kvůli chlapům, kteří mi nedarovali ani rybičku.“

„Nejde vůbec o to, na něco si hrát nebo nehrát. Jde o to, že je chcete okrást!“

„Dobrá!“ zvedl Mac Leod paže a znovu je nechal těžce dopadnout na stůl. „Dobrá. Jak je libo. Chci je okrást. A co má být?“

Bylo ticho. Purcell řekl se sevřeným hrdlem:

„To znamená válku! Copak to nechápete?“

„No a?“ opáčil Mac Leod, tváře se stále stejně zoufale. „Já se jich nebojím. My máme pušky. Oni ne.“

Purcell se mu podíval zpříma do očí.

„To, co jste teď řekl, je strašné, Mac Leode.“

Mac Leod se uchechtl a odsekl hlasem chvějícím se zlostí:

„Moc mě bolí, že jsem se dotkl vašich citů, Purcelle, ale jestli už nic nemáte, tak bysme snad mohli přistoupit k hlasování.“

Purcell se vzpřímil:

„Přistoupíme k hlasování,“ řekl břitce, „a já vám povím, jak to bude vypadat. Smudge bude hlasovat s vámi, protože smýšlí stejně; Johnson

vám dal svůj hlas, poněvadž se bojí Smudge; a Hunt, protože nechápe, oč jde. White nesmýšlí možná stejně jako vy, ale z přátelství k vám to nedá najevo. Tak budete mít čtyři hlasy proti třem. Na tomhle ostrově už není žádné shromáždění, Mac Leode, ale tyranie. Vaše tyranie. A já ji dál snášet nebudu.“

„Co je tohle za písničku?“ řekl Mac Leod.

„Nechte mě domluvit,“ pokračoval Purcell a vstal. „Chystáte se provést učiněné šílenství a já se na něm nehodlám podílet. Chybějí mi slova, abych vyjádřil, čeho se tu chcete dopustit. Je to... je to... je to prostě hanebnost! A všechno proto, abyste měl o akr víc!“ dodal, zvýšiv náhle hlas. „Já se hlasování nezúčastním, Mac Leode, ani tentokrát, ani kdykoli v budoucnu. Od této chvíle nejsem už členem shromáždění.“

„Já taky ne,“ řekl Baker. „Hnusí se mi ty vaše pletichy. A byl bych moc rád, kdybych se na tebe už víckrát nemusel koukat zblízka, ani na toho tvého ministranta.“

„Zrovna jako já,“ přidal se Jones.

Přemýšlel, co by dodal pěkně štiplavého, ale nic ho nenapadlo, a tak jenom nakrčil obočí.

„Já vás nedržím,“ prohlásil Mac Leod flegmaticky. „Jste volní jako ptáci. Když už je řeč o citech, nepamatuju se, že by mi někdy bylo začalo tlouct srdce, když jsem viděl tady Bakera, a časem se možná smírím s tím, že ho už nespátřím. Ale jedno vám povím, Purcelle,“ a jeho hlas byl náhle vřelejší. „Nevíte, o čem mluvíte: jeden akr je jeden akr. Pro vás možná ne, protože jste vždycky měl, co jste potřeboval. Ale to mi můžete věřit, že kdyby má matka měla bývala o akr víc, tak bych se byl jako kluk dosyta najed a ona by se byla, chudák stará, nemusela tak dřít. No nic. Tohle stejně nikoho nezajímá. Chcete jít, tak jděte. Možná že tu budu hezkou chvíli brečet Smudgeovi na rameni, až budete pryč, ale nakonec se umoudřím. No dobrá, jděte si. My si každý ten svůj kousek půdy vylosujeme a vzkážeme vám po Whitovi, kde jsou ty vaše. Na Mac Leoda se můžete spolehnout. Všechno půjde podle pravidel. Negři jsou negři a bílí jsou bílí. A chlapovi mojí barvy já neublížím ani takhle, říkejte si tomu tyranie nebo ne.“

Purcell vykročil ke dveřím, bledý, chvěje se napětím. Hrál s prázdnými kartami. Neměl jediný trumf. Nezbyvalo mu nic jiného, než opustit shromáždění, a třebaže se po tomhle gestu cítil dobře, rovnal se jeho účinek nule.

„Na shledanou, Purcelle,“ řekl Mac Leod, když Purcell došel ke dveřím, sledován Bakerem a Jonesem.

Purcell se na něj podíval, překvapen tónem jeho hlasu. Divná věc, ale v tu chvíli bylo možno číst v Mac Leodových očích lítost. Bude se nudit, pomyslel si Purcell. Ohromně ho bavilo vést shromáždění proti mně. Jakmile zmizí opozice, bude po shromáždění, to je jasné. Rozbil jsem mu hračku.

„Na shledanou,“ řekl Purcell po chvíli mlčení. „Budete-li chtít shromáždění vzkřísit, znáte mé podmínky.“

„Znám a nestojím o ně,“ prohlásil Mac Leod majestátně. Purcell si skoro neuvědomil, jak se mu teplé sluneční paprsky opřely o hrud'. Zuřil a byl znepokojen. Baker krácel po jeho pravici a malý Jones vpravo od Bakera.

„Tak to bychom měli!“ prohlásil po chvíli Jones. Purcell neodpovídal. Baker přikývl a Jones řekl radostně a vzrušeně:

„Tak co budeme teď dělat? Založíme si jiné shromáždění?“

Baker ho šťouchl loktem.

„To víš. Purcell bude předseda, ty opozice a já se zdržím.“

„Já to myslel vážně,“ zamračil se Jones.

„A já snad nemluvím vážně?“ opáčil Baker.

Došli k Masonově chatrči a Jones oznámil nadurděně:

„Půjdu po *Tradewind Street*. Vráťím se domů. Sbohem.“

„Jen pojd' s námi, Ropati,“ usmál se Baker. „Vezmeš to pak po *East Avenue*. Tak pojd',“ opakoval, uchopiv ho za paži. (Jones okamžitě napjal svaly.) „Neopouštěj nás. Ani nevíš, jak se člověk vzdělá, když tě poslouchá.“

„Drž hubu.“

„Pročpak mám držet hubu?“

„Drž hubu, mizero.“

„Jak to se mnou mluvíš?“ řekl Baker dotčeně. „Na tomhle ostrově jsou sami sprostáci. Odstěhuji se.“

„Vidíš tuhle pěst?“ zeptal se Jones a přistrčil mu ji pod nos.

„Mám oči a vidím,“ opáčil nábožně Baker.

„Tou dostaneš do břicha.“

„Dávám o tomhle návrhu hlasovat,“ pravil Baker se skotským přízvukem. „Hlasování je jednou hlasování, synáčkové, a všechno půjde podle pravidel. Máme tu Ropatiho návrh. Kdo je pro?“

„Já,“ řekl Jones.

„Já zas proti. A archanděl Gabriel taky.“

„Fuj!“

„Neslyší! Má uši a neslyší.“

„Amen,“ řekl Jones. „Co je s hlasováním?“

„Dva proti. Jeden pro. Ropatiho návrh se zamítá. Zákon je zákon.“

„Kdo poruší zákon, bude oběšen.“

„Tos řekl dobře, synu,“ pochválil ho Baker.

Pak pokračoval normálním hlasem.

„Jsem namouduši rád, že s nimi nebudu už mít nic společného. Kdyby tu byl někde naproti jiný ostrov, hned bych se tam odstěhoval.“

„O čem jste to mluvili?“ zvedl náhle Purcell hlavu.

„O jiném ostrovu naproti tomuhle.“

„Mac Leod by ho chtěl dobýt,“ poznamenal Jones.

„Poslyšte,“ řekl Purcell, „mám pro vás návrh.“

„Co jsem říkal?“ vykřikl Jones a oči mu vesele zajiskřily. „Uděláme si taky shromáždění!“

„Poslechněte si, co vám chci navrhnout,“ pokračoval Purcell.

Zůstal stát a očima přešel z jednoho na druhého.

„Půjdeme za Tahit'any a rozdělíme se s nimi o svou půdu.“

„Myslíte o ty naše tři kousíčky?“ zastavil se i Baker. „To pro jednoho moc nevydá.“

„Dvě třetiny akru.“

„Mlčeli. Baker hleděl na zem, jeho snědá tvář byla najednou vážná a zračilo se v ní napětí.“

„Je to ale hanebnost!“ řekl po chvíli. „Mac Leod a jeho klika budou mít každý po dvou akrech, kdežto Tahit'ané a my jen dvě třetiny!“

Pak ještě dodal:

„Boháči a chudáci. Už teď.“

„Můžete odmítnout,“ řekl Purcell.

„Neřekl jsem, že odmítám,“ naježil se Baker.

Opět vykročil a po chvíli řekl:

„Ale nelíbí se mi pomýšlení, že moje děti budou dětmi chudáka.“

Zastavil se, obrátil tvář k zemi, v hnědých očích mu zajiskřilo a zničehonic hromově zařval:

„A to všechno kvůli těm ničemům.“

Věta sílila v crescendo až k slovu „ničemům“, do kterého vložil zuřivost skoro neuvěřitelnou.

Bylo ticho. Pak Baker řekl:

„Promiňte.“

„Doufám, že je vám líp,“ řekl Purcell.

„Mnohem. A jdeme.“

„Kampak?“ zeptal se Jones.

„Povědět negrům, že se s nimi rozdělíme.“

„Ale já ještě neřekl, co si o tom myslím,“ namítl Jones.

„Tak to pověz.“

„Jsem pro,“ řekl Jones. „Tři hlasy pro. Purcellův návrh se přijímá.“

A dal se do smíchu. Baker se požíval na Purcella a oba se usmáli.

Tahit'ané právě končili odpolední odpočinek, když tři Britové došli k jejich chýši. Tahit'ané chodili spát pozdě v noci a vstávali časně zrána, ale během dne tři čtyři hodiny odpočívali. Tenhle zvyk přivedl Angličany k názoru, že jsou „líní“.

Posuvná stěna velké chatrče byla dokořán otevřena směrem k jihu. Když přicházeli blíž, viděl Purcell zřetelně, jak se Tahit'ané pohodlně rozvalují. Právě se probudili. Také Tahit'ané je nepochybně zpozorovali, ale s výjimkou Mehaniho, který jim už s úsměvem na rtech kráčel vstříc po *Cliff Lane*, nedal nikdo z nich najevo, že je spatřil, nikdo je nepozdravil.

Když už byli docela blízko, vyšel Tetahiti na rozsáhlé zápraží před chatrčí, uchopil sekeru a jal se štípat dříví. Purcell obdivoval protáhlou linii jeho atletického těla, jak zvedl nad hlavu sekeru, svíraje ji oběma rukama. Vypnul se pokaždé jako luk, sekera i s tělem zůstaly na vteřinu viset ve vzduchu a pak v půlkruhu znovu klesly, jako když práskne bičem. Pohyb byl tak rychlý, že sekera jako by nechávala bílou stopu na stříbrošedém nebi.

Purcell došel až na dva kroky k němu, aniž Tetahiti uznal za vhodné ustát v práci. Vybraná tahitská zdvořilost je na druhé straně vyvážena bohatým výběrem drobných urážek. Tahle byla docela zjevná. Purcella to podráždilo a suše pravil:

„Přál bych si s tebou mluvit, Tetahiti. Jde o důležitou věc.“

Taková *peritanská* příkrost byla u Adama čímsi nezvyklým a Tetahiti pochopil, že se ho dotkl. Trochu se zastyděl, že ho tak bez příčiny urazil, zadržel sekeru, už už se znovu zvedající, a odložil ji na zem. Pak kývl

směrem k chatrči, aby upozornil své bratry, usedl na jeden z pařezů kolem a pokynul třem *Peritani*, aby si i oni našli, kam se posadit. Byla to taková poloviční zdvořilost. Byl ochoten k rozhovoru, ale nepozval je dál a usedl dřív než oni.

Purcell nezačal okamžitě. Jeho vztah k Tetahitimu nebyl nikdy příliš důvěrný a navíc ho Tahit'an svým chladným chováním přiváděl z míry. Tetahiti byl stejně vysoký a svalnatý jako Mehani, ale z jeho tváře zmizely už všechny stopy mládí, třebaže mu ještě nebylo třicet. Po obou stranách úst měl hlubokou rýhu, čelo mezi dvěma oblouky obočí protínala svislá vráska a oči, chráněné těžkými víčky, nebyly zdaleka tak mírné jako oči Mehaniho.

Purcell začal zdvořilými všeobecnostmi o počasí, jak bude zítra a pozítří, o rybolovu a o žních. Baker s Jonesem se usadili za ním, předem smířeni s dlouhými a jim nesrozumitelnými úvodními proslovky. A zatímco Purcell mluvil, přišel Mehani a usedl naproti němu, po Tetahitiho pravici. Opíraje se lokty o kolena střídavě splétal a rozplétal prsty, klopil hlavu a hleděl do země. Otú a Timi zůstali stát napravo od Tetahitiho, ale kousíček zpátky. A konečně Mehoro a Kori, které pojilo nerozlučné přátelství od chvíle, kdy Kori na *Blossomu* málem Mehora zabil, zůstali sedět na zápraží chatrče, klátíce nohama ve vzduchu.

„Tetahiti,“ řekl konečně Purcell, „dějí se vážné věci. Uili, Ropati a já jsme odešli ze shromáždění *peritani*.“

Tetahiti se zlehka uklonil. Znamenalo to: Jsem velmi poctěn tímto důvěrným sdělením. Byla to zdvořilost, ale zároveň jasné zdůraznění odstupu. Nespouštěl z Adama pozorné oči, skryté pod těžkými víčky, avšak nedal ani v nejmenším najevo, že netrpělivě čeká, aby se dověděl víc.

„Shromáždění se usneslo rozdělit půdu,“ pokračoval Purcell, „ale dělení bylo provedeno nespravedlivě, a proto jsme ze shromáždění odešli.“

Tetahiti mlčel. Jeho tvář neprozrazovala ani zájem, ani údiv.

„Shromáždění rozhodlo,“ řekl Purcell jedním dechem, „rozdělit půdu na devět dílů místo na patnáct.“

Upíral přitom oči na Tetahitiho a spíš vytušil, než spatřil, jak se Tahit'ané zachvěli. Nebylo to nic určitého, ani výkřik, ani pohyb. Jenom jakési nenadálé napětí. Ani Tetahiti se nepohnul, jenom jeho pohled ztvrdl.

„*Kostr*a navrhl,“ pokračoval Purcell, „aby Tahit'ané pracovali na půdě *Peritani* a byli placeni v naturáliích.“

Tetahiti se posměšně uchechtl a to bylo všechno.

„Takový návrh je urážka,“ vyskočil Ohú. „Nejsme sluhové *Peritani*.“

Ohú byl vysoký a silný, s naivním výrazem v tváři. Skoro nikdy neotevřel ústa a přenechával obvykle Timimu, aby vyslovil jeho mínění. Tím více překvapilo, že promluvil, protože ho nikdo nepovažoval za schopna ujmout se na veřejnosti slova. Všichni zvědavě čekali, co bude dál. Ale nebylo nic. Ohúova výmluvnost se plně vyčerpala oběma větami, které právě pronesl. Usedaje zastyděl se, že promluvil první a ke všemu tak špatně. Věděl dobře, že postrádá ono básnické nadání, jež je na Tahiti nejpodstatnější ctností každého politika.

„Máš naprosto pravdu, Ohú,“ řekl Purcell. „Ten návrh se rovná urážce. Opakoval jsem ho tu jen proto, že ho *Kostr*a přednesl. Sám však přicházím s jiným návrhem.“

Při těch slovech roztáhl paže, aby bylo patrné, že mluví i za Bakera a Jonese.

„Přišel jsem vám navrhnout, že se s vámi rozdělíme o své tři díly.“

Nastalo ticho a pak konečně otevřel Tetahiti ústa:

„To není spravedlivé,“ řekl tiše svým hlubokým hlasem.

„Uili, Ropati, Adamo, to jsou dohromady tři. Nás Tahit'anů je šest. Měli bychom tedy tři díly pro devět osob. A oni budou mít šest pro šest.“

Ani slovo díky Purcellovi. A už zase mlčel, jako by čekal na další návrhy. A protože mlčel i Purcell, nastalo rozpačité ticho.

Mehoro se odpojil od Koriho, vstal, popošel k Tetahitimu, usedl vedle něho na bobek a zvedl k němu oči, jako by žádal o slovo. Mehoro měl širokou, kulatou tvář, z níž vyzařovalo veselí a upřímnost.

Tetahiti sklopil těžká víčka na znamení souhlasu.

„Ty, Adamo,“ začal Mehoro, vstávaje, „i ty, Uili, a také ty, Ropati, nemáte dlaň plnou ledové krve. Bylo to od vás nezištné, že jste řekli: naše tři díly jsou vaše. Mým uším zní vaše nabídka velmi příjemně. Ale to, co říká Tetahiti, je pravda: není to spravedlivé. Proč by měl mít *Kostr*a víc půdy než Adamo, nebo Ropati, nebo než Mehoro?“ Položil si pravici na širokou hrud' a opakoval: „Ne, to není spravedlivé.“

Mluvil hodně hlasitě, takže se celý zadýchal a musel nabrat dech.

„Když se na Tahiti některý z náčelníků dopustí nespravedlnosti, jdou všichni k němu a řeknou mu: ‚Udělal jsi něco, co se nemá. A teď to musíš odčinit.‘ Pak se čeká, než jednou měsíc doroste. Jestli náčelník do té doby svou chybu nenapraví, jdou v noci dva muži k jeho chatrči a zarazí mu do dveří kopí. Potom se čeká, než měsíc doroste podruhé. A když náčelník zase nic neudělá, obklopí všichni za noci jeho chatrč, zapálí ji a jeho zabijí, jakmile se objeví.“

„A má-li ten náčelník přátele?“ zeptal se Purcell po chvíli.

„Zabijí je zrovna tak, pokud náčelníka už neopustili.“

„A má-li náčelník mnoho přátel a ti ho brání?“

„Pak je z toho válka.“

„A jak lze ukončit válku?“

„Když zabijeme náčelníka a všechny jeho přátele.“

„To znamená mnoho krve,“ řekl Purcell.

Pak se podíval na Tetahitiho a dodal klidně:

„Jsem toho názoru, že se nemá prolévat krev.“

Tetahiti pomalu zvedl těžká víčka, upřel oči na Adama a prohlásil slavnostně, jako by vynášel rozsudek:

„Tak jsi tedy přítel špatného náčelníka.“

„Nejsem jeho přítel,“ hlasitě zaprotestoval Purcell. „Odešel jsem ze shromáždění *peritani*, abych ukázal, že s ním nesouhlasím. A přišel jsem se s tebou rozdělit o svou půdu.“

Tetahiti přikývl.

„Ty jsi dobrý člověk, Adamo,“ řekl. „Jenomže nestačí být dobrý. Říkáš: ‚Budu s vámi sdílet nespravedlnost.‘ Ale tím se nespravedlnost neodstraní.“

Ozvalo se souhlasné mručení. Když se utišilo, rozpráhl Mehani ruce, položil je na kolena a řekl:

„To, co říká můj bratr Tetahiti, je pravda. Jenomže není pravda, že Adamo je přítel špatného náčelníka. Bojoval proti němu svou odvahou, slovy i lstí. Bojoval proti němu od samého začátku. Nesmíme odvracet hlavu od mého bratra Adama jen proto, že Adamo nechce prolévat krev. Adamo smýšlí o krvi jako *moá*. Já, Mehani, syn náčelníka, odkrývám před Adamem své rámě,“ dodal ještě, vstávaje.

Pak se vztyčil v celé své velikosti, zhluboka vdechl, přenesl celou váhu svého těla na pravou nohu a zůstal nehnutě stát, hlavu na stranu,

oblé svalnaté paže spuštěny podél boků, uvolněný a majestátní jako socha.

„Muži,“ obrátil se k ostatním, „nesmíme soudit o Adamovi, jako bychom soudili o každém druhém *Peritani*. Na velký ostrov Tahiti přišlo mnoho *Peritani*, ale žádný neměl zlatovější vlasy, jasnější oči a růžovější tváře než Adamo. Jen se, muži, podívejte na Adamovy růžové tváře!“ zvolal, provázeje svá slova graciézním pohybem ruky a celého těla, jako by Purcellova průzračná plet' byla sama o sobě zárukou jeho poctivosti.

Purcellovi připadalo, že tohle všechno nemá s věcí nic společného, ale na Tahit'any ta slova zapůsobila. Hleděli na Purcellovy tváře s nepopiratelnou vážností, která jako by ještě vzrostla, když Purcell zrudl.

„A tento muž,“ pokračoval Mehani, „jehož tváře se podobají jitřence, za námi nyní přišel a řekl: ‚Rozdělím se s vámi o svou půdu.‘ I mně, synu náčelníka, zní ta nabídka příjemně. Spravedlnost to není. Ale rádi jsme to slyšeli.“

Široce se rozmáchl elegantním pohybem paže, aby připomněl, že to už řekl Otú, a uzavřel, skanduje slova, jako by zpíval báseň:

„Adamo nepřinesl spravedlnost. Ale přinesl přátelství.“

Paže mu klesla podél těla, zároveň pokrčil koleno a v graciézním prodloužení tohoto pohybu se posadil. „Dobře řečeno!“ pravil Mehoro vřele a Kori opakoval po něm jako ozvěna: „Dobře řečeno!“ Pak se zvedl, a klátě dlouhými gorilími pažemi, šel se posadit vedle Mehora tak, že se opírali rameny jeden o druhého.

Nyní se zvedl Timi a Purcell okamžitě ucítil v povětrí hrozbu. A přece nebylo v Timiho vzezření nic hrozivého. Byl nejmenší, nejstíhlejší a nepochybně nejhezčí z Tahit'anů. V jeho bezvousé tváři se leskly gazelí oči, podlouhlé, jakoby protáté, mířící ke spánkům a stíněné houštinou obočí jako listovím. Duhovku měl tak velikou, že zabírala skoro celou plochu oka, ponechávajíc v koutcích jen málo místa namodralému bělmu. V jeho pohledu bylo proto cosi mírně melancholického, jenomže převážně nebyla příležitost se tomu obdivovat, protože Timi většinu času klopil víčka jako panenka.

„Mehani řekl,“ začal tlumeným, zpěvavým hlasem, „a zároveň také neřekl, že Adamo je *moá*. Možná že Adamo je skutečně *moá*. A možná že Uili je také *moá*. Snad i Ropati. Možná že mezi *Peritani* je vůbec spousta *moá*...“

Urážlivost úvodních slov byla zřejmá, tím zřejmější, že Timi se okázale nedíval na Adama. Tohle je nepřítel, pomyslel si Purcell.

„Ti tři *Peritani* tady,“ pokračoval Timi, nedívaje se ani na jednoho z nich, „nám tu teď řekli: ‚Dopustili se na vás nespravedlnosti, Tahit‘ané. Protestujeme proti této nespravedlnosti a rozdělíme se s vámi o svoji půdu.‘ A my, Tahit‘ané, zase řekneme: ‚Takové dělení, to není žádná spravedlnost. Proto je odmítáme.‘ Nato tihle tři *Peritani* odejdou, zaberou svou půdu a začnou ji obdělávat. A nám, nám nezůstane nic.“

Spustil paži podél těla a dodal s kousavou ironií:

„Tito tři *Peritani* ovšem proti nespravedlnosti protestovali.“

Odmlčel se, hledě na Koriho a Mehora, jako by se snažil přesvědčit právě je, a pak pokračoval stejně ironicky:

„Když se rozdělovaly ženy, byli tihle tři *Peritani* také proti. Bylo příjemné vidět je, jak protestují, protože to ukazovalo, že jsou naši přátelé. Jenomže jejich protesty nebyly k ničemu. A nakonec po všech těch řečech dostalo šest Tahit‘anů tři ženy pro šest mužů. A tihle tři *Peritani* dostali každý po jedné.“

Timi se posadil a Purcellovi nezbylo než obdivovat, jak důmyslně dovedl naznačit, že tihle tři *Peritani* se sice staví proti nespravedlnosti, ale pak z ní těží...

Purcell zvedl oči a setkal se s upřeným pohledem Koriho a Mehora. Byly to pohledy přátelské, zvoucí ho, aby odpověděl. Mehani se díval k nebi lhostejnýma očima a zíval, div si sanici nevyvrátil, aby tak dal najevo, co si myslí o Timiho projevu. Že by mi byla tahle řeč u ostatních spíš prospěla než ublížila? napadlo Purcella.

„Timi,“ řekl a napřímil se, „tohle je, jako bys byl řekl: všichni *Peritani* jsou špatní a ti tři tady nejsou o nic lepší než ostatní. A navíc jsou ještě pokrytci.“

Purcell se odmlčel, jako by chtěl poskytnout Timimu čas ohradit se proti tomu, jaké myšlenky mu podkládá. Ale Timi ani nemrkl. Seděl se zkříženýma nohama na zemi vpravo od Tetahitiho a prohlížel si kolena.

„Timi,“ pokračoval Purcell, „jestli si myslíš tohle, tak je to nespravedlivé. Při rozdělování žen by bylo bývalo spravedlivé stanovit: ať si každá zvolí svého *tané*. V takovém případě by si byla Ivoa zvolila mě, a ty to dobře víš; stejně by si byla Avapuhi vybrala Uiliho. A Amureia Ropatiho. Vidíš tedy, že pokud jde o ženy, nic by se nezměnilo.“

Odmlčel se a dodal důrazně:

„Netěžili jsme z nespravedlností.“

Kori s Mehorem přikývl a Mehani se usmál. Tetahiti jen pootočil hlavu k Timimu a řekl pevně, pohrdavě, avšak nezvýšeným hlasem:

„Adamo má pravdu. Ženy, které jmenoval, by si byly doopravdy vyvolily muže *peritani*, kteří jsou nyní tady. Není příčiny, proč bychom proto měli vůči nim zatvrdit svá srdce.“

Odmlčel se a pak pokračoval:

„Musíme dbát, abychom jednali s Adamem spravedlivě. Možná že já, Tetahiti, budu jednou nucen jednat s Adamem jako s nepřítelem z důvodů, o nichž jsem už mluvil a které za chvíli připomenu. Ale najedno nesmíme zapomínat: Adamo mluví naší řečí. Adamo nás miluje. Adamo je zdvořilý jako stín. Adamo je mírnější než jitřenka, kterou nosí ve tvářích...“ Z jeho slov náhle zavanulo poezií. „A navíc nechce nespravedlnost.“

Ještě však neskončil. Jeho rysy postupně zpřísněly.

„Jenomže Adamo není ochoten jednat, aby zabránil nespravedlnosti. A v tom je také, jak už jsem řekl, přítelem špatného náčelníka. A přítel špatného náčelníka není náš přítel.“

Purcell polkl slinu a odvětil hluše:

„Jsem ochoten jednat, najde-li se jiný způsob jednání než ten, který vylicil Mehoro.“

Tetahiti odvrátil oči.

„Sud' sám: jiný způsob není.“

„Jsou všichni stejného mínění?“ zeptal se Purcell po chvíli.

„Kdo smýšlí jinak, ať to řekne,“ vyzval Tetahiti.

Purcellův pohled pomalu sjížděl z jednoho Tahit'ana na druhého. Nikdo neotevřel ústa. Mehani seděl nehnutě, svíraje levou dlaní pravé zápěstí, v tváři odhodlaný výraz, oči upřeny na zem. I on souhlasil s Tetahitem.

„Vzývám *Eatuu*, aby nedošlo k válce,“ řekl Purcell.

Ostatní mlčeli a pak řekl Tetahiti vážně:

„Dojde-li k válce, budeš si muset zvolit jeden z obou táborů.“

Purcell vstal.

„Já zbraň nezvednu,“ prohlásil a jeho hlas zněl dutě. „Ani proti špatnému náčelníkovi, ani proti vám.“

Tetahiti sklopil těžká víčka. Uchopil sekeru, kterou předtím odložil k nohám, vstal, otočil se zády k Purcellovi a znovu se jal štípat dříví.

KAPITOLA X

Když Mason svého času poprvé obeplul v záchranném člunu ostrov, povšiml si na východě malé zátoky. Od pevniny byla uzavřena půlkruhem srázných skalisek a od moře chráněna pásem útesů. V hloubi zátoky byla pláž pokryta černým pískem, nepřístupná pro lodí a z vnitrozemí dosažitelná toliko s pomocí provazu, který se dal upevnit na spodní části kmene banyánu a spustit podél čedičové stěny. Britové nazvali zátoku *Rope beach*, podle lana, které jediné umožňovalo dostat se až sem.

Tuhle zátoku si menšina zvolila za místo rybolovu, když každý z obou táborů začal rybařit na svůj vrub. Většina i Tahit'ané jim ji jakousi nepsanou dohodou ponechali. Dostat se sem, a zejména odtud, dalo mnoho práce, ale zátoka byla rybnatá, od východu sem dopadaly první sluneční paprsky a skály ji chránily před nárazy větru vanoucího od severozápadu. Baker s Jonesem rybařili v tiché vodě při břehu zátoky, kdežto Purcell dával přednost některému z útesů, místům bičovaným nelítostným příbojem. Když ho hned napoprvé odnesla vlna a za život vděčil jenom skalisku, které čnělo mezi ním a oceánem a na které ho vracející se vína prudce vrhla, uvázal si teď pokaždé z opatrnosti kolem těla lodní lano, jehož konec upevnil na některý ze skalnatých výčnělků za svými zády.

Purcell rybařil už dvě hodiny, bezmála šťastný, že jednou nemusí s nikým mluvit. Ostrov byl vlastně ostrůvek a vesnice vesnička. Žili doslova natlačeni jeden na druhého. „A po posledních událostech byl jeho dům plný *vahiné*, které si sem chodily pro novinky nebo je samy přinášely, ať už pravdivé či vymyšlené.

Purcell trhl prutem a znovu pustil splávek po vlnách. Ve vesnici bylo touhle dobou k zalknutí. Měl pocit, jako by napětí vládnoucí na ostrově ještě zmenšilo jeho rozměry. Když se občas octl v *Blossom Bay*, přistihl nejednou sám sebe, jak závistivě hledí na šalupy *Blossomu*, kotvící v řadě pěkně ve stínu jeskyně. Ivoa měla zřejmě stejnou myšlenku, protože se ho právě včera večer ptala, jak daleko je nejbližší země. Ale ne,

nebylo to možné, pět set námořních mil ve člunu, a k tomu se ženou, jejíž chvíle je už nedaleko. Sám by se o to byl možná pokusil. Tenhle ostrov je vlastně vězení, pomyslel si a náhle jako by celý ochabl. Unikli jsme sice oprátce, ale nikoli doživotnímu žaláři.

Už zase mu ryba spolkla návnadu. Pořád byl myšlenkami někde jinde. Znovu musel navléknout návnadu na udici, pak ustoupil o pár kroků a usadil se za skaliskem. Na místě, kam před chvílí odhodil rybí hlavu, se hemžily vodní vši. Spousta dychtivých tvrdých nožek pod oválnými trupy podezřele zahnědlé barvy. Bylo to ohavné hemžení. Vířily, šustily, lezly jedna přes druhou, zabíjely se a navzájem mrzačily, jen aby nepřišly o hostinu. A přitom byla všechna ta krutost zřejmě docela zbytečná. Rybí hlava byla veliká, stejně by se dostalo na všechny a potrvá beztak několik hodin, než svou kořist jaksepatří oberou. Purcell se na ně pár vteřin znechuceně díval, neodvažuje se ani odstrčit je nohou. Jak je ten hmyz odporný! Nic než huba a krunýř. Nic, co by bylo možno zranit, nic lidského. Ničím neohraničená tvrdost. Hltavost, neznající ani meze vlastního zájmu.

Na rameni ucítil čísi ruku. Ohlédl se. Byl to Mac Leod.

„Volal jsem na vás,“ omlouval se Skot, odtahuje paži. „Ale při tom větru...“

Purcell byl tak překvapen, že vidí Mac Leoda ve svém lovišti, že nevěděl, co odpovědět.

„Musím s vámi mluvit,“ řekl Mac Leod.

„Dobrá,“ souhlasil Purcell. „Ale nezůstávejme tady. Mohlo by vás to odnést.“

Skákaje z útesu na útes dostal se až k malé jeskyni vedle skaliska, na něž uvázal lano. Mac Leod ho následoval, a když se Purcell usadil u východu z jeskyně, sedl si metr od něho a hleděl upřeně na hladinu.

„Snad jsme se nerozkmotřili jen proto, že jste odešel ze shromáždění?“ řekl konečně, hledě tázavě na Purcella.

„S nikým jsem se nerozkmotřil,“ odpověděl Purcell.

„Byl jsem u vás,“ pokračoval okamžitě Mac Leod. „To vaše žena mi řekla, že jste v *Rope beach*. Není to tu špatné,“ dodal trochu pochybovačně, rozhlížeje se po zátocce. „Aspoň pro ty, co rádi chytají na udici. Mně by to moc nesedělo. Já provozoval tenhle tělocvik třicet let a je skoro zázrak, že jsem na tom nenechal kostru.“

Seděl tu docela přirozeně, v dobrém rozmaru, obrácen k Purcellovi profilem oškubaného orla, zády se opíraje o oblé skalisko, dlouhé pavoucí nohy nedbale nataženy před sebe. Jeho červenobílé pruhované kalhoty měly na kolenou velké čtvercové záplaty z plachtoviny a co do špíny si v ničem nezařadily s bílým trikem, které se mu lepilo na žebra.

„Viděl jsem tu vaši posuvnou stěnu,“ pokračoval Mac Leod. „Když už jsem byl u vás, dovolil jsem si trochu se na ni mrknout.“

Zamyslel se a dodal:

„Na amatéra na to nejdete špatně, Purcelle. Všiml jsem si toho, už když jste si stavěl chalupu. Byl jste jediný, kdo kromě mne přišel na nápad dávat prkna přes sebe. Výsledek: váš barák je spolu s mým jediný, do kterého nefouká. Však to byl taky nápad“ – Skot celý ožil – „stavět prkna jen tak vedle sebe, jako to dělali všichni ostatní, když není čím je ohodit. A výsledek: ucpávej si jak chceš a čím chceš, pořád bude táhnout. Ba ne, jak povídám, to se muselo jenom přes sebe. Nechci vám dělat poklony, Purcelle, ale vy se v tom vyznáte.“

Když Purcell neodpovídal, sjel po něm rychlým pohledem a dodal:

„Co se týče té vaší stěny, něco vám řeknu: je za ní cítit člověka, který ví, co chce. Možná až moc. Já vždycky říkám, že dobrý kutil umí dělat zrovna tak dobře jako řemeslník. Rozdíl je jen v tom, že mu to jde pomaleji a moc se drží všech regulí. A já vám povím,“ naklonil se k němu důvěrně, jako by chtěl jedním slovem shrnout celé tajemství řemesla, „že největší kumšt je nic na tyhle zatracené regule nedat a ono to vyjde docela stejně, jako když je dodržujete.“

„Děkuji za radu,“ řekl Purcell.

„K službám. A kdybyste někdy potřeboval nářadí, tak si řekněte. Jsou tu nástroje z *Blossomu* a potom moje vlastní, které nikdy nikomu nepůjčuju. Ale u vás udělám výjimku, protože jste tak říkajíc skoro od fochu.“

Bylo to k neuvěření: Mac Leod mu chce půjčit nářadí! Tenhle neslýchaný návrh vyrazil Purcellovi dech. Obrátil se ke svému společníkovi. Mac Leod hleděl na obzor, obočí povytažené, ústa pootevřená. Zdálo se, že je sám překvapen svou nabídkou.

„Včera večer za mnou přišli negři,“ převedl náhle řeč. „Všech šest. A Omaata.“

„Omaata?“

„Dělala tlumočnici.“

„Aha!“ řekl Purcell.

Nic víc. Jenom to „Aha!“ a pak ticho.

Mac Leod pokračoval:

„Tušíte asi, co mi chtěli.“

Purcell neodpověděl.

„Řekl jsem samozřejmě ‚Ne‘! A tak mi odevzdali tenhle balíček a odešli.“

Mac Leod vytáhl balíček z kapsy a podal ho Purcellovi. Byl to svazek krátkých hůlek převázaný liánou.

„Víte, co to znamená?“

„Tak trochu,“ kývl Purcell a jal se počítat hůlky.

„Nenamáhejte se. Jejich osmadvacet.“

Purcell hůlky znovu převázal a vrátil Mac Leodovi.

„Podle mého to znamená, že vám dávají lhůtu od úplňku do úplňku, abyste změnil stanovisko.“

„Od úplňku do úplňku?“

„Osmadvacet nocí.“

„Rozumím,“ řekl Mac Leod.

A po chvíli dodal:

„A když ho nezměním?“

„Přijdou v noci a zarazí vám do dveří kopí.“

„A potom?“

„To bude znamenat, že vám dávají ještě osmadvacet dní.“

„A potom?“

„Pak vás zabijí.“

Mac Leod hvízdal a zastrčil ruce do kapes. Jeho tvář zůstala nehybná, ale když znovu otevřel ústa, zněl jeho hlas trochu jinak než obvykle.

„A jak na to půjdou?“

Ticho. Pak pokrčil Purcell rameny a řekl:

„Nepředstavujte si, že vás přijdou vyzvat k otevřenému boji. To není jejich způsob. Válka znamená pro Tahitany lest.“

„Tuhle hru mohou hrát také dva,“ řekl Mac Leod.

Purcell se zvedl.

Udělal dva kroky směrem do jeskyně, kde bylo za větrem, a rázem ucítil na hrudi palčivé sluneční paprsky. Slunce zřejmě takhle páliło po celý čas, ale díky svěžímu vánku to ani nepocítil.

„Hrát!“ řekl po chvíli. „Ještě kdybyste hrál jenom o svůj vlastní život.“

„Jde jim přece jenom o mě, ne?“ poznamenal Mac Leod nadutě.

A když Purcell neodpovídal, pokračoval:

„Tak on to má být masakra? Na tohle tedy podle vás pomýšlejí?“

„Na nic takového nemyslí,“ odtušil Purcell. „Nejsou běloši. Nemyslí na to, co budou dělat, a nediskutují o tom mezi sebou. Dají se unášet svými city. Jednoho krásného dne začnou prostě jednat. V naprosté shodě, aniž vyměnili jediné slovo.“

„City!“ řekl Mac Leod pohrdavě. „Jakými city?“

„Záští, nenávisť...“

„Proti mně?“

„K vám, ke Smudgeovi, ke všem *Peritani*!“

„Proti vám taky?“

„I ke mně.“

„Proč proti vám?“

„Nechápou můj postoj k vám.“

„To se jim ani nedislikuje,“ ušklíbl se Mac Leod.

A rozesmál se rezavým smíchem, který však zněl falešně. Purcell pokračoval:

„Jsou toho názoru, že bych se k nim měl přidat a pomoci jim vás zabít.“

mlčeli. Pak řekl Mac Leod:

„Zrovna tak bych to udělal být na vašem místě. A zrovna tak by to udělal Baker, kdyby netáhl s vámi. Řeknete: pro mě, Purcella, je tohle náboženství. Dvacet let jsem vláčel kostru po všech koutech světa a nikdy jsem si nevšiml, že by náboženství na člověku něco změnilo. Člověk je špatný a špatný zůstane, s Ježíšem Kristem nebo bez něho... Proč? Já vám to povím. Když se jen tak mluví,“ a Mac Leod sepal ruce jako na náhrobním kameni, „je každý pro. Ale jakmile má dojít k činu, konec. Výsledek? Sotva jediný zkurvysyn na deset tisíc bere náboženství vážně. A tenhle zkurvysyn, to jste vy, Purcell. Štěstí, že jsem padl zrovna na vás! Moc si toho vážím,“ dodal tónem, v němž Purcell nedokázal rozlišit, zda je ironický či uctivý. „Nebýt to vy, tak v tuhle chvíli měli i negři tři pušky.“

Mac Leod přimhouřil oči, jako by mu do nich svítilo slunce, ale šterbinou mezi víčky vrhl na Purcella pichlavý pohled. Purcell si toho

všiml a byl otřesen. Mac Leod si nebyl tak jist jeho neutralitou, jak říkal. Přišel sondovat půdu. To však znamená, napadlo Purcella, že všechna ta vlídnost, přátelský tón, vychvalování mého tesařského umění a poklona mému náboženství byla pouhá komedie. A přitom vypadal tak upřímně. Byl bych přísahal, že to myslí doopravdy. Purcell polkl. Pořád ještě příliš důvěřuje lidem. Zase se dal nachytat.

Řekl neskrýváje své podráždění:

„Já proti vám zbraň nezvednu, jestli vám jde o tohle. Co udělají Jones a Baker, nevím. Neptal jsem se jich.“

„Z toho mě tak hlava nebolí,“ protahoval Mac Leod každé slovo, „ale řeknu vám upřímně, Purcelle, že by se mi bylo hnusilo dívat se, jak se bílí spolčují s negrama proti mládencům té samý barvy.“

Purcell zrudl zlostí a zabořil ruce do kapes.

„Jste odporný, Mac Leode,“ zvolal třesoucím se hlasem. „Po všem, co jste spáchal, se ještě opovažujete hrát si na moralistu!... To je odporné!{A jestli si myslíte, že jsem s vámi solidární, tak vezměte na vědomí, že ani v nejmenším! Nesouhlasím s vámi naprosto v ničem! Urazil jste Tahit'any, zacházel jste s nimi způsobem, jaký...“

Nenašel vhodné slovo a pokračoval v novém výbuchu pobouření:

„Tohle je odporné, abyste věděl! Je to odporné prolévat na ostrově krev jen proto, abyste ukojil svou lakotu. Jste šílenec a zločinec, Mac Leode, nic víc. Nezvednu proti vám ani malíček, ale jestli vás Tahit'ané zabijí, můžete být jist, že pro vás neproliji jedinou slzu!“

„Tak sláva!“ řekl Mac Leod naprosto klidně.

Usmál se a pomalu se vztyčil na dlouhých nohou. Jeho dlouhá silueta se rýsovala mezi sluncem a Purcellem a takhle proti slunci vypadala až neuvěřitelně hubená.

„Není nad upřímnost, že jo?“ pokračoval málem přátelsky. „A moc vám děkuju za přání všeho nejlepšího... Ale se mnou si nedělejte starosti. Možná že by ze mě byla pěkná kostra, ale buďte klidný, než budete moci vzít bibli a odříkat modlitbičku nad mou mrtvolou, uplyne ještě hodně vody. Ba ne, drahý pane! Já si dám pozor! Můžete se spolehnout, že tatíček Mac Leod nespustí oči z hladiny a zakormidluje přesně, jak bude potřeba. A co se týče vojny s negry, říkáte: Vy jste ji zavinil. – Dobrá, připusťme, že je to moje vina. Jenomže k téhle vojně by dřív nebo později stejně došlo. Už jste viděl nějakou zemi, aby se tam neválčilo? A ještě něco vám povím, Purcelle: nevšiml jste si možná, že

ostrov je příliš malý. Už pro nás je moc malý. A co teprve pro naše zmetky? Ať je tedy vojna, aspoň tu bude víc místa. Pak se tu zase dá dýchat.“

„Pod podmínkou, že nebudete mezi těmi, kdo to místo *uvolní*,“ poznamenal Purcell ledově.

Tahle poznámka zapůsobila na Mac Leoda mnohem silněji než všechna ostrá slova až dosud pronesená. Přimhouřil oči, odvrátil hlavu a trvalo chvíli, než odpověděl.

„Takhle na mě nechod'te,“ zavrčel konečně.

Purcell se na něho požíval. Jestli to bolí, bylo by snad dobře přitlačit.

„Já vám povím, Mac Leode, co vám chybí. Představitost. Nedovedete si představit svou vlastní smrt. Představujete si jenom smrt Tahit'anů.“

„Jenomže pušky máme my,“ řekl Mac Leod, hledě upřeně do země.

Teď vstal i Purcell.

„Pušky vám nebudou k ničemu,“ opáčil zprudka. „Považujete se s těmi svými puškami za neporazitelné. Ale mýlíte se, Mac Leode. Ani netušíte, jak strašně se mýlíte. Můžete mi věřit, byl jsem na Tahiti, když tam zuřila válka mezi kmeny. Tahitští válečníci jsou mistry úskoku. Zasáhnou vás, ani nebudete mít čas je zahlédnout.“

Mac Leod pokrčil rameny.

„My máme pušky,“ opakoval a tvář jako by mu ztuhla.

Stáhl se do sebe. Byl teď hermeticky uzavřen ve svém krúnýři, nemohl k němu ani strach, ani myšlenka.

Otočil se zády k Purcellovi, jako by se chystal k odchodu, rozmyslel si to však, znovu se obrátil a řekl skoro potichu:

„Slyšel jsem od Johnsona, že prý jste ho ošetřil, když měl minulý týden horečku.“

„Ano,“ povytáhl Purcell obočí, „co má být? Nejsem lékař.“

„Co říkáte tomuhle?“

Napřáhl k Purcellovi pravou paži. Byla zespodu celá naběhlá a uprostřed zarudlá.

„Co je to?“ zeptal se s úzkostí v hlase. „Není *to féfé*?“¹⁹

¹⁹ Elephantiasis.

Purcell se podíval na ruku, aniž se jí dotkl, a pak zvedl oči k Mac Leodovi. Užasl, jak byl Mac Leod bledý. Byl ochoten nasadit život pro kousek půdy, ale děsil se vřídku.

„Furunkl,“ řekl. „*Féfé* se jen málokdy objevuje na ruce. Na varlatech nemáte nic?“

„Ne.“

„Tam to obyčejně *začíná*. Někdy také na nohou.“

„Tak je to tedy furunkl?“ řekl Mac Leod a navlhčil si rty.

„Myslím, že ano. Ohřejte si vodu, aby byla hodně vřelá, a ruku v ní koupejte.“

„Děkuju,“ řekl Mac Leod vděčně. „Když jsem si všiml, jak mi ruka otýká, byl jsem celý pryč. Vzpomněl jsem si na jednoho chlapa na Tahiti, který si musel přidržovat kulky rukou, aby mohl chodit. No řekněte sám,“ dodal rozhořčeně, „tohle přece není křesťanská nemoc.“

Purcell neodpověděl.

„Děkuju, doktore,“ opakoval Mac Leod ještě jednou s líbezným úsměvem a zvedl přitom polovážně položertem dva prsty k čelu. Pak udělal čelem vzad a odcházel, přeskakuje na svých dlouhých hubených nohou z jednoho skaliska na druhé. Jako kobyłka, říkal si Purcell, hledě za ním. Taková velká kobyłka. Hrubá, hltavá...

Ještě dvacet minut zkoušel rybářské štěstí, pak posbíral pruty i úlovek a vydal se za Jonesem a Bakerem, kteří rybařili v hloubi zátoky. Slunce už stálo vysoko, byl čas k návratu.

„Měl jste návštěvu,“ řekl Baker.

„Všechno vám povím.“

Když byli nahoře, nabídl se Jones, že odnese část úlovku na „trh“. Purcell s úsměvem souhlasil. Věděl, jak rád Jones zvoní ze všech sil na zvonec z *Blossomu*, čeká, až se *vahiné* sběhnou, a sklízí poklony za své rybářské umění.

Baker se pustil s Purcellem po *East Avenue*. Po celou cestu nepromluvili oba muži ani slovo. Začínali se už mít na pozoru před stromy v podrostu a neodvažovali se hovořit venku nahlas.

Purcellova chatrč byla prázdná. Podobně jako v chýších Tahit'anů ani tady se nezamykalo a Purcell ke svému zármutku zjistil, že si někdo vypůjčil jeho „křeslo“. Tahle tahitská máníe vypůjčovat si u souseda, cokoli se vám líbí, mu šla na nervy. Křeslo mu vrátí možná za týden,

možná za měsíc. Bude muset čekat. Byla by to nevychovanost shánět se, kde křeslo je, a žádat o vrácení, to by už byla vyslovená neomalenost.

Pokynul Bakerovi, aby se posadil na stoličku, a sám usedl na zápraží, nohy do zahrady. Po chvíli řekl:

„Mac Leod chtěl vědět, co budeme dělat. Báł se, že naše tři hlavně posílí tahitský tábor. Patrně neví, že já pušku nemám.“

„Nu a?“ zeptal se Baker.

„Znáte moje stanovisko. Ale k ničemu jsem se nezavázal, ani za vás, ani za Jonese.“

Baker se opíral lokty o kolena a hleděl přímo před sebe. Smolné kruhy pod očima a chvějící se spodní ret způsobily, že jeho pravidelná snědá tvář prozrazovala vyčerpání. Ve skutečnosti nepracoval víc než ostatní. Purcell ho vždycky znal jenom takového: nervózního, netrpělivého, jako by žil v neustálém napětí.

„Já se na to dívám jinak,“ řekl po chvíli. „Co uděláte, když vám začne hnít noha? Odříznou vám ji, než se vám to rozleze po těle. Mac Leod je prohnílý skrz naskrz, s tím přece souhlasíte, za chvíli nakazí celý ostrov, a co děláte vy, abyste mu v tom zabránil?“

Po chvíli ticha Purcell odpověděl:

„Nebráním vám připojit se k Tahit'anům.“

Baker pokrčil rameny.

„Dobře víte, že bez vás nepůjdu.“

To Purcella dojalo. Sklopil oči a řekl, tváře se lhostejně:

„Mohl byste. Kvůli tomu bychom se nerozkmotřili.“

Baker zavrtěl hlavou.

„To se rozumí. Nedovedu si ani představit, jak bych se s vámi mohl pohňevat. Ale především nerozumím ani slovo z té negerské hantýrky a necítil bych se dobře... Ale to ještě není to hlavní,“ dodal váhavě.

Odvrátil hlavu a dodal rozpačitě:

„Jde spíš o to, že bychom už nebyli spolu... A od chvíle, co jsme opustili *Blossom*, jsme byli pořád pohromadě.“

Zničehonic zvedl hlavu, zrudl a zachrčel, přemáhaje vztek:

„Jak je Pán Bůh nade mnou, poručíku, měl jste mě nechat jednat, tu noc, co se rozdělovaly ženy!“

Purcell neodpověděl. Pořád stejný spor, stejné nářky...

„A Jones?“ zeptal se po chvíli.

„Jones udělá to co já.“

V tom okamžiku náhle zafičel průvan a dveře za jejich zády bouchly. Purcell se ohlédl. Byla to Itia. Stála nehybně u zavřených dveří, ve vlasech věnec z ibiškových květů, mezi obnaženými ňadry bobule pandanového náhrdelníku, a zklamaně hleděla na Bakerova záda. Věděla, že Ivoa je u Avapuhi, a nenadála se, že má Purcell návštěvu.

„Co bys ráda?“ zeptal se Purcell suše.

Vzápětí však litoval svého tónu a usmál se na ni. Itia se rovněž usmála. Koutky jejích úst vyběhly vzhůru, oči se odkulily směrem ke spánkům a celá její tvářička se rozzářila

„Adamo,“ řekla veselým, jasným hláskem, „Mehani tě bude čekat u Omaaty.“

„Kdy?“

„Chvilí potom, co bude slunce na bříše1.“

„K čemu u Omaaty? Proč nepřijde ke mně?“

„To neřekl.“

„Přijdu.“

A otočil se k ní zády. Ale Itia se neměla k odchodu. Stála dál u dveří, opírajíc se bokem o veřeje, prsty si pohrávající s bobulemi náhrdelníku.

„Nepůjde Uili pryč?“ zeptala se konečně.

Purcell se dal do smíchu.

„Ne, nepůjde pryč.“

„A proč? Copak on nejí?“

„Až půjde pryč, půjdu s ním. Běž, Itio.“

A když sklopila hlavu jako děcko, které se co nevidět rozpláče, dodal něžně: „*Go away*.“ To byl nepochybně projev vlídnosti. Itia se cítila velmi polichocena, kdykoli na ni Purcell promluvil *peritani*.

„*Igo*,“ prohlásila důležitě.

A ještě dodala:

„Vidíš, Adamo, vzala jsem si pandanový náhrdelník. Beru si ho teď pokaždé, když jdu za tebou.“

„A pročpak?“

1 Poledne.

„No tohle!“ rozesmála se na celé kolo, zvedajíc prsty před ústa, jako by chtěla skrýt svůj smích. „On neví! Muži! On neví!“

Odběhla se smíchem a dveře za ní zaklaply.

„Nějak si vás dobírá,“ řekl Baker.

Když Purcell nechal jeho poznámku bez povšimnutí, dodal:

„Avapuhi už asi čeká.“

„Půjdu s vámi.“

Mlčky ušli několik kroků po *West Avenue*.

„Budeme to tu muset vydláždit kameny. Jinak se utopíme, až zase přijdou deště.“

„Podle mého by se měl každý postarat o kus cesty až k sousedovi. Vy byste například dláždil k Johnsonovi, Johnson ke mně, já k Jonesovi a Jones k Huntovi.“

„Ba ne,“ nesouhlasil Purcell. „To by byl jeden úsek dobrý a druhý špatný. Věřte mi, že bude lepší, když se do toho pustíme všichni společně, i se ženami, třeba jen na hodinu denně. Každý přinese od moře jeden kámen a za čtrnáct dnů jsme hotovi.“

Už měsíc mluvili takhle o dláždění, kdykoli kráčeli po *West Avenue*. Ale stále se ne a ne rozhoupat. Zmocňovala se jich tropická lhostejnost.

Z Johnsonovy chatrče bylo slyšet křik a Purcell rozeznal starcův nakřáplý hlas i pronikavý jekot Taiatin.

„Tak vida!“ řekl Baker. „Rád bych věděl, co mu asi vykládá.“

Purcell nastražil uši.

„Ty sviní synu... Ty kohoute vykleštěná... Ty krysí semeno...“

„Ach jo!“ vzdychl Baker.

Avapuhi s Ivoou seděly na zápraží Bakerovy chýše. Jakmile spatřily svoje *tané*, zvedly se a vykročily jim vstříc.

„Jdu k Omaatě,“ oznámil Purcell. „Dej si pozor, muži,“ zasmála se Ivoa.

A dodala:

„Já půjdu domů.“

„Půjdu s tebou,“ řekla Avapuhi bez váhání.

Od té doby, co byla Ivoa těhotná, neudělala ve vesnici ani krok, aby se k ní okamžitě nepřidala některá *vahiné* a nechtěla ji vzít pod paží. Tolik ohledů by jí mohla závidět i včelí královna v úle.

Jakmile opustil Ivou, zrychlil Purcell krok. Báł se, že se co chvíli objeví Itia. Dveře Jonesova domu byly dokořán, Jones seděl celý nahatý u jídla a za ním Amureia. Když spatřil Purcella, zvedl pravici a díval se na něj s výrazem tak radostným, jako by ho byl neviděl dva dny. Také Amureia se usmála. Jonesovy světlé vlasy byly trochu nazrzlé, kdežto ona byla černovlasá jak to jen lze. Oba však měli týž naivní pohled,

stejný důvěřivý úsměv. Purcell se zastavil a objal je očima. Bylo příjemné spočinout na nich pohledem.

„Nechcete si vzít s námi?“ zavolal hlasitě Jones.

„Jdu k Omaatě.“

„Ta vás umačká,“ smál se Jones. „Poslyšte, já vám něco poradím. Až vás sevře v náručí, napněte svaly na zádech, na ramenou a na prsou a zůstaňte tak, dokud vás bude mačkat. Podívejte, já vám to ukážu.“

Vstal, svaly mu neúměrně naběhly, až celý strnul a znachověl.

„Jenom jste zapomněl dýchat!“ smál se teď zase Purcell. „Takhle se nakonec udusíte sám!“

„Kdepak!“ a zasyčel, jako když uchází pára. „Tohle je znamenitý trik. Zkuste to a uvidíte.“

„Zkusím,“ ujistil ho Purcell.

První, co Purcell spatřil, když vešel k Omaatě, bylo jeho křeslo. Trůnilo uprostřed místnosti a Purcell musel vynaložit velké úsilí, aby se na ně nedíval příliš dlouho a neprojevil se jako nevychovanec. Neměl k tomu však stejně příležitost. Omaatiny paže se kolem něho sevřely a vzápětí si připadal pohlcen a hněten, tona v lázni kypícího masa.

„Pusť mě!“ vyrazil ze sebe, sotva se mu podařilo vydechnout.

„Děťátko moje!“ zvolala Omaata.

Zvedla ho ze země jako pírkó a vychrlila na něj záplavu zamilovaných slůvek. Protože mu však tiskla prsa na uši, slyšel jenom jakoby vzdálený hukot jejího hlasu. Dusil se, jak mu obrovskými rukama drtila záda a boky, hlavu sevřenu mezi nesmírnými zeměkoulemi jejích ňader.

„Vždyť to bolí!“ křičel.

„Děťátko moje!“ opakovala dojatě.

Ale z lítosti se v ní zrodila nová vlna lásky a tak ho jen stiskla ještě pevněji.

„Omaato!“

„Děťátko moje!“ řvala svým hrdliččím hlasem.

Konečně ho pustila, ale vzápětí ho znovu uchopila pod paži a zvedla k obličeji.

„Posad’ se.“ Přenesla ho přes opěradlo a nechala ho dost zprudka dosednout. „Posad’ se, Adamo, děťátko moje! Došla jsem si k tobě pro křeslo, abys měl pohodlí, až budeš čekat na Mehaniho.“

Takhle to tedy bylo! Jaká neuvěřitelná pohostinnost! Táhla se až sem s takovým těžkým, neohrabaným kusem nábytku! Jenomže mu ho zapomene vrátit. Za čtrnáct dní tu stále ještě bude stát... Připraví ho o ně na dva týdny, aby si v něm mohl půl hodiny posedět... Uvažuji jako *Peritani*, vyčítal si vzápětí. To je ode mne podlost! Hlavní je přece ta vřelost a cit...

Omaata usedla na podlahu vedle křesla, jednou rukou se opírajíc o zem za zády, druhou položenou na kolenou. Odpočívala v nehybné poloze, jíž se Purcell u Tahiťanů tolik obdivoval. Jak je obrovská! Třebaže seděl dobré půl druhé stopy nad ní, byly její velikánské oči stejně vysoko jako jeho. Seděla tu němá a strnulá, připomínajíc mohutnou sochu na stupních trůnu.

„*Kostr* si přišel pro *Žona*,“ řekla, když se Purcell začal rozhlížet kolem sebe. „Asi půjdou na lov. Vzali si pušky.“

„Nevíš, co mi chce *Mehani*?“

„Ne.“

Mlčela, šťastná, že ho může mlčky vpíjet očima. Takové zbožnění přivedlo nakonec Purcella do rozpaků. Řekl:

„Ty nemáš náhrdelník z pandanových bobulí?“

„Mám.“

„A nenosíš ho?“

Dala se do smíchu a oči se jí šelmovsky rozzářily.

„Dnes ne.“

„Proč?“

Rozesmála se ještě hlasitěji a odhalila své silné kanibalské zuby.

„*Adamo* je mé děťátko,“ řekla, stále se smějíc. „*Adamo* není *tané*, po kterém toužím.“

„Nemluv v hádankách.“

„To není žádná hádanka. Bobule pandanu,“ pokračovala výmluvně, „nasají vůni kůže a znovu ji vydechují spolu se svou vlastní vůní.“

„A dál?“

„Je to taková opojná směs. Jakmile se muž skloní a vdechne ji, chce se mu hrát. Já měla svůj náhrdelník za noci velkého deště.“

„Za jaké noci?“

Omaata se přestala usmívat a na tváři se jí rozhostil melancholický výraz, jako by doba, na kterou vzpomínala, byla už velmi, velmi vzdálená.

„Za noci zvané *Hoata*, na veliké piroze. Když jsem tančila, abych dostala Žona.“

Mlčeli.

„A dokáže... A dokáže některý muž odolat?“

„Jsou v tom dvě věci,“ řekla Omaata slavnostně. „Ten náhrdelník. A potom kůže.“

Purcell se usmál.

„Proč se usmíváš, Adamo?“ pokračovala Omaata vážně. „Kůže musí být také dobrá. Jinak není dobrá ta směs.“

„A když je dobrá?“

„Žádný Tahit'an neodolá.“

„A *Peritani*?“

„Možná takový, jako je velký náčelník. Možná *Kostrá*. Ale ne Žono, ani Uili, ani malá krysa...“

Hleděla na něj.

„A ani můj kohoutek s červenými tvářičkami.“

„Já?“ zeptal se Purcell a zvedl obočí.

„Nelži mi tu očima, děťátko,“ řekla Omaata.

A zničehonic se rozesmála na celé kolo, ohnula se až k zemi, ramena se jí trhaně otřásala a ňadra se mohutně dmula jako vlnobití na Pacifiku.

„Já to vím!“ burácel vodopád jejího hlasu. „Já vím, jak to je s Itiou! A Mehani také! A Ivoa!“

„Ivoa!“ zvolal Purcell, sotva byl opět mocen slova. „Kdo jí to řekl?“

„Kdo jiný než Itia?“ vypravila ze sebe Omaata slzíc smíchem. „Ach ty můj kohoutku, jak to vypadáš?“

„To je... to je neslušnost!“ řekl Purcell anglicky.

Pak pokračoval tahitsky, trochu pohoršeně:

„Ale proč vlastně mluvíš o Itie? Nehrál jsem si s ní.“

„Já vím!“ křičela Omaata, stále se dusíc smíchem. Cloumala jí škytavka a po tvářích jí stékaly potoky slzí. „Všichni to vědí, ty můj malý *Peritani maamaa*! A nikdo nechápe, proč Itiu takhle urážíš!“

Po chvíli dodala:

„Jenomže Itia říká, že to stejně dlouho nevydržíš.“

„Tohle že říká!“ sykl Purcell vztekle.

„Ach ty můj růžolíci kohoutku!“ křičela Omaata s tváří lesknoucí se slzami, neschopná ovládnout svoje obrovské tělo zmítající se jako v

křečích. „Ach ty můj vzteklý kohoutku! Já si laky myslím, že už dlouho neodoláš! A Ivoa si myslí totéž!“

„Ivoa!“ řekl Purcell.

„Co je na tom divného, muži?“

Postupně se uklidnila, a hledíc na Purcella směřujícíma se očima, vztáhla k němu své velké ruce, téměř vyvracejíc palec, dlaněmi vzhůru, jako by mu přinášela pravdu.

„Ivoa čeká děťátko, dřív než mine dvojí novoluní,“ řekla důrazně.

Bylo ticho. Purcell si v duchu pomaloučku uvědomoval smysl těch slov.

„Ale vždyť přece,“ začal po chvíli, „vzpomínáš si na ten den... Tenkrát, když jsme se vydali probádat ostrov... Seděli jsme pod banyánem a Ivoa řekla Itii: „Adamo je Ivoin *tané*...““

„Ach ty můj hloupý kohoutku!“ vysvětlila Omaata. „To jenom proto, že se ti Itia dvořila před lidmi.“

Purcell na ni užasle hleděl. Nejednala tedy puze podvědomou žárlivostí, jak se tehdy domníval, byla to jenom lekce slušného chování! Zdalipak já těm Tahit'ánům skutečně rozumím? říkal si, zachvácen pochybami. Kolika podobných omylů jsem se už asi dopustil? Jaká propast odděluje jejich myšlení od našeho! Je zřejmé, že pojem „cizoložství“ pro ně nic neznamená.

Ve čtverci světla ve dveřích se náhle objevil stín; byl to Mehani, jehož silueta se rýsovala proti slunci, štíhlý, široký v ramenou, hlavu hrdě vztyčenou. Majestátně zůstal stát na prahu. Purcell vstal a vykročil k němu.

„Adamo, bratře!“ oslovil ho Mehani.

Uchopil ho oběma rukama za ramena, sklonil se k němu a třel svou tvář o Purcellovu. Potom ustoupil až na vzdálenost natažených paží a hleděl na něho očima plnými něhy, zároveň však velice vážně.

„Přišel jsem, kam jsi mne pozval,“ řekl Purcell rozpačitě. „Nechápu však,“ dodal po chvíli, „proč jsi nepřišel ke mně.“

„Žijeme v těžkých dnech,“ odvětil Mehani, provázeje svá slova volným a přitom velice výmluvným pohybem paže.

Pustil Purcellova ramena a obrátil se k Omaatě.

„Odvaž mi náušnici, Omaato.“

Jedinou Mehaniho náušnicí byl malý žraloci zub, zavěšený na liáně protažené ušním boltcem. Liána byla na konci zavázána na dvojitý uzel a

velkým Omaatiným prstům trvalo chvíli, než ho rozpletly. Když byla hotova, zatáhla za jeden z volných konců. Ale marně. Liána už zarostla do masa.

„Vezmi jenom ten zub,“ řekl Mehani a trochu se zašklebil, „a navleč do něho jinou liánu. Adamo,“ obrátil se pak k Purcellovi, „budeme ti muset propíchnout ucho.“

„Ty mu ho chceš dát!“ vykřikla Omaata jakoby pohoršena takovým darem.

„Ano!“ přisvědčil Mehani rozhodně.

Jeho ‚ano‘ nepřipouštělo další diskusi. Omaata si ho krátce změřila a pak řekla lhostejně:

„Přinesu liánu a jehlu.“

Vyšla z místnosti a Purcell slyšel, jak haraší v přístěnku, sloužícím za kuchyni.

Protože Mehani stále mlčel, dívaje se mu upřeně do očí, zeptal se:

„Není to náušnice, kterou nosil tvůj otec?“

„Právě ta,“ odvětil Mehani. „Daroval mi ji, když jsem odjížděl s tebou.“

„A ty mi ji teď dáváš!“ žasl Purcell.

Mehani přikývl a Purcell se na něj chvíli beze slova díval. Byl si vědom, jak nesmírný je to dar, ale jeho pravý význam mu unikal a neodvažoval se ptát. Tahitské zásady byly totiž velice přísné: obdarovaný se nikdy na nic neptal, neprojevoval radost a neděkoval. Zůstával pasivní a rezignovaný jako oběť.

Omaata vešla, držíc v ústech žraloci zub na liáně. V pravé ruce nesla jehlu na šití plachet, která připadala Purcellovi zbytečně velká, a v levé pochodeň, kterou podala Mehanimu. Potom pomalým, slavnostním gestem vložila špičku jehly do ohně.

„Otoč hlavu, Adamo,“ řekla, uchopivši ho za ušní boltec, který odtáhla od krku.

Purcell skoro ani neucítil bodnutí, zato však jasně slyšel, jak se škvaří pálená kůže. Když však Omaata protáhla liánu, zavázala a váha zubu stáhla boltec, ucítil dosti pronikavou bolest, která se neutišila ani v následujících minutách.

Mehani se na něj spokojeně díval. Od chvíle, kdy vstoupil do místnosti, se ani jedinkrát neusmál.

„Ještě jsem nejedl,“ poznamenal.

Otočil se a zamířil ke dveřím.

„Mehani!“

Obrátil se.

„Mehani,“ řekl Purcell, „byl za mnou *Kostra*.“

Mehani se podíval na Omaatu a ta řekla:

„Musím pryč. Je na mně řada jít pro vodu. Chodím s Uilim a s Ropatim.“

A rychlými kroky vyšla z chatrče.

„Přišel za mnou na *Rope beach*.“

„Věděli jsme o tom.“

To znamená, že ho špehují. Jeho nebo *Kostru*. Bud jak bud, dojem, který měl, když se vracel z *Rope beach*, byl správný. Každý keř má teď oči.

„Co ti chtěl?“ zeptal se Mehani.

Purcella taková přímá otázka udivila. Ale nebyl čas na zdvořilosti. Mehaniho tvář byla vážná a zračilo se v ní napětí.

„Přišel zjistit, zda se s Uilim a Ropatim přidáme k vám.“

„A tys mu řekl, že ne?“

„Řekl jsem, že já ne.“

„A Uili?“

„Také ne.“

„A Ropati?“

„Stejně jako my.“

Mlčeli. Purcell řekl:

„*Kostra* by mohl zaútočit první.“

Mehani k němu rychle vzhlédl, ale nic neříkal, jako by čekal, zda jeho přítel ještě něco dodá. Když však Purcell mlčel, přisvědčil:

„Také si to myslíme.“

Pak lehce sklopil hlavu a odešel. Purcell zůstal chvíli mlčky stát, ale pak rovněž vykročil. Ucho ho bolelo a cítil, jak mu zub tluče do tváře, kdykoli pohne hlavou.

Na *West Avenue* se znovu shledal se slunečními koly na černých kamenech na cestičce, přes kterou se co chvíli mihl stín palmy zmítané větrem. Jaký tu byl všude mír a klid! Nosiči vody už vyrazili. Ostrované seděli u jídla nebo uléhali k odpolednímu odpočinku. Itia zřejmě číhala někde v podrostu. Taiata spílala Johnsonovi. Mason se patrně prochází po *můstku*. Žono s *Kostrou* se vydali na lov. Ivoa leží na lůžku a sní o

dítěti, které přijde. Bylo horko. Krásný den mezi tolika jinými od chvíle, kdy se ostrov vynořil z vod uprostřed Pacifiku. Vzduch příjemně voněl květinami, země byla teplá, moře blízoučko. Všechno bylo takové malé, všední, bezpečné. Sedmadvacet ostrovanů! Nejmenší vesnička v Tichomoří! Muži a ženy se svými plány i drobnými starostmi: *Kostr*a se bojí vřídku; Vaa myslí na své postavení na ostrově; Ropati na svoje svaly; Uili na to, jak vydláždí *West Avenue*; a já už týden na svou posuvnou stěnu...

Před očima se mu znovu objevil Mehani, jak mu dává náušnici: přísny, skoro zarputilý. Nebyla to už tvář přítele, ale válečníka. Všiml si toho již na Tahiti. Tihle obvykle tak mírní muži dovedli být i divocí. Jejich oblé rysy a sametové oči dokázaly sršet nenávisť. Vzpomněl si na Matu, Otúova bratra, jak se vrátil z bojů v horách a nesl za vlasy hlavu svého nepřítele. Nabodl ji na kopí u vchodu do své chatrče, každé ráno jí plival do tváře a se zápaem pronášel na její adresu urážlivé projevy. Ty sviní synu, říkal pohrdavě, tys mě chtěl zabít? Jenomže jsi nebyl silnější! A tak jsem zabil já tebe! Ted' už pro tebe není slunce! Ani rybolov! Ani tance! Tvá hlava je tykev, ze které piji! Tvá žena je má otrokyně a já si s ní hraji, kdy se mi zachce! Děláám jí tohle a tamhleto, a ještě tohle! A ty jsi zatím před mými dveřmi pěkně na kopí! A přece byl Mata v každodenním životě ten nejmírnější, nejzdvořilejší a nejpohostinnější z lidí. Nebylo laskavosti, kterou by si nedokázal vymyslet, jen aby udělal Adamovi radost.

Purcell nedošel ještě ani k Jonesově chýši, když za sebou zaslechl dupot kroků. Ohlédl se. Byla to Itia, zatím ještě asi třicet metrů od něho, ale upalovala ze všech sil. Kupodivu se neskrývala, nevynořila se z křoví, nýbrž uháněla prostředkem cesty, takže ji mohl každý vidět.

„Adamo!“ volala.

Konečně mohl rozeznat její tvář. Byla zkřivena strachem.

„Co se děje?“ křikl a spěšněji vykročil vstříc.

„*Kostr*a!“ křičela zdaleka, tisknouc si ruku na srdce, sotva popadajíc dech, oči rozšířené hrůzou. Její krásná temná tvářička byla skoro popelavá.

„Tak co je?“

Nyní se rozběhl i Purcell. V několika vteřinách byl u ní, uchopil ji za ramena a zatřásl.

„Tak mluv! Mluv přece!“ křičel.

„*Kostra!*“ koktala a její bezkrevné rty se třásly, „*Kostra* s ostatními... a s puškami... u domu Tahit'anů.“

„Můj Bože!“ vzkřikl Purcell.

A rozběhl se jako šílený, zanechav Itiu na místě. Ještě nikdy mu *West Avenue* nepřipadala delší.

Minul Huntovu chýši. V ústí *Cliff Lane* spatřil Whitovu ženu Fainu. Stála tu, opírajíc se rukou o kokosovou palmu a v očích měla strach. Podívala se na něj, neurčitě mávla rukou, když kolem ní proletěl, ale neřekla jediné slovo.

Hnal se jako šílený, srdce mu bušilo v hrudi těžkými údery a neustále čekal, že se co chvíli ozvou výstřely.

Když vběhl na prostranství před domem Tahit'anů, užasl nad tichem a strnulou nehybností, jež tu vládly. Před šesti Tahit'any stálo v řadě pět *Peritani* s puškami v rukou, držíce je v šachu. Purcell si všiml, že Mac Leod a White mají kromě pušky, kterou drželi v ruce, ještě další na řemeni.

Prekvapili Tahit'any, jak si v ohni kalili hroty oštěpů. Všichni dosud drželi dlouhé štíhlé zbraně z načervenalého dřeva, vypadající směšně proti puškám Britů. Stáli tu bez hnutí a z jejich tváří nebylo možno vyčíst nejmenší vzrušení.

„Mac Leode!“ zvolal Purcell a skočil do kruhu.

„Ruce vzhůru!“ řekl Mac Leod, obrátiv proti němu svou zbraň s pohotovostí zcela nečekanou, „ruce vzhůru, Purcelle, a postavte se k negrům.“

„Vy jste se zbláznil!“ opáčil Purcell a ani se nepohnul.

Mac Leod tu stál s puškou opřenou o pravý bok, hubený jako nit, zlomený ve dví. Těžce oddychoval a jeho sinalá tvář více než kdy jindy připomínala umrlčí lebku. Purcell si všiml, že se mu v jednom kuse třesou ruce. Vystřelí! blesklo mu hlavou. Pomalu zvedl paže a šel se postavit mezi Mehaniho a Tetahitiho. Mac Leod si oddechl a sklonil hlaveň.

„Smudgi,“ řekl až nápadně tiše a vyčerpaně, „vem si toho chlapíka na mušku, a kdyby se hnul, prožeň mu hlavu kulí.“

Smudge přitiskl svůj krysí čumák k pažbě, v očích se mu roztančil lačný plamének, a čekal.

„Jen pomaloučku, synku!“ pokračoval Mac Leod, ani se neohlédnuv. „Jestli to nebude muset být, tak bysme se my bílí neměli pobít mezi

sebou. Udělal byste nejlíp, Purcelle, kdybyste se choval klidně. Smudge by se s náramným potěšením oženil s vaší vdovou.“

Purcell s dlaněmi ve výši ramen hleděl Smudgeovi zpřímá do očí.

„Pamatujte, že máte v hlavni jen jednu kulku,“ řekl ledově. Právě v tom okamžiku se v houští za zády *Peritani* ozvaly kroky, zapraskaly větévky a mezi stromy se objevilo několik ženských tváří, zšedlých hrůzou. Smudge zbledl. Mhouřil očka, pot mu stékal podél nosu, dusil se nenávisí a necítil se dobře. Má strach, pomyslel si Purcell, neví, že Omaata šla pro vodu.

„Purcelle,“ obrátil se k němu Mac Leod stále tím přidušeným hlasem, „povězte těm paviánům, ať zahodí to svoje náradí.“

Purcell jeho slova přetlumočil. Všiml si, jak Tetahitiho pohled hledá nad jeho hlavou oči Mehaniho. Nepadlo jediné slovo, a přece měl Purcell dojem, jako by se radili. Pak Tetahiti promluvil svým obvyklým klidným a odměřeným tónem. Stál tu skoro ledabyly, celou váhu těla na jedné noze, v ruce oštěp. Nedíval se na Mac Leoda, oči měl napůl zakryty těžkými víčky, takže vypadal nepřítomně a soustředěně zároveň.

„Bratři,“ řekl, „*Peritani* vystřelí, to je jasné. Jenomže nás je šest, s naším bratrem Adamem sedm. Nepřátelé mají jen pět pušek. Poslouchejte mě dobře. Ti dva, kteří nebudou zasaženi, nesmějí vrhnout oštěpy a začít boj. Musí uprchnout a skrýt se v džungli. Potom postupně nepřátele pobijí jednoho po druhém. Tak budeme pomstěni,“ skončil slavnostně.

Po chvíli ticha se Purcell zeptal:

„Co mám říci *Kostrovi*?“

„Co chceš. Mě ten sviní syn nezajímá.“

To nebyla póza. Bylo to doslova tak. Tetahiti se smířil se smrtí. Zajímala ho jenom posmrtná pomsta.

Purcell vzhlédl k Mac Leodovi.

„Jsou přesvědčeni, že vystřelíte,“ řekl anglicky. „A chtějí raději zemřít se zbraní v ruce.“

„Tohle mu trvalo celou tu dobu?“

„Ano,“ odvětil Purcell s nehybnou tváří.

Mac Leod se cítil nesvůj. Pevně spoléhal na pušky a o zbabělosti domorodců byl přesvědčen od chvíle, kdy je na *Blossomu* překvapila bouře. Doufal, že jakmile na ně zamíří, vzdají se mu na milost a

nemilost. Jejich lhostejnost ho naplňovala úžasem. Přišel provést demonstraci síly a stalo se z toho měření sil.

„Řekněte jim, ať zahodí ty oštěpy,“ zavrčel vztekle.

Purcell to znovu přetlumočil. Tetahiti se požíval na Mehaniho a na rtech se mu objevil náznak úsměvu.

„Nač ty řeči?“ opáčil stroze. „Už jsem odpověděl.“

„Co to vykládá?“ křikl Mac Leod netrpělivě.

„Odloží zbraně, slíbíte-li, že nevystřelíte.“

„Vsadím se, že tohle neřekl,“ procedil Mac Leod zuřivě.

„Nejste-li spokojen s mými službami,“ odsekl Purcell, „najděte si jiného tlumočníka.“

A dodal:

„Rozhodně bych vám radil, abyste jeho návrh přijal. Je nás sedm, a až přijdou Baker s Jonesem, bude nás devět a vy můžete vystřelit jenom pětkrát.“

„Vy se počítáte k nim!“ rozzuřil se Mac Leod a jeho oči metaly blesky.

„Dohnal jste mě k tomu,“ řekl Purcell, provázeje svá slova pohybem rukou, které stále držel ve výši ramen.

Mac Leod váhal. Jestliže domorodci odloží oštěpy výměnou za jeho slib, bude to vzájemný ústupek, a to znamená, že je nezastrašil. Jestli však slib odepře, znamená to, že musí vystřelit. V tom případě si mohl být jist toliko Smudgem. White s ním jde jenom nerad. A kdoví, co udělají Hunt s Johnsonem, vydá-li rozkaz k palbě.

„Slibuji,“ řekl Mac Leod a sklonil hlaveň své zbraně.

Purcell přeložil a obrátiv se k Tetahitimu řekl naléhavě:

„Vidí, že vás nezastrašil, a rád by odešel bez ostudy. Přijměte tu nabídku...“

„Co jim to vypravujete?“ zeptal se Mac Leod nedůvěřivě.

„Radím jim, aby souhlasili.“

„Adamo má pravdu,“ řekl Tetahiti po chvíli. „Nic tím nezískáme, budeme-li ty svini syny provokovat, když dal své slovo.“

Sklonil se a pomalu odložil svůj oštěp do trávy. Pomalost jeho pohybů byla záměrná a Tahitiané následovali jeden po druhém jeho příkladu. Neodhazovali své zbraně k nohám vítěze, ale pečlivě je kladli na zem, tak jako odkládáme drahocenný předmět, který v tu chvíli nepotřebujeme.

Mac Leod vycítil skrytou vyzývavost toho gesta. Jeho výprava skončila neúspěchem. Dosáhl jen ryze formálního ústupku, za který musel zaplatit slibem. Za několik týdnů budou tytéž oštěpy, s nimiž zacházeli s takovou láskou, ohrožovat jeho hrud' ve dne v noci.

Nemohl se rozhodnout k odchodu. Skupina *Peritani* trčela nehybně na místě, čekajíc s puškami v ruce na rozkaz několik metrů od Tahit'anů, a s uplývajícími vteřinami se stávala jejich situace stále obtížnější. Mac Leod věděl o ženách za svými zády a obával se, že ustoupí-li pozpátku, ztratí už docela tvář, a přesvědčen o proradnosti domorodců, měl strach obrátit se k nim zády a poskytnout tak terč jejich oštěpům.

Čím však trvala déle, přestávala být nehybnost *Peritani* hroživá a stávala se směšnou. Tahit'ané byli v rozpacích, jako by se byli stali svědky čehosi nevhodného. Opět se přesvědčili, že *Peritani* jsou *maamaa*. Bud měli vystřelit, nebo odejít. Ale co tu takhle stojí proti nim jako zapíchnutá kopí?

Kori se zničehonic rozesmál. Kori byl nejspontánnější a nejvýbušnější z Tahit'anů. To on vystřelil na *Blossomu* na Mehora a vzápětí se mu s plácem vrhl do náručí.

„Mlč!“ řekl Tetahiti tiše.

Ale Kori se už nedokázal ovládnout. Hleděl na žlutého muže, na *Kostru*, na malou kysu, na Žona i na starce, jak tu tak stáli v řadě před ním, a čím déle se na ně díval, tím mu připadali směšnější. Smál se rezavým smíchem, skoro ržál, ruce na bocích, kolena pokrčená, dobráckou veselou tvář vysunutou kupředu, až mu bylo vidět růžový jazyk a patro v dokořán otevřených ústech.

„Tak mlč přece!“ opakoval Tetahiti tónem, který nestrpěl odporu.

Nepřestávaje se smát otočil Kori hlavu k Tetahitimu a vykřikl, jako by se chtěl ospravedlnit:

„*Maamaa! Maamaa!*“

Na neštěstí Mac Leod tohle slovo moc dobře znal. Horoa ho jím denně častovala. Zesinal, sehnul se, uchopil kamínek u svých nohou a mrštíł jím na Koriho.

Kámen zasáhl Koriho do oka. Ten užasle vykřikl, pak se bleskem sehnul, uchopil svůj oštěp a napřáhl. V tom okamžiku zazněl výstřel. Kori pustil zbraň, zlomil se ve dví, udělal dva kroky k Mac Leodovi a pak se zhroutil do trávy, tváří do země, s rozepjatýma rukama. To

zapůsobilo jako signál. Všichni Tahit'ané až na Mehora se dali do běhu, ve dvou vteřinách doběhli ke své chatrči a zmizeli z dohledu.

Mac Leod odhodil zbraň na zem, sklonil hlavu, uchopil rychle pušku, kterou měl na řemeni, a odjistil.

Na smrt bledý Mehoro klečel u Koriho, nemaje daleko k pláči. Po několika vteřinách se odvážil ho obrátit. Chvilí se na něj mlčky díval, ale nedotkl se ho. Pak vzhlédl k Purcellovi, bledý, strnulý, a řekl mírně: „*Je mrtev.*“ Pokyvoval hlavou a pravou ruku vlekl vedle sebe po trávě. Náhle se vymrštil s oštěpem v ruce. Mac Leod vypálil. Oštěp padl na zem a Mehoro se chytil za břicho. Potůčky krve se mu řinuly mezi prsty. Hleděl na ni, oči a ústa dokořán. Pak se otočil na místě a schoulen se rozběhl k chatrči, drobnými krůčky, pomalu, vrávoravě. U chýše se zhroutil.

„Jdi se kouknout, jestli má dost,“ obrátil se Mac Leod k Whitovi.

V místech, kudy prošel Mehoro, svítila v nízko pokosené trávě červená nit, ozářená sluncem. Po několika krocích se od ní White odchýlil a velkým obloukem došel po prostranství až k ležícímu tělu. Zůstal stát asi metr od něho, přidřepl a obrátiv se k Mac Leodovi přikývl. Pak se pomalu otočil a se sklopenými zraky se stejnou cestou vrátil na své místo.

Mac Leod postavil pušku pažbou na zem a opíraje se rukama o hlaveň zvedl hlavu, tvář sinalejší a vpadlejší než jindy. Jeho boky se křečovitě zvedaly, jak se snažil znovu popadnout dech, a jedna noha se mu trásla, aniž dokázal to chvění ovládnout.

V Horoině náručí se někdy cítil jako mimo svět, zrovna jako nyní. Kokosové palmy, tráva, chatrč, pařezy na mýtině, všechno jako by ani nebylo skutečné. Jeho pohled přešel po zemi, vyhnul se Koriho tělu a utkvěl na oštěpech pohozených u jeho nohou. Můj ty Bože, zůstal pánem bojiště, oddělal dva z těch zatracených paviánů a ostatní vzali nohy na ramena jako králíci. Neradoval se však z vítězství. Nic necítil. Jenom únavu. A prázdno.

Smudge si přehodil pušku přes rameno, ale Purcell stál pořád jako přibitý na místě, kam ho Mac Leod poslal. Klopil hlavu a paže mu visely podél těla. Po chvíli se náhle zachvěl, jako by se probouzel, a jeho oči se střetly s Mac Leodovým. Zjistil, že námořník hledí tupě a nepřítomně, jako by byl přebíral.

„Vy jste nešel s nimi?“ řekl Mac Leod a v jeho hlase nebylo nenávisti.

Purcell zavrtěl hlavou a Mac Leod pokračoval tiše, jako automat:

„Těch dvou je mi líto. Nebyli to ti nejhorší.“

Vzápětí ho ten omluvný tón zamrzl. Napřímil se, stiskl rty, vyzývavě se rozhlédl a dodal nahlas, zpupně, leč málo přesvědčivě:

„Teď aspoň dají ostatní pokoj. Potřebovali příklad!“

„Příklad!“ opakoval Purcell posměšně.

Také on těžce oddychoval, a třebaže nebylo dvakrát horko, stékaly mu po tvářích potůčky potu.

„Můžete být bez obav,“ dodal trpce, „určitě budou vašeho *„příkladu“* následovat.“

KAPITOLA XI

Purcell právě dojídal snídani, když se ozvalo klepání. Byl to White. Tvář měl pomačkanou a vpadlou, jako by byl strávil špatnou noc.

„Za půl hodiny zasedá shromáždění,“ oznámil trochu udýchaně.

Purcell povytáhl obočí.

„Já už do shromáždění nepatřím.“

„Mac Leod vás ale prosí, abyste přece jen přišel. Je to vážné. Tahit'ani zmizeli i se ženami v džungli.“

„To si pozdě vzpomněl! Co myslel, že udělají, když po nich začne střílet?“

„No to se ví,“ potřásl White smutně hlavou, „s tím se dalo počítat.“

Purcell se na něj díval. Bylo to poprvé, co vypadl z role stevarda a odvážil se vyslovit svůj názor. Od rozdělování žen soustavně nesouhlasil s Mac Leodovým stanoviskem, ale nikdy se s ním nerozešel.

„White!“

White se ohlédl, už ode dveří.

„Proč jste se zdržel hlasování, místo abyste hlasoval jako Mac Leod?“

White si ho chvíli měřil, jako by uvažoval, má-li Purcell vůbec právo klást takovou otázku. Zřejmě se však rozhodl kladně, protože řekl bez okolků:

„Myslím si, že Mac Leod nejedná správně.“

Měl mírný, zpěvavý hlas a mluvil spisovněji než ostatní námořníci. Gramatika, slovní zásoba, výslovnost, všechno bylo bez chyby. Opilý farář, u něhož vyrostl, ho naučil aspoň mluvit.

White pokračoval se zřejmou snahou přesně formulovat svou myšlenku:

„Myslím, že nejedná správně s Tahit'any.“

Neřekl „s negry“, ale „s Tahit'any“, stejně jako Purcell. Spolu s ním byl jediný Brit na ostrově, který dbal tohoto rozdílu.

„Nu,“ poznamenal Purcell trochu netrpělivě, „to jste měl raději hlasovat proti němu. Byl byste mu aspoň zabránil dopustit se nejedné nespravedlnosti.“

„Nechtěl jsem hlasovat proti němu.“

„A proč?“

White se na něj znovu pochybovačně zahleděl. Rád by byl věděl, zda se v tom naléhání neskrývá pohrdání a jestli by se Purcell takhle vyptával i *pravého* Brita. Když však Purcell jeho pohled klidně opětoval, čekaje zdvořile na odpověď, uklidnil se a prohlásil skoro slavnostně:

„Jsem mu velmi zavázán.“

„Za co?“ pokračoval vytrvale Purcell.

Vycítil, že White váhá, a když pochopil proč, rozhodl se dovést výsledek až do konce.

„Víte,“ řekl White, „ze začátku se mi na lodi posmívali...“

A rychle dodal:

„Kvůli jménu.“

To bylo příznačné. Neřekl „protože mám žlutou plet' a šikmé oči“. Řekl jen „kvůli jménu“, jako by za všechno mohlo jméno.

„A dál?“

„Mac Leod se mi nikdy nesmál.“

Zřejmě vycítil, že je to nebezpečné, napadlo Purcella. A za tohle, za to, že se nepřidal k ostatním, za dobrodiní, které vlastně žádným dobrodiním nebylo, byl White Skotovi zavázán nekonečnou vděčností...

„To Mac Leod vám pomohl po Russellově smrti?“ zeptal se dívaje se Whitovi zpříma do očí.

„Vy jste o tom věděl?“ užasl White.

Purcell přikývl a White sklopil hlavu.

„Ne, Mac Leod mi nijak zvlášť nepomohl. Ne víc než ostatní.“

Odmlčel se.

„Vy jste to věděl a nikdy jste nic neřekl.“

Chvilí nic neříkal, klopě oči. Pak je však zvedl a pravil bez zřejmé souvislosti:

„Neměl jsem vás rád.“

„Proč? Nikdy jsem se vám neposmíval.“

„Ale ano, jednou,“ řekl White a pronikavě si ho měřil šterbinami mezi víčky. A dodal poctivě:

„Aspoň jsem si to myslel.“

„Já?“ zvolal užasle Purcell.

„Vzpomínáte si, jak jsem vám na *Blossomu*, když se pan Mason stal kapitánem, přišel vyřídit, že vás kapitán očekává u oběda?“

„Nerozumím...“

„Posměšně jste zvedl obočí...“

„Já?“ Purcella to zarazilo. Pak však najednou zvolal:

„Ale to jsem se přece nesmál vám, nýbrž Masonovi, protože si přivlastnil titul, na který neměl nejmenší právo! Tohle vás tedy zahnilo do Mac Leodova tábora?“

White potřásl hlavou a neodpověděl. Takové bláznovství! Do nebe volající nesmysl! Hnutí jediného svalu v obličeji rozhodovalo o osudu ostrova! Kdyby byl nezvedl obočí, byl by White hlasoval s ním, s Bakerem a s Jonesem: čtyři hlasy proti čtyřem! A Mac Leod by byl býval bezmocný...

„To je šílenství!“ řekl Purcell nahlas.

Whitova tvář se zatvrdila.

„Nezačínajte už zase!“ vzkřikl Purcell. „Neřekl jsem: Jste šílený. Řekl jsem jen: to je šílenství.“

„Jsem možná trochu podezřavý,“ připustil White.

Jeho tvář se zachmuřila a dodal:

„Moc se mi posmívali, skutečně.“

Rozdíl mezi těmi mírnými slovy a výrazem jeho tváře bil do očí. Aby se tenhle klidný človíček stal vrahem, musel ho někdo příšerně týrat... A když si pomyslí, opakoval si Purcell, že Mac Leod ho prostě jenom nechal na pokoji a že to stačilo, aby mu White pomohl pokořit Tahit'any tím, že se zdržoval hlasování. Bylo to k zoufání.

„Tak já už půjdu,“ řekl White.

Purcell mu podal ruku. White zaváhal, pak se však usmál a černé uhlíky jeho očí se zaleskly. Také Purcell se usmál a v prstech ucítil suchou, dosti drobnou dlaň, reagující skoro nadšeně na jeho stisk.

„Tak já jdu,“ opakoval White, klopě oči.

Purcell usedl na zápraží a dlouho si mnul krk. Ani on dohromady nespál, a ošklivě se probouzel s těžkou hlavou, strnulou šíjí a trpkou pachutí v ústech. A hlavně tu byla ta úzkost... Můj ty Bože, nikdy tomu nebude konec. Všechno je pokaženo, ztraceno! Budou žít se strachem v srdci. I v noci, za zavřenými dveřmi. A proč? Proč vlastně? zeptal se náhle sám sebe a sevřel hlavu v dlaních. Protože Mac Leod chce mít dva akry půdy místo jednoho! Vstal a jal se přecházet před chatrčí. Neustále musel polykat sliny a nesnesitelná netrpělivost mu drásala nervy. Už dnes jsou dva mrtví! Kolik jich bude zítra? Neměl tenkrát přece raději nechat Bakera jednat?... Vykoupit si mír za cenu jediného mrtvého?... Ne, ne, odpověděl si málem nahlas, takhle nelze uvažovat. To znamená otevřít dveře čemukoli.

V tu chvíli měl zase pocit, že je opět pánem svých smyslů, a cítil se jistější. Zároveň mu však bleskla hlavou myšlenka, při které strnul. Napadlo ho totiž, proč vlastně mu zásada ctít každý lidský život připadá důležitější než počet lidských životů, které by mohl zachránit, kdyby se jí vzdal.

Odkudsi se ozvalo cvaknutí. Přestal myslet. Držel hlavu vzhůru, oči upřeny na šikmé paprsky procházející korunami palem. Aspoň tohle mu nikdy nikdo nevezme, dokud bude žít. Bylo to nádherné. Světlo bylo měkké a procházelo oponami páry, jež se zvedaly jedna za druhou. Vzduch voněl mokrou trávou a na všech stranách vyskakovaly plaménky ohníčků, na nichž se připravovala snídaně. Na protějším konci *West Avenue* zářily v podrostu květiny barvami bezmála vyzývavými, ale ne všechny vydechovaly svou vůni zároveň. Květy velkého kapradí se otevíraly, jakmile se vzduch jen trochu ohřál, a v tuto denní dobu převládala všude vůkol jejich bohatá sladká vůně.

Znovu usedl na prahu. Po chvíli se objevila Ivoa. Usedla po jeho boku a položila mu hlavu na rameno... Jak se blížila její těžká hodinka, byla stále uzavřenější, vzdálenější všemu, co se dělo na ostrově... Uplynulo několik minut, pak Ivoa vzdychla, roztáhla kolena, zaklonila se a opřela hlavu o veřeje. Purcell se na ni podíval, naklonil se k ní a lehčeji přejel dlaněmi po břicho, vystupujícím pod pásem ze stromové

kůry. Do jakého světa se to dítě narodí! napadlo ho najednou. Vstal, nervy napjaty k prasknutí, a znovu začal přecházet sem a tam. Když po chvíli cítil, že se trochu uklidnil, sjel očima k Ivoe. Ta se stále opírala hlavou o veřeje. Seděla tu, kulatá, kypící, pleť na tváři napjatou, přímo zářící zdravím, mírné oči upřeny do daleka. Jaký mír, pomyslel si závistivě. A klid! V tom okamžiku se na něj Ivoa usmála. „Trochu se natáhnu,“ řekla tiše. „Nikde mi není dobře. Ani když sedím. Ani když stojím. Ani když ležím.“ Vzdychna, těžce se zvedla a zašla do domu.

O několik minut později se na *West Avenue* objevil Johnson, olezlý, shrbený, s puškou na řemeni, suna těžce před sebou své hubené bříško. Už z dálky zamával lehce pravičkou Purcellovi a dál vlekl těžké nohy po kamenech, krk vysunut dopředu, jako by si tím pomáhal při chůzi. Levé rameno mu řemen pušky táhl k zemi a možná právě ta tíha způsobovala, že se neustále vychyloval doleva, nejsa s to udržet se uprostřed pěšiny; jeho chůze se tak měnila v řadu trhavých pohybů, neustále opravovaných, jako když špatně vyvážená loď vytrvale směřuje k jednomu z obou říčních břehů.

„Asi je ještě trochu brzo jít k Mac Leodovi,“ prohlásil, když došel k Purcellovi. „White říkal za půl hodiny.“

„Ano, je trochu brzy,“ odvětil Purcell. „Posaďte se.“

Johnson několikrát krátce vzdychl, sňal zbraň z levého ramene a opřel ji hlavní o dveře. Poté usedl na práh.

„Je nabitá?“ zeptal se Purcell, rovněž usedaje.

Johnson přikývl.

„V tom případě abyste ji snad raději položil.“

Johnson uposlechl.

„Namouduši nevím, co bych si s tímhle náčiním počal,“ zaskřehotal, nedívaje se na Purcella. „Když si představím, že by se z podrostu vynořil negr, tak ani nevím, jestli bych dokázal vystřelit. Já nepřeji nikomu nic zlého,“ pokračoval, přejížděje si přitom hřbetem ruky po strništi na bradě.

Purcell mlčel a Johnson po něm pokukoval koutkem oka. „Nechci nic jiného než svůj klid... Řeknete možná,“ opřel se dlaněmi o kolena a s nešťastným výrazem v tváři hleděl do dálky, „že k tomuhle jsem si nevybral tu pravou ženu. Můj ty Bože!“ V jeho hlase se ozval slabý přídech vzteku. „Chvilími mám chuť sundat flintu ze zdi a prásknout ji rovnou mezi oči! Ať už mlčí! Proboha, jen ať už mlčí...!“

Zlost ho už zřejmě přešla. Vzhlédl k Purcellovi.

„Ale vůbec nevím, proč bych měl jít s puškou na negry. Co mi udělali? Docela nic.“

„Oni by nemohli říci totéž o vás,“ opáčil Purcell.

„O mně? O mně?“ mečel Johnson, hledě na něj vyděšeně. „Copak já jim něco udělal? Snad mi tu nechcete namluvit, že jsem jim ublížil?“

„Hlasoval jste s Mac Leodem!“

„Jo tak!“ řekl Johnson. „Ale to nic...“

„To je nic, vzít jim půdu?“ poznamenal suše Purcell. „A zalícit na ně, jako jste to udělali včera, to také není nic?“

„Ale to mi přece nařídil Mac Leod!“ zvolal Johnson třesoucím se hlasem. „Ach jo!“ zavrtěl neklidně hlavou, vrhaje kradmé pohledy směrem k Purcellovi. „Copak oni se ti negři na mě skutečně zlobí?“

„Patrně ano,“ přisvědčil Purcell.

„No tohle, to by mě ve snu nenapadlo!“ vyhrkl Johnson, vykuliv svá nevinná zarudlá očka a tvářil se hloupěji než jindy. Pak si přestal třít bradu a dodal, mávaje důležitě ukazovákem před očima: „Já je totiž mám moc rád, ty naše negry...“

Purcell mlčel. Už začínal chápat, proč stařík přišel ,trošku brzo‘.

„Něco vám povím,“ znovu začal Johnson, sotva znatelně se přisunuv k Purcellovi, spiklenecky se usmívaje a mhouře lstivě očka, „jestli ty negry náhodou potkáte, a může se přece docela dobře stát, že jednoho nebo dva z nich občas potkáte, i když jsou teď v džungli, protože vy jste s nimi přece pořád zadobře... No, a tak bych byl rád, kdybyste těm negrům řekl: Koukněte, starý Johnson proti vám docela nic nemá a že by na vás někdy vystřelil z flinty, to tedy nikdy! Tohle jim můžete klidně vyřídit, poručíku: Starý Johnson nosí flintu, jen aby vyhověl Mac Leodovi, ale vystřelit na vás, to tedy ne! Jakživ jsem po vás nic nechtěl, poručíku,“ pokračoval hrdě, jako by zasluhoval pochvalu, že se vzdával svého práva, když nežádal o žádnou službu, „ale teď je to něco docela jiného, musím myslet na svou kůži a nechci po vás nic než tohle. Pěkně jim povězte: Starý Johnson to s vámi myslí dobře! Ne že bych se bál o sebe, jsem přece starý, všechno mě bolí, obličej samý uher a ženskou horší, než byla ta první, protože na tuhle si nesmím ani sáhnout... Tak co?“ řekl skoro dotčeně. „K čemu je mi, že mám ženskou, se kterou to musím vydržet od rána do večera, když si pak nemůžu ani dopřát...“

Tenhle povzdech přerval nit jeho myšlenek a tak tu seděl pár vteřin beze slova s ukazovákem vztyčeným před očima.

„Co jsem to povídal?“ řekl konečně a prudce si začal mnout rudé skvrny ve vousech.

„Že se nebojíte o sebe,“ řekl Purcell.

„Vy se divíte, ale je to tak. Namouduši je to tak, poručíku! Copak já už mám ze života? Žaludek mi netráví, chodidla mě bolí, kolena zrovna tak, a k tomu ženskou, se kterou ani nemůžu... Ba ne, poručíku, já se nebojím smrti, ale něčeho jiného.“

Pokračoval váhavě:

„Slyšel jsem, že když negři zabijí nepřítele, useknou mu hlavu.“

„Správně.“

„No vidíte, a tohle já bych nerad,“ řekl tiše a hlas se mu třásl. „Možná že se zeptáte: Co s palicí, když už budu stejně mrtvý? Ale přece jen...“

A několikrát nešťastně pokýval hlavou.

„Proklatí divoši!“ prohlásil, jako by najednou zapomněl na přátelství, které tu hlásal. „Ti ničemové jsou všeho schopni! Ne, ne,“ sáhl si rukou na krk, „tohle bych nerad. Nerad bych, aby mě pohřbili hlavu tuhle a to ostatní támhle. Představte si,“ a teď už byl opravdu zoufalý, „že bych při posledním soudu nenašel hlavu? Jak by to dopadlo? Vy to přece musíte pochopit, poručíku, vy se přece vyznáte v bibli.“

Zděšeně hleděl pár vteřin do prázdna, pak se znovu nahnul k Purcellovi a řekl tiše, spiklenecky:

„Pěkně jim povězte: Starý Johnson to s vámi myslí dobře.“ Purcell si ho změřil.

„Poslyšte, Johnstone,“ řekl vážně, „já vám povím, jak si to představujete. Rád byste s Tahit'any uzavřel takový soukromý mír a přitom zůstal v jednom táboře s Mac Leodem. To bohužel není možné. Tahit'ané takové jemné rozdíly nechápou.“

„Ale co můžu dělat?“ zvolal Johnson a hlas se mu chvěl úzkostí.

A když Purcell neodpovídal, otočil se stranou a řekl lišácky:

„Tak to mám tedy střílet? Představte si, že bych potkal vašeho přítele Mehaniho, poručíku. To na něj mám vystřelit?“

Purcell se na něj díval a nevěřil svým uším. Ten chlap ho docela sprostě vydírá. Starý Johnson nakonec ani není takový dobrák. Byl nešťastný a tak mu připisovali různé ctnosti. Byl zlomený, a tak přivírali

oči nad jeho chybami... Jenomže ono se nevyplácí v jednom kuse druhého omlouvat. Dříve či později se projeví důsledky zbabělosti. A ty nejsou pěkné.

Purcell vstal s pocitem zklamání a hnusu.

„Dělejte jak myslíte,“ řekl ledově. „Tady se musíte rozhodnout sám.“

„No tak já tedy nevystřelím,“ vyhrkl Johnson zděšeně. „Můžete to těm negrům vyřídit...“

Purcell neodpověděl. Na *West Avenue* se v tu chvíli objevili Hunt s Jonesem. Kývl jim na pozdrav.

„Tak já jdu,“ rozhodl se náhle Johnson. „Nerad bych přišel pozdě.“

Zvedl pušku, kývl hlavou a šel. Purcell nechal jeho pozdrav bez odpovědi. Hleděl na Jonese, blížícího se po *West Avenue*. Vedle obrovitého Hunta vypadal jako chlapeček cupitající po tatínkově boku.

„To utíká před námi?“ volal Jones zdaleka.

Šel s prázdnýma rukama, kdežto Hunt měl pušku zrovna jako Johnson. White zřejmě vyřídil všem příslušníkům většiny, aby napříště nevycházeli beze zbraní.

„Polekali jsme ho?“

Purcell se na něj díval. Jak báječně dětsky dovede zapomínat! Když se včera dověděl o smrti Koriho a Mehora, rozplakal se a nebyl k utišení. A dnes je už zase samý smích. 1'ro tuhle mladou krev, čerstvé svaly a nedotčené nervy bylo všechno jenom radost a hra.

„Kde je Baker?“ zeptal se Purcell.

„Šel hned ráno na ryby.“

„Sám?“

„Byl v mizerné náladě.“

Hunt stál vedle něho, rezavý, obrovitý, upíraje na ně zvysoka své bledé oči. Nedbale pohupoval puškou, která jako by v jeho obrovské pěsti nevážila víc než dirigentská taktovka.

„Nač se mám s tímhle tahat?“ zavrčel najednou, nevrle si prohlížeje zbraň, kterou držel před sebou.

Namířil hlaveň Jonesovi na prsa. Ten ji rázně odstrčil.

„Pomalu, pomalu!“ řekl. „Mně se nechce umřít!“

Purcell se podíval na Hunta a pečlivě zdůraznil každou slabiku:

„Nařídil vám to přece Mac Leod.“

Hunt se k němu otočil celým tělem, jako by měl krk přišroubován k trupu.

„A proč mi to Mac Leod nařídil?“

„Protože Tahit'ané se stáhli do džungle.“

White mu už určitě pověděl o zmizení Tahit'anů, ale na Hunta ta zpráva zřejmě neudělala žádný dojem. Nechápal, jak to souvisí s puškou, kterou musí nosit.

„Dneska pušku,“ skuhral, prohlížeje si svou zbraň skoro plačtivě a podrážděně zároveň, „včera pušku, každý den pušku. K čemu?“

Když Purcell nic neříkal, dodal ještě:

„Včera povídá Mac Leod: Přijď s nabitou puškou. Žono tedy přijde,“ plácl se rukou do rezavého rouna na prsou, „má pušku, ale nabitá není. A dnes zrovna tak.“

Znovu namířil na Jonese a stiskl kohoutek. Spoušť cvakla.

„To jsem se lekl,“ vydechl Jones.

„Proč by taky měla být nabitá?“ pokračoval Hunt, opíraje mu hlavě o žaludek.

„To se zeptej vašeho náčelníka,“ odstrčil Jones Huntovu zbraň. „Já ti neradil, aby sis ji bral. Už mě začíná dopalovat,“ obrátil se polohlasem k Purcellovi. „Celou cestu se mě ptá proč. A když mu to začnu vysvětlovat, tak mě neposlouchá.“

„Nevím dočista nic,“ zavrčel náhle Hunt, jako by odpovídal na to, co říkal Jones Purcellovi, nešťastně se přitom kolébaje ze strany na stranu. „Jak bych taky mohl něco vědět, když se mi jakživ nic neřekne.“

Zvedl obrovitou pěst k ústům a začal ji hryzat, provázeje své počínání plačtivým vrčením. Vypadal jako velikánský medvěd, který si vrazil trn do tlapy a není s to ho vytáhnout. A co si tak sténaje okusoval ruku, přebíhaly jeho bledé oči v jednom kuse z Purcella na Jonese, jako by je zoufale prosil, aby mu jednou provždycky vysvětlili ten v mlze ponořený nepochopitelný svět kolem.

„Mac Leod vám to poví,“ řekl Purcell. „Koneckonců, nehlasujete přece s námi, ale s ním.“

„Nehlasuji?“ ozval se Hunt ozvěnou.

„Zvedáte přece ruku.“

Hunt poslušně zvedl ruku, kterou si hryzal.

„Tohle je hlasování?“

„Tohle.“

Nechal klesnout paži, pokrčil obrovskými rameny a opakoval plačtivě:

„Jak to můžu vědět. Mně nikdy nikdo nic neřekne.“

Pak vyrazil dlouhými kroky směrem k *East Avenue*, nečekaje na Purcella a Jonese. Puška v jeho obří paži vypadala jako dětská hračka.

Když Purcell stanul na prahu Mac Leodovy chýše, byl překvapen tichem, jež ho tu vítalo. Místnost byla ponořena v temnotě, takže zprvu rozeznával jenom obrysy ježících se pušek. Pokročil dovnitř a strnul úžasem. Ve vysokých botách, upjatý až ke krku, v nákrčníku, stejně majestátní, jako by trůnil v kabině na *Blossomu*, seděl tu uprostřed Mason a po jeho pravici Mac Leod.

Trvalo několik vteřin, než ze sebe Purcell dostal slovo. Mac Leod mlčel rovněž. A usmíval se.

„Dobrý den, kapitáne,“ řekl konečně Purcell.

„Mhm!“ odvětil Mason, jako by měl strnutí šíje, šedomodré oči káravě upřeny na žraloci zub, který tloukl Purcella do tváře.

Mac Leod se usmíval, jako by mu roztál obličej od ucha k uchu. Všechny svaly na tváři se mu v tom úsměvu napjaly, vystupující tak jasně a zřetelně, jako by šlo o preparát pro hodinu anatomie.

„Tak se přece posad'te, Purcelle,“ vyzval ho a v hlase se mu chvěla ironie. „Ať nám nevynesete spaní.“

Menšině byly vyhrazeny tři stoličky proti Mac Leodovi. Purcell usedl a v tu chvíli si připadal mezi těmi ozbrojenými muži jako nahý. Všechně se snažil, aby nedal znát svůj úžas, ale jeho mlčení a pohled ho zrazovaly. Mason se uvolil zasednout tady společně s námořníky! Po boku mužů, kteří zapálili jeho loď, odepřeli mu poslušnost a málem ho oběsili!

„Kapitáne,“ řekl Mac Leod, „Baker je na *Rope Beach* a pravděpodobně nepříjde před polednem. A protože jsme tu všichni až na něj, navrhuji, aby se začalo a abyste tady mládencům pověděl, oč jaksí jde.“

I on tedy svinul plachty! Oslovuje Masona ‚kapitáne‘ a zřejmě mu dává přednost.

„Námořníci,“ začal bez meškání Mason, „co bylo, bylo, a já se k tomu nehodlám vracet. Když se na vás žene bouře, není čas ptát se, kdo tak mizerně napjal plachtu. V džungli jsou čtyři negři, plní vražedných úmyslů, a to není chvíle na hádky ani na to, hledat vší na kormidelníkovi, že otočil před' trochu stranou. Jsme všichni v pěkné

bryndě, námořníci, jak jsme se tu teď sešli, a jestli si teď prorazíme kýl o skálu, půjdeme společně ke dnu.“

Odmlčel se a šedomodrýma očima přejel po přítomných. Pravicí si přidržoval pušku mezi koleny. Ve chvíli, kdy se chystal pokračovat, přendal hlaveň do levé ruky a pravici položil dlaní na koleno, jako by toto gesto mělo dodat jeho slovům vážnosti.

„Slyšel jsem tady od Mac Leoda, že jste si zvykli o všem rozhodovat hlasováním a že v tom hodláte pokračovat. Budiž. Nezdá se mi, že by vás bylo tohle hlasování dovedlo daleko, ale jak jsem řekl, co bylo, bylo, a já nepřišel kritizovat, ale rozmyslet si spolu s vámi, co dál.“

„Moc dobře řečeno! Moc dobře!“ prohlásil Mac Leod zdvořile, jako by vyslovoval souhlas s řečníkem v dolní sněmovně.

„Jediná naděje negrů, jak nás zasáhnout,“ pokračoval Mason hlasitě, „spočívá v překvapení a v tom, že budou vždycky dva nebo tři na jednoho. Z toho vyvozují, že máme vycházet toliko ozbrojeni a pokud možno ve skupinách. Třeba na ryby. Předpokládejme, že z bezpečnostních důvodů budeme chodit rybařit na *Rope Beach*. Tři nebo čtyři muži sestoupí vždycky do zátoky a ostatní budou zatím střežit lano. Stejně i když půjdeme pro vodu. Také pro ženy bude třeba počítat s ozbrojeným doprovodem. Plantáže budeme muset samozřejmě obdělávat všichni společně.“

„Dočasně,“ poznamenal Mac Leod.

„Pochopitelně. Zatím však musíme mít vždycky dvě skupiny. Jedna bude pracovat a druhá ji bude chránit s puškou v ruce.“

„Rozumím-li tomu dobře,“ řekl Purcell, „vracíme se k původnímu systému, kdy jsme lovili ryby i obdělávali půdu společně.“

„Správně,“ přisvědčil Mason svrchu.

„V tom případě je skutečně neštěstí, že musela vypuknout válka, abychom se k němu vrátili. Kdybychom u něho byli zůstali, nemusela být válka vůbec.“

„Už jsem řekl, že co bylo, bylo, pane Purcelle,“ poznamenal Mason netrpělivě. „Teď není čas vracet se k tomu. Možná, že bych měl víc než kdo jiný důvod k výčitkám, ale mlčím. Mám dost silnou vůli, abych dokázal mlčet. Soudím, že za nynějších okolností musí každý odložit osobní stesky stranou.“

„Ostatně, jsme přece zajedno v tom, kapitáne,“ vystřídal Masona Mac Leod, „že jakmile bude po válce, rozdělíme půdu znovu.“

„Po válce!“ řekl Purcell.

A dodal:

„Rád bych totiž věděl, jak si představujete, že tahle ‚válka‘ skončí?“

Mac Leod s Masonem na sebe pohlédli a Purcell byl rázem ve střehu. Jakkoli nepravděpodobné se to zdálo na první pohled, bylo jasné, že ti dva uzavřeli mezi sebou dohodu. Mac Leod zřejmě zašel za Masonem hned po zavraždění obou Tahit'anů a přemluvil ho, aby mu pomohl: svatá aliance, bílí proti barevným, Britové proti divochům a tak podobně. Nakonec není to jejich spojení ani tak neuvěřitelné. Málem sice jeden druhého zabili, ale přitom měli mnoho společných rysů.

„Hned k tomu dojdou, pane Purcelle,“ řekl Mason, „a můžete být bez obav, vyžádám si mínění všech. Ba dokonce budeme hlasovat,“ obrátil se k posádce a v jeho hlase zazněla nedefinovatelná směsice lítosti, rezignace a pohrdání. „Budeme hlasovat,“ opakoval a lehce zvedl ruku položenou na koleně, „když je to tu zvykem.“

Purcell se obdivoval Mac Leodově obratnosti. Dokázal, že se Mason smířil s hlasováním, protože mu je prezentoval nikoli jako výraz práva, ale jako jakýsi podivný, zakořeněný zvyk. Bylo v tom kus machiavelismu. Masonovi málo záleželo na právu, ale byl příliš Angličan, aby nerespektoval cizí zvyky.

„Kapitáne,“ řekl Mac Leod, stále stejně zdvořile, „hovořil jste o opatřeních, která se budou muset udělat...“

„Správně,“ přisvědčil Mason, nedívaje se na Purcella. „Právě o tom jsem mluvil, když jsem byl přerušen. Neobávám se příliš útoků za dne,“ pokračoval sebejistě, „ale v noci je to docela něco jiného. Negři se mohou bez hluku přikrást k některé z chýší, zapálit ji, a když vyběhnete oslepeni kouřem, vrhnou se na vás ze zálohy. Proto navrhuji, aby se všichni Britové stáhli vždycky večer do chatrče Tahit'anů. Je před ní otevřené prostranství a bude snadné porazit několik stromů a tak je otevřít ještě víc. V určité vzdálenosti od domu bychom mohli zapálit ohně, aby bylo vidět všemi směry, ve stěnách uděláme střílny a postavíme stráž, které se budou každou hodinu střídát.“

„Budeme chodit do stráže!“ vyhrkl zničehonic nadšeně Jones a Purcell se na něj podíval, jako by nevěřil svým očím. Oči mu svítily, tváře zrudověly. Už se viděl, jak stojí u střílny s puškou v ruce... Dal se nachytat. I on! pomyslel si smutně Purcell. A včera plakal pro Koriho a Mehora...

„Ale co uděláme se ženami?“ zeptal se ještě Jones.

„Myslel jsem i na to,“ odvětil Mason blahosklonně, jako by byl rád, že mu byla položena tahle otázka. „Budou spát v patře. Tak budou v bezpečí a nebudou překážet vojenským operacím. Ještě štěstí, že dům Tahit'anů má patro,“ dodal spokojeně, jako by to bylo jeho zásluhou.

Purcell si Masona prohlížel a žasl nad výrazem jeho tváře. Mason byl v tomto okamžiku šťasten. Naprosto šťasten. Dával se unášet svými představami. Z kapitána se opět stával kapitán. Znovu stál na kapitánském můstku, opět určoval směr plavby. Třímaje kormidlo ujímal se zase velení nad posádkou. Zpočátku pěkně zpolehoučka. Taktně. Dokonce souhlasil i s hlasováním. Ztracený pitomec! opakoval si Purcell pro sebe. Až ho Mac Leod jaksepatří využije, pošle ho jediným hlasováním zpátky do jeho chatrče.

„Kapitáne,“ ozval se nahlas, „nechci diskutovat s vašimi návrhy. Jedna věc mě však udivuje: vždyť my se zařizujeme na válku. Vypadáme, jako by nás někdo obléhal a my se chystali na obležení, které může trvat bůhvíjak dlouho. Podle mého by snad bylo lepší snažit se nalézt cestu, jak to skončit.“

„Chápu, nač myslíte, pane Purcelle,“ řekl Mason. „Ale uklidněte se. Nepřenecháme negrům iniciativu. Zaútočíme sami.“

Plácl se lehce rukou do kolena a důrazně opakoval:

„Zaútočíme sami. Nebudeme zvěř, nýbrž lovci.“

„Kapitáne,“ vyhrkl Purcell zděšeně, „chcete tím snad říci, že máte v úmyslu Tahit'any pobít?“

Mason k němu vzhlédl a v jeho doširoka otevřených šedomodrých očích bylo lze rovněž číst úžas.

„Samozřejmě, pane Purcelle, právě to jsem měl na mysli. Možná že je to nadmíru politováníhodné, ale jiné řešení není. Soudím, že za daných okolností nebudou Britové na ostrově bezpečni do té doby, dokud negry nevyhubí.“

„Ale to je příšerné!“ Purcell se prudce zvedl ze stoličky a hleděl na Masona jiskřícíma očima. „Tahit'ané nám přece nic neudělali. Nic, docela nic. To my jsme je oloupili a pokořili. Zabili jsme jim dva muže. Odpověděli jediné tím, že se dali na útěk. A vy se je teď chystáte vyhladit!“

„Posaďte se, pane Purcelle,“ řekl Mason klidně. „Jsme tady bílí mezi sebou a není důvod k rozčilení. Co se mne týče, soudím, že Mac Leod jednal v sebeobraně a že negři...“

„Vyprovokoval je!“

„Vůbec ne. Vyhrožovali mu smrtí a on odpověděl na jejich hrozby. Posaďte se, pane Purcelle, prosím vás.“

„Kdekdo ví,“ Purcell už zase křičel, „proč Mac Leodovi vyhrožovali. Vyloučil Tahitány z práva na přiděl půdy.“

„Chcete-li znát moje mínění, dávám mu za pravdu, protože negři jsou špatní...“

„Inu ovšem!“ zprudka ho přerušil Purcell. „Tahitáné jsou vždycky v nepravu a dokonce i když je pobíjejí, je to jejich vina!“

„Posaďte se, pros...“

„Žádám, aby se hlasovalo!“ pokračoval Purcell důrazně. „Nedoufám, že vás přesvědčím nebo dokonce získám při hlasování většinu, ale přál bych si, aby si každý z přítomných uvědomil svou odpovědnost. White! Smudgi! Jonesi! Hunte! Johnsoni!“ vyvolával třesoucím se hlasem jejich jména a každému pohlédl do očí. „Teď budete hlasovat! Pan Mason je toho názoru, že je třeba pokračovat ve válce tak dlouho, dokud bude na ostrově jeden jediný ‚negr‘. Já jsem proti. A vy si vyberte!“

„Není tu Baker,“ řekl Jones.

„Máte jeho hlas, Purcelle,“ ozval se Mac Leod, protahuje slova. „Vždycky hlasoval s vámi a není důvod, aby dnes hlasoval pro mě, i kdyby tu byl. Jestli kapitán souhlasí,“ dodal obraceje se k Masonovi, „dám o vašem návrhu hlasovat. Co říkáte, kapitáne?“

„Budiž,“ přikývl rezignovaně Mason.

Purcell si sedl.

„Dávám hlasovat o návrhu,“ oznámil Mac Leod a tiše se uchechtl.

S Masonem na své straně mohl počítat se šesti hlasy proti pouhým třem Purcellovým.

„Kdo je pro?“ zeptal se s urážlivou nedbalostí.

„Já se zdržím,“ vyhrkl spěšně Johnson.

Smudge vztekle zařval do nastalého ticha:

„Cos to řek?“

„Povídám, že se zdržím,“ opakoval Johnson nedívaje se na něho:

Položil si pušku na kolena hlavní proti Smudgeovi a dodal: „Nikdo ať na mě radši nesáhá.“

Bylo to úžasné! Strach, že mu uříznou hlavu, dělal zázraky. Dokonce mu dodal odvahy...

Mac Leod pokrčil rameny. Mohl si dovolit přepych ztráty jednoho hlasu.

„Kdo je pro?“ opakoval otázku, jako by měl pro to, co se právě stalo, jenom pohrdání. „Hodláte hlasovat, kapitáne?“

Mason zvedl pomalu paži. Bylo zřejmé, že hlasuje jenom nerad, byť pro vlastní návrh.

„Smudge?“

Mason nechal klesnout paži a obrátiv oči ke stropu přestal se zajímat o to, co se děje kolem.

„Hunt?“

Hunt zvedl paži.

„White?“

White zůstal sedět bez hnutí, se sklopenýma očima, baculaté žluté ruce zkříženy na hlavní pušky.

„White?“ opakoval Mac Leod.

„Já jsem proti,“ řekl White tiše.

Mac Leod zbledl a tvář mu ztuhla. Od té doby, co se White zdržel hlasování, si jím už nebyl jist. A tohle je otevřená roztržka. White přešel do druhého tábora.

„Rozmyslel sis to dobře?“ zeptal se vyčítavě a zároveň jakoby zarmouceně.

Znal Whita příliš dobře, aby mohl doufat, že ho zastraší. „Rozmyslel.“ White nezvedl oči.

„Jsem proti!“ Jonesův hlas zazněl zvesela jako polnice. „Tuhle Purcell taky a Baker jakbysmet. A White. Johnson se zdržel. To máme čtyři hlasy proti čtyřem. Většina veškerá žádná! Masonův návrh se zamítá!“

Zaklonil hlavu a chechtal se, ruce opřeny o stehna, lokty od těla. Pak se rozhostilo dlouhé ticho.

„Mhm!“ zvedl náhle Mason hlavu. „Co se děje?... Oč jde, Mac Leode?“ opakoval a obrátil se prkenně ke Skotovi. „Váš návrh nezískal většinu, kapitáne.“

„Cože? Cože?“ Masonův hlas zněl netrpělivě a podrážděně. „Co to má znamenat?“

„Že byl zamítnut, kapitáne.“

„Zamítnut!“ zvolal Mason a celý znachověl. „Taková nestydatá drzost...“

Zdálo se, že užuž vybuchne, ale ovládl se a pokračoval dosti klidně:

„Nu, a co to mění na věci? Negři jsou pořád v džungli a my zde. Ať už byl návrh přijat nebo ne, nevidím žádný rozdíl.“

„Jeden přece,“ přerušil ho Purcell rezavě. „Budete-li na ně chtít uspořádat hon, budete s sebou moci vzít jenom Mac Leoda, Smudge a Hunta. A ještě bych vás chtěl upozornit, že, co se Hunta týče, nemá v úmyslu nabít svou pušku.“

„Co je tohle za nesmysl?“ zahřímal Mac Leod. „Hunte, ty nemáš nabito?“

„Koukej se,“ řekl Hunt.

Namířil na Mac Leoda a stiskl kohoutek. Mac Leod se vrhl na zem.

„Krucinál!“ řekl, zvedaje se ze země a drže se za rameno. „Takové vtipy si nech, Hunte!“

„Není to nic příjemného,“ přívětivě souhlasil Jones. Stávala se z toho fraška. Mac Leod byl bílý jako křída, přemáhaje vztek. Ale neodvážil se už Hunta na nic ptát před ostatními. Báł se, aby se nedočkal odpovědi, kterou by se i Hunt zařadil do druhého tábora. Vyhrál jsem na celé čáře, pomyslel si Purcell a pocítil strašlivou trpkost. Jenomže *už je pozdě*.

„Tak co?“ řekl Mac Leod, jako by četl jeho myšlenky. „Co se změní tím vaším hlasováním, Purcelle? Negři jsou v džungli. Mají nás rádi zrovna jako pazdero v zadku, a kvůli tomu vašemu hlasování se nám nevrhnou do náručí. Podle mého si negři v tuhle chvíli myslí zrovna to, co tady kapitán, že totiž nebudou mít na tomhle ostrově pokoj, dokud nenapíchnou naše hlavy pro ozdobu na kopí kolem svého domu.“

„Dokud nenapíchnou vaši hlavu na kopí,“ opravil ho Purcell ledově. „Kdopak to byl, kdo je ošidil při rozdělování žen? Kdo jim vzal právo na přiděl půdy? A kdo zabil Koriho a Mehora?“

„Nebudeme se přece hádat tváří v tvář společnému nepříteli,“ pravil Mason vážně, a vyčítavě se podíval na Purcella. „Nezapomínejme, že jsme Britové a musíme stůj co stůj zůstat jednotní.“

Jednotní! Společný nepřítel! Na mou věru, na nic nezapomněl!

„Snad dovolíte, abych odpověděl Mac Leodovi,“ zvolal Purcell, už skoro zoufalý. „Mluví, jako by nás byli Tahit'ané všechny odsoudili na smrt. A tomu já nevěřím.“

„Nikdo vás nenutí, abyste mi věřil,“ řekl líně Mac Leod. „Ale jestli mi nevěříte, můžete se docela jednoduše přesvědčit: dojděte se jich zeptat.“

Purcell sklopil oči a zamyslel se. Neskrývá se v Mac Leodově návrhu léčka, nebudou mu pak vyčítat, že navázal spojení s „povstalcí“?

„Pro vás by to koneckonců nemuselo být tak těžké najít je. Znáte je přece dobře... i jejich ženy.“

Smudge škytl, ostatní mlčeli. Celý ostrov zřejmě věděl o Itiiných spádech.

Purcell zvedl hlavu.

„Pokusím se vyhledat Tahit'any,“ řekl konečně pomalu, „ale jen pod tou podmínkou, že nebudu jednat vlastním jménem, nýbrž jako pověřenec tohoto shromáždění.“

„Z pověření? Z jakého pověření?“ sykl Mason popuzeně. „Přece vás nebudeme pověřovat, abyste si šel poklábosit s nepřítelem?“

Obrátil se k Mac Leodovi, jako by se dovolával jeho souhlasu, ale Mac Leod mlčel. Uvědomoval si dobře, že jeho druhové neplanou bojechtivostí, obával se, že ho opustí, a Purcellova mise je měla, jak doufal, přesvědčit, že se nenávist negrů vztahuje na *všechny Peritani*.

„Kdyby šlo o to, poklábosit si a třít si tváře,“ opáčil sarkasticky, „souhlasím úplně s kapitánem, že se to moc nehodí, ať už má člověk náušnici, nebo nemá. Ale půjde-li o to, vyčmuchat, co mají za lubem, pak si myslím, že nemůže být nikdy na škodu, když se ve válce zjistí, kam má nepřítel namířeno. Jestli se Purcellovi chce nasazovat svůj vzácný krček a pokusit se domluvit s těmi čubčími syny, tak si osobně myslím, že by se to skoro mělo zkusit, a s vaším dovolením, kapitáne, jsem spíš pro,“ obrátil se k Masonovi se znamenitě hranou uctivostí.

Současně zvedl nedbale pravici a zase ji nechal klesnout. Ten pohyb byl tak rychlý a tak málo výrazný, že ho Mason sotva mohl považovat za hlasování, jenomže Mac Leod současně otočil hlavu ke Smudgeovi a mrkl na něj.

„Já jsem pro,“ souhlasil okamžitě Smudge.

„Já také,“ ozval se White ozvěnou.

I Hunt zvedl ruku, následován Purcellem, Johnsonem a Jonesem.

„No, když jsou tedy všichni pro,“ prohlásil spěšně Mac Leod. Ani se nezeptal Masona na jeho mínění a dokonce ani neshrnul výsledek hlasování, jak měl ve zvyku, „může se Purcell vydat s naším

požehnáním do džungle a riskovat krk, když se mu chce. Jestli nemáte nic proti tomu, kapitáne, mohli bychom přejít k dalšímu. Dnes odpoledne se musí pro vodu a já myslím, že bychom měli vylosovat námořníky, kteří půjdou jako doprovod. Smudge umí psát a tak načmáral naše jména na kousky papíru... Smudgi, podej Jonesovi klobouk.“

„Dali jste tam i moje jméno?“ zeptal se Mason vznešeně.

„Myslel jsem, kapitáne...“

„Jen je tam dejte,“ řekl Mason.

„To je od vás moc pěkné, kapitáne,“ nábožně se zatvářil Mac Leod.

Vstal, uchopil za zády v jedné z četných polic psací pultík poručíka Smithe a postavil ho na stůl. Smudge si přistrčil stoličku, zakašlal, vystrčil svůj krysí čumák a labužnicky namočiv husí brk v inkoustu jal se doslova malovat každé písmeno. Posádka ho mlčky a bezmála uctivě pozorovala.

„Není důvodu, proč bych měl požívat nějakých výhod,“ řekl Mason, přísně hledě ke stropu. „Každý z nás musí nést svůj díl společného nebezpečí...“

To se ještě uvidí, pomyslel si Purcell podrážděně. Nikdy jsem Masona neviděl šplhat za bouřky do ráhnoví... Setkal se s Mac Leodovým pohledem a pochopil, že si Skot právě říkal totéž. Stál teď za Masonem a nábožnou úctu vystřídal v jeho hubené tváři výraz tak hlubokého pohrdání, až to Purcella pobouřilo. Některé rysy Masonovy povahy byly skutečně k zoufání. Ale pohled na to, jak z něho Mac Leod udělal loutku, visící na nitkách v jeho ruce, byl odporný.

„Kolik jmen mám vytáhnout?“ zeptal se Jones, když Burtův dvourohý klobouk skončil na jeho kolenou.

Mac Leod se posadil a zdvořile se obrátil k Masonovi. V drobnostech mu přenechával iniciativu i hlavní roli.

„Čtyři,“ prohlásil Mason důležitě, „čtyři bohatě postačí.“

Jones ponořil ruku do klobouku, vytáhl čtyři papírky a odložil klobouk na stůl.

„Hunt.“

Hunt zavrčel.

„Dnes odpoledne půjdeš pro vodu,“ řekl Mac Leod.

Málem už dodal s nabitou puškou, ale rozhodl se, že tohle nechá na později.

„White,“ oznámil Jones.

White přikývl.

„Johnson.“

„Já? Já?“ vyjekl Johnson zděšeně a zvedl ruku ke rtům.

„Myslíš, že pro tebe se tu budou dělat výjimky?“ řekl Smudge.

„Dovedeš střílet jako každý druhý.“

„Já? Já?“ opakoval Johnson slabým hlasem a třel si nohy o podlahu.

Podobal se vyděšené staré slepici, která se hrabe v písku.

„Další,“ zavelel Mac Leod, neuznav ho za hodna pohledu.

„Jones,“ hlásil Jones.

A zasmál se.

„Hunt, White, Johnson a Jones,“ řekl Mac Leod. „Všichni souhlasí...“

Tak myslím, že to by bylo všechno, kapitáne.“

Mason vstal a rozkročil se, jako by se bál, že se přes palubu převalí vlna.

„Námořníci,“ připomněl víc než hlasitě, „nezapomeňte, že dnešní noc strávíme všichni v domě Tahit'anů.“

Pak mávl rukou. Zasedání skončilo. Purcell vyšel z chatrče první, spolu s Jonesem.

„Ropati,“ obrátil se k němu, když kráčeli po *East Avenue*, „něco vám poradím. Až půjdete pro vodu, neberte si pušku.“

„A proč?“ zeptal se Jones zklamaně.

Byla to pro něj hra. Ta nejvíc vzrušující ze všech her. Půjdou v čele, pušku pod paží, měkce našlapující, uši nastraženy, pátrající do daleka očima v každém sebemenším keři...

„Spatří-li vás Tahit'ané s puškou, budou vás počítat k Mac Leodovým stoupencům.“

„Prosím vás!“ zvedl Jones své naivní oči k Purcellovi. „Mají mě přece rádi. Jakživ jsem s nimi nic neměl.“

„Přestanou vás mít rádi, až vás uvidí s puškou.“

„A proč?“ usmál se Jones chlapecky. „Třeba si budou myslet, že jsem si vyšel na lov.“

„Hlouposti!“ řekl Purcell podrážděně.

„Tak sbohem,“ vypjal Jones ramena, zřejmě dotčen. „Já to vezmu po *Nor'wester street*. Mám to blíž.“

„Prosím vás,“ naléhal Purcell, „rozmyslete si to.“

„Rozmyslím,“ ujistil ho Jones přes rameno.

Neměl jsem říkat, že mluvívá hlouposti, plísnil se Purcell v duchu. Jenom aby mi dokázal, že už není děčko, je teď schopen...

„Pane Purcelle,“ ozvalo se za ním. Ohlédl se. Byl to Mason.

„Pane Purcelle,“ oslovil ho, „jenom pár slov.“

„K službám, kapitáne,“ opáčil Purcell stroze.

„Nu, pojďme. Můj dům je na cestě k vám. Pane Purcelle, měl byste se mnou srovnat krok.“ Tohle zaznělo skoro přísně.

Purcell se po něm podíval. Masonovi zřejmě ani na mysl nepřišlo, že by mohl srovnat krok s ním.

„Pane Purcelle,“ začal kapitán, „byly mezi námi drobné spory. V minulosti jsem s vámi vždycky nesouhlasil. A nesouhlasím s vámi ani dnes. Ale vzhledem k vážnosti okamžiku jsem se rozhodl všechno zapomenout.“

To bylo vskutku znamenité. Mason byl ochoten prominout mu, že nebyl vždycky stejného mínění jako on.

„Pane Purcelle,“ pokračoval Mason, nevšímaje si jeho mlčení, „slyšel jsem, že paní Purcellová čeká v červnu radostnou událost a blahopřeji vám...“

„Děku...“

„Jak jistě víte,“ přerušil ho Mason, „paní Masonova je na tom právě tak.“

Vypjal hrud' a lehce zrudl.

„Čeká se v září.“

„Dovolte, kapitáne, abych i já vám...“

„Doufám, že to bude chlapec,“ nenechal ho Mason domluvit.

Zůstal stát a obrátil se ke svému společníku.

„Musí to být chlapec, pane Purcelle,“ prohlásil s důrazem na slově *musí*, dívaje se přitom Purcellovi do očí, jako by se ho v případě neúspěchu chystal volat k odpovědnosti. „Nevím totiž, co bych si počal s děvčetem. Nikdy jsem se netajil tím, že nemiluji slabé pohlaví. Je prostě slabé, čímž je řečeno vše. Abyste mi dobře rozuměl, pane Purcelle, nemám vůbec nic proti paní Masonové. Jak jsem už měl čest vám sdělit, byla to dobrá volba. Paní Masonova je žena, která má vrozený smysl pro důstojnost. Velice mi připomíná mou sestru. Je to zkrátka *lady*. Vůbec bych se nedivil, kdyby pocházela z některé z předních tahitských rodin,“ dodal pokyvuje hlavou. Znovu vykročil.

„Držte krok, pane Purcelle, buďte tak laskav.“ Purcell změnil krok.

„Pane Purcelle,“ pokračoval Mason, „nejsem člověk nábožný, ale od chvíle, kdy jsem byl vyrozuměn, že paní Masonova je v jiném stavu, modlím se dvakrát denně k Bohu všemohoucímu, aby mi seslal chlapce. A prosil bych vás, abyste se modlil také.“ Znělo to jako rozkaz.

Purcell přimhouřil oči. Mason se zřejmě domníval, že modlitby člověka ‚od řemesla‘ budou mít větší účinek než jeho vlastní.

„Udělám, co bude v mých silách, kapitáne,“ odvětil naprosto vážně. „Nedomníváte se však, že – vzhledem k tomu, že nejsem spřízněn ani s vámi, ani s paní Masonovou...“

„Myslel jsem na to, pane Purcelle. Hospodin by se vskutku mohl domnívat, že se pletete, do čeho vám nic není. Proto mám také v úmyslu požádat vás, abyste byl dítěti kmotrem. Jistě uznáte, že tím se všechno mění.“

„To jistě,“ potvrdil Purcell slavnostně.

„Mám ostatně pocit, že budete docela vhodný kmotr, Krom toho nemám na vybranou: jste vedle mne na ostrově jediný, koho lze považovat za gentlemana.“

„Děkuji vám, kapitáne,“ řekl Purcell a ani se neusmál.

„Jak jsem již řekl,“ pokračoval Mason, „tím se všechno mění. Jako kmotr jste podle mého názoru v postavení, jež vás opravňuje požádat Všemohoucího, aby ovlivnil pohlaví vašeho příštího kmotřence. Uvědomte si, prosím, že už takhle je tu padesátiprocentní možnost, že to bude chlapec. Žádám jen, aby to bylo na sto procent. Což jistě není přemrštěný požadavek,“ dodal, jako by Hospodin snad ani nemohl nevyhovět prosbě tak skromné.

Tak došli až k jeho chatrči. Mason se zastavil u vrátek, jimiž se vstupovalo na ‚můstek‘, a obrátil se k Purcellovi. Ani kmotra svého budoucího syna se nechystal pozvat dál.

Jeho šedomodré oči se obrátily k hoře a tvář mu náhle znachověla.

„Pane Purcelle,“ řekl najednou dojatě, „nezapomněl jsem, jak ušlechtilé jste se zachoval při Jimmyho smrti.“

Bylo to podruhé od vylodění na ostrově, co tu chvíli připomněl.

„Kapitáne...“

„Bylo to od vás velice statečné, pane Purcelle. Riskoval jste život. Ten surovec by vám to byl nikdy neprominul. Byl by vás nechal shnít v železech.“

Oči se mu zamžily, odvrátil hlavu a dodal přiškrceným hlasem, jako by se užuž měl zalknout vzrušením:

„Jestli to bude chlapec, bude se jmenovat Jimmy.“

Ted' zase zrudl Purcell a sklopil oči. V tu chvíli zapomněl na všechno a málem pocítil k Masonovi náklonnost.

„Nikdy bych se nebyl odvážil přijít své sestře na oči bez Jimmyho,“ pokračoval Mason a jeho hlas zněl dutě. „Moje sestra neměla příliš radostný život. A můj vlastní... Zkrátka, Jimmy, pane Purcelle, Jimmy byl pro nás... takový paprsek slunce.“

Vyřkl ta slova rozpačitě, jako by mu ten příměr připadal příliš smělý. Pak zmlkl, přitáhl si řemen pušky, naklonil hlavu na stranu, otevřel vrátka a beze slova přešel přes ‚můstek‘. Purcell ho sledoval pohledem.

V okamžiku, kdy došel až ke dveřím chatrče, se Mason obrátil. Tvář měl zalitou slzami. Usmál se, zvedl pravou ruku a křikl hlasitě:

„Bude to chlapec, pane Purcelle.“

„Doufám, kapitáne,“ zvolal Purcell z plných plic.

Po obědě hledal Purcell očima své křeslo a podrážděně si vzpomněl, že je u Omaaty. Vyšel do zahrady a několika kroky dorazil k hustému ibiškovému houští, cíli svých procházek.

„Jdu k Omaatě!“ volala na něj Ivoa. Stála ozářená sluncem mezi dveřmi a mávala mu zvednutou paží.

Purcell se na ni usmál a také zamával. Už i on mluvil rukama. Ivoa ustoupila z ozářeného místa, temnota uvnitř chatrče ji pohltila a zapadla za nijako past.

Cosí dopadlo na Purcellovu bosou nohu. Podíval se na zem, ale nic neviděl. Ohlédl se k ibiškovému houští a cosí ho znovu lehce udeřilo do nohou. Kamínek. Purcell znehybněl.

Pozorně pátral očima v obrovitém kapradí kolem zahrady.

„Kdo je tu?“ zeptal se přiškrceně, nervy napjaty k prasknutí.

Žádná odpověď. Ticho trvalo tak dlouho, až začal pochybovat, zda to skutečně někdo házel po něm. Právě když se chystal znovu vykročit, udeřil ho do hrudi třetí kamínek. V hlavě mu rázem svítilo. První den na ostrově. Mehani roztažený pod banyánem jak široký tak dlouhý...

„Itia?“ znovu se zeptal polohlasem.

Odpovědí mu byl smích. Purcell dál pátral v kapradí, ale nikoho neviděl. Nikde se nepohnul ani lístek. Za ibiškovým houštím se táhl úzký pás kapradinové džungle dělící je od stromů na druhé planině.

Nebyl širší než deset kroků. Ale byl tak neprostupný, že se jím nikdy nepokusil projít. Pokaždé je obcházel po *Baniam Lane*.

„O dívko, jež házíš kamením!“ řekl Purcell.

Právě tak to řekl Mehani onoho dne pod banyánem. Znovu se ozval ten tlumený, nervózní smích, hrdliččí smích.

„Tak přece vylez,“ řekl Purcell.

„Nemohu,“ odpověděl Itiin hlas. „Nemam se ukazovat.“

Pak dodal:

„Pojď ty sem.“

Zaváhal. Jediná Itia ho může dovést ke skrýši Tahit'anů. Mac Leod to správně vytyčil. Purcell pomalu obešel ibiškové houští.

„Kde jsi?“ zeptal se, hledě na široké listy kapradí.

„Tady.“

Ale pořád se ještě neukázala. Rozhrnul silné pružné stonky, sehnul se a vnikl do houštiny. Vládla tam hluboká noc. Vzduch tu byl vlhký a svěží.

„Tak kde jsi?“ opakoval netrpělivě.

Stonky byly tak spleteny, že nemohl stát. Poklekl na jednu nohu. Všechno tu bylo vlhké, tiché, ponořené v zelenavé tmě. Zem byla porostlá mechem.

Ani ji neměl čas zahlédnout. Svěží a vonící se prudce přitiskla k jeho hrudi. Vlhkými rtíky mu přejížděla po tváři, dychtivě a neobratně jako psík. Uchopil ji za paže a odstrčil. Ale to bylo ještě horší. Jakmile se trochu vzdálila, udeřila ho ta vůně přímo do obličeje. Ibiškové květy ve vlasech, tiaré, náhrdelník z pandanových bobulí... Pod širokými listy kapradin a v provlhlém, dusném ovzduší voněla pronikavěji než jindy... Když je dobrá kůže, řekla Omaata. V sevřených Purcellových prstech byla Itiina ramena hebká a doslova tála pod dotekem, jako tělíčko dítěte. Skoro ji neviděl. Jenom ji hmatal a vdechoval jako ovocný plod.

„Musím s tebou mluvit, Itio.“

To, že promluvil, jako by ho vzpamatovalo. Vynaložil všechno úsilí, aby odtrhl ruce od jejích ramen.

„Mluvit!“ řekla Itia.

Purcellovy oči už přivykly šeru a postupně začínal Itiu rozeznávat. Klečela na kolenou, sedíc si na patách, a v téhle pozici zvláště jasně vystupovala její široká, pevná stehna, přes něž padaly po obou stranách do mechu bílé korové pásy sukénky. S rameny vysunutými dopředu,

takže měla nadra až těsně u sebe, nechávala viset paže volně podél těla, jenomže ty se nakonec také zaoblily, jakmile musely pod útlým pasem obepnout široké boky. Nešťastně špulila ústa, ale smějící se oči popíraly řeč rtů.

„Mluvit!“ opakovala s lehkým pohrdáním a boky se jí zavlnily, aniž pohnula pasem.

„Poslyš, Itio! Je válka!“

„*Eaué!*“ vzdychla Itia a její kulatá tvářička posmutněla. „*Eaué!* Je válka a nejedna žena bude vdovou...“

„Právě. A já chci válce zabránit.“

„Zabránit válce,“ opakovala Itia pochybovačně.

„Ano, chci. Zaveď mne k Tetahitimu.“

„Kdy?“

„Teď hned.“

„Teď?“ užasla Itia.

„A proč ne hned?“

„*Maamaa*. Tohle není doba, aby člověk chodil po sluníčku. Teď mají lidi odpočívat... a hrát si.“

Okamžik bylo ticho. Pak se znovu celá zavlnila, oči jí v šeru zasvítily a řekla tiše a sladce:

„Hraj si se mnou, Adamo.“

Kdo vymyslel to slovo *hrát si!* Už v tomhle jediném slově byl obsažen charakter celého národa a jeho civilizace! Jak to znělo nevinně! Nejdřív se s Itiou honíš v kapradí, a když ji chytíš, budete si *hrát*. Adamo a Itia, dětsky nazí v mechu jako dvě batolátka na koberci... *Hrát si!* *Hrát!* Celý život je jenom *hra!* Za ranního chladna si *hrajeme* na chytání ryb. Odpoledne na šplhání po palmách, abychom natrhali kokosové ořechy.

K večeru, když se zas trochu ochladí, následuje *hra* na lov divokých vepřů. A uprostřed dne, když slunce sálá naplno, vyhledáme stinný kout a *hrajeme si*... Tady už není třeba ke slovesu něco přidávat. Je to prostě *hra*. *Hra* v nejčistším slova smyslu. Ta nejnevinnější z *her*.

„Ne,“ řekl Purcell.

„A proč?“

„Už jsem ti to jednou řekl: je to *tabu*.“

Vyřkl ta slova jen s rozpaky. Tahitským uším znělo jako nepředstavitelná hloupost, že by *hra* mohla být *tabu*.

Itia se dala do smíchu.

„A kdo to řekl?“

„*Eatua*.“

„Muži!“ pravila Itia podrážděně. „Říkáš tu věci, které nejsou! O tom, co je *tabu*, rozhoduje náčelník nebo kouzelník. A ne *Eatua*. *Eatua* je *Eatua* a nic víc.“

Tohle bylo čisté kacírství: Bůh se nezabývá lidmi.

„Na velkém deštivém ostrově rozhoduje *Eatua* o tom, co je *tabu*.“

Při bližším zkoumání bylo i tohle kacírství. Ale jak jí vysvětlit, že Bůh je všudypřítomný?

„Nu, tady nejsme na velkém ostrově,“ řekla Itia. „Tvá *tabu* tu vůbec neplatí. Proč by se měla *tabu* stěhovat z ostrova na ostrov?“

Jenomže o tohle se už přeli. A Purcell neměl v tom sporu nikdy poslední slovo.

„Řekl jsem ne,“ prohlásil rozhodně.

Itia vypjala prsa a v očích jí zajiskřilo.

„Muži!“ řekla vztekle. „Proč mě tak urážíš? Jsem snad hádavá jako Horoa? Nebo omezená jako Vaa? Či jsem snad ošklivá jako Taiata?... Podívej se na moje ňadra!“ vyzvala ho a něžně je nadzvedla baculatýma rukama. „A na mé břicho! A na moje boky!“ pokračovala, vlníc se na místě se zdviženýma rukama. „Jen se podívej, muži, jak jsou široké!...“

S ňadry v dlaních, zdvižených až k ramenům, hleděla s nadšeným úsměvem na své vlnící se boky, jako by se postupně opájela vlastní krásou.

„Podívej se, muži!“ pravila tlumeně a skoro chraptivě. „Jen se podívej! Mám boky dost široké, abych tě mohla přijmout a nosit tvé dítě.“

„Už jsem ti odpověděl,“ řekl Purcell. „A teď mě, prosím, zaveď k Tetahitimu.“

Znehybněla. Úsměv zmizel z její kulaté tvářičky a její oči vrhaly blesky.

„Muži,“ prohlásila hlasem řezajícím zlostí, „buď si se mnou budeš hrát a já tě zavedu k úkrytu našich. Nebo si se mnou hrát nebudeš a já půjdu.“

Purcell na ni hleděl s ústy dokořán. Tohle je věru den vyděračů! Nejdřív Johnson a teď Itia.

„Zlobím se, Itio,“ řekl Purcell. „Moc se zlobím.“

A nemysle na to, že teď není vhodná chvíle, aby ji takhle utěšil, opakoval:

„*I am very angry.*“

„Why?“ otevřela bez meškání pečlivě rty. Vyslovovala *uaíé*, bez stopy po *h* a nakonec přidávajíc *é*, ale artikulovala tak přesně a výrazně, že bylo skoro vidět, jak jí slovo vychází z úst, kulaté a žasnoucí. „Proč?“ opakovala už tahitsky s nevinnou tváří, vztahujíc dlaně před sebe. „Když jsi hodný, jsem i já hodná. Když jsi zlý, jsem i já zlá.“

Naklonila se kupředu, objímajíc rukama kolena, tělo svinuté do klubíčka. Připomínala ovocný plod na koberci z listů, kulaťoučký, dužnatý, vonící. A já jsem teď zlé „děcko“, protože si nechci hrát, pomyslel si Purcell.

„Itio,“ pravil pevně, „zavedeš mě pěkně ke svým a dost. Nechci už slyšet žádné podmínky.“

„Když budeš hodný, budu také hodná.“

„Na shledanou, Itio.“

„Když budeš hodný, budu...“

„Na shledanou, Itio.“

„Zítra přijdu zas,“ oznámila Itia klidně a z jejích šibalských směřících se očí, hledících přímo na něj, vyzařovala naprostá jistota, že nakonec povolí.

„Na shledanou!“ řekl Purcell vztekle.

A vyrazil z houštiny kapradin tak neopatrně, že se udeřil do čela a skřípl si ruku mezi dvěma stonky.

Když se vracel do chatrče, cítil, jak se mu slunce opírá do šíje a do ramen. Pálilo – ne, to není to pravé slovo. Bylo to spíš jako údery. Protáhl krok, s úlevou vběhl do stínu pod přístřešek a vrhl se na lůžko. Vzpomněl si, že Ivoa šla k Omaatě. Ustavičné navštěvovaly jedna druhou, byly jako posedlé. Připadal si osamělý, jakoby vyrván z kořenů. V hloubi duše si vlastně nebyl tak docela jist, že Tahitáňané nepovažují za nepřátele *všechny Peritani*, ačkoli to řekl Mac Leodovi. Rozpomínal se na tahitské válečné tradice: zabije-li některý kmen jednoho z vašich mužů, je naprosto v souladu s morálkou, vyvraždíte-li jeho příslušníky do posledního muže, dokážete-li to. Jenomže tohle je přece jen něco jiného. *Peritani* nejsou nepřátelský kmen s minulostí vyplněnou válkami, zradou a ukrutnostmi. Většina z nich udržovala přátelské vztahy s Tahitány, kteří budou snad přece jen dělat určitý rozdíl při

volbě obětí své pomsty. Mohli by třeba usuzovat, že nepřáteli jsou pouze ti z *Peritani*, kteří se proti nim ozbrojili puškou. Ale v tom případě bych byl udělal líp, kdybych byl povolil Itii a promluvil s nimi, vyčítal si v duchu. Byl bych jim vysvětlil, aby se nedali klamat zdáním, že Jones nosí pušku jen z klukoviny, že Hunt nemá nikdy nabito, že Johnson je odhodlán nevystřelit a White hlasoval proti Mac Leodovi...

Znovu se mu před očima zjevil Jones, jak odchází po *Northwester street* a zlostně krčí nos. Určitě půjde pro vodu ozbrojen, a i když se tentokrát nic nestane, uvidí oči, které ho budou z džungle sledovat, že má pušku, a to znamená, že i on je proti nim. Měl bych jít okamžitě za ním a navrhnout mu, že půjdu místo něho, říkal si. Ale bylo horko a nechtělo se mu hýbat. Navíc by to bylo zbytečné. Jones by stejně odmítl: ví, co má dělat, není už dítě atd. atd...

Otevřenou posuvnou stěnou vnikala dovnitř záplava tepla a slunečního svitu a Purcell se potil, třebaže byl skoro nahý. Napadlo ho, že by měl vstát a jít zavřít dveře, ale nesebral sílu a spokojil se tím, že se otočil zády ke světlu. Zmocnil se ho divný pocit: byl si jist, že se s každým dnem přibližuje nové vraždění, a nedokázal tomu uvěřit. A ani ostatní tomu nevěří. Baker šel chytat ryby – docela sám! – a byl pryč celý den. Mason se dvakrát denně modlil k Všemohoucímu, aby mu dal syna. Ivoa šla na kus řeči k sousedce. Itia myslí jenom na *hraní*. A on odpočívá po obědě jako jindy. Válka už vypukla, bije to přímo do očí, a nikdo si to nechce přiznat.

Jako každý den v tuto chvíli cítil, že mu spánek klíží víčka. Pomalu zavřel oči a jeho tělo na listím vycpané žíněnce ztěžklo. Užůž znehybněl a začínal se propadat. Prudce sebou trhl. Připadal si jako provinilec, že tady málem usnul, jako by na tom, vydrží-li nespát, závisely životy *Peritani*. Ale to je přece nesmysl, řekl skoro nahlas. Copak tu něco zmohu? Hlavu měl těžkou a šíje ho bolela. Ve stínu kapradin byl přece jen příliš velký chládek, a když vyšel ven, překvapila ho palčivost slunečních paprsků.

Znovu zavřel oči a pomalu usínal. Ale nesnesitelný pocit studu ho opět probudil. Bylo to totéž špatné svědomí, jako když v dětství usínal a neměl hotové úlohy. Hrdlo se mu sevřelo. Něco by měl podniknout, jenomže nevěděl co. Lenoší si tu na posteli a čas zatím nenávratně plyne; někde se něco ztratilo; a je to jeho vina. Nevěděl, bdí-li či sní, bylo mu, jako by ho tlačila noční můra, jeho myšlenky vířily v bludném kruhu,

neschopny se zastavit, a jakýsi hlas mu stále šeptal do ucha: Byl bys měl, Adamo, byl bys měl, byl bys měl... Ale co by byl měl udělat? V čem je jeho vina? V tom okamžiku hlas umlkl a on se vířivě propadl do tmy.

Kdyby jen jeho myšlenky přestaly kroužit v tom těžkém kruhu, a ta příšerná únava... Kdyby dokázal pokročit dopředu, vidět jasně! Před ním se objevil zelenavý přísvit, byl u kmene banyánu ztracen v bludišti zelených chodeb, hledal Mehaniho a bez konce se motal kolem stromu. Před ním prchal kolem stromu čísi stín, urostlá černá záda, sehnutá, aby prošla pod větvemi. Mehani! Ani se neohlédl. Trvalo to už několik hodin. A zčistajasna... on! Tamhle! Nad ním! Mezi listům visela jenom jeho hlava, šedá, bezkrevná, nakloněná na stranu jako Kristus na kříži. Vykřikl: „Mehani!“ Oči se otevřely, pomalu, jako by jim to působilo bolest. Byly už skelné. „Mehani! Mehani!“ vykřikoval Purcell bez ustání jeho jméno. Přestane-li, Mehani zemře. A tu se ty silné nafialovělé rty pootevřely a hnědé, smutné a zamžené oči se upřely přímo na něj: „Adamo,“ promluvil Mehani pomalu, „neměl jsi...“

„Ale co? Co?“ zvolal zoufale Purcell. „Co jsem neměl...?“

Napůl se probudil. V podpaží a na bocích mu stékaly potoky potu. Tělo však bylo jakoby zazděno v spánku, takže se nedokázal pohnout. Náhle byla opět noc. Mehani zmizel a na okraji banyánu spatřil Purcell docela maličkého Jonese, jak utíká s puškou v ruce. Vlastně to ani nebyl Jones, ale hošík podobný Jonesovi. Mával dřevěnou flintičkou a ohlížel se na Purcella, pihovatou tvářičku roztaženou úsměvem. Jaktěživ ho nedohoním, zmocnila se Purcella úzkost. Nedokázal zvednout kolena a skutečně se dát do běhu. Vlekl nohy za sebou, těžké, oteklé. Jones zničehonic upadl a Purcell málem zakopl o jeho tělo. Zůstal stát. Nebyl to Jones, ale Jimmy: Burtova pěst mu rozdrtila tvář, přerazila nos a z úst mu vytékal pramínek krve. Můj Bože, Jimmy! Jimmy! „Doufám, pane Purcelle,“ ozval se mu u ucha důrazně Masonův hlas, „že to bude chlapec.“ Mason ho uchopil za ramena. „Pane Purcelle, musí to být chlapec!“

Úplně se probudil. Velké černé paže ho objímaly a trásly jím, až se mu dělalo špatně. Přimhouřil oči. Ty velké ruce a nesmírná temná hmota sklánějící se nad ním byla Omaata. Otevřel oči dokořán a přejel si rukou přes ústa. Vedle Omaaty stála Ivoa. A po jejím boku Itia.

„Co se děje?“ zeptal se, nadzvednuv se na lokti.

Slunce stálo již poměrně nízko. Spal zřejmě dlouho. Znovu přimhouřil oči a zahleděl se na ženy, znehybněvší u jeho lůžka. Jejich tváře byly zšedlé hrůzou.

„Co je?“

„Mluv, Itio,“ pravila Omaata sotva slyšitelným hlasem.

Itia se na něj dívala a rty se jí chvěly.

„Mluv, Itio,“ řekl. I jeho se zmocnil strach.

„Adamo!“

„Mluv!“

„Našli ty pušky!“

Vyskočil.

„Co to říkáš?“ zvolal v úžasu. „Jaké pušky?“

„Ty, co náčelník ukryl v jeskyni.“

„Jaké pušky?“ vykřikl znovu, tiskna si dlaně k uším, jako by nechtěl nic slyšet. „V jaké jeskyni?“

Vzápětí však zvolal:

„Masonovy pušky? Ty, co ukryl v jeskyni? V hoře?“

„Ano.“

„Ten blázen!“ vykročil prudce ke dveřím.

Nejistě se však zastavil. Kam vlastně jde? Co může dělat? Podíval se na Itiu.

„Jak to, že si troufali do jeskyně? Co *Tupapahové*?“

„Byl tam jen Mehani.“

Jediný z Tahit'anů, který nevěří na duchy! A musel to být právě on!

„Kdy?“

„Když jsme s Avapuhi utekly po rozdělování *vahiné*. Mehani nás donutil vlézt do jeskyně. Nechtěly jsme. Jenomže přšelo! Strašně přšelo. A tak jsme tam vlezly.“

Pohlédl na ni a zeptal se vyprahlými rty:

„Kolik pušek tam Mehani našel?“

„Osm.“

„A nábojů?“

„Bedýnku.“

Ten blázen Mason! Všechno to tam odtahal s Vaou! Aby mohl ,bránit svou kůži', kdyby se fregata vrátila... Hrozná myšlenka bleskla Purcellovi hlavou. Zvolal:

„Omaato! Měli jít pro vodu!“

Hleděl na ni. Stála tu, třesouc se po celém těle, těkajíc šílenýma očima, neschopna odpovědět.

„Šli pro vodu?“ obrátil se k Ivoe.

„Ano, už odešli.“

„Kdy?“

„Před chvílí.“

„Před jakou chvílí?“

„Před velkou chvílí.“

„Před jak velkou chvílí?“ Bylo to k zoufání.

„Co by došel k zátoce *Blossomu* a zpátky.“

Před hodinou. Ted' jsou už skoro u cíle. Ted' už by je nedohonil. A kdyby začal křičet, ani by ho nezaslechli.

Asi míli od banyánu, v polovině svahu hory zadržovala skaliska prudce tekoucí bystřinu, utvořivše tak malou uzavřenou nádrž, obrostlou houštím. Tady čerpali vodu. A když byly všechny nádoby plné, pokázde se tu vykoupati. Průzračná voda uprostřed černých skal byla odměnou za dlouhý pochod v slunečním žáru. Purcell se obrátil k Itie a srdce se mu sevřelo.

„Vědí, že se dnes mělo jít pro vodu?“

„Vědí,“ sklopila Itia oči.

To jim řekla ona! A nemyslela tím nic zlého! Raha, Faina i Itia obcházely už od rána kolem vesnice a klábosily s ženami *Peritani*, které věděly všechno od svých mužů. Ani to neudělala záměrně! Prostě ze zvyku. Na tahitských ostrovech odjakživa věděli všichni o všem! A tak měli ‚povstalci‘ hodinu od hodiny čerstvé zprávy.

Ted' někde čekají na malý průvod nosičů vody. Skryti v houští za nádrží, pušky opřeny o bok. *Peritani* dojdou až k nim. Ženy nechají sestoupit do nádrže a sami zůstanou stát na břehu s puškami v ruce, hlavně obráceny k obloze. Můj bože, zasténal Purcell, vždyť Tahit'ané do nich budou pálit jako do terčů na střelnici. „*Jonesi!*“ vykřikl nahlas, jako by ho chlapec mohl slyšet. Pocítil zoufalou chuť dát se do běhu. Do běhu! Šílenství! Jones může být nejvýš několik desítek metrů od bystřiny. Je spokojený, veselý, myslí na to, jak ženy naplní vědra a on pak odloží pušku, která mu jen překáží, odváže si *paré* a první se vrhne do vody. Se smíchem, do bronzova opálený, samý sval.

„Už budou u bystřiny,“ řekl Purcell tiše.

Ženy hleděly upřeně k hoře. Ale to, co viděly, nebyla hora. Před očima se jim míhaly stejné obrazy jako jemu. Čtyři *Peritani* pomalu postupují mezi kameny a u cíle jejich cesty číhá smrt.

„Žono!“ řekla Omaata přiškrceným hlasem.

Pravda! Myslel jsem jenom na Jonese! Ale vždyť zemře i Hunt! A ostatní také... Johnson, který se celý život třásl, White, který byl svědomitost sama, nikdy nic nechápající Hunt, a Jones! Jones...!

Vzhlédl k Omaatě. V jejích očích bylo děsivé prázdno. Přistoupil k ní a uchopil ji za paži. Nereagovala, byla jako bez vlády. Pokyvovala velkou hlavou a z očí, upřených do prázdna, jí stékaly obrovské slzy. Ivoa ji uchopila za druhou paži a Omaata požádala slabounkým hláskem, podobajícím se hlasu stařeny: „Chtěla bych si sednout.“ A vzápětí celá ta hora masa klesla, jako by ji už nohy neunesly. Také Ivoa s Purcellem usedli na podlahu po jejím boku a přitiskli se k ní. Po chvíli přistoupila i Itia, usedla vedle Ivoy a položila jí hlavu na paži. Mlčeli a hleděli k hoře.

Peritani postupovali ve slunečním žáru. Tak dlouho už chodili pro vodu na totéž místo, že si v kamení vyšlapali pěšinku a všichni teď pochodovali beze slova, husím pochodem. Bylo vedro a nikomu nebylo do řeči. Johnson se vyděšeně rozhlížel, klidný, smutný White mhouřil oči, Hunt nemyslel na nic a Jones měl trochu strach. Jenom trochu. Tahitáané ho přece mají rádi. A pak, jejich jediná zbraň je oštěp. A ten daleko nadoletí. Slunce ho páliło do levého ramene. Mezi lopatkami mu neustále stékal po zádech pot a celé tělo toužilo dát se polaskat vodou.

Ticho v místnosti se stávalo nesnesitelným. Purcell svíral dlaně a každou vteřinou se mu dýchalo hůř.

„Ido,“ vydechl.

„Ano?“

„Proč jsi mi před chvílí neřekla, že našli ty pušky?“

„Kdy, před chvílí?“

„Než jsem si šel lehnout.“

„To jsem to ještě nevěděla. Dověděla jsem se to, až když jsem se vrátila k nim. Tak jsem honem utíkala nazpátek.“

Hovořili tiše, bez jediného pohybu, jako by bděli u mrtvých.

„Když ses vracela, muselas je přece potkat, jak jdou pro vodu.“

„Nešla jsem kolem banyánu. Musela jsem džunglí a trvalo mi to dlouho.“

Nemělo smysl mluvit. Nic nemělo smysl. A přece museli mluvit, museli. Jinak se doslova dusili. Marně zavíral Purcell oči. Okamžitě se mu před nimi objevovali *Peritani*, blížící se k bystřině. Všichni čtyři plní života. Měli žízeň, bylo jim horko, klesali únavou a v hlavě spřádali plány, co udělají na zahradě a ve své chatrči, nebo jak půjdou na ryby. Domnívali se, že jsou živí, a zatím už byli mrtví. Tak mrtví, jako by už leželi na kamení s kulkou v srdci a s uříznutou hlavou.

Slunce klesalo k západu a hora, ozářená toliko z jedné strany, se rýsovala nad korunou banyánu v ostrých obrysech, takže se zdála bližší a hrozivější. Purcellovo srdce začalo bušit o hrud' prudkými údery. Sklopil hlavu, zavřel oči a začal se modlit. Vzápětí toho však nechal. Nebyl schopen soustředit myšlenky.

Z dálky se ozvaly ráz na ráz dva výstřely. Pak ještě dva. To bylo všechno.

„Žono,“ řekla Omaata.

A hlavu vzpřímenou, oči upřeny k hoře, pootevřela rty a začala sténat.

KAPITOLA XII

Ženy se vrátily s vodou, když se už začínala snášet noc. Odložily nádoby na tržišti a okamžitě započaly se smutečními obřady.

Ty se skládaly ze zpěvů a tanců, které zdaleka nebyly smutné a točily se kolem jediného tématu: *hraní*.

Purcell na ně hleděl nevycházeje z úžasu. Nebylo zřejmě naprosto žádného rozdílu mezi tím, jak Tahitiané oslavují narození a jak oplakávají mrtvé. V obou případech oslavovali to nejdrahocennější, co může podle nich život poskytnout. Na několika čtverečních stopách *Blossom Square*, osvětleného desítkami *doédoé*, napíchaných na stromech, tančily pozdě do noci, provázeny zpěvem smyslných písní, tytéž ženy, jež před několika hodinami viděly své *tané* zemřít před svýma očima. Purcell od nich nemohl odtrhnout zrak. Co to má znamenat? Pokoušejí se snad ztlumit bolest nad smrtí tím, že dají svým tělům vyjádřit radost ze života? Nebo se tu před jejich *tané* sklánějí pozemské radosti, jichž už nikdy neužijí?

Či se za tím opojením skrývá výraz naivního přesvědčení, že pro ty, kdo žijí dál, je život přece jen příjemný?

Purcell seděl na kmeni a Ivoa usedla do trávy mezi jeho nohama, aby se mohla opřít zády. Tahitáné nedovolili nosičkám vody, aby se vrátily odnést mrtvá těla, která tu teď představovaly ležící kmeny, přes něž ženy přehodily pokrývky z vydělané kůry. Amureia na slavnosti chyběla. Ohů si o ni po přestřelce řekl jako o válečnou kořist a zadržel ji proti její vůli v džungli. Tančily všechny ženy až na Vau a Ivou, kterým to jejich stav nedovoloval. Zpěv byl čím dál zběsilejší a Purcell si zkoumavě prohlížel tváře vdov, míhajících se před ním sem a tam.

O hádkách mezi Taiatou a Johnsonem se všeobecně vědělo, ale Itihota vycházela s Whitem dobře a Omaata svého *tané* přímo zbožňovala. A přece tančila Omaata stejně jako kdysi na *Blossomu*, když chtěla za velkého deště okouzlit Žona. Ještě před dvěma hodinami vyla jako zvíře, oči v sloup, sama napůl mrtvá, a teď se usmívá, nozdry se jí chvějí a oči září jako měsíc. Týž výraz se rozhostil i v tváři Itihotině, rozehráte vášnivým pohybem, a dokonce ani Taiata se už netvářila tak zlostně a nadurděně. Jakkoli se nesmírně lišily postavou, bohatostí forem a vůbec krásou, podobaly se nakonec jedna druhé, když jejich tváře strnuly v extatické masce. Zpívaly jedna po druhé tak procítěně, že nakonec z jejich nepřeložitelných písní, líčících všechny podrobnosti „hry“, zmizela veškerá hrubost. Také jejich hlasy si byly až kupodivu podobné, vysoké a chraptivé zároveň. V jednom okamžiku se Purcellovy oči střetly s Omaatinýma: v jejím neosobním pohledu se objevil vyzývavý záblesk. Purcella jako by udeřil. Nebylo pochyb: „nepoznávala“ ho. V tu chvíli pro ni už nebyl její „děťátko“, nýbrž *tané* jako každý druhý. Ani ona nebyla už Omaata. Mlhavý přísvit rozkoše v jejích očích to prozrazoval docela jasně: Omaata, Žono, minulost, všechno je pryč. Zbyla jen žena, která tančí, protože žije a protože život není nic jiného než hra.

Avapuhi vykřikla, oddělila se od skupiny tanečnic a klopýtajíc zamířila k Purcellovi. Pravý loket zvednut do výše ramen, předloktí vodorovně nataženo, zápěstí uvolněné, půvabně třepala prsty před svou mírnou tvář, jako by chtěla dát s přehnaným veselím najevo, jak moc ji to bolí.

„Ai! Ai! Adamo!“ sténala, rty staženy napůl k pláči, napůl k úsměvu.

„Ukaž,“ řekl Purcell.

Opatrně vstal, aby nerušil Ivou, usadil Avapuhi na kmen, položil si její pravou nohu na koleno a jal se jí masírovat kotník. Ivoa se téměř nepohnula. Položila hlavu na Avapuhino stehno a zpívala dál polohlasem, oči upřeny na tančící ženy.

„Kde je Uili?“ zeptal se Purcell po chvíli.

„Doma.“

„Půjdu za ním.“

„Nechod’.“

„Proč?“

Avapuhi pomalu sklopila oči a hleděla na svůj kotník.

„Ai! Ai! Adamo!“

„Proč?“

„Netlač tolik, prosím tě.“

„Proč za ním nemám chodit?“

„Neotevře ti. Zamkl se.“

„A co dělá?“

„Nic.“

„Jak to nic?“

„Sedí. Pak vstane. A zase si sedne. Uchopí hlavu do dlaní. Když se přiblížím...“

„Co dělá, když se k němu přiblížíš...?“

„Začne křičet: ‚Jdi pryč!‘ a mlátí pěstí do dveří. Mlátí a mlátí! A oči má jako oheň!“

mlčeli. Ivoa přestala zpívat, přejela konečky prstů po Avapuhiných stehnech, zvrátila hlavu, aby na ni lépe viděla, a řekla:

„Kůži máš hebkou jako hedvábí, Avapuhi. I tvůj úsměv je hebký. I tvoje oči.“

Purcell se na ni podíval. Bylo obtížné uhodnout, zda chtěla změnit předmět rozhovoru nebo prostě neposlouchala.

„Říkáš mi příjemné věci,“ odvětila Avapuhi pomalu.

Položila Ivoe ruku na vlasy, pohladila ji a dodala:

„Kéž tě *Eatua* obdaří synem. Kéž mu dá křičící jazyk, aby tě mohl budit, až budeš spát, a dobré rty, aby mohl sát z tvého prsu.“

Odmělčela se. Ivoa si objala ňadra paží a zavřela oči, na rtech nepřítomný úsměv. Bylo jí, jako by dítě už bylo na světě a smyslně se k ní tisklo, celé nahé, rtíky naběhlé mlékem. Avapuhi mlčela. I ona viděla v duchu Ivoina chlapečka, ale neležel v matčině náručí, nýbrž chodil,

patřil všem, šel z ruky do ruky, byl radostí celého ostrova. Všude se to děcko pletlo. Najednou se objevilo v zákrutu cesty, nahaté, žasnoucí, sotva větší než traviny v podrostu. Ach, dítě! Dítě! Jak hebounké bylo na dotek.

„A teď půjdu tančit,“ řekla Avapuhi s nesmírně šťastným výrazem v tváři.

„To nepůjde,“ namítl Purcell.

„Ale půjde,“ ubezpečila ho vstávajíc.

Purcell se znovu usadil na kameni, nohama objímaje Ivou. Avapuhi udělala pár kroků a vykřikla. Obrátila se k Adamovi s obličejem lehce staženým bolestí.

„Jdi si lehnout.“

„Ne,“ řekla najednou smutně. „Ne. Nemohu.“

Vrátila se k němu, usadila se u jeho pravé nohy a opřela se mu zády o koleno.

Mezi tanečnice a Purcella padl na zem stín. Poručík zvedl oči. Byl to Mason s puškou pod paží. Pokročil blíž a opřel se o kmen palmy, dva metry od Purcella, nedívaje se na něj. A když začal mluvit, nepřestal se neklidně rozhlížet kolem sebe. Za ním ve stínu dalšího stromu se jenom nejasně rýsovaly nehybné postavy Mac Leoda a Smudge. I oni byli ozbrojeni. Purcell je ani neslyšel přicházet.

„Pane Purcelle,“ řekl Mason stroze, „domluvil byste laskavě Bakerovi? Ten šílenec se zamkl doma a vyhodil nás. Po zavraždění Jonese by měl pochopit, že jeho místo je mezi námi.“

„Mně také neotevře,“ zavrtěl Purcell hlavou. „Dejte mu čas, aby se uklidnil.“

„Čas! Čas!“ vrčel Mason. „Takhle budeme mít dnes v noci jen tři hlavně proti čtyřem! Vinou toho šílence!“

A suše dodal:

„Nepředpokládám, že byste byl ochoten se ozbrojit.“

„Nikoli, kapitáne.“

„Utíkáte od nás,“ řekl Mason pohrdavě. „Jestli ti negři dnes v noci zaútočí, budeme jen tři.“

„Buďte klidní. Dnes v noci nezaútočí.“

„Jak to víte?“ zeptal se Mason podezíravě.

„Nezaútočí v noci, kdy ženy oplakávají své mrtvé.“

„Oplakávají!“ podrážděně opáčil Mason. „Tomuhle vy říkáte ‚opлакávat‘. Jakživ jsem neviděl nic odpornějšího! V těch divoších není kouska slušnosti! Tadyhle necítí vůbec nic,“ dodal, poklepav si na srdce, „nic, docela nic, tak to je!“

Ten zpěv, no prosím, budiž: nerozumím mu, ale předpokládám, že poroučejí duše nebožtíků Všemohoucímu. Ale ty tance! Povězte mi, pane Purcelle, copak člověk tančí, když ztratil manžela?“

„Smyslem těch tanců zřejmě není...“

„Odporné!“ Každá slabika toho slova jako by v Masonových ústech explodovala. „Odporné jsou, tak je to. Jsem jenom šťasten, že se toho nezúčastní paní Masonova. Paní Masonova je skutečná *lady*. Spokojí se tím, že zpívá.“

„Připouštím, že na první pohled je to poněkud zarážející, ale každý národ má svoje...“

„Ba ne, pane Purcelle, já také projel kus světa... Ale v životě jsem neviděl, aby žena vrtěla... spodní částí svého těla, oplakávajíc tak manžela. Jsem pobouřen, pane Purcelle,“ skončil rozhořčeně, „pobouřen, že to ani nedovedu vyslovit.“

Stál tu vzpřímen, tvář ztuhlou, a uraženě mlčel.

„Tak půjdte?“ zeptal se přísně.

Purcell k němu vzhlédl.

„Ne, kapitáne.“

„Znamená to snad, že hodláte spát doma?“

Purcell přikývl. Mason se na něj úkosem podíval a jeho slovy zřetelně pronikal skrytý smysl:

„To jste si tedy zřejmě jist, že vám negři neublíží.“

„Vůbec si tím nejsem jist,“ odtušil klidně Purcell.

Po chvíli řekl Mason:

„Mohl byste držet hlídku u některé ze střílen. Musíme střežit všechny čtyři strany. A jsme jenom tři. Mohl byste nám pomoci, aniž se dotknete pušky.“

„To nepadá v úvahu,“ opáčil Purcell pevně. „Se mnou nepočítejte. Nebudu vám pomáhat v žádném případě.“

„Cože!“ zvolal Mason vztekle. „Vy chcete zůstat neutrální? I po těch vraždách?“

No ovšem. Dokud Britové zabíjeli Tahitany, byl to *varovný příklad*. Ale když Tahitané zabili Brity, byla to vražda.

„I teď?“ rozhořčeně opakoval Mason.

Purcell se na něj díval. Nátlak, vydírání, útok na jeho city. Nic nevynechal.

„I teď,“ řekl rozhodně.

Mason sebou prudce trhl.

„To je hanebnost, pane Purcelle!“ zařval, až se to rozléhalo.

Pak zmlkl jako když utne. Zpěv rušil jeho rozhořčení.

„Ještě si o tom promluvíme.“ V jeho slovech byla nezakrytá hrozba.

Těžce se otočil na podpatcích a s Mac Leodem a Smudgem po boku vykročil po *Nor' wester st.* Po chvíli položil Purcell dlaně na Ivoinu hlavu.

„Půjdu spát.“

„Já také.“

„Já ne,“ řekla Avapuhi smutně.

Když se Adamo s Ivoou zvedli, usedla na Adamovo místo na kmeni a hleděla za odcházejícími. Jak záviděla Ivoe! Čeká dítě a její *tané* má tu nejlepší vlastnost muže: je něžný. Avapuhi prozpěvovala, hleděla na tančící ženy, ale po chvíli se cítila osamělá. Zpívala stále hlasitěji, tleskajíc do taktu rukama. Ale i tak byla sama. Vstala a šla si sednout k Vae. Neměla ji příliš ráda, ale Vaa se na ni k jejímu velkému překvapení podívala a usmála se. Možná že i ona si připadala osamělá, když se její *tané* uzavřel v domě Tahit'anů. Opírala se zády o palmu, zpívala se zavřenými ústy a v očích měla smutek. Možná že zabijí jejího *tané*. Možná mého. *Aué!* Ach my ženy! Avapuhi vzala Vau pod paží, a když viděla, že ji Vaa neodstrčila, položila jí hlavu na rameno.

Purcell s Ivoou neušli ani deset metrů, když Ivoa tiše řekla:

„Pojďme podrostem.“

Purcell se zastavil, nastražil uši a vydechl:

„Slyšelas něco?“

„Ne.“ A dodala: „Bojím se, aby na tebe nevystřelili.“

„Nevystřelí,“ řekl Purcell.

Ale i jeho se zmocňoval strach. Znovu se zaposlouchal, upřeně hledě do tmy před sebou. Nikde se nic nepohnulo, jen kokosové palmy mu šuměly vysoko nad hlavou. Za jeho zády blikaly doédoé na tržišti. Jeho černá silueta na pozadí světél byla nepochybně znamenitým terčem. Vstoupil do podrostu za Ivoou.

„Kdo myslíš, že by vystřelil?“ zeptal se tiše. „Naši?“

„Jedni nebo druzí.“

Stiskem ruky mu naznačila, aby mlčel, a bezpečně ho vedla tmou.

Když leželi na lůžku v chatrči, za zavřenými dveřmi a posuvnou stěnou jen ledabyly zajištěnou provazy, řekla Ivoa ani nepohnuvši hlavou:

„Mehani by tě nezabil. Tetahiti asi také ne. Ale Timi a Ohú.“

„A proč?“

„Jeden z nich vystřelil na Ropatiho. Buď Ohú, aby dostal Amureiu. Nebo Timi, aby Ohú dostal Amureiu.“

„A proč by zabíjeli mě?“

„Vědí, že jsi měl rád Ropatiho, a bojí se, abys ho nechtěl pomstít. Ale nejdřív zabijí Uiliho.“

„Proč Uiliho?“

„Protože z Uiliho mají větší strach.“

Zmlkla. Noc už nebyla tak docela černá, jako když se vrátili z *Blossom Square*. Štěrbínami v posuvné stěně prosvítal tu a tam měsíční jas. Když otočil hlavu, rozeznal Purcell s obtížemi Ivoinu tvář. Všechno světlo jako by se soustřeďovalo na jejím hladkém, kulatém, velikánském břiše, vystupujícím ze tmy jako chrámová klenba.

„Pořád nemohu uvěřit, že je Ropati mrtev,“ vzdychl tiše Purcell.

Ivoa mlčela tak dlouho, až myslel, že už usnula. V tu chvíli si však všiml, jak přejela dlaní po svých širokých bocích.

„Já také ne,“ řekla a její dlaň se zastavila. Pak dodala: „Ale hodně na něj myslím!“

„Proč?“

„Protože myslím na svoje dítě.“ Když Purcell nic neříkal, zeptala se:

„Je na tom něco špatného?“

„Ne, nic.“

Po chvíli pokračovala:

„Podívej! Zase mě kope!“

„Nic nevidím,“ řekl Purcell.

„Podej mi ruku.“

Přiložila si ji dlaní na břicho.

„Teď! Cítíš?“

Užasl nad silou toho úderu.

„Nebolelo to?“

„Bolelo! Trochu!“ zasmála se hrdelním smíchem, se šťastným výrazem v tváři.

Pak se přestala smát a znovu bylo ticho.

„Mnoho mužů umře, než se narodí,“ řekla změněným hlasem.

Ta slova Purcella zamrazila jako zlá předpověď. Srdce mu bušilo, v ústech měl sucho a neodpovídal. Potřeboval všechnu sílu, aby přemohl strach. Uplynulo několik vteřin. Pak se opřel čelem o Ivoino rameno a zhluboka vzdychl. Už se cítil lépe.

Ale když promluvil, byl to hlas bez přízvuku, vyčerpaný strachem.

„Možná i já.“

Byl to vzdor? Výzva osudu? Vzápětí pohrdal sám sebou za ta slova.

„Ne!“ prohlásila Ivoa s neobvyklou rozhodností, jako by tohle záleželo na ní. „Ne! Ty ne!“

„Proč ne já?“

„Budu tě chránit,“ řekla odhodlaně.

Zasmál se, ta slova ho však docela bez příčiny uklidnila. Ale cožpak Ivoa něco zmůže?

Dlouho mlčeli. Jeho strach pomalu opadával jako moře při odlivu a Purcell se znovu shledával se svými myšlenkami, jak je večer opustil.

„Proč se tančí ty tance, Ivoo?“

„K čemu pořád všechna ta ‚proč‘, ty můj *tané peritani*?“

Něžně se usmála do tmy. Och Adamo, Adamo! Nikdy se nespokojí tím, aby žil jako Tahitian. Nikdy nepozná odpočinku. Stále neklidný, stále něco hledá, chce všechno vědět a poznat...

„Proč se tančí ty tance, Ivoo?“

Pokrčila ve tmě rameny.

„A co se má dělat?“ vzdychla. „Odcházejí. Je třeba dát jim sbohem.“

„Ale proč se tančí... tyhle tance?“

Zvedl se na lokti a snažil se rozeznat její tvář.

„Nejsou žádné jiné.“

Byl zklamán. Takové vysvětlení nic nevysvětluje. Znovu nechal hlavu klesnout na lůžko.

Po chvíli zatápal rukou podél boku, aby našel Ivoinu dlaň, a usnul. Ivoa se k němu obrátila a snažila se ho rozeznat ve tmě. Adamo usínal vždycky takhle naráz, jako když zavřeš dveře.

Jakmile začal pomalu a pravidelně oddechovat, Ivoa se tiše zvedla, vyšla z domu a pod přístřeškem si vzala pušku, kterou jí půjčila Vaa.

Byla to jedna ze zbraní, jež si náčelník *Peritani* nechal doma, a Vaa jí ukázala, jak se nabíjí. Vaa věděla o zbraních všechno. Dokonce uměla i střílet. Náčelník ji tomu naučil.

Do chatrče se už nevrátila. Poodešla asi tři kroky od přístřešku, vklouzla do houštiny obrovitého kapradí, opřela se o silný stonek, položila si pušku na klín a hlídala. Přijdou-li, budou muset projít zahradou. Timi by se připlížil s pochodní v ruce, vsunul by ji mezi polena v přístřešku a pak by čekal s puškou namířenou na posuvnou stěnu. Ohú by číhal u druhých dveří. „Ba ne,“ svítila v ní naděje, „dnes v noci Ohú nepřijde. Dnes v noci měl Amureiu.“ Kdyby přišel Timi sám, byla si jista, že by ho dokázala zabít. Nechala by ho dojít až docela blízko, a než by měl čas odložit pochodeň, přitiskla by mu ústí hlavně na záda...

Seděla tu vzpřímená, ruce na pušce položené na stehnech, hlavu opřenou o stonek kapradí a čekala. Nechtělo se jí spát. Spánek ji přepadne až k ránu a pak se mu bude muset vši silou vzepřít. Čekání potrvá mnoho hodin. Bude čekat. Není sama. Je s ní dítě, které se už začíná hýbat pod srdcem. A také Adamo, spící v chatrči. Spí si, jako by ani nebyla válka. Adamo! Dokonce ani nemá pušku! Nechce nikoho zabít! Plaše se usmála do tmy. „Spi, Adamo!“ řekla, aniž otevřela rty. „Spi, můj *tané*! Spi, ty můj hezounký *tané maamaa*...“

Purcell se probudil, sotva se rozbřesklo. Ivoa se skláněla nad ním.

„Všechno je už připraveno,“ řekla s úsměvem.

Oplatil jí ten úsměv a v tu chvíli si všiml jejího unaveného pohledu. To ho znepokojilo. Jaké má kruhy pod očima! Těhotenství ji zřejmě každým dnem více vyčerpává.

„Půjdu se umýt,“ řekl.

Ranní toaletu odbýval obvykle v kůlně. Vstal, zamířil ke dveřím, otevřel, vyšel na práh a zavřel za sebou. V tu chvíli třeskla rána a kolem uší mu zafíčela kulka.

Udalo se to všechno tak rychle, že tu stál okamžik jako hloupý, oči upřeny do podrostu, nechápaje, že tu po něm kdosi právě vystřelil. Dokonce ho ani nenapadlo vrátit se do domu.

Pak se za ním otevřely dveře, Ivoina paže ho uchopila, a než se nadál, octl se v chatrči za zavřenými dveřmi, opíraje se zády o veřeje. Byl naprosto klidný.

Ivoa na něj hleděla zšedlá hrůzou a rty se jí chvěly. Náhle se zapotácela a napřáhla ruce před sebe. Zachytil ji, zvedl v náručí a odnesl na lůžko. Když ji položil, vstal, sotva lapaje po dechu. Hleděl na ni s úsměvem v očích. Za celou tu dobu nepromluvíli jediné slovo.

Znovu pokročil ke dveřím.

„Neotvírejte!“ vykřikla Ivoa.

Pohybem ruky ji upokojil a přistoupil blíž ke stěně. Kulka neprorazila těžkou dubovou fošnu a její špička z ní trčela ve výši prsou. Purcell vytáhl nůž a pokoušel se ji vyprostit. Všechno se odehrálo ve zlomku vteřiny, kdy se otočil, aby za sebou zavřel. V tom okamžiku stál ke střelci bokem a kulka ho minula o několik centimetrů. Když se teď hmoždil se dřevem, žasl nejvíc nad tím, že nic necítí. Když včera Ivoa řekla: „Mnoho mužů zemře, než se narodí,“ propadl na chvíli příšernému, panickému strachu. Nyní kolem něho přešla smrt a on necítil zhola nic.

Tu třeskl druhý výstřel. Ustoupil o krok.

„Adamo!“ vykřikla Ivoa.

Ba ne, tahle rána nebyla mířena na chatrč. Přeběhl k okénku a odvážil se vyhlédnout. Na *West Avenue* stál Baker a pátral v podrostu. Z jeho pušky se kouřilo.

Vteřinu nato zabušil kdosi na dveře. Purcell otevřel. Baker vpadl do místnosti, vleka za sebou rozcuchanou Amureiu, sotva lapající po dechu. Ivoa se zvedla, přiskočila k ní a sevřela ji do náručí.

„Vedu ji sem, abyste mi přeložil, co to vykládá!“ prohlásil hrubě a rozkazovačně.

Rysy měl ztrhané, pohled nepřítomný, mluvil přerývaně a zprudka, zuby sevřené, jen stěží se ovládaje.

„Ti mizerové zřejmě stříleli po vás,“ řekl.

„Myslím,“ opáčil Purcell.

Vrátil se ke dveřím a pokračoval v práci. Bakerův tón se mu nelíbil. Především to „po vás“ znělo nepřijemně.

„Šel jsem po pěšině s Amureiou,“ pokračoval Baker jako v horečce, „když jsem uslyšel výstřel a zahlédl, jak se cosi mihlo v podrostu. Tak jsem po tom střelil.“

Usedl na stoličku a za řeči nabíjel pušku. Amureia s Ivoou seděly na lůžku. Mlčky hleděly střídavě na oba muže. Purcell pořád ještě ryl do

dveří nožem. Starý dub, z něhož fošna pocházela, byl tvrdý jako železo. Purcell pracoval drobnými přesnými údery dlaní do střenky nože.

„Utekla dnes ráno z jejich chýše,“ řekl Baker ukazuje bradou na Amureiu. „Když Ohú spal. Šla rovnou ke mně.“

Už klidněji dodal:

„Chtěl bych, abyste mi přeložil...“

„Hned budu hotov.“

Podařilo se mu vsunout čepel do štěrbiny, kterou vyhloubil. Při druhém pokusu kulka popojela a vzpříčila se na půl cestě. Trochu jí pomohl, dlabaje kolem dokola, až kulka najednou sama vyskočila tak prudce, že spadla na podlahu. Purcell ji zvedl, obracel v rukou, pak ji přiblížil k očím a pozorně zkoumal.

„Něco zvláštního?“ zeptal se Baker.

„Ne,“ řekl Purcell a zastrčil kulku do kapsy.

Přešel ke stoličce a usedl proti Amureie. Ta bez váhání tiše vyhrkla:

„To Timi.“

„To Timi zabil Ropatiho?“

„Ano.“

„Aby tě Ohú dostal?“

„Ano.“

Purcell vzhlédl k Ivoe. Zločin z vášně, spáchaný pod pláštěm války. Malá vražda ve stínu velké. Ivoa měla pravdu.

„A ostatní souhlasili?“

„Tak.“

„Jak to ,tak‘?“

„Když Ropati padl, Mehani a Tetahiti se strašně zlobili. Ale Timi řekl: ‚Ropati měl pušku.‘ A pak ji otevřel a v té pušce byla ta věc, co zabíjí. Tetahiti řekl: ‚Je dobře.‘ A ženám řekl: ‚Naberte si vodu a jděte...‘“

Ještě štěstí, že ho nenapadlo umořit nás žízni, pomyslel si Purcell.

„A dál?“

„Pak řekl Ohú: ‚Já chci Amureiu.‘ Utekla jsem, ale Ohú umí strašně rychle běhat a tak mě dohonil, porazil mě na zem, položil mi ruku na hlavu a řekl: ‚Jsi má otrokyně.‘“

Odmlčela se a Purcell ji povzbudil pohledem, aby pokračovala.

„Uřízli jim hlavy.“

Řekla to nevzrušeně a nebylo v tom stopy nesouhlasu. Tak je to zvykem. A tím se řídili.

„A dál?“

„Rozbili jejich pušky.“

„Cože!“ trhl sebou Purcell. „Jaké pušky?“

„Pušky *Peritani*.“

„Rozbili?“ Purcell celý ožil. „Chceš říci ,otevřeli‘, a ne ,rozbili‘. Otevřeli pušky *Peritani*, ne?“

„Otevřeli, vyprázdnili a potom rozbili.“

Naznačila pohybem, jak zvedli pušku a rozbili ji o skálu. Udiveně hleděla na Purcella. To se přece rozumí samo sebou. Nejdřív zabijí nepřítel. Když ho zabijí, uříznou mu hlavu. A zničí jeho zbraň.

„Tak oni tedy rozbili jejich pušky?“ opakoval Purcell, vzrušen na nejvyšší míru.

„Ano, a předtím je otevřeli. Puška žlutého muže byla prázdná. A Mehani řekl: ‚Je mi líto, že jsem ho zabil.‘ Ale Tetahiti se rozzlobil a řekl: ‚Když *Kostr*a vystřelil na Koriho a Mehora, namířil na nás žlutý muž svou pušku.‘ A ostatní řekli: ‚Říkáš pravdu.‘“

„Tak oni rozbili jejich pušky?“

„Ano.“

„Všechny čtyři?“

„Ano.“

Ivoa nespouštěla oči z Adamovy tváře. Nechápala jeho údiv. Tahit'ané mají přece osm pušek z jeskyně, to jim bohatě stačí.

„Amureio,“ pokračoval Purcell, „jsi si tím jista? Všechny čtyři? Ani jedinou si nenechali?“

„Všechny čtyři.“ A dodala:

„To Tetahiti je rozbil. Jednu po druhé.“

Purcell strčil ruce do kapes, vstal, přešel napříč místností a vyhlédl okénkem do podrostu. Po chvíli se otočil, podíval se na Amureiu a začal si vyčítat, že v ní od chvíle, kdy vstoupila do místnosti, neviděl nic jiného než zdroj informací.

„Amureio,“ řekl laskavě a znovu usedl proti ní.

Vzpřímená, ruce způsobně na kolenou, se zarputilým, uzavřeným výrazem v tváři upírala na Purcella své jiskřící oči.

„*Tahoó*“ řekla, aniž zvedla hlas.

Opakovala pak slovo *tahoó* ještě několikrát a Purcell stále nechápal, zda očekává, že se bude mstít on nebo se hodlá ujmout pomsty sama.

„Co je to *tahoó*?“ zeptal se Baker.

„Pomsta.“

Purcell si skoro nevšiml, že ho Baker přerušil. Díval se na Amureiu. Jak se ta její tvářička změnila! Vzpomínal si, jak se po celý první měsíc jejich pobytu na ostrově procházela v podrostu, držíc se s Jonesem za ruku... A zčistajasna viděl před sebou Jonese, jeho krátce ostříhané vlasy, porcelánové oči, důvěřivý úsměv. Obraz byl tak zřetelný, že Purcell zavřel oči a celý se nahrbil. Byla to hrůza. Stejná hrůza, jako by mu někdo vrážel do břicha ledovou, rezavou ocelovou čepel. Shrbil se ještě víc, čekaje, až bolest dosáhne vrcholu a začne ustupovat. Je to odporné, nesnesitelné, říkat si: ‚Je po všem.‘ Po všem! Tahle slova přece nemají žádný smysl, když jde o člověka! Skončit může okamžik, den, práce. Ale ne lidská bytost! Ani úsměv! Ani to něžné světýlko v Ropatiho očích!

„Přeložíte mi to?“ zeptal se Baker netrpělivě.

Purcell otočil hlavu směrem k němu, chvíli na něj zíral nevida ho, a začal překládat. Překládal všechno, mechanicky, nevynechav jedinou podrobnost, ani to o rozbitých puškách.

„Zeptejte se jí,“ řekl Baker, „jestli je to už dlouho, co se jí povedlo utéci Ohúovi.“

Purcell přetlumočil jeho otázku a Amureia zvedla hlavu.

„Co by došel k banyánu a zpátky.“

„Tři čtvrti hodiny,“ řekl Purcell.

Baker vstal a s jiskřícíma očima přistoupil k Amureie.

„Amureio,“ řekl chraptivě, „chceš *tahoó*?“

„Ano!“ přisvědčila Amureia.

„*Uili tahoó!*“ pokračoval Baker a vší silou se udeřil dlaní do hrudi. „*Uili tahoó Ohú!* A ty mi pomůžeš! Rozumíš, co je to ‚pomůžeš‘? Jak se řekne ‚pomůžeš‘?“

„*Tauturu,*“ odpověděl mechanicky Purcell.

„*Tauturu Uili tahoó Ohú,*“ prohlásil Baker důrazně a plácl na pažbu pušky. „Rozumíš?“

„Ano!“

Teď vstala ona a v očích jí plála divoká radost. Baker ji uchopil za ruku, nadmul hrud, podíval se na ni šílenýma očima a řekl:

„*Amureia tauturu Uili tahoó Ohú!*“

„Ano!“ zvolala Amureia ječivě.

„Vysvětlete jí,“ obrátil se Baker horečně k Purcellovi, „že mě musí zavést ke skrýši těch lotrů a sloužit mi za návnadu.“

„Vy jste zešíle!“ zaprotestoval Purcell vstávaje. „Tohle nemůžete! Zabili by vás! A ji zrovna tak!“

„Možná že mě zabijou,“ řekl Baker s vítězným zábleskem v šílených očích, „ale nejdřív jednoho oddělám! Jednoho oddělám, Purcelle! Přísámbohu, že ho oddělám!“

„Bakere!“ zvolal Purcell.

„Nemluvte na mě, u všech d'asů!“ zařval Baker, hledě na něj s tváří znetvořenou vztekem. „Všechno je vaše vina! Všechno! Úplně všechno! Nikdy jsem vás neměl poslechnout! Kdybych byl poslal Mac Leoda tenkrát v noci při rozdělování žen ke všem čertům, nemusela být žádná válka s negry a Ropati by teď byl naživu! Můj ty Bože! To by se člověk zbláznil!“

A ustavičně se mi to mele v hlavě! Pořád se vidím, jak jsem tenkrát v noci užuž chtěl po tom skotském ničemovi skočit a vrazit mu kudlu do žeber. Můj ty Bože! Kdybych na něj byl tenkrát skočil a pořádně ho vykuchal, byl by Ropati naživu! Seděl by v tuhle chvíli pěkně doma na zápraží,“ pokračoval a z očí mu vytryskly slzy, „pořádal by svůj breakfast, Amureia by stála za ním, já bych šel kolem a řekl bych: ‚Tak co, půjdeš na *Rope Beach*, jo nebo ne?‘ Můj Bože! Jako bych ho viděl téměř očima, jak sedí za stolem, dveře dokořán, usmívá se, jak on to uměl, a napíná svaly, pitomec jeden...!“

Slzy mu stékaly po tváři a hlas mu selhal.

„Poslouchejte, Bakere!“

„Nebudu vás poslouchat!“ znovu vztekle vybuchl Baker. „Chci po vás jen jedno: abyste jí přeložil, co po ní žádám, a jestli to neuděláte, nevádí, nějak si už poradím! Vsadím se s vámi o příští hlídku, že mi porozumí! Amureio!“ křikl. „*Tahoó Ohú!*“

„Ano!“ řekla Amureia.

„*Tahoó Ohú!*“ opakoval jako u vytržení a jeho černé oči metaly blesky. „Tohle bude dnes zatracený lov, Purcelle! Tady mám vnadidlo,“ zvedl Amureinu ruku ke svému rameni, „a přísahám Bohu všemohoucímu, že tentokrát vytáhnu tučný kousek!“

Pokročil ke dveřím.

„Ale vždyť to je sebevražda!“ vrhl se k němu Purcell a uchopil ho za ramena. „Já vám v tom zabráním!“

„Pusťte mě!“ křikl Baker.

Chvilí tíše zápasili. Purcell cítil v sevřených rukou nervózní, tuhé Bakerovo tělo. Svíral ho pevně. Baker držel pravou rukou Amureiu, v druhé ručnici a bil hlavou dopředu, pokoušeje se uniknout z Purcellova sevření. Krk mu naběhl, vysunul čelist, oči mu jiskřily a celým vzezřením připomínal ohaře na šňůře.

„Pusťte mě, povídám!“ řval. „Vy jste to všechno zavinil, vy a ta vaše zatracená bible! Můj Bože, jak já vás nenávidím! A sebe taky, že jsem vás poslouchal! Podívejte se, jen se podívejte, kam jste nás dovedl s těmi svými nápady z bible! Už teď je na ostrově šest mrtvých!“

„Mějte rozum!“ křičel Purcell, zoufale se mu věše na ramena. „Musíte mě vyslechnout, ať chcete nebo nechcete! To je přece šílenství, co se tu chystáte udělat! Nemám prostě slov! Docela sám! Sám na čtyři! Určitě vás zabijí!“

„Co na tom,“ zařval Baker, „na to já kašlu!“

Ani ho nenapadlo pustit Amureiu a uvolnit si tak druhou paži. Jenom zuřivě otáčel hlavou a trupem zleva doprava, aby se vyprostil z Purcellova sevření.

„Pusťte mě,“ křičel.

„A co Amureia!“ naléhal Purcell. „Nemáte právo jí takhle využít! Pomyslete jen, co s ní udělají, až vás zabijí!“

„A proč by měla žít?“ řval Baker. „Ropati je mrtvý!“

„Bakere!“

„Můj Bože! Pusťte mě, Purcelle! Neposlechnu vás!“ Doslova ho proklál nenávisným pohledem. „Ten klouček umřel jenom proto, že jsem vás poslouchal!“

„To je příšerné, Bakere, co jste tu teď...“

„Nechte mě, povídám!“

Baker pustil Amureinu ruku a začal pěst. Purcell se pokusil uhnout, ale bylo už pozdě. Ucítil strašlivý náraz do hlavy, zapotácel se, zavrával do zadu a stěna chatrče, spěchající mu vstříc, ho udeřila do šíje.

Teď ležel na podlaze, jeho duch se vznášel v jakési bílé vatě, nic ho nebolelo, jenom cítil, jak mizí kamsi pozpátku jako utopenec. Otevřel napůl oči. Všechno se vznášelo v bělavém kouři, jehož chumáče se mu

míhaly před očima. Chtěl vidět, vidět! Pokusil se zamrkat, ale to vyžadovalo obrovské úsilí a oči se mu přesto zavřely. Zavřely, otevřely, zavřely, otevřely... Žádný cvik mu nikdy nepřipadal tak vyčerpávající. Mrkal bez ustání, mlha pomalu řídla, kdosi mu nadzvedl šíji a jeho tvář spočinula na čemsi hebkém a vlahém. Bělavou clonou proniklo trochu světla, objevila se nezřetelná tvář. A rázem se mu zatočila hlava, čelist ho začala bolet, nebyl s to myslet. Oběma rukama se křečovitě chytil Ivoinych ramen a podařilo se mu posadit. Teď tu seděl na podlaze, podpírán Ivoou, a bylo mu nanic... Netrvalo však ani vteřinu, v hlavě se mu prudce rozsvítilo a rázem se s ledovou jasností rozpomněl na všechno.

„Bakere!“ zvolal zoufale.

Sám se podívil vlastnímu hlasu. Byl slabounký, bezpohlavní, skoro mu připadal k smíchu. Žádná odpověď. Přinutil se pohnout hlavou. Čelisti mu projela prudká bolest a jeho pohled nesmírně pomalu obešel celou místnost. Před ním zely dokořán otevřené dveře chatrče a za nimi džungle.

„Bakere,“ opakoval zmateně.

Hlava mu znovu klesla na Ivoino rámě a jeho hrud' se vzedmula hlubokým vzdechem. Rameno pod jeho tvář zvlhlo.

„Adamo,“ šeptla Ivoa něžným zpěvavým hlasem.

Kolébala ho, svírajíc černými pažemi bílé tělo svého světlovlasého *tané*. *Maamaa*. *Peritani maamaa*. Timi zabil Ropatiho a Uili mlátí Adama. *Aué*, válka řadí jako nemoc a všichni muži jsou *maamaa*. Ó Adamo, ty jediný jsi dobrý, říkala si. A byla v tom všechna vřelost, již byla schopna.

„Pomoz mi, Ivoo,“ řekl Purcell.

Pomohla mu postavit se. Cítil se nejistý, slabý, zavrával a musel se opřít pravicí o stěnu.

„Půjdu se umýt,“ dodal, snaže se vši silou, aby jeho hlas zněl pevně.

„Počkej chvíli.“

„Ne,“ řekl se sklopenou hlavou. „Půjdu tam hned.“

Odtáhl ruku od stěny, vrávoravě přešel místností, vyšel do zahrady a zmizel v přístavku.

Sotva se dal trochu do pořádku, objevila se Ivoa.

„*Iore iti*²⁰ přišel,“ řekla tiše a ukázala směrem k domu. „Ptá se po tobě. Má pušku.“

Purcell svraštil obočí.

„*Iore iti*?“

„Měj se na pozoru. Nelíbí se mi, jak se dívá.“

Purcell bez hluku obešel dům a proklouznuv podél posuvné stěny nahlédl dovnitř dřív, než vešel. Smudge stál před vchodem zády k němu. Pušku neměl na řemeni, ale držel ji v rukou. Purcell byl bos. Tiše vystoupil po dvou dřevěných schůdkách a octl se v chatrči, sotva dva kroky od Smudge.

„Smudgi,“ oslovil ho polohlasem.

Smudge se celý rozklepal, otočil se s očima rozšířenýma hrůzou, svíraje pušku na prsou.

„Nu tak,“ řekl Purcell chladně, nespouštěje ho z očí, „co chcete?“

Smudge pomalu popadal dech.

„Mason a Mac Leod s vámi chtějí mluvit,“ řekl, ceně zuby.

Nos vystrčil dopředu, oči se mu v důlcích leskly jako černé kuličky a v tónu jeho slov se prapodivně mísila nestydatost a strach. Třebaže tu Purcell stál s holýma rukama, způsob, jakým se mu přiblížil za zády, na Smudge zapůsobil.

„Vyřídil byste Masonovi a Mac Leodovi, aby se obtěžovali ke mně?“ řekl Purcell po chvíli. „Někdo po mně dnes ráno střelil. A tak vůbec netoužím procházet se po ostrově.“

„Vy jste mi asi nerozuměl,“ uchechtl se zlostně Smudge. „Mám rozkaz přivést vás do domu Tahit'anů. Nemá smysl, abyste si tu přede mnou hrál na pána, Purcelle. Povídám vám, že mám svoje rozkazy.“

„Rozkazy?“ zvedl Purcell obočí.

„Mám rozkaz přivést vás, ať budete chtít nebo ne.“

Purcell se na něj díval. Dostal Smudge skutečně takový rozkaz, nebo si ho právě vymyslel?

„Věru nevím, jak byste to chtěl udělat,“ odtušil klidně. „Mně tady nemá nikdo co rozkazovat. Přejí-li si se mnou Mason a Mac Leod mluvit, přijmu je. Ale odtud se nehnu.“

²⁰ Malá krysa.

„Nepřejí si s vámi mluvit,“ vzpřímil se Smudge vítězně. „Chtějí vás soudit. Neplet’te se, Purcelle. V tuhle chvíli už nejste na svobodě. Jste můj zajatec. A jestli se pokusíte o útěk, tak vás zabiju.“

Jeho tvrdá očka vyzařovala takovou nenávist, že Purcell na okamžik propadl panice. Dal ruce za záda a pevně je stiskl. Hlavně neztratit klid a všechno si promyslet.

„Z čeho mne viní?“ zeptal se beze spěchu.

„Ze zrady.“

„Nic víc?“

Řekl to ironicky, ale i jeho vlastním uším zněla ta ironie falešně. Po chvíli se Smudge zeptal:

„Tak půjdete?“

Purcell zaváhal, pak se podíval Smudgeovi do očí, všiml si, jak se chvěje, odhaluje přitom zuby, a pochopil. Půjde-li s ním, nedojde živý do domu Tahit’anů.

Ustoupil o dva kroky, uchopil stoličku, usedl a rukou za svými zády ji pevně sevřel. Dlaně měl mokré potem.

„Slyšel jste,“ řekl. „Nehnu se ze svého domu. Jděte a vyříd’te Masonovi a Mac Leodovi, ať přijdou sem.“

Uplynula celá vteřina, než Smudge odpověděl, rezavě, falešně:

„Půjdete se mnou, Purcelle, nebo vás zabiju jako psa.“

Zároveň zvedl pušku k rameni a zalícil. Purcell se nahnul dopředu, neznatelně se nadzvedl ze stoličky, kterou za zády ještě pevněji stiskl. Jedna možnost proti stu. Sotva jedna proti stu.

„Zabijete-li mě v mém vlastním domě,“ podíval se upřeně Smudgeovi do očí, „pak na mou duši nevím, jak budete moci tvrdit, že jsem se pokusil o útěk.“

„Se mnou si nedělejte starosti,“ řekl Smudge.

Ruce se mu chvěly na pažbě. Drží všechny trumfy, a přece cosi neklape. Když vystřelí na toho zkurvysyna, druzí dva mu to vyčítat nebudou a on dostane Ivou. Prst se mu třásl na kohoutku, měl šílenou chuť stisknout, ale ne, nejde to, ten ničema Purcell je příliš klidný, něco tu neklape, někde se v něm usadil strach. Tiskl svůj velký nos k pušce, cítil nebezpečí ve vzduchu a celý strnul, krvelačný a opatrný jako krysa na pokraji díry, připravená právě tak zaútočit jako prchnout.

„Bojíte-li se, že uteču,“ řekl Purcell, „zůstaňte tu se mnou a pošlete někoho pro Mac Leoda a pro Masona.“

„K tomu, abych popravil zrádce, je nepotřebuju,“ zavrčel Smudge.

Ale nevystřelil. Purcell křečovitě svíral stoličku rukama a opakoval si: Mluvit, mluvit musím, jestli nebudu mluvit, vystřelí. Avšak vteřiny ubíhaly a jemu přes všechnu snahu nenapadalo, co by řekl.

Ticho nabylo náhle abnormální intenzity. Na sluncem zalité podlaze se objevil stín. Rostl, byl delší a delší. Purcell se ohlédl. Na prahu stála Ivoa a mířila puškou na Smudge.

„Ivoo!“ zvolal Purcell.

Smudge odtrhl hlavu od pušky a zesinal. Stále ještě mířil na Purcella, ale puška se mu trhavě třásla v rukou a jeho černá lesknoucí se očka jako knoflíky od bot hleděla s hrůzou na Ivou.

„Ivoo!“

„Řekněte jí, ať nestřelí, poručíku!“ Hlas se Smudgeovi vzpříčil v hrdle.

Purcell k němu spěšně přistoupil, uchopil jeho pušku za hlaveň a zvedl ji. Stál nyní příliš blízko Smudge, aby Ivoa mohla vystřelit.

„Dejte mi tu pušku,“ řekl suše.

Smudge uposlechl, pak se otočil na podpatku, aby byl zády ke dveřím, a zhluboka vydechl. Purcell stál teď mezi ním a Ivou, ale jeho se nebál, třebaže byl ozbrojen.

Mlčeli. Purcell se podívil, že Smudge je tak blízko u něho, hrud' div ne přilepenou k hlavní pušky, kterou držel v ruce.

„Nebojíte se, že vystřelím?“ zeptal se polohlasem.

V každém svalu cítil nesmírnou únavu a nejraději by se byl posadil.

„Ne,“ odpověděl Smudge, uhýbaje pohledem.

„Proč?“

„To není váš způsob.“

Po chvíli poznamenal Purcell nezvýšeným hlasem:

„Hnusíte se mi.“

Ale vlastně to ani nebylo pravda. Neměl dost sil na to, aby cítil zlobu. Nohy se pod ním třáslly a myslel jenom na to, jak by si sedl.

„Tohle je moje puška,“ řekl zničehonic Smudge.

Napůl prosil, napůl hrozil, jako klouček, kterému starší bratr sebral hračku.

Purcell zvedl zbraň, vystřelil směrem ke střeše a beze slova ji vrátil Smudgeovi. Ve stropě spleteném z listí nastalo po výstřelu horečné hemžení. Drobné ještěrky prchaly na všechny strany. Purcell přimhouřil

oči, ale nebyl s to je rozeznat. Žaludek měl těžký, v hlavě pusto, připadal si jako zbitý.

„Děkuju,“ řekl Smudge.

Všechno bylo naprosto neskutečné. Smudge ho div nezavraždil a teď mu děkuje jako děcko.

„*Iore iti*,“ ozvala se Ivoa.

Stála na dva kroky od nich, pušku pod paží, tvář nehybnou jako maska. Smudge se zachvěl, jako by mu dala políček.

„Poslyš, *Iore iti*,“ opakovala Ivoa.

Upřela na něj své modré oči a pronesla anglicky, nesmírně pomalu, jako by učila dítě úloze:

„*Tou kill Adamo. Me kill you.*“

Smudge se na ni díval, celý bledý, rty měl suché, jako by ho uhranula. Když neodpovídal, opakovala Ivoa beze stopy zlosti či hněvu, jako by oznamovala cosi všeobecně známého a pokoušela se vtlouci mu to do hlavy:

„*You kill Adamo. Me kill you. Understand?*“

Smudge si olízl rty.

„*Understand?*“ opakovala Ivoa.

Přikývl.

„Můžete jít,“ řekl Purcell unaveně. „A Masonovi a Mac Leodovi řekněte, že je čekám.“

Smudge si přehodil pušku přes rameno a odešel ani se neohlédnuv, maličký, shrbený, ubohý, jedno rameno výš než druhé. Purcell se opřel o pažení dveří a zhluboka vdechl. Měl takový pocit hnusu, až mu z toho bylo špatně.

Ohlédl se. Také Ivoa hleděla přes jeho rameno za vzdalujícím se Smudgem.

„Neodvážila jsem se vystřelit,“ řekla s lítostí v hlase. „Bála jsem se, že ho chybím a on tě zabije.“

Purcell užasl nad výrazem jejích očí. Nepoznával ji. Byla to najednou jiná žena.

„Odkud máš tu pušku, Ivoo?“

„Půjčily mi ji.“

„Kdo?“

mlčela, hledíc mu upřeně do očí, a čekala. Bylo to poprvé, co byli muž a žena, že mu odepřela odpověď.

„Dej mi ji.“

Zavrtěla hlavou. „Nu tak, dej mi ji,“ natáhl paži.

Znovu zavrtěla hlavou a uskočila tak svižně, že se toho v jejím stavu nenadál.

„Dej to sem!“ vybuchl a pokročil směrem k ní.

Rázem byla z dosahu, vyběhla z chatrče a zmizela v zahradě.

„Ivoo!“

Stálo ho velké úsilí, aby vyběhl za ní. Nohy ho sotva nesly. Zahnul za roh, doběhl k přístavku, ale tam nebyla.

„Ivoo!“

Obešel dům a zase se vrátil tam, odkud vyšel. Zdálo se mu, že zaslechl šustit listů v ibiškovém houští vzadu v zahradě. Rozběhl se tam, ačkoli měl nohy jako z huspeniny. Nic, ani hnutí. Obešel houští a vnikl do obřího kapradí. Znovu volal Ivou, ale vlastní hlas mu připadal slabý, jakoby přiškrčený. Všude kolem jenom neproniknutelné zelenavé šero. Zatajil dech a naslouchal. Nic se nepohnulo.

Klesl tedy na kolena a opíraje se rukou o mech natáhl se, jak byl dlouhý, na záda. Čelist ho bolela, svaly měl jako zbité únavou, zmocňovala se ho příšerná slabost, a jakmile zavřel oči, začala se mu točit hlava. Otevřel je tedy, ale nic se nezměnilo. Opatrně se překulil na bok a začal dlouze a pravidelně dýchat. Dlouhé minuty tak zápasil s nevolností, ale jen stěží se mu dařilo ji zadržet. Nakonec nestačil, nevydržel a podlehl. Naklonil se kupředu, škytavě zvracel a zase klesl nazpátek. Vzduchu jako by náhle ubylo, oči se mu zamžily a měl příšerný pocit, že umírá.

Když opět přišel k sobě, stékal mu pot po tvářích, po těle, po nohou. Pak ho náhle ovanul vánek a zaplavil ho pocit báječné svěžesti. Plul po vodě, lhostejný, odevzdaný, dokonce ani nehýbaje rukou. Vdechoval život dlouhými doušky, šťastný až do morku kostí, šťastný, bezvládný, šťastný... Čas plynul. Žije, cítil, že žije, bylo to báječné žít. Opakoval to nahlas: báječné, báječné, báječné. Vtom však jako by se někde cosi roztrhlo, prudkým trhnutím napjal nohy, jako by padal do prázdna, a pomyslel si: Za chvíli tu budou, to nejhorší mě teprve čeká.

Purcell se vyhnul ibiškové houštině a kráčel stromořadím, oči upřeny dovnitř domu. Byli tam všichni tři, seděli, pušky mezi nohama, jako na divadle, nehybní jako herci v okamžiku, kdy se zvedá opona. Mac Leod zády k hlavním dveřím, Mason se Smudgem po obou stranách posuvné

stěny. Uprostřed místnosti prázdná stolička. Moje místo, napadlo Purcella. Lavice obžalovaných.

Zvolnil krok. V jejich vzezření nebylo nic neobvyklého. Mason tu seděl upjatý od hlavy až k patě, v botách a s nákrčníkem, klobouk u nohou. Mac Leod měl své bílé tričko, Smudge byl polonahý, jenom v kalhotách, pravé rameno výš než levé, vpadlou hrud porostlou prošedivělými chloupky.

Purcell kopl bosou nohou do kamínku před sebou. Oči všech tří mužů se skoro současně obrátily směrem k němu a Purcell se podívil, jak byl ten jejich pohled bezvýrazný. Jejich tváře byly prázdné, neosobní, nebylo v nich nic lidského. Hlavy soudců, napadlo Purcella, a po zádech mu přeběhl mráz.

Zrychlil krok, vystoupil po schůdcích a zamířil k prázdné stoličce. V tu chvíli mu bylo všechno jasné. Stolička stála ve středu místnosti a tři muži se usadili kolem dokola, aby znemožnili obžalovanému útěk. Rozhodují o mně už jako o věci, řekl si Purcell znechuceně.

„Posad'te se, pane Purcelle,“ pravil Mason velitelsky.

Purcell si užuž sedal, ale náhle se znovu napřímil. Je přece doma. A nikdo mu nebude rozkazovat v jeho vlastním domě. Uchopil stoličku, odsunul stěnu a postaviv jednu nohu na stoličku naklonil se ven, pravou ruku v kapse, levou se opíraje o koleno.

„Pane Purcelle,“ prohlásil Mason, „stalo se cosi velice vážného: vaše manželka ohrožovala Smudge puškou.“

„Přesně tak,“ odvětil Purcell. „Smudge na mne mířil a nebýt Ivoy, byl by mne zavraždil.“

„To není pravda!“ zaječel Smudge. „Nechtěl jít se mnou, kapitáne! Hrozil jsem mu, ale nechtěl jsem vystřelit.“

Mason zvedl ruku.

„Nechte domluvit, Smudgi. Odkud byla ta puška, pane Purcelle?“

„To nevím.“

„Tak já vám to povím: ukradli mi ji.“

„Ukradli!“

„Ukradli, pane Purcelle. Je to jednoduchý počet. Na *Blossomu* bylo jedenadvacet pušek: z toho osm francouzských, ty jsou v tuto chvíli v rukou negrů. A třináct anglických, které jsme po příchodu na ostrov rozdělili následovně: jednu Huntovi, jednu Bakerovi, jednu Johnsonovi,

jednu Jonesovi, jednu Smudgeovi, Whitovi dvě, Mac Leodovi dvě a mně čtyři. Vy jste neměl žádnou.“

„Správně.“

„Počítáme-li čtyři anglické pušky, o které jsme přišli při výpravě pro vodu, mají Britové v tuto chvíli už jenom devět pušek: Baker jednu, Mac Leod dvě, Smudge jednu a já čtyři, a k tomu druhou pušku Whitovu, což je dohromady pět. Všeho všudy, opakuji, všeho všudy devět pušek, z toho tři tady, jednu má Baker a pět, řekl jsem pět, pět je v záloze v domě Tahit'anů, kde je střeží paní Masonová, která se, což bych rád poznamenal, chovala od začátku nepřátelství přímo obdivuhodně a v níž mám naprostou důvěru.“

Dával si na čas.

„Pane Purcelle, po Smudgeově hlášení jsem okamžitě spočítal pušky svěřené paní Masonové a našel jsem toliko čtyři. Paní Masonova byla velice sklíčena a prohlásila, že nikomu žádnou zbraň ani nedala, ani nepůjčila. Protože v ní chovám naprostou důvěru, vyvozují z toho, že kdosi využil chvilkové nepozornosti paní Masonové a pušku jí ukradl. Pane Purcelle, ptal jste se své ženy, odkud je ta puška?“

„Ano.“

„Nu a?“

„Nechtěla mi to povědět.“

„Však měla proč!“ prohlásil Mason vítězně.

Když Purcell mlčel, pokračoval:

„Pokusil jste se alespoň jí pušku odebrat?“

„Ano. Ale nepodařilo se mi to. Utekla.“

„Utekla!“ zvolal Mason. „Utekla, pane Purcelle! A vy jste ji nepronásledoval!“

„Ale ano, jenomže se ukryla v džungli.“

„Pane Purcelle!“ zvolal Mason rudý zlostí, „komu tu chcete vykládat, že mladý svižný muž jako vy nedokáže dohonit ženu – a k tomu, jak bych to řekl...zkrátka, ženu, která čeká dítě...“

„Říkám vám čistou pravdu,“ poznamenal suše Purcell. „Nenutím vás ovšem, abyste mi věřili.“

Ticho trvalo dobrou vteřinu. Mason se naklonil kupředu a řekl, upíraje na Purcella své šedomodré oči:

„Nevím, uvědomujete-li si závažnost každé své odpovědi. Avapuhi nám vzkázala po Omaatě, že Baker odešel s Amureiou do džungle, aby

nastražil léčku Ohúovi. To je samozřejmě šílenství. Každý ví už teď, jak to skončí: Baker Ohúa nedostane, ale docela určitě bude zabit. Výsledek: o jednu hlavě méně na naší straně.“

Purcell stiskl rty a Mason se sám zdál náhle překvapen ohavností toho, co řekl.

„Nu samozřejmě,“ pokračoval, „velice by mne mrzelo, kdyby se Baker dal zabít. Ale fakta jsou fakta: s ním ztrácíme i další pušku. Dnes ráno jsme jich měli devět. Odečteme-li tu, co mi ukradli, zbývá osm. Osm bez Bakerovy: sedm. Sedm pušek, pane Purcelle! Sedm proti třinácti v rukou negrů.“

„Třinácti?“

„Osm francouzských, k tomu čtyři pušky výpravy, která šla pro vodu, a teď Bakerova.“

„Mýlíte se,“ řekl Purcell. „Pušky těch, co šli pro vodu, domorodci rozbili.“

„Rozbili!“ zvolal Mason a pohlédl na Mac Leoda. „Rozbili, pane Purcelle! Tomu se ani nechce věřit!“

Purcell vstal.

„Jestli mi nechcete věřit, kdykoliv otevřu ústa, zdá se mi docela zbytečné odpovídat na vaše otázky.“

„Rozbili!“ opakoval Mason, jako by ho neslyšel. „Ale ženy, které byly s nimi, o tom nic neříkaly.“

„Odešly, jakmile se to stalo. Tohle vím od Amurei.“

„Škoda že váš jediný svědek je nedosažitelný,“ zavrčel Mason kysele, „ale odpovídá-li to skutečnosti...“

„Odpovídá to skutečnosti!“ vykřikl Purcell vztekle. „Plavil jsem se po vašem boku osmnáct měsíců a nikdy jsem vám neposkytl příležitost pochybovat o mém slovu. Navíc jste v mém domě, a dokud tu budete, byl bych vám velice zavázán, kdybyste přestal naznačovat, že lžu.“

Znovu nabral dech. Když to všechno na Masona vyklopil, bylo mu mnohem lépe.

Všichni mlčeli. Smudge si docela nestydatě prohlížel vlastní nohy. Mac Leod tu seděl, umrlčí lebku dokonale nehybnou, oči upřeny k horám. Zakláněl se na stoličce, houpaje se na dvou nohách, zády opřen o dveře. Mason byl šarlatově rudý.

„Uklidněte se laskavě, pane Purcelle,“ řekl s nepopsatelným výrazem mravní převahy. A protože Purcell nabíral dech k odpovědi, dodal,

obraceje se k Mac Leodovi: „Odpovídá-li to, co nám tu Purcell říká, skutečnosti, byl bych tím velice potěšen. Znamenalo by to, že bojujeme s negry rovnými zbraněmi. Nemáme už početní převahu. Proto je velice důležité, aby naše palebná síla nebyla nižší než síla nepřítele.“

Když skončil, Mac Leod vážně kývl hlavou na znamení souhlasu. Purcell sklouzal pohledem z jednoho na druhého. Nevycházel z údivu nad tím, jak důležitě se oba tvářili: jako dva velitelé armády.

„Vraťme se k té pušce, pane Purcelle,“ pokračoval Mason zvysoka. „Je vám známo, jak k ní vaše žena přišla?“

„Ne.“

„Máte představu, k čemu jí hodlá použít?“

„Ano.“

„Povězte nám to, prosím.“

„Vzhledem k tomu, že jediný na ostrově nejsem ozbrojen, považovala zřejmě za svou povinnost mne chránit.“

„Chránit vás před kým?“

„Před oběma bojujícími tábory.“

„V táboře negrů vám tedy někdo chce škodit?“

„Ano.“

„Kdo?“

„Timi.“

„Proč?“

„Zabil Jonese a bojí se, že ho budu chtít pomstít.“

„A v našem táboře?“

Purcell se ledově usmál.

„Odpověď na tuhle otázku přenechám vám.“

„Hm!“ zahučel Mason a pokračoval:

„Umí vaše žena střílet?“

„Ne,“ odpověděl Purcell. Vzápětí se však opravil: „Vlastně nevím.“

„Řekl jste ‚ne‘ a pak jste se opravil,“ poznamenal Mason podezíravě.

„Proč?“

„Ivoa se mohla docela dobře naučit střílet bez mého vědomí. Když mířila na Smudge, držela zbraň naprosto podle předpisů.“

Purcell sklopil oči. Bude lépe, nedoví-li se Smudge, jak se Ivoa bála, že ho chybí na vzdálenost tří metrů.

„Kdo by ji tomu naučil?“ zeptal se Mason nervózně.

„Už jsem vám řekl, že nevím.“

Po chvíli začal Mason znovu:

„Domníváte se, že se se svou ženou opět shledáte?“

„Ne. Nemyslím.“

„Proč?“

„Ví dobře, že kdyby se vrátila domů, vzal bych jí zbraň.“

„Co podle vašeho mínění udělá?“

„Zůstane v džungli a bude pozorovat lidi, kteří se ke mně přiblíží.“

Smudge byl najednou celý nesvůj a Mac Leod se podíval na Masona.

„Mám pocit,“ řekl Mason, „že kdybyste se chtěl trochu namáhat, našel byste ji.“

„Myslíte?“ Purcell ukázal rukou směrem k džungli. „Jděte ji hledat sám, domníváte-li se, že se vám to podaří.“

Smudge se podíval směrem, kterým mířila Purcellova paže, zbledl a couvl i se stoličkou tak, aby byl kryt posuvnou stěnou.

„Mám k vám ještě další otázky,“ prohlásil vážně Mason.

Purcell se napřímil.

„Já mám také několik otázek. Chcete mne snad soudit?“

„Ano.“

„Z čeho mne viníte?“

„Ze zrady.“

Purcell se na něj podíval a náhle ho zaplavil pocit bezmocnosti. Tahle hranatá, zarputilá, zbedněná hlava... Cožpak je vůbec možné do ní něco vtlouci?

„Tak vy jste mými soudci,“ řekl Purcell trpce a přešel je pohledem. „Všichni tři?“ zeptal se, povytáhnuv obočí.

„Ano.“

„Předpokládám, že po projednání rozhodnete hlasováním, jsem-li vinen čili nic.“

„Ano.“

„V tom případě jednoho ze svých soudců odmítám.“

„Kterého?“

„Smudge.“

Smudge sebou trhl a vzhlédl k Purcellovi. V jeho očích byla obava i vztek.

„Proč?“ zeptal se Mason.

„Pokusil se mne zavraždit.“

„Pane Purcelle,“ řekl Mason, „přikázal jsem Smudgeovi, aby vás přivedl po dobrém nebo násilím. Jestliže na vás namířil, pak ho, myslím, můj rozkaz omlouvá.“

„O tomhle nemluví,“ odpověděl Purcell, pokrčiv nohu, již se opíral o stoličku, a nakloniv se kupředu. „Dnes ráno na mne kdosi vystřelil. Kulka uvázla ve dveřích mé chatrče. Vyňal jsem ji.“

Sundal nohu ze stoličky, vyňal kulku z kapsy a přešel místnost, aby ji podal Masonovi. Všichni na něj upřeně hleděli.

„Sám jistě poznáte,“ pravil odsekávaje slova, „že je to kulka anglická...“

„Nechápu,“ řekl Mason.

„To je lež!“ zařval Smudge skoro současně.

Purcell ukázal rukou na Smudge.

„Podívejte se na něj, kapitáne! Ten pochopil! Už pochopil! Tahit'ané mají francouzské pušky! To znamená, že nemohl vystřelit Tahit'an!“

„To je lež!“ zařval Smudge a na jeho čele se objevily krůpěje potu.

„Mlčte přece, Smudgi,“ řekl Mason.

Obracel kulku mezi prsty, zřejmě nevěda kudy kam.

„Je to skutečně anglická kulka,“ potvrdil po chvíli. „Nechápu však, proč by Smudge usiloval o váš život.“

„Má zálusk na Ivou.“

„Chcete tím říci, že se vás Smudge pokoušel zabít, aby si mohl vzít... vaši ženu?“

„Přesně tak,“ potvrdil Purcell. „Počítá ovšem špatně. Kdyby se mi totiž něco stalo, dlouho by mne nepřežil.“

Úkosem pohlédl na Smudge. Ten seděl na stoličce, bledý jako hromádka neštěstí. Mac Leod se tiše chechtal.

„Vůbec téhle historii nerozumím,“ prohlásil Mason upjatě. „Proč by Smudge usiloval o cizí ženu. Je přece ženatý.“

Purcell se na něj podíval. Byly oblasti, v nichž starý dosahoval neprobadatelných hlubin nevinnosti. Ale byla to skutečně nevinnost?

„Proč zabil Timi Jonese?“ řekl Purcell po chvíli.

„To je něco jiného,“ namítl Mason povýšeně. „My jsme Britové. My nejsme divoši.“

„Věřte mi,“ opáčil Purcell, „i v Británii jsou lidé, kteří dovedou zabít souseda, aby si přivlastnili jeho ženu.“

Mason zrudl, odvrátil hlavu a řekl rozpačitě a podrážděně:

„Nevím, jaký prospěch plyne z takových úvah. Mně připadají naprosto nemravné.“

„Já vám povím, co si o tom myslím,“ ozval se náhle Mac Leod, jako když táhne těsto. „To je všechno román, který drží jenom na té povídačce, že negři rozbili pušky, které vzali těm, co šli pro vodu. A od koho je tahle povídačka? Od Purcella. A od koho ji prý má? Od Amurei. A kde je Amureia? V džungli. Zkrátka: tvrdí to jediný Purcell a to není žádný důkaz. A teď, předpokládejme, že negři vůbec nic nerozbili, Timi si pěkně vzal jednu anglickou flintu a šel si udělat terč z Purcella, až otevře ráno dveře...“

Purcell se po něm zuřivě podíval. Ještě před okamžikem se Mac Leod chechtal při pohledu na Smudge, a teď mu spěchá na pomoc.

„Nezapomínejte na jedno,“ opáčil suše. „Pro Timiho by bylo příliš riskantní postavit se na kraj džungle proti mému domu a střílet na mě za bílého dne. Aby se dostal nazpátek, musel by přejít *East Avenue* a *West Avenue*. Neměl by naprosto žádné krytí.“

Tento taktický argument zřejmě zapůsobil na Masona.

„Na tomhle něco je,“ přikývl, hledě na kulku, „a také není dost jasné, proč by Timi měnil zbraň. Francouzské pušky jsou výtečné. A lehčí než naše.“

Na několik vteřin se zamyslel, pak zvedl hlavu a podíval se na Purcella.

„Ale nakonec jsou to všechno jenom domněnky a nic jste Smudgeovi nedokázal. Vzhledem k tomu jsem se rozhodl nevyhovět vaší námitce.“

Jeho hlas zněl pevně, ale bylo zřejmé, že incident jím otřásl. Purcell natáhl ruku a Mason mu kulku vrátil.

„Neptám se vás,“ řekl Purcell obraceje se k němu zády a kráčeje ke stolu, „zdali byl Smudge dnes ráno s vámi, když jste zaslechli výstřely. Nerad bych vás uváděl do nepříjemné situace.“

Zvedl ze stolu trs banánů, jeden si vybral, utrl a začal loupat. Napůl se posadil na stůl, byl klidný, naprosto se ovládal a opět hleděl zpříma na Masona. Brada ho při řeči trochu bolela, ale po nevolnosti nebylo už ani stopy.

„Smudge s námi nebyl,“ odvětil Mason po chvíli přemýšlení.

Purcell kývl hlavou směrem k němu.

„Jsem vám zavázán, že to uznáváte,“ pravil a přestal loupat banán. „A neméně jsem vám zavázán, že jste připustil, že jsou tu alespoň

domněnky svědčící proti Smudgeovi. Poněkud mě však udivuje, jak se po tom všem můžete domnívat, že Smudge má dostatek mravní autority pro úlohu soudce.“

Mac Leod se ani trochu nenudil. Že má ale hubu, ten archanděl Gabriel! Jak zahnal starého do úzkých s tou svou historií o anglické kulce! Mac Leod přimhouřil oči a s lítostí vzpomínal na dobu, kdy měli shromáždění a archanděl Gabriel mu dělal opozici. Bůhví, že to nebyla otrava! Samé kličkování, pořád musel být ve střehu – ach, to byly časy! A tihle zatracení negři všechno zpackali! Stiskl čelisti, až to zabolelo. Zatracení zkurvysyni, pomyslel si vztekle. Ale jeho kůži nedostanou! Ach ne, kůže syna jeho vlastní matky, to není nic pro ně! To tedy ne! On se z toho dostane! Možná jediný! Jediný ze všech, bílých i černých. Jediný ze všech těch zatracených čubčích synů! Ostrov bude můj, blesko mu hlavou v náhlém záchvatu radosti. Nadmul hrud', otevřel oči dokořán a hleděl k hoře na obzoru. Můj ty bože, říkal si, ostrov bude můj!

Čím déle trvalo ticho, tím nepříjemněji se Mason cítil. Smudgeova nepřítomnost ve chvíli, kdy padl výstřel, ho definitivně přesvědčila, ale svoje rozhodnutí už změnit nemohl a přitom cítil, nakolik to oslabilo jeho pozici. Zároveň mu Purcellův postoj naháněl takový strach, že se to ani nedá povědět. Ještě nikdy neviděl, aby se obžalovaný posadil na stůl a jedl tváří v tvář svým soudcům banán. Byla to očividná neslušnost. Na druhé straně však je Purcell ve svém domě. Je to koneckonců jeho stůl a jeho banán, na jedno i na druhé má právo, proti tomu se nedá nic namítat. Poprvé v životě se v Masonovi srážela úcta k formám s úctou k vlastnictví a výsledný náraz ho nutil mlčet.

Purcell se zakousl do druhého banánu. Nedělal to naschvál. Nevolnost v kapradí mu před chvílí vyprázdnila žaludek. Měl hlad. Zároveň však cítil vteřinu za vteřinou, co se děje v Masonově nitru, a bavil se tím navzdory nebezpečí, které mu hrozilo. Bylo zřejmě obtížné obvinít z velezrady člověka, který sedí zadkem na stole a polyká banán. Tak vážné obvinění vyžaduje daleko větší obřadnost. To je komedií, myslel si Purcell. Jak si lidé potrpí na vnější zdání a na všechno, co jim dává moc nad ostatními! V tuhle chvíli by byl Mason nejraději, kdyby měl na hlavě černý závoj a soudcovskou paruku, aby mne mohl odsoudit k smrti.

Purcell si otřel prsty do kapesníku, přešel místnost, usedl na stoličku pro obžalovaného, pohodlně se opřel o stěnu a díval se na Masona.

„Pane Purcelle,“ řekl Mason bez meškání, „od svého příchodu na ostrov jste budil dojem, že stojíte na straně negrů proti svým krajanům.“

Purcell zavrtěl hlavou.

„Hájil jsem zájmy Tahit'anů, protože byly ohroženy, vážně ohroženy; a nejenom jejich zájmy. Byla urážena jejich důstojnost. Stejným způsobem bych byl hájil zájmy i důstojnost svých krajanů.“

„Domníváte se tedy, že odpovědnost za tuto válku nesou Britové?“

„Odpovědnost padá na hlavu Mac Leodovu a všech, kdo hlasovali s ním. A také na vaši, protože jste se stal Mac Leodovým spojencem, když byli zavražděni Kori a Mehoro.“

„Pane Purcelle, zdržte se kritiky mé osoby.“

Purcell povytáhl obočí a zeptal se zvučným hlasem:

„Pročpak?“

Mason usilovně hledal nějakou odpověď, a když na nic nepřišel, pokračoval mrzutě:

„Sám jsem slyšel, jak jste řekl, že Mac Leod nejednal v sebeobraně, když zabil ty dva negry. Trváte na svém stanovisku?“

„Trvám.“

„Podle toho, co mi bylo řečeno, vystřelil Mac Leod, teprve když se ho Kori chystal probodnout oštěpem.“

„Správně. Jenomže předtím ho Mac Leod vyprovokoval. Udeřil ho kamenem do tváře.“

„Kori se mi vysmíval,“ nechal Mac Leod dosednout svou stoličku na všechny čtyři a upřel oči na Purcella.

„Slyšel jsem, jak se vám Baker posmíval velice surově, tenkrát v noci, když se rozdělovaly ženy, a přece jste nic neudělal.“

„To je něco jiného. Nemohl jsem přece dovolit negrovi, aby se ke mně choval bez špetky úcty.“

„Máte na to dvojí míru?“

„Ovšem.“

„Tak se podívejte, kam tenhle systém vede: šest mrtvých.“

„Tyhle úvahy nás odvádějí od věci,“ vmísil se netrpělivě Mason. „Z toho, co jste tu právě řekl, pane Purcelle, vyvozují, že jste dával negrům v plném rozsahu za pravdu, když odešli do džungle.“

„Ne tak docela. Nesouhlasím s nimi v tom, že se uchýlili k násilí.“

„Nícméně jste však toho názoru, že jejich věc je spravedlivá?“

„Spravedlivá,“ prohlásil Purcell důrazně.

V Masonových modrošedých očích se zablýsklo. Nakrčil trup, zatáhl hlavu mezi ramena a hranaté čelo vysunul kupředu, jako by se chystal vymrštit.

„Pane Purcelle,“ řekl, odsekávaje slova, „seznámil jsem vás v listopadu se svým úmyslem ukrýt zbraně v jeskyni. Jste jediný Brit na ostrově, jemuž jsem se s tímto plánem svěřil. Předevčírem zmizeli negři v džungli a o den později našli mé zbraně. Protože jste také jediný Brit, který s nimi drží, vyvozují z toho, že jste jim o mé skrýši pověděl.“

Purcell vyskočil.

„Vy jste se zbláznil, Mason!“ vykřikl rozhořčeně. „Jak se opovažujete vznášet proti mně takové obvinění? Sám tomu přece nevěříte! Jestliže odmítám zbraň pro sebe, tedy jistě ne proto, abych ji poskytl druhým!“

„Jak tedy vysvětlíte, že negři našli tak rychle moje pušky?“

„Mehani objevil vaši jeskyni už v listopadu. Ukryl v ní Itiu a Avapuhi.“

„Kdo vám o tom řekl?“

„Itia.“

„Kdy?“

„Včera.“

„V kolik?“

„Několik minut před tím, než naše výprava padla do léčky.“

„Samozřejmě!“

Purcell hleděl na Masona jiskřícíma očima, ale mlčel. Kapitán pokračoval:

„Jak vysvětlíte, že se negři dověděli o výpravě pro vodu?“

„Jejich ženy se nepřestaly stýkat s našimi.“

„Chcete tím říci, že nás špehovaly?“

„Nikoli vědomě. Ale Tahitanky si rády popovídají.“

„Paní Masonova není povídavá,“ poznamenal Mason upjatě.

Purcell už otvíral ústa k odpovědi, ale ovládl se. Tenhle Masonův obdiv k vlastní ženě byl koneckonců spíš dojemný. Škoda že neplatil celému jejímu pohlaví či rase.

Mason řekl, sotva pootevřev rty:

„Povídala si paní Purcellová s Itiou?“

Purcell nakrčil obočí. Bodejť ne, paní Purcellová je ovšem povídavá...

„Nevím,“ odvětil suše. A dodal: „Britové mají celkem devět žen. Proč by měla právě moje žena mluvit s Itiou o výpravě pro vodu?“

„Řekl jste jí o tom?“

Purcell se posadil.

„Ovšemže ne,“ řekl a pokrčil rameny. „Proč také? K čemu? Za chvíli mne obviníte, že jsem já tu léčku nastražil.“

„Neobviňuji vás z ničeho takového. Jak to, že jste mne nevaroval, když negři odešli do džungle?“

„A proč jsem vás měl varovat?“

„Abyste mi umožnil odnést zbraně z jeskyně.“

„Nedomníváte se tedy už, že jsem to byl já, kdo Tahit'anům pověděl o vaší skrýši?“

„Nerozumím,“ zarazil se Mason.

„Právě jste se prozradil.“ Purcell opět vstal a položil nohu na stoličku. „Jakživ jste nevěřil, že jsem Tahit'anům řekl o vaší skrýši.“

Mason na něj upřeně hleděl, byl celý rudý a mrkal.

„Vysvětlíte mi to, prosím.“

„Nemůžete mne přece jedním dechem obviňovat, že jsem vyzradil vaše tajemství, a zároveň mi vyčítat, že jsem vás nevaroval. Buď jsem zrádce, nebo hlupák. Musíte si vybrat.“

„Nevidím v tom žádný rozpor,“ řekl Mason. „Právě proto, že jste mne nevaroval, jsem dospěl k závěru, že jste vyzradil mé tajemství.“

Mac Leod naklonil hlavu na stranu. Dobře to zakormidloval! Nebyl by věřil, že starý tak rychle chytí vítr.

„Ale vždyť já ani nevěděl, která jeskyně to byla!“ pokračoval Purcell vztekle. „Dokonce jsem ani netušil, že jste svůj záměr uskutečnil a zbraně tam odnesl. Říkal jsem si, že byste o pomoc zřejmě nepožádal nikoho jiného než mne a že Vaa vám odmítla pomáhat, protože se bála *Tupapahu*.“

„Paní Masonova dokázala přemoci své city.“

„Jak jsem to mohl vědět?“ Purcell byl na pokraji zoufalství. „Nemám tu čest znát paní Masonovou tak dobře jako vy!“

Mason prohlásil stroze:

„Nemluvme o paní Masonové.“

„Ale vždyť tohle je skutečně k zbláznění! Už čtvrt hodiny mi tu házíte na hlavu, co vás jen napadne. Když vás tak poslouchám, jsem vlastně vinen vším. Jsem vinen dokonce i tehdy, když nic nedělám! Jestliže už takhle sčítáte odpovědnost, neměl byste přece jen zapomínat, že jste to byl vy, kdo naučil Tahit'any střílet, a že střílejí z vašich pušek.“

„Ještě jednou vám říkám, mou osobu do toho nepleťte!“

„*Mne* do toho nepleťte! Proč byste měl mít v diskusi privilegia? Co jiného vám ostatně dovoluje být mým soudcem, není-li to zbraň, kterou držíte v rukou?“

Zdáli zazněl výstřel. Purcell se zarazil, zbledl a znehybněl. V zápalu obhajoby zapomněl na Uiliho.

„Tak se mi zdá, že ten chlap Baker poslal Ohúa do horoucích pekel,“ procedil Mac Leod.

Čekali bez hnutí, oči upřeny k hoře. Mason vytáhl hodinky a jejich tikot naplnil rázem celou místnost. Neozve-li se další výstřel, bude to znamenat, že se Bakerovi podařilo uprchnout. Purcell s úzkostí napjal sluch. Ještě nikdy neposlouchal s takovým zaujetím, v naději, že uslyší jen a jen ticho.

Ráz na ráz zazněly další dva výstřely. Purcell se zvedl a zasunul ruce do kapes.

„Dostali ho,“ řekl Mason tiše.

„Jak to můžete vědět?“ vybuchl Purcell.

„Nestačil podruhé nabít. To stříleli oni.“

„Možná že ho chybili.“

„Možná.“

„Ba ne,“ řekl Mac Leod. „Padly dvě rány a oni jsou tři. Kdyby byli první dva chybili, vystřelil by třetí.“

„Třetí je možná zaměstnán jinde,“ namítl Purcell zoufale. „Třeba právě pronásleduje Amureiu.“

„Ne,“ zavrtěl Mason hlavou, „to je málo pravděpodobné. Šli po Bakerovi všichni tři. Amureiu si nechali na později.“

„Nezapomínejte,“ dodal Mac Leod, „že mají každý dvě pušky. Kdyby byli Bakera chybili, slyšeli bychom další výstřely.“

„Možná že druhé dvě pušky nemají stále nabité,“ zarputile pochyboval Purcell.

Mac Leod pokrčil rameny a podíval se na Masona, jako by říkal: Nač se s ním bavit. Nevidí vlastní nos mezi očima. Na Purcella ten pohled

zapůsobil víc než všechny předchozí argumenty. Zavřel oči a zničehonic spatřil Bakera. Ležel na kamení sinalý, v prsou černý otvor.

Mason se díval na Purcella a užasl nad upjatou přísností jeho tváře. Už už se chystal říci: Je mi líto, pane Purcelle... Ale ovládl se. Neshledal dosti vhodným kondolovat obžalovanému.

Purcell se posadil, položil si ruce na kolena a hleděl před sebe, hlavu vzpřímenou, naběhlé svaly na krku napjaty, oči upřeny před sebe.

Smudge si netrpělivě prohrábl vlasy. Purcellova ochablost mu dodala trochu odvahy a tak se opět opovážil pohnout. Mac Leod začal bubnovat kostnatými prsty na kolena, hlaveň pušky opřenu v jamce ramenního kloubu. Pak uchopil levičkou prsty pravé ruky a začal je tahat, jeden po druhém, nezapomínaje na palec. Když byl hotov, pokračoval na druhé ruce. Kdykoli trhl kloubem, ozvalo se zprvu slabé, pak silnější prasknutí. Když byl obřad u konce, zvedl hlavu a pohlédl na Smudge. Smudge zakašlal, vysunul spodní ret, vystrčil čumák a pohrdavě kývl hlavou směrem k Purcellovi. Mac Leod po chvíli šoupl nohama po podlaze a zvedl oči k Masonovi. Mason se však jeho pohledu vyhnul. Měl sto chutí odejít a vyčítal si to jako zbabělost. Jeho povinností bylo dovést celou záležitost do konce. To znamená pokračovat ve výslechu. Jenomže se k tomu nemohl odhodlat. Purcellovo zděšení mu připomínalo všechno, co cítil sám, když zemřel Jimmy.

Vpravo za domem, u přístavku, cosi zašustilo. Mason uchopil pušku, ohlédl se a sjel na kolena. Vzápětí vstal. Byly to ženy. Blížily se jedna za druhou, tiše jako lasice. Zůstaly stát, těsně jedna vedle druhé, před posuvnou stěnou, ale dovnitř nešly. Byly tu všechny, až na Ivou a Vau. Tvořily temnou, nehybnou, jakoby srostlou skupinu, nad níž čněla vysoká postava Omaatina. Nic neříkaly. Jenom jejich oči byly živé.

Mason nakrčil obočí a pak s hrdostí zaznamenal, že Vaa neopustila svoje místo. Proto jen lehce mávl rukou, jako by odháněl hejno much, a řekl netrpělivě: „Jděte pryč! Jděte pryč!“ Žádná z žen se nepohnula. „Omaato,“ pravil Mason velitelsky, „řekněte jim, ať jdou pryč!“ Omaata neodpověděla. Mason tedy vzhlédl k Mac Leodovi, jako by ho prosil, aby zakročil... Mac Leod zavrtěl hlavou. Vůbec netoužil, aby si na něm Horoa začala veřejně brousit jazyk.

Mason přejel pohledem po ženách. Upíraly na něj pozorné tmavé oči. „Co chcete?“ zvolal podrážděně. Žádná odpověď.

Purcell se ani nehýbal. Neseděl tu zhroucen, ale upjatý, křečovitě, jako by měl strnutí šíje. Jeho tvář byla nehybná, oči měl doširoka otevřené, pohled upřen do prázdna, a protože nemrkal, zůstávaly mu slzy stát mezi víčky a pak stékaly po tvářích. Působilo to jako příkrý kontrast s jeho netečným, jakoby kamenným vzezřením.

Mason hleděl na Purcella a nemohl se odhodlat oslovit ho. V hlavě se mu vynořila jasná vzpomínka na těch deset minut, které strávil ve své kabině, když byl zavražděn Jimmy. Znovu se viděl, jak stojí u stolu nad otevřenou krabicí s pistolemi, ruce opřeny o víko. Hleděl na kulaté okénko před sebou, aniž je viděl, a nebyl s to myslet. Víko krabice mu vyklouzlo z rukou, ozvalo se krátké klapnutí, zachvěl se, sjel pohledem k pistolím, Jimmy byl mrtev... A najednou všechno zhaslo, stál tu sám ve tmě, studená, ledová voda se nad ním zavřela, dusil se...

Smudge začínal být netrpělivý. Mrknutím oka zpozoroval, že Ivoa není s ostatními ženami. Zřejmě brousí v džungli kolem chatrče s flintou v ruce, nenadělá víc rámusu než had a bůhví, jestli se nerozhodne vpálit mu kulku do zad, sotva vyleze, jen tak, pro nic za nic, pro všechny případy. Zavrtěl se na stoličce, zachytil Mac Leodův pohled a zeptal se polohlasem: „Jdeme?“

Mac Leod ukázal bradou na Masona a ušklíbl se. Musí počkat. Starý stál ve větru se spuštěnými plachtami. Bylo zřejmé, že už nemá kuráž pokračovat v přelíčení; tenhle proces, to byl přece k sakru jeho nápad, a teď tu sedí a tyhle zatracené černé kůže si zase umanuly bůhvíco, kdoví, co vůbec chtějí, stojí tu jako kamení a ani nepípnu...

„Jdeme,“ řekl Mac Leod.

A zvedl se tak prudce, že se jeho stolička hlučně převrhla na podlahu. Purcell sebou trhl, vstal, zamrkal, a pomalu, jako by ho bolelo za krkem, s námahou otočil hlavu doprava a podíval se na Mac Leoda. Potom se jeho tvář stejně pomalu otočila doleva, jeho pohled přešel po Smudgeovi, aniž se na něm zdržel, poněkud déle spočinul na ženách a nakonec utkvěl na Masonovi.

„Nu tak,“ řekl, jako by v něm náhle vzkypěl vztek, „nač ještě čekáte? Zastřelte mě.“

Mac Leod zvedl stoličku a opět se posadil. Mason byl celý rudý.

„Doufáme, pane Purcelle,“ odpověděl poměrně klidně, „že vražda spáchaná na Bakerovi ovlivnila váš postoj.“

„Jaký postoj?“

Ticho.

„Budu upřímný, pane Purcelle,“ pokračoval Mason, klopě oči. „Všechna obvinění proti vám se zakládají jenom na dohaděch. Jenomže,“ dodal a zvedl ruku, „jenomže to, že odmítáte přidat se k nám a bojovat proti společnému nepříteli, tyto dohady posiluje a dodává jim dokonce hodnotu důkazů.“ Položil si ruku na koleno. „Jestliže se však po zavraždění Bakera rozhodnete svůj postoj změnit, je jasné, že bychom neměli žádný důvod nadále vás podezírat.“

„Jinak řečeno,“ zvolal Purcell pobouřeně, „bud' budu střílet s vámi, nebo mne prohlásíte vinným! Tohle je tedy vaše pojetí spravedlnosti! Ale vždyť to je vydírání! Už začínám chápat, proč jste si vymysleli tenhle proces! Abyste pro svůj tábor získali o hlaveň víc...!“

„Pane Purcelle,“ zvýšil Mason hlas, „použil jste slova vydírání. Je-li to skutečně vydírání, pak si kvůli němu nedělám svědomí. Cítím svou odpovědnost vůči Britům na tomhle ostrově. Jsme ve válce, pane Purcelle, a já chci tu válku vyhrát. Negři jsou se vší pravděpodobností v tuto chvíli jen tři: Mehani, Tetahiti a Timi. A my jsme čtyři – s vámi.“

Odmlčel se, sevřel pušku oběma rukama a řekl důrazně:

„Vaše přítomnost po našem boku může rozhodnout.“

A ještě dodal:

„Odeprete-li nám však svou pomoc, sám se vyloučíte z našeho malého společenství...“

„A stanu se vinným!“ doplnil Purcell s kousavou ironií.

„Vaše sarkasmy se mne nedotýkají, pane Purcelle. Cítím, že konám svou povinnost. Všem třem nám jde o život. Nechcete-li nám pomoci, přiřadíme vás ke svým nepřítelům a budeme s vámi jednat jako s takovým...“

Purcell zastrčil ruce do kapes, udělal několik kroků po místnosti a jeho rozhořčení opadlo. Bylo to docela očividné šílenství. Ještě včera ho Mason žádal o kmotrovství pro svého syna. A dnes je hotov ho zastřelit. Jenomže od včerejška se na ostrově cosi změnilo: „negři“ přestali být zanedbatelnými protivníky. Našli pušky. Strach, řekl si Purcell v duchu. Strach. I slušní lidé se mění v šelmy, když dostanou strach.

„I beze zbraně vám ještě mohu být užitečný,“ řekl obraceje se k Masonovi. „Včera mi shromáždění uložilo navázat styk s Tahitany. Stále ještě se to chystám udělat a pokusit se obnovit mír.“

„Mír!“ zvolal Mason. „Vy na mou duši nemyslíte jako normální lidé. Přál byste si, abychom žili v míru s ničemy, kteří zabili pět našich lidí!“

„Přesně tak,“ poznamenal Purcell trpce, „pět našich, tři jejich. Už je snad na čase přestat.“

Mac Leod pokrčil rameny.

„Tohle jste celý vy, Purcelle. Pořád samá bible, samý Ježíš! Není zaslepenějšího člověka, než jste vy! Stačí pěkná modlitbička a negři začnou blednout! Ještě jedna modlitbička a narostou jim křídýlka! A tak dál! S plachtami plnými větru desetiuzlovou rychlostí rovnou za nosem do ráje! Jenomže já vám povím, Purcelle, co si o tom myslím: mně se ti chlapi hnusí. Jsou to zbabělci, zrádci a co ještě chcete, jiskru z nich nevykřesete, jsou horší než dobytek, to si o tom myslím já. Předpokládejme, že by se mnou ti zatracení umouněnci podepsali mírovou smlouvu krví vlastní matky a za přítomnosti Ježíše Krista osobně, stejně vám řeknu, že bych jim nevěřil. Dřív nebo později by všechno začalo nanovo. A tak si říkám: mít celý život na ostrově tyhle bazilišky, to tedy ne! To do toho radši vletím rovnou naplno, a ať je po všem!“

„Uhýbáme od tématu,“ řekl Mason. „Položil jsem vám otázku, pane Purcelle, a čekám na odpověď.“

Purcell pokročil až ke stolu, prudce se otočil, pohlédl na ženy a tlumeným hlasem řekl rychle tahitsky:

„Chtějí mne zabít, protože odmítám nosit pušku.“

„Nedovolíme jim to,“ řekla Omaata.

„Ani ta, co je nalevo od té, která stojí po tvé levici?“

„Ani ta,“ řekla Tumata.

Purcell se na ni usmál. Nechtěl vyslovit její jméno ve Smudgeově přítomnosti.

„Ani krásná zlostná klisna?“

„Ani ta,“ řekla Horoa.

„Co jim to vykládáte?“ vztekle vykřikl Mason.

Purcell si ho změřil odshora dolů a jasným hlasem odsekl přes rameno:

„Jsem ve svém domě.“

Znovu začal přecházet po místnosti, klopě oči. Má se tvářit, že povolil? Vzít si pušku a při první příležitosti zmizet v džungli? Ne,

žádné ústupky. Nesmí vzbudit dojem, že ustupuje. Zhluboka se nadechl. Srdce mu bušilo o hrud' a v zádech ho znovu lehce mrazilo.

Zamířil ke stoličce a opět zaujal svůj ledabyly lhostejný postoj: nohu na stoličce, loket na koleně, ruku v kapse. Uvědomoval si, že se takový postoj stává časem strojeným, ale jemu to pomáhalo zachovat si odvahu.

„Pane Masone,“ začal tiše a vážně, „žádal jste mne o odpověď. Prosím. *Za první:* i kdybych si vzal pušku, nebylo by vám to nic platné, neumím střílet. *Za druhé:* s puškou nebo bez pušky, nehodlám zhřešit tím, že zabiji člověka.“

Nikdo v místnosti se nepohnul. Smudge se krčil na stoličce a hleděl do země. Mason zkameněl, upíraje oči rovnou před sebe. Jediný Mac Leod se díval na Purcella. Má kuráž, andílek. Však to věděl: starý nepochodil.

„Rozumím-li vám dobře,“ řekl Mason, „vaše odpověď je ne.“

Hovořil nevzrušeně a jeho oči byly podivně strnulé.

„Ano.“

„V tom případě,“ pokračoval bezbarvým hlasem, „vím, co mám dělat.“

A natáhl kohoutek.

„Hola, nač ten spěch!“ vykřikl Mac Leod. „Musíme hlasovat.“

„Hlasovat?“ opakoval Mason stejně bezbarvě a mechanicky. Přece však sklonil hlavě.

„Nejste tu sám,“ řekl Mac Leod hrubě. „Jsme tři.“

Mason se na něj díval, jako by nechápal, pak zvedl pravici a prohlásil nepřítomně:

„Vinen.“

„Já se zdržím,“ řekl bez váhání Mac Leod.

Smudge se ani nepohnul. Mlčel, hlavu sklopenou, krk vtažen mezi ramena.

„Smudgi?“

Smudge se zachvěl, vyděšeně vzhlédl směrem k ženám a překotně, zmateně vyhrkl:

„Nevinen.“

„Cože!“ zvolal Mason.

„Nevinen,“ opakoval Smudge.

Purcell se rozesmál nervózním, trhaným smíchem. Byla to fraška. Neuvěřitelná fraška. Zachránil ho jeho vrah. Posadil se, nohy se pod ním třáslly a nedokázal ovládnout svůj smích.

Mason mlčel, bledý, zaražený. Vzhlédl k Mac Leodovi a řekl jako stroj:

„Co to znamená?“

„Že Purcell byl osvobozen.“

Zastrčil si oba palce za opasek, zvrátil se na stoličce a opíraje se o dveře měřil si Masona, hlavu trochu na stranu, oči přimhouřeny, úzké rty roztaženy v lehkém úsměšku. Starý pořád ještě nic nechápe. Je hloupý jako Angličan. Hloupý a omezený.

Za Masonovým hranatým čelem nabývalo hlasování pomalu svého smyslu. Tvář mu střídavě bledla a nachověla. Začal mrkat.

„Zrazujete mě, Mac Leode!“ zvolal.

„Nikoho nezrazuji,“ opáčil Mac Leod svým nosovým hlasem. „Nesmíte všude hned vidět zrádce, kapitáne, to bychom se na tomhle ostrově všichni zbláznili. Koneckonců, tenhle proces jste si vymyslel vy, a ne já. No dobrá, připusťme, že se Purcell poleká, že ho zastřelíme, a popadne pušku. V tom případě jste vyhrál. Nikdy jsem tomu nevěřil, jestli chcete něco vědět, ale budiž. O pušku víc, to stálo za pokus.“

A protože Mason už otevíral ústa, zvedl Mac Leod pravici a prohlásil důstojně:

„Okamžik, kapitáne, buďte tak laskav. Jsme tady bílí mezi sebou. Mohli bychom tedy debatovat klidně jako gentlemani. Jak jsem povídal, když si Purcell vezme pušku, pak jsme vyhráli. Jenomže, prosím, jeho to ani nenapadne. A já s tím počítal, kapitáne, to si ani neumíte představit. Já Purcella znám, moc dobře ho znám. Ten má svoje náboženství. A je tvrdý jako dub na roubení, protože mu věří.“

„Všechny tyhle úvahy...“

„Nechte mě domluvit,“ přerušil ho Mac Leod netrpělivě. „Nechal jsem vás žvanit samotného celou hodinu. Teď je zas řada na mně. Tak ještě jednou. Purcell odmítá. Nechce. Ani nápad. Zabít člověka? Hruža. Zabít svého bližního? Nikdy. Žádnou pušku pro archanděla Gabriela! Zkrátka, nepovedlo se. A když se to nepovedlo, tak se to nepovedlo, a hotovo. To vám povídám, kapitáne, a jestli Purcella zastřelíte, nic se na věci nezmění... Co získáte tím, že ho zastřelíte? Vůbec nic. Nebudete mít ani o pušku víc.“

„Je přece nějaká spravedlnost,“ namítl Mason.

„Jó,“ protáhl Mac Leod, vpadaje stále více do svého obvyklého sarkastického tónu, „jó, kapitáne, zrovna jak říkáte, spravedlnost je spravedlnost, jenomže na tu já v tuhle chvíli kašlu. A vy taky, když dovolíte. Vemte třeba to, když nám tu vykládáte, že archanděl Gabriel píchnul tu vaši skrýš na pušky negrům, no račte dovolit – jenom tak, mezi gentlemany – já nevím, jestli je tohle zrovna spravedlnost, nebo pravda, sire, ale těžko se tomu věří, sire. No, nechrne toho. Před soudem se může říkat ledacos, ale po procesu vyleze na světlo skutečná pravda. A tady ji máte, ještě je celá umouněná! Dejte pryč nohy, ať vás neumáže! Tady ji máte, povídám.

Kdyby byla na tomhle ostrově ještě nějaká spravedlnost, tak by se tady Smudge v tuhle chvíli měl houpat na nejvyšší větvi banyánu, *za prvé* (jak říká archanděl) proto, že si v nepravou chvíli zkoušel udělat terč z jednoho z našich krajanů, a *za druhé* protože se ten mizera z mizerné krve (to mluvím o Smudgeovi) dal málem oddělat v houští od toho chlapa Bakera, a mohl připravit naši skupinu o další pušku. Ale nechrne to. Spravedlnost v tuhle chvíli, to je náramně jednoduchá věc, tu já šoupnu do podpalubí i s náhradními plachtami. Zrovna teď mám taky svoje vlastní zájmy, kapitáne. Jde o mou kůži, včetně kostry a vnitřností. A v téhle souvislosti vám řeknu, kapitáne, že na mou duši nevím, co bych vydělal na tom, kdybych vpálil kulku do archanděla Gabriela. Ale je mi úplně jasný, co bych mohl prodělat...”

„Prodělat?“ užasl Mason.

Mac Leod se odmlčel. Mohl si to dovolit. Připravil si svou řeč tak, že nikoho ani nenapadlo ho přerušit, dokonce ani Masona. Purcell na něj hleděl jako fascinován. Ten zápal, ten barvitý sloh. Mac Leod byl odporný, a přece jen... Nebyla to všechno jenom lakota, bylo v něm i kus hráče. Dlouhé vyzáblé palce zastrčeny za opasek, nekonečné nohy nataženy přes sebe, prohlížel si své posluchače se šťastným výrazem nadřazenosti ve vpadlé, ostře řezané tváři. Znovu se ujímal vlády na jevišti. A plně ji vychutnával. Ano, říkal si v duchu Purcell, je v něm kus hráče, vždycky je to z jeho strany i hra. Jenomže hrál s našimi životy.

„To se ví, že můžu prodělat!“ pokračoval Mac Leod. „A nejenom já. Vy taky. A Smudge taky. Nevinen, říká Smudge. Prozíravý chlapík, jen co je pravda! Přírodou se potuluje jistá dámička s vaší flintou v prackách, a ta by se setsakramentsky dopálila, kdyby se něco přihodilo

jejímu miláčkovi. A možná jste si všiml, kapitáne, že za vašimi zády jsou další docela černé dámičky, které by taky nebyly moc spokojeny, to vám můžu odpřisáhnout. Jsou do Purcella celé pryč, to ví přece každý. Archanděl je veliký favorit! V jednom kuse ho olizují, mazlí se s ním! Je jejich bratříček! Jejich děťátko! Jejich Ježíšek! Blázní po něm! Všechny! Jen se na ně koukněte, kapitáne. Otočte se drobátko, prosím vás, to stojí za podívání. Žádné hihňání, žádné zpívání, žádné kroucení zadkem pěkně do taktu! Jen se na ně podívejte! Jako sochy. Jako by jim zašil pusy. Zoubky zaťaté, očička jako břitvy...”

„Bojíte se žen?“ zeptal se Mason pohrdavě.

„To bych prosil!“ prohlásil Mac Leod důrazně. „A kdybyste je znal tak dobře jako já, bál byste se jich taky. Neznám nic horšího, kapitáne, to mi můžete věřit. Na mou duši se radši budu rvát s těmi třemi ničemy tam nahoře. Mezi námi, ti tři mi docela stačí a vůbec netoužím poštvat na sebe ještě *vahiné*. Představte si, že bych byl řekl ‚vinen‘, když šlo tady o Purcella. Dobrá. Pak bych popadl pušku a poslal archanděla Gabriela za jeho tatíčkem na nebesích. A dál? Co podle vás udělají *vahiné*? Vrhnou se na nás, v čele s Omaatou, to se můžete vsadit. Anebo se rozběhnou zmlátit Vau a sebrat jí pušky. A výsledek: další ozbrojená nepřátelská tlupa v džungli, od které nás nečeká nic dobrého.“

„Třesky plesky...“ stiskl Mason křečovitě pušku.

V tom okamžiku mu dolehla na rameno drtivá tíže. Ohlédl se. Ležela na něm velká černá ruka.

„Nemáme už vodu,“ řekla Omaata anglicky.

„Pusťte mě,“ protahoval Mason vztekle, pak uchopil obryni za zápěstí a pokusil se zbavit její ruky. Omaata však zřejmě jeho úsilí ani nepostřehla. Byla mnohem větší než on, obrovitá, mateřská.

„Nemáme už vodu,“ opakovala a její hlas hřměl jako ozvěna vzdáleného vodopádu.

„Jak to? Jak to, že nemáme vodu?“ zvolal Mac Leod. „A co nádrže na trhu?“

„Převržené.“

„Převržené?“ opakoval Mason. „A kdo je převrhl?“

Přestal se vzpírat. Vysoko nad ním zářila jako měsíc nesmírná Omaatina tvář s velkými rty, doširoka roztaženým chřípím a velkýma vodnatýma očima.

„Oni,“ odvětila svým hlubokým hlasem.

„Jak to víš?“ křikl Mac Leod a vstal.

„Řekla to Itia.“

„Kdy?“ zeptal se Smudge třesoucím se hlasem a také se zvedl.

„Před chvílí. Přišli před chvílí.“

Volnou rukou naznačila, jak převrhli nádrže. Pak pokračovala:

„Itia přišla vyřídit...“

„Co říkala?“ zařval Mac Leod a tvář mu zezelenala.

„*Vahiné* mohou chodit pít k prameni. *Peritani* ne. *Peritani* nebudou pít.“

KAPITOLA XIII

Omaata pomalu odtáhla ruku a Mason se mohl pohnout. Nová pohroma v něm probudila potřebu jednat. Zvedl se. A jakmile zase stál, pochopil, že se nedá nic dělat. Domorodci ovládají jediný zdroj vody na ostrově. Počkají si tam na Brity a budou je odstřelovat jako holuby.

Čtyři muži na sebe pohlédli. Mac Leod si přejel rty jazykem a ostatní okamžitě věděli, co cítí. Při pomyslení na nedostatek vody dostal žízeň.

„Je jenom jedno řešení!“ řekl Mason chvějícím se hlasem. „Vniknout do džungle a zaútočit!“

Mac Leod se na něj podíval, sjel pohledem po Smudgeovi a sedl si.

„Na mou duši nehořím touhou vrhnout se jim do náručí,“ zahuhňal.

„V džungli neuděláme jediný krok, aby se o něm nedověděli od žen.“

„Raději tedy zemřete žízni!“ poznamenal Mason zarputile.

Mac Leod pokrčil rameny a mlčel.

„Možná že bychom se mohli dostat k pramenům v noci,“ řekl Smudge. „Ženy s nádobami pošleme napřed, a jakmile by se negři ukázali, tak je odpráskneme.“

„Co to nosíš na krku, ty pitomče,“ procedil Mac Leod. „Hlavu nebo lodní okno? Negři nejsou blázni. To už dokázali. Nechali by ženy naplnit nádoby a ani by ty své špinavé huby nevysrčili. Složili by nás pěkně na zpáteční cestě.“

„Mluvíte, jako by nad námi museli pokaždé zvítězit,“ vybuchl zlostně Mason. „Nechápu vás, Mac Leode.“

„To mě tedy náramně mrzí, to mi věřte,“ opáčil klidně Mac Leod. „Koukám se na to, jak se na to koukám, kapitáne, a nemám žádný důvod

koukat se na to jinak. V džungli negry neporazíme, to vám povídám. Musíme se s nimi utkat tady.“

Smudge se posadil a polkl slinu.

„A co když nás nenapadnou?“ zaútočil. „Co uděláme pak? Budeme čekat? Pochcípáme žízni?“

Mac Leod se na něj medově usmál a neuznal ho za hodna odpovědi. Purcell stále mlčel. Byl překvapen, jak nenávisnými pohledy se ti tři častovali. Mac Leod byl ztělesněné pohrdání, a což bylo nejdivnější, Mason a Smudge se zřejmě spojili proti němu, jako by ho činili odpovědným za vzniklou situaci.

„O náčelníku velké pirogy!“ řekla Omaata anglicky.

Muži se ohlédlí a překvapeně se na ni podívali. Byli tak zmateni, že úplně zapomněli na přítomnost žen.

„Poslyš, ó náčelníku,“ pokračovala Omaata, „my vezmeme nádoby a odejdeme s nádobami. Adamo půjde také. My půjdeme k *nim*,“ dodala klopíc cudně oči, „a Adamo *jim* poví: my dáme ignamy, banány, mango, avokádo. Vy dáte vodu.“

Když Omaata domluvila, rozhostilo se v místnosti nepřiměřené ticho.

„Možná,“ řekl Mac Leod po chvíli. „Taky bych rád věděl, co ti zkurvysyni jedí už od předvčerejška. Všechno ovoce a zelenina je na naší straně a na otevřených prostranstvích.“ A dodal lhostejně: „Asi by to šlo, jestli Purcell souhlasí.“

Nedíval se však na Purcella, nýbrž na svoje nohy.

„Proč by nesouhlasil?“ naježil se Smudge, jako by Purcell měl všechny důvody se pro něj obětovat.

Ale ani on se na Purcella nepodíval. Mac Leod natáhl nohy, paty k sobě, špičky od sebe. A protože úhel mezi nimi nebyl docela pravý, přimhouřil oči a opravil je.

„Možná že se Purcellovi nebude chtít do končin, kde se potlouká Timi,“ poznamenal jakoby stranou.

„Má zrovna takovou žízeň jako my,“ řekl Smudge rozkazovačně.

Mason stál, opíraje se oběma rukama o pušku. Mac Leod dal opět chodidla k sobě, zvedl hlavu a díval se na něj. Ale kapitán mlčel. Bylo zřejmě pod jeho důstojnost Purcella oslovit.

„Je tu určitá malá naděje, že to vyjde,“ ozval se znovu Mac Leod, jako by se ho to netýkalo. „Ti čubčí syni musí přece chřípát hladem.“

„Jestli mají hlad, můžou se v noci připlížit a sebrat nám naše ovoce,“ řekl Smudge.

„Jenomže my to uděláme zrovna tak jako oni u pramene a počkáme si na ně s flintou,“ vysvětlil mu Mac Leod a dodal: „Možná že jim právě proto záleželo na tom, abychom zůstali bez vody. Možná že chtějí tuhle výměnu. Z ruky do ruky. Tak se na to dívám já, synu.“ A znovu opakoval: „Je tu určitá malá naděje, že by to mohlo vyjít, to vám říkám já.“

Tentokrát vzhlédl k Purcellovi, ale byla to zbytečná námaha. Purcell se vpíjel pohledem do očí Omaatiných. Zdálo se mu, že v pohledu, jímž se na něj dívala, se cosi skrývá, a snažil se uhodnout co.

„Radíš mi, abych přijal?“ zeptal se tahitsky.

„Radím,“ řekla s nehybnou tváří.

Jal se přecházet po místnosti, protože nechtěl, aby to vypadalo, že jeho rozhodnutí závisí na slovech, jež právě vyměnil s Omaatou. Zničehonic mu bylo až kupodivu veselo. Všechny starosti z něj spadly. Připadal si lehký a dobré mysli. Ani voda už nebyla problém.

„Jsem šťasten, že můj proces tak dobře skončil,“ pravil jasným, zvučným hlasem. „Jinak bych vám vlastně ani nemohl prokázat tuhle službu.“ A v náhlém záchvatu dobrého rozmaru dodal: „V posledním procesu, který se na ostrově konal, byl obžalovaným pan Mason. Jsem šťasten, že i ten skončil dobře, protože jinak by pan Mason nebyl dnes bohužel mezi námi.“

Usmál se kolem dokola, Mac Leod se Smudgeem se na něj dívali a Mason křečovitě zamrkal.

„Řekl jsem už,“ zavrčel, „že se vám necítím nikterak zavázán za váš zákrok toho dne.“

„Však není zač,“ opáčil Purcell přívětivě.

Cítil se bezstarostný, šťastný, a bavil se. Můj Bože, co jsem si musel dát od těch bláznů líbit. Jeho myšlenky odbočily náhle jiným směrem. Před očima se mu objevila Ivoa s puškou namířenou na Smudge. Vlna něhy ho zalila.

„Tak co, rozhodnete se?“ řekl Smudge, kterému Purcellovo šťastné vzezření dodalo odvahy.

Purcell se po něm podíval. V tuhle chvíli mu ani Smudge nebyl protivný. Jaký má strach, aby neumřel žízni, ta malá krysa Smudge! A já taky, vždyť já taky...! Není nejmenší pochyby, že máme něco

společného. Purcell se krátce zasmál. Byl až bláznivě veselý. Přecházel po místnosti lehkými, rychlými kroky. Měl pocit, jako by se jeho nohy vznášely nad podlahou. Všichni tři čekají teď na jeho rozhodnutí! Všichni čekají, že půjde a nasadí život. Je to fraška. ‚Zrádce‘ nasadí život pro ‚celek‘. Ach, ti šílenci, můj ty Bože, taková šílenci! Zůstal stát a prohlížel si je jednoho po druhém. Smudge upřeně hleděl do země, Mac Leod se tvářil, jako by mu to bylo jedno, a Mason upíral oči k hoře. Mac Leodova stolička zapraskala v tíživém tichu, Mason přejel jazykem po rtech a Purcell si řekl: ba ne, jsou to lidé. Lidé, kteří mají strach. Svírá jim útroby, dlaně mají vlhké a v hrdle sucho.

Vzrušení opadlo a on řekl klidně:

„Souhlasím.“

Zraky všech tří se rázem obrátily k němu. Ulevilo se jim, ale nevypadali překvapeně. Čekali, že přijme. Purcellovi se to najednou začalo hnusit a zmocnil se ho pocit trpkosti. Znájí ho! Věděli přesně, co od něho mohou čekat, a přece to byli oni, kdo si vymysleli ten odporný proces! Obvinili ho, pomluvili, pošpinili!

„Souhlasím,“ opakoval, „pod jednou podmínkou: nenavrhnou Tahit'ánům toliko dohodu o vodě, ale pokusím se obnovit mír.“

Mason se podíval po Mac Leodovi. Mac Leod se nepatrně usmál a Mason pokrčil rameny.

„Tak co?“

„Jak chcete,“ řekl Mason.

Mac Leod se zvedl, hodil si pušku na řemen, otevřel dveře, což mělo při odsunutí stěně okamžitě za následek průvan, a podržel je, aby druzí dva mohli projít.

Ti byli v rozpacích. Mason nevěděl, jak by měl nejlíp odejít.

„Tak tohle bychom měli,“ pravil nahlas, nedívaje se na nikoho.

Vypjal prsa, ramena vysunul dozadu a zamířil ke dveřím, následován Smudgem, sehnutým, skrčeným, nepřiměřeně malinkým.

Když procházel kolem Purcella, jedním rázem se zastavil, upjatě k němu otočil hlavu a řekl rychle:

„To je od vás velice slušné, pane Purcelle.“

Poté prošel dveřmi a Smudge stále za ním jako stín, oči upřeny do země, nestydatý nos daleko vpředu.

Mac Leod stále ještě držel dveře a díval se na Purcella.

„Na shledanou,“ řekl, když byli oba ostatní pryč.

Ale stále se neměl k odchodu. Stál tu, houpaje se v bocích, oči upřeny na Purcella, umrlčí lebku oživilou úsměvem. Jednou dlouhou paží držel dveře, druhou se opíral o stěnu a rozkročen na dlouhých nohou vypadal proti světlu na prahu jako pavouk.

Purcell přistoupil blíž, aby přidržel dveře, až je Mac Leod pustí.

„Hodně štěstí,“ pousmál se nerozhodně Mac Leod.

A dodal skotským dialektem:

„Doufám, že vás ještě uvidím.“

Bylo to poprvé, co na Purcella promluvil dialektem. Purcell mlčky přikývl. Udělal ještě krok a vzal za kliku. Dosud nikdy nebyl Mac Leodovi tak blízko a až se zděsil hubenosti jeho tváře: tváře muže, který se po léta dosyta nenajedl.

Mac Leod se otočil a jediným krokem překročil oba schůdky.

„Hodně štěstí,“ opakoval a naposled se přes rameno ohlédl na Purcella.

Pak dvakrát zamával dlouhou kostnatou dlaní podél tváře.

„Nádoby jsou tu,“ řekla Omaata.

Purcell zavřel dveře a otočil se.

„A ovoce? A ignedy?“

„Také.“

Objal ji pohledem, usmál se a zneklidněl. Neopětovala jeho úsměv. Její tvář zůstala přísná. Zřejmě se nehodlala pouštět do řeči.

Skupinka vyrazila po *East Avenue* a zahrnula doprava po *Baniam Lane*. Omaata kráčela v čele. Pak šel Purcell a po jeho boku z jedné strany Horoa, z druhé Avapuhi. Taiata, Tumata a Itihota uzavíraly průvod. Bylo vedro a stoupání bylo velice únavné.

Když byli uprostřed druhé planiny, Omaata se trochu zadýchala, zpomalila krok a Purcell došel až na její úroveň. Ohlédla se a řekla tiše, ale přísně:

„Zůstaň za mnou.“

A když zaváhal, uchopila ho Horoa prudce za paži a přinutila ustoupit.

„É Horoa, é!“ protestoval Purcell rozzlobeně.

Naklonila se k jeho uchu a šeptla:

„Omaata se bojí, aby na tebe ti druzí nevystřelili.“

Proto ho tak obstoupily! *Ti druzi* nemohli vystřelit, aniž je zasáhly.

„Omaato!“

„Mlč!“ Ani se neohlédla.

Měla pravdu. Byl jediný, kdo se tu choval neopatrně. Skupinka byla na cestě už půl hodiny a „povídalky“, které ho provázely, nepromluvily dosud ani slovo. Nohama neodkoply ani jediný kamének a dokonce opatrně dýchaly.

Tak došli k banyánu.

„Tady se zastavíme,“ pravila Omaata tiše. „Sem *ti* *druzí* nikdy nechodí. Ale i tady se musíme mít na pozoru.“

Od rozdělování žen považovali Tahit'ané banyán za místo přinášející neštěstí, a proto za *tabu*.

„Taiato!“ řekla Omaata. „Zůstaneš u vchodu na stráži.“

Taiata se zašklebila. Omaatin příkaz ji připravoval o účast na chystaném rozhovoru. Nicméně se beze slova skulila do trávy, pak se její hlava znovu na okamžik objevila, aby vzápětí splynula s kořenem. Bylo to obdivuhodné. Dokonce i barva její pleti jako by odpovídala barvě dřeva.

Omaata zmizela pod banyánem. Purcell ji následoval a přitom vytáhl z kapsy hodinky. Poledne. Uplynuly sotva čtyři hodiny od chvíle, kdy zavřel dveře a tak unikl Smudgeově kulce.

V zelených komnatách banyánu vládlo husté šero. Omaata procházela z komnaty do komnaty, aniž se zastavila, a Purcell měl co dělat, aby jí stačil. Jedině její pás z kůry tvořil v temnotě trochu světlejší skvrnu.

„Tady je to,“ řekla Omaata.

Od stěny z listoví se odlepil stín a vrhl se na Purcella. Ten mimoděk ustoupil a vztáhl ruce před sebe. Útočník se však rozesmál, proklouzl pod jeho pažemi a pevně ho objal. Purcell cítil na svém těle vystupující nahé břicho.

„Adamo! O Adamo! Myslela jsem, že tě už nikdy neuvidím!“

Klesla na kolena do mechu a tahajíc ho za ruku přinutila ho, aby se posadil vedle ní.

„Ivoo,“ řekl Purcell a uchopil její tvář do dlaní, „jak ses sem dostala? Jak jsi věděla, že přijdu?“

Zasmála se, šťastná, že cítí jeho dlaně na tvářích.

„Odpověz mi, Ivoo!“

Znovu se zasmála. Ta věčná „proč“! Pořád chce všechno vědět! Položila hlavu na Purcellovo rameno.

„Když jsem uviděla ty tři *Peritani* s puškami v domě, řekla jsem si *aué, aué*, všechny tři je zabít nedokážu!“

Z šera se ozval smích a Purcell pochopil, že se ženy rozesadily v pološeru kolem nich. Sotva však rozeznal jejich obrysy.

„A tak jsem utíkala k Omaatě,“ pokračovala Ivoa, „a tam byla Itia a já jsem jim všechno pověděla. A Omaata chvíli přemýšlela a pak řekla: „Mám nápad. Jdi s Itiou k banyánu a čekej.““

„Já pak shromáždila ženy,“ ozvala se Omaata, „řekla jsem jim o svém nápadu a ženy řekly: „Staň se, jak říkáš.““

Seděla po Purcellově pravici čelem k němu a oči jí zářily do šera. Významně se odmlčela. Čekala, až se zeptá.

„A dál?“ řekl Purcell.

„Převrhla jsem nádrže s vodou.“

„Tys převrhla nádrže s vodou!“ zvolal Purcell v úžasu. Omaata zvrátila hlavu dozadu, nadmula obě polokoule svých řader a rozesmála se jako vodopád. Její oči však zůstaly smutné. Ten smích byl projevem hrdosti, nikoli veselí. Purcellovy oči už přivykly temnotě, takže teď dokázal rozeznat ženy, sedící na bobku kolem něho. Neslyšel je, protože všechno přehlušoval Omaatin smích, z jejich rtů však mohl číst, že se smějí rovněž. Byly hrdé, že se podílely na tak podařeném lsti.

„Pamatuj si, Adamo,“ pokračovala Omaata, „že na Tahiti nepřátele zabíjíme, ale nebráníme jim pít.“

„Ale k čemu ta lest?“

„Abychom tě mohly vyrvat z rukou *Peritani* a ukrýt tě.“

„Ukrýt mě?“ zvedl Purcell obočí.

„Dokud válka neskončí.“

Purcell se rozhlédl po ženách.

„Všechny jste souhlasily s tou lstí?“ zeptal se změněným hlasem.

„Všechny,“ potvrdila Omaata, „dokonce i ty, jejichž *tané* nejsou tvoji přátelé. Jenom Vae jsme nic neřekly.“

„Vaa je strašně hloupá,“ zvedla Horoa hlavu a pohodila hřívou. „Možná že by nás zradila.“

„Vaa obdivuje muže, který nosí kolem nohou věci z kůže,“ řekla Tumata. „Nepochopila, že od té doby, co spálili velkou pirogu, náčelník už nic neznamená.“

„Náčelník sám to nepochopil,“ dodala Itia.

Ženy se daly do smíchu. Ta Itia je ale prostoreká!

„A přece mi Vaa půjčila pušku,“ řekla Ivoa.

„Ona ti ji půjčila?“ podivil se Purcell.

„Ano, půjčila.“

Purcell pobaveně zvedl obočí. Obdivuhodná paní Masonova obelhala svého manžela.

„Poslyš,“ obrátila se k němu Omaata, „schováme tě v jeskyni. V jeskyních jsou *tupapahové*. *Druzí* se jich bojí.“

„Mehani se jich nebojí.“

„Mehani je tvůj bratr,“ řekla Ivoa.

„Ve které jeskyni?“

„V mojí,“ vpadla Itia. „Co jsem tam spala s Avapuhi po rozdělování žen.“

„V té, co byly pušky!“

„Ty ji znáš, Adamo?“

„Neznám.“

„Je to moc dobrá jeskyně,“ ujistila ho Itia. „Je tam i malý pramínek. Když je člověk trpělivý, může z něho naplnit celou tykev.“

Chvilí mlčeli a pak Omaata pokračovala:

„Abys věděl, to ovoce není pro *druhé*. Je pro tebe.“

A dodala:

„A pro Itiu.“

„Pro Itiu?“

„Itia tě dovede do jeskyně a zůstane tam s tebou.“

„A Ivoa?“

„Ivoa nosí tvého syna. Nemůže šplhat až k jeskyni. Je to velmi obtížná cesta.“

„A kdybych jí pomohl?“

„Zeptej se jí.“

Purcell viděl jenom Ivoin nehybný profil. Rty měla pevně sevřeny, tvář uzavřenou. Hleděla před sebe a mlčela.

„Kdybych ti pomohl, Ivoo?“

Zavrtěla hlavou, a když Purcell nic neříkal, ozvala se:

„Jsem strašně těžká. Raději zůstanu ve vesnici.“

Byla vyčerpaná po probdělé noci. Myslela jenom najedno: vrátit se domů a několik hodin se vyspat. Dnes v noci bude zase muset bdít u přístěnku s puškou v ruce a čekat na Timiho. Nebude mít klid, dokud nezabije Timiho.

„Proč nemohu zůstat v jeskyni sám?“ zeptal se Purcell.

Itia se naklonila kupředu a rozevřela dlaně před tělem.

„Ten muž se mne bojí,“ prohlásila a šibalským pohledem přeběhla po ženách.

Objevilo se několik úsměvů, ale mnohem diskrétnějších, než by se dalo čekat. Ivoina vážnost a její úcta k etiketě vykonaly své.

„Itia ti bude užitečná,“ řekla Omaata. „Je lstivá. A navíc ti bude přinášet zprávy.“

„To může dělat Ivoa.“

„Copak ji nevidíš, muži! Nemůže lézt do kopce. Nemůže běhat. Sotva chodí.“

„Bude mi dobře tam, kde budu,“ potvrdila Ivoa.

Purcell sklopil oči a mlčel tak dlouho, až se ženy znepokojily. Začaly posunky upozorňovat Omaatu a ta promluvila hlubokým hlasem:

„Zlobíš se, děťátko moje?“

„Nezlobím.“

A zase mlčel. Omaata začala znovu, hlasem zlomeným obavami:

„Nesouhlasíš s naším plánem?“

Zvedl hlavu a podíval se na ni:

„Souhlasím s tvým plánem, ale nejdřív chci mluvit s *druhými*.“

„*Maamaa!*“ zvolala Omaata zvedajíc oči k nebi. „*Maamaa!*“

A užaslé, zděšené ženy to opakovaly po ní jako ozvěna. Jejich *maamaa* dlouho doznívalo jako projev zklamání a nedůvěry, provázeno pohledy, posunky a krčením ramen.

„Ale to přece nemusíš!“ skoro křičela Omaata. „*Druzí* nebudou bránit, aby *Peritani* pili.“

„Chci obnovit mír.“

Ženy se na sebe dívaly, plácaly se rukama do stehů a vzdychaly. *Maamaa*. *Peritani* jsou buď moc dobří, nebo moc zlí. Ale vždycky *maamaa*. Vždycky.

„Bláznovství, muži!“ prohlásila Omaata. „Timi tě zabije. A možná Tetahiti.“

Po Ivoiných tvářích stékaly slzy, ale mlčela.

„Musím se o to pokusit,“ uchopil ji Purcell za ruku.

„Jakživa jsem neslyšela větší nesmysl,“ řekla Omaata a hlas se jí chvěl zlostí.

Opírala se o velký vzdušný kořen, a jak se její tělo třáslo vztekem, celá zelená komnata se začala mihotat.

„Ty můj hloupý kohoutku!“ plísnila ho a její hlas burácel jako hromobití. „Ty můj pyšný kohoutku! Chceš měnit nebe a zemi! Tihle muži!“ Omaata zvedla obě ruce k nebesům. „Okusili krve a teď jdou rovnou kupředu a zabíjejí a zabíjejí. A ty, ty chceš jít jen tak, s holýma rukama, beze zbraní obnovit mír!“

Purcell počkal, až se utiší dunící ozvěna jejího hlasu, a pak řekl:

„Půjdu, Omaato!“

„Muži!“ zvolala a její oči se podrážděně zaleskly.

„Nech ho, Omaato,“ řekla Ivoa a slzy jí stále tekly po tvářích. „Já Adama znám. Půjde. Je mírný, ale nezlomný.“

„Jestli půjdeš, půjdu s tebou, Adamo,“ ozvala se Avapuhi.

Všichni mlčeli. Ženy se chránily pohlédnout na Avapuhi. *Aué*, vždyť je to jasné: chce se přesvědčit, co se stalo s Uilim. Pořád tedy ještě doufá. Chudinka! Chudinka Avapuhi! Tahle válka řadí na ostrově jako nemoc!

„Ne,“ zavrtěla Omaata hlavou. „Itia půjde k *druhým* a řekne: ‚Adamo chce s vámi mluvit.‘ A když budou *druzí* chtít, půjde Itia s Adamem. Až bude po *Manu-faité*, odvede Itia Adama do jeskyně. Bude to možná těžké. Možná i nebezpečné. A Itia je lstivá.“

„Půjdu s Adamem a s Idou k *druhým*,“ trvala Avapuhi na svém.

„Ne,“ zavrtěla Omaata hlavou. „Pro tebe mám úkol, Avapuhi.“

Ženy vzhlédly k Omaatě a rázem pochopily. Omaata si byla jista, že Uili byl zabit, a nechtěla, aby Avapuhi viděla jeho hlavu na kopí. Jen *Eatua* ví, jak je ta Omaata moudrá! Vždycky vidí dopředu!

„Ať se stane, jak říká Omaata,“ pravila Horoa a odpovědí jí bylo souhlasné mručení.

Vzápětí se Itia zvedla a odběhla.

„Jsme v břichu slunce,“ řekla Ivoa. „Jez, Adamo, čeká tě velká námaha.“

Při těch slovech oloupala banán a podala mu ho. Purcell měl sevřené hrdlo a banán mu připadal moučný, div se neudusil. Po banánu snědl mango a pak avokádo. Ženy si tiše povídaly. S ubíhajícími minutami v něm sílil strach.

Posuňkem naznačil, že má dost, natáhl se do mechu, položil hlavu Ivoe na kolena a zavřel oči. Ženy rázem zmlkly. Zprvu se mu ulevilo, ale

nedokázal usnout a mlčení se stávalo nesnesitelným. Věděl, že do Itiina návratu je ještě daleko a jeho strach zatím vzroste. Slyšel Omaatu, jak říká polohlasem: „Horoo, dej mi svůj náhrdelník z per.“ Pak bylo slyšet praskající větve, zbavovanou listů, a to bylo všechno. Pokusil se modlit, ale po několika vteřinách se modlitba změnila v mechanické odříkávání slov, nedokázal už myslet, nohy se mu třáslly, strach vzrůstal. Pojednou měl pocit, že se pod banyánem udusí, zachvátila ho panika a neodolatelně toužil zvednout se a utéci. Stiskl si oběma rukama opasek, celý ztuhl a cítil, jak mu po těle stéká pot. Najednou se viděl, jak tu leží ztuhlý jako mrtvola, s očima zavřenýma, paže zkříženy na hrudi. Můj Bože, začal se vroucně modlit, učiň, ať je to pravda, ať už nemusím žít, ať skončí tenhle zlý sen. Cítil, že mu Ivoa zvedla hlavu a položila si ji na prsa. Přitiskl se k nijako děčko a našel si místo mezi jejími hebkými vlhkými žadry.

Po chvíli začala vlna strachu opadávat, jeho dech se stal pravidelným a pomalu usínal. Když se probudil, stála před ním Itia.

„Jsou ochotni s tebou mluvit,“ řekla a její kulatá tvářička byla vážnost sama.

Purcell vstal. Ženy ho následovaly a také Ivoa se zvedla s malým zpožděním. Pleť měla šedivou a rty se jí chvěly.

Omaata podala Purcellovi hůlku, na jejímž konci byl upevněn svazek červených per.

„Když jsi spal, udělala jsem ti *Manu-faité*,²¹“ řekla trochu chraptivě. „Drž ho před sebou. Od této chvíle jsi pták, který letí žádat o mír, a podle obyčeje tě *druzí* nesmějí zabít. Přinejmenším, skončí-li tvoje poslání úspěchem. Protože odmítnou-li mír, přestaneš být *tabu*.“

Vzal *Manu-faité* a Omaata mu ukázala, jak ho držet: pera dozadu, protože ta naznačují ocas ptáka, a špičku hůlky dopředu, protože to je zobák. Muž kráčí, pták letí a muž i pták jsou jedno.

Purcell sklopil oči. Hleděl na směšný talisman, který držel v ruce: v případě neúspěchu smrt. A jaká je naděje na úspěch?

„Znáš básně o míru?“ zeptala se ještě Omaata.

„Znám. Naučil mne je Otú, když jste vedli válku. A byl jsem při tom, když přišel natahitský *Manu-faité*.“

„To je dobře,“ řekla Omaata.

²¹ Pták žádající mír.

Pak se obrátila k Avapuhi:

„My půjdeme k prameni naplnit nádoby. Ty zatím zanesesh do jeskyně ovoce pro Adama, vrátíš se k banyánu a počkáš tu na nás.“

Všichni na okamžik ztichli a znehybněli. Purcell stiskl Ivoino rameno, přitiskl na okamžik svou tvář k její, pak se obrátil k ženám, všechny jako by je objal jediným rozmachem paže a rozloučil se s nimi.

„Vrátím se!“ řekl důrazně hlasem plným důvěry.

Z řady žen mu odpověděl vřelý šepot. Adamo! Jak výmluvné bylo jeho gesto! Je skutečně hoden svého tchána, velkého náčelníka Otú!

Purcell musel přimhouřit oči, tak ho prudké denní světlo oslepilo, a na šíji ucítil sluneční žár. Itia kráčela před ním.

„Ptala se tě Avapuhi?...“ zeptal se tiše.

„Ano. Řekla jsem, že nevím.“

„Mrtev?“

„Ano.“

„Ohů?“

„Ano.“

„Amureia?“

Všiml si, jak se její šíje zachvěla.

„Ano.“

Dlouho kráčeli mlčky. Pak řekla Itia:

„Můžeš mluvit. Jsou v táboře.“

Mlčky ušel několik kroků, než se zeptal:

„Vidělas hlavy?“

Od chvíle, kdy se rozhodl vyhledat Tahit'any, trápilo ho pomyšlení na podívanou, která ho čeká:

„Ne. Uložili je do *poni*.²² Na kopí je nabodnou až potom.“

„Kdy potom?“

„Po válce.“

Znovu mlčeli. Pak se Itia ohlédla, zastavila se a řekla změněným hlasem:

„Ale viděla jsem Amureiu, muži! Visí za ruce na větvi avokáda. Nohy má také svázané. A břicho rozpárané odtud (ukázala na žaludek) až potud (ukázala na pohlaví). Ach muži, to je příšerné!“

„Kdo to udělal?“ zeptal se Purcell a v hrdle měl sucho.

²² Košíky z kokosových listů.

„Timi.“

Odvrátil oči.

„Jdi, Itio,“ pobídl ji dutým hlasem.

Trvalo dlouho, než opět promluvili. Byli už na konci druhé plošiny a chystali se vstoupit do kamenité pouště na svahu hory, když Itia prudce zahrnula k trsu obrovitého kapradí. Sotva k němu došla, zastavila se v jeho stínu a uchopila Adama za levou paži. Její tvářička byla vážná a zračilo se v ní napětí.

„Adamo!“ řekla chvějícím se hlasem. „Po tom, co jsem viděla u *druhých*, jsem úplně nemocná... Jsem nemocná ve svých myšlenkách... A vůbec mi není do hraní. Ale kdybys přece chtěl, Adamo, tak můžeš... *Aué*, možná že to bude tvoje poslední hra...!“

„Tos mě uklidnila!“ usmál se Adamo.

Byl tedy ještě schopen úsměvu! Díval se na Itiu. Byl dojat naivitou a velkodušností její nabídky. Sklonil se nad ni a dotkl se jejích rtů.

„*Manu-faité* musí letět, Itio,“ řekl přátelsky, „a já se nesmím zastavit.“

Před nimi byla už jenom změř černých skal, vyprahlá, nekonečná poušť. Pak znovu začínala džungle. Netvořily ji však obrovité kapradiny, jako v okolí vesnice, nýbrž malé, dva až tři metry vysoké palmy, rostoucí tak hustě, že je Purcell musel často rozhrnout rukama, aby se mohl s Itiou protáhnout mezi dvěma kmeny. Vzduch by se tu byl dal krájet, listnatým stropem pronikal chmurný svit a na tlustých nabobtnalých kmíncích seděly černé chumáče, visící dolů jako vlasy. Nad hlavou slyšel Purcell ustavičné šumění palem. Byl to však spíš jakýsi tvrdý kovový skřípot, sám o sobě nikoli nepříjemný, ale protivný svou ustavičností. Visel nad člověkem jako hrozba, naplňoval uši, usazoval se v těle. Purcell měl pocit, jako by se v korunách palem válel gigantický hmyz a třel si své obludné nohy jednu o druhou.

Postupovali pomalu, metr za metrem. Černé chumáče na kmenech, šumot velkých listů, proč se to všechno zdálo najednou tak důležité? Bylo to divné. Část jeho já měla strach a druhá si všechno prohlížela hltavým pohledem. Palmy poněkud prořídly. V podrostu se začaly objevovat skvrny bělavého světla. Náhle se všechno rozzářilo. Slunce se zdálo blíž, šumění palem bylo příjemnější. Cítil na sobě mořský vánek. Místy pronikly sluneční paprsky až na zem, tenké jako oštěp.

„Tady je to,“ pravila Itia polohlasem. „Ještě chvilku a už tam budeme. Zůstaň stát. Bojím se.“

Zastavila se a pohlédla na něj.

„Na útesu?“ zeptal se Purcell.

„Ne. Je to mýtina mezi palmami.“

Opsala rukou kruh.

„Velká mýtina mezi palmami. A uprostřed skála.“

Mýtina. Otevřený prostor, aby je nikdo nemohl překvapit. Skála, za níž se mohou krýt. Mason by to nevybral lépe. Když mají zabíjet, počínají si lidé velice důmyslně.

„Mají tam tábor?“

„Ne,“ vysvětlila Itia, „to není tábor, ale místo, kde se s tebou setkají.“

Bojí se léčky. Nedůvěřují ani jemu.

„Bojím se o tebe,“ řekla Itia, tisknouc si dlaně k tvářím. „Och, já se bojím! Nemám už vodu v ústech.“

„Já mám také strach,“ přiznal se Purcell.

„Och ne! To není pravda!“ zaprotestovala, hledíc na něj obdivně.

„Nemáš šedivé tváře! Jsi celý červený!“

Usmál se a pokrčil rameny. Nesnášel slunce a ona to dobře věděla.

„Adamo,“ přistoupila k němu s vážným, napjatým výrazem v tváři a položila mu ruku na paži. „Poslouchej! Mnozí *tané* zemřeli, další zemřou, a já chci mít dítě! Och, já chci mít dítě! Prosím tě, Adamo, jestli tě *druzí* nezabijí...“

Sklopil k ní oči a už se chystal říci ,ne‘. Bylo jeho povinností říci ,ne‘. Jenomže říci ,ne‘ se najednou už nezdálo tak důležité... Smudgeova kulka ve dveřích jeho domu, puška ve Smudgeových rukou, hlaveň namířená na jeho srdce, Mason natahující kohoutek, Timi... Hleděl na Itiu. Bylo jeho povinností říci ,ne‘. Proč? Kvůli komu? Ne! Pořád jenom ne! Ne Itiinu děcku! Ne Itiině radosti! Ne sobě samému! Netrpělivě pokrčil rameny. Všechna tahle *tabu*!

„Neodpovídej,“ zaprosila.

Nehybná, s tváří skloněnou, stiskla jeho paži. Nemyslel už na svůj strach a hleděl na ni. Temeno její hlavy mu sahalo sotva k bradě. Bylo příjemné se na ni dívat! Tvář měla hebkou, rty plné, čelo úzké, oči ustupující až ke spánkům. Zhluboka se nadechl. Ulevilo se mu, byl pln naděje. Díval se na Itiu a její krása ho uklidnila. Nic se mu nemůže stát, má-li po boku tolik krásy. Bylo to nesmyslné, ale v tu chvíli nebylo v

jeho mysli nejmenší pochyby: je krásná. To znamená, že on nemůže zemřít.

„Jsi krásná, Itio,“ řekl cizím hlasem.

Ani se nepohnula. Všechna její útočnost byla pryč. Oči měla zavřené, paže jí visely podél boků, vypadala odevzdaně, bez života. Položil jí ruku na rameno a druhou, která držela *Manu-faité*, docela zlehka na záda. Něžně ji tiskl, hlavu zdviženu vysoko nad ní, vdechuje svěží vánek od moře. Kolem něho podrost zalitý křehkým světlem. „*Eatuo*,“ řekl pološeptem, „děkuji ti za Itiinů krásu, děkuji ti za Itiiny vlasy, děkuji ti za malá kulatá ňadra, jimiž se ke mně tiskne, děkuji ti za její velkodušnost.“

Zvrátila hlavu dozadu a vážně, cudně si ho prohlížela zdola nahoru, naprosto se ovládajíc. Usmál se na ni, pak zvedl *Manu-faité* nad hlavu, přejel pery po Itiiných černomodrých vlasech a řekl:

„Už musíme jít.“

Když došli na okraj džungle, vyvstal před nimi stín. Byla to Raha. Obrátila se k nim zády a zamávala rukama nad hlavou. Stála čelem k dlouhé oblé skále uprostřed mýtiny. Usmála se na Itiu, ale když kolem ní procházel Purcell, sklopila oči.

Ušli několik kroků po prostranství a Itia tiše zašeptala:

„Pušky.“

Zastavili se. Tři hnědé hlavně se rýsovaly na červeném pozadí skály. Nic jiného nebylo vidět. Dokonce ani obrysy hlav. Purcellovo srdce se rozbušilo.

„Pojďme,“ řekl polohlasem.

A obrátiv se k Itie dodal rozhodně:

„Ne přede mnou. Vedle mne.“

Vykročil, jednou rukou drže nad hlavou *Manu-faité*, druhou daleko od těla, dlaní ke skále. Itia kráčela asi metr od něho, na stejné úrovni.

Od pušek ho dělilo asi padesát metrů. Šel rychle. Mýtina byla kamenitá a půda ho pálila do chodidel. Slunce se mu opíralo do šíje a do levého ramene. Pot, který mu bez ustání stékal z čela do očí, ho oslepoval.

Když byl pět metrů od hlavní, ozval se Mehaniho hlas:

„Jdi kolem.“

Uposlechl. Ale za skálou byla další skála, kterou první zakrývala, a pak ještě jedna, delší a vyšší. Teprve na jejím konci našel trhlinu. Byla tak úzká, že se protáhl pouze bokem.

Před ním stál Mehani s puškou v ruce. Timi a Tetahiti byli obráceni zády, hlavně pušek opřeny o kámen.

„Posad' se a čekej,“ vyzval ho Mehani s nehybnou tváří. „Ty, Itio, jdi hlídat na polední stranu.“

Ten chlad, ta tvář podobná masce. Purcell si připadal nesmírně hloupě, jako by ho zmrazil. Pokročil dovnitř mezi kameny a vlevo ve stínu upozoroval přečnávající kus skály. S úlevou se posadil. Nohy měl jako v ohni. Rozhlédl se kolem sebe. Přibližně pětkrát pět metrů. Téměř dokonalý kruh. Skály čnely skoro na všech stranách do výše prsou, takže střelec mohl pohodlně střílet. Šedesát metrů kolem dokola otevřený výhled. Itia držela hlídku na okraji džungle na polední straně. Raha na východě, na severu pravděpodobně Faina. Na západě byl útes. Chrání se líp než my, napadlo Purcella. Naši obcházejí ve vesnici jako v *Pa*²³, a zatím je otevřená na všechny strany.

Uplynulo několik dlouhých minut a Purcell se zeptal:

„Co je?“

„Čekáme,“ odvětil Mehani a ani se na něj nepodíval.

Usedl proti němu, položil pušku na zem vedle sebe a založil paže. S očima sklopenýma a hlavou na hrudi vypadal, jako by dřímал. Ale Purcell se tím nedal mýlit. Tento Mehaniho postoj zapovídal jakýkoli pokus přiblížit se mu.

Nekonečné čekání pokračovalo. Timi a Tetahiti se ani nepohnuli. Purcell viděl jen jejich záda.

„Nač čekáme?“ zeptal se zprudka Purcell. Mehani otevřel oči a zvedl ruku na znamení, že má mlčet. Tetahiti řekl přes rameno:

„Už jde.“

O několik vteřin později se u vchodu objevila Faina, pokročila dovnitř, Timi s Tetahitem se k ní obrátili, Mehani vstal a šel se opřít o skálu vedle ní. Faina ani nepohlédla na Purcella. Stála tu, pevně rozkročená, tváří v tvář třem mužům. Prsa se jí dmula, jak se usilovně snažila popadnout dech.

„Trvalo ti to,“ mrzutě řekl Timi.

²³ Kolová ohrada kolem domu či tábora.

Faina vzhledla k Tetahitimu, ale ten se nepřipojil k Timiho výčitce.

„Jsou u velkého domu,“ pravila obracejíc se k němu.

„A co dělají?“

„Staví *Pa*.“

„Jak vysokou?“

Faina zvedla napjatou paži nad hlavu.

„A jsou už daleko?“

Faina přikývla.

„Pracují rychle. Vaa jim pomáhá.“

Dodala ještě:

„Zítra budou hotovi.“

Tři muži na sebe pohlédli. Zaútočí dnes v noci, blesklo Purcellovi hlavou a srdce se mu sevřelo.

„Je dobře,“ řekl Tetahiti. „Jdi hlídat na severní straně.“

Faina se zatvářila udiveně. Jaký to má smysl držet hlídku v džungli, když dobře vědí, že *Peritani* nevystřelí nos z vesnice.

„Jdi,“ znetrpělivě Tetahiti.

Udělala čelem vzad, ale ještě před odchodem sjela pohledem po Purcellovi. Teď, když byla zády k Tahit'ánům, si troufla podívat se na něj.

Tetahiti usedl proti Purcellovi, zády ke skále, a Timi se uvelebil po jeho levici. Purcell čekal, že Mehani zaujme místo po Tetahitiho pravici, ale ten si sedl vpravo od Timiho, takže se všichni tři octli vpravo od Purcella. Timi se zatvářil nespokojeně a užuž se zvedal, ale Mehani ho uchopil za paži a beze slova ho přinutil, aby si opět sedl. Tetahiti klopil těžká víčka a hleděl na zem. Jako by incident nezpozoroval.

Mlčeli a Purcell najednou pochopil, proč musel tak dlouho čekat. Jakmile jim Itia sdělila, že by se s nimi chtěl setkat, vyslali Fainu do vesnice, aby zjistila, co dělají *Peritani*. Taková nedůvěra Purcella popudila. Měl v úmyslu začít klidně, ale nedokázal ovládnout své rozhořčení a spustil zprudka:

„Co to má znamenat, Tetahiti! Ty ses domníval, že jsem se domluvil s *Peritani*, aby vás mohli přepadnout, zatímco já budu vyjednávat?“

Tetahiti otevřel ústa, ale než stačil něco říci, zasáhl vášnivě Timi:

„Ano! Mysleli jsme si to!“ prohlásil zostra. „A proč ne? Už jednou jsi nás zradil.“

„Skutečně?“ nadskočil Purcell.

„Byl jsi na naší straně, když na nás *Kostr*a mířil, ale když zabil Koriho a Mehora, přešel jsi do druhého tábora!“

Purcell hleděl na Timiho. Mezi Tetahitim a Mehanim, kteří ho převyšovali svými atletickými rameny, vypadal Timi skoro jako křehotinka a v jeho kulaté bezvousé tváři bylo cosi dětského.

„Nepřešel jsem do druhého tábora, Timi,“ namítl Purcell. „A nezvedl jsem proti vám zbraň. Pokoušel jsem se přemluvit Uiliho, aby nešel zabít Ohúa. A snad víš, že *Peritani* mne rovněž obviňují ze zrady.“

„Vím,“ přikývl Tetahiti. „Řekla mi o tom Itia.“

„Jsem-li zrádcem v jejich očích,“ pokračoval Purcell a svým *Manu-faité* nakreslil ve vzduchu velkou osmičku, „jak jím mohu být i ve vašich?“

Argument i vznešené gesto, které jej provázelo, na Tahit'any zapůsobily.

Tetahiti zvedl ruku, ale nechal uplynout vteřinu nebo dvě, než promluvil.

„Adamo,“ oslovil konečně Purcella, „když na nás *Kostr*a a ostatní namířili své pušky, byl jsi s námi, byl jsi náš bratr. Ale *Kostr*a zabil Koriho a Mehora. A náš bratr Adamo zůstal s *Kostrou*.“

Purcell cítil, jak se ho zmocňuje nepokoj. Tetahiti zmírnil Timiho výčitku, třebaže ji v podstatě opakoval, jenomže jeho útok mířil vlastně docela jinam. Neobviňoval Purcella ze zrady. Vyčítal mu, že se zpronevěřil svým povinnostem bratra. Toto obvinění se mohlo zdát méně urážlivé. Ale pro Tahit'ana nebylo o mnoho mírnější.

„Kdybych byl šel s vámi,“ odvětil Purcell, „byly by moje ruce potřísněny krví mého bratra Ropatiho.“

„Ropati proti nám zvedl pušku!“ zvolal Timi a v očích mu zajiskřilo.

Purcell otočil hlavu směrem k němu a podíval se mu do očí.

„Ten, kdo zabil Ropatiho, ho nezabil proto, že měl pušku. *Aué*, a z vraždy vzešla nová vražda! Ohú se netěšil z Amurei. Byl sám zabit. Uili se však neradoval z pomsty. I jeho zabili. A teď slyším, že se mne bojíš a že mi ukládáš o život.“

„Nebojím se tě,“ odsekl Timi urážlivě. „Nebojím se muže, který se podobá bytostem žijícím ve *farhua*²⁴.“

²⁴ Dům „neschopných“ (hua), do něhož se za války uchýlovali starci, ženy a děti.

„Jestliže jsem *hua*,“ opáčil Purcell, „pročpak mne nazýváš zrádce?“

V tom okamžiku se na Mehaniho tváři objevil vlídný a zároveň potměšilý úsměv, který Purcella doslova udeřil a vzápětí zmizel. Ten Adamo je ale obratný. Obratný a výmluvný. Purcell šťastně hleděl na opět znehybněvší Mehaniho tvář. Tak přece je ještě můj přítel, říkal si pln radosti. Všechno mu rázem připadalo snazší.

„Tetahiti,“ pokračoval, jist, že ho přesvědčí, „vyslechni mne, protože říkám jen to, co je pravda. Ropati by na vás nebyl nikdy vystřelil. Ani Žono. Ani starý. Ani žlutý muž. Ropati měl pušku, protože si chtěl hrát na válečníka. Žono, protože byl hloupý. Starý, protože se bál *Kosty*. A žlutý muž nevložil do své pušky tu věc, co zabíjí.“

Tetahiti pomalu zvedl těžká víčka a pravil pohrdavě:

„*Peritani* mají mravy, které nechápeme. Jsou se svým náčelníkem a také s ním nejsou. Poslouchají ho a také ho neposlouchají. Něco dělají a také to nedělají.“

Ještě však neskončil:

„Pro mne je věc jasná: ti čtyři muži měli zbraně, a proto byli naši nepřátelé.“

„Já nemám pušku,“ řekl Purcell, „a přece jsem v tvých očích nepřítel.“

„Neřekl jsem, že jsi náš nepřítel,“ opravil ho Tetahiti, dívaje se mu do očí.

„Tedy *hua*?“

„Nejsi *hua*.“

„Zrádce?“

„Nejsi zrádce.“

„Tak co tedy jsem?“

Podle Purcella šlo o otázku výlučně řečnickou, směřující k tomu, aby eliminační metodou dosáhl uznání své neutrality. Ale Tetahiti to takhle nechápal. Dlouhou chvíli si Purcella měřil, jako by chtěl z jeho tváře vyčíst definici toho, co vlastně je.

„Nevím,“ řekl pomalu. „Snad obratný muž.“

Tahle překvapující odpověď byla pro Purcella jako šlehnutí bičem. A co když je to pravda? blesklo mu hlavou. Co když se sám v sobě mýlím? Co když celé mé chování až do této chvíle bylo jen výrazem obratnosti a oportunismu?

Bylo třeba mluvit, reagovat, nenechat Tetahitiho slova bez odpovědi... Mlčením se připravoval o autoritu. Byl však ochromen pochybami. Nyní byl téměř ochoten souhlasit s takovým obrazem sebe sama, jaký tu byl nakreslen.

Tetahiti nepřerušil mlčení. Pozoroval, do jakého zmatku uvrhla Purcella jeho slova, a nespěchal se závěry. Byl pozorný, opatrný, a nerad se rychle zavazoval, byť jenom v myšlenkách. Možná že jednou bude nutno jednat s Adamem jako s nepřítelem. Možná. Kdo je Adamo? Muž sdostatek obratný, aby se udržel stranou bojů. Ale proč potom nasazuje život a přichází žádat o mír?

Purcell se konečně rozpomněl na větu, kterou si připravil na zahájení rozhovoru, zvedl ptáka nad hlavu a řekl:

„Jsem *Manu-faité* a přiletěl jsem, abych vám nabídl mír.“

Tetahiti založil ruce a jeho široká, vrásčitá tvář zvažněla. Tím dal jasně najevo, že rozhovor je u konce a začíná obřad jednání.

Purcell vstal, natáhl paži od těla, *Manu-faité* ve výši ramen, chochol červených per směřující dozadu, špičku hůlky vpředu.

„Jsem *Manu-faité*,“ začal, usilovně se pokoušeje, aby jeho řeč zněla rytmicky, „a hovořím pro mír. Válka trvá už tři dny a padlo již osm mužů. *Aué*, to je příliš mnoho. Ještě den, a zdalipak někdo předpoví, kdo na ostrově ještě bude živ? Slyšte mne, válečníci! Jsem *Manu-faité* a hovořím pro mír. K čemu tahle válka? Protože došlo k nespravedlnosti při rozdělování žen a při dělení půdy. Nyní však, *aué*, zůstalo jedenáct žen na sedm mužů a půdy je až až pro všechny. Muži, nejednejme jako hloupý žralok, který zabíjí bez užitku. Vyslechněte mne! Jsem *Manu-faité* a hovořím pro mír. Mladík mávající zbraní cítí svou sílu i lstivost a říká si: ‚Zabit bude nepřítel, ne já!‘ *Aué*, válka je hra náhody. I on je nakonec zabit. A tak už nebude rybařit v radostném jitru, neuvidí kokosy houpající se ve větru, nepozná, jak chutná odpočinek, když slunce stojí nad hlavou a on může spát nebo si hrát. Kdo zůstane naživu, ó válečníci, bude-li válka pokračovat? Kdo oplodní ženy? Kdo bude žít na ostrově, až nadejde konec našich dní? Hovořím pro mír, válečníci, a kdo má jazyk, ať mi odpoví.“

Usedl a hleděl na tři muže před sebou. S puškami na kolenou a noži bez pochvy zastrčenými za *paré* pohrdli možností využít skály jako opěradla a seděli zpřímá, beze stopy upjatosti či únavy a také bez jediné kapky potu na čele, třebaže se do nich opíralo slunce. Jejich oči byly

jako hradba. Marně si Purcell říkal, že ten chlad patří k obřadu a nic neznamená, přece jen ho to skličovalo.

Tetahiti pokynul a Timi vstal. Bude mluvit první, protože je nejméně významný ze tří a už jeho přizvání do rady je vlastně proti zvyklostem, protože není vznešeného rodu. Aby dodal svým slovům větší váhy, zvedl pušku levičkou nad hlavu, pravou vytáhl tesák a zamával jím. Tak zůstal stát na špičkách dobrou vteřinu jako socha nenávisti. Neměl postavu ani důstojnost Mehaniho či Tetahitiho, ale byl útlý a tvrdý jako ocelová čepel. Když začal svou řeč, nespokojil se tím, že svá slova vyzpěvoval, ale tančil je podupávaje nohama, oči mu jiskřily a co chvíli tál tesákem do vzduchu směrem k Purcellovi nebo jím zatočil nad hlavou. V jeho tváři i v držení těla bylo cosi jinošsky bezpohlavního. Ničivá touha, která z něho vyzařovala, byla tak snad ještě děsivější.

„Ó válečníci!“ vykřikl zběsile a jeho hlas se chvílemi měnil v pískot. „Přimlouvám se, abychom vyvrhli slepici! Ó válečníci! Splňte svoje poslán! Podobejte se trhlíně ve skále, z níž vylézají ještěrky! Podobejte se rozsedlině, v jejíž hlubině číhá rozzuřený žralok! Nešetřte životů! Ať zhynou všichni *Peritani*! Ať je zabit dlouhý *Kostrá*! Zabijte malou kysu! Ať je zabit náčelník! Ať je zabit Adamo! Ó válečníci, přimlouvám se za vyvržení slepice! Spalte chatrče! Zničte zahrady! Porazte stromy! Ženy nepřátel vezměte do otroctví! Ať leží u vašich nohou! Ať poslouchají vaše rozkazy jako psi! Rozpárejte ženy, jež v sobě nosí děti *Peritani*, ať je vyhuben ten prokletý rod! Ó válečníci! Přimlouval jsem se za vyvržení slepice a staniž se, jak jsem pravil!“

Timi zastrčil tesák za opasek a usedl. Vzápětí byl Mehani na nohou. Ten sviní syn si troufá navrhovat, aby rozpárali jeho sestru! Mehani zesinal hněvem a všechny svaly na jeho ztepilém těle se křečovitě napjaly v úsilí, které musel vynaložit, aby se ovládl. Hlavu měl zvrácenu dozadu, nozdry se mu chvěly, oči mu lezly z důlků a hrdlo se mu nepřiměřeně dmulo, jak se pokoušel dostat ze sebe slovo. Ten pes! Ten sviní syn! V jednom okamžiku se obrátil k Timimu s takovou zuřivostí v očích, jako by se na něj užuž chtěl vrhnout. Vzápětí však ten výraz zmizel, Mehani se podíval přímo před sebe a s obrovskou námahou se mu podařilo trochu se uvolnit. Byla to úžasná podívaná. Shora dolů valila se jeho tělem vlna za vlnou, vzdouvaly se mu ve svalech a postupně opadávaly, jako když slábne vlnobití. Pak se zase všechno urovnalo a temný, měňavý povrch jeho kůže byl opět klidný jako jezeru

hladina. Jako by byl každý jeho sval znovu uložen v černé pochvě, zakrývající jeho sílu. Celé jeho tělo působilo teď odpočatě a slavnostně.

„Ó *Manu-faité*!“ promluvil jen nepatrně chraptícím hlasem. „Který šílenec tu mluví o porážení stromů? Vždyť jsou to naše stromy! Kdo tu mluví o ničení zahrad? Vždyť jsou to naše zahrady! Kdo mluví o tom, abychom brali ženy do otroctví? Vždyť jsou to naše sestry! Kdo mluví o tom, abychom zahubili děti, které nosí? O *Manu-faité*, vždyť jsou to naši vlastní synovci! Ať se proto nikdo neopovází dotknout břicha těchto žen, protože jinak povstane válečník proti válečníkovi a zabije ho!“

Mehani se zhluboka nadechl. Ulevilo se mu, že na Timiho prohlášení odpověděl jasnou výzvou. Pak pokračoval:

„Ó *Manu-faité*, hovořím pro mír! Já, Mehani, syn náčelníka, pravím: ať je zabit jenom Hrabivec, protože on je příčinou všeho. Ať je zabit Hrabivec, protože jenom on zabil. Ať jsou ušetřeni ostatní, ať jsou napraveny křivdy, jež Hrabivec spáchal, a necht' Tahit'ané žijí s cizinci v zapomnění a ve shodě!“

Sotva Mehani usedl, vstal Tetahiti. Těžká víčka napůl přivřena, obočí nad mohutným nosem nakrčené, vrásky po obou stranách rtů hlubší než jindy, znehybněl na několik vteřin. *Peritani* se kryjí tak špatně, že při vyrovnaném počtu tří proti třem a při rovnosti zbraní si byl jist vítězstvím. *Manu-faité* přijal ze zdvořilosti a teď toho trpce litoval. Před rozhodující bitvou se tu jeho druhové ve zbrani častují bojovými výzvami a vyhrožují, že zabijí jeden druhého! Z žádného *Peritani* nevzejde nikdy nic dobrého a tohle je jen další důkaz: hádku přece vyvolal svou přítomností Adamo.

„Ó *Manu-faité*,“ promluvil vážným, slavnostním hlasem, „přimlouvám se za pokračování ve válce! Mějte však na paměti, válečníci, že nestojíme kmen proti kmeni, ale že jsme kmen roztržený ve dvě. Musíme proto dbát, abychom se neroztrhli příliš... O *tané*! Učinili jste mne svým náčelníkem, a já, Tetahiti, syn náčelníkův, vám pravím: dotknu se svou hlavou chatrčí a tyto chatrče budou *tabu*²⁵. Dotknu se hlavou stromů a ty stromy budou *tabu*. Dotknu se hlavou plotu zahrad a ty zahrady budou *tabu*. Dotknu se hlavou břicha obtěžkaných žen a ta břicha budou *tabu*.

²⁵ Tahit'ané kdysi věřili, že náčelníková hlava, která je *tabu*, může přenést *tabu* i na každý předmět, jehož se dotkne.

Ó *Manu-faité*! Přimlouvám se za pokračování ve válce. Válečníci tu nebojují o ženy a o půdu. Příčinou je, že jsme byli uraženi a museli jsme strpět urážku. Příčinou je povýšený pohled nespravedlivého muže. Zeje mezi námi otevřená rána, ó *Manu-faité*! Chtějí-li *Peritani* odplout po moři hledat si jinde jiný ostrov, ať ti nespravedliví muži odplují. Ale zůstanou-li na tomto ostrově, pak budou vyhlazeni z povrchu země! Jak důvěřovat lidem tak nestálým a nepochopitelným? Ó *Manu-faité*, přimlouvám se za pokračování ve válce! Zůstanou-li *Peritani* na ostrově, ať zahynou! Jejich smrt staniž se balzámem na naše rány! Jejich hlavy nechť zdobí průčelí našich domů! Ať se třesou zimou v temnotách, až my budeme horcí a živí v jejich ženách!

Ó *Manu-faité*! Přimlouvám se za pokračování ve válce, a kdo má jazyk, ať mi odpoví!“

Tetahiti usedl a Purcell pomalu vstal. Vkládal velké naděje v Tetahitiho – největšího a nejrozvážnějšího politika ze všech Tahit'anů – čekal od něho kompromisní návrh. Nyní však bylo zřejmé, že Tetahiti je si jist vítězstvím a nechce mír. Jeho nabídka, že nechá *Peritani* odplout po moři, se téměř rovnala urážce.

„Tetahiti,“ pravil Purcell trpělivě, „kdybys byl vítězem a kdybys mi po bitvě řekl: ‚Odejdi nebo zemři, Adamo,‘ byl bych ochoten odejít. Protože pro mne, který jsem nebojoval a nenosil pušku, neznamená odchod zneuctění. Ale s druhými *Peritani* je to jinak. Mají zbraně a bylo by jim hanba utíkat. Pochop také, Tetahiti, že kdyby *Peritani* odpluli na pirogách schovaných v jeskyni, plula by s nimi i smrt. Smrt utopením, smrt hladem a žízní, smrt na provaze, kdyby se setkali s velkou pirogou z jejich země.

Měj se na pozoru, Tetahiti, abys ty, který ses stal obětí nespravedlnosti, nebyl sám nespravedlivý. Který z *Peritani* tě urazil? Jeden muž. Mají snad všichni *Peritani* zahynout pro toho jediného?“

Tetahiti vyslechl jeho řeč se zavřenýma očima a nehybnou tváří, a když Purcell skončil, pravil zdvořile, nicméně však tónem, který znamenal konec diskuse:

„Skončil jsi, ó *Manu-faité*?“

„Skončil.“

Tetahiti otočil hlavu vlevo a řekl:

„Nakresli přede mnou kruh, Timi, přišel čas rozhodnout.“

Timi uposlechl. Po pravdě řečeno, mnoho kreslit nemohl, protože půda byla samé kamení, a tak se spokojil tím, že se sehnul a pravou rukou opsal před svým náčelníkem velký kruh. Poté se opět posadil.

„Rada je na vás, válečníci,“ pravil Tetahiti.

Timi zvedl ze země kamínek, hodil ho do myšleného kruhu a řekl:

„Toto je skála pro vyvržení slepice!“

Tetahiti svažtil obočí. Timi se nedal oblomit ani Mehaniho výzvou, ani *tabu*, které vyhlásil on sám. Šílenec! Drzoun! Po válce ho bude muset ztrestat! Tetahitiho pohled se zamlžil:

„Teď ty, Mehani.“

Mehani vhodil kámen do kruhu se slovy:

„Toto je skála pro návrat k míru.“

Tetahiti zvedl kámen, slavnostně ho povznesl k ústům a nechal uplynout několik vteřin v naprostém tichu. Zdůraznil tím, že jedině jeho rozhodnutí je svrchované. Hlasy se totiž nepočítaly. Náčelník byl jediným rozhodčím a jeho slovo mělo konečnou platnost.

Tetahiti hodil kámen do kruhu:

„Toto je skála pro pokračování ve válce.“

Po těch slovech zvedl těžká víčka a podíval se na Purcella.

„Cizince,“ pravil chladně, „dej mi své *Manu-faité*.“

Purcell vstal, vyveden z míry tím příkazem i tónem, jímž byl vysloven. Několik vteřin váhal a pak přece jen podal ptáka Tetahitimu. Byl kdysi na Tahiti svědkem jednání o mír, jenomže tehdy byla žádost o mír vyslyšena a vyslanec odešel s vlajícími pery nad hlavou, provázen voláním lidu.

Tetahiti povstal a Timi s Mehanim ho napodobili. Uchopil oběma rukama *Manu-faité*, zvedl je do vzduchu, pak jím prudce mávl a zlomil je přes koleno. Nato odhodil oba kusy na zem a zvolal divoce:

„Pták míru je mrtev!“

Purcellem projel strach. Najednou byl jako ochromen. Význam toho gesta byl zřejmý: zničení ptáka bylo předobrazem jeho vlastního konce.

Uplynula nekonečná vteřina. Purcell nebyl schopen slova ani pohybu.

Timi přendal pušku do levé ruky a pravicí vytrhl tesák.

Pak ukázal ostrím čepele na Purcella a obrátil se k Tetahitimu:

„Ó Tetahiti, dej mi tuhle *rybu*²⁶.“

V tom okamžiku přistoupil Mehani k Timimu, až se ho skoro dotýkal, a vzkřikl strašlivým hlasem:

„*Tabu!*“

To slovo i způsob, jakým bylo proneseno, přibily Timiho k zemi. Nicméně se nevzdal. Nechyběla mu odvaha. Zvedl hlavu k výhružně se tvářícímu Mehanimu a řekl zostra:

„Proč *tabu*?“

„Pohled, muži!“ zařval Mehani z plných plic. „Podívej se na náušnici v Adamově uchu! Tu má ode mne! A přede mnou nosil tu náušnici můj otec, velký náčelník Otú!“

Timi hleděl na náušnici vytrěštěnýma očima. Bylo to pravda! Byla to Otúova náušnice! Cítil, že prohrál.

„*Tabu* neplatí!“ vykřikl vztekle. „*Tabu* tahitského náčelníka nelze přenést na *Peritani!*“

„A kdo je tenhle *Peritani*?“ řval Mehani. „Vlastní zet' tahitského náčelníka! Manžel jeho dcery! Bratr jeho syna!“

Purcell na ně hleděl s otevřenými ústy. Jeho život závisel zřejmě na výsledku tohoto teologického sporu: lze posvátné *tabu* přenést na cizince?

Timi se otočil k Tetahitimu a řekl suše, skoro vyzývavě:

„Jak rozhodne náčelník?“

Purcell se na Tetahitiho ne díval. Našel už zase svůj klid a neznatelně se pohupoval na chodidlech, číhaje na sebemenší Timiho pohyb.

„Jak rozhodne náčelník?“ opakoval Timi.

Tetahiti byl ve smrtelných rozpacích. Zlomil *Manu-faité*, protože to žádala tradice, ale bez jakéhokoli bližšího záměru, pokud jde o Adama. Obyčej ovšem dovoľoval vydat nešťastného vyslance na smrt. V tom nemohl Timimu nic vytknout. A co se *tabu* týče, nebyl dalek dát mu za pravdu. I on vážně pochyboval o jeho účinnosti vzhledem k tomu, že Purcell nebyl Tahit'an. Jedno však bylo naneštěstí jasné. Tím, že pověsil na Adamovo ucho ozdabu, jež se dotkla Otúovy hlavy, dal Mehani na srozuměnou, že Adamo je jeho bratr volbou a že jeho život má pro něj větší cenu než život vlastní. Obětovat Adama znamenalo tudíž bez nejmenší pochyby zápas na život a na smrt mezi Mehanim a Timim a v

²⁶ Tak je nazývám muž, který má být obětován.

tom případě by Tahit'ané vyrazili dnes v noci v útoku na *Peritani* o jednoho válečníka slabší.

„Jsem náčelník,“ promluvil konečně, dívaje se Timimu do očí, „nejsem kněz. Nemohu rozhodnout, kdo má ve věci *tabu* pravdu a kdo ne. Ale protože Adamo je příbuzný s Mehanim a Mehani ho považuje za *tabu*, bylo by moudré, kdyby ses téhle *ryby* zřekl.“

Timi se napřímil mezi oběma urostlými válečníky, kteří ho převyšovali dobře o hlavu, a jeho štíhlé tělo se napjalo jako luk. Ach tihle urození! Synové náčelníků! Domluvili se na něj! Chtějí ho zastrašit, to je jasné! Ale co je jim platná síla, když má pušku!

„Moje právo je moje právo!“ vykřikl zuřivě.

Uplynula vteřina, kdy se zdálo, že se uklidnil. Sklopil oči s potměšilým výrazem v tváři a náhle vyrazil jako blesk a s neslychanou prudkostí ťal po Purcellovi tesákem. Purcell uskočil, tesák narazil na skálu a v tom okamžiku zvedl Mehani obě ruce nad hlavu a nechal je dopadnout na Timiho šíji. Byl to zdánlivě slabý úder, ale vrhl Timiho prudce kupředu, takže narazil čelem na skálu, klesl na zem a zůstal nehybně ležet tváří na kamení.

„Snad jsem toho psího syna nezabil?“ řekl Mehani.

Podíval se na Tetahitiho. Ten poklekl, obrátil Timiho a položil mu hlavu na prsa.

„Ten blázen jen trochu usnul,“ řekl pohrdavě.

„Pojď, Adamo!“ křikl Mehani a uchopil ho za ruku.

Prudkost jeho pohybů se zmírnila, když musel bokem projít mezi skalami. Jakmile však byl za nimi, vlekl Adama tak rychle, až si odřel hrud' o kameny. Neušli ještě ani deset metrů po mýtině, když za ním zavolal Tetahiti: „Mehani, nechod' dál než k džungli!“ Mehani zamával v běhu volnou rukou na znamení souhlasu. Purcell se otočil a zahlédl Itiu, stojící strnule asi dvacet metrů od něho a neodvažující se přiblížit. „Itio,“ zavolal Tetahiti, „přines mi vodu!“ Purcell měl nohy rozedřené od kamení, co chvíli málem upadl, rychlost, k níž ho Mehani nutil, mu připadala neuvěřitelná, bylo mu jako děcku, vlečenému dospělým ve fantastickém úprku.

Když doběhli pod palmy, pustil ho Mehani, ale téměř nezpomalil a Purcella udivilo, že se kmeny za nimi nezavírají, jakmile prošli. Zřejmě tu vedla stezka, kterou znali jenom Tahit'ané. Purcellovo srdce tlouklo o hrud, bál se zůstat ve tmě pozadu a šeptl:

„Ne tak rychle, Mehani.“

Mehani zvolnil krok.

„Poslyš, musím ti něco říci. Slyšíš mě?“ I on šeptal.

„Ano.“

„Kam teď půjdeš?“

„K banyánu.“

„A pak?“

„Do jeskyně, co byly pušky. To vymyslely ženy.“

„Dobrý nápad.“

Pak se zeptal:

„Jsi udýchaný, mám jít pomaleji?“

„Ne.“

„Poslouchej mě dobře. Jakmile budeme venku z džungle, musíš utíkat. Utíkat, rozumíš? A zastavíš se až v jeskyni!“

„Ano.“

„Máš jenom malý náskok. Timi běhá moc dobře. A já ho nemohu zadržet. Musel bych ho zabít. A nemohu ho zabít před bojem,“ dodal jako na omluvu.

Purcell běžel. Píchal ho v boku a snažil se srovnat dech.

„Jakmile budeme venku z džungle,“ dodal Mehani, „udělám falešnou stopu. Tak získáš ještě trochu času.“

Poznenáhlu začala tma řidnout. Ještě několik kroků, a už se před jejich očima tyčila hora a pod nohama měli kamenitou pláň vedoucí až k banyánu. Mehani se otočil, zvedl Purcella do náručí, pevně ho sevřel a přitiskl svou tvář k jeho.

„Poslyš,“ (řekl udýchaně, „teď odejdeš. Dávej pozor. Možná že budeš zabit. Možná že budu zabit já. Poslouchej mě, bratře Adamo. Mám tě rád. Nezapomeň, jak tě mám rád. Jestliže zemřu, budu na tebe myslet. *Potom*. A ty také. Slib mi to.“

„Slibuji,“ pravil Purcell chvějícím se hlasem.

Na rtech cítil drsnou a trochu slanou tvář Mehaniho. Byl šťastný a zároveň zoufalý, že se s ním musí rozloučit.

„Slibuji!“ opakoval.

Mehani uvolnil sevření, uchopil ho za ramena a několikrát krátce udeřil svým čelem o jeho. Purcell si vzpomněl, že stejným způsobem ho přivítal na Tahiti, když slova nestačila vyjádřit, čím překypovalo srdce.

„Ó Adamo!“ řekl tiše. „Ó bratře!“

„Slibuji,“ ještě jednou opakoval Purcell se slzami v očích. Mehani ho pustil a lehce ho plácl po rameni. Jeho úsměv byl plný dobroty a něhy, až to Purcella bolelo.

„Jdi!“ řekl. „Teď jdi! Jdi už, Adamo!“

KAPITOLA XIV

„Tady je to,“ řekla Avapuhi a ohlédla se.

Purcell se pachtil po skalách několik metrů pod ní. Stezku tvořilo jakési rovné hrdlo, vyhloubené ve skalách, tak strmé, že v jeho poslední části se musel chytat výstupků skal, aby se dostal dál. Purcell postupoval jen k zoufání pomalu. Měl pocit, že poskytuje znamenitý terč střelci, stojícímu na úpatí svahu. Neohlédl se, a třebaže mu ve slunečním žáru stékaly po těle proudy potu, mrazilo ho v zádech.

Dostihl Avapuhi, uchopil ji za ruku a odvrátil se za veliký keř, napůl zakrývajícím vchod do jeskyně. Kryt jeho větvemi podíval se dolů, tam, kde začínala strž. Stál opřen ramenem o Avapuhi, neschopen slova, překvapen hlukem vlastního dechu. Až na lehce se chvějící vzduch nad přehřátými skalami byla krajina u jeho nohou pustá, nehybná. Vydechl a obrátil se k jeskyni. Konečně je v bezpečí.

„Pojď, Avapuhi.“

„Počkej. Co košík s ovocem?“

Prostrčila ruku větvemi keře, přitáhla koš k sobě a kruhovitým pohybem si jej přitiskla k bokům. Díval se na ni. Podruhé během necelé hodiny vystoupila od banyánu k jeskyni a nebyla ani trochu udýchaná.

„A co teď?“

„Jdi pořád rovně, Adamo. Já ti řeknu.“

Podlaha jeskyně asi dva metry od vchodu klesala, a pak zvolna stoupala spleť křovisek a květin. Klenba byla proděravělá trhlinami a komíny, jimiž sem proudil čerstvý vzduch, a na stěnách si co chvíli hrály paprsky slunce. Chodba zahnula vlevo, na Purcellova ramena se snesl chlad, světlo na stěnách zmizelo a temnota postupně houstla.

„*Tupapakové*,“ řekla Avapuhi a zůstala stát. „Bojím se.“

„*Maamaa*,“ odsekl netrpělivě Purcell. „Strávilas tu s Itiou čtrnáct dní! A nic ti neudělali! Tady jsou dobří *tupapakové*!“

Po chvíli Avapuhi zapochybovala:

„A co když se změnili?“

Purcell pokrčil rameny.

„Se mnou se nemusíš bát. Já na ně nevěřím.“

„Opravdu?“ V jejím hlase se ozvala naděje.

„Opravdu.“

Podle tahitské víry se *tupapahové* neodváží pronásledovat člověka, který nevěří v jejich existenci. Tím podivnější je, že na Tahiti nebylo tak říkajíc nevěřících.

Purcell znovu vykročil a Avapuhi ho poslušně následovala. Adamo nejenom nevěřil na *tupapahy*, stejně jako Mehani, ale navíc si právě všimla jisté zvláštnosti, která ji uklidnila: Adamo měl vlasy barvy medu. Tak podivného tvora *tupapakové* ještě neviděli. Bylo pravděpodobné, že jeho skepse i vzezření je natolik omráčí, že se budou držet zpátky, i kdyby se jejich chování po velkých deštích pokazilo.

Purcell zapadl až po lýtko do něčeho studeného a ustoupil. Před ním, kam až dohlédl, všude černá voda. Mírně se leskla v šeru a tu a tam z ní trčely velké oblé kameny.

„Itia mluvila o pramínku,“ podivil se.

„Když jsme tu byly my, tak tu žádná voda nebyla,“ řekla Avapuhi změněným hlasem. „To udělali *tupapahové schválně*.“ Už zase!

„Poslouchej!“ obrátil se k ní Purcell zoufale. Objal ji a cítil, jak je strnulá a chladná.

„Poslyš,“ prohlásil slavnostně a s důrazem, „žádní *tupapahové* nejsou! Já, Adamo, prohlašuji, že žádní *tupapahové* nejsou!“

Rychlost, s jakou Avapuhi na toto prohlášení reagovala, naplnila Purcella úžasem. V okamžiku změkla jako máslo, její kůže se opět rozehrála, tělo bylo zase pružné. Po úplném ochromení strachem nastoupil mžiknutím oka nejhlubší klid. Vděčně si třela tvář o tvář Adamovu. Více než to, co řekl, zapůsobil Adamův přesvědčivý tón.

Purcell postupoval z kamene na kámen. Když byla někdy vzdálenost mezi dvěma kameny příliš velká, přestal držet Avapuhi za ruku a skočil. Klenba nad jeho hlavou nebyla příliš vysoká a celá jeskyně byla vlastně úzká klikatá chodba. Kdysi ji zřejmě prorazila bystřina, dokud ji suť nedonutila změnit tok. A teď se voda zřejmě znovu musí prodírat sutí. Až rozšíří své koryto – po kolika letech? – přeteče přes zvýšený vchod do jeskyně, vytryskne ven a proudem se bude valit k úpatí hory. Touhle

cestou se nepochybně už jednou vydala. Stezka mezi skalami, po které šplhal nahoru, věru vypadala jako hrdlo vyhloubené erozí.

„To *nebyli tupapahové*“ ohlédl se za sebe. „Jenom voda z potoka udělala díru do skály.“

„Voda je velice obratná,“ řekla Avapuhi s úctou, jako by mluvila o náčelníkovi.

Pustil její ruku a vyskočil na plochý kámen uprostřed vodní hladiny. Kámen se se šplouchnutím převážil dopředu a na cosi narazil. Purcell málem ztratil rovnováhu, zamával rukama a přeskočil na jiný kámen. Za ním se znovu ozval ten dvojí zvuk: šplouchnutí i náraz kamene na kámen. Mohutná dlaždice se opět vrátila na svoje místo.

„Dej pozor,“ zavolal přes rameno.

Urazil ještě asi deset metrů. Chodba odbočovala doprava a na stěně po Purcellově levici se objevil kulatý otvor ve skále, téměř pravidelný a ne o mnoho větší než lodní okénko. Purcell se k němu naklonil. Otvor vedl na druhou galerii, jež byla zřejmě světlejší než tato, a také výš. Z této strany mu nižší okraj okénka sahal asi ke kyčlím, kdežto na druhé straně byl v úrovni podlahy. Druhá chodba se zdála přímá a za pásmem světla mizela ve tmě. I tady byla zem pokryta velkými kulatými či plochými kameny, jenomže naprosto suchými. Tenhle úsek voda nezatopila.

„Tady,“ řekla Avapuhi.

Ohlédl se.

„Tady? Za tou dírou?“

„Je to strašně jednoduché. Však uvidíš.“

Sehnula se, prostrčila hlavu otvorem, obě ruce položila na zem na druhé straně, zvedla nohy, zavlnila boky jako plaz a zmizela. To všechno s neslýchanou rychlostí. Vteřinu nato se její hlava opět objevila v otvoru.

„Pomohu ti.“

„Ne,“ odmítl Purcell.

Ale provedl to mnohem hůř než ona. Když vstal, zjistil, že si odřel kůži na břiše.

Octl se v jakési klenuté komnatě, přibližně čtyřikrát čtyři metry, za níž se chodba prudce zužovala, měnila se v úzký tunel a mizela ve tmě. Štěrbinou sem vnikalo světlo a vytvářelo na jedné ze stěn světlou skvrnu zvící dlaně.

„Dál nemůžeme,“ upozornila ho Avapuhi, ukazujíc ve směru chodby.
„Tam je studna.“

„Hluboká?“

„Hodíš tam kámen. A pak čekáš a čekáš. Až udělá žbluňk!“

„Dá se projít na druhou stranu studny?“

„My můžeme,“ řekla Avapuhi. „Ty ne.“

V jejích slovech nebyl ani stín pohrdání. Konstatovala fakt. Purcell zamířil k chodbičce. Jakmile opustil osvětlené pásmo, skoro se zastavil, aby jeho oči mohly přivyknout tmě. Sklonil hlavu, třebaže si byl vědom, že taková opatrnost je zbytečná, protože klenba byla ještě dobrých dvacet centimetrů od jeho hlavy. Když však roztáhl paže ve výši ramen, narazil na obou stranách dlaní na skálu.

„Pozor!“ Ucítil na zádech dotek Avapuhi. „Tady to je.“

„Kde tady?“

„Před tebou.“

Ta měla oči! Sklonil se a skutečně, ani ne metr před sebou spatřil neznatelnou tmavou čáru. Lehl si na břicho a pomalu se plazil kupředu. Pak hmatl rukama před sebou, až zjistil, kudy vede okraj propasti od jedné stěny k druhé.

Vstal. Neviděl Avapuhi, ale podle vůně květin, které měla ve vlasech, poznal, že stojí vpravo od něho.

„Ty by ses dokázala dostat na druhou stranu?“ zeptal se pochybovačně.

„Ano. Mám ti to ukázat?“

„Ne, ne,“ řekl spěšně. „Už jsi to někdy zkusila?“

„Všichni tři.“

„Jak to, tři?“

„Já, Itia a Mehani.“

„Kdy?“

„Když sem za velkého deště přišel náčelník s Vaou ukrýt pušky. Ach, muži! Mehani měl sotva čas hodit do studny naše lůžko z listí a přejít s námi na druhou stranu. Náčelník řekl Vae, aby zůstala stát, a sám šel až ke studni. *Aué!* Oči *Peritani* nejsou dobré! Byli jsme od něho na vzdálenost oštěpu na druhé straně studny, a náčelník nás neviděl. Mehani se bál, že náčelník spadne do studny, a tak tam hodil kamínek. Kamínek udělal žbluňk! Náčelník sebou trhl a lehl si na břicho zrovna

jako ty; hmatal rukama před sebou, bručel (tady znamenitě napodobila Masonovo „Hm!“ a vrátil se.“

„Co je za studnou?“

„Kousíček ještě můžeš jít, a pak konec, všude samé stěny.“ Purcell se vrátil. Když vyšel ze tmy, připadala mu ta skalní komnata skoro světlá.

„Kde schoval náčelník pušky?“

„Tamhle.“

Proti světlé skvrně vystupovala skála poněkud dopředu a mezi ní a klenbou bylo možno ve výši asi tří metrů vytušit rozsedlinu.

„To muselo dát práci,“ řekl Purcell bezbarvě.

Znenadání na něj dolehla únava. Toužil jen po jediném: lehnout si a mlčet. Hlavně mlčet.

„Proč?“ řekla Avapuhi. „To je docela lehké. Když náčelník odešel, vyšplhal se Mehani nahoru, všechno zase snesl na zem a vybalil, i pušky z mastných hadrů, i ty věci, co zabíjejí, ze železné bedýnky. Pak dal zase všechno na místo a musely jsme přísahat, že nikomu nic nepovíme, dokonce ani Uilimu. A hned také udělal druhou postel, aby si Uili ničeho nevšiml.“

Odmělčela se, přiložila dlaň k očím, svezla se na zem a rozplakala se, druhou ruku nechávajíc otevřenu na kolenou. Plakala tiše, neotírajíc slzy, které jí stékaly po tvářích, jen ramena se jí trhavě zvedala.

Purcell přisedl k ní.

„Co je ti, Avapuhi?“

Zvedla ruku od očí.

„Byl jsi u *druhých*. A když ses vrátil, neřekl jsi mi nic o Uilim.“

Odvrátil hlavu. Cestou do jeskyně jí v běhu po kouscích pověděl o *Manu-faité*. Ale je pravda, že jí neřekl nic o Uilim. Ostatně, co jí také mohl povědět? Jenomže ona na to čekala od chvíle, kdy se vrátil. Čekala po celou tu dobu, kdy běželi jako o závod od banyánu k jeskyni. A teď najednou se veškerá naděje rozpadla. Konečně viděla jasně, co věděla už od začátku: Uili je mrtev.

„Pojď,“ řekl Purcell a vzal ji za ramena.

Zvedl ji, byl však příliš vyčerpán, než aby mohl mluvit, a tak ji dovedl k lůžku z listí a přiměl ji, aby si lehla. Potom ulehl vedle ní, vsunul levou paži mezi její krk a dlouhé vlasy a hlavu jí položil na rameno. Chystal se, že jí řekne pár slov, ale nedokázal otevřít ústa. Usnul.

„Adamo!“ ozvalo se mu u ucha.

Trhl sebou, otevřel oči a užasl nad tím, že drží Avapuhi v náručí. Spatřil slzy na jejích tvářích a rázem se na všechno rozpomněl.

„Spal jsem dlouho?“

„Ne. Jen chvíličku. Poslyš, Adamo, musím už jít. Omaata si bude myslet, že se mi něco stalo. Neví, že *druzí* zdrželi Itiu. A Ivoa! Muži! Což teprve Ivoa! Neví ještě, žes vyvázl od *druhých*!“

Vstala a oči se jí leskly. Hořic netrpělivostí sdělit jiné ženě, že její *tané* je na živu, zapomněla na vlastní žal.

„Máš pravdu,“ přisvědčil Purcell a rovněž se zvedl. Po chvíli ticha řekla:

„Vrátím se. Jestli mi to Omaata dovolí, tak se vrátím.“

Chtěl říci ‚ne‘, ale nenašel odvahy. Být dlouhé hodiny sám v téhle ledové, pochmurné jeskyni... Pohládl Avapuhi po ramenou a lehčeji pleskl dlaní mezi lopatky.

Nejprve prostrčila otvorem nohy, opřela se rukama za zády, vypnula ňadra jako luk, ohlédla se a sklouzla na druhou stranu; Purcell se sklonil a vyhlédl za ní. Jeho oči už přivykly temnotě, a tak ji sledoval očima, jak skáče z kamene na kámen. Kameny se podobaly šedobílým ostrůvkům uprostřed černé hladiny a Avapuhiny bosé nohy na nich zanechávaly tmavé skvrny. Nad nimi svítila její sukénka z kůry a pak bylo vidět už jenom kývající se paže, černě se rýsující proti o poznání méně temné stěně. Purcell skoro neviděl pohyb jejích boků, ale až kupodivu pronikavě slyšel, jak při každém kroku o sebe třou jednotlivé proužky kůry. Náhle se jejích vlasů zachytil slabý proužek světla a kolem obrysu hlavy jako by se jí objevila uzoučká svatozář. Za okamžik ten obraz zmizel, celá horní část jejího těla jako by se rozplynula, korová sukénka zmizela a nebylo už nic, ohyb chodby ji pohltit.

Purcell se vrátil na lůžko z listí, okamžitě usnul, ale vzápětí se probudil. Bylo mu citelně chladno, v jeskyni bylo ticho jako v hrobě. Zavřel oči a podřimoval, ale klid nenašel. V hlavě mu šílenou rychlostí vířily věty a obrazy, bylo to peklo, nedokázal ani usnout, ani se skutečně probudit. *Manu-faité*, Itia, Masonův hlas, výstřel, ticho, dva výstřely, Uili je mrtev, *vinen* říká Masonův hlas, zvrací v kapradí, Amureia, hlavy v *poini*, Omaata, její obrovitá černá ruka na Masonově rameni, dej mi tu *rybu*, Tetahiti, dveře se za ním zavřely, třeskl výstřel, v podrostu nikdo není, vzpomeň si, *potom*, malé palmy, černé chumáče na kmenech, hlavy

v *poini*, Amureia, Avapuhin hlas, jenom hlas, bez jediného slova, Itia, bojím se, bojím se, ó můj bratře, nezapomeň nikdy, pod banyánem se nedá dýchat, ženy mluví, mluví, jsem *Manu-faité*, Timi, jeho tvrdý pohled, ostří tesáku, skočím, neskočím, nohy mám přilepeny k zemi, *tupapahové*, říká Avapuhi třesoucím se hlasem, a pak náraz velmi hlasitě, *tupapahové*!

Hlas se zdál tak hlučný a tak blízký, že procitl, posadil se a rozhlížel se kolem sebe. Nikde nikdo. Vstal a položil si ruku na čelo. Z tunelu vedle se ozvalo šplouchnutí vody, jako když do ní někdo plácl, a potom tupý náraz. Oba zvuky byly tak slabé, že Purcell na okamžik zapochyboval, zda je vůbec slyšel. Vtom se ozvaly znovu, šplouchnutí a tupý náraz. Nastražil uši a zadržel dech. Ticho, naprosté ticho. Najednou se mu rozsvítilo. Dlaždice. Ploché kameny ve vodě v chodbě. Nahnou se a zase dosednou na svoje místo. Avapuhi se vrací. Teď je na druhé straně skalní stěny, několik metrů od něho. – Tak rychle, podivil se v duchu. A sehnul se, aby vystrčil hlavu otvorem.

Uprostřed pohybu se zarazil, to ticho se mu zdálo podivné. Avapuhi, šťvaná strachem z *tupapahů*, by určitě běžela! Musel by přece slyšet, jak její nohy kloužou z kamene na kámen, jak šustí pruhy kůry na její sukénce! Nesmírně pomalu se přiblížil k otvoru a upřeně se zahleděl přímo na jeden ze skalnatých výčnělků. Deset kroků od sebe rozeznal stíhlou siluetu muže, nehybně stojícího s puškou v ruce na kameni.

Purcell ucítil, jak má sucho v hrdle, a nohy se pod ním roztřáslly. Rozhlédl se kolem sebe. Nikde žádná skryš. Ani utéci není kam. Před ním studna. A za studnou skála. Pronikne-li Timi až do komnaty, spatří lůžko z listí a půjde až ke studni. Purcell se už viděl uzavřen v té slepé uličce jako krysa v díře a proti němu Timi s tesákem v ruce. Pod pažemi mu doslova vytryskl pot a stékal po bocích, dlaně měl náhle vlhké, opřel se o skalnatou stěnu a užuž cítil, jak mu ledová čepel rve břicho.

Vynaložil obrovské úsilí, aby polkl, ale v ústech měl tak vyschlo, že nedokázal odtrhnout jazyk od patra. V žaludku cítil strašlivé prázdno a celé jeho tělo, od rtů až po špičky nohou, se bez ustání chvělo. Bůhvíproč mu v hlavě vytanulo rčení „chvěl se jako list“, a rázem pochopil celý jeho smysl. Zdálo se, že nic nedokáže to chvění ve všech údech zastavit. Bezvzládný, němý, ochromený, se strašlivým pocitem bezmocnosti a hanby si uvědomoval, jak jím cloumá třesavka. Třebaže křečovitě tiskl čelisti, chvěly se mu tváře jako rosol.

V tom okamžiku zaslechl na druhé straně otvoru sípavý dech. Timi dokázal proniknout až sem a nenadělat víc hluku než kočka, nedovedl však ovládnout svůj dech. Purcell napjatě poslouchal a zachvěl se úžasem. Timi se také bojí. Objevil jeho stopu, ale k tomu, aby vnikl do jeskyně, musil sám na sobě spáchat neuvěřitelné násilí. Nebál se Adama, ale *tupapahů*.

Purcell stál přilepen ke stěně, ucho až u kamene, nohy několik palců od okénka, a poslouchal sípavý, přerývaný dech svého nepřítele. Jak asi Timi toužil po jeho krvi, když se rozhodl takhle vzdorovat *tupapahům*! Purcell začal zuby. Je to ale hnusné, takhle toužit po smrti druhého člověka. Podle mínění Tahit'anů se bál, že Adamo bude chtít pomstít smrt svých druhů. Ale nebylo to pravda! To věděl teď Purcell s naprostou jistotou. Timiho lákalo to, že může štvát bezbranného člověka! Pomsta, válka, samé záminky! Mučit Amureiu, rozpárat Ivou, zahubit její dítě a zabít Adama – to všechno bylo lákavé, protože to bylo *snadné*! Odporný zbabělec! pomyslel si Purcell v náhlém návalu hněvu a jeho tělo se přestalo třást. Rozhlédl se kolem, hmatal po kapsách a zjistil, že nemá ani nůž. Poprvé v životě litoval, že není ozbrojen.

Všiml si dosti velkého kamene u svých nohou. Sehnul se a zvedl ho oběma rukama, překvapen, že je tak těžký. Přitiskl se pravým bokem ke skále a čekal, svíraje kámen v napjatých pažích nad otvorem.

Čekal tak dlouho, až začal málem pochybovat, zda skutečně Timiho v chodbě zahlédl. Ale ne, za stěnou se stále ozýval ten přerývaný, neklidný dech. Bylo k nevíře, že by Timi prošel kolem otvoru, aniž třeba jen zběžně nahlédl dovnitř.

Kámen v křečovitě napjatých pažích byl každou vteřinou těžší a Purcell si uvědomoval, že ho po chvíli upustí. Přitáhl ho k hrudi, opřel o žaludek a opatrně, jednu ruku po druhé, měnil polohu prstů. Na zlomek vteřiny odvrátil oči od otvoru, a když se k němu opět vrátil pohledem, spatřil ke svému úžasu na kameni uvnitř skalní skrýše tesák svého nepřítele. Možná že ho tam Timi položil, aby měl volné ruce a mohl se protáhnout dovnitř. Možná že to je léčka. Purcellovo srdce se prudce rozbušilo. Byl v pokušení zmocnit se zbraně, ale k tomu by musel odložit kámen a natáhnout paži před otvor. A kdoví, zda Timi nečeká právě na to, aby ho uchopil za ruku a strhl na zem?

Purcell znehybněl. Timi se bude chtít provléci dovnitř i s puškou. Puška je dlouhá a tak nebude moci vystřelit, dokud nebude celá uvnitř i s

ním. Budu tedy mít dost času, pomyslel si Purcell radostně a bleskem pochopil, co musí udělat. Ne hodit kámen Timimu na hlavu, jak měl původně v úmyslu, ale použít ho jako kyje a nepustit ho z rukou. Pokrčil kolena, pravou nohu poněkud vzadu, aby se dostal blíže k zemi, a opřel kámen o stehno, aby ulehčil pažím. Tak byl celý schoulen a skrčen za kamenem, připraven vymrštit se dopředu, jakmile se objeví Timiho hlava. Kámen byl vlhký potem, který mu vytrvale stékal po dlaních, a tak ho sevřel ještě pevněji.

Stále slyšel sípavý Timiho dech a překvapilo ho, jak pomalu se rozhoduje. Možná že pudově cítí blízkost nebezpečí. Bylo kupodivu, že dosud nevsunul hlavu do otvoru. Purcell zvedl kámen do výše obličje a napjal svaly.

Všechno se odehrálo tak rychle, že neměl čas reagovat. Timi se nevsoukal dovnitř na několikrát jako Avapuhi, ale vymrštil se, jako když šelma proletí kruhem, tvář i hrud' obráceny ke stropu. Přistál na zádech a v tom okamžiku udeřil vší silou pažbou po Purcellově hlavě. Úder byl veden s tak neslýchanou rychlostí a jistotou, jako by byl Timi, už než vyrazil ke skoku, věděl, že Purcellova tvář bude právě tam. Současně však jako by v jeskyni zaburácel hrom a jeho ozvěna rachotila chodbou. Skalní komnata byla rázem plná bílého kouře. Timi se prudce vymrštil, pak padl na břicho, jeho prsty se křečovitě sevřely na kamení a už se nepohnul.

Purcell skoro ani neucítil náraz pažby na kámen. Byl ochromen úžasem. Hleděl na Timiho, jak tu leží tváří k zemi, prsty sevřeny, tělo mírně zkrouceno doleva. Jako by se vystavoval ranám. Purcellův pohled padl na tesák. Jeho čepel se leskla mezi Timiho nohama. Svíraje kámen a nespouštěje Timiho z očí sunul se Purcell centimetr po centimetru směrem k němu. Když byl až nad ním, prudkým pohybem vrhl kámen na Timiho šíji, sehnul se a uchopil zbraň. Sotva ucítil rukojeť v ruce, prudce sevřel prsty.

Kámen dopadl s hlukem, nikoli však se vší prudkostí na Timiho šíji. Vypadalo to, že se odrazí, pak se mu však překulil přes hlavu, kutálel se ještě asi dva metry a zůstal ležet. Timi sebou ani nehnul.

Purcell se sehnul a levou rukou se dotýkáje země, pravou svíraje tesák, sunul se nekonečně pomalu kupředu, oči strnule upřeny na jediný bod na temné kůži pod Timiho levou lopatkou.

Vrhl se kupředu. Ozval se strašlivý řev. Ležel teď celým tělem na Timim a jeho prsty svíraly rukojeť tesáku s nevídanou silou. Pak se trochu nadzvedl a hrudí se opřel o ruce, aby čepel vnikla ještě hlouběji. Timi ležel pod ním nehybný, bezvládný, poražený. Purcell na něm spočíval plnou vahou. A celý se roztřásl radostí.

Uplynula dlouhá chvíle. Purcellovy myšlenky byly obestřeny temnotou. Neslyšel nic než vlastní chrčivý dech. A pojednou si uvědomil: vždyť to jsem zařval já. Vstal, sotva se udržel na nohou, sehnul se, vytrhl tesák z rány a odhodil ho. Pak ho napadlo podívat se Timimu do tváře. Položil mu ruku na rameno. Připadalo mu drobné, skoro ženské. Kůže pod jeho prsty byla hebká, měkká. Obrátil ho. Timi se převrhl na záda. Uprostřed čela měl obrovskou díru, z níž vytékal tenký pramének krve.

Purcell na něj civěl několik vteřin s otevřenými ústy. Pak pochopil. Pažba narazila na kámen, který Purcell držel před obličejem, zpětný náraz způsobil, že vyšla rána, a Timi se tak zabil vlastní puškou.

Brávoraje dopotácel se Purcell k lůžku z listů a usedl. Timiho oči pod otvorem zejícím v jeho čele byly jako živé. Husté černé řasy napůl zastíraly zřítelnice, lesknoucí se v koutku očí, jako by si Timi Purcella vytrvale prohlížel. Hlavu i křehký krk měl mírně pootočený na opačnou stranu, což dodávalo jeho pohledu zdání jakési koketní potměšilosti. V jeho tváři nebylo už ani stopy po někdejší tvrdosti a silné, odulé rty se stahovaly v dětském úsměvu. Purcell si poprvé všiml tvaru jeho očí, velice krásných, zvedajících se až ke spánkům jako oči antilopy. Avšak teprve řasy, nádherné černé řasy, dlouhé a zahnuté, dodávaly tomu pohledu jeho úlisnou hebkost. Bylo nevysvětlitelné, jak mohly tyhle oči hledět tak tvrdě. Život z Timiho vyprchal a ponechal mu jenom něhu, jež v něm byla a kterou potlačoval, dokud žil.

Purcell odvrátil hlavu, vstal a bylo mu hanba. Jak divoce se před chvílí vrhl na to tělo! A jak zařval! Vždyť vlastně bodl do mrtvol! Nemohl pochopit, proč si neuvědomil dřív, že je Timi mrtev. Jeho vůle byla však už před Timiho pádem tak napjata, že jednal vlastně setrvačností, naslepo jako stroj. Bylo to příšerné a zároveň směšné, připadal si skoro *více* vinen, než kdyby doopravdy zabil. Tohle je tedy vražda, napadlo ho a hrdlo se mu sevřelo strašnou úzkostí. Tenhle mechanismus, zřetězení činů. Po celý život se v něm upevňovala úcta k životu. A když přišla chvíle, vrhl se na nepřítele a řval přitom jako zvíře!

Opojen vítězstvím vrazil do něho čepel oběma rukama, sotva popadaje dech, opojen rozkoší!

Ucítil cosi vlhkého na prsou. Dotkl se jich, rukou a prsty měl rázem černé a lepkavé. Zachvěl se odporem a pokročil k otvoru. Ještě v něm napůl trčely Timiho nohy. Uchopil je, zvedl a odtáhl tělo co nejdále od lůžka. Timiho hlava se kývala ze strany na stranu, poskakujíc po kamenech, a když Purcell zůstal stát, skulila se pomalu, měkce k levému rameni, bradou do jamky u klíční kosti. Purcell si uvědomil, že Timiho tvář je obrácena k lůžku a že ho jeho pohled bude sledovat, až ulehne. Pustil nohy, okamžik zaváhal a nakonec udělal čelem vzad. Neodvážil se uchopit Timiho hlavu a obrátit ji.

Těžce se protáhl otvorem, skočil na nejbližší kámen, ztratil rovnováhu a jak dlouhý tak široký padl do vody. Byla ledová, až mu to vzalo dech. Obrátil se na břicho, rychle si začal třít hrud' a vstal, drkotaje zuby.

Když se vrátil do komnaty, stáhl si kalhoty, vyždímal a odložil na kámen. Bolelo ho za krkem, kolem prsou měl železný kruh, třásl se od kořínků vlasů až ke konečkům prstů na nohou. A zároveň mu kupodivu na čele vyrazily krupěje studeného potu. Pokusil se skákat, ale nohy měl příliš ztuhlé, aby je dokázal ohnout. Plácal se proto dlaněmi do prsou a nakloniv se kupředu udeřil se několikrát prudce do zad a do stehen. Nedařilo se mu však vyhnat z těla chlad, mrazilo ho až do morku kostí a pochopil, že bude třeba prudších pohybů. Lehl si na břicho co nejdále od Timiho, opřel se o ruce a začal dělat rychlé kliky, nahoru, dolů, nahoru, dolů. V tomhle cvičení pokračoval dobré dvě minuty a všechny údy se mu třásly. Nakonec se zhroutil bez dechu na zem, nadále drkotaje zuby.

Nikdy předtím neměl takový pocit, jako by mu tělo zledovělo, pocit, kterého se nedokázal zbavit. Zmocnil se ho strašlivý neklid. A pak začal dělat všechny pohyby, na jaké si vzpomněl nebo které kdy viděl dělat Jonese, a přitom počítal nahlas, ba dokonce vykřikoval čísla, až se mu zdálo, že chlad pomalu ustupuje. Dokonce měl pocit, že se křikem zahřál spíš než čím jiným a tak teď navíc mezi každým výdechem zařval. Nepoznával už vlastní hlas, tak pronikavě zněl. Tančil na místě, shýbal se, opět narovnával, pohupoval se v bocích a zejména se snažil popadnout dech mezi dvojím zařváním. Každou minutou byl blíž naprostému vyčerpání, ale neodvážil se přestat.

V jednom okamžiku se bleskem uviděl takový, jaký je: nahý jako červ, v jeskyni, vedle mrtvoly, svíjí se jako šílenec, vyrażeje přitom výkřiky, na nichž není nic lidského. Bylo to k smíchu! Jaké námahy je schopen člověk lpící na životě! Byl u konce s dechem. Znehybněl, kořínky vlasů mu rázem opět zledověly a jakoby z útrob mu vytryskl chlad a zaplavil ho od hlavy až k patě. Znovu se začal pohybovat. Je navěky odsouzen k tomuhle pitomému tělocviku! Sehnul se, vztyčil, znovu sehnul... Černé Timiho oči, ozářené podivným svitem pod čelem ponořeným do stínu, na něj bez ustání upřeně hleděly. Na rtech mu zmrzl lehký úsměv, jako by ironicky pozoroval hemžení živých.

„Adamo,“ zavolal čísi hlas, „co to děláš?“

Trhl sebou a prudce se ohlédl. Z otvoru, který stačila téměř celý vyplnit, hleděla na něj široká Omaatina tvář, oči rozšířeny hrůzou.

„Je mi zima!“ zaječel Purcell pronikavě.

„Počkej!“ řekla.

Nedůvěřivě se na ni podíval. Prostrčila nejprve jedno rameno, pak druhé, vsunula do komnaty obrovské poprsí, zavržela se, aby protáhla boky, a nakonec se jejímu tělu, které se natahovalo a smršťovalo jako gumové, podařilo prolézt otvorem. Když byla uvnitř, uvolnil se kdesi kamínek a skutálel se na zem.

„Děťátko moje!“ vykřikla a vrhla se k němu. „Aué! Vždyť ty jsi celý modrý!“

Poprvé se k ní sám přitiskl. Když ji objal kolem tlustého pasu, zmocnil se ho báječný pocit, jako by se zabořil do peřiny. Bylo to horké, měkké, hluboké. Začala ho shora dolů třit velkými silnými dlaněmi, zahrnujíc ho přitom něžnými jmény. Masírovala ho, pleskala, štípala, a třebaže ho to bolelo, s rozkoší to snášel, protože cítil, jak se mu s každým úderem život vrací, jak mu proniká dál a dál do kůže, do svalů, do té spousty zmrzlých orgánů, jež nosil v těle. Je to báječný pocit, když je člověku zase teplo, skoro už zapomněl na to blaho, když se póry pěkně roztáhnou a tělo je pružné... „Omaato,“ řekl polohlasem. „Děťátko moje...! Děťátko moje...!“ Purcell naslouchal jejímu hlasu, burácejícímu pod klenbou jako bystřina. Dokonce i ten hlas ho hřál. Uchopila ho za ramena, otočila ho a třela mu břicho, hrud', stehna. Jaké měla dobré ruce! Hnětly ho, široké, silné a přitom jemné, hnětly ho jako těsto, ohrnovaly mu kůži a opět se jí chápaly, všelijak ji přitom natahovaly a zase kroutily. Záda měl Purcell ponořena do lázně horkého

masa. Cítil, jak se její prsa otevírají a rozpínají, zhluboka dýchal, do jeho srdce se vracel klid, znovu nacházel sílu svalů.

Ještě jednou ho otočila.

„Děťátko moje!“ vrkala hlubokým hlasem. „Vždyť ty jsi pořád ještě bílý! *Aué!* Kdes nechal tvářičky, ty můj kohoutku?“

Lehce ho od sebe odsunula a jala se ho poplácávat.

„Vždyť mě omráčíš!“ vykřikl.

Sehnul se, proklouzl jí pod rukama a přitiskl se k ní. „Děťátko moje,“ řekla dojatě a pak se rozesmála na celé kolo.

„Víš, že jsi mě strašně polekal, když jsi tak křičel! Ach, muži! Málem jsem utekla! Myslela jsem, že to jsou *tupapahové!* Naštěstí jsem poznala slova *peritani.*“

Se smíchem se otočila k otvoru a spatřila Timiho tělo.

„Muži!“ vyhrkla leknutím. „Tys ho zabil!“

„Nezabil jsem ho,“ řekl Purcell.

Neposlouchala ho. Přikročila k tělu, a uchopivši je bez nejmenší stopy úcty za vlasy, začala je obracet sem a tam.

„Já ho nezabil,“ opakoval Purcell, „to on...“

„A tohle?“ zeptala se Omaata hlasitě a s divadelním gestem ukázala na díru v čele. „A tohle?“ opakovala, ukazujíc na ránu v zádech. „A tohle?“ ukázala na šíji.

Sklonil se, aby si prohlédl ránu zblízka.

„Čím jsi to udělal?“

„Kamenem.“

Pustila Timiho vlasy a vzpřímila se, obdivně hledíc na Purcella.

„Ty jsi ale obratný, muži!“

„Poslouchej mě přece, to já ne...“

„Tak tys ho tedy zabil,“ pokračovala zvesela, „toho psího syna! Ach, jak jsi silný! Adamo! A jak jsi statečný! A lstivý! Beze zbraně! A on měl pušku a tesák! Ty můj krásný válečníčku! O ty můj kohoutku! O Adamo!“

„Poslyš, Omaato...“

„*Eatua* mě slyší,“ prohlásila a rozkročila se nad Timiho tělem s rukama v bok. „Tak tys chtěl zabít moje děťátko, ty, Timi! Tys chtěl nadělat otrokyně z žen vlastního kmene! Tys chtěl rozpárat Ivou a Vau! Ty kryší zmetku! Ty psí synu! Ty vylekaný žraloku! Ty muži bez

mužství! Ty, který nejsi ani válečník! Ty *hua*²⁷! Ty *maku*²⁸! Ty onuce! Nu tak, kde jsi teď, ty lejno? Jsi celý studený! Jsi ryba s mrtvými očima na břehu laguny! Jsi kost, kterou okusuje bezocasý pes! Podívej se na Adama! Podívej se na toho kohoutka *peritani*! Je krásný! Je statečný! Je lstivý! Není jediné *vahiné* na ostrově, která by si s ním nechtěla hrát! Podívej se na něj! Má vlasy jako med! Má růžové a bílé tělo! Je k nakousnutí jako vypečené těsto z chlebového stromu! Je velký náčelník! Má spoustu kokosů na velkém deštivém ostrově! Má půvabné ruce jako jeho tchán Otú! A ty, Timi, co jsi teď ty? Muž bez života! Docela bezvýznamný muž! Muž, který už není docela k ničemu! Mrtvá ryba, plující břichem vzhůru! Prázdná škeble! Mrtvý krab pro mořské vši na břehu!“

„Omaato!“ zvolal Purcell.

Ale tu už nebylo možno zastavit. Kousavými slovy útočila teď na Timiho pohlaví. Podkládajíc mu naprostou neschopnost, chrčila na něj dobré dvě minuty velice přesné nadávky.

„Omaato!“

„Už to je!“ odvětila prostě.

Pak se znovu vrátila k němu, pomalu, majestátně, s tváří rozzářenou vědomím splněné povinnosti.

„Ó Adamo,“ řekla zaníceně, jako by její obdiv k němu stoupl tou měrou, jakou ponížila nepřítele. „Ó Adamo! Ó děťátko moje!“

Opět ho začala tít. Ale od chvíle, kdy zmizel pocit chladu, cítil Purcell, jak ho to bolí.

„Už je mi dost teplo, Omaato.“

„Ale kdepak,“ zavrtěla hlavou a rozhodně ho k sobě přitiskla. „Teď je ti teplo, ale až odejdu, tak budeš zase celý studený. Musím ti nadělat velkou zásobu tepla. Poslyš,“ zvažněla, „vezmu toho psího syna na záda a hodím ho do moře a ty nikdy nikomu neřekneš, že jsi ho zabil. Jenom Ivoe.“

„Ale já ho...“

„Nikomu, slyšíš, nikomu!“

„Ale proč je to tak důležité?“

²⁷ Impotentní.

²⁸ Homosexuální.

„Není to důležité, když vyhrají *Peritani*. Jenomže vyhrají *druzí*. Otoč se.“

„Proč to říkáš? *Druzí* jsou už jenom dva a *Peritani* tři.“

„Na moři jsou *Peritani* obratní. Ale ne na zemi.“

„Přestaň! To bolí!“

Zasmála se.

„*Aué!* Takový velký válečník jako ty!“

Pak pokračovala:

„Půjdu hodit toho psího syna do moře a pošlu ti *Avapuhi*.“

„*Avapuhi*? Proč *Avapuhi*?“

„Aby s tebou zůstala přes noc.“

„Ne,“ řekl *Purcell* stroze.

„Podívejte se na něj, na kohoutka!“ plácla ho po zadnici. „Nechci, abys tu zůstal sám, muži! Budeš si hryzat srdce hlavou, jako to dělají *Peritani*. A navíc budeš mít chuť si hrát.“

„Ne.“

„Budeš cítit velkou potřebu hrát si. Když muž vezme někomu život, cítí potřebu dát život.“

„Ne, potřebuji se vyspat.“

„Vyspat taky. Vyspat a hrát si.“

„Ne!“

„*Peritani* – ne!“ zasmála se. „Pošlu ti *Avapuhi*!“

„Pošli mi *Ivou*.“

„Muži! *Ivoa* ti už nepatří! Ta patří svému děťátku.“

Chvilí bylo ticho a pak řekl *Purcell*:

„Tak přijď ty.“

Účinek těch slov byl vskutku nečekaný. *Omaata* ustoupila o krok, vzpřímila se v celé své výšce, a hleděla na *Purcella* jiskřícíma očima, s chvějícím se chřípím.

„Ty se zlobíš?“ zeptal se zaraženě.

„A co jsem já?“ zeptala se a hlas jí přeskakoval vztekem.

Tvář jí zešedla zlostí, čelisti se jí chvěly, těžko hledala slova:

„*Omaato*...“

„Ptám se tě, co jsem já?“ vrátil se jí náhle hlas. „Já?“ A plochou dlaní se udeřila na pravý prs.

Její „já!“ i to plácnutí třeskly pod klenbou jako výstřely.

„Co jsem já?“ Hleděla na něj svrchu uraženě. „Stařena? Nemocná? Maku?“

„Omaato...“

„Nebo zapáchám?“

„Omaato...“

„Tak co tedy jsem?“ vykřikla třesouc se vztekem. „Že by se mnou mohl muž spát celou noc a nehrát si?“

Purcell zakoktal ve strašlivých rozpacích:

„Ale já neřekl...“

„Řekl!“ zabručela a zpražila ho pohledem. „Neřekls to doslova, ale řekls to. Řekl jsi: Avapuhi ne. Když přijde Avapuhi, bojím se, že si budu hrát... Ale ty, Omaata, ty můžeš přijít. S tebou se nebojím. *Aué! Aué! Aué! Aué!*“ zvolala náhle, sevřela si hlavu dlaněmi a v její tváři se rázem objevil výraz té nejskutečnější bolesti. „Muset vyslechnout něco takového! Já, Omaata, a muset tohle vyslechnout! Podívej se! Jen se podívej!“ zacloumala s ním dotčeně. „Jsem mladá!“

Měla pravdu, byla mladá! Pokaždé na to zapomněl! Ale jak jí vysvětlit, že právě její hrdinské rozměry, její autoritativní vzezření, její zvyk nazývat ho svým „děťátkem“... A jak jí to teď vymluvit, aniž to bude vypadat jako výzva?

Otočila se k němu zády, zamračená, hledíc jinam, rty pohrdavě našpuleny. Uchopila Timiho ruku a bez okolků přitáhla tělo k otvoru. Pak se jím začala sama protahovat.

„Omaato!“

Žádná odpověď. Ani pohled. Omaata zmizela na druhé straně a jedním rázem, jako by se na něm mstila za utrpěné příkoří, prudce vtáhla Timiho do chodby.

Purcell se vrhl k otvoru a vyhlédl za ní.

„Omaato!“

Odcházela beze slova, Timiho tělo přes rameno a štíhlé nohy mrtvého se pohybovaly nahoru dolů po jejích zádech při každém obřím skoku z kamene na kámen.

Po chvíli se Purcell vrátil k lůžku, usedl, přitáhl ošatku s ovocem a vzal si mango, které Ivoa už oloupala. Bylo mu divně. Poprvé v životě se mu nedařilo zjistit, co si myslí, zač stojí. Seděl tu, v jeskyni, stranou boje, zády k oběma táborům...

Vstal. Tetahiti si o mně myslí, že jsem obratný... A co když je to pravda! Má úcta k životu, moje hrůza z násilí?... Kdoví, zda jsem tyhle vznešené důvody jenom nenalhával sám sobě? Probodl jsem přece Timiho. Když mi šlo o kůži, dokázal jsem prolít krev.

Světlá skvrna na skalnaté stěně se roztáhla. Slunce venku zřejmě klesalo k obzoru. Vlhkost ležela Purcellovi na bedrech. Stále rychleji přecházel sem a tam. Myslel na báječné teplo, sálající z velkého, pevného a hebkého Omaatina těla. Stmívalo se a on si uvědomoval, jak mu opět začíná být chladno.

Zakopl o Timiho pušku a očima pátral po tesáku. Nenašel jej. Omaata ho zřejmě odnesla. Zvedl pušku a vzpomněl si na ten dobrý a bezpečný pocit, který mu zbraň dala v den, kdy spatřili fregatu. Opatrně postoupil uličkou mezi skalami až k okraji studny a mrštíł do ní pušku. Zbraň byla těžká, a jak se rozmáchl, málem ztratil rovnováhu.

Znovu ho zalila vlna únavy. Vrátil se k lůžku z listí a natáhl se na ně. Byl vyčerpán, nohy se mu třásly. Zavřel oči a okamžitě je zase otevřel. Zřejmě však přece na okamžik usnul, protože se třásl zimou. Vrávoravě vstal a přinutil se projít komnatou tam a zpátky. Bylo už úplně tma, a tak počítal kroky, aby nenarazil na skalnatou stěnu. Pět kroků, Čelem vzad, pět kroků, čelem vzad... Občas se přepočítal a musel dojít k protější stěně s pažemi napřaženými před sebe jako slepec. Bylo mu nanic, měl hlad a neodvážil se už dotknout ovoce. Chvílemi se mu zdálo, že usíná stoje, a tak stiskl zuby, aby se probudil. Báł se, aby nezačal vrávorat sem a tam a nespádl do studny.

Vzpamatoval se, opřel zády o stěnu, ramena skleslá, ruce na kolenou. Spánek ho zřejmě překvapil, právě když dělal čelem vzad. Zamrkal, ale inkoustově černá tma zůstávala neprostupná. Nevěděl už, na kterém místě komnaty je, vzpomněl si na studnu a úplně procitl.

Teprve pak zaslechl čísi hluboký, pravidelný dech. Dva tři metry od něho kdosi stál. Strnul hrůzou. Vynaložil nesmírné úsilí, aby pronikl pohledem tmou, až ho bolely oči i oční důlky. Po několika vteřin slyšel jen to oddychování vedle sebe a tlukot vlastního srdce.

Zahlédl, jak se listí vlevo lehce zachvělo, a současně se ozval čísi hlas poznamenaný strachem:

„Adamo!“

Omaata! Byla to Omaata! Dva kroky od něho se skláněla nad lůžkem, hmatajíc rukama a nikoho nenalézajíc. Zhluboka vydechl, ale nedostal ze sebe slovo.

„Adamo!“

Cítil, jak se rukou dotkla jeho hrudi. Přidušeně vykřikl a ruka se odtáhla.

„To jsem já,“ řekl přiškrčeně.

Chvíli bylo ticho. Pak Omaata vydechla, ale nepřiblížila se k němu:

„Řekni to *peritani*.“

Purcell opakoval anglicky: „To jsem já.“ A rázem pochopil. *Tupapahové* nemluví anglicky. Omaata se bála léčky!

„*Aué!*“ řekla. „Tys mě vylekal! Jsi tak studený!“

A dodala:

„Ach, muži! Když jsem tě nenašla na lůžku...!“

Cítil, jak její velké ruce hmatají po jeho pažích a od hrudi až k ramenům. Vzdychl a klesl dopředu, hlavou na její ňadra. Omaata mluvila, ale její hlas byl už jen šepot. Usnul.

Probudil ho pronikavý pocit tepla. Ležel hlavou dolů na pružném, pevném Omaatině těle a také záda měl horká. Byl přikryt čímsi teplým, drsným a známým... Houně! Přinesla mu houni z *Blossomu*. Vdechl její vůni. Záhyby látky dosud páchly solí, dehtem a napuštěným dřevem.

Nebyl úplně vzhůru. Zdálo se mu, že pluje kdesi na jihu, po vlahé hladině laguny, když vás slunce lehce hladí skrze vodu. Pravou tvář opřenu o Omaatino ňadro, ruce přiloženy k jejím bokům, pravé koleno pokrčeno na jejím břiše, zvedal se a zase klesal na tom obrovitém poprsí dmoucím se dechem. Omaatiny dlaně spočívaly lehce na jeho kříži a každý dech provázely lehkým tlakem směrem vzhůru, jako by ho kolébala.

Čas plynul. Připadal si jako kuřátko, které se uchýlilo do nejjemnějšího peří své matky, do rozčepýřeného teplého chmýří na břiše, takže mu je vidět jenom hlava, vdechující svěží noční vzduch. Jak byla ta tma najednou příjemná! I jeskyně, nořící se do hlubin hory. A v jeskyni komnata, uzavírající se kolem něho jako vajíčko. V komnatě tma, halící je jako závoj temnoty. A v něm velké, černé, vlahé Omaatino tělo. Zabořil hlavu hlouběji do ňadra obryně a s pocitem radosti naslouchal mocnému bušení jejího srdce, jehož tlukot jako by jemu

samému vháněl do žil novou krev. Nikde a nikdy za celý život mu nebylo tak blaze. Bylo to tak báječně příjemné, až se mu chtělo zasténat.

„Už jsi vzhůru, děťátko?“ řekla Omaata.

S uchem na její hrudi naslouchal ozvěně jejího hlasu. Svou otázku sotva zašeptala, ale ten šepot teď duněl jako nejnižší rejstříky varhan.

„Ano,“ odpověděl bez hnutí. „Spal jsem dlouho?“

„Dost.“

Jak trpělivě, bez jediného pohybu, strpěla jeho tíhu na svém těle!

„Máš hlad?“

„Ano,“ vzdychl. „Hrozný. Ani mi to nepřipomínej.“

„Přinesla jsem ti něco k jídlu.“

„Co?“

„Rybu... placku...“

„Aué, ženo!“ Úplně procitl.

„Kde to je?“ zeptal se zvesela, nadzvedl se a usedl na lůžku.

„Počkej, nehýbej se.“

Její mohutná paže o něj zavadila a pátrala ve tmě. Pak cítil, jak mu vkládá do ruky talíř *peritani*. Přiblížil k němu rty a hltavě spolykal jeho obsah.

Omaata se rozesmála se zřejmým zadostiučiněním.

„Jaký máš hlad!“

„Copak mě vidíš?“

„Ne, slyším.“

Znovu si lehla a Purcell slyšel, jak pokrčila nohu, aby se mohl opřít.

„Chceš placku?“

„Ano.“

Donesl ji k ústům. Zrovna dnes ráno snědl právě takovou, ale ta vzpomínka mu náhle připadla nesmírně vzdálená. Udiveně se shledával s její navinulou, nakyslou chutí.

„Jsi hotov?“

„Ano.“

Jeho myšlení začínalo opět zabírat. Zeptal se:

„Jak se ti podařilo donést to všechno až sem... talíř, placku, přikrývku...“

„Podařilo.“

Zdalo se mu, že to znělo trochu suše. Obrátil se k ní. Bylo však obtížné hodnotit dodatečně intonaci hlasu, když jí neviděl do obličeje. Řekl:

„Co je ti?“

„Nic.“

Sehnul se, aby odložil talíř na kámen. V tom okamžiku cítil, že mu položila příkrývku na ramena. Ohlédl se. Podle toho, jak mu za zády zašustilo listí, pochopil, že vstává.

„Kam jdeš?“ zneklidněl.

„Pryč.“

Opakoval, jako by tomu nevěřil:

„Ty jdeš pryč?“

Neodpověděla a on uslyšel, jak se jí pod nohou pohnul kámen. Zmocnila se ho panika, vyskočil a po paměti se vrhl směrem k otvoru.

„Omaato!“

Hmatal před sebou. Seděla na kamenech a nohy měla už venku.

„Ne!“ vykřikl, uchopiv ji za ramena, ve směšné snaze zadržet ji. „Ne! Ne!“

„Proč?“ zeptala se jakoby zkaleným hlasem. „Už ti není zima. Najedl ses. Máš příkrývku.“

„Zůstaň!“

Pustil její ramena a objev ji kolem krku snažil se ze všech sil vtáhnout ji do komnaty. Nezpěchovala se, ani se nepohnula, jemu se však nepodařilo pohnout s ní ani o coul.

„Zůstaň! Zůstaň!“ opakoval prosebně.

V tu chvíli nemyslel na nic jiného a zoufale si přál, aby zůstala, jako by na tom závisel jeho život.

„Bojíš se, že ti bude zima?“ řekla konečně, aniž dokázal zjistit, zda v těch slovech byl výsměch.

„Ne! Ne!“ Vrtěl hlavou, jako by ho mohla vidět.

A najednou dodal nakřáplým hlasem, který ho samotného udivil:

„Nechci být sám.“

Následovalo dlouhé mlčení, jako by uvažovala, jak odpovědět. Pak řekla, stále stejně bezbarvě a jakoby zamlžené:

„Pusť mě. Zůstanu.“

Když opět stála uprostřed komnaty, zůstala dlouho bez hnutí, nepromluvila, ani se ho nedotkla. Po chvíli ji vzal za ruku:

„Zlobíš se?“

„Ne.“

A dost. Purcell byl ve smrtelných rozpacích. Byl ospalý a toužil ulehnout znovu na lůžko z listí. Neodvažoval se však vyzvat Omaatu, aby ho následovala. Před několika minutami mu vůbec nepřipadalo pobuřující, že na ní leží jak široký tak dlouhý. Nyní však, když stál vedle ní ve tmě a držel ji za ruku, byl celý rozpačitý.

„Musíme spát,“ řekl konečně váhavě.

A když se stále nehýbala a mlčela, pokročil směrem k lůžku a pokusil se táhnout ji za sebou. Ani se popohnula. A on se zastavil, svíraje ji napjatou paží, prudce zadržen v započatém pohybu.

Zničehonic si uvědomil směšnost celé situace a měl sto chutí dát se do smíchu. On, Adam Briton Purcell, třetí důstojník na *Blossomu*, tu stojí tisíce mil od rodného Skotska uprostřed jeskyně ve tmě, nahý jako Adam, a drží za ruku tuhle obrovitou černou lady...

„Pojď, ženo!“ řekl netrpělivě.

Rozhodný tón jeho hlasu zapůsobil zrovna zázračně. Omaata se pohnula a pomalu vykročila za ním. Když došli k lůžku, Purcell usedl a zatahl ji za ruku. Poslušně ulehla a ani se nepohnula, když přes ně přes oba přetáhl přikrývku a položil jí hlavu na ňadro. Čekal, tvář obrácenu směrem k ní. Ona však zůstávala jako bez vlády a mlčela. Jedinou známkou života byl její dech.

Když uléhal po jejím boku, objal ji pravou rukou kolem pasu, skrčil koleno a položil jí je na břicho. S uplývajícími vteřinami zmocňovaly se ho v té poloze stále větší rozpaky. Pryč byla dřívější nevinnost i ono spojení s Omaatou, kdy cítil, že s ní splývá a že dýchá jejím dechem. Nyní byli odděleni, každý pro sebe. Dva úlomky téže pevniny, osamocené v oceánu. Dva ostrovy.

Zavřel oči, ale spánek odletěl. V hlavě se mu usídlil zmatek a neklid. Kdesi se mezi nimi vznášel Timi, unášen proudem, ale Purcell viděl, jak na něj upírá oči pod dlouhými řasami, s něžným, potměšilým výrazem. Ať otevřel či zavřel víčka ve tmě, pořád je viděl před sebou a zmocňoval se ho nepříjemný pocit, podivnou logikou podobný výčitkám, které cítil za to, že se nešetrně dotkl Omaaty.

„Nespíš, Omaato?“

„Ne,“ řekla po chvíli.

Hloupá otázka. Samozřejmě, že nespala. Je tady, protože ji prosil, aby zůstala. Leží po jeho boku jako kus kamene. Už ani ne uraženě. Prostě nepřítomně. Myslí na to, jak bude teď žít na ostrově, když je Žono mrtev. Jak na ostrově zestárne. Sama.

„Omaato, proč jsi řekla, že *druzí* vyhrají?“

Znovu bylo ticho, jako by jeho slova musela překonat velkou vzdálenost, než k ní doletěla.

„Když *druzí* odešli do džungle,“ řekla monotónně, „neměli *Peritani* zůstat ve vesnici.“

„Proč?“

„Nevěděli, kde jsou *druzí*. Ale *druzí* věděli, kde jsou oni.“

„A co měli dělat?“

„Odejít do džungle.“

„Oni také?“

„Oni také.“

Pak dodala:

„Nebo okamžitě začít budovat *Pa* a být hotovi, než přijde noc.“

„Proč než přijde noc?“

„Když není *Pa* hotová, přijde noc a *druzí* zaútočí. Když je *Pa* hotová a je dobrá, pak je skoro vyloučeno zaútočit.“

„I s puškami?“

„Muži!“ řekla pohrdavě. „Co je to puška? Oštěp, který doletí o něco dál...“

Purcell si vzpomněl na pohledy, jež spolu vyměnili Tetahiti a Mehani v táboře.

„A ty myslíš, Omaato, že *druzí* zaútočí?“

„Ne hned. Dnes je noc *Roonui*. A ta je hrozně temná. Ale za svítání zaútočí určitě. Než bude *Pa* hotová.“

„*Peritani* to vědí?“

„Řekla jsem jim to.“

Purcell zvedl hlavu a napjal krk, jako by ji mohl vidět.

„Proč?“

Odpověděla bez váhání:

„Žono byl *Peritani*.“

Nebyl si jist, zda správně pochopil smysl její odpovědi, a zeptal se znovu:

„Ty chceš, aby *Peritani* zvítězili?“

„Ne,“ odpověděla zřetelně. „Přeji si, aby zvítězili *druzí*.“

„I po Žonově smrti?“

Opět se odmlčela. Potom řekla, neméně zřetelně:

„Žono měl pušku.“

„Máš raději *druhé* než *Peritani*.“

„*Druzí* byli strašně uraženi.“

„A přece jsi pomohla *Peritani*, když jsi je varovala před útokem.“

„Ano.“

„Proč jsi jim pomohla?“

„Kvůli Žonovi.“

Zase byli tam, kde začali. A on nebyl o nic moudřejší.

Zničehonic řekla, skoro jako by promluvila Ivoa:

„*Peritani* – proč – proč!“

A vzápětí zaslechl kratičký smích, který ho nesmírně potěšil. Zněl tak, jako když s ním mluvila dřív. Škádlivě, přátelsky, skoro něžně. Lehce jí pohladel prs tváří. Od chvíle, kdy začali hovořit, byla jaksi blíž. I její tělo bylo jiné. Měkčí, hebké.

„Poslyš, tys mě prve nenechala domluvit. Já skutečně Timiho nezabil.“

A vysvětlil jí co a jak. Když skončil, zamyslela se na okamžik a pak řekla:

„Zabils ho.“

„Ale vždyť jsem ti řekl...“

„*Aué*, muži, nebuď tak tvrdohlavý. Žralok tě napadne, ty napráhneš před sebe nůž a žralok se napíchne. To přece znamená, že jsi ho zabil.“

A dodala:

„Jsi velmi statečný muž, Adamo.“

Ten mohutný hlas, ta vřelost, zápal... ano, byla to opět ona. „Jsem muž, který měl velký strach,“ odvětil Purcell pobaveně. „Od dnešního rána až do Timiho smrti. A po Timiho smrti jsem se bál zimy. A když zima přešla, bál jsem se zůstat sám. *Aué*, byl to den strachu. Kdyby strach zabíjel, byl bych už mrtvý.“

Zasmála se, nechala uplynout několik okamžiků a pak řekla:

„Jsi velmi statečný, Adamo.“

Při tom však nezůstalo.

„Viděla jsem tě v tvém domě se třemi *Peritani*. A viděla jsem tě odcházet s *Manu-faité*. Byl jsi takový malý, takový slabý, ale nezkrotný! O ty můj kohoutku! O Adamo!“

Pak už nevěděl, co by řekl. Zabořil tvář hlouběji do jejího řadra a pevněji ji objal kolem mohutného pasu. Jejich do tmy šeptající hlasy dokázaly obnovit vzájemné pouto. Nebylo to však už totéž pouto jako předtím. Ta chvíle se už nikdy nevrátí. Bylo to něco jiného. Kamarádství. Úmluva. Così něžného a přitom nevysloveného.

Bylo mu teď skoro příliš horko a tak si stáhl příkrývku na kříž. Zároveň zmizel pach *Blossomu* a místo něho nastoupila vlahá vůně *Omaatina*. Jeden po druhém poznával květy, které měla ve vlasech. Jen na jediný, ten s nejpronikavější vůní, ten nejznámější, ne a ne si vzpomenout. Měl by jej poznat mezi tisíci a nebyl s to nazvat jej jménem. Byla to taková potměšilá, pepřová, ambrová, muškátová vůně, a také trochu záludná. Vůně rostliny, která by mohla být masem. V první chvíli člověk nevěděl, je-li příjemná či ne. Ale čím více jste ji zkoumali, tím hlouběji pronikala, jako droga. Nevycházela z *Omaaty*, byla to součást *Omaaty*, jejího krku, ramen, řadra, na němž spočívala jeho tvář. Důvěrná, uzavřená. Zároveň však připomínala čistou vodu, velké stromy s převýslými větvemi, písek na dně laguny, slunce nad hlavou. Kdyby radost žít měla vůni, byla by to tahle. Ale kdesi vzadu tkvěla špetka úzkosti, jako by ta vůně byla poslem svěžesti, která se už začíná rozkládat.

„Je mi dobře,“ řekl jakoby zdřevěnělým hlasem.

„Je ti dobře, děťátko?“ odpověděla šepem otázkou.

Byl to šepot podobný drobné tříšti, narážející za krásného dne na břeh.

„Listí tě netlačí? Nechceš na mě?“

A než mohl odpovědět, zvedla ho a položila na sebe. Vůně rázem zesílila a *Purcell* znehybněl s očima dokořán, v blaženém stavu naplnění. Všechno v něm splývalo, tělo i vůně. Jeho tělo si hloubilo místo a zapouštělo kořeny. Strnulý, ale nikoli bezvládný, měl pocit, že je jako rostlina bobtnající mízou.

V tu chvíli mu bleskla hlavou podivná, pošetilá myšlenka:

„Odkud byla ta ryba? *Peritani* nebyli ráno na rybách.“

Po chvíli odpověděla:

„Horoa je nychtala.“

Sledoval ji v myšlenkách poté, co vyšla z jeskyně. Hodila Timiho tělo do moře, vrátila se do chatrče, vzala přikrývku, rybu, placku a...

Vyvalil oči. Takhle to tedy je! Zvedl paži a lehce sjel až k Omaatinu hrdlu. Pátral prsty. Bobule pandanu se mu kutálely mezi prsty a našel i liánu, která je spojovala. Přisunul se až k nim, vdechl a zeptal se:

„Ty sis vzala náhrdelník?“

Omaatina hrud' se stáhla, ozval se slabounký zvuk a to bylo všechno.

„Omaato...!“

Žádná odpověď. Zvedl ruku a přešel dlaní po veliké tváři pod sebou.

„Omaato!“

Po chvíli uchopila jeho hlavu oběma rukama a lehce ji přiložila k bobulím na náhrdelníku. Na okamžik znehybněl, opíraje se rukou o Omaatino ňadro. Bobule ho tlačily do tváře, otočil se na bok a zhluboka vdechl. Cítil, jak tu vůni vnímá nejenom nosem, ale všemi póry. Netrvalo ani okamžik a v hlavě měl prázdno, stěny jeskyně zmizely, kráčel po pláži a vítr ho řezal do obličeje. Cítil v sobě sílu, že by mohl létat. Velitelsky kopl patou do písku, rozpráhl paže a začal se vznášet ve vzduchu. Křídla se mu chvěla.

KAPITOLA XV

„Adamo!“

Otevřel oči. Před ním stála bez hnutí Itia. V jeskyni bylo téměř světlo.

Posadil se. Nepodařilo se mu však úplně otevřít víčka. Itiiny rysy byly rozplizlé. Cítil, že se děje cosi neobvyklého. Nemluvila. Nevrhla se mu do náruče.

Rukou pátral vedle sebe.

„Omaata?“

„Ve vesnici,“ řekla Itia chmurně.

„Co tam dělá?“

Pokrčila rameny.

„Co by dělala?“

Podíval se na odlesk světla na stěně. Slunce už stálo vysoko. Spal dlouho. Zamrkal, před očima se mu vyjasnilo, pohlédl na Itiu a všiml si výrazu jejích očí.

„Itio!“

„Je po válce!“ prohlásila stroze.

Vstal, otevřel ústa, ale nedostal ze sebe ani slovo. Už věděl, věděl všechno.

„Mehani?“

Dívala se přímo před sebe a řekla tiše:

„Všichni. Všichni. Až na Tetahitiho.“

Odvrátila hlavu a řekla hněvivě:

„Není ani raněn.“

Odmlčela se. Purcell opakoval s chlapeckou neústupností:

„Mehani?“

Itia se na něj podívala. Vypadal zdrceně, paže mu visely podél těla, ramena mu poklesla. Když promluvil, zněl jeho hlas dětsky plačtivě.

„Mehani?“

Dvakrát přikývla. Purcell měl pocit, že mu snad oči vypadnou z důlků. Sněhl se na ně černý závoj. Napřáhl ruce před sebe a klesl nejprve na kolena a pak na břicho.

„Adamo!“

Vrhla se k němu a obrátila ho. Byl sinalý, vpadlé oči měl zavřené. Přiložila mu ucho na srdce. Tlouklo nepravidelně.

„Adamo!“

Plácala ho po tvářích. Obličej se mu zachvěl a vrátilo se do něho trochu barvy. Klečela před ním, svírajíc ho mezi nohama, a plácala ho stále silněji oběma rukama.

Když přestala, uvolnil sevření rtů a řekl útlým, naléhavým hlasem:

„Bij! Bij!“

Začala nanovo a jemu se po chvíli podařilo otevřít oči. Všechno bylo nezřetelné, jako v mlze. Podíval se na Itiu a zas oči zavřel. Lehké úderu mu dopadaly dál na tváře a on jen vydechl: „Bij! Bij!“ Ty úderu na tvář jako by dodávaly rytmus krvi vracející se mu do hlavy. Bylo mu lépe.

Opřel se o loket, nevolnost byla pryč, ale bylo mu, jako by ho někdo udeřil do hlavy. Tiše řekl anglicky: „Mehani je mrtev.“ Ale nic to neznamenal. Netrpěl. Necítil zloha nic. V hlavě měl jako vymeten.

Itia ulehla vedle něho a vzala ho za ruku. Dívala se, jak k ní otočil hlavu, ale jeho oči nic neříkaly.

„Jak?“ zeptal se sotva slyšitelně.

„Včera večer. *Druzí* přepadli *Peritani*, jakmile se setmělo. Náčelník byl zabit. Malá krysa a *Kostrá* se uchýlili do domu a stříleli celou noc. *Druzí* byli mezi stromy a stříleli také. Za svítání přestali. *Peritani* čekali dlouho, moc dlouho... Když vyšlo slunce, řekli si: ‚Tak už jsou pryč.‘ Pak vyšli malá krysa i *Kostrá* z domu a *druzí* je zabili.“

„A Mehani?“

„Přiblížil se příliš brzy k malé kryse. Malá krysa nebyl ještě mrtvý. Docela mrtvý. A vystřelil.“

Purcell sklopil hlavu. Zabil ho Smudge! Ale ne, nebyl v tom výsměch, ani to ne. Mehani je mrtev. Nic víc.

Uplynulo několik vteřin. Schoulil se do sebe, bezvládný, ochromený. Nemyslel na nic.

Itia řekla:

„Mám mluvit dál?“

„Ano,“ přisvědčil bezmocně a zavřel oči.

Aniž dala znát své vzrušení, pokračovala:

„Tetahiti uřezal všem hlavy. Pak poslal Rahu a Fainu do tábora pro *poini* s ostatními hlavami. Kolem domu Tahit'anů zabodl osm oštěpů a na ně nabodl trofeje. Tu se ženy daly do křiku a on řekl: ‚Proč křičíte? Nejste mé otrokyně, ale ženy mého kmene. A tohle byli cizinci, kteří nám ublížili.‘ Jenomže ženy křičely dál a Omaata řekla: ‚Nabodls hlavy našich *tané* na kopí. Jednáš s námi jako s otrokyněmi.‘ Pak se na něj všechny *vahiné* naráz obořily a zahrnuly ho výčitkami. Tetahiti je trpělivě vyslechl a potom řekl: ‚Ti muži jsou cizinci, kteří proti nám zvedli zbraň. Byli zabiti ve válce a já jsem ozdobil okolí svého domu jejich hlavami na počest toho, že jsem dobře bojoval. Odvážně a lstivě. A žiji. Kdežto oni jsou mrtví. Ale vy, vy jste moje sestry. Nepovažuji vás za otrokyně. Ta, která chce vejít do mého domu, nechť vstoupí. Budu s ní jednat s náležitou úctou.‘ Pak se podíval na všechny ženy, na jednu po druhé. Ale nebyl to takový pohled, jako by si chtěl hrát. Ne, bylo to něco jiného. Opíral se o pušku, tesák za pasem. Velký muž! Důležitý muž! Také ženy se na něj dívaly.

Pak řekla Horoa, která si s ním vždycky trochu hrála, i když byla s *Kostrou* anebo předtím s Uilim: ‚Sejmi hlavu mého *tané* s kopí a já vejdu do tvého domu.‘ A Tetahiti řekl, jako by litoval: ‚Ne. Takový je obyčej.‘ Všichni mlčeli a jenom Taiata vešla do jeho domu. Když to viděla Horoa, řekla výsměšně (ale také ji to trochu mrzelo): ‚To sis

pomohl, muži!‘ A všechny ženy odešly, až na Taiatu, a samozřejmě na Rainu a Fainu.“

„A ty?“ zvedl Purcell hlavu.

„Já jsem taky odešla,“ řekla a v očích se jí zablýsklo. „Tetahiti mě zavolal zpátky a řekl mi: ‚Itio, sestřičko, ty odcházíš?‘ A já: ‚Můj *tané* byl Mehani. Ne ty. A podle mého nejednáš správně.‘ Zamračil se a řekl: ‚Jednám podle svého práva. Běž za Omaatou a přiveď ji.‘ Přivedla jsem Omaatu, a on se jí podíval do očí a zeptal se: ‚Kde je Timi?‘ Omaata neodpověděla. Pak řekl: ‚Kde je Adamo? A proč nebyla Ivoa se ženami?‘ A protože Omaata pořád neodpovídala, řekl velmi hlasitě: ‚Adamo je můj válečný zajatec a já ho nezabiji. Pověz mu, ať za mnou přijde do mého domu.‘ Omaata neodpověděla. Odešla a já jsem šla za ní do jejího domu, protože jsem neměla kam jít. *Aué*, byly tam všechny ženy! A když spatřily Omaatu, začaly křičet: ‚Co dělat, Omaato?‘ A některé plakaly, třebaže není dobře plakat. Jiné se ptaly: ‚Kde je Timi? Kde je Ivoa?‘ A další zas říkaly: ‚Co jenom udělá s Adamem?‘ Omaata řekla: ‚Mlčte! Prohlásil, že Adama nezabije.“

Když Purcell nic neříkal, Itia pokračovala:

„Nu tak, co uděláš?“

Purcell otočil hlavu směrem k ní a Itia si všimla, že rysy jeho tváře jsou už opět pevné.

„Itio,“ pravil konečně, „pověz mi pravdu. Nevíš, kde je Ivoa?“

„Ne.“

„Omaata to ví?“

„Možná.“

Vstal, nahmatl kalhoty, ke své nelibosti zjistil, že jsou ještě vlhké, a natáhl si je.

„Poslyš,“ pravil. „Půjdeme dolů. Počkám u banyánu a ty dojdeš pro Omaatu... Ale ostatním ženám neříkej, kde jsem.“

„A co řeknu Tetahitimu?“

„Nic mu neřekneš. Jenom, že mne Omaata hledá. Jdi, nečekej na mne.“

Skoro už zapomněl jak slunce pálí a jakým světlem zalévá všechno kolem. Přimhouřil oči a přidržuje se oběma rukama slezl po svahu u ústí jeskyně. Žije. Na nic jiného teď nechtěl myslet.

Na hlavě, na ramenou, na nohou, všude cítil skrze látku palčivost slunce. Pod ním ležel celý ostrov jako plastická mapa, zelená i

pestrobarevná, uprostřed tmavě modrého Pacifiku. Z plných plic vdechoval vzduch, který přeletěl nad vlnami, nad ohni ve vesnici i nad květy na planině.

Nezašel pod banyán. Svlékl si kalhoty, pověsil je na jeden ze vzdušných kořenů a ulehl na břicho do trávy. Po několika minutách mu po celém těle začaly stékat praménky potu, ale nepohnul se; měl dojem, že mu snad nikdy nebude dost horko. Po obloze plulo několik mraků, a kdykoli některý z nich zakryl slunce, zmocnil se ho nepříjemný pocit, jako by světlo i teplo měly navždycky zmizet a zanechat ostrov ve tmě.

Omaata přišla asi za hodinu. Myslela na všechno a nesla mu jíst. Šel jí několik kroků naproti, podíval se na ni, trochu zrozpačitěl a vzal jí placky z ruky, jako by jí chtěl ulehčit. Bez jediného slova se vrátil pod banyán, usedl, ale tentokrát do stínu. Cítil, že má spálená ramena.

„Kde je Ivoa?“

„Nevím.“

A když se na ni nepřestal dívat, dodala:

„Kde myslíš, že by měla být, muži?“

„Vidělas ji včera večer?“

„Dnes ráno. Když padl Mehani, vrhla se k němu, poklekla, potom vstala a odešla.“

„Kam? Kterým směrem?“

„K tvému domu.“

Nu ovšem. Šla si pro pušku. Mehani byl mrtev. Nezdržovala se oplakáváním nebožtíka a zmizela v džungli, aby chránila svého *tané* před Tetahitim.

Po chvíli se zeptal:

„Chce mne Tetahiti zabít?“

Omaata ležela vedle něho. Opírajíc se o loket trhala stébla trávy a kousala je jedno po druhém.

„Řekl, že tě nezabije.“

„Na to se tě neptám.“

Když Omaata mlčela, pokračoval Purcell:

Cosi zabručela. Jak mu to má vysvětlit? Tetahiti netouží zabít ho, jeho osobně. Je to složitější.

„Mám se před ním mít na pozoru?“

„Člověk se má vždycky mít na pozoru.“

„Stejně, jako když ještě žil Timi?“

„To snad ne.“

Pak dodala:

„Tetahiti řekl, že tě nezabije.“

Marně se jí snažil podívat do očí.

„Je Tetahiti muž, který říká jedno a dělá druhé?“

Pokrčila obrovitými rameny:

„Jako všichni náčelníci.“

Zamyslel se nad její odpovědí.

„Otú nebyl takový.“

„V dobách míru ne. Ale ve válce byl Otú velice lstivý.“

„Válka skončila.“

„Ach, ty moje děťátko!“ zvedla Omaata hlavu a zalila ho světlem svých velkých očí.

Vytáhla stébla trávy z úst a odhodila je na zem.

„Válka s *Kostrou* skončila. Ale vypukla nová válka mezi Tetahitim a ženami. A válka mezi Tetahitim a Adamem...“

„Válka se mnou!“ zvolal Adamo překvapeně. Zabručela, natáhla se na břicho, podpírajíc si tvář rukama, a něžně si ho prohlížela ze strany:

„Víš, čím se teď zrovna zabývá Tetahiti? Dodělává *Pa*...“

„*Pa*, kterou začali stavět *Peritani*?“

Přisvědčila.

„*Maamaa!*“

„Ba ne,“ řekla vážně. „Ba ne... Dnes ráno rozbil všechny pušky až na svoji. Ale na ostrově jsou ještě dvě pušky. Ivoina...“

Odmělčela se a sklopila oči.

„A Timiho.“

Skoro jí vpadl do řeči:

„Timiho pušku jsem hodil do studny.“

Vzdychla, ale neřekla ani slovo. Zeptal se:

„Šly by ženy až tak daleko, že by zabily Tetahitiho?“

Zabručela cosi. Nebo spíš nespokojeně odfrkla. Pořád ty hrubé otázky, jak to mají *Peritani* ve zvyku. Kde zůstalo Adamovo dobré vychování? Pak se na něj podívala, jak tu seděl, světlovlasý, růžolící, na ramenou velkou zarudlou skvrnu, chuděrka kohoutek, tak špatně snáší slunce, ničemu nerozumí, je mezi nimi jako děťátko a *koho* se vlastně má ptát? Zjihla, vztáhla svou širokou dlaň a pohládila ho po paži.

Vzhlédl k ní a Omaata zachytila ten pohled. Och, ty průsvitné oči barvy nebes! Ó ty můj kohoutku! Ó Adamo!

„Ženy byly uraženy,“ řekla konečně. „Já sama jsem hrozně uražena.“

„Ale takový je obyčej.“

„Ne, ne!“ zvolala vášnivě. „Po válce uvnitř kmene se hlavy nenabodávají na kopí.“

Po chvíli řekl Purcell:

„Proč to děláš?“

Pokrčila rameny.

„Cítí hroznou nenávisť k *Peritani*. Chtěl by se radovat z vítězství. Těch osm hlav je pro něj...“

Zakončila větu pohybem paže. Purcell vysunul bradu a jeho oči hleděly chladně. Osm hlav. S jeho devět. *Všichni Peritani* budou mrtví. Pak bude Tetahiti skutečně šťasten...

Vstal a obrátil se k Omaatě.

„Pojďme,“ řekl důrazně. „Vyhleď Tetahitiho a vyřídíš mu: ‚Adamo řekl: Nepůjdu do tvého domu, protože nechci vidět hlavy *Peritani* na kopích.‘ A ještě řekl: ‚Přijď na tržiště, až bude stát slunce nad hlavou. Budu tam.‘“

Chvíli na něj hleděla mlčky. *Aué*, jak se jeho oči dokázaly změnit.

„Vrátím se do vesnice s tebou,“ pokračoval. „A budu čekat na odpověď ve svém domě.“

Teprve včera večer, téměř v tutéž dobu, odešel z *East Avenue* a vydal se spolu se ženami po *Baniam Lané*!... A nyní je tu opět, už na okraji vesnice. Vpravo se tyčil Masonův dům. Kdyby nezatočil vlevo, to jest domů, nýbrž pokračoval dál po *East Avenue*, prošel by kolem všech obydlí po obvodu kosočtverce... Dobře si vybrali místo pro vesnici! Dobře narýsovali plán, pečlivě zachovali symetrické rozvržení půdorysu i odstup mezi domy, úzkostlivě dodržovali všechna pravidla civilizace... Jaký báječný výsledek! Organizace, vynaložené úsilí, tvůrčí vůle, předvídavost, touha přežít a odevzdat svoje statky dětem, to všechno bylo hodno obdivu. Ještě před několika měsíci byl na tomto místě jen divoký prales. A nyní všechny ty ‚ulice‘ a ‚třídy‘, skoro jako přímky, každá označena tabulkou s jménem. A náměstíčko s tržištěm, budkou, zvoncem, hodinami a plátěnými nádržemi, které tu zřídil Mac Leod. A ty domky, ne bůhvíjak pohledné, ale bytelné. A pečlivě obdělané, důkladně oplocené zahrady. Každý měl svůj domov. Každý sám pro sebe. Statky

všech pěkně odděleny. Nikdo nic od nikoho nepotřeboval. Dveře každého domu na klíč. A dál, na planině, devět kusů dobré půdy, z nichž každý patřil jednomu z Britů, devět kusů dobré půdy, které jim měly skýtati obživu a jež je zabily.

Devět? Ne devět, osm. Kdyby se mu bylo zachtělo, mohl jít a ujmout se vlády nad pozemkem, který mu Mac Leod přidělil. Sklopil hlavu. V ústech měl vyprahlo, trpko. Jediný Brit na ostrově! Cítil, jak se mu na rameno položila velká ruka Omaaty, kráčející po jeho boku. Zvolnil krok, protože se blížili k jeho domu. Hluboký hlas mu tlumeně zahřměl do ucha: „Nebud' smutný, Adamo.“ Podrážděně zavrtěl hlavou: „Nejsem smutný.“ Odtáhl se od ní v chůzi. Omaata sňala ruku z jeho ramene.

Byli před domem.

„Jdu,“ prohlásila Omaata důstojně.

Vykročila, nepohlédnuvši na něho, hlavu vztyčenou, ze zad jako by jí čišel chlad. Nervózně zavrtěl hlavou. Jak jsou podezíraví, a ta jejich proklatá etiketa! Strčil do dveří a tu se ho zmocnily výčitky. Uprostřed místnosti trůnilo bytelné, mohutné křeslo, jak je vyrobil vlastníma rukama. Omaata si před odchodem k banyánu našla čas přinést mu je, aby to vypadalo, že na něj ten kus nábytku čeká, až se vrátí do své chatrče a nenajde Ivou.

Vyšel do zahrady a kráčel až k ibiškovému houští. Několikrát hlasitě zavolal Ivou. Byl si téměř jist, že sleduje každý jeho pohyb. Věděl, že na jeho zavolání z džungle nevyjde, ale chtěl jí dát najevo, že má o ni starost.

S nemizícím pocitem, že se za každým listem skrývají Ivoiny oči, došel až k přístřešku, umyl se od hlavy až k patě a pečlivě se oholil. Pak se vrátil do domu, otevřel dokořán posuvnou stěnu, a protože cítil, jak se ho zmocňuje nervozita, natáhl se na lůžko oči upřeny ke světlu. Slunce stálo už vysoko a Omaata nešla.

Po chvíli se objevily ženy. Nemluvily a jejich bosé nohy nevydaly ani zvuk na kamenité stezce. Purcell však nicméně rozpoznal typické tření kusů kůry na jejich sukénkách ještě předtím, než překročily práh. Vešly dovnitř s vážnou tváří, jedna po druhé se k němu sklonily, dotkly se tváří jeho tváře, stále mlčky. Když skončily, podívaly se jedna na druhou. To, co následovalo, se podobalo jakémusi rychlému klouzavému baletu, jako by každý jejich pohyb byl předem určen v přesně stanoveném pořadí. Itia, Avapuhi a Itihota usedly na lůžko, první po

Purcellově pravici, druhá nalevo, třetí u jeho nohou. Horoa s Tumatou pohrdly stoličkami nebo si prostě netroufly se na ně posadit a usedly na zem. Vaa nejprve rovněž Purcella políbila (což neučinila od doby, kdy se stala *vahiné* velkého náčelníka) a pak poodstoupila a zůstala po celou dobu stát u dveří jako host, který má naspěch a chystá se co chvíli odejít. Purcell nevycházel z údivu nad tím rozmístěním, nad každou jeho podrobností. Nad tím, jak daleko zůstala Vaa, nad zdrženlivostí obou *vahiné* sedících na zemi i nad důvěrným a klidným výrazem tří žen, jež usedly k němu na lůžko. A ještě více ho překvapilo, že jedna z těch tří byla Itihota, vdova po Whitovi, s níž až do té doby přišel jen málo do styku.

Uplynulo čtvrt hodiny, aniž padlo jediné slovo. Pak přišla Omaata, přelétla celou scénérii souhlasným pohledem a nikoli bez jisté obřadnosti a vlastnického vzezření se i ona posadila na lůžko k Purcellovým nohám, proti Itihotě.

„Tak co je?“ nadzvedl se Purcell.

„Tetahiti tě čeká.“

„Ted?“

Přikývla.

„Kde?“

„Před branou do *Pa*.“

Purcell se na ni podíval.

„To on řekl ,před branou do *Pa*‘?“

„On. Nechtěl přijít na tržiště.“

„Proč ti to trvalo tak dlouho?“

Neodpověděla, tváříc se povýšeně a klopíc oči v nehybné tváři. Dobrá, pomyslel si Purcell, moje otázka nebyla na místě. A navíc byla naprosto zbytečná. Je přece zřejmé, že potřebovala čas, aby pověděla Ivoe co a jak.

Vstal a řekl klidně:

„Pojď.“

Když byli na *West Avenue*, uchopil ji pod paží a vykročil rychleji, aby získali náskok před ostatními.

„Poslyš,“ řekl tiše, s důrazem na každém slově. „Nikdo nesmí podniknout *nic* proti Tetahitimu. *Nic*.“

„A když tě uvězní?“

„*Nic*.“

Řekla tvrdě:

„A když tě zabije?“

Zvedl k ní oči. Její tvář byla nehybná. Stále ještě se na něj zlobí. Přejel tváří po její paži.

„Nezlob se už, prosím tě...“

Chvilí neodpovídala a pak řekla hlasem zcela změněným:

„Ach, ty můj kohoutku, když já se o tebe pořád tak bojím.“ Ještě silněji jí stiskl paži.

„Nezapomeň: Tetahitimu se nesmí nic přihodit.“

Přikývla a řekla tiše:

„Já to také nechci... Jenomže se o tebe bojím. Někdy mám chuť ho zabít, aby ten strach zmizel.“

„Ne, ne,“ přerušil ji důrazně, „na to nesmíš ani pomyslet.“ A dodal:

„On má také strach.“

Přisvědčila.

„To je pravda. Je velmi statečný, ale má strach. Od dnešního rána neodložil zbraň ani při práci. Pracuje jako šílený, a ženy mu pomáhají. *Pa* bude možná hotovo dnes večer.“

Když dorazili ke špici kosočtverce, zastavil se Purcell a řekl, nezvednuv oči:

„Jdi k ženám.“

Čekal, že bude odporovat, ale ona okamžitě poslechla. Znovu vykročil, zabočil na *Cliff Lane* a ženy za ním ve vzdálenosti asi dvaceti metrů.

Jak se blížil k domu Tahit'anů, stromy pomalu řídly, slunce pražilo čím dál tím víc a po čele mu stékal pot. Otřel si oči hřbetem ruky, a když dal ruku opět pryč, spatřil *Pa*.

Tyčilo se v ohybu stezky asi čtyřicet metrů před ním. Po pravdě to byla jen hrubě tesaná ohrada asi tři metry vysoká, z dlouhých, špatně otesaných kůlů, zaražených do země a nahoře svázaných. Jenomže k tomu, aby ji přešel, potřeboval útočník ruce i nohy, a tak se po celou dobu přelézání vystavoval bezbranný na milost svému soupeři. Krom toho - i kdyby se v krajním případě podařilo *Pa* zapálit, třebaže bylo celé ze syrového dřeva, nebylo možné přehodit přes ně pochodeň a zapálit chatrč. Na to byla vzdálenost příliš velká. *Pa* zaručovalo tak skutečnou ochranu před překvapeními tohoto druhu. A stačilo zapálit uvnitř několik

ohňů, aby bylo poměrně snadné odrazit ze střelen v chatrči každý pokus o noční přepad.

Purcell byl už jen asi dvacet metrů od *Pa*, když zazněl Tetahitiho hlas.

„Stůj!“

Purcell uposlechl.

„Řekni ženám, ať zůstanou stát.“

Purcell se otočil, zvedl obě ruce dlaněmi k nim a opakoval hlasitě Tetahitiho příkaz. Odpovědí mu bylo vzrušené mručení, ale ženy uposlechly.

Purcell se opět obrátil čelem k *Pa*. Neviděl nic. Ani tvář. Ani postavu. Mezery mezi kůly byly vyplněny ostnatými větvemi keřů.

„Pojď“, vyzval ho Tetahiti.

Purcell se napřímil a vykročil. Dvacet metrů. Sotva dvacet metrů. Držel se zpřímá a kráčet strnule, ale dobře cítil, že uvnitř je to strnulé tělo měkké a bez síly. Možná že zaslechnu jenom výstřel? ptal se úzkostně sám sebe. Dusil se. Všiml si, že zadržel dech, a tak se zhluboka nadýchl a vysoko zvedl hlavu. Cítil, jak se mu napínají svaly na krku, a v duchu se uchechtl: devátá hlava, nesu mu devátou hlavu...

Pa se blížilo tak rychle, až si uvědomil, jak vlastně zrychlil krok. Pokusil se jít pomaleji a podle toho, kolik ho to stálo námahy, pochopil, jakému propadl strachu. Nekráčel k *Pa*. Přímou se k němu vrhal.

Zůstal stát dva metry od ohrady. Jakmile znehybněl, roztřásl se mu nohy. Uplynula chvíle, která mu připadala velice dlouhá, a pojednou se *Pa* pohnulo. Přesněji řečeno část *Pa* se odsunula dozadu a uhnula, otevřevši tak průchod mezi dvěma kůly. V tom, jak tiše a nečekaně se ohrada rozestoupila, bylo cosi hroživého.

„Vejdi“, ozval se Tetahiti.

„Řekl jsem, že nechci vidět hlavy“, odpověděl Purcell.

„Neuvidíš je.“

Co to mělo znamenat? Že nebude mít čas je spatřit? Mlčel. Tetahiti, jako by pochopil, co se děje v jeho hlavě, dodal:

„Můžeš vstoupit. Nic se ti nestane.“

Slib nebo léčka? Purcell vynaložil všechno úsilí, aby ovládl svůj hlas, a řekl:

„Vyjdi ty ven.“

„Ne.“

„Nemám zbraň,“ řekl Purcell a zvedl obě ruce do výše.

Neviděl nic skrze kůly a roští, ale věděl, že Tetahitimu neunikl ani jediný jeho pohyb.

„Ne. Nechci.“

Bylo to jasné. Báł se, že ho zasáhne Ivoina kulka.

„Za těmito dveřmi jsou ještě další dveře,“ pokračoval Tetahiti, „takže neuvidíš hlavy.“

Předsíň. Nebo spíš síto. Tady mohl izolovat návštěvníky nebo číhat na útočníka. Vrata byla slabým místem *Pa*, a tak Tetahiti vybudoval další obranné pásmo.

„Zůstaňme každý, kde jsme,“ řekl Purcell. „Můžeme mluvit odtud.“

Odpovědi mu bylo mlčení. Pak se mezera mezi kůly opět uzavřela, tentokrát však s hlukem. Možná že ho zabije. To se ukáže. Ale jedno je jisté: nebude zajatcem.

Tetahiti se ozval přísně:

„Kde je Ivoa?“

„V džungli.“

„Má pušku?“

Purcell chvíli mlčel a pak řekl:

„Proč se mne ptáš, když to víš?“

„Co dělá v džungli s puškou?“

„I tohle víš.“

Pak ho napadlo, že by tahle odpověď mohla znít dvojznačně, a proto dodal:

„Bojí se, že mne zabiješ.“

Čekal, že Tetahiti bude protestovat, ale ten mlčel. Purcell byl udiven a poněkud vyveden z míry zcela netahitskou úsečností jeho otázek.

„Kde je Timi?“ zeptal se Tetahiti, stejně stroze a rozkazovačně.

„Nevím.“

Bylo to ostatně pravda. Doslova a do písmene. A jakkoli se to zdá skoro k nevíře, byl rád, že ani zčásti nezhálal.

„Kde je jeho puška?“

Purcell zaváhal a v duchu zuřil sám na sebe, že nedokázal odpovědět okamžitě.

„Já ji nemám.“

Hloupá odpověď. Právě taková, aby vzbudila podezření.

„Kdo ji má?“ zeptal se vzápětí Tetahiti.

Purcell opět zaváhal a pak řekl:

„Nikdo.“

Hned se však opravil:

„Alespoň myslím.“

I tohle bylo hloupé. A nejhorší ze všeho to ‚myslím‘.

„Nemá ji některá z žen?“ pokračoval Tetahiti.

Purcell pokrčil rameny a neodpověděl. Ten nadutý tón, otázky kladené přímo a bez obalu. Jak daleko je k obřadnosti a výmluvnosti *Manu-faité*. A zčistajasna Purcell pochopil. Nebyl to rozhovor rovného s rovným, ale výslech válečného zajatce.

Vtom se ozval Tetahiti:

„Jsi můj válečný zajatec a mám právo tě zabít. Ale nezabiji tě. Vezmi si jednu ze tří pirog *peritani* a odpluj se svou ženou po moři.“

Purcellovi trvalo chvíli, než se zmohl na odpověď. Hlas mu selhal.

„Něco jsem řekl, muži,“ znetrpělivěl Tetahiti.

„Tetahiti,“ promluvil konečně Purcell, „nezvedl jsem proti tobě zbraň. A přesto říkáš: ‚Jsi můj válečný zajatec.‘ A říkáš také: ‚Nezabiji tě.‘ A přitom mne posíláš, abych utonul na moři i se svou ženou, dcerou velkého náčelníka Otů.“

Teď bylo zas na Tetahitim, aby se odmlčel. Purcellovy argumenty ho nechaly lhostejným, nikoli však zmínka o Ivoiných příbuzenských svazcích. Otů a jeho otec byli bratři, Ivoa jeho sestřenice a Purcellova slova mu kladla na bedra smrt příbuzné.

„*Peritani* jsou špatní,“ řekl, přemáhaje rozhořčení. „Musíš odejet! Chce-li však má sestra Ivoa zůstat, nechť zůstane.“

Neupřímnost těchto slov byla zcela zřejmá, protože Tetahiti nemohl být ani v nejmenším na pochybách, jak se Ivoa rozhodne. Purcell cítil, že klesá na mysli. Tolik nenávisti, taková neupřímnost. Dohoda je nemožná.

„Poslyš,“ řekl, „nezvedl jsem proti tobě zbraň. Přišel jsem do tvého tábora s *Manu-faité*. Moje žena odešla do džungle proti mé vůli. Proč se mnou jednáš takovým způsobem?“

„Jsi obratný muž,“ prohlásil Tetahiti pohrdavě. „Proto jsi také ještě naživu. Ale přesto musíš odejet. Nechci na ostrově žádného *Peritani*.“

Po chvíli se Purcell zeptal:

„Co by se stalo, kdybych odmítl odejet?“

„Zabil bych tě!“ odvětil Tetahiti bez váhání.

„Hned?“

„Hned.“

Purcell hleděl na křoví před sebou, ale nezahlédl ani oko, ani hlaveň.

„Zabiješ-li mě, ženy se pokusí mne pomstít.“

Tetahiti zabručel, což mělo být zřejmě projevem pohrdání, ale neřekl slovo. Zřejmě se měl na pozoru, aby nepopudil ženy, výrokem, který by jim *Peritani* mohl donést. Chce s nimi vyjít po dobrém, napadlo Purcella. Jinak by mě už dávno zabil.

Mlčel. Strach zmizel, jeho mysl byla chladná a jasná. Už několik vteřin byl v pokušení prohlásit: ‚Ostrov je právě tak můj jako tvůj. Nejsem ničí zajatec a neodjedu.‘ Takový postoj by měl tu výhodu, že by byl naprosto jasný, jenomže v poslední chvíli přece jen zaváhal. Kdyby proti němu stál Mac Leod, nerozmýšlel by se ani na okamžik. Jenomže Mac Leod rozvážil vždycky každý svůj čin i s jeho důsledky. Bylo proto možno předvídat, co udělá. Tetahitiho reakcí si však Purcell nebyl tak jist. Tahitáné byli schopni jednat podle přesného propočtu. Ale ne vždycky dovedli tento počet až do konce. Stávalo se, že cestou narazili na závažnější důvody, velící nedbat rozumu. Například ta záležitost s hlavami: navzdory své pověsti nejednal Tetahiti jako prozíravý muž. Ve snaze ovládnout ženy co nejrychleji popudil je proti sobě.

Budu-li ho provokovat, uvažoval Purcell, může se docela dobře stát, že se jen a jen z ohledu na svou čest nebo pro radost vidět mou hlavu na špičce kopí smíří s myšlenkou na boj se ženami.

„Dobrá,“ řekl, pečlivě odsekávaje slova. „Odpluji. Ale musíš mi dát čas.“

„K čemu?“

„Má žena je těhotná. Nemůže rodit na piroze na širém moři. A než odplujeme, musím pirogu přestavět.“

„Co na ní chceš udělat?“

„Střechu.“

„K čemu střechu?“

„Aby chránila mou ženu a dítě před větrem.“

„Kolik času budeš potřebovat?“

„Než bude měsíc dvakrát v úplňku.“

Tetahiti pozoroval štěrbinou v jednom z kůlů nepřítelovu tvář a nevěděl, co si myslet. Ulevilo se mu, že Adamo je ochoten odejet. Jinak by byl nucen ho zabít, a jen *Eatua* ví, co by pak čekalo jeho! Ženy by se

s ním pustily do boje jako d'áblice! Ale kdo jakživ slyšel o takovém *maamaa* nápadu dávat na pirogu střechu? V tom je léčka! Chce získat čas. Na druhé straně však ženy nikdy nedovolí Ivoe odplout, dokud neporodí.

„Dám ti čas, o který žádáš,“ prohlásil úsečně. „Ale řekni své ženě, ať se vrátí k tobě.“

„Řeknu,“ přislíbil Purcell po chvíli.

Čekal ještě několik vteřin, ale když Tetahiti mlčel, udělal čelem vzad a vykročil.

Jakmile byl opět u žen, zašeptal spěšně: „Všechno vám povím, až budeme u mne,“ a pokračoval v chůzi. *Vahiné* ho následovaly. Nestál o bouřlivý výstup přímo pod hradbami *Pa*, na doslech od Tetahitiho.

Sel rychle. Sám se divil, jak se mu ulevilo, že je mu skoro veselo. A přece, pustit se na oceán v kocábce s osmdesáticentimetrovým ponorem! Ale pokusí se o to, chopí se příležitosti. Od chvíle, kdy vypukla válka, byl bez ustání štván jako zvíře. Na moři, sám proti strašlivým větrům, ale bude alespoň chráněn před lidmi.

Cítil se dobře a v bezpečí, když usedl v chatrči, ruce na opěradlech křesla, posuvnou stěnu otevřenou do slunečního jasu.

K bouřlivému výbuchu, se kterým počítal, nedošlo, možná proto, že dva měsíce připadaly Tahit'ankám jako doba příliš dlouhá, než aby už teď naříkaly; možná však, že se tu v jejich chování projevila apatie. Netvářily se doslova smutně, ale upjatě a strnule. Hovořily málo a sklesle. Jenomže ráno přece jen plakaly, kdežto teď už slzy zmizely.

Někdejší veselost se jim mihla po tváři, jenom když Itia vážně poznamenala, že Tetahiti je starý, protože je mu už třicet, a že může tedy zemřít dřív, než Adamo odpluje.

A ještě cosi způsobilo, že napětí poněkud povolilo. *Vahiné* se zajímaly zejména o dvě otázky: Zabil by Tetahiti Adama, kdyby byl Adamo odmítl odplout? A jednal Adamo správně, když souhlasil s odjezdem? Debata se už chýlila ke konci, když Horoa pojednou zaržála a vehementně se pustila do Vay: když odpověděla na první otázku ‚ano‘, je hloupé odpovídat na druhou ‚ne‘. Jestliže si totiž byl Adamo jist, že bude zabit, nebude-li ochoten odplout, proč by měl říkat ‚ne‘? Argument však nezabral: Vaa odmítala uznat souvislost mezi oběma problémy. Horoa ji pohoršeně uchopila za ramena a s bleskem v očích a s chvějícími se nozdrami jí začala cloumat s takovou silou, až se Omaata

dala do křiku: „*Aué!* Vaa je těhotná!“ Nato se Vae zželelo sebe samé a rozplakala se, Horoa ji prosila za prominutí, objímala ji a hladila.

Ticho, které se pak rozhostilo, bylo chmurnější a tíživější než kdy předtím. Omaata se zvedla s tím, že je třeba postarat se o některé naléhavé věci, především přinést vodu a vypravit se na ryby.

Složité situace vznikla, když se začaly rozpočítávat, které půjdou pro vodu. Před osmi měsíci se z velké pirogy vylodilo sedmadvacet cestujících. V posledních třech dnech jich čtrnáct zahynulo násilnou smrtí: osm *Peritani*, pět Tahit'anů a jedna Tahit'anka. Na ostrově zůstalo už jenom třináct osob: jeden *Peritani*, jeden Tahit'an a jedenáct *vahiné*.

Bylo rozhodnuto, že Ivoa a Vaa pro vodu chodit nebudou. Právě tak ani Tetahiti, který by stejně nebyl ochoten opustit *Pa*; a na základě jednomyslného souhlasu ani Adamo, protože to by znamenalo ponížit ho před Tetahitim. Vodu bude tudíž nosit jenom jediná skupina osmi žen, a to každý druhý den. Třebaže to nebyly vyhlídky příliš radostné, vyrovnaly se s nimi ženy přímo obdivuhodně a neozvala se jediná stížnost.

Protože se s Tetahitim nedalo počítat ani pro rybolov a z prestižních důvodů nemohl být tenhle úkol svěřen Adamovi, ujala se ho Horoa, kterou Mac Leod naučil chytat ryby jako *peritani*; a ona tomu teď zas postupně naučí ty ze svých družek, jež si zvolí.

Otázka bydlení byla zřejmě složitější, ale její projednávání probíhalo tak diskrétně, že Purcell musel vynaložit veškeré úsilí, aby je mohl sledovat. Omaata položila otázku jasně: budou i nadále žít každá sama ve svém domě, nebo spíš po dvou či po třech? Nato chvíli hleděly jedna na druhou a žádná nebyla ochotna vyjádřit se k teoretické stránce problému. Nakonec se ujala slova Itia, která prohlásila, že ona žádný dům nemá a mohla by se buď nastěhovat do chatrče chuděrky Amurei, nebo, kdyby o to stály, dělat některé jiné ženě společnost. Na nikoho se přitom nedívala a řekla to se skromností dokazující, nakolik se její mravy vytríbily. Pak bylo dosti dlouho ticho, vyplněné němým dohadováním očima a pohyby hlavou, jejichž smysl Purcellovi zcela unikalo. Poté prohlásila Omaata, že nebojí-li se Itia, že ji rozmáčkne, když se obrátí, ráda by s ní sdílela lůžko. Nato pravila stále ještě lkající Horoa, že by se chtěla starat o Vau, buď v jejím domě, nebo ve svém. „V mém,“ prohlásila okamžitě Vaa a dala tím najevo, že Horoin dům se navzdory spoustě skříní a polic nemůže rovnat jejímu. Následovala opět krátká

přestávka, nová výměna pohledů, a pak Avapuhi oznámila, že přirozeně ráda uvítá ve svém domě Itihotu. Všechny zřejmě tomu jejímu ‚přirozeně‘ dobře rozuměly, až na Purcella. Potom však zrozpačitěly, uvědomivše si, že Tumata zůstala přespočetná. Z důvodů, které zůstaly Purcellovi záhadou, nemohly ani Omaata, ani Avapuhi ubytovat třetí osobu. A trvalo hodnou chvíli, než si Horoa, plně zaujatá starostí o Vau, všimla, že je na ní, aby Tumatu pozvala. Udělala to velice vlídně. Ale všechno se málem pokazilo, když Vaa začala namítat, že její dům je pro tři příliš malý. Horou ta poznámka tak pobouřila, že rázem pustila Vau, kterou až dosud objímala kolem boků, a uchopivši ji za ramena, zřejmě se chystala znovu jí začít cloumat. Do věci se vložila Omaata a dvěma větami rozhodla, že Tumata bude bydlet u Horoy, kde bude také přespávat Vaa. Přes den bude Vaa doma.

Bylo rovněž usneseno, že se vrátí ke společnému vyvážení a obnoví provoz v peci na tržišti. Purcell by byl rád věděl, zda ženy hodlají do téhle své péče zahrnout také Tetahitiho, ale ještě nestačil svou otázku domyslet, a už dostal odpověď. Ženy totiž určily Itihotu, aby nosila jejich díl „*těm v Pa*“, jak je taktně nazývaly. Purcell se v duchu obdivoval šlechetnému rozhodnutí, jehož obratnost spočívala v tom, že bylo podáním ruky a zároveň umožňovalo zkoumat náladu protivníka.

Purcell se ani jedinkrát nevmísil do rozhovoru a neměl pocit, že by to od něho byly očekávaly. Na ostrově docházelo zřejmě k nastolení matriarchátu a ženy se bez hluku a bez okolků ujímaly vlády v obci. Všechno bylo zorganizováno rychle, rozumně, s malou potřebou slov a nejmenším množstvím konfliktů.

Omaata dala znamení k odchodu. Když ostatní ženy odešly, zadržel ji Purcell na prahu. *Vahiné* pokračovaly v cestě ani se neohlédnuvše.

„Omaato,“ řekl tlumeně, „rád bych mluvil s Ivoou.“

Pohlédla směrem k podrostu před sebou a neodpověděla.

„Slyšíš mě?“ opakoval trochu netrpělivě Purcell.

„Slyším,“ odpověděla a spočinula na něm svýma velkýma očima.

Po celou dobu trvání ženského sněmu byla plná života. Nyní však vlna života jako by opadla a její pohled zesmutněl.

„Tak co?“

„Vím, oč se chystáš Ivou požádat, muži. Neposlechne tě.“

„Vyřid’ jí, že s ní chci mluvit.“

„Nebude chtít.“

„Nebude chtít?“ opakoval Purcell nedůvěřivě a dotčeně zároveň.

„Ne,“ potvrdila Omaata suše. „Proč by s tebou měla mluvit. Aby odmítla udělat, oč ji požádáš?“

„Žádám jen, co je rozumné.“

„Ba ne,“ zavrtěla Omaata hlavou, upírajíc před sebe své smutné oči, jako by mohly propálit džungli a vniknout až do srdce Tetahitiho.

„Ne,“ opakovala. „Teď ne. Možná později.“

„Je na mně, abych posoudil, kdy je to rozumné,“ podotkl Purcell upjatě.

Omaata se k němu naklonila a usmála se.

„Ach ty můj kohoutku, kdopak tu lépe zná Tahit'any, ty nebo my?“

„Slíbil jsem to Tetahitimu,“ řekl Purcell po chvíli. „Aué,“ pokrčila Omaata mohutnými rameny, „však se doví, že Ivoa nechtěla přijít.“

„Jak se to doví?“

„Řeknu to před ženami.“

Purcell k ní udiveně vzhlédl.

„Ty myslíš, Omaato, že některá z žen... Ale to není možné. Vždyť vůbec nevychází z *Pa*.“

Omaata se pousmála.

„Nebude ani muset.“

„Itihota...“

„Ne, ne. Itihota mu bude nosit jídlo. Nic víc. *Aué*, ta umí mlčet jako velryba! Proto jsem si ji vybrala!“

Purcell chvíli nevěděl, co by řekl, a pak mu blesklo hlavou: Předsínka. Nezřídil ji jenom kvůli obraně. Slouží i jako předpokoj. Návštěvnice bude moci spatřit Tetahitiho, aniž viděla hlavy. A čest bude zachráněna...

Položil ruku na obrovské Omaatino předloktí.

„Proto jsi navrhla, aby ženy spaly po dvou v každém domě?“

„A dokonce po třech,“ přisvědčila Omaata.

Jasně jako den. Myslela na trojici z *East Avenue*, na Tumatu, Horou a Vau. Přesněji řečeno na Horou. Na Horou, která „ještě za *Kostry* a dokonce i za *Uiliho*...“ Itie bylo možno důvěřovat, ta věděla dobře co a jak. Zeptal se nahlas:

„Horoa?“

„Pošlu ti Itiu, děťátko,“ řekla Omaata. „Dnes je řada na ní, aby ti donesla jídlo.“

Otočila se k němu zády a odešla. Purcella nepřekvapilo, že neodpověděla na jeho poslední otázku, ale spíš že mu tolik prozradila předtím. Možná, že to bylo varování. Že mu tak chtěla naznačit, že ne na všechny ženy je spolehnutí...

Po jídle si Purcell na chvíli zdříml. Když se probudil, zjistil, že Itia zmizela. Hodil si na záda pár prken, vzal nářadí a zamířil k zátoci *Blossomu*. Neušel ještě ani patnáct metrů po *East Avenue*, když ho dohonily Omaata, Itihota a Avapuhi. Určitě na ně číhaly, pomyslel si. Můj dům je střežen, jak náleží. *Vahiné* mu vzaly prkna z ramen a byly by mu nesly i nářadí, kdyby svolil. Asi dvacet metrů vedla *Cliff Lane* podél *Pa* a Purcell si všiml, že po celou dobu, kdy byli v jejím sousedství, kráčely ženy mezi ním a ohradou.

Na úpatí útesu byla velice vysoká a široká, ale nepříliš hluboká jeskyně. Tady byly uloženy tři čluny z *Blossomu*, chráněny před sluncem i jihozápadním větrem. Jediný ze všech, jež na ostrově vály, byl jihozápadní vítr prudký a nebezpečný. Před útesem byla v těchto místech spousta skalnaté suti, kterou písek postupně pokryl, takže ani příboj, ani vysoký příliv nedosáhl k okraji jeskyně. Z opatrnosti však přece jen Čluny připoutali celým systémem lan a háků. Na jaře je oškrabali, znovu natřeli (v útrokách *Blossomu* bylo s ohledem na délku jeho plavby dost barvy, aby stačila zkrášlit lodní příď) a pečlivě přikryli dehtovanými plachtami. Na podpěrách upevněných ve skalní stěně dva metry nad zemí spočívaly stěžně a stožáry.

Purcell odhrnul plachty a pečlivě prohlédl čluny, tu a tam zkoušeje čepelí malého nožíku jejich stěny. Nenarazil ani na jediné měkké místo. Všechna tři plavidla byla zdravá. Na dvou z nich však přece jen objevil stopy červotoče. Jediný byl naprosto neporušený, a také působil pevněji, bytelněji. Ten si Purcell zvolil.

S Omaatinou a Avapuhinou pomocí vztyčil stěžň, upevnil ráhno a změřil vzdálenost mezi ním a dnem. Naměřil 1 m 35 a rozhodl se udělat stříšku 1 m 20 od dna, což ponechávalo 15 cm pro pohyb ráhna od jednoho boku k druhému, člun byl 85 cm hluboký, měřeno na stěžni, takže se stříška bude zvedat 40 cm nad roubením: to není příliš a plavidlo neztratí rovnováhu. Uvnitř kabiny to ovšem 1 m 20 nebude, i když ani to by nebylo mnoho. Aspoň se tam však dá pohodlně sedět.

Celková délka člunu byla 7 metrů, takže se rozhodl, že stříška bude dlouhá 5 m 80, a pro kormidelníka zbude jen 1 m 20. Tohle bylo ostatně

beztak slabé místo a nejráději by byl položil střechu z jednoho konce na druhý, takže by se do kabiny vstupovalo otvorem, kterým by se protáhl jeden člověk. Pak však tu myšlenku zapudil, protože na takovém malém plavidle, s palubou jen nízko nad vodou, by postavení kormidelníka, v jednom kuse bičovaného tříští, věru nebylo záviděníhodné.

Zprvu se chystal vybudovat obvyklou stříšku a ponechat po obou stranách volné místo, aby se dalo projít na před'. Po úvaze se však rozhodl zakrýt před' celou. Na palubu bude tak jenom jediný přístup, což usnadní práci, umožní, aby kabina byla pěknější, a navíc rozšíří prostor uvnitř. Když vyřešil tenhle problém, pustil se do otázky dvojího klenutí. Od přídi k zádi musí být stříška vypouklá, od pravoboku k levoboku propadlá. Zprvu se zdálo, že podélné klenutí nebude dělat nejmenší potíže. Prodlouží-li každé boční žebro o jeden trámek, který přesáhne hranici 40 cm, spojí-li konce trámků od přídi k zádi, dosáhne určitě potřebného profilu. Napříč to bude horší. Prohnutí tu zřejmě musí být určeno nosnými trámky, opírajícími se o lodní boky, jen jejich prohnutí je třeba vypočítat a zakreslit. Purcell si vzpomněl, že se tomuhle prohnutí říká *výduť* a že se je pravděpodobně kdysi učil vypočítat, ale tím také jeho vzpomínky končily. S trochou lítosti se rozpomněl na Mac Leoda a sám se tomu pocitu podivil. Potlačil lítost, poznamenal si, že musí prohledat lodní knihovnu, a nechal řešení tohoto problému na později.

Přinesl si s sebou psací potřeby a začal si zapisovat míry jednotlivých částí. Když byl hotov, zjistil, že vlastně nemá už na pláži co dělat a že sem docela zbytečně nosil náradí. Nejdřív totiž bude muset narýsovat plán kajuty, vypočítat výduť trámků a nakreslit si je křídou na podlaze chatrče.

Vyšel na břeh a pohledem pátral po ženách. Trvalo mu chvíli, než uviděl, jak se z bílé tříšti obrovské vlny vynořila mohutná, oblá ramena Omaatina. Vedle ní dvě stejné černé hlavy, jakoby dětské. Jedna z žen zvedla ruku, zamávala, a tři hlasy skandovaly crescendo sborem: „A-da-mo! A-da-mo! A-da-mo!“ Jejich volání znělo ozvěnou od skály ke skále po celé zátocě.

Purcell znehybněl. Doufal, že ženy začnou ještě jednou prozpěvovat jeho jméno. Před ním se stín útesu dloužil takřka viditelně. Zdálo se mu, že přímo cítí, jak se země otáčí v prostoru kolem své osy, unášejíc na své blátivé kůře lidi a jejich zločiny. „A-da-mo! A-da-mo!“ Až ho zamrazilo

z té zvláštní modulace. Nervy měl jako struny. Bylo to tak krásné, až to bolelo. *Vahiné* mávaly rukama, jako by to byly větve palem, a černé vlasy jim zakrývaly ramena. Zářilo na ně slunce, zatímco on byl ve stínu, jakoby na jiné polokouli než ony, unášen daleko od nich, do jiných konců světa.

Svlékl se a rozběhl se po písku směrem k nim. Svah byl prudký, řítíl se po něm šílenou rychlostí, už vyběhl ze stínu vrhaného útesem, pláž zežloutla, moře bylo azurové a démantové a skoro ani nepocítil chlad, když se vnořil do vln. Příboj ho uchopil přímo ve vzduchu a vyhodil do neslýchané výše, zatočil s ním ve víru pěny a temně modré vody a jediným mohutným rozmachem ho vrhl zpátky na břeh.

O chvíli později ležel už opět sám na pláži, zatímco ženy byly dosud ve vodě. Přidaly se k nim i *Horoa*, *Vaa* a *Tumata*. Přestože bylo už dosti pozdě, cítil *Purcell* na spálených ramenou dotek slunečních paprsků. Obrátil se na záda, zavřel oči a přiložil dlaně k čelu, aby si zastínil víčka. Stiskl rty. Och, jenom nemyslet! Uplynula chvíle. Před očima mu vířila rudá kola.

Hlasitě pronesené slovo zaznělo jeho uším jako výbuch. *Purcell* se zachvěl, odtáhl dlaně z čela a otevřel oči. Zprvu to bylo jen jako jakási neurčitá úzkost, tíha na prsou, stažené hrdlo. Pak mu však rázem jako nůž projela útroby pravda: *Mehani* je mrtev. Rozhlédl se kolem. Nic se nezměnilo. Bylo tu i slunce, i moře, i písek, i hlasy žen a stín útesu. A země se točí a točí. Země! K čemu je země? Moře ho vyvrhlo do písku jako škebli. Ano, přesně tak, jako škebli, není výstižnějšího slova pro tu prázdnotu v něm, pro tu prázdnotu... *Purcell* se obrátil a těžce vzdychaje zaryl prsty do písku. Bylo to příšerné, nedokázal ani plakat.

Po chvíli vstal a vrhl se do vody. Příboj ho znovu porazil, ale modř vln mu připadala temnější, děsivější. Ulevilo se mu, když následující vlna pohřbila tu, jež ho unášela od břehu. Jakmile ucítil písek pod nohama, rozběhl se, aby unikl vracející se vlně. Celý udýchaný se zastavil. Před ním seděly v kruhu na písku ženy a česaly si vlasy. Spatřil *Itiu*, přibíhající k němu od úpatí útesu, maličkou na nesmírné pláži, za zády skalnatou stěnu, zvedající se do závratné výše. Když už byla skoro u něho, najednou prudce uhnula, vyběhla na sluncem ozářený písek, udělala ještě několik kroků a vrhla se do náručí *Omaatě*. Trvalo chvíli, než nabrala dech, a pak jí cosi zašeptala do ucha.

„*Adamo*,“ řekla *Omaat* nahlas, „*Ivoa* nepřijde.“

Ženy se přestaly česat a oči všech se obrátily k Purcellovi. Ten mlčel a jeho pohled přeskakoval z Itie na Omaatu.

„Setkala ses s ní?“ obrátil se konečně k Itii.

Ta přikývla.

„Setkala, a mluvila jsem s ní. Nepřijde. Odmítá vydat pušku.“

Purcell sklopil hlavu, ale mlčel. Tohle všechno nebylo nic nového, snad až na to, že Omaata s Itiou zařídily věc tak, aby oznámily před ostatními ženami, že Ivoa nechce vyjít z džungle ani vydat svou zbraň Tetahitimu.

„Povím ti ještě něco,“ řekla Itia, „ale nejdřív se půjdu vykoupat.“

Vstala a vrhla se rovnou do příboje. Zmizela ve strašlivém víru pěny, z něhož se jen na vteřinku vynořily její nohy, právě natolik, aby bylo lze zahlédnout bělejší kůži na chodidlech. Ženy se opět začaly česat pomalými, ladnými pohyby, na něž se Purcell vždycky tak rád díval. Posadil se. Černá čára vrhaná útesem se dloužila. Byla už sotva několik metrů od *vahiné*, a protože příliv rovněž stoupal, vypadalo to, jako by se jejich skupinka uchýlila na nepatrný písečný ostrůvek, který může být co chvíli smeten přílivem nebo stínem. Já snad blázním, říkal si v duchu Purcell, všechno mě už děsí. Podíval se na ženy. Ty se neoddávaly marným představám. Byly si tak jisty samy sebou, věděly tak dokonale, jaká je jejich úloha! Hledal očima Vau. Aby nemusela zvedat ruce, ujala se Horoa péče o její vlasy a Vaa držela, hlavu zvrácenu dozadu. Zřejmě se cítila dobře, široká, kynoucí, lesknoucí se tukem a zdravím, trůníc mezi ženami jako idol mateřství. Dnes ráno zemřel její *tané*. Na její tváři byly dosud patrné stopy smutku, avšak její těžké, unavené rysy byly uvolněné, rty měla pootevřeny v lehkém úsměvu a s rukama na obrovském břiše hleděla šťastně do dále.

Otočil se k ní zády. Itia vystupovala z oceánu a po jejím krásném těle stékaly potůčky vody. Důležitě se tváříc přistoupila ke skupince, jako herec vstupující na scénu, a když pohledy všech zamířily směrem k ní, řekla, kladouc důraz na každé slovo:

„Tetahiti vyšel z *Pa*.“

Když ostatní mlčely, pokračovala:

„Viděla jsem ho!... Šla jsem k moři a tu se otevřela vrata do *Pa*. *Aué*, dostala jsem strach a tak jsem se schovala do houští a viděla jsem, jak z *Pa* vyšla Taiata, a potom Raina a Faina a nakonec Tetahiti s puškou v ruce.“

Slavnostně se odmlčela, jakoby rozhodnuta čekat, až se zeptají, ale nikdo nepromluvil. Hovořila tedy dál:

„Zavřel vrata, řekl cosi Taiatě, a ta zůstala stát u vrat. *Aué*, byla jako jehňátko, jsem si jista, že ji už zmlátil! Tetahiti vykročil podél *Pa* směrem k moři a za chvíli se vrátil z druhé strany.“

Uplynuly dvě tři vteřiny a pak řekla Omaata polohlasem: „To znamená, že je hotov se stavbou *Pa*.“

Podívaly se na sebe a to bylo všechno.

„Být já na tvém místě,“ pohodila Horoa hřívou, „neschovala jsem se. Ukázala bych se a řekla bych: Ještě jednou, muži, sejmi hlavu mého *tané*!“

Itia sklopila hlavu a zaclonila si čelo předloktím.

„Hlava mého *tané* není na kopí,“ odvětila skoro potichu.

Jediná z přítomných mohla takto promluvit. A musela to říci, aby obhájila svou čest. Zároveň se však nesmírně hanbila, že vypadá, jako by se vychloubala.

„Je čas jít domů,“ zvedl se Purcell.

Přikročil k Itii, položil jí ruku na rameno a tváří se dotkl jejích rtů.

Večer mu přinesla jídlo opět Itia. Když dojedl, bylo už tma, a tak zapálila u okénka *doédoé*, aby dovnitř nemohli *tupapahové*, tři *doédoé* dala na stůl, aby Adamo mohl číst, a šla zatáhnout posuvnou stěnu.

„Proč zavíráš?“ ohlédl se Purcell. „Je příjemně. A úplněk.“

Itia nasadila přísný výraz.

„Omaata to řekla.“

Purcell se na ni podíval.

„Kdo tady poroučí, Omaata nebo já?“

Itia však před ním stála vzpřímená jako vojáček a ani se nehнула.

„Omaata řekla: až rozsvítíš, zavřeš velké dveře.“

„Proč?“

„Tetahiti by na tebe mohl vystřelit ze zahrady.“

Myslí na všechno. A kdoví, zda *doédoé* u okénka nemělo *také* znemožnit nepříteli, aby rozeznal vnitřek chatrče? Purcell pokračoval ve čtení.

Itia seděla na lůžku s rukama na kolenou, beze slova, bez hnutí. Purcell neslyšel ani její dech. Pokaždé, když zvedl hlavu od knihy, setkal se s trpělivým pohledem jejích hnědých očí. Byly smutné, ale v tlumeném svitu *doédoé* se její tvářička zdála ještě kulatější a líbeznější.

„*Why don't you go to bed?*“ zeptal se konečně.

Věděl, jak je šťastná, když na ni promluví anglicky.

„*I go,*“ odpověděla bez váhání.

A natáhla se na lůžko. Purcell se na ni podíval.

„Myslím k Omaatě.“

„Dnes večer ne,“ řekla stejně upjatě.

Sejřala ruce na prsou a znehybněla jako mrtvola. Purcell vstal a několika kroky přešel po místnosti. Tohle byla docela zřejmě jedna z věcí, o nichž se dnes na ostrově rozhodovalo, aniž se ho někdo ptal na jeho mínění. Itia na něho upřeně hleděla. Usedl zády k ní a pokračoval ve čtení.

Po chvíli si všiml, že zapomněl obrátit stránku. Znovu vstal, prudce sklapl knihu, několikrát přešel sem a tam a nakonec ulehл vedle Itie. V tu chvíli byla na nohou, šla sfouknout tři *doédoé* na stole, nezhasnuvši jenom tu u okénka, a znovu zaujala své místo na lůžku.

Purcell se za okamžik zeptal:

„Máš bolest?“

„Bolest? Proč?“

„Ty dobře víš.“

Otočila k němu hlavu. Ve svitu jediné *doédoé* mohl rozeznat toliko křivku jejích tváří. Oči měla ve tmě. Z toho, jak zněl její hlas, když promluvila, poznal však, že se jí dotkl.

„Proč se ptáš? Na Tahiti se o takových věcech nemluví.“ I ona se uzavřela do sebe. Neproniknutelná. *O takových věcech se nemluví...* Žono zemřel, Omaata naříkala celou noc, a to je všechno. Nikdy nevysloví jeho jméno. Tváří se, jako by na něj zapomněla. Všechny se tváří, jako by na svoje *tané* zapomněly. A přece to není lhostejnost. Ne, rozhodně ne. Spíš stoicismus. Bylo to zvláštní, použít tohoto strohého výrazu o Tahit'anech.

Uprostřed noci probudil Purcella slabounký hluk. Otevřel oči a naslouchal. Ale ani když zadržel dech, nedokázal rozeznat, odkud přichází.

Itia se pohnula a zvuk zesílil. Naklonil se k ní. Plakala. Dlouhou chvíli zůstal bez hnutí. Báł se, aby se jí opět nedotkl, když dá najevo, že si všiml jejích slz. Pomalými pohyby, jako člověk jednající ze spaní, vsunul paži pod Itiinu hlavu a přitáhl ji k sobě. Pak už neslyšel nic, zato

však cítil, jak se pod jeho levou paží zvedá Itiino rameno. Uplynulo několik minut a Itia řekla tiše, třesoucím se hlasem: „O Adamo.“

Rameno se přestalo pohybovat, celé její tělo znehybnělo a Purcell užuž myslel, že opět usnula, když tu zvedla hlavu k jeho uchu a zašeptala, udiveně i zoufale zároveň:

„O Adamo, všichni jsou mrtvi...! Všichni jsou mrtvi...!“ Jednou či dvakrát popotáhla jako děvčátko, přitiskla se k němu a řekla tiše, plačtivě: „Chci zpátky na Tahiti.“

Po chvíli cítil, jak povoluje v jeho objetí. Napjal sluch. Dýchala zhluboka, pravidelně.

Jemu se však už nedařilo usnout. Necítil se dobře, nebyl zvyklý spát v nevětrané místnosti. Vstal, po špičkách došel ke dveřím, otevřel, proud měsíčního svitu vpadl do chatrče a on vyšel na práh.

Vzápětí ho uchopila čísi obrovitá paže a stáhla na zem, do křoví. Byla to Omaata. Ani se neuhodil, zachytila ho svým tělem.

„Maamaa“ zahřímala. „Co děláš venku?“

„Šel jsem na vzduch.“

„A najde si tě kulka.“

Pod rukou ucítil cosi tvrdého. Zkusil to ohmatat. Byl to tesák. Bděla na stráž, skryta za křovím před jeho domem, se zbraní v ruce! Podle tenké násady poznal Timiho tesák.

„Omaato...“

„Tiše.“

„Myslíš, že zaútočí?“

„Možná že ne. Ale to na věci nic nemění. Musíme tě střežit.“

„Proč?“

„Kdybychom tě nestřežili, dověděl by se to. Nesmíme ho pokoušet.“

Mlčeli.

„Omaato.“

Podívala se na něj a její velikánské oči se leskly černým jaselem. Nic. Neměl, co by řekl. Děkovat by bylo směšné.

„Teď se vrať domů,“ řekla.

Vstala a po těch několika vteřin, než otevřel dveře a opět je zavřel, stála na zápraží mezi ním a křovím.

KAPITOLA XVI

Sotva se nazítří probudil, rozpomněl se na počet, s jehož pomocí určil zakřivení trámků. Otevřel posuvnou stěnu, odsunul lůžko i stůl do kouta, křeslo i stoličky vynesl na zahradu a začal křídou rýsovat na podlaze.

Hodinu po východu slunce přišly ženy. Purcell je požádal, aby nechodily dovnitř, a tak obešly chatrč zahradou a usadily se před otevřenou stěnou. Žádná se na nic nezeptala, ale z toho, jak se polohlasem bavily mezi sebou, pochopil Purcell, že ani v nejmenším nepochybovaly, co to tu kreslí za obraz. Bylo nad slunce jasné, že mu měl získat pro pirogu ochranu *Eatuy*.

Itihota se objevila až dosti pozdě a vyprávěla, jak Tetahiti přijal rybu, kterou mu přinesla. Podle svého zvyku byla velice stručná, čekal ji v předsínce, vzal od ní jídlo a byl náramně zdvořilý.

Vahiné se začaly vyptávat jedna přes druhou. Měl pušku? Ano, měl. A tesák? I tesák. Jak se tvářil? Přísně. Řekla, že byl ‚zdvořilý‘. Ano, zdvořilý, velmi zdvořilý. Uchopil ji za rameno, třel svou tvář o její, nemluvil hlasitě, každý jeho pohyb byl půvab sám. A přitom říkala, že se tvářil ‚přísně‘...? Ano, přísně. Po obou stranách úst měl vrásku (a ukazovák naznačila jakou), vrásky měl i na čele (i ty ukázala), vraštil obočí (sama se zamračila), hlavu nesl vysoko. Jak přísně? Přísně jako náčelník? Přísně jako nepřítel? Itihota zaváhala. A protože se nedokázala sama rozhodnout, vstala a němě předehrála, jak ji Tetahiti přijal. Mlčky se na ni dívaly. A nic neřekl?... Řekl. Jakže? Mluvil! *Aué!* A ona nic neřekla! Hloupá ženská! Aby z ní tahal každé slovo! Ženská, a mlčí jak velryba! Tak co řekl? Ochutnal rybu (s lадným pohybem paže) a řekl: „Ženy mého kmene jsou obratné. Dovedou, čemu se naučily. A dovedou i to, čemu se neučily.“ Výkřiky. Mýlka nebyla možná: *hladil je slovy!* Chce mír! Ba ne, nechce mír, je zdvořilý! Kdyby chtěl mír, odstranil by hlavy! Pře byla stále zmatenější, až se ujala slova Itia. Pohlazení neplatí všem. Platí Horoe. Co ženy dovedou a čemu se naučily, to je přece rybolov. Ví dobře, že na ryby chodí Horoa. *Aué!* To dítě má pravdu. Obratné dítě! Pozoruhodně lstivé dítě! Pohlazení platí Horoe...

Horoe se při těch slovech vzepjala, zaržála a pohodila hřívou. Možná že by si všechny přály mír s Tetahitim. Ale ona ne! Nenávidí ho! Je to nepřítel! A nepřítelem zůstane, i kdyby odstranil hlavy! Kdyby byla

bývala ona na Itihotině místě, *aué*, nedovolila by, aby ji políbil! Nato Itihota navrhla, aby napříště nosila *těm v Pa* rybu Horoa, ale Omaata, která chladně pozorovala jančící Horou, mlčela tak výmluvně, že se nikdo neopovážil hnát věci příliš daleko.

Kolem Purcellova domu se po celý den pořád někdo procházel a buď náhodou, nebo záměrně, ho nenechaly samotného ani při obědě, ani při večeři. Přinesla mu je tentokrát Avapuhi. Rozkaz byl zřejmě pečlivě tlumočen dál, protože jakmile se snesla noc a ona zapálila *doédoé*, zavřela posuvnou stěnu.

19. května přenesl Purcell svoje nákresy na prkna, z nichž se chystal nadělat trámký, a pustil se do pilování. Po obědě si chtěl ověřit jednu míru, kterou si už nebyl jist, a následován ženami vydal se do *Blossom Bay*. Podobně jako posledně objevila se tu Itia až poměrně pozdě. Oči jí zářily a kulaté tváře se jí doslova dmuly tou novinkou: Raha vyšla z *Pal* Byla až v Adamově chatrči! Dobře si prohlédla, co Adamo napsal na podlahu, i dříví, které nařezal...!

Skloněn nad člunem poslouchal Purcell beze slova Itiino vyprávění. Z jejích slov bylo zřejmé, že výzvědná služba byla na obou stranách velice aktivní. Jestliže totiž Raha využila jeho nepřítomnosti, aby zjistila, jak je daleko s prací, nebylo pravděpodobně rovněž náhodou, že kdykoli se vrata *Pa* otevřela, byla Itia u toho. Purcell by byl rád věděl, zda své pozorování provádí čtyřiaadvacet hodin denně, nebo zda byla určena jiná *vahiné*, aby ji v noci vystříдалa. Buď jak buď, nebylo pochyb, že od 17. května se konalo za jeho nepřítomnosti další shromáždění, které se usneslo na celé řadě opatření, o kterých mu nic neřekly.

Téhož dne v poledne mu přinesla jídlo Itihota. Purcella to udivilo. Nikdy s ní nebyl v důvěrnějším styku. Byla tak zamlklá, že bylo velmi obtížné nějak se s ní sblížit. Už na Tahiti projevovala neobvyklou mlčenlivost, ale ve styku s Whitem se toto přirozené nadání jen dále rozvíjelo. Když se jí Purcell zeptal, zda dnes donesl *tem* v jídlo někdo jiný, řekla: „Ne, tam jsem už byla.“ A nic víc, po celé dvě hodiny, co byla s ním. Večer přišla znovu, beze slova zapálila *doédoé*, zavřela posuvnou stěnu, seděla po celou dobu, co Purcell sedě četl, vstala, když on vstal, a ulehla, když ulehl.

Druhého dne vyšel Purcell hned po snídani z domu. Neurazil ještě ani deset metrů, když se z džungle vynořily Itia a Avapuhi. Itia zvolala: „Kam jdeš?“

„K Omaatě.“

„Řeknu jí to!“

A rozběhla se, co jí nohy stačily. Ten spěch přiměl Purcella, aby se zamyslel. Zrychlil krok a Avapuhi téměř klusala po jeho boku.

Omaata seděla na prahu svého domu, opírajíc se zády o dveře. Po Itii ani památky.

„Chtěl bych s tebou mluvit. Sám.“

Omaata se na něj podívala. Stál tu před ní, takový malý a tak rozhodný. *Aué*, jak je to hezké, když se Adamo zlobí. V celém těle ji příjemně zamrazilo.

„Vždyť jsi tu sám, dět’átko.“

Ohlédl se. Avapuhi zmizela.

„V tvém domě.“

Vzdychla, pomalu se zvedla, otevřela a nechala ho projít. Místnost byla prázdná, ale dveře na zahradu dokořán. Na konci zahrady začínala džungle obřího kapradí.

Omaata sledovala Adamův pohled a zjihle se usmála. *Aué*, jak je obratný. Uhodl všechno.

„Omaato,“ řekl Purcell, upíraje oči do zahrady, „nelíbí se mi to. Ženy rozhodují o mnoha věcech na ostrově a mne se nikdo na nic neptá.“

Omaata usedla na lůžko. Nechtěla, aby měl dojem, že se při rozhovoru tyčí vysoko nad ním. Když se uvelebila, podívala se na něj a spokojila se tím, že tázavě povytáhla obočí.

„Například můj dům je střežen. Nemohu udělat na ostrově jediný krok bez doprovodu. Neříkám, že je to špatné, ale kdo k tomu dal rozkaz?“

Neodpověděla. Spokojila se opakováním svého posuňku.

„Itia hlídá bránu *Pa*. Kdo o tom rozhodl?“

Sklopila hlavu, a když mlčel, pobídla ho:

„Nu tak, muži, pokračuj. Příliš mnoho myslíš hlavou, odlehči jí.“

„První den mi přinesla jídlo Itia, především Avapuhi, včera Itihota...“

„Muži,“ řekla vážně, „jsou přece vdovy...“

„Tak jsem to nemyslel,“ odvrátil Purcell oči a jal se netrpělivě přecházet po místnosti. „Jde mi o tohle: kdo to přikázal? Kdo tu rozhoduje? Proč se mne nikdo neptá? Kdo mi například přinese jídlo

dnes? *Aué*, jsem si jist, že všechny *vahiné* na ostrově to vědí! Dokonce i Tetahitiho *vahiné*! Ba i sám Tetahiti! Jen Adamo neví nic!“

„Dnes to budu já,“ řekla Omaata.

„Ty mi přineseš jídlo?“

Zarazil se a jeho hněv jako by rázem opadl. Obrátil se k ní, široce se rozmáchl pravicí a řekl vážně:

„To je velice příjemné, že právě ty.“

Souhlasně se na něj podívala. I ten pohyb, i tón, i vážnost... A když se ukláněl, udeřila ho náušnice velkého náčelníka Otů do tváře. Och! Je jí věru hoden. Je jí hoden! Přemohla pokušení vstát a sevřít ho v náručí.

„A zítra?“

„Itia.“

„A pozítří?“

„Avapuhi. A pak Itihota. A po Itihotě já.“

Chvilí mlčel.

„Nu tak,“ pokračoval opět rozhodně, „a já chci právě vědět, kdo o tom rozhodl a kdo určil jména a pořadí?“

Upřeně se zahleděl na Omaatu a ta řekla, zřejmě nerada:

„Zbývající tři chtěly také. To já jsem řekla ne.“

A když Purcell mlčel, dodala:

„Tetahiti by se byl cítil ponížěn.“

Purcell se zamyslel nad tou odpovědí. Čím déle o ní přemýšlel, tím více obdivoval její moudrost.

„Ale proč Itihota?“ zeptal se polohlasem a jakoby roztržitě. „Ani ji neznám.“

„Má tě moc ráda.“

Pokrčil rameny.

„Jak to víš? Vždyť jaktěživa neotevře ústa.“

„Vím to.“

„To tedy znamená,“ dodal po chvíli, „že tady rozhoduješ ty. Ty jediná? Sama rozhoduješ o všem?“

„Ne. Někdy rozhodnu společně s ostatními. Někdy s Ivoou. Někdy s Itiou.“

„S Itiou?“ podivil se.

„Itia je velice schopná,“ přikývla Omaata.

Přešel po místnosti, pak se před ní znovu zastavil a řekl nezvýšeným hlasem:

„Napříště bych si přál, abys se mnou pokaždé hovořila dřív, než učiníš nějaké rozhodnutí.“

Sklopila oči a řekla poslušně:

„Stane se, jak si přeješ.“

Překvapilo ho, jak rychle dosáhl vítězství. Ale bylo to skutečně vítězství? Okamžik zaváhal, upřeně hledě na širokou Omaatinu tvář. Ale ne, slíbila přece, a on nesmí vypadat, že pochybuje o jejích slovech. Zamířil k otevřeným dveřím do zahrady a zůstal stát na prahu, jakoby zarámován, oči upřeny na džungli. Skýtal tak jedinečný terč střelci ukrytému v kapradí, a Omaata mlčí! Pokrčil rameny. Bylo to jasné jako den. Vrátil se k Omaatě a prohlásil stroze:

„Chci mluvit s Ivoou. Slyšíš? Chci ji vidět. Řekni jí to.“

Pak dodal, už mírněji: „Sbohem,“ a mrknutím oka byl venku z chatrče. Jestliže se však domníval, že oklame bděl svého doprovodu, pak se zmýlil. Jenom jeho složení se změnilo, místo Itii tu byla Itihota. Itia se zřejmě vrátila na hlídku k *Pa*.

Rychle došel domů a neprodleně se pustil do práce. Nařezat trámky byla dosti nudná práce, vyžadující značné přesnosti. Práci na jednom kusu bylo začasté nutno začínat několikrát, aby člověk přesně dodržel nakreslenou křivku, a pak ještě pilníkem uhladit stopy po dvojím nasazení pily. A jako by obtíží nebylo dost, pila, s níž posádka od příchodu na ostrov nakládala všelijak, neměla všechny zuby a často uvázla v silném dřevě. Asi za hodinu si Purcell vzpomněl, jak mu Mac Leod kdysi na *Rope Beach* nabízel svoje vlastní náradí, a rozhodl se, že o ně zajde požádat jeho vdovu.

Avapuhi s Itihotou nechal u vrátek Horoiny zahrady a sám vešel dovnitř. Když procházel dvorkem před chatrčí, všiml si, že okénka jsou zavřena. Zevnitř k němu doléhal hluk hlasité, vášnivé výměny názorů. Vystoupil po dvou schůdcích a užuž se chystal zaklepat na dveře, když uslyšel ostrý Vain hlas: „Musíme pomstít svoje *tané!* *Aué*, není přece těžké vniknout do *Pa!*“ Pak nastalo ticho a Purcell na okamžik znehybněl, ruku zdviženu, se srdcem prudce tlukoucím v hrudi.

Zřejmě se nakonec rozhodl takříkajíc podvědomě, protože měl podivný pocit, že se o tomto rozhodnutí dovídá teprve ze svého jednání. Zaklepal, otevřel nečekaje na vyzvání a řekl úsečně:

„Pojď sem, Vao.“

Horoa, Vaa a Tumata seděly na podlaze a hleděly na něj široce otevřenýma očima. Po chvíli se Vaa těžce zvedla a přistoupila k němu. Purcell ji odvedl do zahrádky za domem.

„Poslyš,“ řekl tiše, „slyšel jsem, co jsi říkala. Měla by ses stydět.“

Vaina široká, selská tvář zůstala jako kámen.

„Nestydím se,“ odpověděla a její bezvýrazná očka klidně hleděla do očí Purcellových. „Náčelník velké pirogy byl dobrý *tané*. Je moje povinnost ho pomstít.“

Purcell si ji prohlížel. Čelo měla nízké, tvrdé, tváře široké, ploché, nos rozplácly, mohutnou bradu. Vypadalo to beznadějně. Jak přivést tenhle nerost k rozumu?

„Nepřináleží ženě mstít válečníka,“ řekl konečně.

„Ale ano,“ ujistila ho Vaa. „Když nejsou žádní muži.“

Dobře ji pozoroval. Ne, tohle nebyla drzost. Něčeho takového nebyla vůbec schopna. Měla myšlenky srovnány v hlavě jako veverka oříšky ve vy kotlaném stromě. A vybírala je jednu po druhé, na nikoho se neohlížeje.

„Tetahiti má pušku a tesák. A co máš ty?“

„Tesák.“

A na vysvětlenou dodala:

„Zabiji ho ve spaní.“

Pokrčil rameny.

„Neuděláš v *Pa* ani dva kroky...“

„Zabiji ho,“ řekla Vaa.

„Poslyš,“ učinil Purcell ještě jeden zoufalý pokus, „nic takového neuděláš. Zakazuji ti to. A ty mě poslechněš.“

Hleděla na něj dlouhou vteřinu. Myšlenka, že by jí Adamo mohl rozkazovat, byla nová a ona nevěděla, co s ní, má-li ji přijmout či odmítnout.

Uplynula chvíle. Mhouřila oči a v tváři se jí zračila únava z přemýšlení.

„Nejsi můj *tané*“ řekla konečně.

„A přece ti to zakazuji,“ opáčil Purcell hrozivě.

Zahlédl šterbinu a soustřed'oval k ní všechny síly.

„Nejsi můj *tané*“ opakovala Vaa, jako by opakováním posilovala svůj odpor.

A pak se najednou usmála. Její chmurná, kamenná tvář se celá změnila. Byl to velice krásný úsměv, zářivý, vřelý. Objevil se zcela nečekaně v té nepůvabné tváři uprostřed hrubých rysů, jež jako by k němu vůbec nebyly stvořeny. Jakmile se však objevil, byla Vaa najednou skoro hezká. I v její hlouposti bylo rázem cosi příjemného.

„Ani svého *tané* jsem vždycky neposlouchala,“ prohlásila a zářící úsměv na jejích rtech při řeči maloučko posmutněl.

„A co říkal?“ zeptal se Purcell, celý užaslý.

Zvedla k němu oči, napřímila se, vypjala prsa a řekla anglicky, Masonovým hlasem, a téměř i přízvukem:

„*You are a stupid girl, Vaa!*“

Její mimika byla obdivuhodná. Purcell měl na vteřinu pocit, že před ním stojí Mason.

„A cos odpověděla ty?“

„*I am! I am!*“

Purcell se dal do smíchu.

„Tak mě to naučil,“ vysvětlila Vaa prostě.

Bylo to k nevíře. Kdo by si byl pomyslel, že Mason měl vůbec nějaký smysl pro humor?

„A pak jsi už doufám poslechla?“

„Ne.“

„Jak to, že ne?“

„Ne,“ řekla Vaa. „Neposlechla.“

„A proč?“

„Jsem paličatá.“

Zřejmě se za svou paličatost necítila nikterak odpovědná. Byla paličatá, jako je kámen kulatý nebo hranatý. Je už taková, s tím se nedá nic dělat.

„Tak tys ho neposlouchala?“

„Ne.“

„A co náčelník?“

„Zpolíčkoval mě,“ řekla.

Purcell pobaveně zvedl obočí. Tohle vrhalo věru zvláštní světlo na soukromý život těch dvou lidí. Obdivuhodná Mrs. Masonová, na kterou byl její manžel tak hrdý, byla zřejmě mytická postava, vymyšlená pro potřebu okolního světa. Doma byla tato *lady* prostě *stupid girl*, kterou bylo třeba zpolíčkovat, kdykoli šlo o to, přivést ji k rozumu.

„A potom?“

„Pak jsem poslechla,“ řekla Vaa a její tvář se opět rozzářila okouzlujícím úsměvem.

„Nu, mě tedy také poslechněš,“ prohlásil Purcell rozhodně.

Úsměv zmizel z Vainých rtů a její tvář se opět víc než jindy podobala úlomku čediče z útesu nad mořem.

„Zabiji Tetahitiho,“ prohlásila klidně.

„Ale jak?“ Purcell už ztrácel trpělivost. „Mohla bys mi říci jak? Když vůbec nevyjde z *Pa*?“

„Nevím,“ odpověděla. „Dostanu se dovnitř.“

„Ale jak? Pověz mi přece jak? Kudy se tam dostaneš? Přes ohradu? *Aué*, ženo, s tím svým břichem?“

„Ne.“

„Tak ji snad podlezeš?“

Ale kampak na Vau s ironií.

„Ne,“ řekla vážně.

„Poslyš, v noci zapalují v *Pa* ohně. Uvidí tě.“

„Zabiji ho.“

„V noci bdí, on i jeho ženy.“

„Zabiji ho.“

Bylo to úmorné. Nebyla schopna myslet zároveň na plán i na prostředky k jeho uskutečnění. Myslela vždycky jenom na jedno, takže to vlastně byla jen poloviční myšlenka.

„Poslyš, Vao, má pušku. Je to válečník. A ty, ženo, čekáš dítě. Jak to chceš udělat?“

„Zabiji ho.“

„Jak?“

„Nevím.“

„Jak to, že nevíš?“

„Nevím. Zabiji ho.“

Jako by mluvil do zdi. Purcell se napřímil, vypjal hrud a řekl hlasitě:

„*You are a stupid girl, Vaa!*“

„*I am! I am!*“ potvrdila Vaa.

„A teď mě poslechněš.“

„Ne.“

„Poslechněš mě, Vao!“

„Ne.“

Ustoupil o krok, napřáhl ruku a vši silou jí vlepil políček.

V nejbližších vteřinách se nestalo nic. Potom Vaina tvář změkla, kámen se pomalu stával tělem, z jejího pohledu zmizela nehybnost křemene a znovu se objevil ten rozkošný úsměv.

„Poslechnu tě,“ řekla, provázejíc svá slova něžným pohledem.

„Pojď,“ nařídil. „Oznámíš Horoe a Tumatě, že se vzdáváš svého záměru.“

Uchopil ji za ruku a vtáhl do domu.

„Mluv, Vao,“ řekl.

Horoa a Tumata vstaly a hleděly na Purcella a Vau.

„Ženy,“ prohlásila Vaa slavnostně, „neudělám nic muži v *Pa*.“

A jako na vysvětlenou:

„Adamo to nechce. Poslechnu Adama.“

Tumata vykulila oči a Horoa zapomněla hrábnout nohou.

Vaa sjela pohledem z jedné ze svých družek na druhou, položila ruku na Purcellovo rameno, opřela se bokem o jeho bok a pravila:

„Nabil mi.“

Mac Leodova bedna s nářadím byla skoro tak dlouhá a těžká jako rakev. Horoa trvala na tom, že ji Purcellovi pomůže odnést, také Vaa s Tumatou se nabídly, že ponесou svůj díl břemene, Avapuhi s Itihotou spěchaly přiložit ruku k dílu, a tak se Purcell vrátil do své chatrče s daleko mohutnějším doprovodem, aniž cestou dokázal víc, než sem tam položit prsty na víko bedny. Opatrně postavily bednu na zem. Byl na ní pochopitelně visací zámek. Horoa běžela domů pro klíč, za chvíli byla tryskem zpátky, Purcell přiklekl, otevřel bednu a strnul ohromen. Jaké nádherné, báječné nářadí! Bez jediné stopy rzi, s nedotčeným ostřím, s naleštěnými, lesknoucími se násadami... Hlasy za jeho zády zmlkly. Ohlédl se. *Vahiné* zmizely a za ním stála Ivoa.

Purcell radostně vyskočil, a jak kráčel směrem k ní, sjel pohledem k jejím pažím. Visely volně podél těla, otevřené, prázdné. Ivoa poslechla, ale její poslušnost se rovnala odmítnutí.

Purcell se zarazil, zarmoucen a sklíčen, že nebyl s to promluvit. Zvedl oči od Ivoiných paží, až se setkaly s jejíma očima. Byly to stále tytéž oči, táž tvář, ale zmizela z nich ona jiskřička důvěrnosti.

„Adamo,“ řekla Ivoa vlídně.

Purcell polkl slinu. Měla kruhy pod očima, vpadlé tváře, její vystupující břicho se lesklo a zdálo se, že se jí i špatně stojí.

„Posad' se,“ vyzval ji tlumeně.

Zavedl ji ke křeslu a začal přecházet sem a tam. Leželo mezi nimi mlčení a ona se nepokusila je prolomit. Bylo mu smutno, byl celý ochablý. Zase by měl mluvit, vysvětlovat, přesvědčovat. K čemu? Kolik slov pronesl na ostrově za posledních osm měsíců ve snaze přesvědčit Masona, Mac Leoda, Bakera, Tahit'any? A všechno nadarmo! Vysvětloval, vysvětloval... a narážel na zeď!

Zamračeně se zeptal, nedívaje se na ni:

„Nechceš vrátit pušku?“

„Ne.“

A dodala:

„Teď ne.“

„Proč?“

„Soudíme, že není vhodná chvíle.“

„Kdo soudí?“

„Omaata, Itia, já...“

„A proč?“

Pokrčila rameny a pohybem pravé ruky naznačila svou bezmocnost. Odvrátil hlavu. Pořád ty tajnosti, věci, jež nelze pojmenovat, důvody, které nelze říci nahlas...

„Proč?“ opakoval podrážděně. „Je to už čtyři dny, co válka skončila. A Tetahiti nechce opustit *Pa*. Je třeba udělat něco pro obnovení důvěry.“

„Ano,“ souhlasila, „to je pravda. Ale ne teď.“

Prohlížela si ho, jak na ni upírá své krásné modré oči *peritani*. Ty vážné, starostlivé oči. Cítila, jak se rozplývá něhou. *Aué*, chudáček Adamo, jak je nešťastný s tou svou nenasytnou hlavou, ustavičně se ptající ,proč?...‘

„Pořád ještě touží tě zabít,“ řekla konečně.

„Jak to víš?“

Vzdychla. Stále stejná písnička. Jak to, proč, jak... Chudáček Adamo, jeho hlava žádá pořád víc...

„A víš snad, kdy už nebude mít chuť mě zabít?“

Vážně se na něj zahleděla. Žádný Tahit'an nechápe ironii.

„Ne,“ odpověděla prostě. „Nevím.“

Udělal několik kroků a hledě do zdi pravil:

„Tak dej pušku Omaatě a vrať se ke mně.“

Zavrtěla hlavou.

„Mysli na svůj stav.“

„Jsem tvoje žena,“ odvětila s pýchou v hlase. „Střežit tě musím já.“

Podíval se po ní a vzápětí odvrátil oči. Ivoa zkrřížila ruce na kolenou a pomyslela si šťastně: Miluje mě! Och, jak mě miluje! Nejraději by mne uchopil do náručí a laskal mé břicho i dítě v něm. Jenomže se zlobí, usmála se v duchu. Myslí si, že se zlobí... Je to muž. Neví, co cítí...

„A teď půjdu,“ řekla. Těžce se zvedla a zamířila ke dveřím.

Slyšela, jak vykročil za ní. Stál nehnutě za jejími zády a ona si říkala: teď se mne dotkne. Položila pomalu ruku na dveře, uhnula, aby je mohla otevřít, a ustoupila o něco víc, než bylo nutné. Ale za ní nestál nikdo.

„Adamo,“ napůl se ohlédl přes rameno.

Vzápětí byl u ní. Neotočila se, jenom cítila za sebou jeho tělo, od hlavy až k patě.

„Polož na mě ruku,“ vydechla.

Trochu se zaklonila, vysunuvši dopředu své obrovské břicho. Cítila, jak jí přejíždí dlaní po páteři, téměř se jí nedotýkáje. O Adamo. O můj *tané*.

Po několika vteřinách řekla do cela tiše:

„Už musím jít.“

Dveře zaklaply a Purcell zůstal nehnutě stát se sklopenou hlavou. Je sám a ničeho nedosáhl.

Po chvíli se vrátil ke svým prknům a znovu se pustil do práce. Mac Leodova pila byla znamenitá. Pracoval se západem až do večera. Jakmile jen na okamžik ustal v práci, rázem ho znovu přepadl smutek a hrdlo se mu sevřelo. *Vahiné* zůstaly s ním celé odpoledne, ale dohromady na ně nepromluvil. Při slunce západu mu Omaata přinesla jíst. Zašel se do přístavku umýt, a jakmile se najedl, dolehla na něj únava.

Usnul zřejmě nad knihou, protože procitl na lůžku, v Omaatině náručí, hlavu na jejím ěnadru. Posuvnou stěnou prosvítal měsíční svit. Znovu zavřel oči a měl pocit, jako by padal pozpátku do jakési vlahé, měkké tmy. Vzápětí byl v Londýně, v jakémsi chrámu, celý v černém, a vykládal věřícím bibli: ‚Jakub se oženil s Liou a potom s Ráchel. Lia s ním měla čtyři syny...‘ S úžasem naslouchal vlastnímu hlasu a nepoznával ho, tak byl vážný, zpěvavý, nosový. A ještě něco bylo divné: stál proti věřícím, ale zároveň seděl mezi nimi, díval se na svoje druhé já před sebou a poslouchal se, jak mluví. A ten druhý říkal: ‚Když Ráchel viděla, že je neplodná, dala Jakubovi za ženu Balu, svou služku. A když

Lia viděla, že už přestala rodit děti, dala mu svou služku Zelfu. ‘Purcell rozpačitě hleděl na své druhé já, bylo to divné téma pro kázání, jeho soused vlevo svíral na kolenou ruce v pěst, byl to jakýsi nesmírně veliký a nesmírně hubený čahoun s černou páskou na oku. ‘Jakub měl tedy čtyři ženy,’ pokračoval druhý Purcell, ‘a z těchto čtyř žen měl dvanácte dětí.’ ‘A já vám teď povím, proč to tu vykládáte, vy zatracený lháři!’ vyskočil s křikem Purcellův soused. Dlouhými kroky se blížil ke kazateli a cestou si sňal pásku s oka. Byl to Mac Leod. V místě, kde ho zasáhla Tetahitiho kulka, zel místo pravého oka černý otvor. Rozkročil se, dlouhý a vyzáblý, změřil si Purcella zdravým okem, vytáhl tesák a pomalu pravil: ‘Od té chvíle, co se vláčím po tomhle zatraceném městě, nedělám nic jiného, než koukám, kde bych vás vyslídil, Purcelle. Ale teď vás mám pěkně u zdi, a jako že se jmenuju Mac Leod, nedám si pokoj, dokud vás nepošlu ke dnu!’ ‘Co proti mně máte?’ vykřikl Purcell. ‘Tohle!’ zaburácel Mac Leod a vložil ruku do otvoru, který měl místo oka. ‘Čí je to vina, že všichni bílí na ostrově přišli o hlavní stěžeň? Postavil jste nás pěkně jedny proti druhým, Purcelle, vy s tou vaší biblí, a přitom jste se tvářil jako andílek! A teď jste jediný muž na ostrově a všechna půda je vaše! A všechno moje náradí! A všechny ty Indiánky taky, Jakub Nejakub, vy zatracený pokrytče!’ Purcell sotva stačil zahlédnout, jak se zlomil a bodl po něm strašlivou silou. Uhnul a dal se do běhu. Stěny se řítily a on zoufale utíkal, proběhl hořící mýtinou, na všech stranách se objevovaly a zase mizely malé palmy, klopýtal a obrovský Mac Leodův stín se stále blížil. Najednou se octl v jeskyni vedle člunů, běhal kolem jednoho z nich a Mac Leod za ním. Co chvíli se zastavili a snažili se jeden druhého oklamat, jako když se děti honí kolem stromu. ‘Adamo!’ ozval se volající hlas Tetahitiho. Jeskyně mizela a Purcell stál uvnitř Pa, čelem ke kopím, oči vytrěštěny hrůzou. Poznal Jonese i Bakera, z hrdla jim ještě kapala krev, Jones vypadal jako dítě a Bakerovi cukalo v tváři. Mezi oběma hlavami trčelo kopí bez hlavy. Baker otevřel oči, hněvivě je upřel na Purcella a řekl zřetelně: ‘*Tohle je pro vás!*’ ‘Adamo!’ volala Ivoa. ‘Adamo!’ Purcell se ohlédl. Asi deset metrů za ním stál Tetahiti, vzpřímený, zachmuřený, a mířil mu puškou do srdce. ‘*Zadrž!*’ vykřikl Purcell. ‘*Tetakiti, bratře, zadrž!*’ Tetahiti se pohrdavě usmál, výstřel třeskl a Purcell měl pocit, jako by ho vši silou udeřil do žeber.

„Aita,²⁹ děťátko moje,“ ozval se hluboký hlas.

Otevřel oči. Srdce mu bušilo a byl doslova zalit potem.

„Aita,“ řekl Omaatin hlas u jeho ucha.

Konečně popadl dech. Byl to skutečně sen? Není to jenom odklad, přestávka? Útek po pláži, kopí, Tetahiti, náraz kulky na hrud'... Tohle přece nebyl sen, to není možné, nevymyslel si Mac Leodova slova, ještě mu znějí v uších, jejich rytmus, nosový přízvuk, sarkastický tón... Purcell zavřel oči, v hlavě měl na okamžik jako vybíleno a myšlenky mu začaly vířit v nekonečném kruhu. Bylo to příšerně únavné. *Tohle je pro vás!* ozval se zuřivý hlas Bakerův jako nervy drásající úder gongu. V zádech ho zamrazilo, ruce měl celé ledové. Ohlédl se. Zhlédl zbraň, a nad ní temné Tetahitiho oči a úsměv plný pohrdání. *Zadrž! Zadrž!...*

„Aita! děťátko moje...“

Napětí ve svalech povolilo. Otevřel oči, začal počítat do desíti, ale vzápětí se mu všechno popletlo, znovu se propadl do tmy a všechno bylo opět skutečné, jako by to mělo začít nanovo. Stál tu Tetahiti, pušku namířenu na jeho hrud', srdce se mu sevřelo, co nevidět vyjde rána, musí něco říci, promluvit ...

„Omaato.“

„Děťátko moje.“

S největším úsilím vykoktal:

„Tenkrát pod banyánem...“

„Kdy pod banyánem?“ zněl z velké dálky Omaatin hlas.

Znovu padal a padal. Zoufale se pokusil zachytit...

„Když jsem vyšel z jeskyně...“

„Ano,“ řekla, „ano... Měl jsi červená ramena, ty můj kohoutku.“

Měl červená ramena. Tahle podrobnost byla náhle nesmírně důležitá. Ani se nepohnul, ale nicméně se viděl, jak otáčí hlavou na krku. Červená. Červená. Také lopatky měl červené. Řekl nahlas: „Měl jsem červená ramena,“ a bylo mu, jako by se napůl vyprostil z těsta, do kterého zabředl.

„Řeklas mi...“

„Nic jsem ti neřekla, děťátko...“

Blábolil zmateně:

„Řeklas mi: válka neskončila...“

²⁹ To nic.

Čekal. Omaata neodpověděla, ale zato se stalo cosi zvláštního: její mlčení ho definitivně probudilo.

„Ivoa řekla: Tetahiti pořád ještě touží tě zabít.“

Nespokojeně zavrčela:

„To že řekla?“

„Dnes, když sem za mnou přišla.“

Omaata mlčela.

„Řekla snad něco, co není?“

„Ne.“

Lakoničtější ,ne‘ si nedovedl představit.

„Tys to věděla?“

„Ano.“

„A jak?“

„Věděla jsem to.“

„Jak jsi to věděla?“ opakoval důrazně.

Omaata se až zalkla pocitem blaha: Adamo s ní mluví přísně jako *tané*. A jaké asi dělá oči.

„Spílá hlavám,“ řekla pokorně.

„Každý den?“

„Ano.“

„Všem hlavám?“

„Ano.“

„I Žonově?“

„Ano.“

„I Ropatiho?“

„Ano.“

Po chvíli dodala:

„Tetahiti není zlý muž.“

Zvláštní. Proč to říká? Co se mu tím snaží napovědět?

„Jestlipak zabodl mezi Uiliho a Ropatiho ještě jedno kopí, které zatím čeká na hlavu?“

„Co tě napadá!“ její hlas zněl náhle vzrušeně. „Kdo ti tohle řekl? Taková věc není! Ne, ne! Tetahiti je možná rozhodnut tě zabít, ale něco takového neudělá! *Aué!* Kopí, které čeká na hlavu!“

Tón jejího hlasu byl víc než výmluvný: něco takového, to by byl vrchol nevkusy, krajní prohrěšek proti zákonům etikety, sprost'áctví

nehodné gentlemana. V Purcellových očích se objevilo veselé světýlko. A sám z něho měl radost. Zhluboka se nadýchl a pomyslel si: Nejsem zbabělec.

Zeptal se:

„Co se stane, když mne Tetahiti zabije?“

Nejprve dlouho mlčela a pak řekla opatrně:

„Věci pro něj velmi nepříjemné.“

Pořád to stejné mlčení, váhání...

„Jaké věci?“ trval Purcell tvrdě na svém.

Cítil, jak se ve tmě uzavřela do sebe. Tentokrát zvítězila zdrženlivost, nepodrobí se.

„Věci,“ opakovala úsečně.

Purcell zvedl hlavu, jako by ji ve tmě mohl vidět.

„Vito?“

„Ano.“

„Proč by mne v tom případě měl zabít. Odpluji. Darmo by mne zabíjel.“

Omaata se zasmála krátkým hrdelním smíchem.

„Ach, ty moje děťátko, když se z muže stane válečník...“

Nedopověděla a začala z jiného konce.

„S Vaou jsi to udělal moc dobře.“

„Ty o tom víš?“

„Všechny to víme.“

A ještě dodala:

„Zítra večer to bude vědět i Tetahiti.“

Znovu zvedl hlavu. Tyhle podrobnosti ho vždy znovu udivovaly.

„Od koho?“

„Však víš.“

Po chvíli se zeptal:

„Už si s ním hrála?“

„Bude si s ním hrát.“

A přidala ještě podrobnější informaci:

„Zítra večer. Tumata řekla: zítra večer. Nejpozději. Tumata řekla: Déle čekat nebude. Zítra večer půjde do Pa.“

Potom mlčela tak dlouho, až se domníval, že usnula. Pojednou však ucítil, jak se její poprsí zhluboka vzedmulo pod jeho hlavou.

„Proč se směješ?“

„Aita, aita, muži... Zítra uvidíš, proč se směji.“

Položila mu mohutnou dlaň na hlavu a jala se ho něžně hladit po vlasech.

Nazítří dopoledne byl Purcell hotov s přirezáváním palubních trámů. Když krátce před polednem ženy odešly, šel se do přistavku osprchovat, čekaje, až mu Itia přinese oběd. Slyšel, jak se dveře chatrče otevřely a zase zavřely, osušil se, vyšel ven a na slunci si natáhl kalhoty. Chvilí se koupal ve slunečních paprscích, teplo se mu vlilo do svalů, měl hlad, cítil se čilý, bujarý. „Itio!“ zvolal vesele. Žádná odpověď. Obešel chatrč zahradou. Posuvná stěna byla doširoka otevřena a v jeho křesle trůnila s roztaženými nohama Vaa. Břicho, vystupující mezi proužky kůry na sukénce, spočívalo na jejích stehnech. Zvlhlýma očima si prohlížela jeho klenbu a pravou rukou hnětla levý prs.

„Kde je Itia?“ zamračil se Purcell.

„Dnes jsem ti přinesla rybu já,“ řekla Vaa a rukou ukázala na stůl.

„Kde je Itia?“ Purcell pokročil do místnosti. „Zlobí se?“

„Ne.“

„Proč tu není?“

„Já jsem ti přinesla...“

„Vím, vím,“ přerušil ji spěšně a zároveň zvedl ruku, aby si zjednal ticho.

Přistoupil ke stolu, do chřípí ho udeřila vůně ryby a citrónu, měl hlad, ale nemohl se odhodlat zasednout k obědu.

„Poslyš, Vao,“ řekl trpělivě. „Včera Omaata. Dnes Itia. Proč nepřišla Itia?“

„Já jsem ti přinesla...“

Udeřil dlaní na stůl. „*You are a stupid girl, Vaa.*“

„*I am! I am!*“

Usedl, zcela odzbrojen. Přitáhl si misku s rybou a pustil se do jídla.

„Adamo,“ ozvala se Vaa po chvíli.

„Zlobíš se, Adamo?“

Tyhle obavy, to bylo něco nového. A kvůli němu! Jako by Vaa najednou zapomněla, že je vdovou po velkém náčelníkovi.

„Nezlobím.“

Rozzářila se. Uplynulo několik vteřin. Pak zvedla ramena a vypjala prsa:

„Dnes já. Zítra Itia.“

Bylo zřejmé, že se mu to zoufale pokouší vysvětlit.

„Proč dnes ty?“

Vaina tvář změkla, její rty se roztáhly v úsměvu, zuby jí zasvítily a rázem se zdála skoro hezká.

„Nabil jsi mi.“

Hleděl na ni, váhaje, jak si to vyložit.

„Nu a?“ povytáhl obočí.

„Včera,“ řekla, celá změněná okouzlujícím úsměvem. „Včera jsi mi nabil.“

Najednou pochopil. Proto se Omaata včera večer tak smála! Jaké oběti přináším pro mír! Ta myšlenka ho málem rozveselila. Pohlédl vlídně na Vau a mezi jejími rty se rázem bíle zablýsklo. Vaa se usmívala, rozvalená v křesle, kypící, tvářic se klidně a vlastnicky.

„Tetahiti už ví,“ řekla, když dojedl.

„Co ví?“

„Co jsem chtěla udělat. Horoa tam byla. A pověděla mu to.“

Horoa tam byla. Ani stopy po výčitce. Prostě fakt. Událost, kterou stačí vzít na vědomí. Stejně přirozená, jako když vítr od jihozápadu přinese déšť. Stejně nevyhnutelná.

„Kdy?“

„Dnes v noci.“

Na mou věru. Tumata nejenom předvídala, že Horoa *tam půjde*, ale předpověděla dokonce, jak dlouho dokáže odolávat.

„Jsi můj *tané*,“ pokračovala Vaa. „Musíš mě chránit.“

Purcell se na ni podíval. Možná že nakonec ani není tak hloupá.

„Jestli tě Tetahiti bude chtít zabít,“ řekl s kamenným klidem, „budu tě bránit. Ale kdyby ti chtěl jenom nabít...“

Přitiskla své velké ruce na stehna a s pokorou docela nepatrně přikývla. Ano. Nabít ano. To je docela spravedlivé. Když jde jen o rány, neříká ne.

Vstala.

„Musím jít.“

Zvedl tázavě obočí.

„Odcházíš?“

„Jsem těhotná,“ pravila důstojně.

„Ano, ovšem,“ odpověděl zmateně, celý rudý, „jistě! Jistě! Musíš jít!“

„Jdu,“ opakovala Vaa, obrátila se ke dveřím, proužky kůry na sukénce se rozvlnily kolem jejích širokých boků a majestátně vyšla ze dveří.

Uplynuly dva dny, aniž se cokoli změnilo. Tetahiti nevycházel z *Pa*, Ivoa zůstávala neviditelná, a tak jedinou novinkou bylo to, jak Horoa trávila své noci. Ani se nepokoušela něco tajit. Vykládala o svých zážitcích, vzpínajíc se a odfrkujíc. Nedostala se až do *Pa*, jenom do předsínky. Dokud Tetahiti oficiálně neodstraní z kopí hlavu *Kostry*, považuje ho stále za nepřítele. Mezitím si s ním ovšem hraje. Ale nevstoupí do jeho domu a nevyvolí si ho za *tané*.

Když dvaadvacátého sestupoval po příkré stezce k *Blossom Bay*, vyvrtl si Purcell kotník. Namasírovaly mu ho, ovázaly a rozhodly, že napříště bude obědovat v jeskyni s loďkami a do chatrče se bude vracet až večer. *Vahiné* mu postavily na pláži budku z větví, kde mohl odpočívat v hodinách největšího horka.

První jídlo přinesla Purcellovi na pláž mlčenlivá Itihota a za nic se nechtěla s nikým dělit o povinnost podpírat ho při návratu do vesnice. Jakmile byli zpátky v chatrči, zažehla *doédoé*, usadila Purcella v křesle, podložila mu nataženou nohu stoličkou, přinesla knihu, kterou nechal ležet na lůžku, a vložila mu ji do rukou.

Purcella těšilo dívat se na ni, jak tak přechází sem a tam. Itihota jediná z Tahit'ánek neměla dlouhé nohy, ale zato nesmírně útlý pas, takže celá spodní část jejího těla byla jaksi kulatá a podsaditá, a když na ni člověk hleděl déle, shledal, že to není bez půvabu. Nadra měla mohutná a hlavu maličkou, jako by byl Stvořitel spotřeboval příliš mnoho na poprsí a musel šetřit materiálem, když hnětl mozek. Nejpozoruhodnější byly však oči. Místo aby ustupovaly ke spánkům jako oči ostatních žen, hleděly přímo před sebe, trochu vypoulené, přivřené a nesmírně živé. Její tvář se sbíhala od lícních kostí k bradě jako lehce načrtnutý trojúhelník a uprostřed té vzdušné kresby připadaly výrazné, masité a pohyblivé rty bez pevnějšího obrysu skoro nenormální, zvláště když si člověk uvědomil, že se téměř nikdy nepootevřely, aby daly průchod slovu. Přitom se však neustále vlnily a vzdouvaly, stejně výmluvně jako pohled jejích očí nebo pohyby šíje.

Purcell nebyl s to soustředit se na knihu. Itihotino mlčení ho rušilo. Seděla na lůžku, zády opřena o dřevěnou stěnu, ruce položeny na kolenou dlaněmi vzhůru, jednu nohu skrčenu pod sebou. Nepohnula se,

ani nepromluvila od chvíle, kdy Purcell začal číst. Když však zvedl hlavu od knihy, nesetkal se s jejíma očima. A přece cítil, že je tu. Nehybná, nemá, oči sklopené, s mimořádnou schopností dát znát svou přítomnost.

Purcell sklapl knihu a kulhaje šel si sednout vedle ní.

„Nač myslíš?“

Vzhledla k němu, sehnula šíji a lehce pohnula hlavou:

„Přece na tebe. Jsem s tebou. Myslím na tebe.“

„A co si myslíš?“

Zvedla obočí, našpulila rty, zatvářila se vážně a lehce pokrčila ramenem:

„Je toho moc k přemýšlení. Moc.“

„Skoro nemluvíš. Proč nikdy nic neřekneš?“

Naznačila úsměv. Ale jenom naznačila, klopíc hlavu, v očích otázku, ruce dlaněmi vzhůru. K čemu? Nač mluvit? Copak si nelze docela dobře porozumět i bez toho? Bylo to k nevíře. Ani neotevřela ústa, a přece pochopil. Za každým hnutím její tváře byla věta.

„Nu tak,“ řekl Purcell, „buď hodná. Pověz mi něco.“

Se zdviženým obočím, pochybovačně staženými rty, vážná, trochu polekaná:

„Pověz? Co ti mám povídat? Nevím, co bych řekla.“

„Pověz mi něco,“ opakoval Purcell. „Co chceš. Něco pro mě.“

Zatvářila se, jako by sbírala síly, pak zvedla trochu přimhouřené oči a řekla tiše, vážně, zastřeným hlasem, pečlivě oddělujíc slova:

„Jsi dobrý.“

Podíval se na ni. V Itihotině mlčení byla síla. Dokud je zachovávala, dodávalo jí určitý půvab. A když promluvila, nabyla její slova velkého důrazu. Purcell se sklonil a hřbetem pravé ruky přejel po Itihotině tváři. Nevycházel z údivu. Jak byla náhle důležitá, a s vynaložením tak skrovných prostředků!

Ozvalo se prudké zaklepaní a čísi hlas pravil: „Tady je Horoa!“ Purcell znehybněl, ruku, jíž hladil Itihotu, dosud zdviženu k jejímu rameni. Uplynulo několik vteřin a pak se za stěnou ozval hluboký hlas Omaatin: „Můžeš otevřít, Adamo.“

Zvedl se, ale Itihota byla rychlejší. A Horoa se vřítla do místnosti jakoby vržena někým zvenčí; hřívá jí bojovně vlála, hrud měla útočně

vypjatou, a poskakujíc sem a tam tak nezkrotně, že jí všichni raději ustoupili z cesty, chrlila ze sebe vodopád slov.

„Posad' se, Horoo!“ vyzval ji Purcell důrazně.

Bylo to přesně, jako by trhl uzdou: vzepjala se, pohodila hlavou, vykulila oči a zaržála:

„É, Adamo, é!“

„Děláš bolest ubohé Adamově hlavě,“ poznamenala Omaata.

„Sedni si!“ pravila Itihota.

Horóa byla tak překvapena, slyšíc Itihotu mluvit, že si sedla.

„Mluvila jsem s Tetahitim,“ řekla konečně skoro klidně, „a on říkal...“

Nedopověděla.

„Co říkal?“

„Poslyš, muži,“ pokračovala v novém výbuchu, jako by se chystala opět vstát, „nech mě začít od začátku. První noc jsem Tetahitimu vykládala o té hlupačce Vae. Neřekl nic. Druhou noc neřekl také nic...“

Trhla rameny a vypjala prsa:

„A tak jsem se dnes v noci rozzlobila...“

Znovu užuž vstávala, ale nedostala se tak daleko. Omaata vztáhla dlouhou paži a její těžká ruka spočinula na Horoině rameni.

„Řekla jsem: Adamo je dobrý. Adamo nedovolil Vae, aby tě zabila. A ty ses zavřel v *Pa* s puškou a se svými hlavami. A říkáš: Adamo musí odplout, nebo ho zabiji. Nejsi spravedlivý...“

Pohodila hřívou a odmlčela se.

„A dál?“ zeptal se Purcell netrpělivě.

„Vyslechl mne a tvářil se velice přísně. *Aué*, jak ten se dovede tvářit! Dokonce i já dostala trochu strach! Potom řekl: ‚Adamo je *Peritani*. Je lstivý.‘“

Purcell odvrátil oči. Cítil zklamání, smutek. Je *Peritani*. A všechno, co pochází od něho, je tudíž špatné.

„To už jsem se dočista rozzuřila!“ pokračovala Horóa. „Řekla jsem mu: ‚Ty paličatý muži, Adamo je velice dobrý! Všechny ženy ho milují!‘ Ale on jenom pokrčil rameny a řekl: ‚*Vahiné* mají mozek mezi nohama.‘“

Odmlčela se a několikrát dupla pravou nohou.

„A ty, muži, ty si na mozku sedíš!‘ Tohle jsem mu řekla rovnou do očí,“ pokračovala a vstala přitom tak prudce, že Omaata neměla čas

zakročit. Hrábla nohou, pohodila hřívou a několikrát prudce trhla hýžděmi, jako by se chystala začít vyhazovat: „A nebála jsem se.“

Pak se jala vykládat všechno znovu od začátku. Purcell se opřel lokty o kolena a sevřel hlavu rukama. Měl Horou rád, ale v tuto chvíli mu byl její temperament na obtíž. Skličoval ho.

„A dál?“ stiskla Omaata Horou svou obrovitou rukou a přiměla ji, aby se posadila.

„Udeřil mě,“ odpověděla Horoa už klidněji, jako by sám styk jejího pozadí se stoličkou stačil ztlumit její elán. „*Aué!* To byla rána! Až jsem padla na zem! Ale hned jsem mu ji vrátila!“ dodala vzápětí, pohodivši hřívou a opět se chystajíc vstát.

Omaata ji donutila, aby zůstala sedět.

„Poprali jsme se! Jak my jsme se poprali! A když jsme měli oba dost,“ ztlumila hlas a cudně sklopila víčka, „tak jsme si hráli...“

„A co bylo pak?“ zoufale se zeptal Purcell.

„Potom byl v dobré náladě. *Aué!* Oči se mu leskly ve svitu měsíce. A já řekla: ‚Adamo je moá. Adamo nikdy nikoho nezabil. A nikdy nenosil zbraň.‘ Nato se zamračil a řekl: ‚Ženo, ty jsi jako kapky vody, když prší.‘ A ještě řekl: ‚Ivoa má pušku.‘ ‚A já mu na to,‘ zvolala a znovu se chystala vyskočit, málem se už odlepila od stoličky: ‚Muži! Ivoa se bojí, že vystřelíš na jejího *tané!*‘ Chvíli byl zticha a pak řekl: ‚Adamo musí odejet, ale nezabiji ho. Můžeš to vyřídit Ivoe od synovce velkého náčelníka Otú...“

Purcell zvedl prudce hlavu a podíval se na Omaatu. Všichni mlčeli. Tohle bylo nepochybně cosi nového. Pravda, Tetahiti tvrdil už šestnáctého května, že Adama nezabije. Ale nikdy ještě nikoho nepověřil, aby to vyřídil Ivoe, ani přitom až dosud nekladl důraz na rodinné svazky mezi nimi. Tentokrát to nebyl slib jen tak do prázdna. Dával ho jeden člověk druhému s odvoláním na jméno velkého náčelníka Otú. Tetahiti trval i nadále na Adamově odjezdu, ale do té doby nabídl Ivoe nepřímou příměří.

Druhého dne ráno přišla Omaata spolu s Ivoou a Itiou Purcella navštívit. Držela slovo. O všem se bude rozhodovat v Adamově přítomnosti a za jeho účasti. Jakmile se tři ženy objevily, vzdálily se ostatní *vahiné*, aniž daly najevo sebemenší nelibost, že nebyly přizvány k tak významné poradě.

Purcell okamžitě vyslovil názor, že je třeba bez odkladu odevzdat Ivoinu pušku Tetahitimu. Ženy ho vyslechly, nepokoušejíce se ho přerušit, a když domluvil, neozvala se žádná námitka. Byl proto překvapen, když postupně zjišťoval u všech tří odpor proti svému návrhu. Trvalo delší dobu, než pochopil jejich stanovisko. Vyjadřovaly se totiž spíš mlčením než slovy. Shodovaly se v tom, že Tetahiti učinil určitou nabídku. Ovšem tuto nabídku by byl neučinil, nebýt Ivoiny pušky. Puška byla tudíž zárukou, kterou je třeba dávat z ruky jen velmi opatrně. Nakonec rozhodly, že Itia s Omaatou se vydají s poselstvím do *Pa* a nejprve zjistí, zda Horoa Tetahitiho příslib nezveličila. V každém případě by bylo dobré přimět ho, aby jej opakoval před dalšími dvěma svědky. Pak přistoupí k jednám. V žádném případě nemůže ovšem být řeči o tom, že by Ivoinu zbraň odevzdaly Tetahitimu. Rozbijí ji před jeho očima. A na oplátku je třeba ho přimět, aby on rozbil svou.

Na tohle Purcell nevzpomněl a v duchu se obdivoval jak odvaze, tak prozíravosti žen. Nicméně je upozornil na malou pravděpodobnost, že by Tetahiti byl ochoten zničit svou pušku. Souhlasily. Jenomže jeho odmítnutí jim umožní po dlouhých diskusích patřičně zdůraznit, jaký ústupek činí, ustupující od tohoto svého požadavku. Purcell se dověděl, že je podle nich důležité, aby jednání trvalo dlouho a bylo obtížné. Čím déle se protáhne, tím slavnostnějším se stane Tetahitiho slib neukládat Adamovi o život a tím obtížnější také bude slib porušit.

Jednání trvalo od dvacátého šestého května do šestého června. První etapa byla nejkritičtější. Tetahiti, ať už se zásady, nebo proto, že byl lstivý, nechtěl jednat se ženami, ale toliko s Adamem. *Vahiné* však prohlásily, že jednání s Adamem nepovede k ničemu. Adamo je ovšem ochoten vrátit pušku. To chtěl ostatně už od začátku. (Však víš, jaký je dobrý.) Jenomže pušku nemá on, nýbrž ony! A proto je třeba jednat s nimi. I *tané* jedná přece se svou ženou. Proč bys tedy nejednal ty s námi? Ostatně, é, Tetahiti, é, co vlastně děláš právě teď?

Jak Purcell předpokládal, odmítl Tetahiti rázně myšlenku, že by se vzdal své zbraně. *Vahiné* daly najevo své pobouření, hrozily, že nebudou pokračovat v rozhovoru, skutečně ho přerušily, pak opět obnovily a po týdně ustoupily, dávající všemi prostředky najevo, že byly poraženy a že vítězství náleží jen a jen Tetahitimu.

Zároveň spojily odevzdání Ivoiny pušky s ceremonií téměř divadelní. Šestého června v poledne se vydaly v průvodu k *Pa*. Vpředu kráčely

Ivoa, Itia a Omaata, vzadu Horoa s Vaou a Tumatou. Uprostřed pak, mezi Avapuhi a Itihotou, Purcell. Ráno přšlo a „břicho slunce“ sálalo na provlhlou džungli, takže bylo k zalknutí. Purcell pocítil skutečnou úlevu, když vyšli na volné prostranství kolem *Pa*. Asi deset metrů od ohrady, přesně na místě, kde *Cliff Lane* uhýbala doprava směrem k *Blossom Bay*, se tyčil mladý banánovník, který před třemi týdny Britové sesekli až téměř ke kořeni, ale z něhož čněl už opět silný, tři metry vysoký výhonek, zakončený kyticí velkých listů. Skupinka se zastavila v jejich stínu a Omaata zavolala Tetahitiho, držíc Ivoinu pušku pod pravou paží.

Purcell očekával, že Tetahiti zůstane v předsínce, pozoruje všechno a sám přitom neviditelný. Ale Tetahiti se ráčil ukázat v celé kráse před vraty a za ním jeho tři ženy. Samozřejmě se nepřiblížil a v ruce držel pušku, mířící jakoby z nepozornosti Omaatě na břicho. Tvářil se však slavnostně, a když Omaata sklonila hlaveň k zemi, okamžitěji napodobil.

Omaata pronesla řeč velebicí mír. Když skončila, roztříštila pušku o strom a její kusy hodila Tetahitimu k nohám. Tetahiti naznačil, že hodlá pronést řeč, a po chvíli velice důstojného míčem také promluvil. Poklonil se ženám za jejich moudrost. Blahopřál jim, že projevily takové nadání. Vyjádřil naději, že napříště budou mezi nimi a jím existovat jenom ty nejlepší vztahy. Co se Adama týče, je *Peritani*. Adamo musí odplout. Ale on, Tetahiti, náčelník a syn náčelníkův, dal slib dceři velkého náčelníka Otú a svůj slib dodrží: odpluje-li Adamo v termínu, který sám stanovil, je jeho život až do té doby *tabu*.

To slovo na *vahiné* velmi silně zapůsobilo. Nikdy by je nenapadlo, že Tetahiti půjde tak daleko. Ale nyní už nebylo pochyb: vyslovil nad Adamem *tabu*, odvolávaje se výslovně na Otúa, jehož náušnice se právě v tuto chvíli houpala v Adamově uchu. Tak byl Adamo dvakrát *tabu*: skrze náušnici, jež se dotkla tváře velkého náčelníka Otú, a slovem Tetahitiho, syna náčelníkovy a synovce velkého náčelníka Otú...

Když vzrušení opadlo, ujal se Tetahiti opět slova. Zvítězil nad utiskovateli a považoval se proto za náčelníka ostrova. Z toho titulu a podle zvyku vyhlásil sám sebe za *tabu*. Purcell cítil, že je asi jediný, komu to prohlášení připadá trochu směšné. Ženy je přijaly souhlasným šepotem, vážně pokyvující hlavami. Pak promluvila Omaata. Doslova oplývala zdvořilostmi, z nichž vyplývalo, že ujišťuje Tetahitiho láskou a přátelstvím. Navíc pak bez zbytečného zdůrazňování připomněla, že

podle tahitských zvyklostí pozbývá *tabu* platnosti, jestliže náčelník poskvrní své ruce krví příslušníků svého rodu. Všichni si dobře uvědomovali, co se tím míní. Ivoa je sestřenka Tetahitiho a jejího *tané* lze tudíž považovat za příbuzného nového náčelníka.

Není pravděpodobné, že by Tetahiti byl příliš nadšen takovým omezením platnosti *tabu* jeho vlastní osoby. Nedal však na sobě nic znát. Od okamžiku, kdy se prohlásil králem na ostrově, zdála se jeho tvář ještě přísnější, jeho rysy ještě tvrdší a postava ještě mohutnější. Sotva Omaata domluvila, vrátil se znovu ke svým poklonám, zopakoval je v různých podobách, a když už všechny čekaly, že se rozloučí, odmlčel se náhle a pak požádal ženy, aby ho nechaly o samotě s Adamem.

Všichni strnuli ohromením. Tetahiti čekal několik vteřin s kamennou tváří, a když viděl, že se *vahiné* nehýbají, širokým rozmachem paže odevzdal svou pušku Raze a tesák Faině. Potom pomalu, s velkou elegancí, udělal několik kroků směrem k ženám a zastavil se, nebo se spíš rozkročil čelem k nim, s prázdnýma rukama.

Purcell si uvědomoval, že je v tom všem trochu komediantství, ale v každé politice, dobré či špatné, je kus divadla. A tohle byla dobrá politika, protože vedla k jednání. Ženy se vzdálily. Pak vykročil kupředu i Purcell, s tím nepříjemným pocitem, že je mnohem menší než Tahit'an a že se ani zdaleka neumí pohybovat tak ladně jako on. Ve chvíli, kdy opustil chladivý stín banánovníku, ucítil na šíji veškerou tíhu slunečních paprsků.

Tetahitiho tvář byla prosta sebemenší stopy povýšenosti nebo nepřátelství. Z jeho přísných rysů nebylo možno nic vyčíst, a když promluvil, všiml si Purcell, že jeho hlas nezní už tak suše jako posledně. Nicméně hovořil v úsečných větách, aniž dával průchod výmluvnosti. Nejednal už se svým společníkem jako s válečným zajatcem, ale za sobě rovného ho rovněž nepovažoval. Trvalo hodnou chvíli, než se zeptal:

„Kdy budeš hotov s pirogou?“

„Dříve než uplyne čas od jednoho novoluní k druhému.“

Mlčeli. Purcell cítil, jak se mu slunce opírá do šíje. Hlavu jako by mu svíral olověný kruh.

„Potřebuješ pomoc?“

„Ne. Jenom až ji budu spouštět na vodu.“

Znovu mlčeli. Tetahiti přenesl váhu těla z jedné nohy na druhou a Purcell si řekl: Teď teprve spustí.

„Kde je Timi?“

Purcell zamrkal. Bylo mu příšerné vedro a spánky se mu div nerozskočily.

„Mrtev.“

Sám byl překvapen svou odpovědí. Řekl to proto, že mu bylo nevolno, nebo se už dávno rozhodl povědět Tetahitimu celou pravdu, aniž si to přiznal?

„Kdo ho zabil?“

„Nikdo. Zabil se sám vlastní puškou.“

A když viděl, že Tetahiti na něj upřeně hledí a nic neříká, vyprávěl mu, jak se to stalo.

„Cos udělal s tělem?“

Purcell neurčitě mávl rukou. Nechtěl do věci zaplétat Omaatu:

„Do moře.“

Tetahiti napůl sklopil těžká víčka a zeptal se jakoby lhostejně:

„A s puškou?“

No ovšem. Tohle Tetahitiho zajímá nejvíc. Kvůli tomu také požádal o rozhovor. K čemu by bylo rozbít Ivoinu zbraň, kdyby někde na ostrově byla ještě jiná puška než jeho vlastní?

„V jeskyni je studně. Do té jsem ji hodil.“

„V jaké jeskyni?“

„V Mehaniho jeskyni.“

„Je dobře,“ řekl Tetahiti a udělal čelem vzad.

Sotva se Purcell vrátil k banánovníku, opřel se o mladý kmínek a zavřel oči. Všechno bylo jako v mlze a hlava jako by se mu měla co chvíli rozskočit.

Tu ucítil na tváři lehký vánek. Otevřel oči. Ivoa ho ovívala banánovým listem. Usmál se na ni.

„Už je mi líp.“

Kolem se rozezněl přátelský šepot. *Aué*, chudáček Adamo. Nesnáší slunce, má takovou jemnou pleť. Všiml si, že ženy zůstávají v jisté vzdálenosti, zřejmě aby měl dost vzduchu.

„Adamo,“ zašeptala mu Ivoa do ucha, „nač se tě ptal?“

„Kde je Timiho puška.“

„Řekls mu to?“

„Ano.“

Ivoa zavrtěla obdivně hlavou:

„Je obratný. Zeptal se tebe...“

Vrátili se do chatrče a Purcell dohromady ani nejedl. Natáhl se na lůžko vedle Ivoy a usnul neklidným spánkem. Když se v pět hodin probudil, bylo mu, jako by měl strnutí šíje a hlava ho bolela. Nicméně se rozhodl, že půjde na pláž. Ivoa ho požádala, aby šel sám. Cítila se unavena a domnívala se, že její chvíle je už blízko. Avapuhi a Itia zůstanou s ní.

Podivil se, že ho na cestě k *Blossom Bay* doprovází jen Itihota. Vypadalo to, jako by bezpečnostní opatření byla odvolána a ochranný doprovod rozpuštěn. Sotva se objevil na klikaté stezce vedoucí kolem útesu, kulhaje a opíraje se o Itihotu, vyběhly mu *vahiné* vstříc a on si s údivem všiml, že mezi nimi chybí Omaata.

Když se vykoupal, cítil v sobě opět dosti sil, aby došel do jeskyně a pustil se do práce. Byl sám. Slunce začínalo za ostrovem klesat k západu a *vahiné* zůstaly co nejbližší u vody, aby užily jeho paprsků jak nejdéle možno.

Pracoval asi hodinu, když se u vchodu do jeskyně objevila Omaata. Její mohutné, černé tělo se ostře rýsovalo na modrém pozadí oblohy. Purcell zvedl hlavu a zeptal se mrzutě:

„Kdes byla?“

Nadurděný tón jeho hlasu Omaatu doslova okouzлил. Pohupujíc se ve svých obřích bocích pokročila dovnitř a zůstala stát po Purcellově pravici, tak blízko od něho, že se ho téměř dotýkala.

„Tady je ti dobře,“ řekla. „Jsi tu pěkně v chládku.“

Purcell pokrčil rameny a ukázal špičkou pily nad hlavu.

„Vůbec ne. Je tu průvan.“

Bylo to pravda. Ve stropě jeskyně zela široká trhlina, kterou sem proudil vzduch zvenčí, takže měl pocit, jako by pracoval v komíně. Omaata sledovala směr jeho pohledu.

„Kdybych se nebála, že tě zabije,“ řekla se smíchem, „hned bych ty bárky zapálila. Hořely by jedna radost!“

Po chvíli se ozvala znovu, škádlivě:

„Byla jsem s Tetahitim.“

Purcell se ani nepohnul, a protože mlčel, oči upřeny na svou práci, dodala:

„V tvé jeskyni.“

Pečlivě narýsoval čaru na jednom z trámů, poodstoupil a začal pilovat.

„S Fainou, Rahou a Taiatou...“

Zvedl hlavu a užasle se na ni podíval:

„Spustil se do studny?“

„Držela jsem provaz. Ženy mi pomáhaly.“

Odložil pilu.

„Našel ji?“

Přikývla. Purcell se na ni chvíli mlčky díval.

„Mohl ji nechat ve studni. Voda by ji byla rozežrala.“

Pokrčila obrovskými rameny. U vchodu do jeskyně se objevil tmavý stín. Ohlédl se téměř současně. Byl to Tetahiti. Poprvé od skončení bojů měl pušku na řemeni.

„Půjdu se vykoupat,“ řekla Omaata.

A vyšla z jeskyně. Tetahiti zůstal stát, oči upřeny na bárku. Konečně viděl na vlastní oči výsledky Adamovy práce. Třebaže to byla teprve kostra, bylo zřejmé, že Adamo dělá, jak řekl: vyrábí stříšku na pirogu.

Tetahiti přešel na druhou stranu bárky, opřel se oběma rukama o roubení a obrátil se k Purcellovi.

„S tou puškou jsi mluvil pravdu,“ řekl pomalu.

Odmlčel se.

„A s Timim jsi také mluvil pravdu.“

Purcell tázavě zvedl obočí a Tetahiti pokračoval:

„Našel jsem v jeskyni kulku. Kulku do naší pušky. Nebyla to kulka z vašich pušek.“

Po těch slovech trvalo mlčení tak dlouho, až Purcell zrozpačitěl. Tetahiti stál proti němu, urostlý, přísných rysů, těžká víčka napůl přivřena. Bylo to možná jenom tím přitímím v jeskyni, ale Purcellovi se zdálo, že vrásky po obou stranách jeho úst i na čele jsou jaksi hlubší. Jaký rozdíl mezi tou zbrázděnou, zatrpklou tváří a tělem, které ji nosilo! Každý Tetahitiho pohyb jen znovu zdůrazňoval jeho mohutnou postavu a Purcell vždy znovu žasl nad tím, že kdykoli zvedl oči, setkal se s výrazem patřícím jakoby k jinému věku. Neuvěřitelné: hlava zralého muže na těle mladíka.

Tahit'an mlčel a Purcellovy rozpaky rostly s každou uplývající vteřinou. Sám neměl, co by řekl. Ze zdvořilosti si netroufal pokračovat v

práci. A tak tu stál na druhé straně bárky s pilou v ruce a hleděl na Tetahitiho čekat, až promluví, tak trochu jako obžalovaný před soudcem.

Tetahiti hleděl na Purcella přivřenýma očima a neviděl ho. Tvářil se nepřítomně, plně zaujat vírem chmurných myšlenek, a Purcella se pojednou zmocnil zoufalý pocit, že mezi nimi leží celý svět. Tahit'an se zdál tak nedosažitelný! Ne tvrdý, ani nenávistný: prostě vzdálený.

Tetahitiho ruce se sevřely na roubení bárky. Byl to z jeho strany jediný projev vzrušení. Purcell úzkostlivě pozoroval tu dokonale neprostupnou tvář. Mezi ním a Tetahitim leželo tolik nespravedlnosti, tolik nedorozumění, tolik mrtvol! Purcellovo srdce se sevřelo. V tom okamžiku mu bylo téměř lhostejné, že musí opustit ostrov a stanout sám tváří v tvář oceánu a možná smrti. Pravá porážka, to byla ta hradba mezi nimi. Tahit'anova představa o *Peritani*. Jeho pohrdání. A odsouzení.

„Měl jsi tenkrát jít s námi,“ řekl Tetahiti.

Otevřel doširoka oči, sám překvapen, že to řekl nahlas. Purcell se zeptal:

„Kdy tenkrát?“

„Když *Kostr*a zabil Koriho a Mehora. Kdybys byl šel s námi, byl by šel i Ropati. A Uili. A Žono. Možná i žlutý muž. Byli bychom zabili jenom *Kostru* a malou kysu. Jenom je.“

Víčka mu napůl zakryla oči.

„A teď trčí kolem mého domu kopí a já nejsem šťasten,“ dodal chraptivým, zastřeným hlasem. „Spílám jim, ale nepůsobí mi to potěšení, až na *Kostru* a na malou kysu. Na ostrově bylo příliš mnoho mrtvých... Moji, tvoji... A všechno tvojí vinou.“

„Ne, mojí vinou ne,“ řekl Purcell. „Vinou nespravedlnosti.“

„Tvojí vinou!“ opakoval Tetahiti. „Vinou toho, že myslíš jako *moá*!“

„Není dobré prolévat krev,“ prohlásil Purcell rozhodně.

„Muži!“ zvolal Tetahiti, pokrčiv rameny a stěží přemáhaje zlost. „Já také nerad prolévám krev! Je však dobře prolít krev utlačovatele! Znáš přece tu báseň! Je to krev, kterou je třeba dát vypít jeho vepřům! Je příjemné dívat se, jak ta krev teče! Je to krev, kterou země vpíjí s nesmírnou radostí! Ó válečníci, nespravedlnost je tráva, která páchne! Vytrhejte ji s kořeny!...“

Tetahiti se zarazil, jako by zapomněl pokračování, a řekl zlomeným hlasem, nedívaje se na Purcella:

„Kdybys byl šel s námi, Mehani by dnes žil.“

Purcell se opřel pravicí o bárku a nohy se pod ním roztráslly. *Mehani by dnes žil!* Vzpomněl si na rozhořčenou obžalobu, kterou musel vyslechnout z úst Uiliho: To kvůli vám zemřel Ropati! Mehani, Ropati... Kolik mrtvých mu položili ke dveřím! Zmocnil se ho příšerný strach. A co když je to pravda? Kdyby tak měl Tetahiti pravdu! Což jestli se od první chvíle mýlil! Několik vteřin cítil, že se mu točí hlava, jako by někdo rázem zničil celý smysl jeho života.

„Toho dne, kdy skončil boj,“ ozval se najednou Tetahiti a zabodl oči rovnou do Purcella, „jsem se tě ptal na Timiho a tys řekl něco, co není. Dnes jsi mluvil pravdu. Proč?“

„Toho dne jsem se bál, že mne zabiješ.“

„Nebál ses,“ přerušil ho spěšně Tetahiti a provázeje svá slova ladným pohybem ruky dodal: „Jak by ses mohl bát, ó *Manu-faité!*“

Purcell sklopil hlavu. To bylo velice šlechetné.

„A dnes jsi mi řekl pravdu!“ opakoval Tetahiti, nakloniv se kupředu a hledě na Purcella skoro jako žalobce. „Dvakrát. O pušce. A o Timiho smrti. Proč?“

Purcell neodpověděl okamžitě. Pátral sám v sobě. Připadalo mu náhle nesmírně důležité zjistit skutečný důvod. A čím víc o tom teď přemýšlel, tím bylo všechno nejasnější. Nebyla tu jedna pohnutka, ale hned několik, mezi nimiž musel volit.

„Abys mi dal svou důvěru,“ řekl konečně.

Tetahiti se napřímil, zvedl ruce od roubení člunu a jeho zatrpklá, vrásčitá tvář jako by se ještě více uzavřela. Obrátil se tváří k moři, bokem k Purcellovi, jako by ho jeho přítomnost už nezajímala.

„Co záleží na tom, dám-li ti svou důvěru,“ řekl bezbarvě, „když stejně odpluješ.“

KAPITOLA XVII

Šestnáctého června, slavného dne po noci zvané *Tamatea* (měsíc zalévající svým svitem ryby na západě), porodila Ivoa syna a dala mu jméno Ropati.

Vahiné, včetně Tetahitiho žen, pak už vůbec Purcellovu zahradu neopouštěly. Trpělivě čekaly na okamžik, kdy každá z nich bude moci několik minut držet v náručí první dítě narozené na ostrově. Nelíbaly je, ale podle tahitského zvyku vdechovaly příjemnou vůni jeho tělípka. Neúnavně projevovaly nadšení nad jeho barvou. Oči a vlasy měl černé jako pravý Tahit'an, ale pleť, mnohem světlejší než Ivoina, se leskla tak, že byl celý jako ze zlata, jako bůžek.

Purcell věděl, že vztah Tahit'anů k dětem se podobá kultu, ale nikdy by si nebyl pomyslel, že se celý život na ostrově rázem soustředí kolem Ropatiho. Začalo to Horoiným prohlášením, že lovit ryby není práce pro ženu. Proč by trávila několik hodin denně na skalách, když může být v Adamově zahradě, dívat se na Ropatiho a čekat, až na ni přijde řada přivonět k němu.

Dva dny zůstali bez ryb. Pak si Tetahiti zavolal Omaatu. Na ostrově jsou jenom dva muži, Adamo a on. Adamo musí pokračovat v práci na piroze, ale on, náčelník ostrova, bude živit Ropatiho matku. Po zralé úvaze dospěl zřejmě k závěru, že by bylo nepohodlné nosit pušku s sebou na ryby, protože dva dny po svém rozhodnutí uzavřel mír s ženami. Sňal hlavy *Peritani* z kopí, dal je uložit do *poini* a *poini* odevzdat vdovám, aby mohly hlavy pochovat s těly. Pak se objevil beze zbraně v Ivoině zahradě, požádal, zda by se mohl podívat na svého malého bratránka, obratně ho pochoval, a když mu ho konečně Omaata vzala z rukou, usedl a s důstojným výrazem v tváři čekal, až na něj opět přijde řada.

Když teď všichni obyvatelé ostrova žili v Adamově zahradě, bylo očividně jednodušší začít se opět stravovat společně. Adamovi však vždycky přinesly jídlo do jeskyně s bárkami a Tetahiti zase večeřel v *Pa*. Každého dne se totiž Tahit'an ztratil z Ivoiny zahrady krátce před tím, než se Adamo vrátil od moře. Jedna z žen ho zřejmě vždycky vyhlížela, protože Purcell marně měnil dobu svého návratu i cestu, po níž přicházel. Nepodařilo se mu setkat se s Tetahitem.

Jakmile Tetahiti sňal hlavy z kopí, považovaly to *vahiné* za *odčinění* křivdy, jež na nich byla spáchána. Nicméně nechaly Horoa s Tumatou uplynout přiměřenou dobu několika dní, než se nastěhovaly do *Pa*. Společně s Rahou, Fainou a Taiatou obývaly přízemí velkého tahitského stavení, zatímco Tetahiti se ubytoval v patře. V noci se tam vždycky vyšplhal, vytáhl žebřík a zavřel otvor v podlaze. Ve dne byl žebřík upevněn zvenčí řetězem, na němž visel Mac Leodův velký visací zámek. Další zámek byl na poklopu v podlaze. Tato opatření nikoho nepobouřila a ženy z nich dovozovaly, že v místností nahoře ukrývá Tetahiti zbraně.

Od chvíle, kdy se narodil Ropati, odcházel Purcell do práce později a vracel se dříve. Netroufal si ji však na několik dní přerušit a věnovat se jenom synkovi. Obával se vzbudit v Tetahitim dojem, že odkládá svůj odjezd z ostrova.

Dospěl už k poslední fázi svého díla: upevňoval trámký na roubení bárky. Třebaže měl v úmyslu přibít na stříšku svrchu i ze stran plátno, aby tak zajistil kajutu proti vodě, a navíc ji ještě natřít, snažil se nechávat mezi jednotlivými fošnami jen malou mezeru, aby se pevně spojily, jakmile vlhkost dřevo roztáhne. To ovšem znamenalo velice přesnou a dosti obtížnou práci vzhledem k tvrdosti materiálu, který měl k dispozici. Krásný dub z *Blossomu* stářím ztvrdl a vyvrtat do něho otvor pro klín či šroub věru nebylo snadné. Třebaže však v důsledku těchto potíží postupovala práce o něco pomaleji, soudil Purcell, že do dvou týdnů bude hotov. Dodrží tak závazek vůči Tetahitimu a opustí ostrov k datu, jež si sám určil.

Ropatimu bylo sotva deset dní, když ho poprvé vykoupali v moři. Západně od *Blossom Bay* byla uzoučká zátoka, směrem k oceánu téměř úplně uzavřená a rozšiřující se směrem do vnitrozemí v jakousi malou nádrž, chráněnou skalnatým převisem před větrem. Sem přicházely umírat vlny za přílivu, vždycky klidné a průzračné, a byla tu i maličká okrová pláž, půvabná na pohled a příjemná pro bosé nohy. Sem zamířily *vahiné* v téměř slavnostním procesí. Dvě z nich nesly vědro se sladkou vodou, aby mohly děťátko po vykoupání omýt. Ponořily se do moře až po prsa, a pak se rozestoupily, utvořily kruh, vztáhly paže před sebe a uchopivše se za ruce vytvořily nehlubokou nádrž. Ivoa do ní pomalu ponořila Ropatiho. Tlust'oučké, dojemné, smyslné děcko sebou rázem začalo házet a nábožný šepot žen se snášel na jeho zlaté tělíčko jako laskání. Purcell hleděl na svého syna přes Itiino rameno. Ostatní *vahiné*

– ty, jimž nebylo nebo dosud nebylo popřáno dotknout se Ropatiho – vytvořily druhý kruh kolem prvního. S houštím černých vlásků na hlavě, šibalskýma očima, napůl přivřenýma proti slunci, a s náznakem úsměvu na rtech tvářil se Ropati chvílemi tak nábožně, že se ženy neubránily smíchu. Byl to však potlačovaný smích, stejně jako nadšené výkřiky provázející každé jeho hnutí. Purcell tušil, kolik vzrušení se skrývá za takovým sebeovládáním. Skoro se zdálo, jako by v téhle první koupeli byl i kus náboženského strachu, jako by byla současně oslavou dítěte, mateřství i radosti ze života. Mezi Purcella a slunce vstoupil stín. Purcell zvedl hlavu.

Byl to Tetahiti. Opřel se oběma rukama o Horoina ramena a převyšuje ji o hlavu hleděl se sklopenýma očima na dítě. Bylo to poprvé, co byl Purcell po třech týdnech znovu v jeho blízkosti, a srdce se mu rozbušilo. Tetahiti stál přímo proti němu. Kdyby byli natáhli paže přes dvojí kruh vytvářený ženami, byli by si mohli stisknout ruce. Ale Tetahiti jako by ho neviděl. Jenom jeho přehnaně netečný výraz svědčil o tom, že si je dobře vědom Purcellova upřeného pohledu. Purcell čekal dlouhou chvíli, přebíhaje tu a tam očima Ropatiho v naději, že toho Tetahiti využije, aby se podíval směrem k němu. Ale čekal marně. Tetahiti k němu ani jedinkrát nezvedl oči.

Purcell udělal čelem vzad, vystoupil z vody, vyšplhal se na skalnatý útes nad zátokou a sestoupil do *Blossom Bay*. Za sebou slyšel tlumené projevy radosti žen, slábnoucí, jak se od nich vzdaloval. Připadal si vyloučen z jejich radosti i z jejich života. Vešel do jeskyně a se staženým hrdlem se pustil do práce. Z celého Tetahitiho postoje vyplývalo stejně jasně, jako kdyby byl promluvil, že *Peritani* pro něj už není obyvatelem ostrova a že na něj pohlíží tak, jako by už byl odplul.

Nazítří se úderem poledne objevila v jeskyni Itihota, nesouc mu oběd. Narovnal záda a užuž se chystal usmát se na ni, když tu si všiml, že za ní stojí Vaa, podsaditější a kulatější než jindy. Její přítomnost ho překvapila. Nikdy teď už nechodila do *Blossom Bay*, považujíc stezku s ohledem na svůj stav za příliš srážnou.

Itihota položila podnos s rybou a ovocem na bárku a oznámila:

„Jdu se vykoupat.“

Vzápětí byla pryč. Purcell ji sledoval pohledem a sklouzl očima na Vau. Seděla na hromadě prken a tvářila se spokojeně.

„Copak je, Vao?“

„Nabil mi,“ pravila po chvíli. „Víš za co.“

„Hodně?“

„Víc než hodně. A pak řekl: ‚Pojď do mého domu. Budeš moje *vahiné* a dítě, které nosíš, bude mé.‘ – Odpověděla jsem mu: ‚Musím mluvit s Adamem.‘ – A on řekl: ‚To je pravda. Takový je zvyk. Jdi.‘“

„Nevyznám se v takových zvycích. Co mám dělat?“

„Chceš-li si mne nechat, půjdeš za Tetahitim a řekneš: ‚Vaa je moje *vahiné*.‘ – Nebudeš-li si mne chtít nechat, řekneš: ‚Je dobře. Jdi s ním.‘“

„A co ty?“ zeptal se Purcell. „Co bys raději?“

Vaa sklopila oči a hleděla do země.

„Nu tak, co bys raději?“ opakoval Purcell.

Ticho.

„Nu,“ pokrčil rameny, „když tě chce, jdi tedy za ním.“

Vaa zvedla oči a na tváři se jí objevil okouzlující úsměv.

„Jsi ráda?“

„*Aué!* Moc ráda!“

A ještě dodala:

„Strašně mi nabil. Žádné takové pleskání jako ty. Je to velký náčelník. Budu ženou velkého náčelníka.“

„Až odjedu, budou všechny *vahiné* na ostrově ženami velkého náčelníka.“

„Budu ženou velkého náčelníka,“ zarputile opakovala Vaa.

Purcell se usmál.

„*You are a stupid girl, Vaa.*“

„*I am! I am!*“

„A máš velké štěstí. Nejdřív jsi byla ženou náčelníka velké pirogy. A teď zase ženou náčelníka ostrova...“

„Jsem žena pro náčelníky,“ prohlásila Vaa důstojně.

Purcell se usmál. Inu ovšem. Sňatek se mnou byla zřejmá mesaliance.

„Teď půjdu,“ řekla Vaa.

A neuznavši ho za hodna, aby mu třeba jen pokynula hlavou, vyšla z jeskyně. Purcell se za ní díval. *Vahiné* velkého náčelníka! A ještě před několika týdny ho chtěla zabít.

V jeskyni s bárkami měl Purcell po celý den v chřípí ostrý pach moře. Všechno bylo prosáklé jódem a solí a dokonce i čerstvě nařezané dřevo ztrácelo záhy svou příjemnou vůni. Byly to jeho poslední dny na

ostrově. Snažil se soustředit na práci a myslet na to, jak bude žít, až se octne s Ivoou na moři. Když se však večer vracel z *Blossom Bay*, vdechoval už při prvních krocích podrostem vůni země. Tiaré i ibišek kvetly šest měsíců v roce, ale v červnu se objevila taková záplava květin, které ani nedovedl pojmenovat a jež na deset metrů nerozeznal od pestrobarevných ptáčků, poletujících nad nimi. Byly to pravé orgie vůní. Ploché kameny na cestě obrostly mechem a trávou a byly posety trsy drobných žlutých kvítků s krátkými stonky. Purcell kráčel opatrně, aby je nepošlapal. Po drsném písku a skaliscích cítil pod bosýma nohama hebkou, vlahou trávu.

Když pak o něco později ležel ve tmě po Ivoině boku, poslouchal, jak Ropati oddychuje. Tyhle báječné tahitské děti! Jaktěživ nezakřičí! A nezaplácí! Ropati spal nahý v kolébce, tichý jako spokojené zvířátko. Od té doby, co nad ním Tetahiti vyslovil *tabu*, nechával Purcell v noci opět posuvnou stěnu otevřenu a netrpělivě čekal, až za mrakem vykoukne měsíc, aby lépe viděl na Ropatiho.

Po chvíli zavřel napůl oči. Ještěrky, které žily ve fíkových listech na střeše, klouzaly z větve na větev s lehkým šustěním, jež bylo možno považovat za závan větru od hory. Purcell lehce udeřil rukou do stěny za hlavou. Všechno se rázem ztišilo a on si v duchu představoval dlouhé, štíhlé ještěrky, samý ocas, jak se krčí mezi dvěma listy, k smrti vyděšeny, se srdcem prudce tlukoucím pod zelenou kůží.

Asi usnul. Když opět otevřel oči, hleděl na něj měsíc. Vzpomněl si, že se chtěl podívat na Ropatiho, a nadzvedl se na lokti. Ivoa se pohnula ve spánku. Spala natažená, rovněž nahá, její černé vlasy tvořily kolem hlavy temnou aureolu, jednou rukou si tiskla ňadro naběhlé mlékem, druhou svírala Ropatiho kolébku. Purcell přitiskl hřbet ruky k její tváři. Ivoa měla nyní jen jediný cíl, jedinou starost, a všechno ostatní bylo až druhořadé. Její život nabyl jednou provždycky pevného smyslu, aniž ho musela hledat v úzkostech a zmatku jako on.

Naklonil se nad kolébkou a znovu užasl, jak je to děcko malinké. Bude trvat dobrých deset let, než se mu podaří zaplnit bytelné lůžko, které mu vyrobil. Purcellovi se náhle chtělo smát. Je opravdu strašně maličký! Hrozně malý a hrozně tlustý! Jeho tělíčko mělo ve svitu měsíce vlahou barvu trochu zašlého zlaceného bronz, jako by těch dvanáct dnů, jež uplynuly od jeho narození, stačilo dodat mu patinu.

„Ty nespíš, Adamo?“

Ivoa se na něj dívala.

„Ne.“

„Máš v hlavě starosti?“

„Ne.“

Pak dlouho mlčeli. Purcell měl pocit, že snad odpověděl příliš suše, a dodal:

„Díval jsem se na Ropatiho.“

Otočila hlavu doleva a pomalu, důkladně si prohlížela nemluvně, jako by je viděla poprvé. Pak řekla polohlasem, prostě konstatujíc objektivní fakt:

„Aué, je krásný!“

Purcell se krátce zasmál, přitiskl svou tvář na její a dívali se na Ropatiho společně.

„Je krásný,“ opakovala Ivoa.

Po chvíli nechal Purcell klesnout hlavu na polštář z listoví. Zaplavil ho pocit smutku a únavy. V nastalém tichu se znovu ozvalo prchavé šustění v palmových větvích.

„Nač myslíš?“ řekla Ivoa.

„Na ještěrky.“

Dala se do smíchu.

„Ale já na ně opravdu myslím!“ obrátil se k ní zprudka.

„A co myslíš?“

„Mám je docela rád. Mají takové malé nožičky a běhají. Neplazí se. Plazí se je odporné.“

Pak ještě dodal:

„A jsou roztomilé. Rád bych je byl ochočil.“

„Proč?“

„Aby se nás nebály. Měl jsem takový plán, jak je ochočit. Ale teď už je pozdě.“

Hleděla na něj mlčky a on jí dobře neviděl do tváře, protože byla obrácena zády k měsíci. Uplynula dlouhá chvíle. Oba poslouchali, jak běhají ještěrky.

„Nejvíc jsem byl hrdý na posuvnou stěnu,“ ozval se pojednou přiškrceným hlasem, jako by se vracel k předmětu, o němž už hovořili.

Znovu bylo ticho. Její ručka vklouzla do jeho dlaně a Ivoa něžně zašeptala:

„A co křeslo?“

„Křeslo nedalo tolik práce. Jenom si vzpomeň, co jsem se nadřel s tou stěnou.“

„Ano,“ odpověděla, „hodně jsi pracoval.“

Zmlkla a rytmus jejího dechu se změnil. Purcell vztáhl ruku a prsty jí přejel po obličeji. Plakala.

Znovu se dotkl konečky prstů její tváře. Rázem se nadzvedla na lokti, čekajíc. To už byl takový obřad. Jediným pohybem uchopil její dlouhé kadeře, přehodil je přes polštář a vsunul jí paži pod šíji.

„Jsi smutná?“ zeptal se tiše, skoro se jí dotýkáje tváří.

Odpověděla teprve po chvíli:

„Kvůli Adamovi. Ne kvůli Ivoe.“

„Proč ne kvůli Ivoe?“

Jeho hlas zněl dutě.

„Byl to přece krásný dům.“

Položila mu hlavu na rameno a řekla:

„Jdu, kam jde Adamo. Adamo je můj dům.“

Adamo je můj dům! Jak ta slova pronesla! Uplynulo několik vteřin. Pak ho napadlo: Mehani, Uili, Ropati, všichni jsou mrtvi! Snad bude nakonec nejlepší opustit ostrov... Podrážděně zavrtěl hlavou. Ba ne, nač si lhát, tohle nemyslel doopravdy, protože přes všechny mrtvé zůstával ostrov stále ostrovem: jediným místem na světě, jediným okamžikem v jeho životě, kdy byl skutečně šťasten.

Poněkud se od ní odtáhl, aby lépe rozeznal její rysy.

„Tetahiti řekl: ‚Když *Kostr*a zabil Koriho a Mehora, měl ses přidat k nám.‘“

Když neodpovídala, nadzvedl rukou její tvář a zahleděl se jí do očí. Ale viděl jen lem vlasů a temné skvrny panenek, téměř nerozeznatelných od matného bělma.

„A co říkáš ty, Ivoe?“

„Všichni Tahit'ané si to mysleli.“

To nebyla odpověď.

„A ty, Ivoe?“

„Adamo je můj *tané*.“

I ona. I ona se domnívá, že nejednal správně. Opět si připadal nesmírně opuštěný. Daleko od ostatních. Všemi odsuzován. A přitom se vši silou bránil pocitu viny. Mlčel a měl pocit, že jeho vlastní mlčení je čímsi trpkým a smutným a on do toho zabředá stále hlouběji.

„A kdyby se to všechno mělo opakovat, muži?...“ řekla Ivoa.

Užasl. Ivoa klade otázku. A takovou otázku! Její zdrženlivost, opatrnost, neochota hovořit o závažných věcech, všechno, co o ní věděl, bylo náhle vymazáno těmi několika slovy... Ale možná že se prostě jenom nutí, aby mu pomohla?

„Nevím,“ odpověděl konečně.

Vlastní odpověď ho překvapila. Jsou tomu přece sotva tři týdny, co obhajoval své chování před Tetahitim. Od té doby v něm však pochyby zřejmě ryly jako krtek. A najednou jsou tu, už ne jako myšlenka, kterou lze odehnat, ale jako názor, který člověk vyslovil.

Vyprostil paži, vstal, udělal nazdařbůh několik kroků, opřel se o posuvnou stěnu a hleděl do ozářené zahrady. Zabil Timiho, nu ano, ovšemže ho zabil, protože ho chtěl zabít, a to rozhoduje. Od téhle vraždy už nechápal svůj vlastní postoj, čas od času si opakoval, že život člověka je svatý, ať se dopustil jakéhokoli zločinu. Ale právě to slovo *svatý* mu připadalo jakoby zbaveno smyslu. Proč *svatý*? Aby měl možnost páchat další zločiny?

Table myšlenka mu pronikla rovnou do srdce. Vyšel do zahrady a vzápětí zavravoral jako opilý. Na čele a v podpaží se mu perlil pot. Řekl si kdysi: Nezapíj! A domníval se, že zaujal příkladné stanovisko. Pravda, bylo příkladné! Jenomže ten příklad nebyl k ničemu. Nikdo si nemohl dovolit ten přepych, aby se jím řídil. Ať byl kdekoli, všude se objevil zločinec, kterého bylo třeba zneškodnit: Burt na *Blossomu*, Mac Leod na ostrově... a Timi! Timi, kterého jsem zabil. Nikdo se nemohl řídit mým ‚příkladem‘! Ani já sám.

„Adamo!“ ozval se Ivoin hlas.

Dopotácel se do domu, vrávoraje, jako by ho někdo udeřil. Zmocnil se ho stejný pocit nevolnosti a zmatku jako tenkrát, když ho Uili udeřil do tváře. Natáhl se vedle Ivoy a ve chvíli, kdy se chystal vsunout paži pod její šíji, mechanicky jí shrnul vlasy a rozprostřel je po polštáři.

„Nejsi spokojen?“ zeptala se Ivoa.

V její řeči, plné ohledů, ‚nejsi spokojen?‘ znamenalo: ‚Jsi nešťastný?‘

Purcel zavrtěl hlavou, a když se na něj stále dívala, řekl:

„Mám v hlavě starosti o Ropatiho.“

„Proč?“

„Jak bude na piroze. Až budeme na moři.“

„Myslela jsem na to,“ řekla Ivoa. „Musíme ho dát.“

Zvedl se prudce a hleděl na ni v němém úžasu.

„Dát!“

„Ano,“ řekla klidně a po tvářích jí stékaly slzy.

„Dát Ropatiho!“ zvolal Purcell.

„Než odplujeme.“

Jaký propastný rozdíl mezi slzami a tím klidem v hlase.

„Přemýšlela jsem,“ řekla.

„O čem jsi přemýšlela?“

„Až budeme na piroze, přestane možná najednou vát vítr. A jíst se musí každý den. Jednoho dne už nebude co. Ivoa nebude mít mléko...“

Po chvíli odpověděl:

„A kdo bude krmit Ropatiho na ostrově?“

„Vaa.“

„Odplujeme za dva týdny.“

„Ne,“ zavrtěla Ivoa hlavou. „Neodplujeme, dokud Vaa neporodí. Požádala jsem Tetahitiho.“

Řekl suše:

„Tak ty jsi už všechno zařídila?“

„Adamo se hněvá?“ Přitiskla se k němu a zvedla hlavu, aby mu viděla do očí.

„Ano.“

„Proč?“

„Rozhodneš o něčem a všichni o tom vědí, jenom já ne.“

„Nikdo nic neví,“ opáčila spěšně, „jenom Tetahiti. A musela jsem se přece zeptat Tetahitiho, než budu mluvit s tebou. Ivoa tady o ničem nerozhoduje,“ dodala a přitiskla se k němu celým tělem, „nýbrž její *tané*.“

Uvědomoval si, že nemá důvod k hněvu, ale nebyl s to se ovládnout. Vyprostil se z Ivoina sevření, vstal a přešel po místnosti. Měla pravdu, tisíckrát pravdu: měsíční dítě ve člunu! A k tomu chlad, bouře, hlad...

„Komu ho chceš dát?“ zeptal se tvrdě.

„Omaatě.“

Ani proti tomu se nedalo nic namítat. Nohy měl slabé, bez síly. Usedl u posuvné stěny a hlavou se opřel o dřevo.

„Adamo,“ ozvala se Ivoa za jeho zády.

Neodpověděl.

„Adamo!“

Nedokázal odpovědět. Byla statečná, obdivuhodná, a on jí to měl v tuto chvíli z jakýchsi temných, nesmyslných příčin za zlé. Jako by to všechno nebyla moje chyba! Blesk výčitek a zoufalství mu projel hlavou. Tolik mrtvých! A teď ten odjezd! A všechno mou vinou!

Slyšel ji, jak trhaně vzlyká za jeho zády. Vstal a šel si opět lehnout vedle ní.

Čím více se blížil den, kdy měl Purcell odplout, tím zřejměji dávaly *vahiné* najevo svou nespokojenost, a to i ty, které žily v *Pa*. Po celá dlouhá odpoledne se v Ivoine zahradě jazyky nezastavily, navzdory Tetahitiho přítomnosti. Pravda, nikdo si netroufal obrátit se přímo k němu, ale žaloby, jež se tu ozývaly, se vesměs týkaly jediného: Adamo s Ivoou odplují na Tahiti a ony, ubohé *vahiné*, tu zůstanou s jediným *tané* pro deset žen! *Aué!* Tahiti! Na Tahiti je laguna a nikdy tam není taková zima jako někdy tady, a muži jsou tam mírní a hodní.

Tohle téma obracely den co den sem a tam v nejrůznějších obměnách až do chvíle, kdy několik *vahiné* – mezi nimi i Horoa – požádalo Purcella, aby mohly odplout na Tahiti s ním, ve druhém člunu. Odmítl. Druhý člun je špatný. Třetí není o nic lepší. *Vahiné* by nedokázaly ovládnout bárku na širém moři. A vůbec, vždyť i on sám má jenom malou naději, že dopluje k cíli.

Sen spatřit znovu Tahiti byl tedy udušen hned v zárodku. Rozčarování bylo takové, že se změnilo ve výčitky, a protože nebylo možno obrátit jejich ostří proti Adamovi – chudáček Adamo! – zamířil odpolední rozhovor zajímavým směrem. Objevilo se totiž nové téma: Tetahitiho pokrytectví. Náčelník se neopovážil Adama zabít, protože Adamo nic neprovedl, ale posílá ho, aby se i se svou ženou utopil na moři. Přitom rozvíjely toto stanovisko tak vynalézavě a s takovou lstivou obratností, že se zoufalý Tetahiti beze slova zvedl, vrátil se domů a v Ivoine zahradě se znovu objevil až nazítří.

Po příchodu ho zahrnuly takovým laskáním, že ho to mohlo svést k domněnì, jako by svou pevností nad ženami zvítězil. Avšak hned následujícího dne začala ofenzíva nanovo. Zprvu v zastřené podobě: ten maličký Ropati je tak hezounký, má takovou krásnou plet'! Tahit'ané jsou moc černí, *Peritani* příliš bledí, ale Ropati má přesně tu správnou barvu! *Aué*, ubohé *vahiné*, teď bude po všem: jenom Ivoa s Vaou budou mít děťátka barvy zlata.

Druhého dne se opět jaly vychvalovat barvu Ropatiho pleti, jež se nyní stane na ostrově vzácností, hrozilo však nebezpečí, že se žíla, ze které již včera tolik těžily, vyčerpá, když tu Itihota přerušila své mlčení a vyrukovala s novým nápadem. Jala se totiž líčit, jak budou žít Adamo s Ivoou na piroze, a nebezpečností, jimž budou vystaveni. Ostatní se přidaly. A třebaže Adamo byl v tu chvíli pěkně na suché zemi v jeskyni v *Blossom Bay* a Ivoa právě kojila Ropatiho, pro ostatní už jako by byli mrtví. *Aué!* Ať je nám *Eatua* milostiv! Je mrtvý, chudáček Adamo, který nikdy nikomu neublížil! A s ním i laskavá Ivoa, dcera velkého náčelníka Otú, neteř Tetahitiho otce!

Zdůrazňovaly pochopitelně seč byly rodinné svazky, jež by ji i jejího *tané* měly uchránit před nesmyslnou smrtí, a narážely znovu nenápadně na Tetahitiho pokrytectví. Avšak Omaata to považovala za nebezpečné a přerušila je.

Elegie na nyní už jistou smrt Adama a Ivoy zabrala dvě odpoledne a potom objevila Itia další námět: Adamo odpluje, Tetahiti bude jediným mužem na ostrově a co se stane s ubohými *vahiné*, kdyby Tetahiti onemocněl a zemřel? V tu chvíli bylo naprosto jasné, že nemoc číhá na Tetahitiho na každém kroku a deset ubohých *vahiné* bude zakrátko odsouzeno k vdovskému údělu, aniž zbude jediný *tané*, aby je živil a chránil. I jaly se Tetahitiho oplakávat v jeho přítomnosti. Dokonce ho i vychvalovaly. A jeho příští vdovy hořekovaly nad osudem, který je čeká, až ho nebude. Nové téma bylo báječné a *vahiné* se ho chystaly využít beze zbytku, když tu Vaa všechno pokazila. Spokojena s novým *tané* i svým společenským postavením, nepodílela se na hořekování svých družek. Náhle však její mozeček pochopil v celém rozsahu, že by mohla ovdovět bez nejmenší naděje na nový sňatek. To ji ohromilo. *Aué*, co bude s Vaou, kdyby Tetahiti zemřel? Nikdo tu nedbá jejích zájmů, všichni ji urážejí, to je nad slunce jasné. Adamův odjezd ji připraví o jediného *tané* v záloze. A koneckonců lepší je *tané*, který není velký náčelník, než vůbec žádný.

Její reakce byla okamžitá. Zamířila přímo k Tetahitimu, rozkročila se před ním na silných krátkých nožkách a přidržujíc si oběma rukama břicho, jala se na něj chrlit vodopád výčitek.

Tetahiti seděl u posuvné stěny, choval Ropatiho a ani nezvedl oči. Když Vaa skončila, vstal, vrátil nemluvně matce, beze stopy krutosti vyťal Vae políček a pak se obrátil k ženám s rozhodným projevem.

Pokud jde o *Peritani*, rozhodl jak rozhodl a nic z toho, co tu říkají nebo ještě řeknou, ho nepřiměje, aby své rozhodnutí změnil. Je mu ovšem známo, že je snazší donutit sépii, aby pustila svou kořist, než ženu k mlčení. Ale budou-li *vahiné* v jednom kuse takhle zatvrzele brebentit v jeho přítomnosti, odejde žít sám v horách a vrátí se jenom, aby se přesvědčil, že Adamo skutečně odplul.

Tímto prohlášením si zjednal klid, a to klid trvalý. Zůstaly jenom pohledy, vzdechy, slzy a bolestné pokyvování hlavou. V tomto směru se ovšem ženy nikterak neomezovaly, alespoň pokud byl Tetahiti při tom.

Týden po výstupu s Vaou sešel Tetahiti do jeskyně, v níž Purcell pracoval na bárce. Nepozdravil, rychlými kroky obešel plavidlo a zeptal se, nedívaje se na Purcella:

„Piroga je už hotová?“

Takový příkrý začátek Purcella podráždil. Vzal z bedýnky s náradím velký pilník a jal se uhlazovat příď. Po chvíli zahlédl koutkem oka, že Tetahiti stojí čelem k němu, a řekl suše:

„Skoro.“

„Nařu člun, upevním plachtu, napustím ji a bude to.“ Nastalo ticho a bylo slyšet jenom tlumený skřípot, jak pilník klouzal po povrchu dřeva.

„K čemu plachtu?“

„Aby se dovnitř nedostala voda.“

Tetahiti přejel rukou po stříšce.

„Ale piroga už je schopna plavby?“

„Ano.“

Po chvíli se Tetahiti ozval znovu:

„Dobrá. Zítra ji vyzkoušíme.“

„Vyzkoušíme?“ Purcell zvedl hlavu a udiveně vzhlédl k Tetahitimu.

„Ty a já,“ nedal se Tetahiti vyvést z klidu.

Udělal čelem vzad, došel až k ústí jeskyně, zavolal přes rameno: „Zítra při přílivu!“ a byl pryč.

Když se večer vrátil domů, nezmínil se o tom Purcell ženám ani slovem, a z jejich chování usoudil, že také Tetahiti mlčel. Jakmile se však snesla noc a všichni se rozešli do svých domovů, vydal se s Ivoou k Omaatě.

Před každým z dokořán otevřených lodních okének hořelo *doédoé*, aby se *tupapahové* neopovážili přiblížit, ale to byl jenom zvyk: měsíc svítil, že bylo jako ve dne. Omaata už ležela, držíc Itiu v náruči jako

nemluvně. Lůžko se prohýbalo pod jejím obrovským tělem a zdálo se, že spí jako zabitá.

Jakmile se však Purcell dotkl její tváře, okamžitě otevřela oči. Třebaže byly úměrné její postavě i tváři, žasl Purcell vždy znovu nad jejich velikostí.

„Adamo,“ usmála se.

Také Itia se probudila, kulaťoučká, drobná, podívala se na příchozí, zamrkala, pak rázem vyskočila z postele a spěchala políbit Adama. Byla šťastná jako děcko, že se před ní Adamo tak náhle zjevil v okamžiku, kdy se vůbec nenadála, že ho uvidí. Purcell jim pověděl o setkání s Tetahitím.

„Možná,“ řekla Itia s očima ještě rozšířenýma nečekanou radostí, „možná že vypluje s tebou, hodí tě do vody, vrátí se a řekne: Bylo to neštěstí.“

„Také jsem na to myslela,“ přisvědčila Ivoa.

Omaata se nadvzdela na lokti a všechny svaly i oblíny v té mase sochařského materiálu ožily.

„Vyhlásil *tabu*.“

„Je lstivý,“ řekla Ivoa.

Omaata zavrtěla velkou hlavou.

„Vyhlásil *tabu*.“

„Možná že se chce přesvědčit, je-li piroga dobrá,“ mínila Itia. „Je-li dobrá, vezme si ji a odpluje na Tahiti.“

Po těch slovech se zasmála a její smích zatřepotal křidélky ve vzduchu jako ptáček. Pak se znovu vrhla Purcellovi kolem krku. Tentokrát však políbila i Ivou. Ta jí ochotně laskání oplatila, ale její tvář zůstala zachmuřená.

„Tetahiti není zlý,“ Omaata upřela velké oči na Ivou.

„Možná že Adama zabije,“ řekla Ivoa.

„Ba ne,“ zavrtěla hlavou Itia. Vrátila se k lůžku a posadila se na Omaatiny nohy. Ta si toho, zdálo se, ani nevšimla. „Zlobí se, protože mu Itia řekla: ‚Posíláš pryč Adama a svou sestřenku Ivou na piroze *peritani*, a oni se utopí.‘ Chce se přesvědčit, jestli je piroga dobrá. Nechce chodit s hanbou v srdci.“

„To dítě má pravdu,“ přisvědčila Omaata. „To, co jsme mu řekly, Tetahitiho velmi ponížilo.“

„Možná že je zvědavý,“ řekl Purcell. „Nikdy ještě nevstoupil na malou *pirogu peritani* se stříškou.“

„Možná že tě zabije,“ opakovala Ivoa.

„Ropati zůstal sám. Půjdu hlídat Ropatiho!“ zvolala náhle Itia, jako by se domnívala, že vyřešila celý problém a diskuse může teď pokračovat bez ní.

Vrhla se ke dveřím, ale Ivoa ji uchopila za paži.

„Je tam Avapuhi.“

„Stejně půjdu!“ vykřikla Itia.

Všichni byli překvapeni opětným výbuchem jejích někdejších špatných mravů. Ivoa zavrtěla rozhodně hlavou.

„Už jdeme. Adamo je ospalý.“

Itia celá zšedla hanbou, našpulila ústa, jako by se měla co chvíli rozplakat, a vrhla se Omaatě do náručí.

„Na shledanou zítra, Itio,“ řekla Ivoa vlídně a sklonila se nad ní. „Přijď brzy ráno. Uvidíš Ropatiho.“

Omaata plácala Itiu dlaní po kulatém ramínku, nespouštějíc přitom oči z Ivoy.

„Stává se z tebe pravá *Peritani*,“ usmála se lehce. „Děláš si spoustu starostí.“

„Budou na moři,“ řekla Ivoa. „*Tabu* bylo vyhlášeno na ostrově.“

Purcell vyčetl z Omaatiny tváře, že tenhle argument zapůsobil. Náhle si vzpomněl: *tabu* ztrácí svou sílu mimo místo, kde bylo vyhlášeno.

„Požádej Tetahitiho, abys mohla jet s sebou,“ řekla Omaata po chvíli.

„Požádám,“ přisvědčila Ivoa a napětí z její tváře zmizelo.

Když nazítří ráno shromáždil Tetahiti *vahiné* na pláži, aby pomohly spustit pirogu na vodu, „požádala“ ho a setkala se se strohým odmítnutím.

Blossom Bay byla otevřena k severu, a protože vítr foukal toho jitra od jihovýchodu, nebylo příboje a spouštění bárky na vodu se obešlo bez potíží. Purcell odevzdal kormidlo Tetahitimu a napjal plachty, jenomže ty zase splihly, protože bárka byla v závětrí, a tak se Purcell vrátil na zád' pro pádlo, s jehož pomocí se dostali až k Horoinu mysu. Tak totiž nazvali strmý rozeklaný útes oddělující *Blossom Bay* od *Rope Beach*. Za své jméno vděčil nebezpečnému pádu, který tu měla Horoa, když se pokoušela vybrat albatrosi vejce.

Jakmile bárka obeplula výběžek, plachty se rázem nadmuly, ráhno se zachvělo, plavidlo vyrazilo kupředu, Tetahiti odevzdal kormidlo Purcellovi a usadil se zády ke kajutě. Větrík byl svěží, přístřešek dosti pevný, Purcell povolil vratiráhno, plachta se přesmykla a nabrala plný vítr odzadu. Bárka se vzepjala a rozletěla se po vlnách. Purcell pevněji stiskl kormidlo. Už osm měsíců necítil chvění lodní paluby pod nohama. Třebaže vyrobil i lavičku pro kormidelníka, zůstával stát, opíraje se o ni toliko kolenem, s pohledem upřeným na příď, připraven opravit lehkým pohybem paže každé vychýlení. Chvění dubové rukojeti mezi prsty ho naplňovalo uspokojením. Bárka už nabrala rychlost a vzbuzovala teď nádherný pocit, že klouže a co nevidět vzlétne. Dohonila vlnu, rozčísila její hřeben, sklouzla po ní jako sánky po sněhu a vzápětí ji odzadu překvapila nová vlna, která ji vrhla do hlubiny. Sotva se však příď ponořila do vody až po roubení, už plachty zvedly loď z vody a znovu ji vymrštily kupředu. Hnána větrem a vlnami razila si tak bárka mohutnými skoky cestu kupředu, skoro se zastavujíc mezi dvěma vlnami a znovu opojně vzlétajíc. Budila dojem, jako by dokázala urazit beze stopy únavy tisíce mil a dospět od jednoho konce světa na druhý.

Když se ohlédl, spatřil Purcell skupinu žen na pláži *Blossom Bay*. Byla už tak nepatrná, že nerozeznal ani jednotlivé tváře, ani vysokou postavu Omaatinu. Možná že mávají. Neviděl je. Sám ostrov byl malý ostrůvek s čepičkou zeleně. Takhle ho uvidím, až budu odplouvat nadobro, pomyslel si Purcell. Obloha byla trochu zamžená, slunečním paprskům se nedařilo prorazit si cestu a on ucítil poprvé na nahých zádech mokrou tříšť. Podíval se na rozčeřenou hladinu za lodí, vytáhl hodinky a znovu vzhlédl k ostrovu: sedm nebo osm uzlů. Při téhle rychlosti nebude trvat ani hodinu a z ostrova bude jen černá tečka na nekonečném obzoru.

S očima stále ještě upřenýma na ostrov ucítil náhle, jak se loď naklání na bok, a rychle přitáhl kormidlo. Pak se podíval na příď a otočil kormidlem na druhou stranu. Vítr byl najednou chladnější, vzdálenost mezi dvěma vlnami menší a vlny vyšší.

Tetahiti se ohlédl. Vlastně ne docela. Purcell viděl toliko jeho profil a koutek levého oka.

„Ivoa mi říkala, že toho lituješ.“

Otevíral doširoka ústa a zřejmě mluvil hodně nahlas, s ohledem na vítr, ale Purcell ho přesto sotva slyšel.

„Čeho lituji?“

„Žes nešel s námi.“

Tohle přece nikdy neřekl. Ne docela. Řekl jen: Nevím... Ale v podstatě je to tak. Lituje. V okamžiku, kdy Tetahiti tu otázku položil, věděl, že lituje.

„Ano,“ řekl, „to je pravda.“

Znehybněl, ruku na kormidle, hledě na Tetahitiho profil. Ivoa, jindy tak zdrženlivá... Več doufala? Co to všechno znamená? To vyptávání na minulost, tenhle výlet ve dvou? Je to nesmysl. Od včerejšího večera je najednou všechno jaksi nenormální, podivné. Všechno se odehrává jako ve snu, bez vzájemného spojení, útržkovitě, nesouvisle.

Uplynulo několik vteřin a Tetahiti se pohnul. Pohyboval se záměrně velice pomalu a Purcell na něj hleděl jako fascinován. Nejprve přehodil nohy přes lavičku, jako by se chtěl obrátit k *Peritani* čelem, a skutečně to udělal, jenomže se zpožděním, jako by jeho hlava jen nerada sledovala pohyb celého těla. Vodní tříšť ho rázem šlehla přes tvář a jeho vpadlé, ostře řezané rysy se ještě více stáhly. Ve štěrbinách mezi těžkými víčky se ostře odrážely černé zornice na bílém bělmu a leskly se tak pronikavě, až to bylo nepříjemné. Přísnou hlavu v dlaních, lokty opřeny o dlouhé svalnaté nohy, tmavé a hladké, jako by byly černě potaženy, seděl tu tváří k Purcellovi, zkoumavě mu hledě do očí.

„Adamo,“ promluvil vážně, „k ostrovu připluje velká piroga *peritani*. Ublíží nám. Co uděláš?“

„Ublíží...jak?“ zeptal se Purcell.

„Jako *Kostra*“ odvětil Tetahiti dutě.

Mlčeli. Pak řekl Purcell:

„Budu se bít proti nim.“

„Se zbraní?“

„Ano,“ potvrdil Purcell důrazně. A dodal ještě:

„Ale máme už jenom jednu pušku.“

„Máme dvě pušky,“ řekl Tetahiti.

V jeho očích se mihl temný blesk a vítězně dopověděl:

„Ukryl jsem Mehaniho zbraň.“

Pak okamžitě pokračoval, už tiše a tlumeně, jako by s nesmírným úsilím potlačoval vzrušení v hlase:

„Vezmeš si Mehaniho pušku?“

„Budou-li nám ubližovat, ano.“

„A vystřelíš na ně z Mehaniho pušky?“

„Ano.“

„Ty, *Peritani*, vystřelíš na *Peritani*?“

„Ano.“

Chvilí bylo ticho, a když Tetahiti nic neříkal, zeptal se Purcell:

„Proč jsi chtěl se mnou na moře?“

Tetahiti se nezdál pohoršen tak zpřímá položenou otázkou. Odpověděl bez váhání:

„Abych se přesvědčil, je-li dobrá.“

„A když je špatná?“

„Není špatná,“ řekl Tetahiti suše.

Purcell polkl a pohledem hledal Tahit'anovy oči. Ale marně. Tetahiti sklopil víčka, jako když zabouchneš dveře.

Po chvíli přehodil nohy přes lavičku, vsedě se otočil a zády k Purcellovi poznamenal přes rameno:

„V piroze je spousta vody.“

Purcell se podíval na dno bárky. Už hodnou chvíli nabírala vodu. Nic vážného, ale bude ji muset vyčerpat.

„Podrž kormidlo,“ řekl Purcell.

Tetahiti se beze slova zvedl. Uchopil kormidlo, mimoděk se přitom dotkl Purcellovy ruky, ale oči k němu nezvedl.

Purcell odvázal vědro upevněné pod lavičkou na přídi, nadzvedl podlážku na dně a začal nabírat vodu. Aby to šlo rychleji, nezvedal skoro hlavu, ale ze skřípotu nad sebou usoudil, že vítr ještě zesílil.

Ucítil, jak se Tetahiti dotkl jeho ramene. Napřímil se.

„Podívej!“

Ostrov nebyl už větší než skála a za ním se těsně nad vodní hladinou táhl inkoustově černý mrak, zakrývající celý jižní okraj obzoru. Purcell se rychle rozhlédl. Moře bylo neklidné, vlny vysoké. A na vlny, mířící k severu, útočily nyní z boku jiné přicházející od jihozápadu a vytvářely tak učiněné fontány.

„*The Southwester!*“ zvolal Purcell a pustil vědro.

Uvědomil si, že to řekl anglicky. Vzal kormidlo z Tetahitiho rukou a křikl na něj po větru: „Kosatku!“ Když se Tetahiti vrhl kupředu, přesmykl vratiráhno velké plachty a otočil kormidlem. Bárka se otočila, naklonila se po větru a Purcell se nechal okamžik unášet, aby zmenšil plochu vystavenou větru, než zase vyrazí plnými plachtami.

Bylo to poprvé od chvíle, kdy *Blossom* připlul na dohled k ostrovu, že Purcell spatřil přícházející místo severovýchodního větru bez sebemenšího předchozího varování strašlivý vítr jihozápadní. Tetahiti se potýkal s ráhnem kosatky. Purcell na něj křikl: „Níže!“ Tetahiti uposlechl a vraceje se k němu stačil ještě položit podlážku na dno a upevnit vědro pod lavičku.

Bárka mířila teď rovnou k ostrovu, ale razila si jen těžce cestu vzdutým mořem, a přestože měla jen dvě plachty, poletovala, až se hlava točila. Purcell usedl na návětrnou stranu a Tetahiti se posadil vedle něho, jako by svou vahou stačili plavidlo vyvážit. Bok na závětrné straně zmizel celý pod vodou, a když Purcell otočil hlavu, mohl spatřit nad průzračnou sinou vodou část lodního kýlu, a také ploutev vystupující ze dna. Měl pocit, jako by bárka ležící skoro vodorovně na oceánu jenom jakýmsi zázrakem udržovala rovnováhu a sebemenší další náraz ji měl převrhnout do vln.

Poněkud se opřel do kormidla, aby ubral plachtě větru, odevzdal kormidlo Tetahitimu a křikl do větru: „Drž ho takhle!“ Pak zmizel v kajutě a za okamžik se vynořil se dvěma lany. Jedno uvázal kolem boku Tetahitimu, druhé sobě a oba konce upevnil k lavičce.

Znovu uchopil kormidlo, nabral plný vítr a bárka se opět začala pokládat na bok. Báječně stoupala k vrcholům vln, ale nabírala přitom obrovskou spoustu tříště. Přid' jí byla zalita téměř ustavičně, u paty stěžně vířila pěna a navzdory stříšce kajuty dosahovala voda v lodi už až k okraji vědra.

Moře bylo každým okamžikem bouřlivější. Zvedalo se horečnatě a hrozilo na všech stranách, jako by vřelo v příliš malém kotli. Naštěstí nebyly vlny zatím příliš vysoké a nebe bylo ještě jasné. Pokaždé, když se bárka přehoupala po hřebenu vlny, stačil Purcell zahlédnout ostrov. Pak se však zřítíl do hlubiny, oslepen přívalem vody; levou rukou tiskl kormidlo, pravou svíral roubení.

A to je teprve začátek! Jihozápadní vítr! O vánocích to znamenalo tři týdny trvající smršť, pravou potopu, stromy vyrvané z kořenů, kus skály odtržený od ostrova! Až bude ten černý mrak za ostrovem nad nimi, to bude tanec!

Vyslečen do půl těla, zaléván vodou, třesa se zimou, tvář bičovanou větrem, ruce modré a ztuhlé, snažil se Purcell usilovně popadnout dech mezi dvěma sprškami vody. Ještě nikdy nezažil takhle prudkou bouři na

tak malém plavidle. Něco jiného bylo čelit nepřízni živlů z velitelského můstku *Blossomu*, a něco jiného tady, přímo na hladině, uprostřed vln, a vlastně právě tak pod nimi jako nad nimi.

Tetahiti se naklonil, skoro mu přitiskl rty k uchu a zařval, pečlivě odděluje slova:

„Piroga!... Moc tvrdá!...“

A rukou naznačil, že by měli svinout plachty. Purcell přikývl. Má pravdu. Žene bárku jako šílený! Nemá nejmenší smysl uhánět v téhle vichřici s naplno rozvinutými plachtami. Jenomže nemají na vybranou.

Ted' zase řval on:

„Dostat se ... k ostrovu... dřív než mrak.“

A pro jistotu ještě jednou:

„Dřív než mrak.“

V tom okamžiku ho šlehla do tváře mohutná sprška vodní tříště, voda mu vnikla do úst i do očí a povalila ho na záda. Když se konečně opět vynořil, plivaje, kašlaje, napůl zalknutý, ruku křečovitě sevřenu na kormidle, cítil na rameni dotek ramene Tetahitiho.

Znovu zahlédl ostrov. Pluli pekelnou rychlostí, ale ostrov byl skoro stejně nepatrný, jako když obraceli. Bylo to k zoufání. Marně štvál bárku seč byl, stejně bude trvat nejméně hodinu, aby se k němu dostali. Jenomže se k němu nedostanou! Nebe bylo stále černější, voda zelená, bouře je předhoní.

Když se dnes ráno probudil, rozhlédl se po obloze a nasál vzduch. Bylo jasno, váł příjemný vítr od jihovýchodu. Došel až k *Rope Beach*: hladina byla skoro klidná. Byl dokonce tak prozíravý, že se zašel podívat na Masonův barometr: trvale jasno. Všechny podmínky pro příjemnou projížďku! A ted' se octli uprostřed pekla a nebe se nad nimi co nevidět roztrhne i Třásl se zimou a skoro nebyl s to myslet. Bez ustání si opakoval jako posedlý, že kdyby byl obrátil o dvacet minut dřív, byl by ted' už skoro na závětrné straně ostrova, v klidné vodě, a ani příboj by mu nebránil přistát.

Zahlédl, jak se k němu blíží obrovská vlna, a napadlo ho: Jestli se neroztříští, uvidím ostrov! V tom okamžiku se příd' vyhoupla na hřeben vlny, před jeho očima se objevil obzor zatažený na všech stranách černým mrakem, ale ostrov nikde.

„Ostrov!“ zařval Purcell a křečovitě sevřel Tetahitiho paži.

Vypluli bez mapy, bez kompasu, bez sextantu! Kdyby se stalo, že by ve tmě ostrov minul, neměl nejmenší šanci znovu ho nalézt! Marně by bloudil po celé dny v mlze, pátraje po něm. Bez vody, bez jídla, bez oděvu! Jediný ostrov v okruhu pěti set námořních mil!

„Ostrov!“ zařval znovu.

Tetahiti na něj hleděl rozšířenýma očima. Několik vteřin na sebe zírali beze slova, rameno na rameni, téměř se dotýkající tvářemi. Ozval se jakot fičícího větru. Purcell zahlédl, jak se moře na levoboku žene směrem k němu a spíš podvědomě otočil kormidlem. Stěžeň znehybněl asi metr nad vodní hladinou a pak se nekonečně pomalu vztyčoval. Plachty se začaly prudce plácát ve větru a Purcell na ně tupě hleděl, třesa se na celém těle, neschopen pohnout jediným svalem. Všechno se odehrálo tak rychle. Sotva si stačil uvědomit, že se málem překotili do vln.

„Spustit plachty!“ zařval mu Tetahiti do ucha.

A znovu naznačil, že by je měli svinout. Má pravdu. Byla to hloupost, čekat takovou dobu! Purcell odevzdal kormidlo Tetahitimu, po čtyřech dolezl na příď a se záchranným lanem kolem pasu uvolnil vrcholovou plachtu.

Vyhodil vlečnou kotvu a pak prožil deset krutých minut zaléván proudy vody, cloumán z jedné strany na druhou, než se mu podařilo spustit hlavní plachtu, navinout ji na ráhno a přivázat. Alespoň však něco dělal, všechno bylo jasné, byla to jenom rutina. Plachty byly úplně spuštěny, loď se mohla dát volně nést, její rovnováhu zaručovala kotva plující pod hladinou. Nebezpečí bylo zažehnáno. Znovu ucítil prudký náraz vody, přidržel se pevněji, otřepal se a hlavou mu blesklo: „Jen se nedat nést!“ Tohle si nemohou dovolit. Bouře může trvat několik dní, a kdyby je hnala k severozápadu jen několik málo hodin, nikdy už by ostrov nenašli. Stůj co stůj musí plout směrem k ostrovu, nebo alespoň zůstat skoro na místě a zabránit, aby je vítr hnál pryč.

Purcell se doplazil do kajuty, vrátil se odtud s bouřkovou kosatkou a zavolal na Tetahitiho. Tetahiti připoután ke stěžni ho bude muset udržet s pomocí záchranného lana, zatímco on uchyty a vytáhne dopředu malou bouřkovou kosatku. Bylo šílenství pokoušet se o něco takového uprostřed bouře, ale Purcell to dokázal. Když se mu konečně podařilo upevnit plachtu a vrátil se ke kormidlu, měl ruce rozedřené do krve a hlavu jakoby prázdnou a zbitou šlehajícími spoustami vody.

Tupě zíral na před, aniž ji viděl, a do uší mu ječel vítr. Probudilo ho až kormidlo, které se mu vzepřelo v ruce. Vzhlédl ke kosatce. Byla napjata k prasknutí. Drží! Bárka se dokonce trochu naklonila. Pluli kupředu, dokonce dobývali na vlnách píd' za pídí.

Všiml si, že sedí na kosatce, kterou se mu podařilo spustit, a napadlo ho, že by se do ní mohl zabalit. Kývl na Tetahitiho a pak zápasíce s větrem, který jim ji rval z ruky, dokázali nakonec udělat z plachty jakýsi plášť, který jim kryl ramena, záda a hlavu. Pro jistotu provlekli ještě kroužky provaz, stáhli a uvázali k lavičce. Purcell si musel nechat volný výhled, aby mohl kormidlovat, a tak jeho oči a levá ruka nebyly plachtou zcela zakryty. Naproti tomu Tetahiti zmizel celý v plátěné kleci, v níž se oba choulili jako dva psi v boudě, mokří, třesoucí se zimou, tisknouce se jeden k druhému.

Po chvíli ucítil Purcell, jak mu Tetahiti klade paži kolem krku, svírá dlaní rameno a tiskne tvář k jeho tváři.

„Dobrá je!“ ozval se mu u ucha Tetahitiho hlas.

„Co?“ křikl Purcell.

Od přídě vytryskl svazek oslepujících blesků. Zavřel oči.

„Kosatka! Dobrá!“

Tetahiti určitě také řval, ale k němu doléhal v tom strašlivém běsnění jenom slabounký vzdálený hlásek.

Purcell se podíval na kosatku. Pravda, ‚dobrá‘. Vítr ji ani neroztrhl, ani neserval. Jejich životy závisely na tomhle šátečku, a ten držel. Bárka se sunula kupředu mezi zuby vichru. Purcella zaplavila vlna naděje.

„Drží!“ zařval ze všech sil, obrací se k Tetahitimu.

Tetahiti učinil cosi, co Purcella překvapilo. Usmál se. Viděl to docela jasně, i ve tmě pod kapuci, která mu zakrývala hlavu. Je statečný! pomyslel si vděčně. V tu chvíli mu napadlo cosi docela samozřejmého: plout s povolenou plachtou nebylo dobré. Málo větru, malá rychlost. Bárka se sice drala kupředu, ale jako krab, a přinejmenším stejnou měrou do strany jako dopředu. Kdyby to šlo takhle dál, hrozí nebezpečí, že proplují východně od ostrova. Jak to, že ho to nenapadlo dřív? Trochu je to už zaneslo k východu. To znamená, že musí zabočit na západ – pěkně přitáhnout plachtu při krajích, čím víc, tím menší bude nebezpečí, že se od ostrova vzdálí.

„Tetahiti!“ zakřičel.

Tetahiti odlepil svou tvář od jeho a podíval se na něj.

„Musím udělat... tohle!“ řval Purcell. Přidržel kormidlo koleny, vyprostil levou ruku a naznačil, že musí postupovat cikcak. Tetahiti přisvědčil a vykřikl:

„Už jdu!“

A vzápětí, zřejmě šťasten, že může něco dělat, vyklouzl spodem z plátěné klece a po čtyřech se vydal povolit plachetní lano. Purcell se opřel do kormidla a nesmírně se mu ulevilo, když bárka poslechla a nedala se strhnout větrem. Báječné! Má dostatečnou rychlost, aby mohla manévrovat, což znamená, že pluje kupředu.

Hladina se zatřpytila mihotavým světlem a Purcell spatřil Tetahitiho, jak se hmoždí s plachtou. Trochu se polekal: Jen aby nezatáhl příliš za provaz! Pohnul kormidlem, aby ubral plachtě větru, a tak mu na vteřinu dvě pomohl.

Tetahiti se vrátil k němu. Voda z něho crčela, v temnotě vypadal skoro strašidelně a temeno hlavy se mu podivně lesklo.

Purcell vytáhl hodinky a čekal na další blesk, aby zjistil, kolik je hodin. Nebylo vidět, a tak nezbývalo než přibližně určit, jak dlouho plout po kterém boku. Deset minut na západ, šest na východ. Na západ déle, protože tímhle směrem se nevzdálí od ostrova.

Brzy se měnění směru stalo rutinou, čas plynul, bouře nepřibrala na prudkosti, a oni byli pouze dva ubožáci a nic víc. Zima, spršky vody do obličeje, oslepující blesky, kýl bláznivě poletující sem a tam... Nezbylo než trpělivě čekat, co bude dál. Do lodi se nabírala voda. Purcell se rozhodl, že ji musí vylít. Střídali se a po třiceti minutách usilovné práce se jim podařilo snížit hladinu vody v loďce asi na úroveň, na jaké byla před bouří. Purcell připevnil vědro, vklouzl pod plachtu k Tetahitimu, ten ho uchopil pod paží a přitiskl se k němu tváří. Purcell vytáhl hodinky. Uplynuly čtyři hodiny od chvíle, co bárka odrazila od ostrova.

Nejhorší byla ta zima. Ruce měl modré a vedle sebe slyšel, jak Tetahiti drkotá zuby.

Obrátil se k němu a křikl mu do ucha:

„Jdi... pod střechem... pirogy.“

Tetahiti zavrtěl hlavou. Blesky ustaly a bylo nevýslovnou úlevou neslyšet už rachot hromobití. Navzdory svištění větru a nárazům vln měl Purcell minutu či dvě zvláštní pocit klidu a ticha. Pak ten pocit pomalu zmizel a on znovu uslyšel svištění větru.

Tetahiti mu přitiskl ústa k uchu:

„Nic... k jídlu?“

„Ne!“ zařval Purcell.

Mračna nad nimi se trochu rozhrnula, viditelnost se zlepšila, ale byla to jen štěrbina, která se nerozšiřovala. Purcell si mohl oči vykoukat, jak se snažil rozeznat v mlze něco, co by mělo podobu ostrova.

Najednou dostal příšerný strach. Co když už ostrov minuli? Je-li tak už za nimi? A oni se od něho každým okamžikem vzdalují? Srdce se mu prudce rozbušilo, a třebaže se trásl chladem, objevily se mu na čele krupěje potu.

„Tetahiti!“

Záplava vodní tříště ho udeřila a nahrnula se pod plachtu. Když dokázal opět otevřít oči, viděl, jak se na něj Tetahiti dívá. Chlad poznamenal jeho tvář, vyhnal z ní barvu, ale její rysy zůstávaly pevné.

„Ostrov... vpředu?“

„Vpředu!“ křikl Tetahiti bez váhání.

„Proč?“

„Vpředu!“

Tetahiti znovu otevřel ústa, ale prudký poryv větru roznesl jeho slova, takže Purcell zachytil jen úryvky:

„Moc... starostí... hlava... živí...!“

Purcell sjel znovu pohledem k plachtě, poopravil směr a jal se pátrat v temnotě. Ach, kdyby jen viděl skrz mlhu! Člověk by měl mít zvláštní smysl, jímž by poznal, že místo, které má rád, je nablízku! Tohle je příšerné! Možná že proplují sotva čtvrt míle od ostrova a navždy ho ztratí!

Pevně stiskl Tetahitiho paži. Má pravdu. Žijeme! To by mi mělo stačit. Bílí si pořád představují, co přijde! Nemyslet, brát přítomnost, jaká je, a zbavit se úzkosti!

Všechno kolem potemnělo. Purcell jasně viděl blížící se černý mrak a jakoby před ním znovu déšť v hustých svislých čarách, podobným píkám útočící armády. Sesypaly se na plachetnici s neuvěřitelnou prudkostí, nebe se nad nimi otevřelo, kapky, dopadající na jejich hlavy jako tisíce drobných jehel, bušily do paluby i do stříšky s nenávislným praskotem. Byla teď smolná tma, hustá, hrozivá, vše zahalující. Ale to trvalo jen chvíli. Černá klenba mraků jako by se rozsvítila, všechno zšedlo a vatou mlhy bylo náhle vidět asi na vzdálenost sta metrů.

Zároveň zalilo mořskou hladinu bledé kruté světlo a Purcella až zamrazilo při pohledu do sinavé propasti mezi hřebeny vln. Klenba nad jejich hlavami, tak nízká, že se zdálo, jako by se jí loď užuž musela dotknout přídí, kdykoli se vyhoupla na hřeben vlny, se pomalu roztrhala na jedovatě zelené mraky. Vrcholek stěžně zasvětloval, hlavní útok bouře započal.

Blesky rvaly oblohu na všech stranách, provázeny pekelným rachotem a hřměním a vrhajíce na bárku nesnesitelné přerušované bílé světlo, ještě než udeřily do vln. Dábelsky zelené obrysy vln se jedním rázem vyřízly do černého pozadí. Byly to stovky blesků, celý déšť, v nekonečném množství tvarů, hned jako zlomený šíp či klikatá nebo všelijak zprohýbaná čára, hned zase jako klikyhák, pavučina či ohnivá koule. Na hladině zanechávaly světélkující stopu, jakési pásma plamenů a krve. Purcell se už netřásl jenom zimou, ale strachem, a několik centimetrů od sebe viděl hrůzou staženou tvář Tahit'anova, už ani ne šedou, ale skutečně bílou.

Rachot byl ohlušující, ba daleko silnější, než vůbec může snést lidské ucho. Při každé hromové salvě, vybuchující a valící se ozvěnou přímo zuřivě, cítil Purcell, jak sebou trhl a celý se zachvěl, jako by jen sám příšerný rachot byl s to ho roztrhat. Seděl na lavičce u kormidla, připoután provazem k lodi jako galejník, a jeho muka nebrala konce. Všechno kolem bylo příšerné, všechno mu drásalo nervy: víchr řezající ho do obličeje, déšť bodající ho tisíci jehel, spršky vodní tříště, jimiž se zalykal, a k tomu ten rachot, především ten rachot, ten obludný rámus, jako kdyby se blížil konec světa.

Pak se všechno na několik vteřin uklidnilo, aby vzápětí bouře dosáhla vrcholu, vymykajícího se všem představám. Purcell, celý zalitý vodou, cítil, jak se mu svaly v tváři stahují, a začal sténat. Ta příšerná kakofonie nepřipomínala vůbec nic, s čím se už v životě setkal. Vítr nebyl silnější, ba možná dokonce poněkud zeslábl, jako by ztěžkl vodopády řinoucí se vody. Ale ten hluk! Hluk, který ho připravoval o rozum. Blesky se míhaly na všech stranách zároveň, jako by se nebe objímalo s mořem, a Purcell měl strašlivě jasný a skutečný dojem, že tohle je konec světa. Rachot hromu se stupňoval v úděsném crescendo. Jako by se řítily hory, sesouvaly obrovské plochy půdy, jako by vysýchala koryta řek a zející propasti trhaly města ve dví.

Purcell už nebyl s to snést studený, mihotavý, bílý svit blesků. Cítil, jak mu rozum slábně, skryl hlavu pod plachtu a zavřel oči. Začaly ho však pronásledovat neuvěřitelné vidiny. Viděl svět, vržený doprostřed hvězd, a jak se kutálí prostorem, běsnící oceán zaplavoval zemi, rval kusy pevniny, odnášeje na tenké blátivé kůře i jejich vyděšené obyvatele. Planeta se rozpadala jako koule z mokrého písku, kterou slunce vysušilo. Lámala se na kousky, které pršely do prostoru, vrhající sem bez ladu a skladu stromy, lidi i domy. Pak hvězdy jedna po druhé hasly, slunce se vypařovalo a země, z níž už zbylo jenom ohnivé jádro, se rozletěla ve strašlivém výbuchu.

Purcell pod plátnem cítil, jak déšť útočí na jeho hlavu, a zmocnil se ho takový hloupý pocit, že to lebeční kost nevydrží... Neustále měl před očima ten obraz roztržené země, rozmetané na prach... Jenom nic nevidět, nic neslyšet, být jako stroj! Přimhouřenýma očima, pokoušeje se chránit před oslepujícími blesky, snažil se zahlédnout plachtu. Vytáhl hodinky. Za minutu bude třeba změnit směr. Hleděl na ciferník, pak na plachtu a znovu na ciferník...

„Tetahiti, plachta!“

Žádná odpověď. Purcell nadzvedl cípek plachtoviny a nahlédl pod něj. Tetahiti měl oči zavřené jako slepec a jeho zmučená tvář byla celá šedá.

„Plachta!“ zařval mu Purcell do ucha. Asi minutu se nic nepohnulo, pak vylezl Tetahiti z pytle jako automat a s rukama vztaženými před sebe vrávoral mezi proudy vody otočit plachtu. Vrátil se celý schoulený, čvachtaje ve vodě, a vlasy mu jiskřily. Znovu zaujal své místo a při každém úderu hromu prudce nadskočil.

Purcell se stále většími potížemi lapal po dechu. Obloha chrlila vědra vody. Připadal si jako pod vodopádem. Pak se všechno zase na okamžik uklidnilo a Purcell se přistihl, jak hledí na vlnu, valící se směrem k nim. Hrůza z její ohavné nazelenalé barvy ho doslova zmrazila. Odvrátil oči. Po jeho pravici sjela na hladinu s pekelným rachotem celá mříž blesků a on ucítil v nohou strašlivou bolest, jako by mu je blesk doslova urval.

Tetahiti se rozeřval a Purcell se na okamžik domníval, že ho snad zasáhl blesk. Držel se oběma rukama lavičky, kolena mezi pažemi, schoulen do klubička, hlavu opřenu o Purcellovu paži, a řval. Purcell ho téměř neslyšel, ale cítil jeho dech na svalech. On se snad zbláznil! vyděsil se strašlivě a dobrou minutu bojoval s touhou začít také řvát.

Přehodil nohu přes kormidlo, roztáhl Tetahitimu ruce od sebe a lehce ho plácal po tvářích. Děšť se na něj lil s takovou prudkostí, že Tetahitiho tvář mu připadala rozmazaná a znetvořená. Purcell ho začal plácat silněji. Tahitian se nebránil, jeho hlava byla bezvládná, oči zavřené.

Zapomněl jsem ho zaměstnat, napadlo ho náhle. Povolily mu nervy, protože neměl co dělat. Uchopil Tetahitiho hlavu oběma rukama, přitiskl mu rty k uchu a zařval:

„Ke kormidlu!“

Žádná odpověď. Ani nejmenší známka života. V Tetahitiho otupělé tváři bylo prázdno. Konec. Hluk mu zničil nervy. Klesal do náruči smrti.

„Ke kormidlu!“ řval Purcell s divokou zuřivostí.

Oběma rukama cloumal kývajícím se Tetahitiho hlavou, zapřísahal ho, třel svou tvář o jeho, málem plakal. Nakonec se vyprostil z plátěného pytle, popadl Tetahitiho za ruku a položil ji na kormidlo.

Neviděl vlnu, která se na něj hnala. Padl k zemi, hlava mu zmizela pod vodou a napadlo ho: Jsem v moři! Zatáhl za pojistné lano, čelem narazil na cosi tvrdého a poslepu hmatal rukama kolem sebe. Byla to jedna z laviček. Klekl si, pokoušeje se popadnout dech. Vtom ozářil bárku blesk a Purcell zděšeně strnul. Voda v loďce už začínala zakrývat lavičku. Bude-li takhle lít proudem ještě půl hodiny, dosáhne voda až k okraji. A to by byl konec...

Usedl na druhé straně kormidla. Tetahitiho hlava se vynořila z pytle. Napůl zavřenýma očima jako by nahlížel Purcella a otevřel ústa. Tentokrát to však nebyl křik. Mluvil. Řval slova. Purcell neslyšel jediný zvuk, ale podle pohybů rtů pochopil, že ho Tetahiti oslovuje jménem. Nahnul se a k jeho uchu dolehl slabounký vzdálený hlas:

„Se... mnou...“

„Cože?“ zařval Purcell.

„Se... mnou...“

Konečně pochopil. Tetahiti ho žádal, aby se vrátil k němu pod plachtu.

Purcell položil prsty vedle jeho prstů na kormidlo a lehce naznačil, jako by kormidloval. Zdálo se, že Tetahitiho pohled poněkud zpevněl. Spočinul pohledem na vlastní ruce, pak zvedl oči k plachtě a nakonec se vrátil k Purcellovi. V tu chvíli prudký náraz vychýlil bárku ze směru a Tetahiti ji vyrovnal kormidlem, aniž se podíval na příď.

Purcell vklouzl pod plachtu. Tetahiti mu okamžitě položil ruku na rameno a přitiskl se k němu tváří.

Když teď seděl po jeho pravici, uvědomil si Purcell, že mu kormidlo docela přenechal. A co, ať se třeba zmýlí! řekl si v duchu a pokrčil rameny. Kdykoli se na nebi mihl blesk, zkoumal úroveň hladiny v lodi. V deseti minutách už budou pouhý vrak.

Před chvílí se ho zmocnila strašlivá úzkost při pomyšlení, že by mohli minout ostrov. Ztráta ostrova však rovněž zbavila hrůzy myšlenku na smrt. Podíval se na Tetahitiho. Kormidloval dokonale. Možná že byl předtím jen otřesen bleskem. V přívalu deště byly rysy jeho tváře soustředěné a klidné.

Purcell cítil, jak je slabý a apatický. Ráz na ráz jím smýkl dvojí příval vody. Stiskl rty. Jednat, jednat až do konce! Vytáhl hodinky. Tři minuty před změnou směru. Uchechtl se: naposledy! Najednou už neviděl ciferník, v hlavě měl jako vybíleno, ucítil chlad kovu na uchu a uvědomil si, co dělá. Bylo to dětinství, nehodící se pro vážného člověka. A přece naslouchal, proti své vůli. Úžasně jasně a důrazně se v tom běsnění živlů ozývalo neúnavné tik tak, rozdělující čas na malé, docela stejné krajíčky, jako by čas patřil člověku. Purcella zaplavil náhle pocit jistoty. Tichý tlukot u jeho ucha byl tak hloupý a přitom báječný. Život. Napadlo ho: ztrácím rozum. Ale poslouchal dál, dlaň, z níž crčel déšť, sevřenu na plášti hodinek, hlavu prázdnou po tom strašlivém hluku, oči napůl zavřené.

Přestalo pršet. Purcell rázem vylezl zpod plachty a jal se vylévat vodu. Nepocítil ani úlevu, ani naději, čekala ho práce, a tak se do ní pustil.

Tetahiti ho vystřídal a tak půl hodiny střídavě pracovali vylévající vodu ze dna. Byli příliš vyčerpaní, aby vyměnili jediné slovo. Vědro si uvázali k zápěstí, ze strachu, aby jim nespadlo přes palubu. Co chvíli jediná sprška mořské vody zmařila úsilí předchozích pěti minut. Nevšímali si toho však. Pomalu vítězili nad vodou.

Viditelnost se zlepšila. Znovu se octli v bělavém pásu vyloženém vatou. Purcell měl pocit, že tuhle chvíli už jednou prožil. Vzpomínky na život na ostrově rychle vyprchaly. Měl pocit, jako by žil na téhle plachetnici už léta, hladový, zkřehlý, smýkán vlnami.

Seděl u kormidla a hleděl na Tetahitiho, jak vylévá vodu. Tahit'an stál rozkročen proti němu, lýtka opřena o lavičku, pojistné lano před

sebou jako hada. Jeho velké tělo vypadalo jako zlomené, dlouhé uvolněné paže vylévaly obsah vědra do moře týmž obloukovitým pohybem, jímž se nořil do vody. Chvillemi zvedl oči k Purcellovi, aby se ujistil, že tuje.

Tetahiti vylil vědro přes levý bok a znehybněl. Purcell sledoval jeho pohled. V bělavém oblaku zakrývajícím všechno kolem se poměrně nedaleko a těsně nad vodou rýsovala kulatá skvrna, uvnitř bělejší a lesklejší než na obvodu. Takový jev by bylo mohlo vyvolat jen slunce, marně se pokoušející prorazit svými paprsky hustou mlhu. Jenomže slunce určitě nestálo tak nízko nad obzorem. Vždyť sotva minulo poledne.

Purcell se zvedl a opřel se kolenem o lavičku u kormidla. Světlá skvrna vystupovala na levoboku, ve směru, kterým – soudě podle vln – mohl být jen jih. Nebyla kulatá, jak se mu zprvu zdálo, nýbrž oválná. Nebo přesněji, chvillemi se protáhla a opět se zploštila. Za bouřky se na nebi často objevují nezvyklé úkazy, jenomže ty obvykle putují, mění podobu a nakonec zmizí. Tahle skvrna byla však trvalá a nehýbala se.

Tetahiti znovu uchopil vědro a Purcell se posadil. Třásl se zimou, byl celý otupělý a útočily na něj podivné vzpomínky.

„Oheň!“ zařval Tetahiti.

Purcell se napřímil a s tlukoucím srdcem se nechápavě rozhlédl kolem sebe.

Tetahiti se vrhl směrem k němu, nevšímaje si vědra přivázaného k zápěstí, které poskakovalo za ním, narážejíc do lodního boku.

„Oheň!“

Uchopil Purcella za ramena a zatřásl jím. Vědro udeřilo Purcella přes nohy a ten je uchopil za ucho. Připadalo mu najednou velice důležité zabránit, aby vědro takhle poletovalo sem a tam.

„Oheň!“ křičel Tetahiti a prudce jím cloumal.

Sprška vody je zalila a srazila na lavici. Purcell vstal, odkašlal a otevřel oči. Světlá skvrna! Bylo to, jako když se roztrhne závoj. Ženy zapálily na pláži oheň! Ostrov je tedy tam!

„Drž kormidlo!“ křikl Purcell a vrhl se ke kajutě. Prudký náraz ho strhl zpátky. Vědro. Stále ještě je držel v ruce a zapomněl, že je přivázáno k Tetahitiho zápěstí.

Nedal si ani čas, aby rozvázal provazy, jimiž byla převázána velká plachta. Prostě je přerázl. Leže na plátně, které mu vítr rval z rukou,

dokázal nakonec plachtu upevnit a vytáhnout. Bárka se položila na bok a dovnitř se nahrnulý spousty vody, ale museli riskovat, štvát loď jako o život! Kdyby se bouře vrátila, pohltil světlou skvrnu na levoboku smolná tma.

Purcell znovu uchopil kormidlo a vtom se ho zmocnila zlá pochybnost. Což jestli se mýlí? Jak by mohly *vahiné* zapálit a udržovat oheň v takovém lijavci?

„Tetahiti...”

Třebaže to vzhledem ke spoustě vody, vnikající teď do bárky, bylo naprosto marné, lopotil se Tetahiti s vědrem. Rysy tváře rozhodně sevřené zuřivě vyléval vodu.

„Tetahiti...”

Zvedl hlavu, podíval se na Purcella a ten z jeho pohledu poznal, že ani on tomu nevěří. Oheň v té potopě! A přece tam ta světlá skvrna stále byla, na stejném místě, těsně nad hladinou.

Okamžik poté seděl Tetahiti vedle něho, cenil zuby, tvář se mu leskla, byl jako u vytržení. „Adamo!” křičel. „Pirogy!... Pirogy *peritani!*“ Purcell se na něj podíval a náhle vybuchl přerývaným, nekonečným smíchem. Ženy použily jeskyně jako krbu. Zapálily zbývající dva čluny.

Plachta náhle zplihla a Purcell se díval, jak Tetahiti odvažuje pádlo. Pojednou už nefičel vítr a nezvedaly se vlny. Byli v závětrí. Současně však mlha zhoustla a až na světlou skvrnu neviděli zhora nic.

Purcell vystřídal Tetahitiho u pádla a slyšel ho teď za svými zády, jak svinuje plachty. Klidně, bez sebemenšího ořesu klouzala bárka po vodě a její stabilita vyvolávala v Purcellovi bezmála pocit závratí. Nerozeznával docela nic, ba ani spodní část pádla. Všechno bylo bílé, beztvaré. Měl pocit, že pluje ve vatě, v měkké, lehké, pružné vatě, která se za ním postupně zase zavírá. Vesloval oběma rukama, s hlavou vztyčenou, aby neztratil z očí skvrnu. Tetahitiho neviděl, byl asi na přídi.

Pak ho Tetahiti vystřídal a bárka vyrazila rychleji. Purcell popošel kupředu, jednou rukou se opřel o stěžeň, druhou o vratiráhno a zhluboka se nadechl. Hrud' se mu křečovitě dmula. Neviděl nic, ba ani vodu pod sebou. Uplynulo několik minut, pak ho udeřila do chřípí vůně stromů a hořícího dřeva, hrdlo se mu sevřelo a chtělo se mu plakat.

Kýl najel na písek, člun se naklonil na bok a znehybněl. Vyhodil kotvu, skočil do vody a rozběhl se po pláži směrem k ohni. Po několika

metrech mu však nohy podklesly. Upadl tváří na zem, rozpráhl paže a tiskl rty do písku.

„Adamo!“

To byl Tetahiti. Jeho hlas se chvěl znepokojením. Hledal ho.

„Adamo!“

Možná že neslyšel žbluňknutí, jak Purcell skočil do vody, když najeli na zem.

„Tetahiti,“ ozval se Purcell slabým hlasem.

Vstal a čekal na Tahit'anovu odpověď, aby mohl vykročit po hlase.

„Adamo!“

Purcell šel, ruce nataženy před sebe. Neviděl si ani na konec paží. Všechno bylo bílé, samá vata.

„Adamo!“

Prekvapilo ho, že hlas zazněl za ním. Ale možná že je to ozvěna, odrážející se od útesu. Mlha všechno mate.

„Tetahiti!“

Uplynulo několik dlouhých minut. Nebyli s to najít druh druhá. Zřejmě se motali v kruhu pár metrů od sebe. Nesmí křičet. Ozvěna všechno splete. Opakoval polohlasem:

„Tetahiti...“

A najednou uslyšel tak blízko, až sebou trhl:

„Nehýbej se.“

Ohlédl se. Nic neviděl. Znehybněl. A znovu tu byl Tetahitiho vážný, hluboký hlas:

„Mluv...“

„Tetahiti...“

„Ještě...“

„Tetahiti...“

„Ještě.“

Hlas zazněl zprava. Purcell neodolal a vrhl se tím směrem.

„Tetahiti...“

Na rameni mu spočinula ruka. Ohlédl se. V mlze se matně rýsovala Tetahitiho atletická postava. Purcell rozeznával dost jasně ruku na svém rameni, ale od lokte výš byla paže nejasná a hlava nad ní jenom tmavá skvrna v bílé mlze.

„Ó Adamo!“ řekl Tetahiti. „Nalezl jsem tě!“

...Purcellův příběh z Ostrova jsem kdysi četl a dostalo se mu popularity i ve filmu. Ovšem tento příběh je jen velice kusý, protože se opírá o zprávu, kterou sepsal o dvacet let později anglický kapitán, který to všechno přelil. Mohl vyprávět co chtěl, protože nikdo jiný nezůstal naživu a celá jeho zpověď má jen několik kraťouchových a velice schematických stránek. Položil jsem si nad ní otázku: je v tom všem cosi nesmírně krutého a nejasného, jak mohli lidé na tomto ostrově, kde žili v bezpečí, který byl skutečný ráj a kde měli všechno, čeho bylo třeba ke štěstí, jak mohli dospět až tak daleko, že se navzájem povraždili? A jakmile jsem si tuto otázku položil, znal jsem i odpověď. Fakta, jež známe, dostatečně svědčí o tom, že Britové okradli Tahitány při dělení žen i při dělení půdy, a proto došlo k masakru. A tak jsem se zase zčásti dostal zpátky k problému, který mne zaujal ze všech nejvíce, k rasismu nacistů. V mírnější a chcete-li mnohem staromódnější podobě objevil se u Britů rasismus, a to nikoli předtím, než začali vykořisťovat Tahitány, ale až potom, jako určité ospravedlnění. Zprvu je lákala možnost bezpráví, protože jich bylo víc než Tahitánů a byli ozbrojeni, kdežto Tahitané nikoli. Nepotřebovali dlouhou dobu k tomu, aby Tahitány, kteří je provázeli jako přátelé, snížili postupně na sluhy a ošidili je, kde mohli... A když to všechno spáchali, začali Angličané omlouvat své počínání tvrzením: „Proč bychom jim měli dávat půdu? Jsou neschopní, líní, nedovedou ji obdělávat“ atd. A tak jsem se pokoušel konkrétně pochopit (to jest snažil jsem se představit si to, vytvářeje portréty složené z mnoha prvků, jako vždycky v románu), jak se to asi odehrálo ve skutečnosti. Proto jsem se doopravdy usídlil na ostrově, vymýšlel jsem si postavy, představoval si situace a snažil se vnuknout jim život. Naštěstí mi nikdo nikdy nevyčetl umělé vnášení ideového tématu do románových situací. To mne zvlášť těší, protože to je jedna z věcí, na kterou jsem si ani nemusel příliš dávat pozor: to téma tu totiž trvale bylo jako podzemní proud, kdežto já se ocital ve stále nových konkrétních situacích...

...Maurice Druon mi řekl: „...Když lidé hovoří o vašem románu, říkají, že je to dobrodružný román a román romantický. Ale to není pravda. Není to román romantický, nýbrž realistický. Není vůbec důležité, že jste si své postavy vymyslel. Vaše metoda, vaše postavy, situace, celé ovzduší knihy je ovzduším realistického románu, kterému může čtenář plně uvěřit...“

...Téma jižních moří hrálo důležitější roli v anglosaské literatuře, především zásluhou takových autorů, jako byl Stevenson, Jack London a konečně i Melville. Melville přenesl téma jižních moří do Ameriky, ale toto téma, stejně jako u Stevensona či Londona, zůstalo čímsi vnějším, to jest typicky anglickým nebo typicky americkým popisem určitých jevů. Nikdy se nepokusili, právě proto, že byli Anglosasové a měli možná určité předsudky, ztotožnit se s domorodci. Způsob, jakým líčí například ženy, je okouzlující, je v něm mnoho vášně, ale charaktery vahině je ani trochu nelákaly. To je víc než zajímavé. A pak, ve všech anglosaských knihách o jižních mořích zní kupodivu jistý melancholický tón, zatímco kdysi na Tahiti – nehovořím o Tahiti dnešním, které bude už tak trochu poturističtěno a zamerikanizováno – byla nejpozoruhodnější právě radost ze života, která tam vládla a jež vyzařuje Z každého vyprávění...

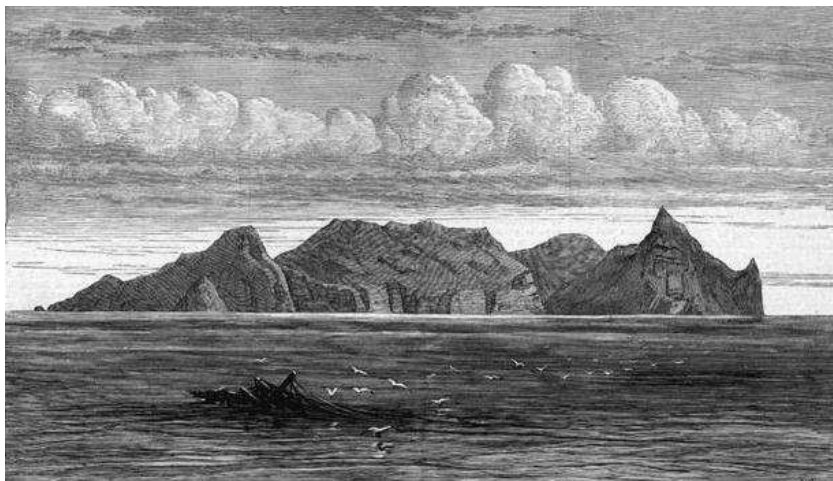
...Moji hrdinové jsou v situaci, kdy musí vytvořit novou společnost, a bylo přímo strhující představovat si takovou miniaturní společnost, takový mikrokosmos, a pokoušet se ukázat soukolí této společnosti i konflikty a napětí, jež v něm vznikají. Samozřejmě je to všechno prostoupeno duchem XVIII. století, což není náhoda, protože lidé XVIII. století mnohem lépe chápali Tahitány, pociťovali k nim mnohem větší sympatie než lidé století XIX. a XX. To souvisí s tím, že XVIII. století bylo především ve Francii, ale také v Anglii stoletím osvobození. Lidé se pokoušeli osvobodit se ze sevření církve, ze sevření peněz, a když tenkrát přicházeli do styku s touto primitivní společností, nacházeli společnost pohanskou, společnost, v níž peníze nehrály žádnou roli, společnost, jejímž rysem byla dobrota bez komplexu hříchu, ba právě naopak, dokonalá nevinnost v rozkoši a lásce. Shledáváme se s tím například v líčení Cookových. Bylo to cosi jako zjevení. Lidé si říkali: „Nu ano, člověk může být takový. Může být dobrý, může být laskavý, dokáže se vysmát všem tabu.“ A to je v podstatě to nejdůležitější. Plně sympatizuji s tímto osvobozujícím duchem XVIII. století, který je tak aktuální. Pokusil jsem se vyjádřit ve své knize – navzdory všemu vraždění, které ostatně vždycky někde ukryji, jako v klasické tragédii: vraždy se odvíjejí za kulisami – tahitskou radost ze života, tahitskou pohanskost, význam, přikládání ženě, ženství, mateřství atd., a to vždycky s obdivem a láskou. O tohle jsem se snažil...

...Anachronismy ve svém románu jsem považoval za nutné. Kdybych se byl neuchyloval k anachronismům, vyrobil bych docela obyčejnou

imitaci. Anachronismy musely ovšem zůstat jen na povrchu, v podstatě jsem byl velice věrný duchu doby... Skoro bych řekl, že dnes žijeme konec XVIII. století. Proto také jsme s to pochopit konec XVIII. století i francouzskou revoluci mnohem lépe, než je mohli chápat lidé století XIX. Znovu jsme objevili ducha osmnáctého století, protože se ocitáme ve stejných situacích. Prožíváme dobu převratných událostí, kdy se vztahy mezi lidmi, vztahy mezi Evropany a Neevropany mění doslova před našima očima. Ostatně dějiny lze uvést skutečně do románu toliko nehistoricky, což znamená, že se nikdy nesmíme pokoušet imitovat to, co bylo, být přesní jako archeologové, nýbrž naopak musíme spatřovat v dějinách základní lidský prvek, který právě nám umožňuje, abychom žili...

... Optimismus závěru románu byl dán jednak autorovým vztahem k životu, jednak postojem, který od počátku projevuje jeho hrdina: Člověk, který chová důvěru v budoucnost člověka, může sice připustit i možnost nejstrašlivějšího vraždění, ale proto ještě neztrácí odvalu, neboť chápe jeho příčiny, ví, co je plodí. Příčina pesimismu lidí spočívá totiž v tom, že nechápou, proč se lidé zabíjejí, neznají hluboké příčiny všech těch potoků krve, mají pocit, že se to všechno děje nezávisle na nich, mají pocit tmy kolem sebe a propadají zoufalství. A tak se buď pasivně smiřují s vražděním jako takovým a jsou dokonce někdy sami ochotni podílet se na hromadných vraždách, nebo stojí stranou, jako by bylo možné stát stranou lidské tragédie. Jestliže se však člověk pokusil, podobně jako Purcell, pochopit příčiny vraždění a rozhodne se pro určité řešení, nemůže zůstat pesimistický. I kdyby byl býval Purcell v průběhu své přeměny zabit, nemohla by jeho poslední slova být pesimistická. Spílal by možná vlastnímu osudu, ale pokud jde o osud ostrova, byl by klidný.

(Robert Merle v rozhovoru s Pierrem Daixem)

ROBERT MERLE

OSTROV

Z francouzského originálu (L'Isle, Gallimard, Paris 1962) přeložil A. J. Liehm. Obálku a vazbu navrhl Adolf Born. Graficky upravila Ludmila Zapletalová. Vydalo Státní nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., jako svou 1790, publikaci v redakci krásné literatury. Praha 1964. 194. svazek edice Klub čtenářů. Odpovědná redaktorka Jarmila Fialová. Vytisklo Rudé právo, tiskárna vydavatelství ÚV KSČ, Praha 1. Přebal vytiskla Svoboda 1, grafické závody, Praha 5. 32,73 autorských archů, 33,12 vydavatelských archů. D 07*40113 – Vydání první – Náklad 105 000

01-092-64

13/9 Vázané 26,50 Kčs